ΓΕΝΙΚΟΝ ΕΠΙΤΕΛΕΙΟΝ ΣΤΡΑΤΟΥ

ΟΙ ΜΑΧΕΣ

ΤΟΥ

ΒΙΤΣΙ ΚΑΙ ΤΟΥ ΓΡΑΜΜΟΥ 1949

ΜΕ ΤΟ ΣΥΝΘΗΜΑΤΙΚΟΝ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΣ "ΠΥΡΣΟΣ,,

(ΕΚΘΕΣΙΣ ΣΥΝΤΑΧΘΕΙΣΑ ΒΑΣΕΙ
ΕΠΙΣΗΜΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ Γ.Ε.Σ.)

ελευθερη σκεψις

Τό παρόν βιβλίο προέρχεται ἀπό πιστή ἀναπαραγωγή τῆς ἐκδόσεως τοῦ Γ.Ε.Σ. τοῦ 1951.

Ἐλεύθερη Σκέψις
Ἰούλιος 1993

ΙΟΥΛΙΟΣ 1993
ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΣΚΕΨΙΣ
ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ 112 114 72 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ. 3630 697 - 3614 736

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

	Παράγρ.	Σελίς
Γενική κατάστασις ἀρχάς 1949	1—6	7
Σχέδιον ἐνεργείας Ἐθνικῶν Δυνάμεων. Ἀντιδράσεις τοῦ ἐχθροῦ εἰς τοῦτο	7—10	9
Προπαρασκευαστικαὶ Διαταγαὶ «ΠΥΡΣΟΥ»	11	19
Γενική κατάστασις τάς παραμονάς τῶν Ἐπιχειρήσεων	12	21
Γενικόν σχέδιον «ΠΥΡΣΟΣ»	13—17	24

II. ΠΡΟΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ «ΠΥΡΣΟΣ»

Γενικά	18	37
Ἠθική προπαρασκευή	19	37
Ἐκπαίδευσις	20	39
Ὑλική προπαρασκευή	21	40
Διοικητική μέριμνα	22	40
Μεταφοραὶ Στρατευμάτων	23	42
Ὁδικόν δίκτυον	24	43
Ἀναγνωρίσεις — Συσκέψεις	25	45

III. ΠΑΡΑΠΛΑΝΗΣΙΣ — «ΠΥΡΣΟΣ Α'»

Παραπλάνησις	26—27	47
Προκαταρκτική κατὰ Γράμμου ἐνέργεια «ΠΥΡΣΟΣ Α'»		51
Γενικά	28	51
Ἀποστολή Α' Σ.Σ.	29	52
Ἐχθρός	30	52
Φίλιαι Δυνάμεις	31	54
Ἀποστολαὶ	32	54
Ἐκτέλεσις	33	55
Ἀπώλειαι	34	61
Ἐπιτευχθέντα ἀποτελέσματα	35	61
Συμπεράσματα	36	62
Συνέχισις προσπαθειῶν	37	62

IV. ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΣ ΒΙΤΣΙ — «ΠΥΡΣΟΣ Β'»

	Παράγρ.	Σελίς
Σκοπός	38	63
Ἔδαφος		63
Τοπογραφική τοποθέτησις	39	63
Στρατιωτική ἀξία—Ζωτικὸν ἔδαφος	40—42	64
Γενικὸν συμπέρασμα	43	65
Ἐχθρός		66
Διάταξις—δύναμις—διάθρωσις	44	66
Ἐφεδρεῖαι		68
Ἰδέα ἐνεργείας	45	69
Διατεθεῖσαι φίλιαι Δυνάμεις	46	69
Τρόποι Ἐνεργείας (Ἐλιγμὸς)	47	70
Σχέδιον Ἐνεργείας—Ἐκδοθεῖσαι Διαταγαί	48—52	73
Ἐκτέλεσις		107
Πρώτη Φάσις	53	107
Ἀποστολαί		107
Ἐξέλιξις Ἐπιχειρήσεως	54	107
Δευτέρα Φάσις	55	109
Ἀποστολαί		109
Ἐξέλιξις Ἐπιχειρήσεως	56	109
Ἐκδοθεῖσαι Διαταγαί	57	113
Ἀντίδρασις τοῦ ἐχθροῦ	58	115
Τρίτη Φάσις (12—14-8-1949)	59	116
Γενικά	60	116
Ἀποστολαί	61	116
Ἐξέλιξις κατὰ τὴν 12-8-1949	62	116
Ἐκδοθεῖσαι διαταγαί κατὰ τὴν 12-8-1949	63	120
Ἐξέλιξις κατὰ τὴν 13-8-1949	64	123
Ἐκδοθεῖσαι Διαταγαί κατὰ τὴν 13-8-1949	65	125
Ἐνέργειαι τοῦ ἐχθροῦ	66	127
Ἐξέλιξις κατὰ τὴν 14-8-1949	67—68	127
Ἐκδοθεῖσαι Διαταγαί κατὰ τὴν 14-8-49	69	129
Τετάρτη Φάσις (15—16-8-1949	70	130
Ἐκδοθεῖσαι Διαταγαί κατὰ τὴν 15 καὶ 16-8-1949	71	131
Πέρας τῆς μάχης	72	131
Ἐξακριβωθεῖσαι ἀπώλειαι	73	132
Περισυλλεγὲν ὑλικόν	74	132
Συμπεράσματα	75	133

V. ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΣ ΓΡΑΜΜΟΥ «ΠΥΡΣΟΣ Γ'»

Γενικά	76—77	137
Σκοπός	78	138

	Παράγρ.	Σελίς
Ἔδαφος		138
Τοπογραφική τοποθέτησις	79	138
Φύσις τοῦ ἐδάφους		139
Στρατιωτική ἀξία — Εὐαίσθητα σημεῖα — Ζωτικόν ἔδαφος		140
Ἐχθρός		140
Δύναμις — Διάταξις — Ἐφεδρεῖαι	80—82	140
Ἀλβανικός παράγων	83	142
Ἰδέα ἀμύνης — Ὀχυρώσεις	84	143
Διατεθεῖσαι φιλίαι δυνάμεις	85	144
Δύναμις — Διάταξις		144
Ὀργάνωσις Διοικήσεως		145
Μεταφοραὶ Στρατευμάτων		146
Τρόποι ἐνεργείας	86—94	148
Ἀποφασισθεὶς ἐλιγμός—Γενικαὶ γραμμαὶ τοῦ σχεδίου	95	175
Πρώτη Φάσις		175
Δευτέρα »		175
Τρίτη »		175
Ἀνάλυσις πρώτης φάσεως		175
Ὀργάνωσις τῆς ἐπιθέσεως — Διάταξις —Ἀποστολαί	96—104	176
Ἐξέλιξις τῆς Ἐπιχειρήσεως	105	179
Συμβάντα 24/25 καὶ 25 Αὐγούστου		179
» 26ης Αὐγούστου	106—107	184
» 27ης »	108	188
» 28ης »	109	192
» 29ης »	110	196
» 30ῆς »	111	198
Ἐξακριβωθεῖσαι ἀπώλειαι—Λάφυρα	112—113	198
Συμπεράσματα καὶ παρατηρήσεις ἐπὶ τῆς διεξαχθείσης Ἐπιχειρήσεως	114	198

VI. ΣΥΜΒΟΛΗ ΚΑΙ ΑΠΟΔΟΣΙΣ

ΤΩΝ ΟΠΛΩΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΕΩΣ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Πυροβολικόν	115	203
Τεθωρακισμένα — Ἅρματα	116	207
Μηχανικόν	117	208
Διαβιβάσεις	118	213
Ὑγειονομικόν	119	217
Λοιπὰ Σώματα	120	217

VII. ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ ΑΕΡΟΠΟΡΙΑΣ ΚΑΤΑ ΤΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ «ΠΥΡΣΟΣ»

	Παράγρ.	Σελίς
Προπαρασκευαστικαὶ ἐνέργειαι	121	219
Ἀποστολαὶ τῆς Ἀεροπορίας	122	222
Διατεθέντα μέσα—Ἀεροδρόμια—Κατανομὴ τῶν μέσων	123	223
Παρατηρήσεις ἐπὶ τῆς ἀποδόσεως	124	225
Παρατηρηθέντα σφάλματα κατὰ τὴν συνεργασίαν Στρατοῦ—Ἀεροπορίας	125	228
Ἀπόδοσις προσωπικοῦ	126	230
Γενικὴ ἐντύπωσις	127	231

VIII. ΟΥΣΙΩΔΗ ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ ΕΚ ΤΗΣ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ ΤΗΣ ΟΛΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΣ «ΠΥΡΣΟΣ»

Ἡ σταθερὰ ἐπιδίωξις ἑνὸς καλῶς μελετηθέντος σκοποῦ	233
Ἡ ἀξία τοῦ ἠθικοῦ	233
Ὁ αἰφνιδιασμὸς καὶ ἡ παραπλάνησις	233
Ἡ οἰκονομία τῶν δυνάμεων	234
Ἡ ἐκπαίδευσις τῶν Μονάδων	234
Ἡ ἀξία τῶν Ἐπιτελείων	234
Διοίκησις καὶ ἔλεγχος	235
Τακτικὴ ἐπὶ τῆς διεξαγωγῆς ἐπιχειρήσεων κατὰ τῶν συμμοριτῶν	236

IX. ΚΡΙΤΙΚΗ ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΣ

X. ΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ ΤΡΙΕΤΟΥΣ ΞΕΝΟΚΙΝΗΤΟΥ ΑΝΤΑΡΣΙΑΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

ΓΕΝΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΑΡΧΑΣ 1949

1. Διὰ νὰ δοθῇ μία εἰκὼν τῆς σημασίας τῆς ἐπιχειρήσεως ΠΥΡΣΟΣ, ἥτις ἔλαβε χώραν κατὰ τὸν μῆνα Αὔγουστον 1949, παρίσταται ἀνάγκη νὰ ἀνατρέξῃ τις ἐν συντομίᾳ εἰς τὰ γεγονότα τὰ λαβόντα χώραν κατὰ τὸ παρελθὸν καὶ ἰδίᾳ ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ 1949.

2. Εἶναι γνωστὸν ὅτι ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς ἀνταρσίας (Μάρτιος 1946) ὁ κομμουνιστοσυμμοριτισμὸς ἐδημιούργησε μεθοδικῶς καὶ διαδοχικῶς ἑστίας εἰς ὅλον τὸ ἐσωτερικὸν τῆς χώρας, συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ καὶ ἐνίων νήσων τοῦ ΑΙΓΑΙΟΥ καὶ ΙΟΝΙΟΥ ἀλλὰ καὶ μεγάλας ἑστίας—βάσεις εἰς τὰς παραμεθορίους περιοχὰς τῆς χώρας. Αἱ τελευταῖαι αὗται ἀπετέλουν διὰ τοῦτον τὰ κύρια κέντρα ἐφοδιασμοῦ ἐκ τῶν ὁμόρων ἐχθρικῶν χωρῶν, περιοχὰς ἀνασυγκροτήσεως, διοργανώσεως καὶ ἐκπαιδεύσεως καὶ ἐν ταὐτῷ βάσεις ἐξορμήσεως πρὸς τὸ ἐσωτερικόν, ὡς καὶ βάσεις ὑποδοχῆς τῶν ἐκ τοῦ ἐσωτερικοῦ ὑπὸ τῶν ἐθνικῶν δυνάμεων ἐκδιωκομένων συμμοριτῶν.

Μία τοιαύτη βάσις ἰσχυροτάτη ἀρχικῶς ἦτο ὁ ΓΡΑΜΜΟΣ ὅπου τὴν 23 Δεκεμβρίου 1947 ἐγκατεστάθη ἡ σχηματισθεῖσα τότε προσωρινὴ ψευδοκυβέρνησις τοῦ συμμοριτισμοῦ.

3. Αἱ Ἐθνικαὶ δυνάμεις κατὰ τὸ 1947 ἔσχον μεγάλας δυσχερείας διὰ τὴν ἐκκαθάρισιν τῶν συμμοριακῶν ἑστιῶν ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ καὶ παραμεθορίων περιοχῶν, διότι οἱ συμμορῖται σχεδὸν ἀπέφευγον τὴν ἐποχὴν ἐκείνην συστηματικῶς τὴν ἐκ παρατάξεως μάχην. Κατὰ τὸ 1948 αἱ ἐθνικαὶ δυνάμεις ἔθεσαν ὡς σκοπόν, μετὰ τὴν ἐκκαθάρισιν ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ, νὰ στερήσουν διαδοχικῶς τὸν κομμουνιστοσυμμοριτισμὸν τῶν παραμεθορίων του βάσεων, ἀρχῆς γενομένης ἐκ τῆς βάσεως ΓΡΑΜΜΟΥ.

Εἶναι γνωσταὶ αἱ προσπάθειαι κατὰ ΓΡΑΜΜΟΥ καὶ ἡ τελικὴ κατάληψις τούτου ὑπὸ τῶν ἐθνικῶν δυνάμεων μετὰ ἀγῶνας διαρκείας 70 ἡμερῶν περίπου.

Ἀλλὰ ἡ προσπάθεια τοῦ Στρατοῦ ἐν συνεχείᾳ πρὸς κατάληψιν καὶ τῆς βάσεως ΒΙΤΣΙ μετὰ σκληροὺς ἀγῶνας δὲν ἐστέφθη ὑπὸ ἐπιτυχίας καὶ τὸ ΒΙΤΣΙ ἀπὸ τοῦ Σεπτεμβρίου τοῦ 1948, ἀπετέλεσε τὴν ἰσχυρὰν βάσιν τοῦ συμμοριτισμοῦ, ἐπεκταθεῖσαν σὺν τῷ χρόνῳ κατὰ τὸν χειμῶνα τοῦ 1948 καὶ εἰς τὸν ΓΡΑΜΜΟΝ καὶ τὰς περιοχὰς ἐκείνας, ἐκ τῶν ὁποίων ἀπεσύρθησαν αἱ ἐθνικαὶ δυνάμεις, λόγῳ ἐπιτακτικῶν ἀναγκῶν ἀλλαχοῦ.

4. Οὕτω κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ 1949 ὁ συμμοριτισμὸς ὅστις, ἀπὸ τοῦ 1947 ἤρξατο μεθοδικῶς νὰ λαμβάνῃ εἰς τὴν συγκρότησίν του μορφὴν ἐλαφροῦ τακτικοῦ Στρατοῦ, εὑρίσκετο εἰς σημαντικὴν δρᾶσιν καθ' ἅπασαν σχεδὸν τὴν χώραν, πλὴν τῆς ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ, ὅπου διετέθησαν ἱκαναὶ δυνάμεις ἀπὸ τοῦ Δεκεμβρίου τοῦ 1948 καὶ ἤρξαντο ἐκκαθαριστικαὶ ἐπιχειρήσεις μὲ προοπτικὴν αἰσίας ἐκβάσεώς των.

Ἡ δύναμίς του εἰς ὁλόκληρον τὴν χώραν συνεποσοῦτο εἰς 24.000 περίπου, μὲ τὴν ἑξῆς γενικὴν διάταξιν:

α) Σοβαραὶ ἑστίαι — βάσεις ἐπὶ τῆς παραμεθορίου περιοχῆς.

i. ΒΙΤΣΙ — ΓΡΑΜΜΟΣ.
ii. ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ.
iii. ΚΟΡΩΝΑ — ΜΠΕΛΛΕΣ — ΑΓΚΙΣΤΡΟΝ.
iv. ΧΑΪΝΤΟΥ καὶ λοιπὴ παραμεθόριος περιοχὴ ΘΡΑΚΗΣ.

β) Σοβαρὰ ἐσωτερικὰ κρησφύγετα — ὁρμητήρια εἰς ὅλον τὸν κύριον κορμὸν τῆς Ἑλλάδος μέχρι Κορινθιακοῦ κόλπου.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω βάσεων καὶ κρησφυγέτων ἐξαπέλυε συνεχῶς καταδρομικὰς ἐνεργείας διὰ βιαίαν στρατολογίαν, λεηλασίας, καταστροφὰς ἔργων, συγκοινωνιῶν κ.λ.π.

Τρία ἀστικὰ κέντρα ἡ ΚΑΡΔΙΤΣΑ, ἡ ΝΑΟΥΣΑ, τὸ ΚΑΡΠΕΝΗΣΙ ἐδοκίμασαν τὴν καταστροφικὴν μανίαν τοῦ ἐχθροῦ.

Ἡ δρᾶσις του ἐπίσης εἶχεν ἐνταθῇ εἰς ΣΑΜΟΝ- ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΝ — ΕΥΒΟΙΑΝ — ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΝ — ΚΕΡΔΥΛΛΙΑ κ.λ.π.

Ἡ εἰς ΒΙΤΣΙ καὶ ΓΡΑΜΜΟΝ δραστηριότης τοῦ ἐχθροῦ ἦτο ἐπίσης σοβαρὰ καὶ δύναται νὰ λεχθῇ ὅτι εἰς τὰς περιοχὰς ταύτας εἶχε δημιουργηθῇ ἀπὸ τοῦ Σ]βρίου 1948 σταθερὸν μέτωπον μὲ τὴν γνωστὴν φυσιογνωμίαν μετώπου κανονικοῦ πολέμου.

5. Ἡ γενικὴ κατανομὴ τῶν ἐθνικῶν δυνάμεων καθ' ὅλην τὴν χώραν, μεταβαλλομένη ἀναλόγως τῶν τακτικῶν ἀναγκῶν, κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ἔτους 1949 ἦτο ὡς κάτωθι:

α) Τέσσαρες Μεραρχίαι Πεζικοῦ πλέον δύο Ταξιαρχίαι Πεζικοῦ, ὁ ὄγκος τοῦ Πυρ]κοῦ, 15 Ἐλ. Τάγματα, Τάγματα Ἐθν]ρᾶς εἰς ΗΠΕΙΡΩΝ— ΔΥΤ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΝ καὶ κυρίως ἔναντι τοῦ τομέως ΒΙΤΣΙ—ΓΡΑΜΜΟΥ.

β) Δύο Μεραρχίαι Πεζικοῦ — 33 Ἐλ. Τάγματα Ἐθνοφρουρᾶς, ἀνάλογον Πυρ]κόν, εἰς Κεντρικὴν - Ἀνατολικὴν ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΝ — ΘΡΑΚΗΝ.

γ) Μία Μεραχία Πεζικοῦ—μία Ταξιαρχία Πεζικοῦ, ἀνάλογον Πυρ]κόν, περὶ τὰ 35 Ἐλ. Τάγματα καὶ Τάγματα Ἐθν]ρᾶς εἰς ΚΕΝΤΡΙΚΗΝ ΕΛΛΑΔΑ (ΘΕΣΣΑΛΙΑΝ — ΣΤΕΡΕΑΝ ΕΛΛΑΔΑ — ΝΗΣΟΥΣ).

δ) Μία Μεραρχία Πεζικοῦ, 1 Ταξιαρχία Πεζικοῦ, ἀνάλογον Πυρ]κὸν καὶ 13 Ἐλ. Τάγματα εἰς ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΝ.

6. Αἱ δοκιμασίαι τῶν ἐθνικῶν δυνάμεων κατὰ τὸ ἔτος 1948 καὶ ἡ ἔντασις τῆς δραστηριότητος τοῦ Κ.Σ. κατὰ τὸ τέλος 1948 καὶ τὰς ἀρχὰς 1949, εἶναι γεγονὸς ὅτι ἐδημιούργησαν ἀνησυχίαν εἰς τὸν λαόν.

Ἀντιθέτως εἰς τὸν Στρατὸν τὸ ἠθικόν του, χωρὶς νὰ εἶναι λαμπρόν, χάρις εἰς τὴν αὐτοπεποίθησιν καὶ τὸν πατριωτισμὸν τῶν στελεχῶν ἀπὸ τοῦ κατωτέρου μέχρι τοῦ ἀνωτάτου ἦτο σταθερόν.

ΣΧΕΔΙΟΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΕΘΝΙΚΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΝ ΑΝΤΙΔΡΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΕΧΘΡΟΥ ΕΙΣ ΤΟΥΤΟ

7. Τὸ Γ.Ε.Σ. ἀπὸ τοῦ Νοεμβρίου 1948 κατήρτισε σχέδιον ἐκκαθαρίσεως τῆς ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ καὶ εὐθὺς ὡς τὸ ἔθεσεν εἰς ἐφαρμογὴν διὰ διαθέσεως τοῦ Α΄.Σ.Σ. εἰς τὴν περιοχὴν ταύτην, λυσσώδης ἐκ μέρους τοῦ ἐχθροῦ ἐσημειώθη ἡ ἀντίδρασις εἰς ΘΕΣΣΑΛΙΑΝ καὶ ΣΤΕΡΕΑΝ ΕΛΛΑΔΑ.

8. Ἀπὸ τοῦ τέλους Ἰανουαρίου 1949 ἡ ἐπιχείρησις ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ, παρὰ τὰς ἐντυπωσιακὰς ἐπιτυχίας ἃς εἶχον οἱ Κ.Σ. ἰδίᾳ εἰς ΚΑΡΠΕΝΗΣΙ, διεφάνη ἐπιτυγχάνουσα. Εὐθὺς δὲ ὡς ὁ Ἀρχιστράτηγος ἀνέλαβε τὴν ἡγεσίαν, τὴν 21 Ἰανουαρίου 1949, ἔθεσεν εἰς ἐφαρμογὴν γενικὸν σχέδιον ἐνεργείας διὰ τὸ ἔτος 1949. Βάσει τοῦ σχεδίου τούτου θὰ ἐπεδιώκετο ἡ ἐκκαθάρισις τῆς χώρας σταθερῶς καὶ προοδευτικῶς ἐκ ΝΟΤΟΥ πρὸς ΒΟΡΡΑΝ.

α) Ἡ πλήρης περάτωσις τῆς συντελουμένης ἐκκαθαρίσεως τῆς ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ καὶ ἐν συνεχείᾳ ἡ ἐκκαθάρισις τῆς ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ (ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΣ — ΘΕΣΣΑΛΙΑ), εἰς μίαν πρώτην περίοδον. Συντήρησις καὶ προσπάθεια βελτιώσεως τῆς καταστάσεως εἰς τὴν ὑπόλοιπον χώραν.

β) Ὁ παράγων χρόνος ὁσονδήποτε καὶ ἂν ἦτο πολύτιμος δὲν θὰ ἐπέδρα ἐπὶ τοῦ τεθέντος σκοποῦ. Τὸ τέλος ἑκάστης ἀναλαμβανομένης ἐκκαθαριστικῆς ἐπιχειρήσεως θὰ καθωρίζετο βάσει τῶν ἀποτελεσμάτων καὶ οὐχὶ βάσει χρονικῆς περιόδου.

γ) Εἰς μίαν δὲ δευτέραν προσπάθειαν καὶ μετὰ τὴν ἐπίτευξιν τῶν ἀνωτέρω, θὰ ἐπεδιώκετο ἡ ἀντιμετώπισις τοῦ συμμοριακοῦ ὄγκου εἰς τὰς ἐπὶ τῶν Συνόρων βάσεις — ἑστίας του (ΒΙΤΣΙ — ΓΡΑΜΜΟΣ) ***δι' ὁλοκλήρου τοῦ ὄγκου τοῦ Στρατοῦ.***

Καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν καὶ τῶν δύο ὡς ἄνω περιόδων θὰ ἐλαμβά-

νοντο ἅπαντα τὰ ἀναγκαιοῦντα μέτρα διὰ τὴν ἀποτροπὴν ἐπαναμολύνσεως τῶν ἐκκαθαριζομένων περιοχῶν καὶ ματαίωσιν ἐπεκτάσεως τῶν βάσεων τοῦ Κ. Σ.

Ἐκ παραλλήλου ἐξεδόθη ὑπὸ τοῦ Ἀρχιστρατήγου τὴν 2-2-49 ἡ κατωτέρω Α.Α.Π. 219118]Φ.4008]2-2-49 Διαταγὴ πρὸς τὰς Μ. Μονάδας, καυτηριάζουσα γενομένας εἰς τὸ παρελθὸν παραλείψεις, αἵτινες συνέτεινον εἰς ἐπιτυχίας τῶν Κ.Σ. καὶ εἰς τὴν ὁποίαν διαδηλοῦται σαφῶς καὶ κατηγορηματικῶς ἡ πίστις ἐπὶ τὴν ΝΙΚΗΝ τῆς Ἀνωτάτης ἡγεσίας.

1. *Ἐκ τῶν μέχρι τοῦδε σοβαρῶν γεγονότων* ***ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ — ΝΑΟΥΣΗΣ— ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΥ*** *κατεδείχθη ἡ ἱκανότης τῶν συμμοριτῶν νὰ ἐξαπολύσουν ἐπιτυχῶς μεγάλης κλίμακος ἐπιθέσεις.*

   Ἡ μὴ ἐπιτυχὴς ἀντιμετώπισις ὑπὸ τῶν Ἐθνικῶν Δυνάμεων τῶν προπαθειῶν τούτων τῶν συμμοριτῶν καταδεικνύει ***ΖΩΤΙΚΗΝ ΑΔΥΝΑΜΙΑΝ ΜΑΣ****, ἥτις ἂν συνεχισθῇ σημειουμένη θὰ δώσῃ τὴν εὐκαιρίαν εἰς τοὺς συμμορίτας νὰ συνεχίσουν τὰς σοβαρὰς ἐπιθετικὰς προσβολὰς κατὰ τῶν ζωτικῶν μας ἐν γένει χώρων, μὲ τὰ εὐνόητα ἐπακόλουθα.*

2. *Διὰ τῆς παρούσης θὰ ἐπισημάνω ὡρισμένας σοβαρὰς γενικὰς διαπιστώσεις :*

   α) Εἰς ἁπάσας τὰς τρεῖς τελευταίας μεγάλης κλίμακος συμμοριακὰς ἐπιθέσεις αἱ πληροφορίαι σχετικῶς μὲ τὴν δύναμιν, τὴν θέσιν, τὴν σύνθεσιν καὶ τὰς κινήσεις τῶν συμμοριακῶν δυνάμεων ἦσαν καλῶς γνωσταὶ εἰς τὰς ἐνδιαφερομένας διοικήσεις· οὐδεμία ἐπιθετικὴ δρᾶσις ἀνελήφθη τοὐλάχιστον πρὸς ἀπόσπασιν τῆς πρωτοβουλίας ἀπὸ τοὺς συμμοριακοὺς τούτους ὄγκους πρὶν ἢ οὗτοι ἐνεργήσουν τὴν προσβολήν. Ἡ ἐμμονὴ εἰς τὴν διασπορὰν τῶν δυνάμεών μας μὲ ἀμυντικὴν στάσιν παρέσχεν εἰς τοὺς συμμορίτας πρωτοβουλίαν, ἐλευθερίαν κινήσεως καὶ εὐκαιρίαν ἐκλογῆς τοῦ χρόνου, τῆς θέσεως καὶ τῆς κατευθύνσεως ἑκάστης προσβολῆς, μὲ πιθανότητας νὰ συναντήσῃ αὕτη ἀσθενῆ καὶ ἀμελητέαν ἀντίστασιν.

   Εἰς τὴν ἄποψιν ταύτην, δηλαδὴ τὴν δι' ἐπιθετικῆς ἐνεργείας ἀπόσπασιν τῆς πρωτοβουλίας ἀπὸ τὸν ἐχθρόν, προβάλλεται σχεδὸν πάντοτε ὁ δυσμενὴς καιρός, ἄβατον ἔδαφος, ἀνεπαρκὴς δύναμις καὶ σοβαροὶ κίνδυνοι δι' ἑτέρας ζωτικὰς περιοχὰς καὶ διὰ τῶν ἐπιχειρημάτων τούτων καταβάλλεται προσπάθεια νὰ δικαιολογηθῇ ἡ ἀδράνεια καὶ ἡ συνεπείᾳ ταύτης ἀποτυχία.

   Ἐν τούτοις ὅμως οἱ συμμορῖται ἐξακολουθοῦν τὰς ἐπιχειρήσεις μὲ τὸν αὐτὸν καιρόν, ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἐδάφους, ἐφ' οὗ καὶ ὁ ἐθνικὸς στρατός, μετὰ μεγάλης ἐπιτυχίας, ἀψηφόντες τελείως καὶ μένοντες ἀδιάφοροι πρὸ τοῦ σημαντικῶς ὑπερτέρου, καλλίτερον διαιτωμένου, καλλίτερον ἐνδεδυμένου, καλλίτερον ὠργανωμένου καὶ ἐξωπλισμένου Στρατοῦ μας.

   β) Καὶ εἰς αὐτὰς τὰς συγκεκριμένας κατηγορηματικὰς διαταγὰς περὶ συγκροτήσεως ὡρισμένων ἐφεδρειῶν, περὶ λήψεως μέτρων προστασίας ζωτικῶν χώρων, περὶ ἐξασφαλίσεως ἀρτηριῶν ζωτικῶν, περὶ ἀμοιβαίας συνδρομῆς κ.λ.π. διοικήσεις τινες Μ. Μονάδων ἀπέφυγον νὰ συμμορφωθῶσι.

   Ἐπακόλουθον τῆς μὴ συμμορφώσεως ταύτης ὑπῆρξαν μεγάλαι καὶ ἀδικαιολόγητοι ἀπώλειαι πληθυσμοῦ καὶ στρατοῦ καὶ καταστροφὴ ἰδιοκτησίας ἀνεκτιμήτου ἀξίας.

   γ) Εἰς παρατήρησιν τοῦ τέως διοικητοῦ τοῦ Στρατοῦ πρὸς Μ. Μονάδα διατὶ δὲν ἐξησφαλίσθη ἀπολύτως, ὡς συγκεκριμένως εἶχε διαταχθῇ, ὡρισμένη ἀρτηρία ἐδόθη ἀκατανόητος ἀπάντησις ὅτι μέχρι τῆς προσβολῆς ὑπὸ τῶν συμμο-

ριτῶν ἦτο αὕτη ἐξασφαλισμένη, ἀλλ' ἀφ' ὅτου ἤρξατο ἡ συμμοριακὴ ἰσχυρὰ προσβολὴ κατελήφθη ὑπὸ τῶν συμμοριτῶν, τῶν ὁποίων ἡ τοιαύτη ἐπίθεσις ἀνεμένετο.

δ) Ἐπισυμβάντα σοβαρὰ ἀτυχήματα τμημάτων ἐκ τῶν κακῶν ἐνεργειῶν, πολλαὶ διοικήσεις δὲν ἀνέφερον ἐπακριβῶς ὡς συνέβησαν, ἵνα ἡ Ἀνωτάτη ἡγεσία εἶναι ἐνήμερος τούτων, οὐδὲ ἔλαβον τὰ ἐπιβαλλόμενα ἐκ τῶν περιστάσεων ἀνοικτίρμονα καὶ σκληρότατα μέτρα.

ε) Αἱ ἀναφερόμεναι ὡς ἀπώλειαι τῶν συμμοριτῶν δὲν εἶναι ἀκριβεῖς πάντοτε καὶ ὑπάρχει τάσις ἐξογκώσεως διὰ νὰ καταφαίνηται δραστηριότης τῶν μικρῶν μονάδων. Τὸ τοιοῦτον ἐκτὸς τοῦ ὅτι εἶναι ἀντιστρατιωτικὸν ἔχει ὡς ἐπακόλουθον τὴν δημιουργίαν πεπλανημένων ἐκτιμήσεων εἰς τὰς Μ.Μ. καὶ τὴν Ἀνωτάτην ἡγεσίαν.

3. *Διὰ τὰς συγκεκριμένας περιπτώσεις διέταξα τὴν ἐνέργειαν ἐξετάσεων καὶ θὰ ἐφαρμόσω αὐστηρὰ μέτρα.*

Διέταξα τὴν ἀντικατάστασιν ὡρισμένων διοικήσεων καὶ καθιστῶ γνωστόν, ὅτι θὰ λάβω τὰ πλέον σκληρὰ μέτρα κατ' ἐκείνων τῶν διοικήσεων, αἵτινες δὲν ἀντιλαμβάνονται ΤΟΥΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥΣ τοὺς ὁποίους διατρέχει τὸ Ἔθνος μας καὶ δὲν ἀναπτύσσουν τὴν ἐπιβαλλομένην δραστηριότητα καὶ εὐκαμψίαν εἰς ἕκαστον τῶν πρὸ αὐτῶν προβλημάτων.

Πᾶς ὁ ἀποδεικνυόμενος ὡς μὴ δυνάμενος νὰ ἀνταποκριθῇ εἰς τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ ἀγῶνος, θὰ ἐκχωρῇ τὴν θέσιν του εἰς ἄλλον ἱκανώτερον.

ΠΙΣΤΕΥΩ ΕΙΣ ΤΗΝ ΝΙΚΗΝ.

ΠΙΣΤΕΥΩ ΑΚΡΑΔΑΝΤΩΣ ὅτι τὰ ἤδη μέσα μας εἶναι ἐπαρκῆ νὰ ΒΕΛΤΙΩΣΩΜΕΝ αἰσθητῶς τὴν κατάστασιν καὶ νὰ ἀφαιρέσωμεν τὴν πρωτοβουλίαν τοῦ συμμοριτισμοῦ. Τοῦτο πρέπει νὰ ἀποτελέσῃ τὸν μοναδικὸν σκοπόν, εἰς ὃν πρέπει ν' ἀποβλέπῃ διὰ νὰ ἐπιτύχῃ πᾶσα διοίκησις, μικρὰ ἢ μεγάλη.

ΚΑΤΑΒΑΛΛΟΝΤΑΙ ἐξ ὅλων τῶν πλευρῶν προσπάθειαι ἵνα τὰ μέσα μας ἐνισχυθοῦν, ὥστε νὰ ἐπιτύχωμεν τὴν ὁριστικὴν Νίκην.

ΑΞΙΩ ΠΑΡ' ΟΛΩΝ ΠΛΗΡΗ ΚΑΤΑΝΟΗΣΙΝ, ΑΝΤΙΛΗΨΙΝ ΕΥΘΥΝΩΝ, ΚΑΘΗΚΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΠΙΘΕΤΙΚΟΤΗΤΑ.

4. *Ὑπὸ τὸ πνεῦμα τῆς παρούσης νὰ γίνῃ σχετικὴ ἀνάπτυξις εἰς ἅπαντας τοὺς Ἀξιωματικοὺς μερίμνῃ τῶν παραληπτῶν. Ὁ Γεν. Ἐπιθεωρ. Στρατοῦ παρακαλεῖται νὰ διαπιστώσῃ καὶ ἐλέγξῃ τοῦτο.*

Ἀρχιστράτηγος Α. ΠΑΠΑΓΟΣ

Κατὰ τὸ τέλος Ἰουνίου 1949 ἡ πρώτη φάσις τοῦ γενικοῦ σχεδίου εἶχεν ἐπιτύχει.

Μετὰ τὴν πλήρη ἐκκαθάρισιν τῆς ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ, συντελεσθεῖσαν τὰς ἀρχὰς Ἀπριλίου 1949, αἱ ἀπὸ τῆς περιόδου ταύτης ἀρξάμεναι ἐκκαθαριστικαὶ ἐπιχειρήσεις ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ - ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ εἶχον ἐπιτύχει τοιαῦτα ἀποτελέσματα, ὥστε ἦτο δυνατὸν πλέον σταθερῶς ἡ Ἀνωτάτη Ἡγεσία νὰ βαδίσῃ διὰ τὴν πραγματοποίησιν τῆς τελικῆς φάσεως τοῦ γενικοῦ Σχεδίου.

9. Καθ' ὅλον ὅμως τὸ χρονικὸν τοῦτο διάστημα ἡ ἀντίδρασις τοῦ ἐχθροῦ ἦτο ἀξιοσημείωτος. Ἀπέβλεπε, μὲ τὴν διακρίνουσαν αὐτὸν ἀποφασιστικότητα καὶ ἀναλγησίαν εἰς θυσίας ἀνθρωπίνας, νὰ ἐφαρμόσῃ καὶ οὗτος τὸ ἰδικόν του Σχέδιον, κατὰ τὸ ὁποῖον θὰ ἔπρεπε ὁ Κ.Σ. νὰ κυριαρχήσῃ

τῆς ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ καὶ νὰ ἐπεκταθῇ εἰς τὰς παρὰ τὰ Σύνορα βάσεις του, εἰς τρόπον ὥστε νὰ κλονίσῃ τὰς προσπαθείας τῶν ἐθνικῶν δυνάμεωε καὶ νὰ ματαιώσῃ τὰ σχέδιά των.

Δύναται νὰ λεχθῇ ἀκραδάντως ὅτι ἡ χρονικὴ αὕτη περίοδος ἀποτελεῖ ἕνα μέγαν σταθμὸν ἀποφασιστικῆς πάλης μεταξὺ ἐθνικῶν δυνάμεων καὶ συμμοριτισμοῦ πρὸς ἀφαίρεσιν τῆς ἑκατέρωθεν πρωτοβουλίας. Εἰς τὴν πάλην ταύτην ὑπῆρξε νικητὴς ὁ Ἐθνικὸς Στρατός, ὅστις ἐπέβαλεν ἀποφασιστικῶς καὶ σταθερῶς τὴν θέλησίν του δι' ἐπικαίρων καὶ ἐπιτυχῶν ἀντιδράσεων εἰς ἐκείνην τοῦ ἀντιπάλου του. Ἐφήρμοσε μεθοδικῶς καὶ πιστῶς τὸ ὑπὸ τῆς ἡγεσίας του καταρτισθὲν σχέδιον ἐνεργείας.

10. Πράγματι τὰ κάτωθι γεγονότα μαρτυροῦν τοῦτο ἀνενδοιάστως :

α) Τὴν 8ην Φεβρουαρίου ἀνεκατελήφθη ὑπὸ τοῦ Ἐθνικοῦ Στρατοῦ τὸ ΚΑΡΠΕΝΗΣΙ καὶ ἀνελήφθη ἀπηνὴς δίωξις τῶν πρώτης καὶ δευτέρας (Ι, ΙΙ) Κ.Σ. Μεραρχιῶν.

β) Τὴν 12ην - 15ην Φεβρουαρίου ἀπεκρούσθη λυσσώδης ἐπίθεσις κατὰ ΦΛΩΡΙΝΗΣ μὲ βαρυτάτας διὰ τὸν ἐχθρὸν ἀπωλείας.

γ) Τὴν 1ην - 12ην Μαρτίου ἐπετεύχθη πλήρως ἡ ἐκκαθάρισις τῶν ΚΕΡΔΥΛΛΙΩΝ διὰ συντριβῆς τῶν ἐκεῖ συμμοριακῶν δυνάμεων.

δ) Τὴν 21ην - 29ην Μαρτίου ἡ ἀπόπειρα προσβολῆς ΑΡΤΗΣ προελήφθη διὰ τῆς μάχης ΒΑΛΤΟΥ — ΑΧΕΛΩΟΥ, καθ' ἣν αἱ Ι καὶ ΙΙ Κ.Σ. Μεραρχίαι ἀπώλεσαν σημαντικὸν μέρος τῆς μαχητικῆς των ἀξίας.

ε) Ἀπὸ 1ην - 28ην Ἀπριλίου ἐματαιώθη ὁ ἀποκληθεὶς «ἑλιγμὸς τοῦ ΓΡΑΜΜΟΥ», εἰς ὃν ἡ κομμουνιστικὴ ἡγεσία ἐστήριξε μεγάλας ἐλπίδας. Διὰ τοῦ ἑλιγμοῦ τούτου, ἡ Κ.Σ. ἡγεσία ἀπέβλεπε νὰ συντρίψῃ δι' ἐπιθέσεως τὸν Ἐθνικὸν Στρατὸν καὶ ἀνοίξῃ ἐλεύθερον διάδρομον πρὸς ΗΠΕΙΡΟΝ καὶ ΚΕΝΤΡΙΚΗΝ ΕΛΛΑΔΑ.

Εἶναι βέβαιον ὅτι αἱ ἀντιμετωπίσασαι τὴν προσπάθειαν ταύτην τοῦ Κ.Σ. Ἐθνικαὶ Δυνάμεις διῆλθον δυσκόλους στιγμὰς καὶ ἡ Ἀνωτάτη Ἡγεσία δὲν ἐδίσταση νὰ παραχωρήσῃ οἰκειοθελῶς καὶ σημεῖα τινὰ ἐδαφικὰ διὰ νὰ στερεώσῃ τὰς θέσεις τοῦ στρατοῦ καὶ νὰ μὴ παρασυρθῇ εἰς ἀγῶνας, οἵτινες θὰ τὴν ἐξέτρεπον τοῦ ἀνωτέρω καθορισθέντος γενικοῦ σχεδίου. Πάντως ἡ φθορὰ τοῦ ἐχθροῦ ὑπῆρξε λίαν σοβαρὰ ἐκ τοῦ μηνιαίου τούτου ἀγῶνος.

στ) Τὴν 17ην — 18ην Ἀπριλίου, διαρκοῦντος τοῦ ἀνωτέρω ἀγῶνος ἀπεκρούσθη προσβολὴ τῆς Πόλεως ΑΜΥΝΤΑΙΟΥ καὶ ἀνελήφθη ἀντεπίθεσις ὑπὸ τῶν φιλίων τμημάτων, μὲ σημαντικὴν φθορὰν τῶν συμμοριτῶν.

ζ) Ἀπὸ 5ης — 8ης Μαΐου ἐπέτυχε πλήρως ἡ ἐκκαθάρισις τῆς περιοχῆς ΑΓΚΙΣΤΡΟΥ.

η) Τὴν 16ην Μαΐου οὐσιώδης προσπάθεια τῶν συμμοριτῶν εἰς ΚΟΥΚΛΟΥΘΟΥΡΙΑ ΒΙΤΣΙΟΥ ἐθραύσθη· ἄλλαι ἀπόπειραι μεταγενεστέρως δὲν κατώρθωσαν νὰ ἐπιτύχουν.

Οὕτω αἱ Ἐθνικαὶ Δυνάμεις καθ' ὅλον τὸ διάστημα τοῦτο παρὰ τὰς σοβαρὰς ἀντιδράσεις τοῦ ἐχθροῦ κατώρθωσαν νὰ πραγματοποιήσουν τὸν τεθέντα ὑπὸ τῆς Ἀνωτάτης ἡγεσίας σκοπὸν καὶ νὰ δώσουν τὴν δυνατότητα εἰς ταύτην νὰ συνεχίσῃ προπαρασκευάζουσα τὴν δευτέραν καὶ τελικὴν φάσιν τοῦ γενικοῦ της Σχεδίου, ἣν ἀπετέλεσεν ἡ ἐπιχείρησις «ΠΥΡΣΟΣ».

Ὁ Ἀρχιστράτηγος εἰς ὑποβληθεῖσαν ἔκθεσίν του πρὸς τὴν Κυβέρνησιν (Α.Α.Π. 245101]30-4-49) τὴν 30 Ἀπριλίου 1949 ἐξέθετεν ὡς ἑξῆς τὴν κατάστασιν :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ

Ἀπὸ 21 Ἰανουαρίου μέχρι 30 Ἀπριλίου 1949.

Ι. ΠΟΙΑ Η ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΑΜΑ ΑΝΑΛΗΨΕΙ ΑΡΧΙΣΤΡΑΤΗΓΙΑΣ

1. *Τὴν 21 Ἰανουαρίου 1949, καθ' ἣν ἀνέλαβον τὴν Ἡγεσίαν τῶν Ἐνόπλων τῆς χώρας Δυνάμεων, ἡ κατάστασις ἀπὸ ἀπόψεως διεξαγομένων ἐπιχειρήσεων καὶ δράσεως τοῦ Κομμουνιστοσυμμοριτισμοῦ παρουσιάζετο ὡς κάτωθι εἰς τὰς διαφόρους περιοχὰς τοῦ Κράτους :*

α) ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΣ

Αἱ συμμοριακαὶ δυνάμεις εἶχον προσβάλῃ τὸ ΚΑΡΠΕΝΗΣΙ καὶ κατέλαβον τὴν κωμόπολιν, τῆς φρουρᾶς ὑποκυψάσης.
Αἱ πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς κωμοπόλεως ἐνισχύσεις διεξῆγον ἀγῶνα εἰς ΑΓ. ΓΕΩΡΓΙΟΝ ΣΠΕΡΧΕΙΟΥ ἐξ Ἀνατολῶν καὶ Δυσμῶν εἰς περιοχὴν ΧΟΥΜΗΣ (Β. Δ. ΑΓΡΙΝΙΟΥ).

β) ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ

Αἱ ἀπὸ 20 Δεκεμβρίου 1948 ἀναληφθεῖσαι ἐκκαθαριστικαὶ ἐπιχειρήσεις εὑρίσκοντο ἐν ἐξελίξει μὲ καλὴν προοπτικήν. Εἶχεν ἐκκαθαρισθῇ μέρος τῆς Βορείου περιοχῆς ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ. Ὑπελείπετο ἀκόμη σοβαρὸν ἔργον.

γ) ΘΕΣΣΑΛΙΑ

Σημαντικαὶ συμμοριακαὶ ἑστίαι εἰς ΠΗΛΙΟΝ, ΜΑΥΡΟΒΟΥΝΙΟΝ, ΟΣΣΑΝ, ΚΑΤΩ ΟΛΥΜΠΟΝ διαρκῶς παρενοχλοῦσαι τὰς περιοχὰς ταύτας.
Εἰς ΟΘΡΥΝ καὶ ΞΥΝΙΑΔΑ ἔφιππος κομμουνιστικὴ συμμορία λυμαινομένη τὴν πεδιάδα ΦΑΡΣΑΛΩΝ—ΣΟΦΑΔΩΝ—ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ.
Ἐκ ΧΑΣΙΩΝ καὶ ΑΝΤΙΧΑΣΙΩΝ ἐξόρμησις καὶ δρᾶσις ὁμάδων σαμποτὲρ λεηλατουσῶν καὶ ἐνεργουσῶν στρατολογίας εἰς περιοχὴν ΠΗΝΕΙΟΥ.
Ἐκ περιοχῆς ΝΕΥΡΟΠΟΛΕΩΣ καὶ ΚΟΖΙΑΚΑ ἐξόρμησις ὁμάδων λεηλατουσῶν περιοχὴν ΤΡΙΚΑΛΩΝ—ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ.
Νωπὰ ἦσαν τὰ γεγονότα τῆς προσβολῆς ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ τῆς λαβούσης χώραν τὴν 12-12-1948 μὲ τὰς γνωστὰς καταστροφὰς καὶ στρατολογίαν.

δ) ΗΠΕΙΡΟΣ

Παρενοχλήσεις μόνον εἰς τὴν περιοχὴν ΣΟΥΛΙ.

ε) ΔΥΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

Ἐπὶ ΓΡΑΜΜΟΥ ΚΑΙ ΒΙΤΣΙ ἰσχυραὶ συμμοριακαὶ βάσεις μὲ μορφὴν σταθεροῦ ἀμυντικοῦ μετώπου σταθεροποιηθέντος ἀπὸ τῶν ἀρχῶν Ν]βρίου 1948.
Τὸ μεῖζον μέρος τοῦ ὄγκου τῶν συμμοριακῶν δυνάμεων εἰς ΒΙΤΣΙ.

Αἱ εἰς ΒΙΤΣΙ συμμοριακαὶ δυνάμεις διαθέτουσαι ἰσχυρὰς ἐφεδρείας δυναμένας νὰ ἐνεργήσουν σοβαρὰς καταδρομὰς καὶ προσβολὰς εἰς μεγάλην ἀκτῖνα δράσεως.

Εἰς τὰ μετόπισθεν τοῦ ἀμυντικοῦ μας μετώπου ΓΡΑΜΜΟΥ—ΒΙΤΣΙ δρᾶσις ὁμάδων καὶ συνεχὴς παρενόχλησις τῶν φιλίων τμημάτων καὶ τοῦ πληθυσμοῦ τῆς ὑπαίθρου.

στ) ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

Εἰς ΚΑ·Ι·ΜΑΚΤΣΑΛΑΝ—ΒΕΡΜΙΟΝ συμμοριακαὶ ἑστίαι παρενοχλοῦσαι καὶ λυμαινόμεναι τὴν ὕπαιθρον.

Νωπὰ τὰ γεγονότα τῆς προσβολῆς ΝΑΟΥΣΗΣ ὑπὸ ἰσχυρᾶς δυνάμεως ἐξελθούσης ἐκ ΒΙΤΣΙ.

Εἰς τὴν περιοχὴν ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ — ΒΟΡΕΙΟΥ ΟΛΥΜΠΟΥ — ΠΙΕΡΡΙΩΝ συμμοριακαὶ δυνάμεις παρενοχλοῦσαι καὶ λυμαινόμεναι τὴν περιοχήν.

Εἰς ΚΟΡΩΝΑΝ (περιοχὴ ΔΟ·Ι·ΡΑΝΗΣ—ΜΠΕΛΛΕΣ) παραμεθόριοι συμμοριακαὶ βάσεις ἐφοδιασμοῦ ἐξορμήσεως καὶ προσφυγῆς ἐν περιπτώσει διώξεως.

Εἰς ΚΕΡΔΥΛΛΙΑ σοβαραὶ συμμοριακαὶ δυνάμεις παρενοχλοῦσαι σοβαρῶς τὰς περιοχὰς ΣΤΡΥΜΩΝΟΣ—ΛΑΓΚΑΔΑ καὶ αὐτὴν τὴν πόλιν ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ.

Εἰς ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΝ δρᾶσις συμμοριακῶν δυνάμεων λυμαινομένων ὁλόκληρον τὴν Χερσόνησον.

ζ) ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

Εἰς περιοχὴν ΑΓΓΙΣΤΡΟΥ σοβαρὰ συμμοριακὴ βάσις μὲ δυνάμεις ἐξορμώσας πρὸς προσβολὴν καὶ λεηλασίαν τῶν κατωκημένων περιοχῶν ΣΕΡΡΩΝ καὶ ἐχουσῶν ὑπὸ διαρκῆ ἀπειλὴν τὰ ἀστικὰ κέντρα ΣΙΔΗΡΟΚΑΣΤΡΟΥ—ΝΕΑΣ ΖΙΧΝΗΣ—ΣΕΡΡΩΝ.

η) ΔΥΤΙΚΗ ΘΡΑΚΗ

Δύναμις συμμοριακὴ ἄνευ μεγάλης ἰσχύος καὶ μὲ κρησφύγετα ἐγγὺς τῆς μεθορίου μὲ βάσεις κυρίως Β. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΕΩΣ καὶ Δ. ΣΟΥΦΛΙΟΥ καὶ μὲ δρᾶσιν περιοριζομένην εἰς λεηλασίας καὶ στρατολογίαν τοῦ ἀγροτικοῦ πληθυσμοῦ.

θ) ΣΑΜΟΣ

Συμμοριακὴ δύναμις καταγινομένη κυρίως εἰς λεηλασίας.

2. *Ἡ ὅλη ἀνωτέρω ἐν γενικαῖς γραμμαῖς ἐκτιθεμένη κατάστασις εἶχεν ἐπίδρασιν καὶ ἀντίκτυπον εἰς τὴν χώραν.*

Τὰ σοβαρὰ ἀτυχήματα ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ—ΝΑΟΥΣΗΣ καὶ ἐν συνεχείᾳ ἡ κατάληψις τοῦ ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΥ ὑπὸ τῶν συμμοριτῶν ἐπισυμβᾶσα ἀκριβῶς τὴν ἡμέραν τῆς ἀλλαγῆς τῆς Στρατιωτικῆς Ἡγεσίας ἐκράτουν ἐν συγκινήσει τὴν κοινὴν γνώμην καὶ ζωηρὰν ἀπήχησιν εἶχον εἰς τὴν διεθνῆ τοιαύτην.

Δὲν δύναταί τις νὰ ἀρνηθῇ ὅτι καὶ ἐπὶ τοῦ ἠθικοῦ τῶν Ἐνόπλων Δυνάμεων τὰ ἀτυχήματα ταῦτα εἶχον σημαντικὴν ἐπίδρασιν, ἐπιπροστιθεμένην εἰς τὸν κάματον ὅστις εἶναι φυσικὸν νὰ ὑπάρχῃ, ὡς ἐκ τῆς ἐπὶ δύο καὶ πλέον ἔτη παρατάσεως τοῦ ἀγῶνος.

Ἐν συνόψει δύναται νὰ λεχθῇ ὅτι ἡ Κυβέρνησις καὶ ἡ νέα Ἡγεσία τῶν Ἐνόπλων δυνάμεων εὗρε τὴν χώραν ὁλόκληρον εἰς ἀγωνίαν, κρίσιν καὶ ἀβεβαιότητα.

II. ΕΠΙΤΕΛΕΣΘΕΝ ΕΡΓΟΝ ΑΠΟ ΑΠΟΨΕΩΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

3. *Ἡ πρώτη μέριμνα τῆς Ἀνωτάτης Ἡγεσίας τῶν Ἐνόπλων Δυνάμεων περιεστράφη εἰς τὰ κάτωθι κυρίως σημεῖα.*

Εἰς τὴν ἐπιβολὴν ἀμέσων κυρώσεων, διοικητικῶν καὶ ποινικῶν κατὰ τῶν ὑπευθύνων διὰ σημαντικὰς παραλείψεις διοικήσεων καὶ τὴν ἀντικατάστασιν τῶν ἀνεπαρκῶν τοιούτων.

Εἰς τὴν ἐμπέδωσιν τῆς πειθαρχίας καὶ τὴν ἐπιμονὴν εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν διαταγῶν.

Εἰς τὴν ἀνάληψιν πρωτοβουλίας ἐκ μέρους τοῦ Στρατοῦ καὶ συντριβὴν πάσης νέας ἀποπείρας ἐκδηλώσεως τοιαύτης ἐκ μέρους τοῦ συμμοριτισμοῦ.

Παραλλήλως πρὸς τὰ ἄνω μέτρα βελτίωσις ἐν τῷ μέτρῳ τοῦ δυνατοῦ τῆς οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως τῶν στελεχῶν καὶ τῶν οἰκογενειῶν τῶν ἐφέδρων ὁπλιτῶν ὥστε νὰ μένουν ἀπερίσπαστοι εἰς τὸ τραχὺ καὶ σκληρὸν ἔργον των εἰς ὅ,τι ἀφορᾷ τὴν συντήρησιν τῶν οἰκονομικῶς δεινοπαθουσῶν οἰκογενειῶν των.

4. Διὰ τὴν κατανομὴν τῶν εὐθυνῶν διὰ τὰ ἐπισυμβάντα ἀτυχήματα διετάχθη ἐνέργεια ἀνακρίσεων ὑπὸ ἀνωτάτων Ἀξ]κῶν. (Εἰς τὸ συνημμένον σημείωμα ἐμφαίνονται αἱ σχετικαὶ ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ἐνέργειαι).

5. Ὅσον ἀφορᾷ τὸν περαιτέρω χειρισμὸν τοῦ διεξαγομένου ἀγῶνος κατεστρώθη σχέδιον ἐνεργείας ἀποβλέπον εἰς ἐκκαθάρισιν τῆς χώρας μὲ σταθερὸν ρυθμὸν καὶ ἀφαίρεσιν πρὸ παντὸς πάσης πρωτοβουλίας τοῦ συμμοριτισμοῦ.
Αἱ βάσεις τοῦ σχεδίου τούτου συνίσταντο εἰς τὰ ἑξῆς:
Ἀναπροσαρμογὴν τῶν ζωνῶν εὐθύνης τῶν Μ. Μονάδων.
Συγκρότησιν ἰσχυρῶν ἐφεδρειῶν κατὰ Μ. Μονάδα καὶ εἰς χεῖρας τοῦ Ἀρχιστρατήγου.
Συνέχισιν τῶν ἐπιχειρήσεων ἐν ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΩ μὲ αὐστηρὰν ἀποφυγὴν ἐλαττώσεως τῶν ἐκεῖ δρωσῶν Μονάδων.
Ἀνάληψιν ἐπιχειρήσεων διὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΥ καὶ ματαίωσιν τῆς εἰς ΣΤΕΡ. ΕΛΛΑΔΑ σοβαρᾶς ἀπειλῆς τοῦ συμμοριτισμοῦ, ἥτις μὲ τὴν κατάληψιν τοῦ ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΥ ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν καθίστατο πλέον ἐπικίνδυος.
Μελετημένα σχέδια δι' ἄμεσον ἀντιμετώπισιν πάσης πρωτοβουλίας τῶν συμμοριτῶν εἰς οἱονδήποτε σημεῖον τῆς χώρας.
Τὰ ἀνωτέρω μέτρα ἐτέθησαν εἰς ἄμεσον ἐφαρμογὴν ἐντὸς τοῦ τελευταίου δεκαημέρου τοῦ Ἰανουαρίου.

6. Τὴν 8 Φεβρουαρίου κατόπιν σκληρῶν ἀγώνων ὑπὸ δυσμενεστάτας καιρικὰς συνθήκας ἀπηλευθερώθη τὸ ΚΑΡΠΕΝΗΣΙ καὶ ἀπὸ τῆς ἡμέρας ταύτης συνεχίσθη ἀπηνὴς ἡ καταδίωξις τῶν συμμοριακῶν Μεραρχιῶν, αἵτινες διὰ τοῦ ὄγκου των ἐκινήθησαν πρὸς Ν.—Ν.Δ. καὶ Ν.Α. μὲ σκοπὸν τὴν ἀναμόλυνσιν καὶ ἐπέκτασιν τῆς δράσεως μέχρι ΠΑΡΝΑΣΣΟΥ.

Ὁ ἀγὼν ὑπῆρξε ἀληθῶς ἀξιοθαύμαστος καὶ ἡ καταδειχθεῖσα δραστηριότης ἐκ μέρους τῶν διοικήσεων, εἰς τὰς ὁποίας ἐνεπιστεύθη οὗτος, ἀξία παντὸς ἐπαίνου.

Τὰ τμήματά μας εἰς ἀέναον κίνησιν εὑρισκόμενα ἀπὸ 20-1-49 ὑπὸ χιονοθυέλλας εἰς τὰ πλέον δυσπρόσιτα ἐδάφη τῆς Ἑλλάδος ἐπάλαισαν, οὐ μόνον πρὸς τὰς ἐμπειροπολέμους καὶ δολίας ὁρδὰς τῶν ἀρχισυμμοριτῶν ΔΙΑΜΑΝΤΗ καὶ ΓΙΩΤΗ, ἀλλὰ καὶ πρὸς αὐτὴν τὴν φύσιν.

Ὁ συμμοριτισμὸς καταδιωκόμενος κατὰ πόδας μετὰ 40ήμερον ἀγῶνα, ἤτοι τὴν 27]28 Φεβρουαρίου, ἠναγκάσθη νὰ παραιτηθῇ τῶν περαιτέρω σχεδίων του καὶ νὰ καταφύγῃ πρὸς τὰ ἀπρόσιτα κρησφύγετά του εἰς ΑΓΡΑΦΑ.

Αἱ ἀπώλειαι τῶν συμμοριτῶν εἰς τὸν ἀνωτέρω ἀγῶνα ἀνέρχονται εἰς 501 νεκρούς, 346 συλληφθέντας καὶ 221 παραδοθέντας, ἤτοι ἐν συνόλῳ εἰς 1.068.

7. *Κατύπιν τῆς ἀνωτέρω ἐπιτυχίας ἀπὸ 25 Φεβρουαρίου μὲ 3 Μαρτίου συνεχίσθησαν αἱ προσπάθειαι τοῦ Στρατοῦ, ἐν μέσῳ βαρυτάτου χειμῶνος. ἐκ τῶν περιοχῶν ΣΜΟΚΟΒΟΥ — ΣΟΦΑΔΩΝ — ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ πρὸς τὴν Ὀρεινὴν περιοχὴν ΜΕΓΔΟΒΑ—ΑΓΡΑΦΩΝ. Μετὰ ἀλληλοδιαδιαδόχους μάχας κατεδίωξαν τοὺς συμμορίτας ἐκ τῶν ἐγγὺς τῆς πεδιάδος τῆς ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ κρησφυγέτων των καὶ τοὺς ἠνάγκασαν νὰ τραποῦν πρὸς Δυσμὰς καὶ εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ ΑΝΩ ΑΧΕΛΩΟΥ.*

8. *Ἐκ παραλλήλου πρὸς τὰς ἀνωτέρω ἐνεργείας κατεδιώχθη ἀπηνῶς ἡ Ἔφιππος συμμορία ΘΕΣΣΑΛΟΥ, ἡ λυμαινομένη τὴν ΘΕΣΣΑΛΙΚΗΝ πεδιάδα μὲ ὁρμητήρια τὴν ΟΘΡΥΝ—ΞΥΝΙΑΔΑ—ΡΕΝΤΙΝΑ. Τὴν 6 Μαρτίου ἐνετοπίσθη αὕτη βορείως ΠΑΛΑΜΑ—ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ καὶ μετὰ 4ήμερον ἀγῶνα σχεδὸν ἐξωντώθη ἐξ ὁλοκλήρου (πλέον τῶν 250 νεκροὶ καὶ συλληφθέντες καὶ ἅπας ὁ ὁπλισμός).*

9. *Εἰς τὴν ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΝ καὶ εἰς τὴν περιοχὴν ΚΕΡΔΥΛΛΙΩΝ μόνιμος συμμοριακὴ ἑστία κατέστη λίαν ἐπικίνδυνος.*

Ἀπὸ 2 Φεβρουαρίου ἀνελήφθησαν ἐπιχειρήσεις ὑπὸ τοῦ Στρατοῦ, αἵτινες ὑπῆρξαν ἄκαρποι, τῶν συμμοριτῶν διαφυγόντων πρὸς ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΝ.

Ἑτέρα ἐπιχείρησις ἀναληφθεῖσα τὴν 13 Φεβρουαρίου δὲν εἶχε καλλίτερον ἀποτέλεσμα.

Ἀπὸ 1 Μαρτίου κατόπιν μελετημένης προπαρασκευῆς ἀνελήφθη συστηματικὴ ἐπιχείρησις, ἥτις διαρκέσασα ἐπὶ δεκαήμερον, κατέληξεν εἰς πλήρη ἐπιτυχίαν δι' ἐκκαθαρίσεως τῆς περιοχῆς ταύτης καὶ τῆς ἐξοντώσεως τῶν συμμοριτῶν. (Νεκροὶ 384, συλληφθέντες καὶ παραδοθέντες 368).

Τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐπιχειρήσεως ταύτης εἶχεν εὐεργετικὴν ἐπίδρασιν καὶ διὰ ἑδραίωσιν τῆς τάξεως εἰς τὴν ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΝ, ὅπου διώκονται τὰ ἐκ μικρῶν ὁμάδων συμμοριακὰ ὑπολείμματα.

10. *Ἡ συμμοριακὴ ἡγεσία παρὰ τὰς ἀνωτέρω ἀποτυχίας της εἰς ΣΤΕΡΕΑΝ ΕΛΛΑΔΑ — ΘΕΣΣΑΛΙΑΝ καὶ ΚΕΡΔΥΛΛΙΑ δὲν παρητήθη τοῦ σκοποῦ της. Ὁ ΖΑΧΑΡΙΑΔΗΣ ἐκδιώξας τὸν ΜΑΡΚΟΝ συνέχισε τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νέου σχεδίου του καὶ ἐξεδήλωσε νέαν προσπάθειαν σοβαρᾶς μορφῆς.*

Τὴν νύκτα τῆς 11 - 12 Φεβρουαρίου ὄγκος σοβαρῶν συμμοριακῶν δυνάμεων ἐπετέθη πρὸς κατάληψιν τῆς ΦΛΩΡΙΝΗΣ μὲ σύγχρονον ἀπασχόλησιν ὅλων τῶν τμημάτων μας εἰς τὴν Δ. καὶ Ν. τῆς ΦΛΩΡΙΝΗΣ περιοχήν.

Τὸ σχέδιον τοῦ συμμοριτισμοῦ μελετημένον ἐν ταῖς λεπτομερείαις ἀπέβλεπε εἰς σφαγάς, ἀπαγωγάς, στρατολογίαν καὶ καταστροφάς.

Χάρις εἰς τὰ ληφθέντα μέτρα τηρήσεως καὶ ἐγκαίρου κινήσεως ἐφεδρειῶν καὶ τὴν ἀπαράμιλλον ἀντίστασιν καὶ αὐταπάρνησιν τῶν Ἐθνικῶν Δυνάμεων (Στρατοῦ καὶ Ἀεροπορίας) οἱ συμμορῖται, οὐ μόνον ἀπεκρούσθησαν, ἀλλὰ καὶ κατεδιώχθησαν μὲ συντριπτικὰς δι' αὐτοὺς ἀπωλείας (Νεκροὶ 772, συλληφθέντες 350).

11. *Παρὰ τὴν ἀποτυχίαν τῆς ΦΛΩΡΙΝΗΣ νέα προσπάθεια ἐσχεδιάσθη ὑπὸ τῆς Κ. Ἡγεσίας.*

Ἀπὸ τῶν μέσων Μαρτίου αἱ συμμοριακαὶ δυνάμεις ΓΙΩΤΗ—ΔΙΑΜΑΝΤΗ αἵτινες διωκόμεναι κατέφυγον εἰς περιοχὴν ΑΧΕΛΩΟΥ — ἤρχισαν προπαρασκευαζόμεναι διὰ νέαν προσβολὴν ἀστικοῦ κέντρου, συμφώνως πρὸς ἀκριβεῖς πληροφορίας μας. Τὴν νύκτα τῆς 18]19 Μαρτίου διῆλθον τὸν ΑΧΕΛΩΟΝ μὲ ἀντικειμενικὸν σκοπὸν τὴν ΑΡΤΑΝ..

Ὡς ἀπεδείχθη ἐκ τῶν ὑστέρων ἐξ ἐπισήμων στοιχείων ἐσκόπευον νὰ εὑρίσκωνται κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς Ἐθνικῆς Ἑορτῆς εἰς ΑΡΤΑΝ.

Τὰ τμήματά μας κινηθέντα ἐγκαίρως καὶ δραστηρίως ἐματαίωσαν τοὺς σκοπούς. Ἐνετόπισαν τοὺς ἐπιδρομεῖς εἰς ΤΖΟΥΜΕΡΚΑ καὶ ΒΑΛΤΟΝ ἀπὸ 19 Μαρτίου καὶ μετὰ ἀγῶνα δέκα ἡμερῶν κατεδίωξαν τούτους ΑΝΑΤΟΛΙΚΩΣ τοῦ ΑΧΕΛΩΟΥ μὲ σοβαρὰς ἀπωλείας (Νεκροὶ 304, συλληφθέντες καὶ παραδοθέντες 710).

12. Ἐκ παραλλήλου πρὸς τὰς ἄνω προσπαθείας τοῦ Στρατοῦ κατὰ τοὺς μῆνας Φεβρουάριον καὶ Μάρτιον εἰς τὴν λοιπὴν χώραν, συνεχίσθησαν εἰς ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΝ μὲ τὸν κανονικὸν ρυθμὸν μέχρι τέλους Μαρτίου αἱ εὐρείας ἐκτάσεως ἐκκαθαριστικαὶ ἐπιχειρήσεις, οὐσιαστικῶς λήξασαι τὴν 31 Μαρτίου μὲ πλήρη ἐπιτυχίαν, δι' ἐξοντώσεως ἢ συλλήψεως ἁπάσης τῆς ἐκεῖ δρώσης δυνάμεως ἐκ 4.000 συμμοριτῶν καὶ μὲ τὰ 9]10 τῶν ἡγετικῶν στελεχῶν συλληφθέντων ἢ φονευθέντων.

Ὑπολείπονται μικραὶ ὁμάδες συνεχῶς διωκόμεναι ὑπὸ Καταδ. Ἀποσπασμάτων Στρατοῦ καὶ Χωρ]κῆς, ἅτινα παρέμειναν διὰ τὴν πλήρη ἑδραίωσιν τῆς τάξεως.

Ἐπὶ πλέον τούτων ἀνεδιοργανώθησαν τὰ Μ.Ε.Α. καὶ ἐξωπλίσθησαν 6.000 ἐκ τῶν κατοίκων διὰ τὴν ὑποβοήθησιν τοῦ ἔργου τοῦ Στρατοῦ καὶ τῆς Χωροφυλακῆς. Κατηργήθησαν τὰ δημοσυντήρητα τάγματα καὶ διετάχθη ἡ πλήρης διάλυσις τῶν ἐξωκρατικῶν ἐνόπλων ὁμάδων.

13. Κατὰ τὸν μῆνα Ἀπρίλιον ἐσημειώθη νέα ἐκδήλωσις τῆς προσπαθείας τῆς Κομμουνιστικῆς Ἡγεσίας εἰς τρία σημεῖα:

Εἰς Δ. ΓΡΑΜΜΟΝ πρὸς ἐπέκτασιν.

Εἰς ΑΜΥΝΤΑΙΟΝ διὰ λεηλασίας καὶ στρατολογίαν.

Εἰς ΣΤ. ΕΛΛΑΔΑ μὲ σκοπὸν τὴν ἐπανεγκατάστασιν τοῦ ΔΙΑΜΑΝΤΗ εἰς τὰ παλαιά του κρησφύγετα (ΠΑΝΑΙΤΩΛΙΚΟΥ—ΒΑΡΔΟΥΣΙΩΝ—ΓΚΙΩΝΑΣ—ΟΙΤΗΣ).

Καὶ εἰς τὰς τρεῖς ταύτας σοβαρὰς ἐνεργείας τοῦ συμμοριτισμοῦ ὑπῆρξε ἄμεσος καὶ ἐπιτυχὴς ἐκ μέρους Στρατοῦ, βοηθουμένου ὑπὸ τῆς Ἀεροπορίας, ἡ ἀντιμετώπισις.

14. Ἡ εἰς ΔΥΤΙΚΟΝ ΓΡΑΜΜΟΝ ἀναληφθεῖσα συμμοριακὴ προσπάθεια ἀπὸ νυκτὸς 1—2 Ἀπριλίου ὑπῆρξε λίαν σοβαρὰ καὶ διὰ δυνάμεως ἐκ 4.000 περίπου (δύο Μεραρχίαι) ὧν τὸ πλεῖστον εἰσῆλθον ἐξ ΑΛΒΑΝΙΑΣ.

Κατώρθωσαν νὰ διεισδύσουν εἰς τὰ μετόπισθεν τῆς ἡμετέρας διατάξεως (ΤΑΜΠΟΥΡΙ—ΓΥΦΤΙΣΑ—ΠΥΡΓΟΣ ΣΤΡΑΤΣΑΝΗΣ) καὶ προσέβαλον τὰ σημεῖα στηρίγματος εἰς ΑΣΗΜΟΧΩΡΙ—ΠΡΟΦ. ΗΛΙΑΣ ΟΞΥΑΣ — ΘΕΟΤΟΚΟΣ—ΠΑΤΩΜΑ—ΚΑΝΤΖΙΚΟΝ.

Ἀπὸ τῆς 2 Ἀπριλίου ἀγῶνες σκληροὶ διεξήχθησαν μέχρι τῆς 27-4-1949, ὁπότε ἐσταθεροποιήθη ἡ ἡμετέρα διάταξις διὰ καταλήψεως προοδευτικῶς ὅλων τῶν ἐπικαίρων σημείων καὶ τελειωτικῶς διὰ τῆς καταλήψεως τοῦ ΠΥΡΓΟΥ ΣΤΡΑΤΣΑΝΗΣ.

Αἱ ἀπώλειαι τῶν Ἐθνικῶν Δυνάμεων ὑπῆρξαν σοβαραί, ἀλλὰ καὶ τῶν συμμοριτῶν ἡ φθορὰ ὑπῆρξεν ἐξαιρετικῶς σημαντικὴ καὶ ἐπὶ πλέον τὸ σχέδιον ὁλοκληρώσεως τοῦ ΓΡΑΜΜΟΥ καὶ ἐπεκτάσεώς των μέχρι ΚΟΝΙΤΣΗΣ ἐματαιώθη χάρις εἰς τὴν αὐτοθυσίαν τῶν Ἐθνικῶν Δυνάμεων.

15. Ἡ ἐκ ΒΙΤΣΙ ἐξελθοῦσα 103 συμμοριακὴ Ταξιαρχία, ἥτις τὴν νύκτα τῆς 17]18 Ἀπριλίου προσέβαλε τὸ ΑΜΥΝΤΑΙΟΝ μὲ ἀπασχόλησιν τῆς ΒΕΥΗΣ —ΜΕΛΙΤΗΣ—ΛΟΦΟΣ, οὐ μόνον δὲν ἐπέτυχε τὸν σκοπόν της, ἀλλὰ καὶ συνετρίβη ὑπὸ τῶν Ἐθνικῶν Δυνάμεων καὶ τῆς Ἀεροπορίας εἰς ἀγῶνα τριήμερον (μέχρι ἑσπέρας 20 Ἀπριλίου). Τὴν νύκτα τῆς 20—21 Ἀπριλίου τὰ ὑπολείμματά της συνεπτύχθησαν πρὸς ΒΙΤΣΙ.

(Ἀπώλειαι 347 νεκροί, 93 συλληφθέντες).

16. Ἡ συμμορία ΔΙΑΜΑΝΤΗ ἐπανεισελθοῦσα εἰς ΣΤ. ΕΛΛΑΔΑ τὴν νύκτα 5/6 Ἀπριλίου διώκεται συνεχῶς καὶ δὲν ἐπετράπη εἰς ταύτην νὰ ἐγκατασταθῇ σταθερῶς εἰς τι τῶν παλαιῶν κρησφυγέτων της.

Ὁ Ἀγὼν εἶναι ἐν ἐξελίξει καὶ λίαν συντόμως θὰ ἀντιμετωπισθῇ ἀποτελεσματικῶς, ληφθέντων ὅλων τῶν μέτρων.

17. Ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω σοβαρῶν ἐπιχειρήσεων κατὰ τὸ ἀναφερόμενον χρονικὸν διάστημα ἔλαβον χώραν πλεῖστα ἄλλα ἥσσονος σημασίας μικρὰ ἐπεισόδια δράσεως τῶν Ἐθνικῶν Δυνάμεων εἰς ὁλόκληρον τὴν χώραν, ὡς καὶ ἐπιχειρήσεις μικρᾶς ἐκτάσεως Β. Α. ΚΟΜΟΤΙΝΗΣ καὶ εἰς ΣΑΜΟΝ. Ἐκ τῶν ἐνεργειῶν τούτων καταδεικνύεται ἡ ἀδιάπτωτος προσπάθεια τῶν Ἐνόπλων Δυνάμεων (Στρατοῦ - Χωροφυλακῆς - Ἀεροπορίας - Ναυτικοῦ) καὶ ἡ πείσμων ἐπιμονὴ Ἐνόπλων Δυνάμεων καὶ Λαοῦ διὰ τὴν ΝΙΚΗΝ.

Οὕτω Στρατός, Χωρ]κή, Μ.Ε.Α. εὑρίσκονται εἰς ἀέναον κίνησιν, ἀμυνόμενοι ἢ ἐπιτιθέμενοι, εἰς ἀναγνωρίσεις ἢ περιπόλους καὶ διὰ τῆς δραστηριότητός των ἐν γένει προσπαθοῦν νὰ ἐμπεδώσουν τὸ αἴσθημα ἀσφαλείας εἰς ὅλην τὴν χώραν.

18. Ἐκ τῆς συντομωτάτης ἐκθέσεως τῶν ἀνωτέρω γεγονότων σκόπιμον εἶναι νὰ σημειωθῇ τὸ σύνολον τῶν ἀπωλειῶν, ἵνα σχηματισθῇ μία εἰκὼν τῆς δραστηριότητος τοῦ ἀγῶνος κατὰ τὸ διαρρεῦσαν τοῦτο τρίμηνον:

— Ἡμετέρων:	— Νεκροὶ	Ἀξ]κοὶ	60	Ὁπλῖται	803
	— Ἀγνοούμενοι	»	63	»	1.266
		Σύνολον	123	+	2.069=2.192
— Συμμοριτῶν:	Νεκροὶ		6.226		
	Συλληφθέντες		4.557		
	Παραδοθέντες		3.454		
		Σύνολον	14.237		

— Αὐτοαμυνῖται: Συλληφθέντες ἢ παραδοθέντες 1.559.

— Ἐκτὸς τῶν ἄνω ἀπωλειῶν δέον νὰ προστεθῶσιν εἰς τοὺς ἡμετέρους τραυματίαι: Ἀξιωματικοὶ 180
Ὁπλῖται 3.290

Εἰς τοὺς Συμμορίτας δὲν δυνάμεθα νὰ καθορίσωμεν τοὺς τραυματίας, καθ' ὅσον τοὺς ἀποκομίζουσι μεθ' ἑαυτῶν.

III. ΠΩΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΕΤΑΙ Η ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΤΗΝ 30 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1949

19. Ἐκ τῆς ἀνασκοπήσεως τοῦ ἄνω ἐπιτελεσθέντος ἔργου συνάγονται τὰ ἑξῆς:

Ὁ Συμμοριτισμὸς ὑπέστη πλήγματα, τὰ σχέδιά του ἐματαιώθησαν κατὰ τρόπον ἀποτελεσματικόν, ἔστω καὶ μὲ σοβαρὰς θυσίας μας.

Εἰς μίαν ὁλόκληρον περιοχήν, τὴν ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΝ, ἑδραιώθη ἡ τάξις καὶ ἐλάχιστα ἀπομένουν τὰ ἴχνη τῆς ἀνταρσίας.

Πλεῖσται ἄλλαι περιοχαὶ τῆς χώρας ἀνεκουφίσθησαν.

Αἱ Ἐθνικαὶ Δυνάμεις ἐξετέλεσαν δύσκολον καὶ σκληρὸν ἔργον ὑπὸ δυσμενεῖς καιρικὰς συνθήκας, χωρὶς σοβαρὸν ἀτύχημα.

Τὸ ἠθικόν των ἀνυψώθη. Ἡ πίστις πρὸς τὰς Διοικήσεις καὶ τὴν Ἡγεσίαν ἐστερεώθη.

Δὲν πρέπει ὅμως νὰ παρορασθῇ:

Ὅτι ἡ φύσις καὶ σκληρότης τῶν ἀγώνων τοῦ τριμήνου τούτου εἶναι πολὺ ἀνωτέρα ἄλλων περιόδων καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀπωλειῶν μας εἶναι ἀρκετὰ σημαντικός.

"Οτι ἡ κομμουνιστικὴ Ἡγεσία δὲν παρητήθη ὁριστικῶς τῶν Σχεδίων της. Θὰ εἶναι ἀφελὲς νὰ δεχθῇ τις ὅτι ὁ συμμοριτισμὸς ἐκάμφθη, ἢ ὅτι διέρχεται κρίσιν. Ἡ ἐξωθεν ἐνίσχυσίς του αὐξάνεται καθημερινῶς καὶ αἱ ἀπώλειαί του συμπληροῦνται αἰσθητῶς.

Τὸ ἐναπομένον ἔργον τῶν Ἐθνικῶν Δυνάμεων εἶναι μέγα. Θὰ συνεχίσουν τὴν προσπάθειάν των συμφώνως μὲ τὸ καταστρωθὲν ὑπὸ τῆς Ἀνωτάτης Ἡγεσίας σχέδιον, ἀλλὰ διὰ τὴν τελικὴν εὐόδωσιν τοῦ ὅλου ἔργου των ἀπαιτεῖται μεγάλη συνδρομὴ καὶ ἰδιαιτέρα μέριμνα τῆς Κυβερνήσεως, ὥστε νὰ δυνηθοῦν νὰ φέρουν εἰς πέρας τελικῶς τὴν μεγάλην των ἀποστολήν.

Ὁ Ἀρχιστράτηγος
Α. ΠΑΠΑΓΟΣ

ΠΡΟΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΑΙ ΔΙΑΤΑΓΑΙ "ΠΥΡΣΟΥ"

11. Παραλλήλως πρὸς τὰς εἰς ΚΕΝΤΡΙΚΗΝ ΕΛΛΑΔΑ διεξαγομένας ἐκκαθαριστικὰς ἐπιχειρήσεις, ἀπὸ τοῦ μηνὸς Μαΐου 1949 ἄρχονται ἐκδιδόμεναι αἱ πρῶται διαταγαὶ τῆς Ἀνωτάτης Ἡγεσίας προσανατολίζουσαι, τὰς ὑποδεεστέρας διοικήσεις ἐπὶ τοῦ πρὸς ἐκτέλεσιν ἔργου των διὰ τὴν εἴσοδον εἰς τὴν τελικὴν φάσιν.

Οὕτω:

α) Διὰ τῆς Α.Α.Π. 225277]4009]1]12-5-1949 Διαταγῆς Ἀρχιστρατήγου καθορίζεται ἡ προσωρινὴ δι' ἀνάγκας ἐπιχειρήσεων συγκρότησις καὶ λειτουργία ἀπὸ 19-5-1949 τοῦ Στρατηγείου ΗΠΕΙΡΟΥ—ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ (Σ.Η.Δ.Μ.) ὑπὸ τὸν Γενικὸν Ἐπιθεωρητὴν Στρατοῦ Ἀντ]γον ΒΕΝΤΗΡΗΝ ΚΩΝ]ΝΟΝ.

Εἰς τοῦτο ὑπάγονται ὀργανικῶς τὸ Β'.Σ. Στρατοῦ καὶ ἡ VIII Μεραρχία καί τινες ἄλλαι συμπληρωματικαὶ Μονάδες καὶ ὑπηρεσίαι.

Ἀποστολή του καθορίζεται:

i. Ἡ ἐξασφάλισις τῶν ἐπὶ ΓΡΑΜΜΟΥ—ΒΙΤΣΙ θέσεων τῶν ἐθνικῶν Δυνάμεων καί, εἰ δυνατόν, ἡ βελτίωσις τούτων.

ii. Ἡ ἐκκαθάρισις τῆς ζώνης του τῶν μετόπισθεν δι' ἐπιθετικῆς δραστηριότητος.

iii. Ἡ σύντονος ἐκπαίδευσις τῶν Μονάδων του καὶ ἰδίᾳ τῶν ἐφεδρειῶν του.

β) Διὰ τῆς Α.Α.Π. 245115]4009)38]13-5-1949 Διαταγῆς τοῦ Ἀρχιστρατήγου:

i. Καθορίζεται ὁ βασικὸς σκοπὸς τῶν ἐπιχειρήσεων τοῦ θέρους εἰς:

—Ἑδραίωσιν τῆς τάξεως εἰς ΚΕΝΤΡΙΚΗΝ ΕΛΛΑΔΑ, εἰς μίαν πρώτην περίοδον.

—Ἀποφασιστικὴν ἀντιμετώπισιν τοῦ παρὰ τὰ Σύνορα συμμοριακοῦ ὄγκου, εἰς δευτέραν περίοδον.

ii. Κατὰ τὴν πρώτην περίοδον ἀνατίθεται:

—Εἰς τὸν Δ]τὴν τοῦ Α'.Σ.Σ. τὸ ἔργον τῶν ἐκκαθαριστικῶν ἐπιχειρήσεων εἰς ΚΕΝΤΡΙΚΗΝ ΕΛΛΑΔΑ.

— Εἰς τὸν Δ]τὴν Σ.Η.Δ.Μ. τὸ ἔργον τῆς συγκρατήσεως τῆς καταστάσεων εἰς τὴν ὑπόλοιπον περιοχήν, καθὼς ἐπίσης καὶ τὸ ἔργον τῆς συνδρομῆς τοῦ ἀγῶνος Α΄.Σ.Σ. ἐφ' ὅσον οἱ ΚΣ. προσήγγιζον τὴν ζώνην εὐθύνης του.

γ) Διὰ τῆς Α. Α. Π. 245149]4009]39]9-6-1949 Διαταγῆς Ἀρχιστρατήγου, γνωστοποιοῦνται περαιτέρω λεπτομέρειαι τῶν μελλοντικῶν προθέσεων τῆς Ἀνωτάτης Ἡγεσίας καὶ διατάσσεται τὸ Σ.Η.Δ.Μ. ὅπως, μετὰ τὴν ἐνίσχυσιν τῶν δυνάμεών του, εἶναι προετοιμασμένον νὰ ἀναλάβῃ:

i. Συμπλήρωσιν ἐκκαθαρίσεως τῶν μετόπισθεν τῆς ζώνης του, ἤτοι: ΒΕΝΤΖΙΑ, ΟΡΛΙΑΚΑ, ΚΑΣΤΑΝΟΧΩΡΙΑ, ΣΙΝΙΑΤΣΙΚΟ, ΒΕΡΜΙΟΝ.

ii. Πιθανὴν ἐκκαθάρισιν ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ — ΒΕΡΜΙΟΝ ἐν συνεργασίᾳ μὲ τὸ Γ΄.Σ.Σ.

iii. Ἐξασφάλισιν τῶν μετόπισθεν τῆς ζώνης του δι' Ἐλαφρῶν Ταγμάτων καὶ Μ.Ε.Α. ὥστε νὰ ἀπαλλαγοῦν αἱ μέλλουσαι νὰ ἀναλάβουν ἀγῶνα Μ.Μ. καί,

vi. Ἀνάληψιν ἐπιθέσεως πρὸς συντριβὴν τῶν εἰς ΒΙΤΣΙ — ΓΡΑΜΜΟΝ ΚΣ. δυνάμεων.

Διὰ τὴν τελευταίαν ταύτην ἐπίθεσιν ἐδόθησαν ἐπὶ πλέον αἱ κάτωθι ἐνδείξεις, ὡς πρὸς τὸν τρόπον ἐνεργείας:

Κυρία προσπάθεια ἀρχικῶς πρὸς ΒΙΤΣΙ.

Δευτερεύουσα προσπάθεια, συγχρονισμένη ἐν χρόνῳ μὲ τὴν πρώτην, εἰς ΓΡΑΜΜΟΝ, ἰδιαιτέρως εἰς Β. ΓΡΑΜΜΟΝ, πρὸς παρεμπόδισιν διοχετεύσεως ΚΣ. δυνάμεων ἀπὸ ΓΡΑΜΜΟΝ, εἰς ΒΙΤΣΙ.

Μετὰ τὴν ἐπίτευξιν τῶν ἀνωτέρω καὶ εὐθὺς ὡς καταστῇ δυνατὴ ἡ μετατόπισις δυνάμεων ἐκ ΒΙΤΣΙ, ἐπίθεσις κατὰ ΓΡΑΜΜΟΥ καὶ συντριβὴ τῶν ἐν αὐτῷ ΚΣ. δυνάμεων, ἄνευ ἀπωλείας πολυτίμου χρόνου.

Μετὰ τὴν ὁλοκλήρωσιν τῶν ἀντικειμενικῶν σκοπῶν ἑδραίωσις τῶν δυνάμεων μὲ κλιμάκωσιν κατὰ βάθος ἐφεδρειῶν, ὥστε νὰ ἀπαγορευθῇ ἐπιστροφὴ ΚΣ. δυνάμεων εἰς ἐκκαθαρισθείσας περιοχάς.

Διὰ τὴν πραγματοποίησιν τῶν ἀνωτέρω διατάσσεται ἡ μετὰ πάσης μυστικότητος ἐκτέλεσις τῶν ἀναγκαιουσῶν ἀναγνωρίσεων καὶ ἡ ὑποβολὴ τῶν γενικῶν γραμμῶν τοῦ Σχεδίου ἐνεργείας Σ.Η.Δ.Μ.

δ) Διὰ τῆς Α.Α.Π. 245161]4009]5]22-6-1949 Διαταγῆς διατάσσεται τὸ Γ΄.Σ.Σ. νὰ ἐκτελέσῃ τὴν μελετηθεῖσαν ὑπ' αὐτοῦ ἐπιχείρησιν πρὸς ἐκκαθάρισιν ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ—ΒΕΡΜΙΟΝ καὶ νὰ ἐξασφαλίσῃ τὰς περιοχὰς ταύτας μὲ κάλυψιν δὲ ἐν ταυτῷ τοῦ πλευροῦ τοῦ ὄγκου τῶν δυνάμεων, ὅστις θὰ ἐξόρμα κατὰ ΒΙΤΣΙ—ΓΡΑΜΜΟΥ.

Ἡ ἐπιχείρησις αὕτη ἀρχίσασα τὴν 4-7-1949 ἐπερατώθη ἐπιτυχῶς τὴν 20-7-1949 ἐκκαθαρισθείσης πλήρως τῆς περιοχῆς ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ καὶ ἐξασφαλισθείσης διὰ ἑδραιώσεως ἐπ' αὐτῆς τμημάτων Στρατοῦ.

ΓΕΝΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ
ΤΑΣ ΠΑΡΑΜΟΝΑΣ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

12. Ἡ γενικὴ κατάστασις κατὰ τὰς παραμονὰς τῶν ἐπιχειρήσεων «ΠΥΡΣΟΣ» (τέλος Ἰουλίου 1949) διεγράφετο ὡς ἑξῆς:

Α) ΔΥΝΑΜΙΣ Κ.Σ. ΕΙΣ ΟΛΟΚΛΗΡΟΝ ΤΗΝ ΧΩΡΑΝ

I. ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ — ΝΗΣΟΙ	268
II. ΘΕΣΣΑΛΙΑ — ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΣ	
Εὔβοια	150
Παρνασσὸς—Καλλίδρομον—Ἑλικὼν	40
Γκιώνα—Βαρδούσια	50
Νευρόπολις—Μέγδοβας—Ἄγραφα	300
Ὄθρυς	100
Κόζακας—Τζουμέρκα—Ἀχελῶος	100
Κ. Ὄλυμπος—Πήλιον—Μαυροβούνιον—Ὄσσα	450
Χάσια—Ἀντιχάσια	40
ΣΥΝΟΛΟΝ	1.230
III. ΗΠΕΙΡΟΣ — ΔΥΤ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	
Σοῦλι—Μουργκάνα—Πωγῶνι	100
Ζαγόρια	40
Ὄρλιακας—Καστανοχώρια	310
Βούρινο—Σινιάτσικο—Χειμαδίτις	140
Γράμμος	4.700
Βίτσι	7.700
ΣΥΝΟΛΟΝ	12.990
IV. ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΚΑΙ ΑΝΑΤ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ — ΘΡΑΚΗ	
Β. Ὄλυμπος—Πιέρρια	130
Βέρμιον	220
Πάϊκον—Καϊμακτσαλὰν	120
Χαλκιδικὴ	100
Βέρτισκος—Κερδύλλια	60
Κρούσια—Μπέλλες	1.400
Στρυμὼν—Νέστος	620
Ἕβρος—Κομοτινὴ	250
ΣΥΝΟΛΟΝ	2.900
Ἤτοι σύνολον εἰς ὁλόκληρον τὴν χώραν	17.240

Β) ΗΘΙΚΟΝ - ΜΑΧΗΤΙΚΟΤΗΣ Κ.Σ.

Οὐσιαστικῶς αἱ ἀξιόμαχοι δυνάμεις τῶν Κ.Σ. περὶ τὸ τέλος Ἰουλίου 1949 ἦσαν συγκεντρωμέναι εἰς περιοχὰς ΒΙΤΣΙ (7.700), ΓΡΑΜΜΟΥ (4.700),

ΜΠΕΛΛΕΣ—ΚΡΟΥΣΙΑ (1.400), καὶ περιοχὰς ΣΤΡΥΜΩΝΟΣ—ΝΕΣΤΟΥ (περὶ τοὺς 600).

Αἱ ἀνωτέρω δυνάμεις τῶν Κ.Σ. ἦσαν πράγματι ἱκαναὶ νὰ προβάλουν σοβαρὰν ἀντίστασιν καὶ εἶχον τὴν δυνατότητα ἀναλήψεως δράσεως καὶ διασαλεύσεως τῆς τάξεως εἰς τὰς περιοχὰς τῶν μετόπισθεν.

Εἰδικώτερον διὰ τὰς Κ.Σ. δυνάμεις ΒΙΤΣΙΟΥ—ΓΡΑΜΜΟΥ δύνανται νὰ λεχθοῦν τὰ ἑξῆς:

Αἱ δυνάμεις αὗται τῶν Κ.Σ. εὑρίσκοντο ἐγκατεστημέναι εἰς περιοχὰς εἰς ἃς κατὰ τὸ παρελθὸν ὁ ἐχθρὸς δὲν εἶχε κατ' οὐσίαν ἡττηθῆ.

Αἱ εἰς ΓΡΑΜΜΟΝ κατ' αὐτοῦ ἐνέργειαι τοῦ Ἐθνικοῦ Στρατοῦ κατὰ τὸ παρελθὸν ὑπῆρξαν μακροχρόνιοι καὶ ἄνευ οὐσιωδῶν ἀποτελεσμάτων. Αἱ ἐπακολουθήσασαι εἰς ΒΙΤΣΙ δὲν ἀπέδωσαν τὰ ἀναμενόμενα ἱκανοποιητικὰ ἀποτελέσματα.

Ἡ τοιαύτη ἔκβασις τῶν ἐπιχειρήσεων ἔδωσεν εἰς τὴν Κ.Σ. ἡγεσίαν τὴν ἐλπίδα, τὴν ὁποίαν καταλλήλως διωχέτευεν ὡς πεποίθησιν εἰς τὰ ὀρδάς της, ὅτι ἔπρεπε καὶ ἦτο δυνατὸν νὰ συντριβῇ πᾶσα ἐπιθετικὴ προσπάθεια τοῦ Ἐθνικοῦ Στρατοῦ κατὰ ΒΙΤΣΙ—ΓΡΑΜΜΟΥ.

Τὴν ἐλπίδα ταύτην ἐνίσχυσεν καὶ ἡ μὴ ἐπίθεσις κατὰ ΓΡΑΜΜΟΥ—ΒΙΤΣΙ τὴν ἄνοιξιν καὶ τὸ μεῖζον τοῦ θέρους τοῦ 1949, ὅτε ἡ ἡγεσία τοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ ἠσχολήθη μὲ ἐπιχειρήσεις εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς Χώρας.

Ἀλλὰ καὶ τὸ σύνολον τοῦ παρασχεθέντος εἰς τὸν ἀντίπαλον χρόνου (1948—1949) ἔδωσεν εἰς αὐτὸν τὴν δυνατότητα, ὥστε καὶ τὰς δυνάμεις του νὰ προσαρμόσῃ εἰς ἀμυντικὴν διάταξιν πληρέστατα μελετηθεῖσαν καὶ τὰ ἐπὶ ταύτης Σ. Στηρίγματος καὶ Κέντρα Ἀντιστάσεως νὰ ὀργανώσῃ ἰσχυρότατα, ὥστε νὰ παραμείνουν σχεδὸν ἀπρόσβλητα εἰς τὴν ἐπέμβασιν τῶν μέσων πυρὸς τοῦ Στρατοῦ. Ἐξ ἄλλου καθ' ὅλον τοῦτο τὸ χρονικὸν διάστημα ἀνεφοδίαζε τὰς μονάδας της μὲ ἄφθονα πολεμικὰ μέσα, κυρίως εἰς αὐτόματα, ὅλμους, πυροβολικόν, νάρκας,διὰ τῶν δορυφόρων ὁμόρων Κρατῶν.

Ὡς πρὸς τὸ ἔμψυχον ὑλικὸν ἡ ἡγεσία τῶν Κ. Σ. κατέβαλεν ὅλως ἐξαιρετικὴν προσοχὴν καὶ προσπάθειαν.

Συνεκέντρωσεν εἰς τὰς ἀμυντικὰς τοποθεσίας ΒΙΤΣΙ - ΓΡΑΜΜΟΥ τὸ σύνολον σχεδὸν τῶν δυνάμεων καὶ τὰ πλέον ἱκανὰ καὶ φανατισμένα στελέχη της. Κατεβλήθη ἐπὶ τούτων ἰσχυρὰ καὶ συνεχὴς διαφωτιστικὴ καὶ ἐκπαιδευτικὴ προσπάθεια, ἵνα ἐπιτευχθῇ κατὰ τὴν ἀναμενομένην μάχην πνεῦμα ἐνεργητικῆς ἀμύνης καὶ αὐτοθυσίας, ἐπὶ τῷ σκοπῷ τῆς ἐξαντλήσεως καὶ φθορᾶς τοῦ Ἐθνικοῦ Στρατοῦ, ὡς κατὰ τὸ θέρος 1948.

Εἰς τὰ ἀνωτέρω πλεονεκτήματα τοῦ ἐχθροῦ προσετίθετο ἡ φύσις καὶ διαμόρφωσις τοῦ ἐδάφους, εἰς ὃ εἶχεν οὗτος ἀναπτύξει τὴν ἀμυντικήν του διάταξιν (ὀρεινόν, βραχῶδες διακεκομμένον, δασῶδες μὲ μεγάλας κλίσεις).

Ἐν συμπεράσματι ὁ ἐχθρὸς ἦτο εἰς θέσιν, λόγῳ δυνάμεως, ἐξοπλισμοῦ, φύσεως ἐδάφους καὶ ἀμυντικῆς ὀργανώσεως, νὰ προβάλῃ ἰσχυρὰν ἀντίστασιν εἰς διαδοχικὰς τοποθεσίας ἀντιστάσεως, δυναμένην νὰ παραταθῇ ἐπὶ

πολύ, εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν ἡ ἐπίθεσις τοῦ Ἐθνικοῦ Στρατοῦ δὲν ἦτο πλήρως καὶ ἐπιμελῶς προπαρεσκευασμένη.

Εἰς ἁπάσας τὰς λοιπὰς περιοχὰς τῆς χώρας οἱ ὑπάρχοντες Κ.Σ. παρέμενον συνεπείᾳ τῶν ἐκκαθαριστικῶν ἐπιχειρήσεων διεσπαρμένοι καὶ κρυπτόμενοι εἰς μικρὰς ὁμάδας, εἰς ἀθλίαν κατάστασιν καὶ ἄνευ ἠθικοῦ, συνεχῶς δὲ διωκόμενοι ὑπὸ τῶν Τμημάτων Στρατοῦ—Χωρ]κῆς—Μ.Ε.Α. ἐξοντώνοντο ἢ παρεδίδοντο ἀνίκανοι δι' οἱανδήποτε δρᾶσιν.

Τὰς παραμονὰς τῶν ἐπιχειρήσεων ΠΥΡΣΟΣ τὴν 2-8-1949 δύναμις 400 περίπου Κ.Σ. ὑπὸ ΜΑΝΤΕΚΟΝ τῆς Ι Κ.Σ. Μεραρχίας ἐπέτυχεν ἔξοδον ἐκ ΓΡΑΜΜΟΥ πρὸς ΑΓΡΑΦΑ, πλὴν ὅμως λόγῳ συλλήψεως τοῦ ἀρχηγοῦ της ΜΑΝΤΕΚΟΥ καὶ ἑτέρων δυναμικῶν στελεχῶν της καὶ ἀπηνοῦς ἐν συνεχείᾳ διώξεώς της ἐξουδετερώθη πλήρως

γ) Ἡ διάταξις τῶν ἡμετέρων κατὰ τὴν αὐτὴν περίοδον περίπου ἦτο ἡ ἑξῆς:

i. ***Σ. Η. Δ. Μ.*** περιλαμβάνον:

— Α'. Σ ΣΤΡΑΤΟΥ μέ,

VIII Μεραρχίαν εἰς ΗΠΕΙΡΟΝ—ΝΟΤ. ΓΡΑΜΜΟΝ.

I » ἀπὸ ΕΠΤΑΧΩΡΙ μὲ ΑΛΕΒΙΤΣΑΝ.

— Β'. Σ. ΣΤΡΑΤΟΥ περιλαμβάνον:

X Μεραρχίαν ἀπὸ ΦΛΑΤΣΑΤΑΝ μέχρι Κορυφῆς ΒΙΤΣΙ.

II » ἀπὸ Κορ. ΒΙΤΣΙ μέχρι ΚΡΑΤΕΡΟΥ (Σερβικῶν Συνόρων).

III » Καταδρομῶν.

ii. ***Ἐφεδρεῖαι Ἀρχιστρατήγου*** :

— IX Μεραρχίαν εἰς περιοχὴν ΝΕΑΠΟΛΕΩΣ.

— XY » συγκεντρουμένην εἰς περιοχὴν ΒΟΓΑΤΣΙΚΟΥ — ΑΡΓΟΣ ΟΡΕΣΤΙΚΟΥ.

— XI » συγκεντρουμένην εἰς περιοχὴν ΒΕΡΡΟΙΑΣ.

— Τὸ Σύνταγμα Ἁρμάτων συγκεντρούμενον εἰς ΚΟΖΑΝΗΝ.

— Τὸ πλεῖστον τοῦ Πυρ]κοῦ καὶ τῶν Τεθωρακισμένων.

iii. ΑΝΑΤΟΛΙΚΩΣ ΒΕΡΜΙΟΥ τὸ Γ'. Σ. ΣΤΡΑΤΟΥ διαθέτον τὴν VII Μεραρχίαν, ἀριθμὸν ἐλαφρῶν Ταγμάτων Πεζικοῦ καὶ ἓν Σύντ)γμα Πεδ. Πυρ)κοῦ.

Οὕτω τελικῶς αἱ δυνάμεις διετίθεντο ὡς ἑξῆς:

i. Διὰ τὴν ἐπιχείρησιν ΒΙΤΣΙ—ΓΡΑΜΜΟΥ:

— 7 Μεραρχίαι ἐπὶ συνόλου 8,

— Ἡ Μεραρχία Καταδρομῶν (5 Μοῖραι).

— Δύο ἀνεξάρτητοι Ταξ)χίαι (72 καὶ 77) Στρατοῦ ἐκστρατείας ἐπὶ 3 ὑπαρχουσῶν.

— 14 Ἐλαφρὰ Τάγματα Πεζικοῦ.

— Τὸ Σύνολον σχεδὸν Πυρ[κοῦ καὶ Τεθ)σμένων καὶ Μηχανικοῦ.

— Τὸ Σύνολον τῆς Ἀεροπορίας.

ii. Διὰ τὰς λοιπὰς δὲ ἀποστολὰς (ἀπαγόρευσις ἀναμολύνσεως — ἀντιμετώπισις παντὸς ἀντιπερισπασμοῦ) διετέθησαν αἱ ὑπόλοιποι δυνάμεις:

— Μία Μεραρχία καὶ μία Ταξιαρχία Στρατοῦ Ἐκστρατείας.

— 79 Ε. Τ. Π. καὶ Τ. Ἐθνοφρουρᾶς.

— Τὰ Μ. Ε. Α.

δ) Τὸ Ἠθικὸν τοῦ Στρατοῦ, χάρις εἰς τὰς τελευταίας Νίκας του καὶ τὰς ἐπιτυχεῖς ἐκκαθαρίσεις εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς Χώρας, τὴν φιλότιμον καὶ συνεχῆ προσπάθειαν τῶν διοικήσεων ὁλοκλήρου τῆς ἱεραρχίας πρὸς ἀνύψωσίν του, καθὼς καὶ εἰς τὴν αὐτοπεποίθησιν καὶ πίστιν διὰ τὴν ἐπιτυχῆ ἔκβασιν τοῦ ἀγῶνος τῶν στελεχῶν του, ἀπὸ τοῦ κατωτέρου μέχρι τοῦ ἀνωτάτου, δύναται νὰ λεχθῇ ὅτι εὑρίσκετο εἰς ἀρκετὰ ἱκανοποιητικὸν ἐπίπεδον.

ΓΕΝΙΚΟΝ ΣΧΕΔΙΟΝ "ΠΥΡΣΟΣ"

13. Ἀπὸ 28-6-1949 ἐκοινοποιήθη τὸ ὑπ' ἀριθ. Α. Α. Π. 245172]4009]49 Σχέδιον Ἐπιχειρήσεων ΠΥΡΣΟΣ τοῦ Ἀρχιστρατήγου.

Τὸ Σχέδιον τοῦτο ἀποτελεῖ τὴν δευτέραν φάσιν τοῦ Γενικοῦ Σχεδίου τῆς Ἀνωτάτης Ἡγεσίας.

1. ***Κοινοποιεῖται συνημμένως σχέδιον ἐπιχειρήσεων, ὑπὸ τὸ συνθηματικὸν «ΠΥΡΣΟΣ» — αἵτινες θὰ ἀποτελέσουν τὴν δευτέραν φάσιν τῶν ἐν ἐξελίξει ἤδη ἐπιχειρήσεων ΠΥΡΑΥΛΟΣ — πρὸς γενικὸν προσανατολισμὸν τῶν Διοικητῶν τῶν Μ. Μονάδων, τῶν ἁρμοδίων Κλάδων καὶ Διευθύνσεων Γ. Ε. Σ., τῆς Β. Ἀεροπορίας τοῦ Β. Ναυτικοῦ.***
2. ***Εἰς τὸ σχέδιον τοῦτο, ἐκτὸς τῆς κυρίας ἐπιχειρήσεως ΠΥΡΣΟΣ περιλαμβάνονται καὶ ὅλαι αἱ συναφεῖς ἐνέργειαι καὶ ἐπιχειρήσεις τοῦ Στρατοῦ, αἵτινες ἐμμέσως θὰ ἐξυπηρετήσουν τὴν κυρίαν ταύτην ἐπιχείρησιν καὶ αἵτινες εἶναι ἀναγκαῖαι, εἴτε πρὸ τῆς ἀναλήψεως, εἴτε κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐπιχειρήσεως ταύτης.***
3. ***Διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ σχεδίου τούτου, ὅπερ περιέχει τὰς γενικὰς γραμμὰς καὶ κατευθύνσεις τοῦ ἐπιδιωχθησομένου σκοποῦ, ἔχουν ἤδη ἐκδοθῇ κατὰ μέρος διαταγαὶ καὶ ὁδηγίαι· σὺν τῇ ἐξελίξει δὲ καὶ ἐποσαφηνίσει τῆς καταστάσεως θὰ ἐκδίδωνται αἱ λεπτομερεῖς ἐκτελεστικαὶ διαταγαὶ καὶ ὁδηγίαι.***
4. ***Εἶναι περιττὸν νὰ τονισθῇ ἡ τήρησις τοῦ ΑΚΡΩΣ ΑΠΟΡΡΗΤΟΥ καὶ ἡ ἀνάγκη ἐνημερώσεως τῶν ἀπαραιτήτως ἁρμοδίων ἐπ' αὐτοῦ καὶ ἐπὶ τῶν σημείων, ἅτινα ἐνδιαφέρουν κυρίως ἕκαστον τούτων.***
5. ***Ἀναφέρατε λῆψιν.***

Ἀρχιστράτηγος Α. ΠΑΠΑΓΟΣ

ΣΧΕΔΙΟΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

(Συνθηματικὸν ΠΥΡΣΟΣ)

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ

1. ΣΥΜΜΟΡΙΤΙΣΜΟΣ

α) Δύναμις — φύσις — συγκέντρωσις: Ὡς τὰ συγκεντρωτικὰ δελτία πληροφοριῶν.

β) Πιθαναὶ ἐνέργειαι—δυνατότητες—προθέσεις συμμοριτῶν:

i. **Εἰς περιοχὴν Α. ΑΞΙΟΥ μέχρι ΚΟΡΙΝΘΙΑΚΟΥ**

Εἰς τὴν ζώνην τῶν ἐπιχειρήσεων ΠΥΡΑΥΛΟΣ.

Συνεχῶς διωκόμενοι καὶ φθειρόμενοι θὰ προσπαθήσουν νὰ ἀφήσουν μικρὰς ὁμάδας ὡς πυρῆνας μονάδων χώρου μὲ τὴν πρόθεσιν, παρεχομένης εὐκαιρίας, νὰ τὰς ἐνισχύσουν καὶ νὰ τὰς ἀναδιοργανώσουν ἐκ νέου, αἱ δὲ πλέον συγκεκροτημέναι καὶ μὴ ἐξηρθρωμέναι δυνάμεις, διαφεύγουσαι πρὸς Βορρᾶν, θὰ καιροφυλακτοῦν νὰ ἐπανεισέλθουν εἰς τὴν ἐκκαθαρισμένην ζώνην.

Εἰς τὰς ὠργανωμένας παρὰ τὰ Ἀλβανικὰ σύνορα τοποθεσίας των.

Χρησιμοποιοῦντες ταύτας ὡς βάσεις θὰ συνεχίζουν τὴν προσπάθειάν των διὰ νὰ ἐνισχύουν τὰς ἐκτὸς τῶν βάσεων τούτων δρώσας συμμοριακὰς ὁμάδας, θὰ ἐνεργοῦν καταδρομὰς καὶ ἀντιπερισπασμοὺς δι' ἰσχυρῶν δυνάμεων κατὰ τῶν μετόπισθέν μας καὶ θὰ ἐπιχειρήσουν πιθανῶς νὰ δημιουργήσουν ἑτέρας παρὰ τὰ σύνορα βάσεις.

Προσβαλλόμενοι ὑπὸ τῶν Ἐθνικῶν Δυνάμεων θὰ διεκδικήσουν ἐρρωμένως τὰς ὑπ' αὐτῶν κατεχομένας θέσεις. Εἰς περίπτωσιν διασπάσεώς των καὶ ἀναποφεύκτου συντριβῆς των θὰ προσπαθήσουν νὰ διαφύγουν πρὸς ΑΛΒΑΝΙΑΝ.

ii. **Εἰς περιοχὴν Α. ΑΞΙΟΥ μέχρις ΕΒΡΟΥ**

Θὰ τηροῦν τὰς παρὰ τὴν μεθόριον βάσεις των.

Θὰ ἐπιδιώκουν φθορὰς καὶ καταστροφάς, βιαίαν στρατολογίαν καὶ διὰ καταδρομικῶν ὁμάδων θὰ προκαλοῦν ἀντιπερισπασμοὺς εἰς τὰ μετόπισθέν μας.

Προσβαλλόμενοι εἰς τὰς παρὰ τὰ σύνορα θέσεις των θὰ ἀμυνθοῦν καὶ χωρὶς νὰ διακινδυνεύσουν καταστροφήν των θὰ εἰσέλθουν εἰς ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΝ διὰ νὰ ἐπανεισέλθουν εἰς τὸ Ἑλληνικὸν ἔδαφος.

2. ΦΙΛΙΑΙ ΔΥΝΑΜΕΙΣ

Ὁ ὄγκος τῶν δυνάμεων Στρατοῦ θὰ ἀντιμετωπίσῃ καὶ θὰ συντρίψῃ τὰς ὠργανωμένας δυνάμεις τοῦ ἐχθροῦ τῇ βοηθείᾳ τῆς Ἀεροπορίας καὶ τοῦ Β. Ναυτικοῦ.

Διὰ τῶν πλέον ἀπαραιτήτων δυνάμεων Ἐλαφρῶν Ταγμάτων Ἐθνοφρουρᾶς, Χωρ]κῆς, Μ. Ε. Α. καὶ ἐν ἀπολύτῳ ἀνάγκῃ καὶ Ταγμάτων Στρατοῦ θὰ ἐπιδιωχθῇ ἡ ἀσφάλεια εἰς τὰς ἐκκαθαρισθείσας καὶ ἐκκαθαριζομένας περιοχάς, ἡ ὁπωσδήποτε ἀπαγόρευσις τῆς ἀναμολύνσεως καὶ ἡ ἐν γένει προστασία τῶν ζωτικῶν μας χωρῶν.

ΠΡΟΘΕΣΙΣ

3. *Χωρὶς νὰ ἐπιτραπῇ οὐδεμία ἀναμόλυνσις ἐκκαθαρισμένης ζώνης καὶ μὲ ἑτοιμότητα ἀποτελεσματικῆς ἀντιμετωπίσεως παντὸς ἀντιπερισπασμοῦ ἀνάληψις ἰσχυρῶν ἐπιθετικῶν ἐνεργειῶν πρὸς ἀφαίρεσιν τῶν ἐπὶ ΒΙΤΣΙ καὶ ΓΡΑΜΜΟΥ ὠργανωμένων βάσεων τοῦ συμμοριτισμοῦ καὶ συντριβὴν τῶν ἀμυνομένων τούτων δυνάμεων.*

ΜΕΘΟΔΟΣ

4. ΤΡΟΠΟΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

α) Πρὸ τῆς κυρίας ἐπιχειρήσεως.

Θὰ συμπληρωθῇ ἡ ἀπὸ τοῦδε ἀρξαμένη ἐκκαθάρισις τῶν περιοχῶν ΟΡΛΙΑΚΑ — ΒΕΝΤΖΙΩΝ — ΣΙΝΙΑΤΣΙΚΟ — Νοτίων ΚΑΣΤΑΝΟΧΩΡΙΩΝ.

Θὰ καταληφθοῦν αἱ ἐπὶ ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ συμμοριακαὶ βάσεις καὶ θὰ ἑδραιωθοῦν δυνάμεις ἐπὶ ὅλων τῶν ἀνωτέρω περιοχῶν καὶ ἐπὶ ΒΕΡΜΙΟΥ πρὸς ἀπαγόρευσιν ἐπαναμολύνσεως καὶ χρησιμοποιήσεως τῶν περιοχῶν τούτων, εἴτε πρὸς προσβολὴν τῶν συγκοινωνιῶν ἢ καὶ πρὸς διοχέτευσιν Κ. Σ. δυνάμεων πρὸς τὰς Νοτιώτερον ἐκκαθαρισμένας περιοχάς.

β) Πρὸ καὶ κατὰ τὴν κυρίαν ἐπιχείρησιν.

i. *Θὰ συνεχίζηται ἡ δίωξις τῶν ὑπολειμμάτων εἰς τὰς ἐκκαθαρισθείσας περιοχὰς ἐπιχειρήσεων ΠΥΡΑΥΛΟΣ (Νοτίως γραμμῆς ΚΟΝΙΤΣΑ—ΒΕΝΕΤΙΚΟΣ π.—ΑΛΙΑΚΜΩΝ π. ἀπὸ συμβολῆς ΒΕΝΕΤΙΚΟΥ μέχρις ἐκβολῶν) διὰ τὴν πλήρη ἐμπέδωσιν τῆς τάξεως καὶ ἐπαναπατρισμὸν τῶν συμμοριοπλήκτων.*

Μείζων πυκνότης δυνάμεων εἰς τὸ βόρειον τμῆμα καὶ ἰδίᾳ ΑΝΑΤΟΛΙΚΑ ΖΑΓΟΡΙΑ— περιοχὴ Β. ΜΕΤΣΟΒΟΥ—ΧΑΣΙΑ πρὸς ἀπαγόρευσιν πάσης ἀναμολύνσεως ἢ προσπαθείας τῶν συμμοριτῶν νὰ διοχετεύουν δυνάμεις των.

ii. *Θὰ ἐπιζητηθῇ ἡ βελτίωσις τῆς ἤδη καταστάσεως εἰς τὴν ζώνην ΑΝΑΤΟΛΙΚΩΣ ΑΞΙΟΥ πρὸς προώθησιν τοῦ ἐπαναπατρισμοῦ τῶν συμμοριοπλήκτων.*

iii. *Δὲν θὰ ἐπιτραπῇ ἡ διασάλευσις τῆς τάξεως εἰς τὴν λοιπὴν χώραν καὶ θὰ ἐπιζητηθῇ ἡ συμπλήρωσις τῆς ἐξοντώσεως τῶν εἰς τὰς νήσους συμμοριακῶν ὁμάδων.*

γ) Κυρία ἐπιχείρησις ἐπὶ ΒΙΤΣΙ—ΓΡΑΜΜΟΥ

i. *Κυρία προσπάθεια πρὸς κατάληψιν ΒΙΤΣΙ καὶ συντριβὴν τῶν ἐπ' αὐτοῦ συμμορ. δυνάμεων.*

Δευτερεύουσα προσπάθεια συντονισμένη ἐν χρόνῳ μετὰ τῆς ἀνωτέρω κυρίας προσπαθείας κατὰ τῶν εἰς ΓΡΑΜΜΟΝ συμμοριακῶν δυνάμεων ἰδίᾳ εἰς ΒΟΡΕΙΟΝ ΓΡΑΜΜΟΝ πρὸς παρεμπόδισιν ἐνισχύσεως ΒΙΤΣΙ ὑπὸ τῶν δυνάμεων τούτων ἢ καὶ τ' ἀνάπαλιν.

ii. *Μετὰ τὴν ἐπίτευξιν τοῦ ἀνωτέρου σκοποῦ ἢ καὶ εὐθὺς ὡς καταστῇ δυνατὴ ἡ διάθεσις δυνάμεών μας ἐκ ΒΙΤΣΙ, ἐπιδίωξις τῆς συντριβῆς τῶν συμμοριτῶν ΓΡΑΜΜΟΥ καὶ ὁλοκληρώσεως καὶ τοῦ ΓΡΑΜΜΟΥ.*

iii. *Μετὰ κατάληψιν ΒΙΤΣΙ—ΓΡΑΜΜΟΥ ἑδραίωσις δυνάμεων ἐπὶ τούτου μὲ κλιμάκωσιν κατὰ βάθος πρὸς ἀπαγόρευσιν πάσης ἀποπείρας τοῦ ἐχθροῦ πρὸς ἐπανεγκατάστασιν.*

5. ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ — ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΔΥΝΑΜΕΩΝ

α) ΣΤΡΑΤΗΓΕΙΟΝ ΚΕΝΤΡ. ΕΛΛΑΔΟΣ (Σ.Κ.Ε.)

i. *Ζώνη εὐθύνης ἡ ἤδη ζώνη τοῦ Α'. Σ. Σ., τροποποιουμένη ἀναλόγως τῆς καταστάσεως.*

ii. *Δυνάμεις :* — *Α.Σ.Δ.Σ.Ε.*
— *Σ.Δ.Θ.*
— *83 Περιοχὴ*
— *71 Ταξιαρχία*
— *Δυνάμεις Χωρ]κῆς*
— *Μ.Ε.Α.*

(Λεπτομερὴς διάταξις μονάδων καθορισθήσεται ἐν καιρῷ).

β) ΣΤΡΑΤΗΓΕΙΟΝ ΗΠΕΙΡΟΥ — ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ (Σ.Η.Δ.Μ.)

i. *Ζώνη εὐθύνης : Ἡ ἤδη ζώνη του.*

ii. *Δυνάμεις : — Α'. — Β'. Σώματος Στρατοῦ.*
—Ι — ΙΙ — ΥΙΙΙ — ΙΧ — Χ Μεραρχίαι).
—72 (ἐν ΗΠΕΙΡΩ)— 77 Ταξιαρχίαι.
—Ι — ΙΙ Ταξιαρχίαι Καταδρομῶν (μεῖον Μοῖρα).
—Α'. Σ.Σ. ἐν τῇ ζώνῃ ΗΠΕΙΡΟΥ — ΓΡΑΜΜΟΥ. Συμπληρωματικὰ μέσα καὶ ἀκριβῆ ὅρια καθορισθήσονται ἐν καιρῷ.
—Β'. Σ.Σ. ἐν τῇ ζώνῃ ΒΙΤΣΙ.
Ἀκριβῆ ὅρια καὶ συμπληρωματικαὶ δυνάμεις καθορισθήσονται ἐν καιρῷ.

γ) Γ'. ΣΩΜΑ ΣΤΡΑΤΟΥ

Ἐν τῇ ἤδη ζώνῃ του.
Διατεθησόμεναι ὑπὸ τούτου δυνάμεις εἰς τὰ λοιπὰ Σ. Σ. καθορισθήσονται ἐν καιρῷ.

δ) Α.Σ.Δ.Α.Ν. Περιλαμβάνουσα καὶ τὴν Α.Σ.Δ.Π.

Δυνάμεις αἱ ἤδη εἰς τὴν ζώνην της τοιαῦται.
Διατεθησόμεναι ὑπὸ ταύτης δυνάμεις καθορισθήσονται ἐν καιρῷ.

ε) ΕΦΕΔΡΕΙΑΙ ΑΡΧΙΣΤΡΑΤΗΓΟΥ

—ΧΥ Μεραρχία (2—3 Ταξιαρχίαι). (Εἰς ζώνην Β'. Σ. Σ. Ἀκριβεῖς χῶροι σταθμεύσεως καθορισθήσονται ἐν καιρῷ).
—ΧΙ Μεραρχία. (Εἰς ζώνην Δ. ΑΞΙΟΥ)
—Μοῖρα Καταδρομῶν. (Εἰς ζώνην Σ.Η.Δ.Μ.).

6. ΑΡΧΙΚΑΙ ΑΠΟΣΤΟΛΑΙ

α) Α'. ΣΩΜΑ ΣΤΡΑΤΟΥ

Προκειμένου νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν ζώνην Σ.Η.Δ.Μ.
Νὰ προπαρασκευάσῃ καὶ ἐξασφαλίσῃ τὴν ἑδραίωσιν τῶν δυνάμεων ἀσφαλείας ἐν τῇ ζώνῃ του, ὥστε ἅμα τῇ ἀποχωρήσει νὰ παραδώσῃ τὴν συνέχισιν τοῦ ἔργου του εἰς τὸ Στρατηγεῖον ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ (Σ.Κ.Ε.).

β) Σ. Κ. Ε.

i. *Νὰ συνεχίσῃ τὴν ἐξόντωσιν τῶν ὑπολειμμάτων τῶν Κ.Σ. εἰς τὴν ζώνην του καὶ νὰ ἐμπεδώσῃ πλήρως τὴν τάξιν. Μεγαλυτέρα πύκνωσις δυνάμεων εἰς τὸ βόρειον ὅριον τῆς ζώνης του, ἰδίᾳ εἰς περιοχὴν ΜΕΤΣΟΒΟΥ-ΧΑΣΙΑ, κατὰ τρόπον ὥστε νὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἀπαγορεύσῃ πᾶσαν ἀπόπειραν ἐπανεισδύσεως συμμοριτῶν ἐκ τῆς ζώνης τοῦ Σ.Η.Δ.Μ. εἰς τὴν ζώνην του.*

ii. *Νὰ καταβάλῃ ἰδιαιτέραν προσπάθειαν διὰ τὸν ἐπαναπατρισμὸν τῶν συμμοριοπλήκτων καὶ τὴν πλήρη ὀργάνωσιν τῶν Μ.Ε.Α., τῆς περιοχῆς του, διὰ τοῦ ἐξοπλισμοῦ τῶν κατοίκων.*

γ) Α.Σ.Δ.Α.Ν.

i. *Νὰ ἐπιβλέπῃ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ ἐναπομένοντος ἐν ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΩ ἔργου ὑπὸ τῆς νέας διοικήσεως Α.Σ.Δ.Π. ἐν στενῇ συνεργασίᾳ ταύτης μετὰ τῶν μονάδων Χωρ]κῆς.*

ii. *Νὰ συμπληρώσῃ τὴν ἐκκαθάρισιν τῆς Νήσου ΣΑΜΟΥ.*

iii. *Νὰ γρηγορῇ ἐπὶ τῆς τηρήσεως ἁπασῶν τῶν ὁδηγιῶν καὶ λοιπῶν μέτρων διὰ τὴν ἀσφάλειαν τῆς πρωτευούσης καὶ λοιπῶν νήσων ἐν στενῇ συνεργασίᾳ μετὰ τῶν Σωμάτων Ἀσφαλείας.*

δ) Γ' ΣΩΜΑ ΣΤΡΑΤΟΥ

i. *Νὰ ἐκκαθαρίσῃ ΚΑ·Ι·ΜΑΚΤΣΑΛΑΝ — ΒΕΡΜΙΟΝ καὶ ἑδραιωθῇ ἐπὶ τούτων πρὸς κάλυψιν τοῦ πλευροῦ καὶ τῶν νώτων τῆς κυρίας ἐνεργείας καὶ ἀπαγόρευσιν εἰς τοὺς Κ.Σ. νὰ δημιουργήσουν εἰς τὴν περιοχὴν ταύτην ἰσχυρὰς βάσεις, πρὸς παρενόχλησιν τῶν συγκοινωνιῶν καὶ διοχέτευσιν δυνάμεων εἰς τὰς ἐκκαθαρισμένας περιοχάς.*

ii. *Νὰ ἐκκαθαρίσῃ πλήρως τὰ μετόπισθέν του (ζώνη Δ. ΑΞΙΟΥ) καὶ νὰ ἑδραιώσῃ πλήρως τὴν ἀσφάλειαν εἰς ταῦτα. Καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν Α. ΑΞΙΟΥ ζώνην νὰ ἐπιτύχῃ βελτίωσιν τῆς καταστάσεως καὶ προώθησιν τοῦ ἐπαναπατρισμοῦ.*

iii. *Νὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἀντιμετωπίσῃ δι' ἐπιθετικῆς στάσεως πᾶσαν καταδρομικὴν ἀπόπειραν τῶν συμμοριτῶν, ἐκ τῶν παραμεθορίων βάσεων, εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς ζώνης τοῦ Σ.Σ. τῆς Α. ΑΞΙΟΥ.*

iv. *Νὰ καταστήσῃ ὁπωσδήποτε τὸ ὑπόλοιπον τῆς XI Μεραρχίας διαθέσιμον, ἵνα χρησιμοποιηθῇ ὡς ἐφεδρεία μου.*

ε) Σ.Η.Δ.Μ.

i. *Νὰ συμπληρώσῃ τὴν ἐκκαθάρισιν τῶν μετόπισθεν τῆς ζώνης τοῦ ΣΙΝΙΑΤΣΙΚΟ — ΒΕΝΤΖΙΑ — ΚΑΣΤΑΝΟΧΩΡΙΑ — ΟΡΛΙΑΚΑ — ΑΝΑΤΟΛΙΚΑ ΖΑΓΟΡΙΑ — ΣΟΥΛΙ. Ἰδιαιτέρα πυκνότης δυνάμεως εἰς ΖΑΓΟΡΙΑ ἐν ἐπεκτάσει τῶν δυνάμεων τῶν Σ. Κ. Ε. περιοχῆς ΜΕΤΣΟΒΟΥ — ΧΑΣΙΩΝ.*

Νὰ ἀπαγορεύσῃ τὴν ἐγκατάστασιν νέων συμμοριακῶν βάσεων εἰς τὴν μεθόριον τῆς ζώνης του.

ii. *Νὰ προπαρασκευάσῃ καὶ ὀργανώσῃ τὴν ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΝ ΠΥΡΣΟΣ (κατάληψις ΒΙΤΣΙ—ΓΡΑΜΜΟΥ), συμφώνως πρὸς εἰδικὰς ὁδηγίας ἀποσταλείσας ἤδη εἰς τοῦτο.*

Διὰ τὰς ἐπιχειρήσεις ταύτας θὰ ἐκδοθοῦν καὶ συμπληρωματικαὶ ὁδηγίαι μετὰ τὴν ὑποβολὴν τῶν σχετικῶν προτάσεων ὑπὸ τοῦ Σ.Η.Δ.Μ.

7. ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ

Ἡ Βασ. Ἀεροπορία θὰ διαθέσῃ τὸ μέγιστον τῶν μέσων της εἰς Σ.Η.Δ.Μ. Θὰ ἐξασφαλίσῃ τὸν ἐφοδιασμὸν μονάδων τοῦ Σ.Η.Δ.Μ. διὰ ρίψεων.

Τακτικὸν Στρατηγεῖον τῆς Ἀεροπορίας θὰ συνεργάζηται στενῶς καὶ θὰ παρακολουθῇ τὰς μετακινήσεις τοῦ Σ.Η.Δ.Μ.

8. Β. ΝΑΥΤΙΚΟΝ

Θὰ ἐξασφαλίσῃ τὰς Θαλασσίας μεταφορὰς καὶ θὰ συνεχίσῃ ὅπως ἱκανοποιῇ τὰς αἰτήσεις τῶν Μ.Μ. ὅσον ἀφορᾷ τὸν ἔλεγχον τῶν ἀκτῶν καὶ ὑποστήριξιν ἐνδεχομένως διὰ πυρῶν.

9. ΕΚΤΕΛΕΣΙΣ

Προβλέπονται :

α) Κατάληψις καὶ ἑδραίωσις ἐπὶ ΚΑ·Ι·ΜΑΚΤΣΑΛΑΝ—ΒΕΡΜΙΟΥ : μέχρι 10 Ἰουλίου.

β) Εἴσοδος Δυνάμεων Α'.Σ.Σ. εἰς Σ.Η.Δ.Μ. : ἀπὸ 10 Ἰουλίου.
γ) Ἔναρξις ἐπιχειρήσεως ΠΥΡΣΟΣ : περὶ τὴν 1 Αὐγούστου.

10. ΜΕΤΑΦΟΡΑΙ — ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ

Θὰ καταρτισθοῦν εἰδικὰ σχέδια.

11. ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΙ

Θὰ ἐκδοθοῦν εἰδικαὶ ὁδηγίαι.

12. ΑΝΑΦΕΡΑΤΕ ΛΗΨΙΝ.

Ἀρχιστράτηγος Α. ΠΑΠΑΓΟΣ

14. Τὴν 10-7-1949 ὑπεβλήθη ὑπὸ τοῦ Σ.Η.Δ.Μ., βάσει τῶν ἀνωτέρω τὸ κατωτέρω ὑπ' ἀριθμ. Α.Α.Π. 85 Σχέδιον ἐνεργείας τῶν Ἐπιχειρήσεων «ΠΥΡΣΟΣ».

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΣ "ΠΥΡΣΟΣ"

ΣΧΕΔΙΟΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

ΜΕΡΟΣ Α'.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΣ ΚΑΤΑ ΒΙΤΣΙ

ΓΕΝΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ

1. ΕΧΘΡΟΣ

α) Δυνάμεις, τοποθεσίαι, διάταξις, ὀργανώσεις καὶ συγκοινωνίαι.

Ὡς συνημμένον παράρτημα Α.

β) Δυνατότητες τοῦ ἐχθροῦ.

Ὁ ἐχθρὸς φαίνεται ἀποφασισμένος νὰ ἀμυνθῇ εἰς τὴν τοποθεσίαν «ΒΙΤΣΙ» ἣν ἔχει ἰσχυρῶς καὶ κατὰ βάθος ὠργανωμένην, καὶ νὰ δώσῃ ἀμυντικὴν μάχην διὰ δυνάμεων 6—7 Ταξιαρχιῶν.

Εἶναι πιθανὸν νὰ ἐνισχύσῃ τὸ «ΒΙΤΣΙ» διὰ 1—2 εἰσέτι Ταξιαρχιῶν ἐκ ΓΡΑΜΜΟΥ. Ἔχει τὴν δυνατότητα, πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῶν ἐπιχειρήσεων νὰ ἐνεργήσῃ τοπικὴν ἐπιθετικὴν ἐπιχείρησιν πρὸς κατάληψιν σημείου τινὸς τῆς ἡμετέρας τοποθεσίας. Δύναται νὰ διοχετεύσῃ, κυρίως πρὸ τῶν ἐπιχειρήσεων, ἀξιολόγους δυνάμεις του εἰς τὰ μετόπισθεν τῆς ἡμετέρας ζώνης πρὸς ἀπασχόλησιν τῶν δυνάμεών μας.

2. ΦΙΛΙΑΙ ΔΥΝΑΜΕΙΣ

α) Διὰ τὰς ἐπιχειρήσεις «ΠΥΡΣΟΣ».

— Στρατηγεῖα Α' καὶ Β' Σ. Στρατοῦ.
— Μεραρχίαι Ι, ΙΙ, ΥΙΙΙ, ΙΧ, Χ, ΧΙ (μεῖον Ταξιαρχία).
— 72 καὶ 77 Ταξιαρχίαι.
— Ι καὶ ΙΙ Ταξιαρχίαι Καταδρομῶν (4 Μοῖραι).
— Τὰς Μ.Ο.Π. τῶν Ι, ΙΙ, ΥΙΙΙ, ΙΧ καὶ Χ Μεραρχιῶν.
— 101, 102, 104, 105, 107 Σ.Π.Π.
— 151, 152, 153 Μ.Μ.Π.
— ΙΙ Σύνταγμα Ἀναγνωρίσεως (μεῖον Ἴλη).
— ΙΧ » » (» »).
— ΧΙ Ἴλη Ἁρμάτων.
— 713 καὶ 719 Λόχοι Μηχανικοῦ, πλὴν τῶν Μεραρχιακῶν τοιούτων.

6) Διὰ τὴν ἀσφάλειαν ἐσωτερικοῦ.

— 12, 15, 24, Ε.Σ.Π.

— 31, 32, 83, 84, 88 Τ.Ε.

ΑΠΟΣΤΟΛΗ Σ. Η. Δ. Μ.

3. *α) Συμπλήρωσις ἐκκαθαρίσεως τῶν μετόπισθεν τῆς ζώνης του, ἤτοι: ΗΠΕΙΡΟΣ, ΟΡΛΙΑΚΑΣ, ΒΕΝΤΖΙΑ, ΚΑΣΤΑΝΟΧΩΡΙΑ, ΣΥΝΙΑΤΣΙΚΟΝ, ΒΕΡΜΙΟΝ.*

β) Ἐξασφάλισις τῶν μετόπισθεν τῆς ζώνης τοῦ Σ.Η.Δ.Μ. δι' Ἐλαφρῶν Ταγμάτων καὶ Μ.Ε.Α.

γ) Ἀνάληψις ἐπιθέσεως πρὸς συντριβὴν τῶν εἰς περιοχὴν ΒΙΤΣΙ — ΓΡΑΜΜΟΥ συμμοριακῶν δυνάμεων, βάσει τῶν κάτωθι ἐνδείξεων ἐπὶ τοῦ τρόπου ἐνεργείας (ἑλιγμοῦ).

i. *Κυρία προσπάθεια ἀρχικῶς πρὸς κατάληψιν ΒΙΤΣΙ καὶ συντριβὴν τῶν ἐν τῇ περιοχῇ ταύτῃ συμμοριακῶν δυνάμεων.*

ii. *Δευτερεύουσα προσπάθεια, συντονισμένη ἐν χρόνῳ μετὰ τῆς ἀνωτέρω κυρίας τοιαύτης, κατὰ τῶν εἰς ΓΡΑΜΜΟΝ συμμοριακῶν δυνάμεων, ἰδιαιτέρως εἰς ΒΟΡΕΙΟΝ ΓΡΑΜΜΟΝ, πρὸς παρεμπόδισιν ἐνισχύσεως ΒΙΤΣΙ ὑπὸ τῶν δυνάμεων τούτου ἢ καὶ τ' ἀνάπαλιν.*

iii. *Μετὰ ἐπίτευξιν τοῦ ἀνωτέρω σκοποῦ, ἢ καὶ εὐθὺς ὡς καταστῇ δυνατὴ ἡ διάθεσις δυνάμεών μας ἐκ ΒΙΣΤΙ, ἐπιδίωξις συντριβῆς τῶν συμμοριτῶν ΓΡΑΜΜΟΥ καὶ ὁλοκληρώσεως καὶ τοῦ ΓΡΑΜΜΟΥ.*

iv. *Μετὰ τὴν ὁλοκλήρωσιν ἑκάστου ἀντικειμενικοῦ σκοποῦ, ἑδραίωσις δυνάμεων μὲ κλιμάκωσιν κατὰ βάθος ἐφεδρειῶν, πρὸς ἀπαγόρευσιν ἐπιστροφῆς τῶν Κ.Σ. δυνάμεων εἰς τὰς ἐκκαθαρισθείσας περιοχάς.*

ΠΡΟΘΕΣΙΣ

4. *α) Πρόθεσίς μου εἶναι ὅπως, διὰ τολμηρᾶς καὶ αἰφνιδιαστικῆς διεισδύσεως, μὲ Κυρίαν προσπάθειαν ἐπὶ τῆς κατευθύνσεως ΚΟΥΛΚΟΥΘΟΥΡΙΑ—ΛΕΣΙΤΣ, ὑποβοηθουμένης ἐκ τῆς κατευθύνσεως ΜΠΙΚΟΒΙΚ — ΜΠΑΡΟ, καταλάβω ταχέως δι' ἰσχυρῶν δανάμεων τὴν περιοχὴν ΜΠΑΡΟ—ΛΕΣΙΤΣ—ΤΣΟΥΚΑ.*

β) Μὲ ἐπίκεντρον τὴν περιοχὴν ταύτην, ἀφ' ἑνὸς μὲν θὰ ὑποβοηθήσω τὴν διεύρυνσιν τοῦ ρήγματος, ἀφ' ἑτέρου δὲ θὰ ὠθήσω ἰσχυρὰς δυνάμεις πρὸς ΠΡΕΒΟΛ — ΛΑΙΜΟΝ ΠΡΕΣΠΩΝ καὶ πρὸς ΒΑΡΜΠΑΝ, ἵνα ἀχθῶ εἰς τὰ νῶτα τῆς ἐχθρικῆς διατάξεως καὶ ἀποκόψω τὰς ὁδοὺς διαφυγῆς τοῦ ὄγκου τῶν Κ.Σ. δυνάμεων πρὸς ΑΛΒΑΝΙΑΝ.

γ) Ἐν συνεχείᾳ, διὰ προσβολῶν πανταχόθεν, θὰ συντρίψω τὸν ἐχθρόν.

δ) Δευτερεύουσα προσπάθεια ἐν τῇ κατευθύνσει ΙΕΡΟΠΗΓΗ—ΚΡΟΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗ πρὸς ἀποκοπὴν τῆς ἀμαξιτῆς ὁδοῦ ΚΡΟΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗΣ καὶ ἀπαγόρευσιν διαφυγῆς τοῦ ἐχθροῦ εἰς ΑΛΒΑΝΙΑΝ διὰ τῆς ὁδοῦ ταύτης. Ὑπὸ εὐνοϊκὰς συνθήκας, ἀποκοπὴ καὶ τῶν ἡμιονικῶν ὁδεύσεων βορείως ΚΡΟΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗΣ, μέχρι τῆς λίμνης ΜΙΚΡΑΣ ΠΡΕΣΠΑΣ.

ε) Ἐπιθετικὴ ἐνέργεια ἐν τῇ γενικῇ κατευθύνσει ΚΑΤΩ ΚΛΕΙΝΑΙ—ΛΑΙΜΟΣ ΠΡΕΣΠΩΝ πρὸς ἀγκίστρωσιν ἐχθρικῶν δυνάμεων καὶ ἀπειλὴν τοῦ ἀριστεροῦ τῆς ἐχθρικῆς διατάξεως.

στ) Διὰ συντονισμένης ἐν χρόνῳ ἰσχυρᾶς ἐπιθετικῆς ἐνεργείας εἰς Β. ΓΡΑΜΜΟΝ, θὰ ἀπαγορεύσω μεταφορὰν ἐχθρικῶν δυνάμεων ἀπὸ ΓΡΑΜΜΟΝ εἰς ΒΙΤΣΙ ἢ ἀντιθέτως καὶ θὰ καταλάβω τὴν περιοχὴν ΨΩΡΙΑΡΙΚΑ—ΑΥΧΗΝ ΣΓΚΟΥΡΟ.

Ἐπὶ τοῦ λοιποῦ μετώπου ΓΡΑΜΜΟΥ ἀπασχόλησις τοῦ ἐχθροῦ διὰ τοπικῶν ἐπιθετικῶν ἐνεργειῶν πρὸς ἀγκίστρωσίν του καὶ ἐκμετάλλευσιν παρουσιασθησομένων εὐνοϊκῶν συνθηκῶν.

ζ) Πρὸ τῆς ἐκδηλώσεως τῆς κυρίας κατὰ ΒΙΤΣΙ ἐπιχειρήσεως θὰ ἐπιδιωχθῇ ἡ παραπλάνησις τοῦ ἐχθροῦ ἐπὶ τῶν ἡμετέρων προθέσεων.

ΜΕΘΟΔΟΣ

5. α) ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΙΣ

Διὰ τὰς ἐπιχειρήσεις ΒΙΤΣΙ τὸ Β'. Σ. Στρατοῦ.

Διὰ τὰς ἐπιχειρήσεις ΓΡΑΜΜΟΥ τοῦ Α'. Σ. Στρατοῦ.

Ὅρια ζωνῶν ἐνεργείας: Ἑλληνοαλβανικὴ μεθόριος εἰς (Ν. 240466)—ΚΑΚΟΡΕΜΜΑ—ΟΙΝΟΗ—ΜΕΣΩΠΟΤΑΜΙΑ—Νοτία Ὄχθη Λίμνης ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ—ΑΛΙΑΚΜΩΝ (ἅπαντα εἰς Β'. Σ.Σ.).

β) ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΔΥΝΑΜΕΩΝ

i. **Εἰς Β'. Σ. Στρατοῦ.**

— ΙΙ Μεραρχία (μεῖον Ταξιαρχία)
— ΙΧ » (» »)
— Χ Μεραρχία
— ΧΙ » (μεῖον Ταξιαρχία) ἄνευ τῆς Μ.Ο.Π.
— Ι καὶ ΙΙ Ταξιαρχίαι Καταδρομῶν (μεῖον μοῖρα)
— 12 Ε. Σ. Π.
— 31, 32, 83, 84, 88, Τ. Ε.
— 102, 104, 107, Σ. Π. Π., μοῖρα 101 Σ. Π. Π.
— 151, 152, 153 Μ. Μ. Π. μεῖον πυροβολαρχία.
— ΙΙ Σύνταγμα Ἀναγνωρίσεως μεῖον Ἴλη.
— ΧΙ Ἴλη Ἁρμάτων.
— 713 καὶ 719 Λόχοι Μηχανικοῦ.

ii. **Εἰς Α'. Σ. Στρατοῦ**

— Ι καὶ ΥΙΙΙ Μεραρχίαι.
— 77 Ταξιαρχία
— 15, 24 Ε. Σ. Π.
— 105 Σ. Π. Π., 101 Σ. Π. Π. μεῖον μοῖρα.
— Πυροβολαρχία 151 μοίρας μέσου πυροβολικοῦ.
— ΙΧ Σύνταγμα Ἀναγνωρίσεως μεῖον Ἴλη.

iii. **Ἐφεδρεῖαι Σ.Η.Δ.Μ.**

— Ταξιαρχία ΙΙ Μεραρχίας: Εἰς ΦΛΩΡΙΝΑΝ.
— » ΙΧ » : » ΚΑΣΤΟΡΙΑΝ.
— 72 Ταξιαρχία : » ΗΠΕΙΡΟΝ.

iv. **Ἐφεδρεῖαι Ἀρχιστρατήγου.**

— ΧΥ Μεραρχία (3 Ταξιαρχίαι): Εἰς περιοχὴν ΝΕΑΠΟΛΕΩΣ — ΣΙΑΤΙΣΤΗΣ.
— Μοῖρα Καταδρομῶν.

γ) ΑΠΟΣΤΟΛΑΙ

i. **Β'. Σ. Στρατοῦ.**

Νὰ καταλάβῃ τὴν ἐχθρικὴν ἀμυντικὴν τοποθεσίαν ΒΙΤΣΙ καὶ νὰ καταστρέψῃ τὰς ἐν αὐτῇ Κ.Σ. δυνάμεις.

Κυρία προσπάθεια: Ἡ τοιαύτη τοῦ Σ.Η.Δ.Μ. ἐν τῇ κατευθύνσει ΚΟΥΛΚΟΥΘΟΥΡΙΑ—ΛΕΣΙΤΣ—ΑΥΧΗΝ ΠΡΕΒΟΛ, ὑποβοηθουμένη διὰ

δευτερευούσης τοιαύτης ἐκ ΜΠΙΚΟΒΙΚ πρὸς ΛΕΣΙΤΣ, ἐπὶ τῷ σκοπῷ ὅπως καταλάβῃ ταχέως καὶ ἰσχυρῶς τὴν περιοχὴν ΜΠΑΡΟ—ΛΕΣΙΤΣ—ΤΣΟΥΚΑ. Ἰσχυρὰ κάλυψις τῶν πλευρῶν. Τὴν ὅλην ἐνέργειαν νὰ διακρίνῃ τολμηρὰ διείσδυσις καὶ ἐπιδίωξις τοῦ αἰφνιδιασμοῦ. Μὲ ἐπίκεντρον τὴν περιοχὴν ταύτην ἀφ' ἑνὸς μὲν νὰ διευρύνῃ τὸ ῥῆγμα ἀφ' ἑτέρου δὲ νὰ ὠθήσῃ δυνάμεις πρὸς ΠΡΕΒΟΛ—ΛΑΙΜΟΝ—ΠΡΕΣΠΩΝ πρὸς περιοχὴν ΒΑΤΟΧΩΡΙΟΥ, καὶ πρὸς ΒΑΡΜΠΑΝ ἵνα ἀποκόψῃ τὰς ὁδοὺς διαφυγῆς τοῦ ὄγκου τῶν Κ.Σ. δυνάμεων πρὸς ΑΛΒΑΝΙΑΝ. Ἐν συνεχείᾳ, διὰ προσβολῶν πανταχόθεν νὰ συντρίψῃ τὸν ἐχθρὸν ἐπὶ τῶν λοιπῶν περιοχῶν ἐχθρικῆς τοποθεσίας ΒΙΤΣΙ καὶ διαπεραιώσῃ δυνάμεις ἐφόδου εἰς χερσόνησον ΠΥΞΟΥ πρὸς ἐκκαθάρισιν ταύτης.

Δευτερεύουσαι προσπάθειαι ἐπὶ τῶν κατευθύνσεων:

-ΙΕΡΟΠΗΓΗ—ΚΡΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗ, πρὸς ἀποκοπὴν τῆς ἁμαξιτῆς ὁδοῦ ΚΡΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗΣ καὶ ἀπαγόρευσιν διαφυγῆς τοῦ ἐχθροῦ εἰς ΑΛΒΑΝΙΑΝ διὰ τῆς ὁδοῦ ταύτης.

Ὑπὸ εὐνοϊκὰς συνθήκας ἀποκοπὴ καὶ τῶν ἡμιονικῶν ὁδεύσεων μέχρι ΛΙΜΝΗΣ ΜΙΚΡΑΣ ΠΡΕΣΠΑΣ.

ΚΑΤΩ ΚΛΕΙΝΑΙ—ΛΑΙΜΟΣ ΠΡΕΣΠΩΝ, πρὸς ἀγκίστρωσιν ἐχθρικῶν δυνάμεων καὶ ἀπειλὴν τοῦ ἀριστεροῦ τῆς ἐχθρικῆς διατάξεως.

Ὑπὸ εὐνοϊκὰς συνθήκας τολμηρὰ διείσδυσις καὶ κατάληψις σημείων τῆς κυρίας κορυφογραμμῆς ΒΑΡΝΟΥΣ (ΤΟΥΜΠΑ ἢ ΚΝΟΙΤΣΑΤΑ).

Ἔναρξις ἐπιθέσεως (ἡμέρα Η), καθορισθήσεται μεταγενεστέρως.

ii. **Α'. Σ Στρατοῦ**

Κυρία προσπάθεια: Ἐπίθεσις ἰσχυρὰ εἰς Β. ΓΡΑΜΜΟΝ τὴν Η—5 ἡμέραν ἐπὶ σκοπῷ ὅπως:

Καταλάβῃ τὸν αὐχένα ΣΓΚΟΥΡΟ καὶ τὴν ἀνατολικῶς τῶν ποταμῶν ΑΛΙΑΚΜΟΝΟΣ—ΣΑΡΑΝΤΑΠΟΡΟΥ περιοχὴν (ΨΩΡΙΑΡΙΚΑ—ΠΑΠΟΥΛΗ—ΤΣΑΡΝΟ—ΤΣΑΓΚΟ ΚΑΡΑΟΥΛΙ).

Ἀπαγορεύσῃ τὴν μεταφορὰν ἐχθρικῶν δυνάμεων ἀπὸ ΓΡΑΜΜΟΥ εἰς ΒΙΤΣΙ ἢ καὶ ἀντιστρόφως.

Δευτερεύουσαι ἐπιθετικαὶ προσπάθειαι: Ἐφ' ὁλοκλήρου τοῦ λοιποῦ μετώπου ΓΡΑΜΜΟΥ μὲ σκοπὸν τὴν ἀγκίστρωσιν τῶν δυνάμεων τοῦ ἐχθροῦ καὶ ἐκμετάλλευσιν παρουσιασθησομένων εὐνοϊκῶν συνθηκῶν.

Νὰ εἶναι πάντοτε εἰς θέσιν νὰ ἀντιμετωπίσῃ οἱανδήποτε ἐπιθετικὴν ἐνέργειαν τοῦ ἐχθροῦ εἴτε εἰς ΓΡΑΜΜΟΝ εἴτε εἰς ΜΟΥΡΓΚΑΝΑ—ΠΩΓΩΝΙ, ἥτις θὰ εἶχε σκοπὸν σοβαροῦ ἀντιπερισπασμοῦ τῶν ἐπιχειρήσεων ΒΙΤΣΙ. Νὰ ἀπαγορεύσῃ πᾶσαν διαφυγὴν Κ.Σ. δυνάμεων ἐκ ΓΡΑΜΜΟΥ πρὸς ΝΟΤΟΝ ἰδίως διὰ τῶν κοιλάδων ΜΑΡΔΙΤΣΑ—ΖΟΥΖΟΥΛΙΩΤΙΚΟΥ.

ΟΠΛΑ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΕΩΣ

6. ΠΥΡΟΒΟΛΙΚΟΝ

α) Κατανομή:

Ὡς ἐν παραγράφῳ 5β.

β) Ἀποστολαί.

i. *Προπαρασκευή: Τῆς ἐπιθέσεως θὰ προηγηθῇ ἰσχυρὰ προπαρασκευὴ πυροβολικοῦ μὲ σκοπὸν τὴν ἐξουδετέρωσιν τῶν ἐχθρικῶν πυροβολαρχιῶν καὶ τὴν ἐξάρθρωσιν τῶν ἐχθρικῶν ἀμυντικῶν ὀργανώσεων. Διάρκεια νὰ καθορισθῇ ὑπὸ τῶν Σ.Σ.*

ii. *Κάλυψις ἐπιθέσεως: Δι' ἰσχυρῶν βομβαρδισμῶν ἐν στενῇ συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ ἐπιτιθεμένου Πεζικοῦ. Ἐν τῇ ζώνῃ κυρίας προσπαθείας νὰ ἐπιζητηθῇ ἡ συγκέντρωσις τοῦ μείζονος μέρους τοῦ Πυρ]κοῦ δυναμένου νὰ ἐπέμβῃ δι' ἰσχυρῶν σφυροκοπημάτων ὅπου ἤθελε παρουσιαθῇ σοβαρὰ ἐχθρικὴ ἀντίστασις*

iii. *Ἐνίσχυσις πυροβολικοῦ Α'. Σ.Σ.: Κατὰ τὴν πρὸς ΨΩΡΙΑΡΙΚΑ ἐπίθεσίν του τὸ Α'. Σ.Σ. θὰ ἐνισχυθῇ διὰ 3 μοιρῶν Πεδ. Πυρ]κοῦ καί, εἰ δυνατόν, διὰ Μοίρας Μέσου Πυρ]κοῦ τοῦ Β'. Σ.Σ. Τὸ Πυρ]κὸν τοῦτο ἐνισχύσεως θέλει ἀπαγκιστρωθῇ ἐγκαίρως εἰς τρόπον ὥστε νὰ συμμετάσχῃ εἰς τὴν κυρίαν κατὰ ΒΙΤΣΙ ἐπιχείρησιν ἀπὸ τῆς ἐνάρξεώς της.*

7. ΘΩΡΑΚΙΣΜΕΝΑ

α) Ὑποστήριξις τῶν δυνάμεων Πεζικοῦ ἐν τῇ κυρίᾳ προσπαθείᾳ.

β) Ἐκμετάλλευσις διὰ βαθείας ἐπιδρομῆς ἰδίᾳ πρὸς τὰς διαβάσεις ΚΡΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗΣ καὶ ΛΑΙΜΟΥ.

8. ΜΗΧΑΝΙΚΟΝ

α) Διευθέτησις συγκοινωνιῶν ἰδίᾳ πρὸς ἐξυπηρέτησιν Πυρ]κοῦ καὶ Θωρακισμένων.

β) Διαπεραίωσις τμημάτων ἐφόδου διὰ πλωτῶν μέσων εἰς χερσόνησον ΠΥΞΟΥ.

9. ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ

Ἀποστολαί.

Κύριαι:

α) Ἀπαγόρευσις διαφυγῆς ἐχθρ. δυνάμεων διὰ τῶν πρὸς ΑΛΒΑΝΙΑΝ ἁμαξιτῶν συγκοινωνιῶν. Ἰδιαιτέρα σημασία εἰς ΛΑΙΜΟΝ ΠΡΕΣΠΩΝ καὶ ΚΡΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗΝ.

β) Ἀπαγόρευσις ἐσωτερικῆς κυκλοφορίας τοῦ ἐχθροῦ.

Σημεῖα ἰδιαιτέρας σημασίας:

i. *(Ν. 397587)—(Ν. 424666)—(Ν. 475748)—(Ν. 468708).*

ii. *Προστασία τῆς κατευθύνσεως κυρίας προσπαθείας τῆς Στρατιᾶς ἀπὸ τὴν περιοχὴν ΒΙΓΛΑ ΛΟΥΤΖΑ, 1807, ΓΕΩΡΓΟΥ ΚΕΦΑΛΗ καὶ ἐξάρθρωσις πάσης ἐκεῖθεν ἀντεπιθετικῆς προσπαθείας τοῦ ἐχθροῦ.*

γ) Συνοδεία ἐπιθετικῶν ἐνεργειῶν τοῦ φιλίου Πεζικοῦ καὶ δή, εὐθὺς μετὰ τὴν ἄρσιν τῶν πυρῶν ἐξουδετερώσεως τοῦ Πυρ]κοῦ.

δ) Ἐξουδετέρωσις ἐχθρικοῦ Πυρ]κοῦ.

Δευτερεύουσαι:

α) Ἐξουδετέρωσις ἀπροόπτων στόχων.

β) Ἐνίσχυσις φραγμῶν ἀμύνης τοῦ Πεζικοῦ καὶ ἐξάρθρωσις πάσης ἐκεῖθεν ἀντεπιθετικῆς προσπαθείας τοῦ ἐχθροῦ.

10. ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΑΡΑΠΛΑΝΗΣΙΣ

α) Θὰ ἐπιδιωχθῇ κυρίως κατὰ τὴν πρὸ τῆς κυρίας κατὰ ΒΙΤΣΙ ἐπιχειρήσεως περίοδον καὶ μέχρι τῆς ἐνάρξεως αὐτῆς, μὲ σκοπὸν νὰ πιστεύσῃ ὁ ἐχθρὸς ὅτι ἡ κυρία ἐπιθετικὴ ἐνέργεια ἡμῶν γίνεται εἰς ΓΡΑΜΜΟΝ καὶ ἀναγκασθῇ ὄχι μόνον νὰ συγκρατήσῃ τὰς ἐκεῖ δυνάμεις του ἀλλὰ καὶ νὰ μεταφέρῃ τοιαύτας ἀπὸ ΒΙΤΣΙ εἰς ΓΡΑΜΜΟΝ (δι' ἀλβανικοῦ ἐδάφους).

β) Πρὸς τοῦτο:

i. *Ἀπὸ τοῦδε καὶ μέχρι τῆς Η ἡμέρας:*

— Ἔντασις τῆς ἡμετέρας δραστηριότητος εἰς ΓΡΑΜΜΟΝ καὶ ΒΙΤΣΙ.

— *Πολλαπλασιασμὸς τῶν ἐπιθετικῶν ἐγχειρημάτων, σφυροκοπήματα ἐχθρικῶν θέσεων διὰ Πυρ]κοῦ καὶ ἀεροπορίας, περίπολοι βάθους.*

— *Κίνησις καὶ στάθμευσις στρατευμάτων καὶ διοικήσεων κατὰ τρόπον ὥστε νὰ μὴ δύναται ὁ ἐχθρὸς νὰ συμπεράνῃ ποῦ πρῶτον θὰ ἐπιτεθῶμεν.*

— *Προπαρασκευαὶ ἐπιθετικῶν κατὰ ΓΡΑΜΜΟΥ ἐνεργειῶν.*

ii. *Ἀπὸ Η — 5 μέχρι Η ἡμέρας :*

— *Διατήρησις τῆς αὐτῆς δραστηριότητος εἰς μέτωπον ΒΙΤΣΙ πλὴν τῆς περιοχῆς κυρίας προσπαθείας εἰς ἣν θὰ παρουσιασθῇ ὕφεσις. Μεγαλυτέρα ἔντασις εἰς ΓΡΑΜΜΟΝ.*

— *Ἐπιθετικαὶ ἐνέργειαι εἰς ΓΡΑΜΜΟΝ καὶ ἰδίᾳ εἰς Βόρειον μὲ ἀντικειμενικὸν σκοπὸν τὴν κατάληψιν περιοχῆς ΨΩΡΙΑΡΙΚΑ, ὡς ἐν τῇ ἀποστολῇ τοῦ Α'. Σ.Σ. ὁρίζεται.*

— *Μὲ τὴν ἔναρξιν τῶν ἐνεργειῶν ΓΡΑΜΜΟΥ διάδοσις εἰδήσεων περὶ προθέσεώς μας ὁλοκληρώσεως ΓΡΑΜΜΟΥ.*

— *Οὐδεμία κίνησις ἢ στάθμευσις στρατευμάτων (ἰδίᾳ Καταδρομῶν) ἢ ἐγκατάστασις ἀνωτάτων διοικήσεων, προδίδουσα τὴν πρόθεσίν μας νὰ ἐπιτεθῶμεν εἰς ΒΙΤΣΙ. Ἀντιθέτως πᾶσα τοιαύτη πρέπει νὰ πείθῃ ὅτι ἀνελήφθη ἐπιχείρησις πρὸς ἐκκαθάρισιν ὁλοκλήρου τοῦ ΓΡΑΜΜΟΥ.*

— *Ἀπαγόρευσις παρουσίας δυνάμεων Καταδρομῶν εἰς τὸν τομέα εἰς ὃν θὰ ἐκδηλωθῇ ἡ κυρία κατὰ ΒΙΤΣΙ προσπάθεια.*

11. ΠΡΟΠΑΡΑΣΚΕΥΑΙ

α) Βελτίωσις τῆς βάσεως τῆς κατὰ ΒΙΤΣΙ ἐπιθέσεως κυρίας προσπαθείας διὰ καταλήψεως ὑψοδ. 1685.

Ἐκτέλεσις τὸ ταχύτερον δυνατόν.

β) Βελτίωσις καὶ συνέχεια ἀναπτύξεως τοῦ ὁδικοῦ δικτύου κυρίως τοῦ ἐξυπηρετοῦντος τὴν κυρίαν προσπάθειαν.

γ) Συγκέντρωσις τῶν ἀπαιτουμένων ἐφοδίων διὰ τὴν συντήρησιν τῆς ἐπιχειρήσεως.

δ) Ἠθικὴ καὶ ὑλικὴ προπαρασκευὴ τῶν Μονάδων.

12. ΣΤΑΘΜΟΣ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ

α) Α'. Σ. ΣΤΡΑΤΟΥ

— *Κύριος : ΙΩΑΝΝΙΝΑ.*

— *Τακτικός : Ἀρχικῶς ΚΟΝΙΤΣΑΝ (κατὰ περίοδον παραπλανήσεως) εἶτα ΑΡΓΟΣ ΟΡΕΣΤΙΚΟΝ.*

β) Β'. Σ. ΣΤΡΑΤΟΥ

— *Κύριος : ΚΟΖΑΝΗ.*

— *Τακτικὸς : ΚΑΣΤΟΡΙΑ — ΑΡΓΟΣ ΟΡΕΣΤΙΚΟΝ.*

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

Ἀντιστράτηγος ΒΕΝΤΗΡΗΣ

15. Τὸ Σχέδιον τοῦτο ἐγκρίνεται ὑπὸ Ἀρχιστρατήγου εἰς τὰς γενικάς του γραμμὰς τὴν 14-7-1949 διὰ τῆς Α. Α. Π. 245198]4009]39 Διαταγῆς του μὲ τὰς κάτωθι διευκρινίσεις καὶ τροποποιήσεις :

α) Ὡς πρὸς τὰς τηρητέας ἐφεδρείας.

Διευκρινίζεται ὅτι «αἱ τηρητέαι ἐφεδρεῖαι ὑπὸ Ἀρχιστρατήγου καὶ Σ. Η. Δ. Μ. θὰ πρέπῃ νὰ εἶναι αἱ αὐταὶ καὶ διὰ τὰ δύο κλιμάκια, δεδομένου ὅτι τὸ Σ.Η.Δ.Μ. θὰ ἐπέμβῃ καὶ θὰ δράσῃ ὡς ἐντολοδόχος τοῦ Ἀρχιστρατήγου».

β) Ὡς πρὸς τὰς ἀποστολάς.

Ἐφιστᾶται ἡ προσοχὴ «ἐπὶ τοῦ ὅτι θὰ πρέπῃ αἱ δευτερεύουσαι ἀποστολαὶ νὰ μὴ ἀποβοῦν εἰς βάρος τῆς κυρίας τοιαύτης, ἥτις δέον νὰ τροφοδοτηθῇ κατὰ πρῶτον λόγον μὲ ὅλα τὰ μέσα διὰ νὰ ἀχθῇ ἐπιτυχῶς καθ' ὅλον τὸ βάθος».

γ) Ὡς πρὸς τὸ πυροβολικόν.

Τονίζεται ὅπως «καταβληθῇ ἰδιαιτέρα μέριμνα εἰς τὴν πλήρη ἀπόδοσιν τοῦ Πυρ/κοῦ ἀπὸ ἀπόψεως ἀναπτύξεως καὶ ὑποστηρίξεως διὰ καταλλήλου καταρτισμοῦ σχεδίου πυρῶν, συντονισμένου μὲ τὰ πυρὰ ἀεροπορίας».

δ) Ὡς πρὸς τὴν Ἀεροπορίαν.

Τονίζεται ὅτι «ἀπὸ ἀπόψεως προτεραιότητος κατὰ τὴν κυρίαν ἐνέργειαν, προέχουσαν θέσιν δέον νὰ ἔχῃ ἡ ἀποστολὴ τῆς ἀμέσου ὑποστηρίξεως τοῦ φιλίου Πεζικοῦ».

ε) Ὡς πρὸς τὴν στρατηγικὴν παραπλάνησιν.

Διευκρινίζεται ὅτι «τὸ ζήτημα τοῦτο θὰ ἀποτελέσῃ ἀντικείμενον κεχωρισμένων ὁδηγιῶν καὶ διαταγῶν».

16. Τὴν 25-7-1949 ἐξεδόθη ἡ ὑπ' ἀριθμ. Α.Α.Π. 245225]4009]39 Διαταγὴ Ἀρχιστρατήγου διὰ τῆς ὁποίας συμπληροῦνται αἱ προγενέστεραι ὁδηγίαι ἐπὶ τῆς προπαρασκευῆς τῆς ἐπιχειρήσεως.

α) Τονίζεται ἡ ἀνάγκη ὅπως ἡ ἐπιχείρησις ΒΙΤΣΙ λάβῃ τὴν πλέον κεραυνοβόλον μορφήν, ὥστε τὰ καρποφόρα ἀποτελέσματα αὐτῆς νὰ καταφανοῦν ἐντὸς τῶν πρώτων ἡμερῶν.

β) Διατάσσονται τὸ Σ.Η.Δ.Μ. καὶ τὸ Α΄. Σ. Στρατοῦ, ὅπως προβοῦν ἀπὸ τοῦδε (25-7-1949) εἰς ἁπάσας τὰς προπαρασκευὰς καὶ ἀναγνωρίσεις, καθὼς καὶ εἰς τὸν καταρτισμὸν τοῦ γενικοῦ των Σχεδίου, εἰς τρόπον ὥστε ἄνευ τῆς ἀπωλείας πολυτίμου χρόνου ἡ ἐπιχείρησις νὰ δύναται νὰ μεταφερθῇ εἰς ΓΡΑΜΜΟΝ εὐθὺς ὡς διαφανῆ ἀσφαλὴς ἡ ἐπιτυχία της εἰς ΒΙΤΣΙ. Πρὸς τοῦτο τίθενται ὑπ' ὄψιν των αἱ κάτωθι προβλέψεις:

i. Ὅτι θὰ καταστῇ δυνατὴ ἀπὸ τῆς Δ+7 ἡμέρας (Δ ἡ ἡμέρα ἐνάρξεως ἐπιχειρήσεως ΒΙΤΣΙ) ἢ καὶ ἐνωρίτερον ἀκόμη (ἐφ' ὅσον δὲν ἐμπλακῇ εἰς ΒΙΤΣΙ ἡ ΧΥ Μεραρχία) ἡ ἐνίσχυσις τοῦ Α΄. Στρατοῦ διὰ μιᾶς Μεραρχίας καὶ 2 Συντ]των Π. Πυρ]κοῦ, μιᾶς Μ.Μ.Π. καὶ μιᾶς Μ.Ο.Π.

ii. Ὅτι θὰ ἐνισχυθῇ ἐν συνεχείᾳ καὶ ἐφ' ὅσον τὸ ἀπαιτῇ ἡ τακτικὴ

κατάστασις, καὶ μὲ δευτέραν Μεραρχίαν μετὰ Ταξιαρχίας Καταδρομῶν καὶ ἀναλόγων μέσων ὑποστηρίξεως (Ι Σ.Π.Π —Ι Μ.Ο.Μ.).

iii. Θὰ ἐνισχυθῇ ἡ ΗΠΕΙΡΟΣ (ΝΟΤΙΩΣ ΚΟΝΙΤΣΗΣ), ἐὰν ἡ τακτικὴ κατάστασις τὸ ἀπαιτῇ, διὰ μιᾶς εἰσέτι Μεραρχίας μετὰ Πυρ]κοῦ.

γ) Ἐφιστᾶται ἡ προσοχὴ των ἐπὶ τῆς ἀνάγκης τῆς ἐξασφαλίσεως τῆς χρήσεως τῆς ὁδοῦ ΝΕΑΠΟΛΕΩΣ—ΓΡΕΒΕΝΑ—ΜΕΤΣΟΒΟΝ διὰ κατασκευῆς γεφύρας ΜΠΕΛΛΕΥ· ἐπὶ ΒΕΝΕΤΙΚΟΥ ΠΟΤ., πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ταχείας ἐνισχύσεως τῆς ΗΠΕΙΡΟΥ.

17. Συμφώνως πρὸς τὰ ἀνωτέρω, ἡ ὅλη ἐπιχείρησις ΠΥΡΣΟΣ δύναται νὰ διαχωρισθῇ χρονικῶς ὡς ἑξῆς:

α) Εἰς παραπλανητικὰς ἐνεργείας, μεταφοράς, λῆψιν παραπλανητικῆς διατάξεως, διαφυγὴν παραπλανητικῶν διαταγῶν ἐπιχειρήσεων, πρὸς δημιουργίαν ἐντυπώσεως ὅτι ἡ ἐπίθεσις κ.λ.π. θὰ ἐκτοξευθῇ κατὰ ΓΡΑΜΜΟΥ.

β) Εἰς προκαταρκτικὴν ἐπιχείρησιν ΓΡΑΜΜΟΥ (ΠΥΡΣΟΣ «Α») λαβοῦσαν χώραν ἀπὸ 2 μὲ 8-8-1949, πρὸς παραπλάνησιν τοῦ ἐχθροῦ καὶ συγκράτησιν τῶν δυνάμεών του εἰς ΓΡΑΜΜΟΝ.

γ) Εἰς τὴν κυρίως ἐπιχείρησιν ΒΙΤΣΙ (ΠΥΡΣΟΣ «Β»).

δ) Εἰς τὴν κυρίως ἐπιχείρησιν ΓΡΑΜΜΟΥ (ΠΥΡΣΟΣ «Γ»).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ II

ΠΡΟΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ "ΠΥΡΣΟΣ,,

ΓΕΝΙΚΑ

18. Ἡ προπαρασκευὴ τῶν ἐπιχειρήσεων ΠΥΡΣΟΣ, ἀρχίσασα ὡς ἀνωτέρω ἐκτίθεται, συνεχίσθη μὲ πυρετώδη αὔξουσαν δραστηριότητα μέχρι τῆς ἐνάρξεώς της (10-**8**-49).

Αἱ κατὰ τὴν περίοδον ταύτην προπαρασκευαὶ ἦσαν ποικίλης μορφῆς καὶ συνίστανται εἰς:

α) Ἠθικὴν προπαρασκευὴν στρατευμάτων.

β) Ἐκπαίδευσιν.

γ) Ὑλικὴν προπαρασκευὴν καὶ συμπλήρωσιν στελεχῶν μονάδων.

δ) Προώθησιν ὑλικῶν.

ε) Μεταφορὰν στρατευμάτων.

στ) Βελτίωσιν ὁδικοῦ δικτύου.

ζ) Ἀναγνωρίσεις.

η) Συσκέψεις ἐπαφάς.

ΗΘΙΚΗ ΠΡΟΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

19. Λόγῳ τῆς ἐπὶ ἓν ἔτος στασιμότητος τοῦ μείζονος μέρους τοῦ ἐν ἐπαφῇ μετὰ τοῦ ἐχθροῦ Στρατοῦ, δύναται, νὰ λεχθῇ ὅτι οὗτος εἶχε κατὰ πολὺ ἀπολέσῃ τὸ ἐπιθετικόν του πνεῦμα.

Καθ' ὅλην τὴν προπαρασκευαστικὴν περίοδον συνεχῶς κατεβλήθη προσπάθεια ὑφ' ὁλοκλήρου τῆς ἱεραρχίας, ὥστε ἡ στάθμη τοῦ Ἠθικοῦ τοῦ Στρατοῦ νὰ βελτιωθῇ ὅσον ἦτο τὸ δυνατόν.

Συνεχεῖς ἐπισκέψεις τῶν ἐν πρώτῃ γραμμῇ μονάδων ἐκ μέρους τῆς Ἀνωτάτης Ἡγεσίας καὶ τῶν ὑποδεεστέρων διοικήσεων, συχναὶ ἐπιθεωρήσεις καὶ ἐπαφαὶ μετὰ τῶν τμημάτων, διδασκαλίαι καὶ εἰδικὰ θέματα προσηρμοσμένα πρὸς τὴν ἀποστολὴν ἑκάστης Μονάδος, τόνωσις τοῦ πολεμικοῦ φρονή-

ματος τῶν στρατευμάτων, παραλλήλως πρὸς τὴν διεξαγομένην σύντονον ἐκπαίδευσιν, συνέτειναν ὥστε τὸ Ἠθικὸν τοῦ Στρατοῦ κατὰ τὴν ἔναρξιν τῶν ἐπιχειρήσεων νὰ εἶναι ἀρκετὰ ἱκανοποιητικόν.

Ἔλαβον χώραν αἱ κάτωθι ἐπιθεωρήσεις καὶ ἐπισκέψεις ὑπὸ τοῦ Ἀρχιστρατήγου καὶ Ἀρχηγοῦ Γ.Ε.Σ.:

Τὴν 18-6-49 ὁ Ἀρχιστράτηγος ἐπεθεώρησεν εἰς ΔΡΕΠΑΝΟΝ ΚΟΖΑΝΗΣ τὸ 12 Ε.Σ.Π. ἐπιστρέψας διὰ ΘΕΣ]ΝΙΚΗΣ εἰς ΑΘΗΝΑΣ.

Τὴν 23-6-49 ὁ Ἀρχηγὸς Γ.Ε.Σ. ἐπεθεώρησεν τὰς εἰς ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΝ — ΣΙΔΗΡΟΚΑΣΤΡΟΝ — ΣΕΡΡΑΣ — ΝΕΑΝ ΧΑΛΚΙΔΩΝΑ Μονάδας.

Τὴν 23-7-49 ὁ Ἀρχιστράτηγος ἐπεσκέφθη καὶ ἐπεθεώρησεν τὰς εἰς ΚΟΝΙΤΣΑΝ—ΙΩΑΝΝΙΝΑ μονάδας.

Τὴν 24-7-49 ὁ Ἀρχηγὸς Γ.Ε.Σ. ἐπεσκέφθη τὰς εἰς ΙΩΑΝΝΙΝΑ — ΛΑΡΙΣΣΑΝ μονάδας.

Τὴν 27-7-49 ἀναχωρήσας ἐξ Ἀθηνῶν ὁ Ἀρχιστράτηγος ἐπεθεώρησεν τὰς εἰς ΚΟΝΙΤΣΑΝ — ΚΟΖΑΝΗΝ — ΝΕΣΤΟΡΙΟΝ — ΤΣΟΤΥΛΙΟΝ—ΔΡΕΠΑΝΟΝ—ΛΑΡΙΣΣΑΝ μονάδας, ὁμιλήσας εἰς τοὺς Ἀξ]κοὺς καὶ συσκεφθεὶς μετὰ τῶν Διοικήσεων ΣΗΔΜ — Β΄.Σ.Σ. καὶ Α΄. Σ.Σ. διὰ τὴν ἐπικειμένην ἐπιχείρησιν ΠΥΡΣΟΣ. Ἐπέστρεψεν εἰς Ἀθήνας τὴν 30-7-49.

Ἐπὶ τῆς ἐπιθεωρήσεως ταύτης ἐξεδόθη ἡ κατωτέρω Α.Π. 246236 Δ/γὴ Ἀρχιστρατήγου.

1. *Κατὰ τὴν ἐπίσκεψίν μου εἰς τὰς μονάδας Α΄ καὶ Β΄ Σωμάτων Στρατοῦ διεπίστωσα ἐπαινετὴν προσπάθειαν εἰς τὰς προπαρασκευαστικὰς ἐργασίας ἀπὸ ἠθικῆς καὶ ὑλικῆς πλευρᾶς διὰ τὴν ἀνάληψιν γενικωτέρων ἐνεργειῶν.*
Εἶμαι ἱκανοποιημένος διότι ὁ Ἐθνικὸς Στρατὸς σημειώνει κατὰ τὸ τρέχον ἔτος σημαντικὰς προόδους καὶ ἀπὸ τεχνικῆς ἀπόψεως, πρᾶγμα ὅπερ θὰ συντελέσῃ τὰ μέγιστα εἰς τὴν ἐπιτέλεσιν τοῦ ἔργου του.
Εἰς τὰ ὄμματα, ἄλλως τε, τῶν Ἀξ]κῶν καὶ ὁπλιτῶν τῶν παρατεταγμένων μονάδων, τὰς ὁποίας ἐπεθεώρησα, διέκρινα πλήρη αὐτοπεποίθησιν καὶ κατηγορηματικὴν ἀποφασιστικότητα διὰ τὴν Ἐθνικήν μας Νίκην.

2. *Κατὰ τὰς ἐπικειμένας ἐπιχειρήσεις, ὡς καὶ προφορικῶς ἐτόνισα, διὰ τοὺς διοικητὰς τῶν Μ. Μ. δὲν ὑπάρχει κυρία καὶ δευτερεύουσα ἀποστολή.*
Αἱ ἀποστολαὶ δι' αὐτοὺς εἶναι κύριαι καὶ ὑπὸ τὸ πνεῦμα τοῦτο ἀξιῶ νὰ ἐπιδοθοῦν εἰς τὴν ἐκτέλεσίν των.
Ἰδιαιτέρως δὲ ἐπεσήμανα κατὰ τὰς συγκεντρώσεις τῶν ἀξιωματικῶν, ὅτι τὸ πᾶν ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν ἐκτέλεσιν· ἡ ἐκτέλεσις εἶναι ἐμπιστευμένη εἰς χεῖρας ὅλων τῶν ἡγητόρων ἀπὸ τοῦ ὁμαδάρχου μέχρι τοῦ Διοικητοῦ τοῦ Σ.Σ. καὶ ἡ ἀξία τῶν διοικήσεων ἔγκειται εἰς τὸ νὰ ὑλοποιήσωσι τὰ σχέδια καὶ τὰς προθέσεις τῆς Ἀνωτάτης Διοικήσεως.
Μὴ ρίπτετε τὰς μονάδας σας εἰς τὸν ἀγῶνα στάγδην· ζυγίσατε καλῶς τὴν κατάστασιν, ἐκτιμήσατε ταύτην μετὰ περισκέψεως καὶ εὐθὺς ὡς καταλήξετε εἰς ἀπόφασιν δώσατε ἀποφασιστικὰ καὶ ταχέα κτυπήματα διὰ νὰ παραλύσητε τὴν θέλησιν τοῦ ἀντιπάλου.

Ἐκμεταλλευθῆτε ἄνευ χρονοτριβῆς κάθε ἐπιτυχίαν καὶ ριψοκινδυνεύσατε ὅταν σᾶς παρουσιασθῇ εὐκαιρία ἐπιβάλλουσα τοῦτο.

3. *Ὑπὸ τὸ πνεῦμα τοῦτο εἶμαι πεπεισμένος ὅτι θὰ ἀναλάβητε λίαν προσεχῶς τὸ ὑψηλόν σας ἔργον καὶ θὰ ἀντιμετωπίσητε τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ἀποστολῶν σας μετὰ τῆς ἐνδεικνυομένης πνοῆς, μεθοδικότητος, εὐρύτητος ἀντιλήψεως καὶ δραστηριότητος, ὥστε τὰ ἀποτελέσματα τοῦ ἐπικειμένου ἀγῶνος νὰ μᾶς φέρουν εἰς τὸ τέλος τοῦ δρόμου τῆς Νίκης, εἰς τὸν ὁποῖον εἰσήλθομεν κατὰ τὸ τρέχον ἔτος.*

Ἀρχιστράτηγος Α. ΠΑΠΑΓΟΣ

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΣ

20. Πρὸς τὸν σκοπὸν ὅπως ἀναπτυχθῇ εἰς τὰ τμήματα τὸ ἐπιθετικὸν πνεῦμα, ἐξυψωθῇ τὸ πολεμικόν των φρόνημα καὶ ἐξοικειωθῶσιν ταῦτα εἰς την ἀνάληψιν σοβαροῦ ἀγῶνος τακτικῆς μορφῆς, κατὰ ὀχυρωμένων τοποθεσιῶν, ἔλαβε χώραν σύντονος εἰδικὴ ἐκπαίδευσις κατὰ ὀχυρωμένων τοποθεσιῶν, εἰς ὀργανωθὲν ἐπὶ τούτῳ εἰς ΔΡΕΠΑΝΟΝ ΚΟΖΑΝΗΣ Εἰδικὸν Κέντρον Ἐκπαιδεύσεως.

Ἐκ τοῦ Εἰδικοῦ τούτου Κέντρου, διῆλθον ἐκπαιδευθεῖσαι τὸ πλεῖστον τῶν Μονάδων τοῦ Στρατοῦ ἤτοι, αἱ ΙΙ, ΙΧ, ΧΙ, ΧΥ Μεραρχίαι καὶ τὸ 12 Ε.Σ.Π. ἐπὶ χρονικὸν διάστημα 7-10 ἡμερῶν.

Εἰς τὸ Κέντρον τοῦτο, πλὴν τῆς εἰδικῆς ἐκπαιδεύσεως εἰς τὴν διάσπασιν ὀχυρωμένης τοποθεσίας, ἔλαβον χώραν καὶ ἐπιδείξεις νέων μηχανημάτων, ὡς μπαζούκας, πυροβόλων 75 χιλ. ἄνευ ὀπισθοδρομήσεως καὶ ἀεροπορικοὶ βομβαρδισμοὶ ἐπὶ πολυβολείων κλπ.

Εἰς τὸ Κέντρον ΔΡΕΠΑΝΟΥ ἀπεστάλησαν καὶ ἐξεπαιδεύθησαν ἐπὶ πλέον, ἐκπαιδευτικαὶ ὁμάδες ἀξιωματικῶν ἐκ τῶν Ταξιαρχῶν Ιης, Χης καὶ ΥΙΙΙης Μεραρχιῶν. Αἱ ὁμάδες αὗται τῶν ἀξιωματικῶν ἐχρησιμοποιήθησαν διὰ τὴν ἐκ περιτροπῆς ἐκπαίδευσιν τῶν Ταξιαρχιῶν, τῶν ὡς ἄνω Μεραρχιῶν, εἰς τὰς περιοχάς των καὶ κατὰ τὸ σύστημα τῆς εἰς ΔΡΕΠΑΝΟΝ ἐκπαιδεύσεως.

Παραλλήλως πρὸς τὰ ἀνωτέρω ὠργανώθη ὑπὸ τοῦ Β'. Σ. Σ. ἐκπαίδευσις Πυρ]κοῦ καὶ βολή, ἣν παρηκολούθησαν οἱ Δ]ταὶ Πυρ]κοῦ Σώματος Στρατοῦ καὶ Μεραρχιῶν, οἱ Δ)ταὶ Συν]των Πυρ]κοῦ καὶ τὰ Ἐπιτελεῖα των. Σκοπὸς τῆς ἐκπαιδεύσεως ἦτο ἡ κατὰ τὴν ἐπίθεσιν διεύθυνσις τῶν πυρῶν μάζης πυρ]κοῦ Μεραρχίας καὶ Σώματος Στρατοῦ.

Ἐπίσης ἐγένετο ἐκπαίδευσις ΕΠΑΡ καὶ ΑΩΠ μερίμνῃ ΣΗΔΜ.

Συμφώνως πρὸς τὰ ἀνωτέρω, ἐπετεύχθη ἐντὸς βραχυτάτου χρονικοῦ διαστήματος, τὸ σύνολον τῶν Μονάδων, τῶν προοριζομένων διὰ τὴν ἐπιχείρησιν ΠΥΡΣΟΣ, νὰ ἔχῃ διέλθῃ ἀπὸ βραχεῖαν μὲν ἀλλὰ σύντονον ἐκπαίδευσιν καὶ νὰ ἀποκτήσῃ οὕτω ἐμπιστοσύνην εἰς τὴν δυνατότητα διασπάσεως ὀχυρωμένης τοποθεσίας.

Ἀφ' ἑτέρου ἐπεδιώχθη ὅπως ἀναπαυθοῦν ἐπὶ βραχὺ χρονικὸν διάστημα τὰ τμήματα, εἴτε κατὰ τὴν εἰς ΚΟΖΑΝΗΝ κάθοδόν των δι' ἐκπαίδευσιν, εἴτε εἰς τὰς περιοχὰς τῶν Μονάδων των.

ΥΛΙΚΗ ΠΡΟΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

21. Παραλλήλως πρὸς τὰ ἀνωτέρω, συνεπληροῦτο καὶ ἡ ὑλικὴ προπαρασκευὴ τῶν Μονάδων καὶ ἐπετεύχθη ἡ συμπλήρωσις τῶν Διοικήσεων καὶ ὅλων τῶν κενῶν εἰς στελέχη.

Ἐτέθησαν ἐξ ἄλλου εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ ΣΗΔΜ, περὶ τὰ 300 στελέχη ἀνώτερα καὶ κατώτερα, ἅτινα ἐκπαιδευθέντα εἰς Κέντρον Ἐκπαιδεύσεως ΔΡΕΠΑΝΟΥ, ἀπετέλεσαν ἐφεδρείαν διὰ τὴν συμπλήρωσιν τυχὸν ἀπωλειῶν κατὰ τὴν ἐξέλιξιν τῶν ἐπιχειρήσεων.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ

22. Τὸ Σχέδιον Δ. Μ. κατηρτίσθη κατὰ τὸ πρῶτον δεκαήμερον τοῦ μηνὸς Ἰουλίου, βάσει τῶν ἀπαιτήσεων τοῦ ὑπ' ἀριθ. Α.Α.Π. 245172]4009]39] 28-6-49 Σχεδίου Ἐπιχειρήσεων τοῦ Γ.Ε.Σ. καὶ τοῦ ὑφισταμένου μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης δικτύου συντηρήσεως τῶν εἰς ΒΙΤΣΙ καὶ ΓΡΑΜΜΟΝ Μεγάλων Μονάδων.

Αἱ ἀπαιτήσεις διὰ τὴν Δ. Μ. αἱ ἀπορρέουσαι ἐκ τοῦ Σχεδίου Ἐπιχειρήσεων ἦσαν αἱ ἑξῆς:

α) Τὸ δίκτυον συντηρήσεως νὰ προσφέρεται ἀπ' ἀρχῆς δι' ἀμφοτέρας τὰς φάσεις τῆς ἐπιχειρήσεως ΠΥΡΣΟΣ (ΒΙΤΣΙ καὶ ΓΡΑΜΜΟΝ) χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ ἀνάγκη ἀναπροσαρμογῆς του διὰ τὴν δευτέραν φάσιν καὶ συνεπῶς κίνδυνος ἀπωλείας χρόνου.

β) Ἡ διάταξις Δ. Μ. ἔδει νὰ εἶναι τοιαύτη εἰς ἀμφοτέρας τὰς φάσεις, ὥστε νὰ ἐξυπηρετῶνται αἱ ἐπιχειρήσεις εἰς ὁλόκληρον τὸ βάθος των, μέχρι καὶ τοῦ τελικοῦ ἀντικειμενικοῦ σκοποῦ των.

γ) Θὰ ἔδει νὰ ἐξασφαλισθοῦν τοιαῦτα ἀποθέματα, ὥστε νὰ μὴ διαταραχθῇ ἡ συνέχεια τοῦ ρεύματος συντηρήσεως εἰς περίπτωσιν διακοπῆς τῶν συγκοινωνιῶν μεταξὺ τῶν Βάσεων Ἐφοδιασμοῦ καὶ τῶν Π.Π.Σ.

Διὰ τοῦ Σχεδίου Δ. Μ. προεβλέφθησαν ὡς βάσεις Ἐφοδιασμοῦ ἡ ΘΕΣ]ΝΙΚΗ καὶ ΠΡΕΒΕΖΑ καὶ ὡς Π.Π.Σ. εἰς:

— ΚΟΖΑΝΗΝ.
— ΝΕΑΠΟΛΙΝ.
— ΑΡΜΕΝΟΧΩΡΙ (ΦΛΩΡΙΝΗΣ).
— ΙΩΑΝΝΙΝΑ μὲ προωθημένον κλιμάκιον εἰς ΚΟΝΙΤΣΑΝ.

Αἱ μεταφοραὶ διὰ τὴν συγκέντρωσιν τῶν ἀποθεμάτων εἰς τὰ ἄνω σημεῖα, ἐγένοντο βάσει προγράμματος, δι' οὗ τὸ ὅλον ἔργον κατενέμετο ὡς ἑξῆς:

— Ἡ Γ1]Γ.Ε.Σ. ἐξησφάλιζε τὰς θαλασσίας μεταφορὰς πρὸς ΘΕΣ]ΚΗΝ — ΠΡΕΒΕΖΑΝ — ΒΟΛΟΝ — ΛΑΡΙΣΣΑΝ.
— Ἡ Γ1]Γ'.Σ.Σ. τὰς σιδηροδρομικὰς μεταφορὰς ἀπὸ ΘΕΣ]ΝΙΚΗΣ εἰς ΒΕΡΡΟΙΑΝ.
— Ἡ Γ1]Β'.Σ.Σ. τὰς ὁδικὰς μεταφορὰς ἐκ ΕΕΡΡΟΙΑΣ εἰς ΔΥΤ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΝ.
— Ἡ Γ1]VIII Μεραρχίας τὰς ἐκ ΠΡΕΒΕΖΗΣ πρὸς ΙΩΑΝΝΙΝΑ καὶ ΚΟΝΙΤΣΑΝ.

— Η Γ1]Α'.Σ.Σ. καὶ Σ.Κ.Ε. τὰς ἐκ ΒΟΛΟΥ καὶ ΛΑΡΙΣΗΣ πρὸς ΚΟΖΑΝΗΝ ὁδικὰς μεταφοράς.

Ἀντιπρόσωπος τοῦ Γ.Ε.Σ. ἐγκατεστάθη ἀπὸ 7-7-49 εἰς Στρατηγεῖον Ἠπείρου Δυτ. Μακεδονίας, ἐξουσιοδοτημένος διὰ τὸν συντονισμὸν τοῦ ὅλου ἔργου τῶν μεταφορῶν.

Ἅπασαι αἱ ἀνωτέρω ἐργασίαι προωθήσεως ἐφοδίων, ἔλαβον χώραν μεθ' ἱκανοποιητικῆς τάξεως καὶ ἐντὸς τῶν προβλεπομένων χρονικῶν ὁρίων, χάρις εἰς τὴν στενὴν συνεργασίαν μεταξὺ Ἐπιχειρήσεων—Γ'. Κλάδου Γ.Ε.Σ. καὶ τοῦ τελευταίου τούτου μετὰ τῶν Ὑπηρεσιῶν του ἀφ' ἑνὸς καὶ τῶν ἀντιστοίχων Γ'. Κλάδων τῶν Σ.Η.Δ.Μ. καὶ τῶν Σ. Στρατοῦ ἀφ' ἑτέρου.

Καθ' ὅλα δὲ τὰ στάδια τῆς ἐργασίας, αἱ συμμαχικαὶ ἀποστολαὶ συνεργάσθησαν μετὰ τοῦ Γ'. Κλάδου Γ.Ε.Σ. καὶ τῶν Ὑπηρεσιῶν ὡς καὶ τῶν ἀντιστοίχων ἐπιτελείων τῶν Μ.Μ., πολύτιμον προσφέρασαι ὑπηρεσίαν.

Αἱ μεταφοραὶ συγκεντρώσεως ἀποθεμάτων ἤρχισαν ἀπὸ τῶν ἀρχῶν Ἰουλίου καὶ ἡ ἐγκατάστασις τῶν Π.Π.Σ. ἀπὸ 12-7-49.

Τὴν 22-7-49 ἐκοινοποιήθησαν ὑπὸ Γ.Ε.Σ. πρὸς Σ.Η.Δ.Μ. καὶ Α'., Β'., Γ . Σ. Στρατοῦ αἱ ὁριστικαὶ ὁδηγίαι Δ.Μ. Τέλος δὲ Ἰουλίου τὸ δίκτυον συντηρήσεως ἦτο ἕτοιμον πρὸς λειτουργίαν καὶ τὰ προβλεφθέντα ἀποθέματα εἶχον προωθηθῆ ὡς ἐμφαίνεται εἰς τοὺς κατωτέρω πίνακας.

ΔΙΚΤΥΟΝ ΣΥΝΤΗΡΗΣΕΩΣ

(Τὰ ἀποθέματα ἐκφράζονται εἰς ἡμέρας).

Δίκτυον συντηρήσεως		Τροφαί, Νομή, Καύσιμα	Ὑλικὸν Σ. Υ. Π.	Ὑγειονομικὸν	Κτηνιατρικὸν	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
Βάσις	Π. Π. Σ.					
Θεσ]νίκη		20	40	30	30	Διὰ 75.000 ἄνδρας, 17.000 κτήνη, 2.200 ὀχήματα.
	Κοζάνη	16	20	30	30	
	Νεάπολις	10	—	—	—	Διὰ 45.000 ἄνδρας, 11.000 κτήνη, 1.600 ὀχήματα.
	Ἀρμενοχῶρι	10	—	—	—	Διὰ 25.000 ἄνδρας, 6.000 κτήνη, 600 ὀχήματα.
Πρέβεζα		20	45	30	30	Διὰ 43.000 ἄνδρας, 9.000 κτήνη, 1020 ὀχήματα.
	Ἰωάννινα, Κόνιτσα	10	15	—	—	Διὰ 20.000 ἄνδρας, 5.000 κτήνη, 500 ὀχήματα.
Εἰς Μ. Α. Μεταφορῶν		4	—	—	—	Διὰ τὴν ὑφ' ἑκάστου συντηρουμένην δύναμιν.

ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΙΣ - ΚΑΙΜΑΚΩΣΙΣ ΑΠΟΘΕΜΑΤΩΝ

Διαδρομαὶ	Τροφαὶ τόννοι βάρους	Βρώμη τόννοι βάρους	Χόρτον τόννοι ὄγκοι	Καύσιμοι τόννοι βάρους	Πυρομ. τόνν. βάρους	Καύσ. πυρ. ἀεροπορ τόν. βάρους	Ὑγλικὸν τόν. βάρους	Φόρτοι ὀχημ. 3 Τ.	Σχημ. ἡμερησ. κυκλωμ.	Ἀπαιτούμενος ἡμερησ. ἀριθ. ὀχημάτων
Βέρροια-Κοζάνη	1.900	1.100	2.000	2.570	6.778	1.205	100	5.218	3.913	196
Λάρισα - Κοζάνη			1.000		1.746			912	912	46
Κοζάνη-Νεάπολις	750	480	1.320	537	6.500			3.196	1.598	80
Κοζάνη-Ἀρμενοχ.	420	270	720	213	3.500			1 741	1.741	87
Πρέβεζα-Ἰωάννινα	270	172	450	150	1.200			749	1.124	56
Σύνολον ἀπαιτουμένων μεταφορῶν 5 - 25 Ἰουλίου	3 340	2.027	5.490	3.470	19.724	1.205	100	11.816	9.288	465

Προεβλέφθη, πλὴν τῶν ἀνωτέρω, διὰ τὴν περίπτωσιν ἀποκοπῆς τῶν τμημάτων ἀπὸ τῶν συγκοινωνιῶν ἀνεφοδιασμοῦ των, ὁ ἀπὸ ἀέρος ἐφοδιασμὸς αὐτῶν. Πρὸς τοῦτο ηὐξήθησαν τὰ ἀποθέματα ρίψεων εἰς τὰ ἀεροδρόμια ΣΕΔΕΣ—ΕΛΕΥΣΙΝΟΣ, ἐσχηματίσθησαν δὲ τοιαῦτα καὶ εἰς ΛΑΡΙΣΑΝ.

Ἐγένοντο ὑπολογισμοὶ τοῦ συνόλου τῶν μελλουσῶν ἀπωλειῶν, βάσει τῶν προβλέψεων ἐντάσεως καὶ διαρκείας τοῦ ἀγῶνος εἰς ΒΙΤΣΙ — ΓΡΑΜΜΟΝ καὶ μὲ βάσιν τὰς ἀπωλείας ταύτας, κατενεμήθησαν αἱ κλῖναι εἰς διάφορα νοσοκομεῖα ΔΥΤ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ — ΗΠΕΙΡΟΥ, ΘΕΣ]ΝΙΚΗΣ, ΛΑΡΙΣΗΣ, ΑΘΗΝΩΝ, ΠΑΤΡΩΝ καὶ ἐγένοντο ὅλαι αἱ δέουσαι προπαρασκευαὶ εἰς τὰ νοσοκομεῖα ταῦτα πρὸς ὑποδοχὴν τραυματιῶν καὶ ἀσθενῶν.

Παρομοία ὡς ἄνω προπαρασκευὴ ἔλαβε χώραν καὶ δι' ὅ,τι ἀφορᾷ τὴν νοσηλείαν κτηνῶν.

Τὴν 3-8-49 ὁ Ἀρχηγὸς Κλάδου Γ'. Γ.Ε.Σ. προέβη εἰς ἔλεγχον τῶν γενομένων προπαρασκευαστικῶν ἐργασιῶν εἰς τὴν περιοχὴν Β'. Σ. Στρατοῦ καὶ καθώρισε τελικῶς τὸν μηχανισμὸν τῆς λειτουργίας τοῦ ρεύματος συντηρήσεως κατὰ τὰς ἐπιχειρήσεις.

Ἀπὸ τῆς ἡμερομηνίας ταύτης ἡ Διοικητικὴ Μέριμνα, ἦτο δυνατὸν ν' ἀνταποκριθῇ πλήρως πρὸς τὰς ἀνάγκας τῶν μελλουσῶν Ἐπιχειρήσεων.

ΜΕΤΑΦΟΡΑΙ ΣΤΡΑΤΕΥΜΑΤΩΝ

23. Κατὰ τὴν περίοδον τῆς προπαρασκευῆς ἔλαβον χώραν μεταφοραὶ στρατευμάτων πρὸς λῆψιν τῆς διατάξεως μάχης.

Αἱ κύριαι μεταφοραὶ ἀρξάμεναι ἀπὸ 14-7-49 ἐπερατώθησαν τὴν 9-8-49, παραμονὴν τῶν ἐπιχειρήσεων.

Μετεφέρθησαν κατ' αὐτὰς 21.891 ἄνδρες — 4.430 κτήνη — 1.140 τόννοι ὑλικῶν τῶν κάτωθι Μ. Μονάδων:

—72 Ταξιαρχίας, ἀπὸ ΣΤΕΡ. ΕΛΛΑΔΑ εἰς ΗΠΕΙΡΟΝ, 14 μὲ 15-7-49.

— IX Μεραρχίας, ἀπὸ ΗΠΕΙΡΟΝ καὶ ΘΕΣΣΑΛΙΑΝ, εἰς ΔΥΤΙΚΗΝ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΝ, 16 μὲ 22-7-49.

— XV Μεραρχίας, ἀπὸ ΘΕΣΣΑΛΙΑΝ εἰς ΔΥΤ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΝ, 28-7 μὲ 3-8-49.

— Δυνάμεις Καταδρομῶν, 4 Μοῖραι ἀπὸ ΗΠΕΙΡΟΝ καὶ ΘΕΣΣΑΛΙΑΝ εἰς περιοχὴν ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ, 6 μὲ 9-8-49.

Ι Μοῖρα ἀπὸ ΘΕΣ]ΝΙΚΗΣ εἰς ΦΛΩΡΙΝΑΝ, 6 μὲ 9-8-49.

Ἀνεξαρτήτως τῶν ὡς ἄνω μεταφορῶν, συνεκροτήθησαν καὶ παρέμειναν ἐν ἐπιφυλακῇ ἀπὸ τῆς 5-8-49 κλιμάκια ἐφεδρικῶν αὐτοκινήτων εἰς τοὺς συγκοινωνιακοὺς κόμβους ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ, ΚΑΛΑΜΠΑΚΑΣ, ΛΑΡΙΣΗΣ, ΣΙΑΤΙΣΤΗΣ, ΑΡΓΟΥΣ ΟΡΕΣΤΙΚΟΥ, ΚΟΖΑΝΗΣ, ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ, ἕτοιμα νὰ χρησιμοποιηθῶσι διὰ μεταφορὰν στρατευμάτων, εἴτε εἰς τὸ ἐσωτερικὸν ἑνὸς ἑκάστου τῶν θεάτρων ΒΙΤΣΙ - ΓΡΑΜΜΟΥ, εἴτε διὰ μεταφορὰς ἀπὸ τοῦ ἑνὸς τούτων εἰς τὸ ἕτερον, εἴτε καὶ δι' ἄλλας μεταφορικὰς ἀνάγκας.

Ἐκτὸς δὲ τῆς τηρήσεως ἐφεδρειῶν ὁδικῶν μεταφορικῶν μέσων, προεβλέφθη καὶ ἡ τήρησις ἐν ἐπιφυλακῇ καὶ θαλασσίων τοιούτων εἰς διαφόρους κυρίους λιμένας τῆς Χώρας.

ΟΔΙΚΟΝ ΔΙΚΤΥΟΝ

24. Κατὰ τὴν προπαρασκευαστικὴν περίοδον τὸ Μηχανικὸν προέβη εἰς τὴν διάνοιξιν ἢ ἐπισκευὴν ὁδῶν πρὸς τὸν σκοπὸν ὅπως καταστῇ δυνατὴ ἡ δι' αὐτοκινήτων μεταφορὰ στρατευμάτων ἀπὸ ἑνὸς σημείου εἰς ἕτερον ἢ διευκολυνθῇ ἡ κίνησις τεθωρακισμένων καὶ προώθησις πυρ]κοῦ κατὰ τὴν ἐπικειμένην ἐπιχείρησιν ΠΥΡΣΟΣ.

Ἡ ἐργασία αὕτη ἐγένετο πολλάκις κατὰ τὴν νύκτα ὑπὸ τὴν κάλυψιν τοῦ σκότους, λόγῳ γειτνιάσεως πρὸς τὰς ἐχθρικὰς θέσεις, λαμβανομένων μέτρων παραλλαγῆς, ὥστε νὰ μὴ γίνῃ αὕτη ἀντιληπτὴ εἰς τὸν ἐχθρόν.

Ἐγένετο ἐργασία ἐπὶ τῶν κάτωθι ὁδῶν :

α) ΒΙΤΣΙΟΥ

Διάνοιξις ὁδοῦ ΤΡΟΠΑΙΟΥΧΟΣ (Ν. 6364) — ΥΔΡΟΥΣΑ — ΚΑΠΑΛΙΣΚΕΤΟ — ΓΚΛΑΒΑΤΑ (Ν. 5756) διὰ τὴν μέσῳ ΒΙΤΣΙ ἐπικοινωνίαν ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ — ΦΛΩΡΙΝΗΣ ἀπὸ 4ης μέχρι 20-7-49.

Ἐπισκευὴ ὁδοῦ ΜΕΣΟΠΟΤΑΜΙΑ (Ν. 3640) — ΟΙΝΟΗ καὶ

Διάνοιξις ὁδοῦ ΟΙΝΟΗ - ὑψ. 1016 (Ν. 2943) - ΦΛΑΤΣΑΤΑ, ἀπὸ 19-7-49 μέχρι 8-8-49.

Διαπλάτυνσις καὶ βελτίωσις ὁδοῦ ΣΚΟΠΙΑΣ (Ν. 6067) — Αὐχὴν 1414 (Ν. 5466) — ΔΕΡΒΕΝ ἀπὸ 29-7-49 μέχρι 8-8-49.

Διευθέτησις ἐδάφους διὰ κίνησιν τεθωρακισμένων ἀπὸ ΚΟΥΛΚΟΥΘΟΥΡΙΑ πρὸς ΠΟΛΕΝΑΤΑ, ἐκτελεσθεῖσα κατὰ τὴν νύκτα.

Ἐπισκευὴ ὁδοῦ ΚΛΑΔΟΡΑΧΗ (Ν. 6074) — ΜΠΟΥΦΙ, γενομένη ὑπὸ τὴν κάλυψιν τοῦ σκότους.

Διάνοιξις ὁδοῦ ἀπὸ ΒΥΣΣΙΝΙΑΣ (Ν. 5152) μέχρις αὐχένος ΠΡΕΣΕΚΑΣ (Ν. 4952) καὶ ἐκεῖθεν διευθέτησις δρομολογίου διὰ τὴν κίνησιν ἁρμάτων μέχρι χωρίου ΑΓΙΟΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ (Ν. 4854), γενομένη ὑπὸ τὴν κάλυψιν τοῦ σκότους κατὰ τὰς παραμονὰς τῆς ἐπιχειρήσεως.

Διάνοιξις ὁδοῦ ἀπὸ ΣΙΔΗΡΟΧΩΡΙΟΥ (Ν. 4749) μέχρις αὐχένος ΠΡΕΣΕΚΑ καὶ ἕνωσις ταύτης μετὰ τῆς προηγουμένης ὁδοῦ, περατωθεῖσα τέλη Ἰουλίου.

Διεύρυνσις ὁδοῦ ἀπὸ ΑΓ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΝ (Ν. 4848) μέχρις αὐχένος ΒΥΣΣΙΝΙΑΣ, περατωθεῖσα τὴν 10-8-49.

Ἐπισκευὴ καρροποιήτου ΟΙΝΟΗ — ΦΤΕΡΙΑ — ΠΟΛΥΑΝΕΜΟΝ καὶ ἐκεῖθεν διάνοιξις μεχρι ΦΛΑΤΣΑΤΑΣ, περατωθεῖσα τὴν 7-8-49.

6) ΓΡΑΜΜΟΥ

Διάνοιξις ὁδοῦ ΠΥΡΓΟΣ (Ν. 2024) —ΤΡΙΑ ΣΥΝΟΡΑ (Ν. 1723) ἐπὶ μήκους 6,5 χιλ. καὶ διευθέτησις τῆς ὁδοῦ ΝΕΣΤΟΡΙΟΝ—ΠΥΡΓΟΣ – ΤΡΙΑ ΣΥΝΟΡΑ ἐπὶ μήκους 26 χιλμ.

Διευθέτησις τῆς κοίτης τοῦ ΑΛΙΑΚΜΟΝΟΣ ἀπὸ ΝΕΣΤΟΡΙΟΥ μέχρι ΛΕΙΒΑΔΟ'ΟΠΟΥ (Ν. 1932). Ὁμοίως εἷς κλάδος αὐτῆς ἀπὸ Ν. 2031 μέχρι ΠΕΥΚΟΣ (Ν. 1829) διὰ προσπέλασιν Πυρ]κοῦ ἐπὶ μήκους συνολικῶς 16 χιλμ.

Διάνοιξις ὁδοῦ ἀπὸ Γεφύρας ΓΛΥΚΟΝΕΡΙΟΥ (Ν. 2230) μέχρι χωρίου ΓΛΥΚΟΝΕΡΙ ἐπὶ μήκους 1500 μ.

Διάνοιξις τμήματος ὁδοῦ ἀπὸ ΝΕΣΤΟΡΙΟΝ πρὸς ΓΛΥΚΟΝΕΡΙ, ἐπὶ τῶν ΑΝΑΤΟΛΙΚΩΣ τοῦ ΑΛΙΑΚΜΟΝΟΣ ἀντερεισμάτων.

Διευθέτησις τῆς ὁδοῦ ΑΡΓΟΣ ΟΡΕΣΤΙΚΟΝ—ΜΕΛΘΑΝΘΙΟΝ (Ν. 3328)—ΝΕΣΤΟΡΙΟΝ (μῆκος 24 χιλμ.).

Διευθέτησις τῆς ὁδοῦ ΚΑΛΟΧΩΡΙ (Ν. 3438)—ΑΝΩ ΦΤΕΡΙΑ—ΑΜΜΟΥΔΑ μήκους 20 χιλμ.

Ταχεία διάνοιξις ὁδοῦ ΛΕΙΒΑΔΟΤΟΠΟΣ (Ν. 1932)—ΚΟΛΟΒΟΣ ΤΑΜΠΟΥΡΙ (Ν. 1731), διὰ διέλευσιν ἁρμάτων, ὑπὸ τὴν κάλυψιν τοῦ σκότους (22, 23, 24-8-49).

Διευθέτησις ὁδοῦ ΚΟΝΙΤΣΑ—Γέφυρα ΛΑΣΚΑΡΙΔΟΥ (Ν. 0303) καὶ ἐκεῖθεν πρὸς ΚΕΡΑΣΟΒΟΝ ἀφ' ἑνὸς καὶ πρὸς ΝΤΕΡΤΙ (Ν. 0306) ἀφ' ἑτέρου (συνολικὸν μῆκος περὶ τὰ 30 χιλμ.).

Διευθέτησις κοίτης ΣΑΡΑΝΤΑΠΟΤΑΜΟΥ, διὰ διέλευσιν παντὸς εἴδους ὀχήματος, ἀπὸ Γεφύρας ΛΑΣΚΑΡΙΔΟΥ (συμβολὴ ΒΟΥΡΚΟΠΟΤΑΜΟΥ—ΣΑΡΑΝΤΑΠΟΡΟΥ) μέχρις ὕψους ΠΥΡΣΟΓΙΑΝΝΗΣ (Ν 0510).

Διάνοιξις ἡμιονικῆς ΑΓ. ΒΑΡΒΑΡΑΣ (Μ. 9804)—ΓΚΟΡΙΤΣΑ (Μ. 9603)—ὑψ. 1283 (Μ. 9604) μήκους 7 χιλμ.

25. α) Αἱ ἀναγνωρίσεις ἤχθησαν μέχρι τῆς τελευταίας λεπτομερείας, ἐπαναληφθεῖσαι πολλάκις καὶ ἐκτελεσθεῖσαι ὑφ' ἁπάντων τῶν κλιμακίων ὅλης τῆς ἱεραρχίας, ἀπὸ Μεράρχου μέχρι καὶ τοῦ τελευταίου βαθμοφόρου.

Πλὴν τούτου καὶ ἀσκήσεις εἰδικαὶ Ταξ]ρχῶν καὶ Δ]τῶν Ταγμάτων ἐγένοντο ἐπὶ ἀμμοδόχου, μὲ ἔδαφος καὶ θέμα παρόμοιον πρὸς τὸ πραγματικόν, διὰ τὴν πλήρη ἐνημέρωσίν των ἐπὶ τῆς ἐκτελεσθησομένης ἐπιχειρήσεως.

β) Εἰς τὰς προπαρασκευαστικὰς ἐργασίας δύνανται νὰ συγκαταλεγῶσι αἱ λαβοῦσαι χώραν τὴν 3-7-49, 8-7-49, 17-7-49 καὶ 3-8-49 συσκέψεις εἰς ΚΟΖΑΝΗΝ μεταξὺ Ὑπαρχηγοῦ καὶ Διευθυντοῦ Α1 Γ.Ε.Σ. καὶ Διοικητοῦ καὶ Ἐπιτελῶν Σ.Η.Δ.Μ. πρὸς ἐνημέρωσιν καὶ ἀνταλλαγὴν ἀπόψεων ἐπὶ τοῦ Σχεδίου Ἐνεργείας ΠΥΡΣΟΣ.

Τὰς παραμονὰς δὲ ἐνάρξεως τῆς ἐπιχειρήσεως προωθημένον κλιμάκιον τοῦ Ἀρχιστρατήγου, ἀποτελούμενον ἀπὸ τὸν Υ]Γ.Ε.Σ. Ἀντιστράτηγον Κιτριλάκην Στυλ. καὶ τὸν Δ]τὴν Α1]Γ.Ε.Σ. Συν]ρχην Παπαθανασιάδην Θεοδ. ἐγκατεστάθη παρὰ τῷ Σ.Η.Δ.Μ. πρὸς παρακολούθησιν τῆς ἐξελίξεως τῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐνημέρωσιν τοῦ Ἀρχιστρατήγου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ III

ΠΑΡΑΠΛΑΝΗΣΙΣ

(ΠΥΡΣΟΣ "Ά,,)

ΠΑΡΑΠΛΑΝΗΣΙΣ

26. Ἡ στρατηγικὴ παραπλάνησις τοῦ ἐχθροῦ κατὰ τὴν ἐπιχείρησιν ΠΥΡΣΟΣ ἀπετέλεσεν ἀντικείμενον ἰδιαιτέρας μελέτης ὑπὸ τῆς Ἀνωτάτης ἡγεσίας καὶ τῶν ὑφισταμένων κλιμακίων.

Εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς διὰ τοῦ ἀπὸ 28-6-49 κοινοποιηθέντος ΑΑΠ. 245172] 4009]39 Σχεδίου Ἐπιχειρήσεων ΠΥΡΣΟΣ τοῦ Ἀρχιστρατήγου καὶ εἰς τὴν Παρ. «Τρόπος ἐνεργείας» διεφαίνετο ἡ ἰδέα τῆς στρατηγικῆς παραπλανήσεως διὰ τοῦ καθορισμοῦ δευτερευούσης προσπαθείας κατὰ ΓΡΑΜΜΟΥ, συντονισμένης ἐν χρόνῳ μετὰ τῆς κατὰ ΒΙΤΣΙ κυρίας προσπαθείας.

Τὴν 15-7-49 ἐκδίδεται τὸ κατωτέρω ὑπ' ἀριθ. ΑΑΠ. 245202]4009] 39]ΙΙ Σχέδιον ἐπιχειρήσεων «ΠΥΡ», ὅπερ ἀποτελεῖ εἰκονικὸν σχέδιον προοριζόμενον πρὸς διοχέτευσιν εἰς τὸν ἐχθρὸν διὰ τὴν παραπλάνησιν αὐτοῦ καὶ ἀποσκοποῦν εἰς τὸ νὰ καταστήσῃ πιστευτὸν ὅτι ἡ κυρία ἐπίθεσις θὰ ἐκτοξευθῇ κατὰ πρῶτον εἰς ΓΡΑΜΜΟΝ καὶ ἐν συνεχείᾳ εἰς ΒΙΤΣΙ.

1. ***Κοινοποιεῖται συνημμένως σχέδιον ἐπιχειρήσεων ὑπὸ τὸ συνθηματικὸν ΠΥΡ, ἀκυρουμένου τοῦ σχεδίου ἐπιχειρήσεων «ΠΥΡΣΟΣ» κατόπιν νεωτέρων δεδομένων καθ' ἃ ἐπὶ τοῦ παρόντος δὲν ὑπάρχουν αἱ δυνατότητες διὰ τὴν ἀνάληψιν τούτων, ὡς προεβλέφθησαν.***
2. ***Εἰς τὸ σχέδιον τοῦτο, ὡς καὶ εἰς ΠΥΡΣΟΣ, προβλέπονται ὅλαι αἱ συναφεῖς ἐνέργειαι εὑρισκόμεναι ὑπὸ ἐξέλιξιν.***
3. ***Διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ σχεδίου τούτου ἰσχύουν αἱ ἐκδοθεῖσαι διαταγαὶ καὶ ὁδηγίαι ΠΥΡΣΟΣ σὺν τῇ ἐξελίξει δὲ καὶ ἀποσαφηνίσει τῆς καταστάσεως θὰ ἐκδίδωνται λεπτομερεῖς ἐκτελεστικαὶ διαταγαί.***

Τὸ ΣΗΔΜ νὰ ἐκδώσῃ ἐγκαίρως τὰς διαταγάς του διὰ τὴν συγκέντρωσιν τῆς ΙΧ Μ. εἰς περιοχὴν ΝΕΑΠΟΛΙΣ—ΠΕΝΤΑΛΟΦΟΣ.

Ἐξεδόθη δ]γὴ διὰ τὴν παραμονὴν τῆς Ι Ταξ. Καταδρομῶν εἰς Ἰωάννινα καὶ ἡ ΙΙ Ταξ. Καταδρ. ἐγκαίρως θὰ προσανατολισθῇ εἰς περιοχὴν καθορισθησομένην ὑπὸ τοῦ ΣΗΔΜ.

Διὰ τὴν ΧΥ Μ. διετάχθη ἡ ἀναστολὴ τῆς μεταφορᾶς της, προκειμένου νὰ κινηθῇ συμφώνως μὲ τὰς ἀνάγκας τοῦ ὑποβληθησομένου σχεδίου.

Ἀρχιστράτηγος Α. ΠΑΠΑΓΟΣ

ΣΧΕΔΙΟΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

(Συνθηματικόν ΠΥΡ)

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ

. . . . . .

ΠΡΟΘΕΣΙΣ

3. *Χωρὶς νὰ ἐπιτραπῇ οὐδεμία ἀναμόλυνσις ἐκκαθαρισμένης ζώνης καὶ μὲ ἑτοιμότητα ἀποτελεσματικῆς ἀντιμετωπίσεως παντὸς ἀντιπερισπασμοῦ, ἀνάληψις ἐπιθέσεως πρὸς ἐκκαθάρισιν ΓΡΑΜΜΟΥ, συντριβὴν τῶν ἀμυνομένων τούτου δυνάμεων μετὰ συγχρόνου παρενοχλήσεως τῶν ἐπὶ ΒΙΤΣΙ συμμοριακῶν δυνάμεων.*

ΜΕΘΟΔΟΣ

4. ΤΡΟΠΟΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

α) Πρὸ τῆς κυρίας ἐπιχειρήσεως.

Θὰ συμπληρωθῇ ἡ ἀρξαμένη ἐκκαθάρισις ΟΡΛΙΑΚΑ—ΒΕΝΤΖΙΩΝ— νοτίων ΚΑΣΤΑΝΟΧΩΡΙΩΝ.

β) Πρὸ καὶ κατὰ τὴν κυρίαν ἐπιχείρησιν.

i. *Θὰ συνεχίζηται ἡ δίωξις τῶν ὑπολειμμάτων εἰς τὰς ἐκκαθαρισθείσας περιοχὰς ἐπιχειρήσεων ΠΥΡΑΥΛΟΣ (νοτίως γραμμῆς ΚΟΝΙΤΣΑ—ΒΕΝΕΤΙΚΟΣ π.—ΑΛΙΑΚΜΩΝ π. ἀπὸ συμβολῆς ΒΕΝΕΤΙΚΟΥ μέχρις ἐκβολῶν) διὰ τὴν πλήρη ἐμπέδωσιν τῆς τάξεως καὶ ἐπαναπατρισμὸν τῶν συμμοριοπλήκτων. Μείζων πυκνότης δυνάμεων εἰς τὸ βόρειον τμῆμα καὶ ἰδίᾳ ΑΝΑΤΟΛΙΚΑ ΖΑΓΟΡΙΑ—περιοχὴ Β. ΜΕΤΣΟΒΟΥ—ΧΑΣΙΑ πρὸς ἀπαγόρευσιν πάσης ἀναμολύνσεως ἢ προσπαθείας τῶν συμμοριτῶν νὰ διοχετεύσουν δυνάμεις των.*

ii. *Θὰ ἐπιζητηθῇ ἡ βελτίωσις τῆς ἤδη καταστάσεως εἰς τὴν ζώνην ΑΝΑΤΟΛΙΚΩΣ ΑΞΙΟΥ πρὸς προώθησιν τοῦ ἐπαναπατρισμοῦ τῶν συμμοριοπλήκτων.*

iii. *Δὲν θὰ ἐπιτραπῇ ἡ διασάλευσις τῆς τάξεως εἰς τὴν λοιπὴν χώραν καὶ θὰ ἐπιζητηθῇ ἡ συμπλήρωσις τῆς ἐξοντώσεως τῶν εἰς τὰς νήσους συμμοριακῶν ὁμάδων.*

γ) Κυρία ἐπιχείρησις ΓΡΑΜΜΟΥ.

i *Κατάληψις ΓΡΑΜΜΟΥ δι' ἰσχυρῶν ἐπιθετικῶν ἐνεργειῶν μὲ κυρίαν προσπάθειαν ἐπὶ κατευθύνσεως ΕΠΤΑΧΩΡΙ—ΚΙΑΦΑ καὶ δευτερευούσας τοιαύτας εἰς τὰς κατευθύνσεις :*

1 ΑΜΑΡΑΝΤΟΣ—ΓΚΟΛΙΑ—ΓΡΑΜΜΟΣ.

2 ΝΕΣΤΟΡΙΟΝ—ΚΙΑΦΑ.

ii. *Ἀπασχόλησις ἐπὶ ΒΙΤΣΙ ἐχθροῦ διὰ δραστηρίων τοπικῶν ἐπιθετικῶν ἐνεργειῶν.*

iii. *Μετὰ ἐκκαθάρισιν ΓΡΑΜΜΟΥ ἑδραίωσις δυνάμεων ἐπὶ τούτου διὰ τὸν πλήρη ἔλεγχον καὶ ἀποτροπὴν ἀναμολύνσεως. Προπαρασκευὴ διὰ ἀνάληψιν ἐπιχειρήσεως ΒΙΤΣΙ.*

5. ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ — ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΔΥΝΑΜΕΩΝ

α) ΣΤΡΑΤΗΓΕΙΟΝ ΚΕΝΤΡ. ΕΛΛΑΔΟΣ (Σ.Κ.Ε.)

i. *Ζώνη εὐθύνης ἡ ἤδη ζώνη τοῦ Α'.Σ.Σ., τροποποιουμένη ἀναλόγως τῆς καταστάσεως.*

ii. *Δυνάμεις :* — *Α.Σ.Δ.Σ.Ε.*
— *Σ.Δ.Θ.*
— *83 Περιοχή.*
— *71 Ταξιαρχία.*
— *Δυνάμεις Χωροφυλακῆς.*
— *Μ.Ε.Α.*

(Λεπτομερὴς διάταξις μονάδων καθορισθήσεται ἐν καιρῷ).

β) ΣΤΡΑΤΗΓΕΙΟΝ ΗΠΕΙΡΟΥ — ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ (Σ.Η.Δ.Μ.).

i. *Ζώνη εὐθύνης : Ἡ ἤδη ζώνη του.*

ii. *Δυνάμεις* — *Α' — Β' Σώματα Στρατοῦ.*
— *I — II — YIII — IX — X Μεραρχίαι.*
— *72 (ἐν Ἠπείρῳ) — 77 Ταξιαρχίαι.*
— *I — II Ταξιαρχίαι Καταδρομῶν (μεῖον Μοῖρα).*
— *Α' Σ. Σ. ἐν τῇ ζώνῃ ΗΠΕΙΡΟΥ — ΓΡΑΜΜΟΥ.*
Συμπληρωματικὰ μέσα καὶ ἀκριβῆ ὅρια καθορισθήσονται ἐν καιρῷ.
— *Β'. Σ.Σ. ἐν τῇ ζώνῃ ΒΙΤΣΙ*
Ἀκριβῆ ὅρια καὶ συμπληρωματικαὶ δυνάμεις καθορισθήσονται ἐν καιρῷ.

γ) Γ'. ΣΩΜΑ ΣΤΡΑΤΟΥ

Ἐν τῇ ἤδη ζώνῃ του :

Διατεθησόμεναι ὑπὸ τούτου δυνάμεις εἰς τὰ λοιπὰ Σ.Σ. καθορισθήσονται ἐν καιρῷ.

δ) Α.Σ.Δ.Α.Ν.

Δυνάμεις αἱ ἤδη εἰς τὴν ζώνην τοιαῦται.
Διατεθησόμεναι ὑπὸ ταύτης δυνάμεις καθορισθήσονται ἐν καιρῷ.

ε) ΕΦΕΔΡΕΙΑΙ ΑΡΧΙΣΤΡΑΤΗΓΟΥ

—*XY Μεραρχία (2—3 Ταξιαρχίαι). Εἰς ζώνην Α'.Σ.Σ. (Ἀκριβεῖς χῶροι Σταθμεύσεως καθορισθήσονται ἐν καιρῷ).*
—*XI Μεραρχία. (Εἰς ζώνην Δ. Ἀξιοῦ).*
—*Μοῖρα Καταδρομῶν. (Εἰς ζώνην ΣΗΔΜ).*

6. ΑΡΧΙΚΑΙ ΑΠΟΣΤΟΛΑΙ

α) Α'. ΣΩΜΑ ΣΤΡΑΤΟΥ

Νὰ παρασκευάσῃ καὶ ἐξασφαλίσῃ τὴν ἑδραίωσιν τῶν δυνάμεων ἀσφαλείας ἐν τῇ ζώνῃ του ὡς ἔχει ἤδη διαταχθῇ, ὥστε ἅμα τῇ ἀποχωρήσει νὰ παραδώσῃ τὴν συνέχισιν τοῦ ἔργου του εἰς τὸ Στρατηγεῖον Κεντρικῆς Ἑλλάδος (ΣΚΕ).

β) Σ. Κ. Ε.

. . . . . .

γ) Α.Σ.Δ.Α.Ν.

. . . . . .

δ) Γ'. ΣΩΜΑ ΣΤΡΑΤΟΥ

. . . . . .

ε) Σ. Η. Δ. Μ.

i. *Νὰ συμπληρώσῃ τὴν ἐκκαθάρισιν τῶν μετόπισθεν τῆς ζώνης του ΣΙΝΙΑΤΣΙΚΟ — ΒΕΝΤΖΙΑ— ΚΑΣΤΑΝΟΧΩΡΙΑ — ΟΡΛΙΑΚΑ — ΑΝΑΤΟ-*

ΛΙΚΑ ΖΑΓΟΡΙΑ—ΣΟΥΛΙ. Ἰδιαιτέρα πυκνότης δυνάμεως εἰς ΖΑΓΟΡΙΑ ἐν ἐπεκτάσει τῶν δυνάμεων τοῦ ΣΚΕ περιοχῆς ΜΕΤΣΟΒΟΥ—ΧΑΣΙΩΝ. Νὰ ἀπαγορεύσῃ τὴν ἐγκατάστασιν νέων συμμοριακῶν βάσεων εἰς τὴν μεθόριον τῆς ζώνης του.

Νὰ ὀργανώσῃ τὴν ἐπιχείρησιν ΠΥΡ συμφώνως πρὸς εἰδικὰς ὁδηγίας.

7. ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ

Ἡ Βασ. Ἀεροπορία θὰ διαθέσῃ τὸ μέγιστον τῶν μέσων της εἰς ΣΗΔΜ. Θὰ ἐξασφαλίσῃ τὸν ἐφοδιασμὸν μονάδων τοῦ ΣΗΔΜ διὰ ρίψεων. Τακτικὸν Στρατηγεῖον τῆς Ἀεροπορίας θὰ συνεργάζηται στενῶς καὶ θὰ παρακολουθῇ τὰς μετακινήσεις τοῦ ΣΗΔΜ.

8. Β. ΝΑΥΤΙΚΟΝ

Θὰ ἐξασφαλίσῃ τὰς θαλασσίας μεταφορὰς καὶ θὰ συνεχίσῃ ὅπως ἱκανοποιῇ τὰς αἰτήσεις τῶν Μ.Μ. ὅσον ἀφορᾷ τὸν ἔλεγχον τῶν ἀκτῶν καὶ ὑποστήριξιν ἐνδεχομένως διὰ πυρῶν.

9. ΕΚΤΕΛΕΣΙΣ

Προβλέπονται:

α) Εἴσοδος δυνάμεων Α΄. Σ.Σ. εἰς ΣΗΔΜ ἀπὸ 14 Ἰουλίου, διαταχθεῖσα ἤδη.

β) Ἔναρξις ἐπιχειρήσεως ΠΥΡ περὶ 1 Αὐγούστου.

. . . . . .

Ἀρχιστράτηγος Α. ΠΑΠΑΓΟΣ

27. Τὸ ΣΗΔΜ βάσει τῶν ἀνωτέρω κατευθύνσεων καὶ ὁδηγιῶν κατήρτισεν ἐν πλήρες καὶ λεπτομερὲς ΣΧΕΔΙΟΝ ΠΑΡΑΠΛΑΝΗΣΕΩΣ διὰ τοῦ ὁποίου προεβλέφθησαν καὶ ἐξετελέσθησαν τὰ κάτωθι:

α) Διάδοσις ψευδῶν εἰδήσεων, διὰ μέσου τῶν κατωτέρων κλιμακίων, ὑπὸ τύπον ἀπορρήτου πληροφορίας, ὅτι ἡ ἀνωτάτη ἡγεσία προτίθεται νὰ ἐκκαθαρίσῃ πρῶτον τὸν ΓΡΑΜΜΟΝ καὶ ἐν συνεχείᾳ τὸ ΒΙΤΣΙ.

β) Ἐσκεμμένη ἀπώλεια διαταγῶν ὑπὸ τμημάτων τῆς περιοχῆς εἰς ἣν θὰ ἐξεδηλοῦτο ἡ παραπλανητικὴ ἐνέργεια.

γ) Ἔντασις δραστηριότητος τηλεφωνικῶν καὶ ραδιοτηλεφωνικῶν συνδιαλέξεων εἰς τὴν περιοχὴν εἰς ἣν θὰ ἐξεδηλοῦτο ἡ παραπλανητικὴ ἐνέργεια.

δ) Ἀεροπορικὴ δραστηριότης εἰς τὴν αὐτὴν ὡς ἄνω περιοχήν, συνισταμένη εἰς ἔντασιν τακτικῶν ἀναγνωριστικῶν ἐξόδων καὶ τοιαύτην μαχητικῶν ἀεροπλάνων μετὰ μετρίων καὶ ἰσχυρῶν βομβαρδισμῶν, ἐπὶ τῷ σκοπῷ κάμψεως τοῦ ἠθικοῦ, καταστροφῆς τῶν ὀργανώσεων καὶ δημιουργίας ἐντυπώσεως ἐπικειμένης ἐπιθέσεως.

ε) Δραστηριότης πυρ]κοῦ συνισταμένη εἰς τὴν βάσει προγράμματος σφυροκόπησιν κατὰ διαστήματα διὰ μάζης πυρ]κοῦ ζωτικῶν σημείων τῆς Τοποθεσίας Ἀντιστάσεως τοῦ ἐχθροῦ εἰς ΓΡΑΜΜΟΝ.

στ) Αὔξησις ἐπιθετικῆς δραστηριότητος τῶν Ταξιαρχιῶν τῆς γραμμῆς μάχης ΓΡΑΜΜΟΥ (τοπικὰ ἐγχειρήματα, ὑφαρπαγαὶ ἐχθρικῶν φυλακίων, νυκτεριναὶ διεισδύσεις εἰς βάθος καὶ προσβολαὶ ἐχθρικῶν στόχων, πυκνὴ

περιπολιακὴ δραστηριότης, ἀναγνωρίσεις στελεχῶν λίαν ἐπιδεικτικαὶ καὶ πυκναί, μετατοπίσεις στρατευμάτων, εἰκονικαὶ μεταφοραὶ διὰ κινήσεως μαζῶν μεταφορικῶν μέσων κ.λ.π.).

ζ) Στρατηγικαὶ παραπλανητικαὶ μετατοπίσεις ὁλοκλήρων Μεραρχιῶν (IX καὶ XV).

Αἱ Μεραρχίαι αὗται μεταφερόμεναι ἐκ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ καὶ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ πρὸς συμμετοχὴν εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις, ἐστάθμευσαν ἀρχικῶς μὲ ἐπιθετικὸν προσανατολισμὸν πρὸς ΒΟΡΕΙΟΝ ΓΡΑΜΜΟΝ, ἤτοι:

IX Μεραρχία εἰς περιοχὴν ΤΣΟΤΥΛΙΟΝ—ΝΕΑΠΟΛΙΣ—ΛΕΥΚΗ (Ν. 3818)—ΔΑΜΑΣΚΗΝΙΑ (Ν. 3721)—ΟΜΑΛΗ (Ν. 4412)—ΜΟΡΦΗ (Ν. 3808).

XV Μεραρχία εἰς περιοχὴν ΣΙΑΤΙΣΤΑ—ΚΑΛΟΝΕΡΙ—ΝΕΑΠΟΛΙΣ.

Ἀναγνωρίσεις τῶν Μεραρχιῶν τούτων ἐπὶ ΒΟΡ. ΓΡΑΜΜΟΥ ἀπέβλεψαν εἰς τὴν ἐπιδιωκομένην ἐντύπωσιν προτεραιότητος τῶν ἐπὶ ΓΡΑΜΜΟΥ ἐπιχειρήσεων.

Αἰφνηδιαστικαὶ μετατοπίσεις μάζης πυροβολικοῦ καὶ βολὴ σφυροκοπήματος εἰς σημεῖα, ἔνθα τὸ ἀπὸ γνωστῶν θέσεων πυρ]κὸν δὲν ἠδύνατο νὰ ἐκτελέσῃ βολήν.

θ) Διοχέτευσις παραλπανητικῶν πληροφοριῶν ἀπ' εὐθείας εἰς τὸ Γενικὸν Ἀρχηγεῖον τῶν συμμοριτῶν.

ι) Αἱ γενόμεναι τὴν 23, 24, 27 Ἰουλίου ἐπισκέψεις καὶ Ἐπιθεωρήσεις τοῦ Ἀρχιστρατήγου, τοῦ Ἀρχηγοῦ τοῦ Γ.Ε.Σ. καὶ ἀνωτέρων Ἐπιτελῶν εἰς μονάδας τοῦ Α΄. Σ.Σ. (ΚΟΝΙΤΣΑΝ—ΙΩΑΝΝΙΝΑ) ἐπεδίωκον νὰ δώσουν τὴν ἐντύπωσιν εἰς τὸν ἐχθρόν, ὅτι αἱ ἐπιχειρήσεις θὰ ἤρχιζον ἀπὸ ΓΡΑΜΜΟΝ.

ια) Τὸ ἐπιστέγασμα δὲ ὅλων τῶν ἀνωτέρω παραπλανητικῶν ἐνεργειῶν ὑπῆρξεν ἡ προκαταρκτικὴ κατὰ ΓΡΑΜΜΟΥ ἐπιχείρησις ΠΥΡΣΟΣ «Α» ἀρξαμένη τὴν 2-8-49 καὶ περατωθεῖσα τὴν 8-8-49.

ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΗ ΚΑΤΑ ΓΡΑΜΜΟΥ ΕΝΕΡΓΕΙΑ (ΠΥΡΣΟΣ «Α»)

28. ΓΕΝΙΚΑ

Σκοπὸς τῆς προκαταρκτικῆς κατὰ ΓΡΑΜΜΟΥ ἐπιχειρήσεως (ΠΥΡΣΟΣ «Α») ἦτο:

α) Νὰ βελτιώσῃ τὰς βάσεις ἐξορμήσεως διὰ τὴν κυρίαν κατὰ ΓΡΑΜΜΟΥ ἐπίθεσιν.

β) Νὰ καθηλώσῃ τὰς δυνάμεις τοῦ ἐχθροῦ ἐπὶ ΓΡΑΜΜΟΥ ἐμποδίζουσα τὴν διοχέτευσιν αὐτῶν ἀπὸ ΓΡΑΜΜΟΥ εἰς ΒΙΤΣΙ.

γ) Νὰ δημιουργήσῃ τὴν ἐντύπωσιν εἰς τὸν ἐχθρὸν ὅτι ἡ κυρία ἐπίθεσις ἐκτοξεύεται κατὰ ΓΡΑΜΜΟΥ πρῶτον καὶ ἐν συνεχείᾳ κατὰ ΒΙΤΣΙ.

Ἡ ἐπιχείρησις αὕτη ἀνελήφθη καὶ διεξήχθη ὑπὸ τοῦ Α΄. Σ. Στρατοῦ βάσει τῆς ὑπ' ἀριθ. Α.Α.Π. 245149]4009]39]9-6-49 Διαταγῆς Ἀρχιστρατήγου, συνεπείᾳ τῆς ὁποίας ἐξεδόθη τὸ ὑπ' ἀριθ. ΑΑΠ. 85]10-7-49 Σχέδιον ΠΥΡΣΟΣ τοῦ ΣΗΔΜ.

29. ΑΠΟΣΤΟΛΗ Α΄ Σ. Σ.

Διὰ τοῦ ἐκπονηθέντος παρὰ τοῦ ΣΗΔΜ Σχεδίου, τὸ Α΄ Σ. Στρατοῦ ἀνελάμβανε τὴν ἀποστολήν:

α) «Νὰ ἐκδηλώσῃ ἰσχυρὰν ἐπιθετικὴν ἐνέργειαν εἰς ΒΟΡΕΙΟΝ ΓΡΑΜΜΟΝ ἐπὶ τῷ σκοπῷ ὅπως καταλάβῃ αὐχένα ΣΓΚΟΥΡΟ (Ν. 1327) καὶ τὴν ΑΝΑΤΟΛΙΚΩΣ ΑΛΙΑΚΜΟΝΟΣ καὶ ΣΑΡΑΝΤΑΠΟΡΟΥ περιοχὴν ἤτοι ΨΩΡΙΑΡΙΚΑ (Ν. 1435) — ΠΑΠΟΥΛΗ (Ν. 1333) — ΤΣΑΡΝΟ (Ν. 1431) ΚΑΡΑΟΥΛΙ (Ν. 1427) καὶ ἀπαγορεύσῃ τὴν μεταφορὰν ἐχθρικῶν δυνάμεων ἀπὸ ΓΡΑΜΜΟΝ εἰς ΒΙΤΣΙ καὶ ἀντιστρόφως».

β) «Νὰ ἐνεργήσῃ συγχρόνως δευτερευούσας ἐπιθετικὰς προσπαθείας ἐφ' ὁλοκλήρου τοῦ λοιποῦ μετώπου ΓΡΑΜΜΟΥ μὲ σκοπὸν τὴν ἀγγίστρωσιν τῶν δυνάμεων τοῦ ἐχθροῦ καὶ ἐκμετάλλευσιν πάσης παρουσιασθησομένης εὐκαιρίας.

Νὰ ἐπιδιώξῃ τὴν κατάληψιν ΚΑΜΕΝΙΚ (Μ. 9611)—ΓΚΟΛΙΟ (Μ. 9713)—ΣΤΕΝΟ (Μ. 9912)».

γ) «Νὰ διατηρήσῃ, πρὸ καὶ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐπιχειρήσεως ΒΙΤΣΙ, ἁπάσας τὰς κατεχομένας θέσεις του εἰς ΓΡΑΜΜΟΝ ἀντιμετωπίζον οἱανδήποτε ἐπιθετικὴν ἐνέργειαν τοῦ ἐχθροῦ εἴτε εἰς ΓΡΑΜΜΟΝ εἴτε εἰς ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΝ».

δ) «Νὰ ἀπαγορεύσῃ πᾶσαν διαφυγὴν ΚΣ. δυνάμεων ἐκ ΓΡΑΜΜΟΥ πρὸς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς Χώρας ἰδίως διὰ τῶν κοιλάδων ΜΑΡΔΙΤΣΑ - ΖΟΥΖΟΥΛΙΩΤΙΚΟΥ».

ε) «Νὰ συμπληρώσῃ τὴν ἐκκαθάρισιν τῶν μετόπισθεν τῆς ζώνης του καὶ νὰ ἑδραιώσῃ τὴν ἀσφάλειαν ἐν αὐταῖς».

30. ΕΧΘΡΟΣ

(Βλέπε προσηρτημένα Σχεδιαγράμματα ὑπ' ἀριθ. 1 καὶ 4).

Ν. Δ. ΓΡΑΜΜΟΣ

i. ***Ἐν Πρώτῃ Γραμμῇ.***

— 107 ΚΣ. Ταξ]χία Βελισάρη μὲ Σ.Δ.	εἰς	ΣΤΕΝΟ
— 538 Τάγμα Λαδία	εἰς	ΜΕΤΣΟΡΑΒΙΑΝΗ
— 539 Τάγμα Σουμάδη	εἰς	ΚΑΜΕΝΙΚ
— 588 Τάγμα Μίδη	εἰς	ΓΚΟΛΙΟ

Συνολικὴ δύναμις 700 ΚΣ. Ἐκ τούτων τὰ 25% Νοφίται μὲ φανατισμένα στελέχη ΝΟΦ καὶ 30% γυναῖκας.

— 3 Λόχοι θέσεως εἰς Μ. 972108—Μ. 999124—189109, συνολικῆς δυνάμεως 150.

ΥΙΙΙ ΚΣ Μεραρχία Φωκᾶ μὲ Σ.Δ. εἰς Ν. 145155
— Τάγμα Σιδηροπούλου περιοχὴν ΠΕΤΡΑ ΜΟΥΚΑ
— Τάγμα 'Αμαντιάδη » ΟΞΥΑΣ—ΘΕΟΤΟΚΟΥ
— Τάγμα Καμίτση » Κ. ΑΡΕΝΑ
— Τάγμα Παρλαπάνου » ΜΠΟΥΧΕΤΣΙ
— Διλοχία Παπαδοπούλου » ΠΕΤΡΑ ΜΟΥΚΑ — ΛΥΚΟΡΡΑΧΗ
— Συγκρότημα (Τριλοχία) Παλαιολόγου » ΖΕΡΜΑΣ

Σύνολον 1000 ΚΣ.

ii. ***'Εν Δευτέρᾳ Γραμμῇ.***

— 108 ΚΣ. Ταξ/χία Ζάρα Σ.Δ. εἰς Ν. 035185
— 648 Τάγμα Νώντα » εἰς Ν. 026115
— 587 Τάγμα Σκοτίδα » εἰς Ν. 045195
— 725 Τάγμα Ζώη » εἰς ΚΙΑΦΑΝ

'Η Ταξιαρχία αὕτη συνολικῆς δυνάμεως 700 ΚΣ. ἦτο ἐφεδρεία ΓΡΑΜΜΟΥ.

Β.Α. ΓΡΑΜΜΟΣ

i. ***'Εν Πρώτῃ Γραμμῇ.***

— ΙΧ ΚΣ. Μεραρχία Παλαιολόγου Σ.Δ. Ν. 125225
— 16 ΚΣ. Ταξιαρχία Παπαδημητρίου Σ.Δ. Ν. ΤΣΑΡΝΟ
— Ι Τάγμα Ξάνθου περιοχὴν ΤΣΑΓΚΟΣ—ΚΑΡΑΟΥΛΙ Ν. 1427
— ΙΙ Τάγμα ὑπὸ ἄγνωστον περιοχὴν ΤΑΜΠΟΥΡΙ Ν. 170315
— ΙΙΙ Τάγμα Πέτρου » ΨΩΡΙΑΡΙΚΑ
— Τάγμα 'Ασπροποτάμου ΤΣΑΓΚΟΣ ΚΑΡΑΟΥΛΙ Ν. 135293
— Σχολὴ 'Ομαδαρχῶν περιοχὴν ΤΑΜΠΟΥΡΙ
— Τάγμα θέσεως Χρυσοστόμου ΕΠΑΝΩ ΑΡΕΝΑ

Σύνολον 1370 ΚΣ.

ii. ***'Εν Δευτέρᾳ Γραμμῇ.***

— Διλοχία Τάκη περιοχὴν ΣΟΥΦΛΙΚΑ
— 'Ανεξάρτητος Λόχος Μπότσαρη » ΓΚΟΥΡΙΤΣΑ
— Β' Τάγμα Μηχανικοῦ περιοχὴν ΣΟΥΦΛΙΚΑ—ΓΚΟΥΡΙΤΣΑ

Σύνολον 350 ΚΣ.

iii. ***Σχηματισμοί.***

— Διάφορα 'Έμπεδα — Χειρουργεῖα καὶ Μονάδες Μεταφορῶν συνολικῆς δυνάμεως 700 ΚΣ.

Γενικὸν σύνολον: 4900 περίπου ΚΣ.

iv. ***Πυροβολικόν.*** 'Υπελογίσθησαν περίπου 16 πυροβόλα ὀρειβατικὰ καὶ ἕτερα Α|Τ καὶ Α|Α. 'Επίσης διεπιστώθη ἡ ὕπαρξις 5 ὅλμων τῶν 120 χιλ.

v. ***Ἠθικόν:*** Καλόν. Ἦσαν ἀποφασισμένοι καὶ εἶχον ἐντολὴν νὰ πολεμήσουν μέχρις ἐσχάτων.

vi. ***Ὀργανώσεις:*** Πολυβολεῖα μὲ 3—6 σειρὰς κορμῶν δένδρων καὶ χαρακώματα βάθους 0,50 μ. Πυκνὰ ναρκοπέδια καὶ συρματοπλέγματα ἐπροστατεύον τὰ πολυβολεῖα.

31. ΦΙΛΙΑΙ ΔΥΝΑΜΕΙΣ

(Βλέπε προσηρτημένα Σχεδιαγράμματα ὑπ' ἀριθ. 1 καὶ 4).

— Ι Μεραρχία (Τ.Σ.) Νεστόριον

— 51 Ταξιαρχία. Περιοχὴ ΑΜΜΟΥΔΑ (Ν. 2234)—ΑΛΕΒΙΣΤΑ—ΝΕΣΤΟΡΙΟΝ—ΤΡΙΛΟΦΟΣ (Ν. 2638)

— 52 Ταξιαρχία. Περιοχὴ ΓΚΡΟΥΣΙΑ (Ν. 2323)—ΠΥΡΓΟΣ—ΤΑΜΠΟΥΡΙΑ (Ν. 1826)

— 53 Ταξιαρχία. Περιοχὴ ΠΕΝΤΑΒΡΥΣΟΝ (Ν. 3435)—ΚΡΑΝΟΧΩΡΙ — ΑΓΙΑ ΑΝΝΑ (Ν. 3033)

— VIII Μεραρχία. ΚΟΝΙΤΣΑ

74 Ταξιαρχία. Περιοχὴ Ἁγ. ΒΑΡΒΑΡΑ (Μ. 9704) — ΠΥΡΓΟΣ (Ν. 0106) — ΑΜΑΡΑΝΤΟΣ — ὑψ. 1615 (Μ. 9708)

— 75 Ταξιαρχία. Περιοχὴ ΒΡΑΝΙΤΣΑ (R. 9999)—Ἅγ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ — ΤΑΜΠΟΥΡΙ (Ν. 1205)

— 76 Ταξιαρχία. Περιοχὴ ΜΠΟΛΙΑΝΑ (Ν. 0606)—ΓΥΦΤΙΣΣΑ (Ν. 0806) — ΦΤΕΛΙΑΣ

— 77 Ταξιαρχία. Περιοχὴ ΠΑΝΟΥΚΛΑ (Ν. 2906) — ΠΕΝΤΑΛΟΦΟΝ (Ν. 3206) — ΠΟΛΥΚΑΣΤΑΝΟΝ—ΚΟΥΤΣΟΥΡΟ (Ν. 1809)

— 14, 15, 8 (μεῖον Τάγμα). Ε.Σ.Π., εἰς ζώνην Ν. ΑΩΟΥ ποταμοῦ.

— 105 Σ.Π.Π. Περιοχὴ Ἅγ. ΙΩΑΝΝΗΣ (Ν. 0103)

— 101 Σ.Π.Π. (μεῖον Μοῖρα) Περιοχὴ ΒΛΑΧΟΒΡΥΣΗ (Ν2532).

— Ἴλη IX Συν]τος Ἀναγνωρίσεως Περιοχὴν ΚΟΝΙΤΣΗΣ.

— Ἴλη II Συν]τος Ἀναγνωρίσεως Περιοχὴν ΝΕΣΤΟΡΙΟΥ.

— Οὐλαμὸς Ἁρμάτων IX Σ. Ἀναγνωρίσεως ΑΜΜΟΥΔΑ — ΑΛΕΒΙΤΣΑ.

32. ΑΠΟΣΤΟΛΑΙ

Τὸ Α' Σ.Σ. διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. Φ. 3]1033]26-7 49 Δ]γῆς του καθώρισεν ὡς κάτωθι τὰς ἀποστολὰς τῶν Ι καὶ VIII Μεραρχιῶν.

Ι. ΜΕΡΑΡΧΙΑ

α) Ἐπιχείρησις «ΧΑΛΚΟΣ».

Τὴν ἕω τῆς 2ας Αὐγούστου κατόπιν ἰσχυρᾶς προπαρασκευῆς Πυρ]κοῦ—Ἀεροπορίας νὰ ἐπιτεθῇ πρὸς κατάληψιν ὑψ. 1425 (Ν. 1735). Ὑπὸ εὐνοϊκὰς συνθήκας νὰ ἐπιζητήσῃ τὴν κατάληψιν ἀνωνύμων (Ν. 158380) καὶ (Ν. 155385).

6) Ἐπιχείρησις «ΑΡΓΥΡΟΣ».

Ἐπιτιθεμένη μεταξὺ ΤΑΜΠΟΥΡΙ (Ν. 1731) καὶ ΤΣΑΓΚΟ (Ν. 1427)—ΚΑΡΑΟΥΛΙ (Ν. 138296) νὰ καταλάβῃ:

Πρώτη Φάσις.

ΤΑΜΠΟΥΡΙ—ΛΕΥΚΑΔΙ (Ν. 1729)—ΑΝΘΡΩΠΑΚΟΝ (Ν. 1628).

Δευτέρα Φάσις

ΤΣΑΡΝΟ (Ν. 1431) — ΤΣΑΓΚΟ — ΚΑΡΑΟΥΛΙ — ΤΣΑΓΚΟ ΚΑΡΑΟΥΛΙ (Ν. 1427).

Τρίτη Φάσις

Ὁλοκλήρωσις ἀποστολῆς διὰ καταλήψεως ΠΑΠΟΥΛΗ (Ν. 1333)—ΨΩΡΙΑΡΙΚΑ (Ν. 1435).

ΥΙΙΙ. ΜΕΡΑΡΧΙΑ

α) Ἀπὸ ἕω 3-8-49 θὰ ἀρχίσῃ ἐξασκοῦσα ἰσχυρὰν πίεσιν ἐφ' ὅλου τοῦ μετώπου της μὲ ἰδιαιτέραν ἔντασιν πρὸς ΠΡΟΦ. ΗΛΙΑΝ (Μ. 9610) καὶ ΚΑΜΕΝΙΚ (Μ. 9611) καὶ περιοχὴν ΖΕΡΜΑ — ΣΟΥΚΟΥΛΑΖΑΡΗ (Ν. 1014).

β) Νὰ καταλάβῃ τὸν ΠΡΟΦ. ΗΛΙΑΝ καὶ ὕψωμα 1806 (Μ. 9510) καὶ νὰ ἐκμεταλλευθῇ πρὸς ΚΑΜΕΝΙΚ πᾶσαν εὐνοϊκὴν περίπτωσιν.

33. ΕΚΤΕΛΕΣΙΣ

Ι. ΜΕΡΑΡΧΙΑ

α) Ἐπιχείρησις «ΧΑΛΚΟΣ»

i. ***Διατεθεῖσαι δυνάμεις***

Ἐν συνόλῳ τρία (3) Τάγματα ἐκ τῶν 53 καὶ 51 Ταξιαρχιῶν, μὲ ὑποστήριξιν τῶν:

144 Μ.Ο.Π.—101 Σ.Π.Π.—Π]Μ 102 ΣΠΠ—Β]151 Πυρ]χία.

Τὸ σύνολον τῆς Ἀεροπορίας.

ii. ***Διεξαγωγὴ ἐπιχειρήσεως***

Λόγῳ τῆς ὑπάρξεως ἐπαρκοῦς χρόνου πρὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἐπιθέσεως ἐξετελέσθησαν λεπτομερέσταται ἀναγνωρίσεις ὑφ' ἁπάντων τῶν στελεχῶν, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον συνετέλεσε τὰ μέγιστα εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τῆς ἐπιχειρήσεως καὶ ἰδίᾳ εις τὴν ἀπόλυτον σενεργασίαν μεταξὺ Πεζικοῦ καὶ Ὅπλων ὑποστηρίξεως (Πυρ]κοῦ—Ἀεροπορίας).

Ἅπασαι αἱ ἀναγκαιοῦσαι μετακινήσεις μονάδων ἐξετελέσθησαν κατὰ τρόπον μυστικὸν και οὕτω οἱ Κ.Σ. οὐδὲν ἀντελήφθησαν μέχρι τῆς στιγμῆς ἐνάρξεως τῆς προπαρασκευῆς τοῦ Πυρ]κοῦ.

Μετὰ τὴν προπαρασκευὴν τοῦ Πυρ]κοῦ, ἥτις ἦτο ἀρίστη καὶ ὑπὸ τὴν κάλυψιν τῆς Ἀεροπορίας, ἥτις προσέβαλε κατὰ κύματα τὸ ὑψ. 1425 ἤρξατο τὸ Πεζικὸν ἐξορμοῦν, ἀρχικῶς πρὸς ὑψ. 1309 καὶ ἐν συνεχείᾳ πρὸς ὑψ. 1425.

Τὴν 0610 τῆς 2ας Αὐγούστου κατελήφθη τὸ ὑψ. 1309.

Οἱ ΑΛΒΑΝΟΙ ἤρξαντο βάλλοντες δραστικῶς κατὰ τῶν Τμημάτων μας τῶν ἐπὶ ὑψ. 1309 καὶ τῶν ἐπιτιθεμένων κατὰ 1425, προξενήσαντες εἰς ταῦτα ἀρκετὰς ἀπωλείας.

Τὴν 0800 ὥραν ὁ Δ]τὴς τῆς Διλοχίας τῆς ἐνεργούσης πρὸς 1309 Ταγ]χης ΧΡΗΣΤΙΑΣ ('Υποδ]τὴς τοῦ 603 Τ.Π.) βληθεὶς ὑπὸ ὅλμου ἐφονεύθη.

Τὴν 0730 ὥραν τὸ πρὸς ὑψ. 1425 ἐπιτιθέμενον Τμῆμα ἔφθασεν εἰς ἀπόστασιν 80 μ. ἀπὸ τοῦ ὑψοδείκτου καὶ τὴν 0800 ὥραν, δι' ἐφόδου, κατελήφθησαν αἱ πρῶται ὀργανωμέναι θέσεις τοῦ ὑψώματος.

Ἀπὸ τῆς στιγμῆς ταύτης ἤρχισεν ἀγὼν σῶμα πρὸς σῶμα εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς τοποθεσίας καὶ τὴν 1025 ὥραν κατόπιν σκληροῦ ἀγῶνος τὸ 603 Τ. Π. κατώρθωσε νὰ ὁλοκληρώσῃ τὴν κατάληψιν τοῦ ὑψ. 1425.

Περαιτέρω προχώρησις ΔΥΤ. 1425 καὶ πρὸς τὰ Ἀνώνυμα δὲν συνεχίσθη λόγῳ σφοδρᾶς ἀντιδράσεως τῶν ΚΣ. καὶ ΑΛΒΑΝΩΝ, πλευροκοπούντων τὰ ἡμέτερα Τμήματα ἐκ τοῦ ΑΛΒΑΝΙΚΟΥ ἐδάφους.

iii. ***Ἀπώλειαι***

Ἡμετέρων

Ν. Α. 1 Ταγ]χης, ὁ Ὑποδιοικητὴς τοῦ Τάγματος ΧΡΗΣΤΙΑΣ.
Τ. Α. 5
Ν. Ο. 15
Τ. Ο. 85

Ἐκ τούτων ἐξηκριβωμένοι ἐξ ΑΛΒΑΝΙΚΩΝ πυρῶν ἦσαν Ἀξ]κοὶ 1 καὶ ὁπλῖται 10.

Συμμορειτῶν

Ν. Ε. 29
Σ. καὶ Π. 8
Νεκροὶ παραληφθέντες 40
Τραυματίαι » 11

6) Ἐπιχείρησις «ΑΡΓΥΡΟΣ»

i. ***Διατεθεῖσαι Δυνάμεις.***

51 καὶ 52 Ταξιαρχία.

Ὑποστήριξις.

101 Σ.Π.Π., 102 Σ.Π.Π., 144 Μ.Ο.Π , Πυρ]χία τῆς 151 Μ.Μ.Π. Τὸ σύνολον τῆς Ἀεροπορίας.

ii. ***Διεξαγωγὴ τῆς Ἐπιχειρήσεως.***

Πρώτη Φάσις 5-8-49.

Τὴν 0600 ὥραν τῆς 5ης Αὐγούστου κατόπιν ἰσχυρᾶς καὶ συνδεδυασμένης προπαρασκευῆς Πυροβολικοῦ καὶ τῆς Ἀεροπορίας, ἐπετέθησαν ἀμφότεραι αἱ Ταξιαρχίαι μετ' ἐξαιρετικῆς ὁρμητικότητος καὶ τόλμης.

Τὴν 0745 ὥραν κατελήφθησαν τὰ ΚΑΨΑΛΙΑ, τὴν δὲ 0800 ὥραν τὸ

ΛΕΥΚΑΔΙ (Ν. 1628) ὑπὸ τῆς 52 Ταξιαρχίας καὶ τὴν 1150 ὥραν τὸ ΚΟΛΟΒΟΖΙ (Ν. 178318) ὑπὸ τῆς 51 Ταξιαρχίας.

Τὴν 1130 ὥραν διὰ νέας ἐπεμβάσεως τῆς Ἀεροπορίας καταλαμβάνεται ὑπὸ τῆς 52 Ταξιαρχίας ἡ ΠΕΤΡΑ ΛΕΥΚΑΔΙΟΥ (Ν. 165294).

Τὴν 1445 ὥραν, κατόπιν νέας προπαρασκευῆς τοῦ Πυροβολικοῦ καὶ τῆς Ἀεροπορίας καὶ δι' ὁρμητικῆς ἐφόδου τῶν τμημάτων τῆς 52 Ταξιαρχίας καὶ 51 Ταξ. καὶ ὑπὸ τὴν ἀπειλὴν τοῦ 620 Τ.Π. τῆς 51 Ταξιαρχίας, ἐπιτιθεμένου ἐκ ΚΟΝΟΒΟΖΙ πρὸς ΤΑΜΠΟΥΡΙ, τὸ ὀχυρώτατον ΤΑΜΠΟΥΡΙ πίπτει, κατόπιν ἀγῶνος σώματος πρὸς σῶμα, τῆς πτώσεώς του ἀναφερθείσης ὑπὸ τῆς 52 Ταξιαρχίας τὴν 051455 ὥραν.

Μετὰ τὴν κατάληψιν τοῦ ΤΑΜΠΟΥΡΙ ἡ ΠΡΩΤΗ ΦΑΣΙΣ τῆς ἐπιχειρήσεως ἔληξε, διετάχθη ὅμως ἡ συνέχισις τῆς ἐπιθέσεως διὰ τὴν κατάληψιν τοῦ ἀνωνύμου ΤΑΜΠΟΥΡΙ (Ν. 165308), ἥτις ἐξεδηλώθη τὴν 1630 ὥραν, πλὴν ὅμως τὰ Τμήματα εὑρεθέντα πρὸ πυκνοτάτου φραγμοῦ Πυροβολικοῦ καὶ ὅλμων τῶν ΚΣ. δὲν κατώρθωσαν νὰ προχωρήσωσι. Ἡ προσπάθεια αὕτη ἐπανελήφθη ἐπὶ τρεῖς φορὰς μὴ ἐπιτευχθείσης τῆς καταλήψεώς του. Ἡ Ἀεροπορία δὲν ὑπεστήριξε τὴν κατὰ τοῦ ἀνωνύμου ἐνέργειαν, καθ' ὅσον δὲν εἶχε δυνατότητας.

Αἱ ἀπώλειαι κατὰ τὴν πρώτην φάσιν ἥτις συνετελέσθη τὴν πρώτην ἡμέραν τῆς ἐπιχειρήσεως εἶναι:

Ν.Α. 4 — Τ.Α. 5.
Ν.Ο. 30 — Τ.Ο. 98.

Δευτέρα Φάσις 6-8-49.

Ὡς κύριος ἀντικειμενικὸς σκοπὸς ἐτέθη ἡ κατάληψις τοῦ ΤΣΑΡΝΟ ὑπὸ τῆς 51 Ταξιαρχίας καὶ ἡ κατάληψις τοῦ ΣΤΑΘΜΟΥ ΧΩΡΟΦΥΛΑΚΗΣ ὑπὸ τῆς 52 Ταξιαρχίας.

Κατὰ τὴν φάσιν ταύτην ἡ ἐπιχείρησις ἐξελίχθη ὡς ἀκολούθως:

Τὴν 07.30 ὥραν κατόπιν προπαρασκευῆς Πυρ]κοῦ καὶ Ἀεροπορίας ἐξορμᾶ Τμῆμα τῆς 51 Ταξιαρχίας καὶ τὴν 08.30 ὥραν ὁλοκληρώνει τὴν κατάληψιν τοῦ ἀνωνύμου ΤΑΜΠΟΥΡΙΟΥ (Ν. 165308) Μετὰ τὴν κατάληψιν τούτου καὶ μέχρι τῆς 15.00 ὥρας ὁ διευθύνων τὴν ἐπιχείρησιν Δ]τὴς τῆς 51 Ταξιαρχίας εὑρισκόμενος ἐπὶ ΤΑΜΠΟΥΡΙ μόνος, ἄνευ τοῦ ἐπιτελείου του καὶ τῶν μέσων διαβιβάσεων (τῷ εἶχεν ὁρισθῇ Τ. Σ. εἰς ΣΤΕΝΙΤΣΙΚΑ (Ν. 2033), οὐδεμίαν πρόοδον ἐπέτυχε, οὐ μὴν ἀλλὰ ἀνέφερε διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 7]3093]061145 σήματος πρὸς τὴν Ι Μεραρχίαν τὴν κατάληψιν τοῦ ἀνωνύμου εἰς Ν. 160308 ἐνῷ τοῦτο δὲν εἶχε καταληφθῇ οὔτε μέχρι τῆς 15.00 ὥρας, ὡς εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. Α.Π. 6]070900 σῆμα τοῦ Ὑποδιοικητοῦ τῆς Μεραρχίας ἀναφέρεται. Μέχρι τῆς ἀνωτέρω ὥρας οὐδεμία χρησιμοποίησις τοῦ διατιθεμένου ὄγκου τοῦ Πυρ]κοῦ, ἀλλὰ καὶ τῆς Ἀεροπορίας ἐγένετο.

Ἡ Μεραρχία διὰ τῆς Α.Π. Φ. 88]13]061340 Δ]γῆς της συνεκρότησε Τακτικὸν Συγκρότημα ὑπὸ τὸν Ὑποδ]τὴν τῆς Μεραρχίας μὲ ἐντολὴν νὰ συν-

τονίση τὰ πρὸς ΤΣΑΡΝΟ καὶ ΣΤΑΘ. ΧΩΡ]ΚΗΣ ἐνεργοῦντα τμήματα, ἤτοι τὴν 51 Ταξιαρχίαν καὶ μέρος (Τάγμα σὺν Διλοχία) τῆς 52 Ταξιαρχίας, διέταξε δὲ τοῦτον νὰ μεταβῇ εἰς ΤΑΜΠΟΥΡΙ καὶ παραλάβῃ τὰ μέσα διαβιβάσεων καὶ τὸ Ἐπιτελεῖον τῆς 51 Ταξιαρχίας ἐκ τῆς ΣΤΕΝΙΤΣΙΚΑ.

Ὁ Ὑποδ]τὴς τῆς Μεραρχίας ἀφίχθη εἰς ΤΑΜΠΟΥΡΙ τὴν 1500 ὥραν εὑρὼν ἐκεῖ κατάστασιν ἀδικαιολόγητον, προτείνας μάλιστα καὶ ἀντικατάστασιν τοῦ Δ]τοῦ τῆς Ταξιαρχίας καὶ ἀπομάκρυνσιν τούτου ἐκ τοῦ πεδίου τῆς μάχης. (Σχετικὸν τὸ ὑπ' ἀριθ. Α.Π. 6]070900 σῆμα του).

Διὰ τῆς ἀναλήψεως νέας προσπαθείας μέχρι τῆς 062000 ὥρας τῇ ὑποστηρίξει τοῦ Πυρ]κοῦ καὶ τῆς Ἀεροπορίας κατωρθώθη ἡ κατάληψις τοῦ ἀνωνύμου ἀμέσως ΑΝΑΤ. ΤΣΑΡΝΟ εἰς Ν. 155310. Ὑπὸ ραγδαιοτάτην βροχὴν ἐπὶ μίαν ὥραν τὸ ὕψωμα, τὸ ὁποῖον ἦτο ἰσχυρῶς ὠργανωμένον, ἤλλαξε δὶς χεῖρας, καὶ τελικῶς ἡ ὁρμητικότης καὶ ἡ ἐπιμονὴ τῶν Τμημάτων μας (615 Τ. Π. τῆς 51 Ταξιαρχίας) ὑπερίσχυσε τῆς θελήσεως τῶν ΚΣ. καὶ τὸ ὕψωμα τοῦτο κατελήφθη.

Κατὰ τὴν νύκτα τὰ τμήματα τῆς 51 καὶ 52 Ταξιαρχιῶν ἐνισχυθέντα προσήγγισαν τὸ ΤΣΑΡΝΟ, ἐπιχειρήσαντα καὶ τὴν ἐξ ἐφόδου κατάληψίν του, πλὴν ἀπέτυχον, παραμείναντα ἐν στενωτάτῃ ἐπαφῇ περὶ τὰ 200 μ. ἐκ τῶν ὀργανώσεων τούτου.

Τὴν 062000 ὥραν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. Α.Π.Φ. 88]17]062000 δ]γῆς της ἡ Ι Μεραρχία ἀνέθετε τὴν διοίκησιν τῆς 51 Ταξιαρχίας εἰς τὸν Ἀντ]ρχην ΧΑΤΖΗΘΕΟΔΩΡΟΥ, Δ]τὴν τοῦ 593 Τ. Π. τοῦ Δ]τοῦ τῆς 51 Ταξιαρχίας Συν]ρχου ΛΑΣΠΙΑ Γ. τιθεμένου εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ Α΄. Σ. Στρατοῦ.

ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ 7-8-49.

i. Ἡ 0830 ὥρα εἶχεν ὁρισθῆ ὡς ὥρα ἐπιθέσεως κατόπιν προπαρασκευῆς Πυρ]κοῦ καὶ Ἀεροπορίας, πλὴν ὁ καιρὸς δὲν ἐπέτρεπε τὴν ἐπέμβασιν τῆς Ἀεροπορίας. Βελτιωθέντος ὀλίγον τοῦ καιροῦ ἡ ἐπέμβασις τῆς Ἀεροπορίας κατέστη μερικῶς δυνατή, τὴν 0955 ὥραν, καθ' ὅσον κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐπεμβάσεώς της ὁ στόχος (ΤΣΑΡΝΟ) ἐκαλύφθη ὑπὸ ὁμίχλης. Διὰ ὁρμητικῆς καὶ θυελλώδους ἐφόδου τὰ πρῶτα τμήματα ἀνῆλθον ἐπὶ ΤΣΑΡΝΟ, κατορθώσαντα μάλιστα νὰ ἑδραιωθῶσιν ἐπ' ὀλίγον μόνον.

Τὸ ὕψωμα ἤλλαξε δὶς χεῖρας, καὶ τελικῶς, ἐλλείψει ὑποστηρίξεως ὑπὸ τῆς Ἀεροπορίας, λόγῳ χαμηλῆς νεφώσεως καὶ περὶ ὥραν 1130 τὸ ΤΣΑΡΝΟ ἀνεκατελήφθη ὑπὸ τῶν ΚΣ.

ii. Τὴν 1530 ὥραν νέα προσπάθεια διὰ τὴν ἀνακατάληψιν τούτου, τῇ συμμετοχῇ καὶ τῆς Ἀεροπορίας, οὐδὲν ἀπέδωσεν.

iii. Τρίτη προσπάθεια τὴν 1800 ὥραν τῇ συμμετοχῇ καὶ τῆς Ἀεροπορίας οὐδὲν ἀποτέλεσμα ἔφερε, καθ' ὅσον οἱ ΚΣ. εἶχον πλέον ἐνισχύσῃ σοβαρῶς τὸ ΤΣΑΡΝΟ.

iv. Τὴν νύκτα τὰ Τμήματά μας παρέμειναν ἐγγύτατα τοῦ ΤΣΑΡΝΟ, πλὴν δεχόμενα ἀλλεπαλλήλους ἀντεπιθέσεις τῶν ΚΣ. ἐκ διαφόρων κατευθύν-

σεων καὶ σφυροκοπούμενα ὑπὸ πυκνοῦ φραγμοῦ ὅλμων καὶ Πυρ]κοῦ, ἠναγκάσθησαν νὰ συμπτυχθῶσιν εἰς τὸ ἀνώνυμον ἀμέσως ΑΝΑΤ. ΤΣΑΡΝΟ (Ν. 155310)).

ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΤΗΣ 8-8-49

i) Εἶχεν ἀποφασισθῆ συνέχισις τῆς προσπαθείας, ἀλλὰ μὲ παράλληλον ἐνέργειαν κατὰ ΓΚΑΣΙ—ΟΤΟΡΙΤΣΕ (Ν. 1434) ΠΑΠΟΥΛΗ, πλὴν ἀνεστάλη πᾶσα περαιτέρω προσπάθεια, καθ' ὅσον ἅπαντα τὰ μέσα ὑποστηρίξεως ἀπὸ τῆς νυκτὸς 7]8 ἤρχισαν ν' ἀποσύρωνται, κατόπιν διαταγῆς τῆς Στρατιᾶς καὶ κατευθύνονται εἰς τοὺς χώρους συγκεντρώσεως διὰ τὴν κυρίαν κατὰ τοῦ ΒΙΤΣΙ ἐνέργειαν.

ii) Τὸ Σ. Στρατοῦ διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. Φ. 3]13]081015 σήματός του, διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν (ἐλάττωσις μέσων ὑποστηρίξεως) καὶ κατόπιν τῆς σοβαρᾶς ἐνισχύσεως τοῦ ΤΣΑΡΝΟ, ἀνέστειλε περαιτέρω προσπάθειαν καὶ διέταξε τὴν ἐξασφάλισιν τῶν κτηθέντων (ὕψ. 1425 καὶ συγκροτήματος ΤΑΜΠΟΥΡΙΟΥ).

ΣΥΝΟΛΙΚΑΙ ΑΠΩΛΕΙΑΙ 5, 6, 7 ΚΑΙ 8 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΣ «ΑΡΓΥΡΟΣ»

Ἡμετέρων:	Ν. Α.	8	
	Ν. Ο.	74	
	Τ. Α.	28	
	Τ. Ο.	428	
	Α. Ο.	8	
ΚΣ:	Ν. Ε.	123	
	Σ καὶ Π	51	
	Ν.	60	ἐκ διασταυρωθεισῶν πληροφοριῶν.
	Τ.	389	» » »

VIII ΜΕΡΑΡΧΙΑ

Μετέσχον αἱ 74, 75 καὶ 76 Ταξιαρχίαι.

α) Αἱ 75 καὶ 76 Ταξιαρχίαι ἐνήργησαν ἐπανειλημμένα ἰσχυρᾶς μορφῆς ἐγχειρήματα καθ' ὅλην τὴν χρονικὴν περίοδον ἀπὸ 2 μέχρις 8 Αὐγούστου κατὰ ὀχυρωμένων θέσεων τοῦ ἐχθροῦ εἰς περιοχὴν μετοξὺ ΖΕΡΜΑΣ—ΠΡ. ΗΛΙΟΥ ΟΞΥΑΣ καὶ περιοχὴν ΠΥΡΣΟΓΙΑΝΝΗΣ—ΑΓ. ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ. Ἐπέφερον σοβαρὰς ἀπωλείας εἰς τὸν ἐχθρὸν καὶ δὲν ἐπέτρεψαν εἰς αὐτὸν νὰ ἀποσύρῃ δυνάμεις ἐκ τῶν περιοχῶν τούτων εἰς ἄλλας.

Οὕτω ἐπιτεθέντα ἀπὸ πρωΐας 3-8-49 τμήματα 75 καὶ 76 Ταξιαρχιῶν κατόπιν ἀγῶνος τῇ ὑποστηρίξει Πυροβολικοῦ καὶ τῇ συνεχῇ ἐπεμβάσει Ἀεροπορίας κατέλαβον τὴν ΠΥΡΣΟΓΙΑΝΝΗΝ καὶ ΑΝΩΝΥΜΟΝ ΖΕΡΜΑΣ (Ν. 1612).

Τὰς ἑπομένας ἡμέρας συνεχίσθη ἡ ἐπιθετικὴ προσπάθεια πρὸς ΑΓ. ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΝ ΠΥΡΣΟΓΙΑΝΝΗΣ καὶ ἐπὶ τοῦ λοιποῦ μετώπου, πλὴν λόγῳ πείσμονος ἀντιστάσεως τοῦ ἐχθροῦ δὲν ἐσημείωσε πρόοδον.

6) 74 Ταξιαρχία.

Ἀποστολή:

Ἐξασφάλισις ὑψ. ΜΑΡΙΑ (Μ. 9404) ΠΥΡΓΟΣ (Ν. 0106).

Ἰσχυρὰ ἐπιθετικὴ ἐνέργεια ἐν τῇ κατευθύνσει 1625 (Μ. 9509), 1806 (Μ. 954100) πρὸς κατάληψιν ὑψ. 1806 καὶ ἐξάσκησις ἰσχυρᾶς πιέσεως ἀπὸ ὑψ. 1615 (Μ. 9708) κατὰ ΠΡ. ΗΛΙΟΥ ΚΑΜΕΝΙΚ.

Ἐπίθεσις πρὸς κατάληψιν ὑψ. ΠΡ. ΗΛΙΟΥ.

Ἐὰν ἡ ἀντίδρασις τοῦ ἐπὶ ΚΑΜΕΝΙΚ ἐχθροῦ ἐκτιμηθῇ ὡς οὐχὶ ἰσχυρὰ νὰ ἐπιδιώξῃ τὴν κατάληψιν τούτου, ἄλλως ἡ 75 Ταξιαρχία ὑπερβαίνουσα τὴν κατεχομένην γραμμὴν νὰ ἐνεργήσῃ ἀπὸ ὑψ. 1806 καὶ ΠΡ. ΗΛΙΟΥ πρὸς κατάληψιν ΚΑΜΕΝΙΚ.

Διατεθεῖσαι δυνάμεις:

— 627 Τ. Π. μετὰ ὁμάδος χειριστῶν ΜΠΑΖΟΥΚΑΣ καὶ ὁμάδος Μηχανικοῦ, μὲ ὑποστήριξιν.
— 105 Συντάγματος Π. Π. καὶ Πυροβολαρχίας Μ. Πυροβολικοῦ.
— Ὅλμων 583 Τ. Π.

Ἐξέλιξις ἐπιχειρήσεως:

i. Τὴν 030315 τμήματα τοῦ ἄνω Τάγματος ἐπιτεθέντα ἐκτοπίζουν φυλάκιον ΚΣ. ἐπὶ ΑΝΩΝΥΜΟΥ (Μ. 948097) καὶ ἄρχονται τῆς ἐκκαθαρίσεως αὐτοῦ ἀπὸ πληθὺν ναρκῶν καὶ παγίδων ὑπὸ τὰ συνεχῆ πυρὰ αὐτομάτων καὶ ὅλμων τοῦ ἐχθροῦ, βαλλόντων ἀπὸ ὑψ. 1806 καὶ περιοχῆς ΚΑΜΕΝΙΚ.

ii. Τὴν 031130 εἶναι ἑτοίμη πρὸς ἐκτόξευσιν ἐπίθεσις ἀπὸ ΑΝΩΝΥΜΟΥ (Μ. 948097) πρὸς ὑψ. 1806. Ὁ ἐχθρὸς ἀντιληφθεὶς τὴν ἐπικειμένην ἐπίθεσιν καὶ εὐθὺς ὡς ἔληξεν ἡ ἡμετέρα προπαρασκευὴ πυροβολικοῦ ἐκτοξεύει δραστικὰ πυρὰ ἀντιπροπαρασκευῆς ἐπὶ τῆς βάσεως ἐξορμήσεως (ΑΝΩΝΥΜΟΝ). Κατὰ τὴν ὥραν αὐτὴν τρεῖς προδόται ἀξ]κοὶ τοῦ Τάγματος οἱ Ἀνθ]γοὶ ΤΡΟΥΛΙΝΟΣ ΕΜΜ., ΣΚΟΥΡΑΣ ΔΗΜ., ΣΤΕΡΓΙΟΥ Κ. ἐγκαταλείπουν τὰς θέσεις των καὶ παρασύρουν εἰς φυγὴν τὰ ἕτοιμα πρὸς ἐξορμησιν τμήματα.

Οἱ δύο πρῶτοι τῶν ἄνω ἀξ]κῶν ηὐτομόλησαν εἰς ΑΛΒΑΝΙΑΝ ὁ τρίτος ἐλιποτάκτησεν.

iii. Ὑπὸ τῶν ἀξ]κῶν τοῦ Τάγματος καταβάλλεται προσπάθεια συγκρατήσεως καὶ ἀνασυγκροτήσεως τῶν πανικοβληθέντων. Τίθενται ἐπὶ κεφαλῆς τῶν λόχων τούτων Ταγ]ρχαι.

Ἀπὸ 031330 μετὰ σοβαρὰν δρᾶσιν Ἀεροπορίας ἀναλαμβάνεται νέα προσπάθεια καταλήψεως ὑψ. 1806. Τινὲς τῶν ἀνδρῶν κατορθώνουν νὰ ἀνέλθουν ἐπὶ 1806, ἀλλὰ ἀδυνατοῦν νὰ κρατηθοῦν ἐπ' αὐτοῦ, λόγῳ τῶν καταιγιστικῶν πυρῶν τοῦ ἐχθροῦ ἀπὸ ΚΑΜΕΝΙΚ, ΓΚΟΛΙΟ καὶ ΣΤΕΝΟ (Μ. 998122).

iv. Μέχρι 8 Αὐγούστου ἐπανειλημμέναι ἐπιθετικαὶ ἐνέργειαι πρὸς ὕψ. 1806 καὶ ΠΡΟΦ. ΗΛΙΑΝ (Μ. 968098) δὲν ἔφερον ἀποτέλεσμα.

ν. Τὴν νύκτα 8 πρὸς 9 Αὐγούστου κατόπιν ἐπιμελοῦς προπαρασκευῆς κατελήφθη αἰφνηδιαστικῶς τὸ ὕψ. 1806 ὑπὸ τοῦ 583 Τ. Π. μὲ ἐλαχίστας ἀτωλείας.

Ἕτερα τμήματα ἐνεργήσαντα πρὸς ΠΡΟΡ. ΗΛΙΑΝ ΚΑΜΕΝΙΚ τὴν 9-8-49 κατώρθωσαν νὰ καταλάβουν τοῦτο τὰς μεσημβρινὰς ὥρας, λόγῳ ὅμως σφοδροῦ πυρὸς Πυρ]κοῦ—ὅλμων τῶν ΚΣ. ἐγκατέλειψαν τοῦτο ἄνευ πιέσεως.

γ) Συνολικαὶ ἀπώλειαι VIII Μεραρχίας ἀπὸ 2 μὲ 8 Αὐγούστου.

Ἡμετέρων Ν. 30, Τ. 216 (Ἀξ]κοὶ 13).
Κ.Σ. Ν. Ε. 28

34. ΑΠΩΛΕΙΑΙ

Τὸ γενικὸν σύνολον ἀπωλειῶν κατὰ τὴν προκαταρκτικὴν κατὰ ΓΡΑΜΜΟΥ ἐπίθεσιν (ΠΥΡΣΟΣ «Α») ὑπῆρξεν:

Ἡμετέρων Ν. 128 Τ. 762 Α. 8.
Ἐκ τοῦ συνόλου τῶν ἀπωλειῶν ἀξ]κοὶ 50.
ΚΣ. Ν. Ε. 180.
Ν. ἐκ διασταυρουμένων πληροφ. 100.
Τ. » » 400.
Συλληφθέντες καὶ παραδοθέντες 59.

35. ΕΠΙΤΕΥΧΘΕΝΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

α) Διὰ τῶν ὡς ἄνω ἰσχυρῶν ἐπιθετικῶν ἐνεργειῶν κατὰ ΒΟΡΕΙΟΥ καὶ ΝΟΤΙΟΥ ΓΡΑΜΜΟΥ κατωρθώθη νὰ καθηλωθῶσιν αἱ ἐπὶ τούτου ΚΣ. δυνάμεις, κατὰ τρόπον ὥστε οὐδεμία ΚΣ. μονὰς νὰ δυνηθῇ νὰ ἐξέλθῃ τούτου πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν εἰς ΒΙΤΣΙ Κ.Σ. δυνάμεων.

Ἐπετεύχθη οὕτω νὰ δημιουργηθῇ εἰς τοὺς ΚΣ. ἡ ἐντύπωσις ὅτι ὁ Ἐθνικὸς Στρατὸς ἤρξατο τὴν κυρίαν του ἐπίθεσιν ἐκ ΓΡΑΜΜΟΥ.

β) Ἐπηνέχθησαν σοβαραὶ ἀπώλειαι εἰς τὸν ἐχθρὸν εἰς προσωπικὸν καὶ ὑλικόν.

Σημαντικῶς ἐπίσης ἐκλονίσθη τὸ ἠθικὸν αὐτοῦ, διότι ἔλαβε μίαν ζωηρὰν εἰκόνα τῆς συντριπτικῆς ὑπεροχῆς τῶν συγκεντρωτικῶς χρησιμοποιηθέντων μέσων πυρὸς Πυρ]κοῦ—Ἀεροπορίας τοῦ Ἐθνικοῦ Στρατοῦ.

γ) Κατελήφθησαν σημαντικῆς τακτικῆς ἀξίας ὑψώματα, ὡς τὸ ὕψ. 1425 ΤΑΜΠΟΥΡΙ ὕψ. 1806 τὰ ὁποῖα ἀπετέλεσαν σπουδαίας βάσεις ἐξορμήσεως διὰ τὴν μετέπειτα κατὰ ΓΡΑΜΜΟΥ κυρίαν ἐπίθεσιν.

δ) Ἐξήχθησαν σημαντικὰ συμπεράσματα ἐπὶ τῶν ἀποτελεσμάτων τοῦ Πυρ]κοῦ—Ἀεροπορίας χρησιμοποιουμένων συγκεντρωτικῶς, ὡς καὶ ἐκ τῆς ἐπιτευχθείσης στενῆς συνεργασίας ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης τῶν Ὅπλων Πεζικοῦ—Πυρ]κοῦ—Ἀεροπορίας.

Τὰ συμπεράσματα ταῦτα ἐκοινοποιήθησαν ἐγκαίρως ὑπὸ τοῦ Α'. Σ.Σ. καὶ εἰς τὰς λοιπὰς Μ. Μονάδας.

36. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

α) Ἡ πλήρης προπαρασκευὴ καὶ ἐκ τῶν προτέρων στενὴ συνεργασία μεταξὺ Πεζικοῦ — Πυροβολικοῦ — Ἀεροπορίας ἢ καὶ ἁρμάτων, ὅπου αὕτη ἐπετεύχθη (ὑψ. 1425 — ΤΣΑΡΝΟ) ἀπέδωσε σοβαρώτατα ἀποτελέσματα μὲ ἐλαχίστας θυσίας.

β) Τὰ συγκεντρωτικῶς χρησιμοποιηθέντα πυρὰ Ἀεροπορίας καὶ Πυροβολικοῦ ἐπὶ τῶν ἐχθρικῶν ὀργανώσεων, καίτοι δὲν ἐπέφερον παρὰ ἐλαχίστας καταστροφὰς τῶν ἔργων τούτων, ἐν τούτοις, κατὰ μαρτυρίας συλληφθέντων ΚΣ., λόγῳ τοῦ δημιουργουμένου καπνοῦ καὶ κονιορτοῦ ἐτύφλωσαν τὰς θυρίδας τῶν πολυβολείων καὶ τὰ ἐντὸς τῶν ἔργων ὁπλομηχανήματα ἠχρήστευσαν ἀπολύτως, δημιουργήσαντα ἀτμόσφαιραν ἀποπνικτικὴν καὶ ἀφόρητον εἰς τὸ προσωπικὸν αὐτῶν.

γ) Τὰ πυρὰ Πυρ]κοῦ ἀπεδείχθησαν ἀνίκανα νὰ διανοίξουν διαδρόμους εἰς ναρκοπέδια. Ἕνεκεν τούτου αἱ διοικήσεις ἠναγκάσθησαν νὰ ἀποφύγουν τὰς φρασσομένας ὑπὸ ναρκοπεδίων κατευθύνσεις καὶ νὰ ἐφαρμόσουν εὐρεῖς ὑπερκερωτικοὺς ἑλιγμούς.

δ) Κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν Σχεδίων πυρὸς Πυρ]κοῦ — Ἀεροπορίας, τὰ ἱπτάμενα ἄνωθεν τῶν στόχων ἀεροπλάνα διέτρεχον σοβαρὸν κίνδυνον ἐκ τῶν βλημάτων πυρ]κοῦ εἰς τὸν ἀέρα. Διὰ τὸν λόγον τοῦτον, ἀφ' ἑνὸς καθιερώθη ὅπως μὴ προσβάλλεται ταὐτοχρόνως εἷς καὶ ὁ αὐτὸς στόχος ὑπὸ τοῦ Πυρ]κοῦ καὶ τῆς Ἀεροπορίας, ἀφ' ἑτέρου δὲ καθωρίζοντο ζῶναι πτήσεως τῶν ἀεροπλάνων ἄνωθεν ἑκάστου στόχου, εἰς τὰς ὁποίας ζώνας ἐλαμβάνετο μέριμνα ὅπως μὴ διέρχωνται αἱ τροχιαὶ τῶν βαλλόντων εἰς ἑτέρους στόχους πυροβόλων.

ε) Ἀξία ἐπίσης ἰδιαιτέρας μνείας εἶναι ἡ ἀντεπίθεσις διὰ πυρῶν, ἣν ἐνήργησαν οἱ συμμορῖται εὐθὺς μετὰ τὴν κατάληψιν τοῦ ΠΡΟΦΗΤΟΥ ΗΛΙΑ—ΚΑΜΕΝΙΚ τὴν 9-8-49 καὶ ἥτις διὰ τῆς σφοδρότητός της ἠνάγκασε τὰ ἡμέτερα τμήματα νὰ ἐγκαταλείψωσι ἀμαχητεὶ τὸ ὕψωμα τοῦτο.

37, ΣΥΝΕΧΙΣΙΣ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΩΝ

Μέχρι τῆς ἐκδηλώσεως τῆς κυρίας κατὰ ΓΡΑΜΜΟΥ ἐπιθετικῆς ἐνεργείας καὶ κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν ἐπιχειρήσεων ΒΙΤΣΙ, τὸ Α' Σ. Στρατοῦ συνέχισε τὰς ἐπιθετικάς του ἐνεργείας καθ' ὅλον τὸ μέτωπον Β. καὶ Ν. ΓΡΑΜΜΟΥ.

Διὰ τῆς Ιης Μεραρχίας ἐνήργησεν ἐπανειλημμένας ἰσχυρὰς ἐπιθετικὰς ἐνεργείας πρὸς ΨΩΡΙΑΡΙΚΑ - ΓΚΑΣΙ (Ν. 1633).

Διὰ τῆς VIII Μεραρχίας τοιαύτας πρὸς ΖΕΡΜΑΝ ΑΓ. ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΝ ΠΡ. ΗΛΙΑΝ ΚΑΜΕΝΙΚ.

Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ὁ ἐπὶ τοῦ ΓΡΑΜΜΟΥ ἐχθρὸς ὄχι μόνον δὲν ἠδυνήθη νὰ ἀποσύρῃ δυνάμεις ἐκ τοῦ ΓΡΑΜΜΟΥ ὑπὲρ ΒΙΤΣΙ, ἀλλ' ἐπὶ πλέον ὑπέστη ἔτι περαιτέρω φθορὰς εἰς ἔμψυχον καὶ ἄψυχον ὑλικόν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ IV

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΣ ΒΙΤΣΙ

(ΠΥΡΣΟΣ "Β,,)

ΣΚΟΠΟΣ

38. Ὁ ὑπὸ τοῦ Β΄ Σ. Στρατοῦ, ἀναλαβόντος τὴν ἐπιχείρησιν συμφώνως πρὸς τὸ γενικὸν Σχέδιον τοῦ Ἀρχιστρατήγου, τεθεὶς σκοπὸς ἦτο «ἡ συντριβὴ τῶν ἐπὶ ΒΙΤΣΙ ΚΣ. δυνάμεων καὶ ἡ ἑδραίωσις τῶν Ἐθνικῶν δυνάμεων ἐπὶ τούτου».

ΕΔΑΦΟΣ

39. Τοπογραφικὴ τοποθέτησις.

Ἡ ζώνη τῶν ἐπιχειρήσεων ΠΥΡΣΟΣ «Β» περιορίζεται εἰς τὴν περιοχὴν ΒΙΤΣΙ, ἥτις ἔχει τὰ κάτωθι ὅρια:

ΒΟΡΕΙΟΝ: ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΒΙΚΑ σύνορα ἀπὸ Λίμνης ΠΡΕΣΠΑΣ μέχρις ΑΝΩ ΚΛΕΙΝΩΝ.

ΔΥΤΙΚΟΝ: ΑΛΒΑΝΙΚΑ σύνορα ἀπὸ Λίμνης ΠΡΕΣΠΑΣ μέχρι Ν.Δ. ΙΕΡΟΠΗΓΗΣ.

ΝΟΤΙΟΝ: Ἀπὸ ΑΛΒΑΝΙΚΩΝ συνόρων κατὰ μῆκος ὁδοῦ Ἁγ. ΚΥΡΙΑΚΗ (Ν. 3443)—ΜΕΣΟΠΟΤΑΜΙΑ — ΚΑΣΤΟΡΙΑ — ΚΛΕΙΣΟΥΡΑ — ΑΕΤΟΣ (Ν. 7154).

ΑΝΑΤΟΛΙΚΟΝ: Αἱ ἁπτόμεναι τοῦ πεδινοῦ διαδρόμου ΑΝΑΤΟΛΙΚΑΙ κλιτεῖς τοῦ ΒΑΡΝΟΥΝΤΟΣ ὄρους ἤτοι ΑΝΩ ΚΛΕΙΝΑΙ — ΦΛΩΡΙΝΑ — ΥΔΡΟΥΣΑ — ΑΕΤΟΣ.

Τὸ ἔδαφος ὁλόκληρον τῆς περιοχῆς ταύτης εἶναι βαθέως διακεκομμένον μὲ ἀποτόμους χαραδρώσεις καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ μὲ βραχώδεις κλιτεῖς. Ἐκτὸς τῆς Ν. Δ. του περιοχῆς τῆς ΚΡΟΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗΣ (ὀρεινὸς ὄγκος ΡΑΜΠΑΤΙΝΑ — ΜΠΟΥΤΣΙ), ὅπου τὸ ἔδαφος εἶναι σχετικῶς ἀκάλυπτον, εἰς τὴν λοιπὴν περιοχὴν παρουσιάζεται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον πυκνώτατα δασωμένον.

Ἐποχὴ τοῦ ἔτους Αὔγουστος. Τὰ ἐνεργήσαντα τμήματα, πλὴν τῶν ἄνω δυσχερειῶν, δὲν ἀντιμετώπισαν καὶ τοιαύτας καιρικῶν συνθηκῶν.

Εἰς τὴν καθορισθεῖσαν ὡς ἄνω περιοχὴν περιλαμβάνεται ὁ εἰσερχόμενος ἐκ ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΒΙΑΣ ὀρεινὸς ὄγκος ΒΑΡΝΟΥΣ, ἀπὸ τοῦ ὁποίου διὰ τῆς διαβάσεως ΠΙΣΟΔΕΡΙΟΥ ἐκτείνεται μὲ γενικὴν κατεύθυνσιν ἀπὸ Βορρᾶ πρὸς Νότον τὸ κυρίως ΒΙΤΣΙ ἢ ΒΕΡΝΟΝ (ΒΙΓΛΑ—ΛΟΥΝΤΣΑ (Ν. 5067)—ΔΕΡΒΕΝ—ΚΟΥΛΚΟΥΘΟΥΡΙΑ—ὑψ. 1685—ΠΛΑΤΥ — ΚΟΥΛΑ — ΓΚΛΑΒΑΤΑ — κορυφὴ ΒΙΤΣΙ (Ν. 5755) — ΠΡΕΚΟΠΑΝΑ — ΒΕΡΠΙΣΤΑ μέχρις αὐχένος ΚΛΕΙΣΟΥΡΑΣ δι' οὗ ἑνοῦται μὲ τὸν ὀρεινὸν ὄγκον ΣΙΝΙΑΤΣΙΚΟΥ.

Ἐκ τῆς κυρίας ταύτης κορυφογραμμῆς ΒΑΡΝΟΥΝΤΟΣ—ΒΕΡΝΟΥ ἐκσπῶνται:

α) Ἐκ τοῦ ὀρεινοῦ κόμβου ΚΝΟΓΤΣΑΤΑΣ (Ν. 4872) ἡ κορυφογραμμὴ ΜΠΕΛΛΑ ΒΟΔΑ (Ν 4473) — ΜΑΖΙ — ΠΡΕΒΟΛ (Ν. 4167) — ΜΙΣΟΔΑΓΙΣΤΑ — ΜΑΥΡΗ ΡΑΧΗ — ΒΑΡΜΠΑ — αὐχὴν ΚΡΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗΣ, καὶ ἐκεῖθεν:

— καὶ ἀφ' ἑνὸς πρὸς ΣΜΑΡΔΕΣΙ (Ν. 2945) — ΤΑΛΙΚ—ΤΡΕΣΤΕΝΙΚ (Ν. 2549) — ΑΛΕΒΙΤΣΑ πρὸς ΓΡΑΜΜΟΝ.

— ἀφ' ἑτέρου ἀνατολικώτερον πρὸς ὀρεινὸν συγκρότημα ΜΑΛΙ ΜΑΔΙ — ΡΑΜΠΑΤΙΝΑ — ΜΠΟΥΤΣΙ — ΒΟΥΤΣΙ — ΟΡΛΟΒΟ.

β) Ἐκ τοῦ ὀρεινοῦ ΒΙΓΛΑ ΛΟΥΤΣΑ τὸ ἀντέρεισμα ὑψ. 1919 (Ν. 4866) — ὑψ. 1807 — ΤΣΟΥΚΑ — ΛΕΣΙΤΣ — ΜΠΑΡΟ — ΓΙΑΜΑΤΑ.

γ) Ἐκ τοῦ ὀρεινοῦ κόμβου ΠΛΑΤΥ (Ν. 5559) τὸ ἀντέρεισμα ΚΡΕΣΤΟΜΠΡΕΖΑ — ΓΚΛΑΒΑΤΑ — ΡΟΤΟ (Ν. 4756).

δ) Ἐκ τῆς κυρίας κορυφῆς ΒΙΤΣΙ τὸ ἀντέρεισμα ΜΑΝΚΟΒΕΤΣ — ΚΑΜΙΝΟ — ΜΑΝΙΤΟΡΕΤΣ — ΠΡΑΣΕΚΑ — ΠΑΠΑΣΚΟΒΟ (Ν. 4451) εὑρισκόμενον ὑπὸ τὴν κατοχὴν τῶν ἡμετέρων. Ἅπαντα τὰ λοιπὰ ἀντερείσματα εὑρίσκονται ὑπὸ τὴν κατοχὴν τοῦ ἐχθροῦ.

Μεταξὺ τῶν ἀναφερθεισῶν κορυφογραμμῶν καὶ ἀντειρίδων ρέουν διάφοροι ποταμοί, τῶν ὁποίων ὁ σημαντικώτερος εἶναι ὁ ἄνω κλάδος τοῦ ΑΛΙΑΚΜΟΝΟΣ ποτ. (ΜΠΕΛΙΤΣΑ) πηγάζων ἀπὸ τὴν περιοχὴν ΠΙΣΟΔΕΡΙΟΥ καὶ διαχωρίζων τὸν ὄγκον τοῦ κυρίως ΒΙΤΣΙ ἀπὸ τὴν κορυφογραμμὴν ΜΙΣΟΔΑΓΙΣΤΑ – ΜΠΟΥΤΣΙ — ΡΑΜΠΑΤΙΝΑ.

Εἰς τοὺς δυτικοὺς πρόποδας τοῦ ΒΑΡΝΟΥΝΤΟΣ ἐκτείνονται αἱ Λίμναι τῶν ΠΡΕΣΠΩΝ καὶ πέραν τούτων τὰ ὄρη τοῦ ΠΥΞΟΥ ἐκτεινόμενα μέχρις ΙΒΑΝ.

40. Στρατιωτικὴ ἀξία τοῦ ἐδάφους — Ζωτικὸν ἔδαφος.

Συνάγεται ἐκ τῶν ἀνωτέρω ὅτι, τὸ ἔδαφος προσφέρεται διὰ τὴν κατὰ βάθος κλιμάκωσιν τῆς ἀμύνης τοῦ ἐχθροῦ ἐπὶ διαδοχικῶν τοποθεσιῶν, ὡς εἶναι αἱ:

— ΒΙΓΛΑ ΛΟΥΝΤΖΑ — ὑψ. 1919 — ὑψ. 1817 — ΤΣΟΥΚΑ — ΛΕΣΙΤΣ — ΜΠΑΡΟ — ΓΙΑΜΑΤΑ καί,
— ΜΠΕΛΛΑ ΒΟΔΑ — ΠΡΕΒΟΛ—ΜΙΣΟΔΑΓΙΣΤΑ—ΒΑΡΜΠΑ.

41. Ἡ ὅλη περιοχὴ δὲν εἶναι βατὴ εἰς τροχὸν ὁπουδήποτε. Μόνον αἱ ὑπάρχουσαι ὁδοὶ καὶ ἑκατέρωθεν τούτων στεναὶ ἐνίοτε λωρίδες εἶναι βαταὶ εἰς τεθωρακισμένα.

Τοιαῦται ὁδοὶ διασχίζουσαι τὴν περιοχὴν ΒΙΤΣΙ εἶναι :

α) ΦΛΩΡΙΝΑ—ΠΙΣΣΟΔΕΡΙ—ΑΝΤΑΡΤΙΚΟΝ καὶ ἐκεῖθεν,—εἴτε πρὸς ΠΡΕΒΟΛ—ΛΑΙΜΟΝ — εἴτε πρὸς ΒΑΤΟΧΩΡΙ (Ν. 3759)—ΚΡΟΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗΝ.

β) ΚΑΣΤΟΡΙΑ—ΒΑΤΟΧΩΡΙ—πρὸς ΚΡΟΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗΝ, ὡς ἀνωτέρω.

γ) ΚΑΣΤΟΡΙΑ—ΜΕΣΟΠΟΤΑΜΙΑ—ΙΕΡΟΠΗΓΗ.

δ) ΦΛΩΡΙΝΑ—ΔΕΡΒΕΝ—ΚΟΥΛΚΟΥΘΟΥΡΙΑ, διανοιγεῖσα ὑπὸ Στρατοῦ.

ε) ΤΡΟΠΑΙΟΥΧΟΣ (Ν. 6365) — ΥΔΡΟΥΣΑ — ΓΚΛΑΒΑΤΑ — ΒΙΤΣΙ—ΒΥΣΣΙΝΙΑ — ΚΑΣΤΟΡΙΑ διανοιγεῖσα ὑπὸ Στρατοῦ.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ὁδῶν φανερὸν εἶναι ὅτι ἡ μεγαλυτέρας σημασίας εἶναι ἡ πρώτη (α), ἐν συνδυασμῷ μὲ δευτέραν (β), διότι ὁδηγοῦν αὗται εἰς τὰ νῶτα ἀκριβῶς τῆς ὅλης ἐχθρικῆς διατάξεως : ἤτοι, εἰς ΑΛΒΑΝΙΚΗΝ καὶ ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΒΙΚΗΝ ΜΕΘΟΡΙΟΝ — ἀφ' ἑνὸς διὰ ΛΑΙΜΟΥ — Χερσονήσου ΠΥΞΟΥ — ἀφ' ἑτέρου διὰ ΚΡΟΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗΣ—ΣΜΑΡΔΕΣΙ.

42. Σημεῖα δεσπόζοντα τῆς ἀνωτέρω ὁδοῦ καὶ κατὰ συνέπειαν ζωτικοὶ διὰ τὸν ἀμυνόμενον ἐχθρὸν χῶροι εἶναι :

α) ΠΙΣΣΟΔΕΡΙ.

β) ΜΙΣΟΔΑΓΙΣΤΑ—ΠΡΕΒΟΛ.

γ) ΒΑΡΜΠΑ—ΜΠΟΥΤΣΙ—ΜΑΛΙ ΜΑΔΙ

δ) Ζωτικὸς ἐπίσης χῶρος ἰδιαζούσης σημασίας διὰ τὸν ἐχθρὸν εἶναι ἡ ἐπὶ τῆς ἐσωτερικῆς ἀμυντικῆς γραμμῆς αὐτοῦ περιοχὴ ΤΣΟΥΚΑ—ΛΕΣΙΤΣ, ἥτις καταλαμβανομένη διανοίγει τὴν ὁδὸν πρὸς τὰ ὡς ἄνω ὑπὸ στοιχεῖα (β) καὶ (γ) ζωτικὰ σημεῖα τῆς ἐχθρικῆς τοποθεσίας.

43. Γενικὸν συμπέρασμα.

Ἐκ τῆς ὅλης ὡς ἄνω ἐξετάσεως τοῦ ἐδάφους τῆς περιοχῆς ΒΙΤΣΙ καταφαίνεται, ὅτι διὰ νὰ ἐξαρθρωθῇ ἡ ἄμυνα ταύτης καὶ νὰ συντριβῇ ὁ ἐπ' αὐτῆς ἐχθρὸς πρέπει ὁ ἐπιτιθέμενος νὰ ἐκχυθῇ ταχέως ἀφ' ἑνὸς πρὸς ΛΑΙΜΟΝ καὶ ἀφ' ἑτέρου πρὸς ΣΜΑΡΔΕΣΙ καὶ ὅτι οἱ διαδοχικοὶ ζωτικοὶ χῶροι οὓς δέον νὰ καταλάβῃ πρὸς τοῦτο εἶναι κατὰ σειράν :

ΠΙΣΣΟΔΕΡΙ—ΛΕΣΙΤΣ—ΤΣΟΥΚΑ

ΜΙΣΟΔΑΓΙΣΤΑ — ΠΡΕΒΟΛ — καὶ ΒΑΡΜΠΑ — ΜΠΟΥΤΣΙ — ΜΑΛΙ ΜΑΔΙ.

44. Διάταξις — Δύναμις — Διάρθρωσις.

Ἡ διάταξις, ἡ δύναμις καὶ ἡ διάρθρωσις τοῦ εἰς ΒΙΤΣΙ ἐχθροῦ παρουσιάζετο ὡς ἀκολούθως:

ΓΕΝ. ΑΡΧΗΓΕΙΟΝ	: Δ)τὴς Γούσιας—Π.Ε. Μπαρτζιώτας	
	Σ.Δ. ΛΟΚΜΑ (Ν. 4066).	250
Χ Μεραρχία	: Τομπολίδης — Νῖκος	
	Σ.Δ. ΣΤΑΥΡΟΣ (Ν. 4671).	100
14 Ταξιαρχία	: Σοφιανὸς — Ὀδυσσέας	
	Σ.Δ. ΜΠΕΛΛΑ ΒΟΔΑ (Ν. 4675).	80
580 Τάγμα	: Ἑρμῆς — Στρατῆς	
	Σ.Δ. ΒΑΡΤΣΕΜΑ (4677).	260
601 Τάγμα	: Γρίβας — Ναούμ	
	Σ.Δ. ΒΙΓΛΑ — ΛΟΥΝΤΖΑ (Ν. 4967)	220
589 Τάγμα	: Νταλιάνης Μῆτσος	
	Σ.Δ. ΠΛΑΚΑ ΝΥΚΤΟΣ (Ν. 4972)	240
Τάγμα θέσεως	: Σ.Δ. ΒΙΓΛΑ (Ν. 4869).	200
Λόχος ΕΠΟΝ	: (Ν. 5278).	45
Λόχος Κυνηγῶν	: Βαγγέλης (Ν. 5175).	35
102 Ταξιαρχία	: Κίσσαβος	
	Σ.Δ. ΤΣΟΥΚΑ (Ν. 4564).	50
1ον Τάγμα	: Μαῦρος	
	Σ.Δ. ΛΕΣΙΤΣ (Ν. 4362).	200
2ον Τάγμα	: Ἀργύρης	
	Σ.Δ. ὑψ. 1807 (Ν. 4667).	250
XI Μεραρχία	: Βαγενᾶς Βασίλειος	
	Σ.Δ. (Ν. 4159).	100
18 Ταξιαρχία	: Πρῖκος Μάκης	
	Σ.Δ. ὑψ. 1114 (Ν. 5059).	80
425 Τάγμα	: Φωκᾶς Βασίλης	
	Σ.Δ. ΓΚΛΑΒΑΤΑ (Ν. 5057).	180
426 Τάγμα	: Πέτσος — Μιχάλης	
	Σ.Δ. ΠΛΑΤΥ (Ν. 6459).	230
427 Τάγμα	: Γιάννος — Γεωργόπουλος	
	Σ.Δ. ὑψ. 1685 (Ν. 5261).	250
Διλοχία Γαρέφη	: Σ.Δ. ΠΟΛΕΝΑΤΑ (Ν. 4860).	110
315 Τάγμα θέσεως	: Παπαγιαννόπουλος — Φωτεινὸς	
	Σ.Δ. ὑψ. 1083 (Ν. 4257).	220
103 Ταξιαρχία	: Ἀχιλλέας — Βύζιος	
	Σ.Δ. ΜΕΣΚΙΝΑ (Ν. 3552).	100
1ον Τάγμα	: Ἀδάμος	
	Σ Δ. ΒΟΥΤΣΙ (Ν. 3751).	200

2ον Τάγμα	: Μπαμπάνης — Χρυσόστομος Σ.Δ. ΦΡΑΓΚΟΒΙΤΣΑ (Ν.3550).	220
3ον Τάγμα	: Παππᾶς Σ.Δ. ΚΩΣΤΕΝΕΤΣΙ (Ν. 3150).	200
Λόχος θέσεως	: Εἷς (Ν. 3050)	70
Λόχος θέσεως	: Λάμπρος Εἷς (Ν. 2950).	70
Λόχος Κυνηγῶν	: Εἷς (Ν. 2853).	40
Ἀνεξάρτητα Τμήματα	:	
105 Ταξιαρχία	: Λασσάνης — Λεωνίδας Σ.Δ. εἷς (Ν. 3554)	60
551 Τάγμα	: Ράλλης — Ἀργυρόπουλος Σ.Δ. εἷς (Ν. 3553)	140
552 Τάγμα	: Κουτρουμπᾶς — Κατσούνης Σ.Δ. εἷς (Ν. 3553).	240
553 Τάγμα	: Στάθης Σ.Δ. ΜΠΙΚΟΒΑ ΤΣΕΣΜΑ (Ν.3354)	200
Ταξιαρχία Σχ. Ἀξ]κῶν	: Ζήσης—Φωτεινὸς Σ.Δ. ΤΥΡΝΟΒΟΝ (Ν. 4264).	60
1ον Τάγμα	: Γκόγκας Σ.Δ. εἷς (Ν. 4364).	150
2ον Τάγμα	: Κιτσούλης Γιάννης (Ν. 4364).	150
3ον Τάγμα	: Βασιλικὸς Σ.Δ. εἷς (Ν. 4364).	150
Σχολὴ Πυροβολικοῦ	: Ξηροτύρης — Καρατζᾶς Σ.Δ. ΟΞΥΑ (Ν. 3666).	100
Τάγμα Μηχανικοῦ	: Ἀντάρας — Ἀλέκος	100
964 Δ]σις Μεταφορῶν	: Δῆμος — Μιλτιάδης Σ.Δ. ΛΟΚΜΑ (Ν. 4066).	30
Τάγμα Μεταφορῶν	: Ἀλεξόπουλος Σ.Δ. (3962).	210
Λόχος Ὑπηρ. Συνεργεῖα	: Φλῶρος	300
Σχολεῖον — Ἔμπεδα	: Εἷς περιοχὴν ΠΡΕΣΠΩΝ.	200
Γεν. Νοσοκομεῖον	: Φυλαχτὸς (Ν. 2865) (νοσηλευόμενοι 200).	60
Πυροβολικόν	:	1600

Ἤτοι ἡ δύναμις τοῦ ἐχθροῦ συνίστατο πράγματι ἐξ 7000—8000 ἀνδρῶν, ἐκ 45 ὀρ. καὶ πεδινῶν πυροβόλων, 15 ἀντιαεροπορικῶν, 27 ἀντιαρματικῶν.

β) Αἱ δυνάμεις αὗται ἦσαν διατιθέμεναι ὡς ἑξῆς:

Βαρνοῦς—Βίγλα: 4 Τάγματα, 8 ὀρειβ. πυροβόλα, 5 πεδινά, 5 ἀντιαρματικὰ (δύναμις 1430).

Πολενάτα ὑψ. 1685—Πλατὺ—Κοῦλα—Ρότο: 3 Τάγματα, 12 ὀρειβ. πυροβολα, 4 πεδινά, 10 ἀντιαρματικὰ (δύναμις 1250).

Γιαμάτα—Μπάρο—Λέσιτς—Τσοῦκα: 3 Τάγματα, 6 Ὀρειβ. πυροβόλα, 6 ἀντιαρματικὰ (δύναμις 1020)

Μάλι Μάδι — Φραγκοβίτσα—Ἁγ. Ἀθανάσιος — Κωστενέτσι: 3 Τάγματα, 8 ὀρειβ. πυροβόλα, 3 πεδινά, 6 ἀντιαρματικὰ (δύναμις 1250).

Ἐφεδρεῖαι

Κρουσταλλοπηγὴν—Μάλι Μάδι: 105 Ταξιαρχία (δύναμις 640).

Βάρμπα—Τύρνοβον : Ταξιαρχία Σχολῆς Ἀξ]κῶν (δύναμις 510).

γ) Αἱ ὀργανώσεις συνίσταντο εἰς πλεῖστα σημεῖα στηρίγματος ἐπὶ δεσποζόντων καὶ ἐπικαίρων θέσεων καὶ ὑποχρεωτικῶν διαβάσεων, περιλαμβάνοντα χαρακώματα ὀρθίου ἀνδρός ἐν ἐκχώσει, γενικῶς πολυβολεῖα καὶ σκέπαστρα πολλάκις κεκαλυμμένα ἐκ 10 καὶ πλέον σειρῶν ἐκ κορμῶν δένδρων καὶ παχέος στρώματος χώματος, ναρκοπέδια, καὶ πολλὰ τούτων περιελάμβανον καὶ συρματοπλέγματα.

Αἱ ὀργανώσεις αὗται ἐξετείνοντο εἰς μέγα βάθος μέχρι τῆς κορυφογραμμῆς ΚΟΡΜΠΕΤΣΙ — ΒΑΡΜΠΑ — ΜΑΥΡΗ ΡΑΧΗ —ΜΙΣΟΔΑΓΙΣΤΑ—ΠΡΕΒΟΛ—ΜΑΖΙ—ΜΠΟΤΣΑΡΑ, ὡς καὶ ἐπὶ χερσονήσου ΠΥΞΟΥ καὶ εἰς τὴν εἴσοδον ταύτης.

Ἡ ἐχθρικὴ διάταξις ἐπὶ πλέον, ἐπὶ τῆς κυρίας κορυφογραμμῆς ΒΙΤΣΙ—ΚΟΥΛΚΟΥΘΟΥΡΙΑ, παρουσίαζε μίαν σφῆνα τὴν ὁποίαν δὲν κατώρθωσαν αἱ ἐθνικαὶ δυνάμεις κατὰ τὸ παρελθὸν νὰ καταλάβουν. Εἶναι τὰ σημεῖα στηρίγματος ΚΟΥΛΑ—ΠΛΑΤΥ ὑψ. 1658.

δ) Σχετικῶς μὲ τὰ διατιθέμενα ὑπὸ τοῦ ἐχθροῦ μέσα, δὲν ἦτο πλήρως γνωστὴ ἡ ἀφθονία τῶν πυρομαχικῶν πάσης φύσεως καὶ ἰδίᾳ πυροβολικοῦ καὶ ὅλμων καὶ ἡ ἀφθονία τοῦ ὁπλισμοῦ. Αἱ ἀνευρεθεῖσαι ἀποθῆκαι καὶ ποσότητες μαρτυροῦσι ἕνα ἐκ τῶν παραγόντων, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐστήριζε τὰς ἐλπίδας ἐπὶ τοῦ ἀπορθήτου τοῦ ΒΙΤΣΙ ἡ ΚΣ ἡγεσία.

ε) Ὅσον ἀφορᾷ τὸ ἠθικὸν τοῦ ἐχθροῦ, τοῦτο δὲν εὑρίσκετο εἰς ὃ σημεῖον πτώσεως ἀνεμένετο, ἐὰν ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ἡ προβληθεῖσα πείσμων ἀντίστασις καὶ ἡ κατὰ βάθος ἄμυνα τούτου.

Βεβαίως αἱ ἀποτυχίαι τούτου εἰς ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΝ, ΦΛΩΡΙΝΑΝ κλπ., ἡ ἀδυναμία ἐνισχύσεως διὰ στρατολογίας τῶν Μονάδων του καὶ ἡ χρησιμοποίησις τραυματιῶν καὶ ἀνδρῶν ὑπηρεσιῶν καὶ σχηματισμῶν πρὸς συμπλήρωσιν τῶν κενῶν εἰς τὰς μαχίμους Μονάδας, εἶχον μειώσῃ τὸ ἠθικὸν ἔν τινι βαθμῷ καὶ τὴν συνοχὴν τῶν τμημάτων, οὐχὶ ὅμως μέχρι τοιούτου σημείου, ὥστε τοῦτο νὰ θεωρῆται κακόν.

Ἡ διατήρησις τοῦ ἠθικοῦ των εἰς ἱκανοποιητικὸν ἐπίπεδον ὀφείλεται εἰς τὴν παροχὴν ἀφθόνων πολεμικῶν μέσων, εἰς τὴν βελτίωσιν τῶν συνθηκῶν διατροφῆς καὶ εἰς τὴν συστηματικὴν προπαγάνδαν.

45. Ἰδέα ἐνεργείας τοῦ ἐχθροῦ.

στ) Ἡ πρόθεσις τοῦ ἐχθροῦ ὡς προκύπτει ἐκ τῆς μελέτης τῆς διατάξεως καὶ τῆς ὀργανώσεως αὐτοῦ φαίνεται ὅτι ἦτο:

α) Διὰ τῆς ἰσχυρᾶς κατοχῆς τοῦ δεξιοῦ (ΜΑΛΙ ΜΑΔΙ—ΣΜΑΡΔΕΣΙ) καὶ τοῦ ἀριστεροῦ (ΒΑΡΝΟΥΣ—ΒΙΓΛΑ) στηριζομένης καὶ ἐπὶ τοῦ ἀπροσίτου τοῦ ἐδάφους, ἀποκλεισμὸς παντὸς κινδύνου ἀπειλῆς τῶν ὁδῶν ἐπικοινωνίας μετὰ τῆς ΑΛΒΑΝΙΑΣ διὰ ΣΜΑΡΔΕΣΙ καὶ διὰ ΛΑΙΜΟΥ—ΠΥΞΟΥ.

β) Διὰ τῆς ἰσχυρᾶς κατοχῆς τοῦ προωθημένου συγκροτήματος ΠΟΛΕΝΑΤΑ—ὑψ. 1685, ΠΛΑΤΥ—ΚΟΥΛΑ—ΡΟΤΟ καὶ τῆς τοιαύτης τῆς γραμμῆς ΓΙΑΜΑΤΑ—ΜΠΑΡΟ—ΛΕΣΙΤΣ—ΤΣΟΥΚΑ, ἰσχυρὰ κάλυψις τῆς ἀρτηρίας ΠΙΣΣΟΔΕΡΙ—ΚΡΟΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗ καὶ τῆς ἀμυντικῆς γραμμῆς ΒΑΡΜΠΑ—ΜΙΣΟΔΑΓΙΣΤΑ—ΠΡΕΒΟΛ, ἡ ὁποία ἦτο τὸ ἔσχατον ἔρεισμα διὰ τὴν διατήρησιν τῆς κοιλάδος τῶν ΠΡΕΣΠΩΝ.

γ) Διὰ τῶν δύο ἐν ἐφεδρείᾳ Ταξιαρχιῶν, ἐνίσχυσις παντὸς ἀπειλουμένου σημείου καὶ ἰδιαιτέρως τοῦ δεξιοῦ.

46. ΔΙΑΤΕΘΕΙΣΑΙ ΦΙΛΙΑΙ ΔΥΝΑΜΕΙΣ

ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ

ΣΗΔΜ	— Διοικητὴς Ἀντιστράτηγος	***Βεντήρης Κωνσταντῖνος***
	— Ἐπιτελάρχης Ταξίαρχος	***Ἀργυρόπουλος Ἀρχ.***
	— Ἀρχηγὸς Πυρ]κοῦ Ταξ]ρχος	***Νικολαΐδης Μ.***
	— Ἀρχηγὸς Κλ. Ἐπιχ. Συν]ρχης	***Παπαθανασίου Ἰωάν.***
	— Διευθυντὴς Α1 Ἀντ]ρχης	***Τζανετῆς Σοφοκλῆς***
Β΄ Σ. Σ.	— Διοικητὴς Ἀντιστράτηγος	***Μανιδάκης Στυλιανὸς***
	— Ἐπιτελάρχης Ταξίαρχος	***Γεραμάνης Ἀθανάσιος***
	— Ἀρχ. Κλάδου Ἐπιχ. Συν]χης	***Μπουρμπούλης Εὐάγ.***

ΠΕΖΙΚΟΝ

II	Μεραρχία	Δ]τὴς	Ὑποστρ.	***Παπαδόπουλος Νικ.***
3	Ταξιαρχία	»	Συν]ρχης	***Βλάχος Κων]νος***
21	»	»	»	***Ζαφειρόπουλος Δημ.***
22	»	»	»	***Δασκαρόλης Ἀθαν.***
IX	Μεραρχία	»	Ταξίαρχος	***Καυκᾶς Ἰωάννης***
41	Ταξιαρχία	»	Συν]ρχης	***Λασπιᾶς Ἀθαν***
42	»	»	»	***Δανέλλης Ξενοφ.***
43	»	»	»	***Παναγόπουλος Βασ.***
X	Μεραρχία	»	Ταξίαρχος	***Λίβας Ξέρξης***
35	Ταξιαρχία	»	Συν]ρχης	***Κωνσταντινίδης Ἀπ.***
36	»	»	»	***Γιαννούλης Παν.***
37	»	»	»	***Καφετζόπουλος Παν.***
XI	Μεραρχία	»	Ταξίαρχος	***Ἰωάννου Χρ.***

31	Ταξιαρχία	»	Συν]ρχης	***Φροντιστὴς Ἀθαν.***
32	»	»	»	***Τσιτσεκλῆς Ἀντών.***
33	»	»	»	***Δασκαλόπουλος Ἰωάν.***
ΧΥ	Μεραρχία	»	Ὑποστ]γος	***Γερακίνης Χρῆστος***
45	Ταξιαρχία	Δ]τὴς	Συν]ρχης	***Κοντόπουλος Ἡρακλῆς***
61	»	»	»	***Μπαλλαντᾶς Γεώργ.***
73	»	»	»	***Καροφυλλάκης Γεώργ.***
12	Ε. Σ. Π.		Ὑπὸ	***Μεσσηνόπουλον Φ.***
14	Τάγμα Ἐθν.		Ταξίαρχον	

31, 32, 83, 84, 88 Τάγματα Ἐθνοφρουρᾶς

ΙΙΙ	Μερ]χία Κ]μῶν	Δ]τὴς	Ὑποσ]γος	***Καλλίνσκης Ἀνδρ.***
1	Ταξ]χία »	»	Ἀντ]χης	***Παπαδᾶτος Χρ.***
2	» »	»	Συν]χης	***Ροῦσσος Γεώργιος***

ΠΥΡΟΒΟΛΙΚΟΝ

— 102, 104, 107, 101 (μεῖον Μοῖρα) Συν]τα Π. Πυρ.
— 151, 152, 153 (μεῖον Πυρ]χία) Μ.Μ.Π.
— 142, 143, 144, 146, 148 Μ.Ο.Π.

ΤΕΘΩΡΑΚΙΣΜΕΝΑ

— ΙΙ Σ. Ἀναγνωρίσεως.
— ΙΧ Σ. Ἀναγνωρίσεως (μεῖον Ἴλη καὶ Οὐλαμὸς Ἁρμάτων).
— ΧΙ Ἴλη Ἁρμάτων.

ΜΗΧΑΝΙΚΟΝ

— 701, 704, 707, 713, 716, 719 Λόχοι Μηχανικοῦ.

ΔΙΑΒΙΒΑΣΕΙΣ

— 489, 493, 494, 496, 497, 498 Τάγματα Διαβιβάσεων.

ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ

Δ]τὴς Ὑποπτέραρχος ΚΕΛΑΪΔΗΣ.
— 335, 336, 337 Μοῖραι Διώξεως ΣΠΙΤΣ (Σύνολον Ἀεροπλάνων 54).
— 345, 346 ,347 Σμήνη Ἀναγνωρίσεως ΧΑΡΒΑΤ (Συν. ἀερ.-12).
— 355 Μοῖρα Μεταφορῶν Ντακότα (Ἀεροπλάνα 11).
— Σμῆνος Συνεργασίας Πυρ]κοῦ (» 10).
— » Βομβαρδιστικῶν ΝΤΑΚΟΤΑ (» 3).
— Μεταφορικὰ Ἀεροπλάνα (» 9).
— Σμῆνος Φωτογραφιῶν (» 3).

ΤΡΟΠΟΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ (Ἑλιγμός).

47. Διὰ τὸν ἐφαρμοσθησόμενον τρόπον ἐνεργείας ἐγένετο σοβαρωτάτη μελέτη ὑφ' ὅλης τῆς ἱεραρχίας. Αἱ συμμαχικαὶ ἀποστολαὶ ἐτηροῦντο ἐνήμεροι.

α) Θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ συντριβῇ καὶ νὰ ἀποκοπῇ ὁ ἐχθρός, ἂν ὄχι ἐξ ὁλοκλήρου, ἀσφαλῶς ὅμως κατὰ μέγα μέρος, ἐὰν διὰ ραγδαίας ἀνατροπῆς τῶν

ἀντιστάσεών του, θὰ ἐπετύγχανε σύγχρονος ἐπιθετικὴ ἐνέργεια πρὸς τὰς κατευθύνσεις :

— ΙΕΡΟΠΗΓΗ — ΚΡΟΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗ — ΠΡΕΣΠΑ

— ΚΑΤΩ ΚΛΕΙΝΑΙ — ΑΓ. ΓΕΡΜΑΝΟΣ — ΙΣΘΜΟΣ ΠΡΕΣΠΩΝ

Πράγματι ἡ σύγχρονος αὕτη ἐπίθεσις θὰ ἔφερε τὰς ἡμετέρας δυνάμεις εἰς τὸ στενὸν τοῦ ΛΑΙΜΟΥ καὶ εἰς ΚΡΟΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗΝ μὲ ἀποτέλεσμα τὴν ἀποκοπὴν καὶ τὴν ἐξόντωσιν τοῦ ἐχθροῦ.

Ἐν τούτοις ἡ κατὰ μέρος ἐξέτασις τῶν δύο τούτων κατευθύνσεων παρουσίαζε πολλὰς δυσχερείας.

Κατεύθυνσις ΙΕΡΟΠΗΓΗ—ΚΡΟΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗ—ΠΡΕΣΠΑΙ. Τὸ ἐπὶ τῆς κατευθύνσεως ταύτης ἀμυντικὸν συγκρότημα ΜΑΛΙ ΜΑΔΙ—ΡΑΜΠΑΤΙΝΑ—ΜΠΟΥΤΣΙ καὶ ὁ διάδρομος μέχρι Συνόρων ἦτο τὸ ἰσχυρότερον καὶ πυκνώτερον ἀμυντικῶς ὠργανωμένον τμῆμα τῆς Τοποθεσίας τοῦ ἐχθροῦ. Ἀφ' ἑτέρου, τὸ βορείως τοῦ ἀμυντικοῦ τούτου Συγκροτήματος βάθος τῆς ἐχθρικῆς τοποθεσίας (κορυφογραμμὴ ΡΟΥΣΕΛΙΤΣΑ—ΒΑΡΜΠΑ ΜΙΣΟΔΑΓΙΣΤΑ—μέχρι ΠΡΕΣΠΩΝ ἀπήτει διαδοχὴν προσπαθειῶν ἐπὶ ἐδάφους διακεκομμένου, ἀκαλύπτου ἐν πολλοῖς καὶ δυσβάτου καὶ κατὰ συνέπειαν ἀγῶνα ὁ ὁποῖος δὲν παρεῖχε ἐνδείξεις ταχείας ἐκβάσεως. Ἀλλὰ καὶ ἡ διὰ Πυρ]κοῦ ὑποστήριξις ἐπὶ τῆς κατευθύνσεως ταύτης ἦτο ἀδύνατος ἐλλείψει συγκοινωνιῶν.

Κατεύθυνσις ΚΑΤΩ ΚΛΕΙΝΑΙ—ΑΓ. ΓΕΡΜΑΝΟΣ—ΠΡΕΣΠΑΙ παρουσιάζει ἔδαφος πολὺ ὀρεινόν, διακεκομμένον, μὲ ἀποτόμους κλίσεις, πυκνῶς δασωμένον, μὴ ἐπιτρέπον ἀνάπτυξιν ἐπιθετικῆς διατάξεως παρὰ μόνον εἰς τὰς ὁδοὺς καὶ ἐπὶ τῶν κορυφογραμμῶν.

Ἀμυντικὴ κατὰ βάθος ὀργάνωσις ἰσχυρωτάτη.

Προώθησις Πυρ]κοῦ πρὸς ὑποστήριξιν εἰς βάθος προβληματική, ἐλλείψει συγκοινωνιῶν.

Ἑπομένως ὁ ἐλιγμὸς οὗτος ἦτο ἐπιθυμητός, πλὴν ὅμως ἐλαχίστας πιθανότητας ἐπιτυχίας παρουσίαζεν.

β) Ἐξητάσθη ἐπίσης νὰ γίνῃ ἡ τοποθέτησις τῆς κυρίας προσπαθείας ἐπὶ τῆς κατευθύνσεως ΚΑΤΩ ΚΛΕΙΝΑΙ—ΜΠΕΛΑ ΒΟΔΑ καὶ ἐκεῖθεν :

— πρὸς ΠΡΕΒΟΑ—ΒΑΡΜΠΑ—ΚΡΟΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗΝ, καὶ

— πρὸς ΛΑΙΜΟΝ—ΠΥΞΟΣ.

Καὶ ἡ κατεύθυνσις αὕτη ἀπήτει διαδοχικὰς προσπαθείας παρουσίαζεν ἀπρόσιτον καὶ δύσβατον ἔδαφος καὶ ὡς ἐκ τούτου δὲν ὡδήγει εἰς ταχέα καὶ ἀποφασιστικὰ ἀποτελέσματα.

ii. Ἐξητάσθη ἐπίσης καὶ ἡ κατεύθυνσις ΙΕΡΟΠΗΓΗ — ΣΜΑΡΔΕΣΙ— ἢ ΔΕΝΔΡΟΧΩΡΙ — ΜΠΟΥΤΣΙ ὡς κατεύθυνσις κυρίας προσπαθείας, ἀλλ' ἀπεκλείσθη διότι ἀπήτει σκληρὰς διαδοχικὰς προσπαθείας κατὰ τοποθεσίας πυκνῶς κατεχομένης, ἰσχυρῶς ὠργανωμένης καὶ μὴ παρουσιαζούσης διάκενα. Ἐξ ἄλλου τὸ διαμέρισμα τοῦτο τοῦ ἐδάφους, παρουσίαζε τὸ μειονέκτημα, ὅτι ἐκαλύπτετο κατὰ τὸ δυτικὸν πλευρὸν ὑπὸ τοῦ Ἀλβανικοῦ

ἐδάφους τοῦ ὁποίου ἡ παραβίασις δὲν ἦτο ἐπιτετραμμένη καὶ θὰ ἐδυσχεραίνετο διὰ τὴν ὑποστήριξιν τῆς ἐπιθέσεως καὶ ἡ φιλία Ἀεροπορία καὶ τὸ φίλιον Πυρ]κόν, ἐνῷ ὁ ἐχθρὸς θὰ εἶχεν ἠσφαλισμένα τὰ ὄργανα πυρός του ἐπὶ τοῦ Ἀλβαν. ἐδάφους πρὸς τὸ ὁποῖον ἡ ἐπίθεσις δὲν ἠδύνατο νὰ κατευθυνθῇ.

Τὴν ἐπίθεσιν ἐν τῇ κατευθύνσει ταύτῃ ὑπεστήριξαν μετὰ μεγάλης ἐπιμονῆς αἱ συμμαχικαὶ στρατιωτικαὶ ἀποστολαί, ἰδίᾳ ἡ βρεττανικὴ τοιαύτη. Ἐπέμενον ἰδιαιτέρως εἰς τὴν λύσιν ταύτην καὶ τὴν ἐθεώρουν ὡς τὴν πλέον ἐνδεδειγμένην. Ἀπὸ Ἑλληνικῆς πλευρᾶς τόσον εἰς τὴν Μικτὴν Ἐπιτροπὴν Ἐπιχειρήσεων, ὅσον καὶ ὅταν οἱ στρατηγοὶ ΤΖΕΝΚΙΣ καὶ ταξίαρχος ΠΟΕΤ συνεζήτησαν τὸ θέμα τοῦτο μετὰ τοῦ Ὑπαρχηγοῦ Γ.Ε.Σ., ἡ λύσις αὕτη, μολονότι ὀρθόδοξος, ἀπεκρούσθη, διότι ἡ διὰ τῆς λύσεως ταύτης προτεινομένη ἐνέργεια διὰ τοὺς ἀνωτέρω ἐκτιθεμένους λόγους θὰ παρεῖχε εἰς τὸν ἐχθρὸν τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἀντιδράσῃ καταλλήλως, λόγῳ τοῦ χρονίζοντος ἀγῶνος, εἰς ὃν θὰ περιέπιπτε μία τοιαύτη προσπάθειά μας, καθ' ἣν θὰ εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ ἀποδυθῶμεν εἰς διαδοχικὰς κατὰ βάθος ἐνεργείας κατὰ μιᾶς τοποθεσίας πυκνῶς κατεχομένης, ἄνευ διακένων καὶ μὲ μειονεκτικὴν ὑποστήριξιν, ὡς ἀνωτέρω ἐκτίθεται.

γ) Ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς πλευρᾶς ὑπεστηρίχθη μία τρίτη λύσις ἥτις ἀπέμενεν: ἡ διάσπασις τῆς ἐχθρικῆς τοποθεσίας εἰς τὸ Κέντρον δι' αἰφνιδιαστικῆς νυκτερινῆς καταλήψεως ΜΠΑΡΟ — ΛΕΣΙΤΣ — ΤΣΟΥΚΑ καὶ ἄμεσος ἐκμετάλλευσις ἐκεῖθεν πρὸς ΒΑΡΜΠΑΝ — ΚΡΟΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗΝ καὶ πρὸς ΠΡΕΒΟΛ — ΛΑΙΜΟΝ, χωρὶς νὰ παύσῃ καὶ ἡ πίεσις ἐξ ΙΕΡΟΠΗΓΗΣ — ΣΜΑΡΔΕΣΙ πρὸς ἀπαγόρευσιν διαφυγῆς τῶν ΚΣ πρὸς ΑΛΒΑΝΙΑΝ.

Τὰ πλεονεκτήματα τῆς λύσεως ταύτης παρουσιάζοντο πολλά. Ἔδαφος βατὸν εὐκόλως εἰς πεζικόν, εἰς δὲ τὰς βαθείας του γραμμὰς καὶ εἰς τροχόν. Μετρίως δασωμένον, ἐπιτρέπον ἀνάπτυξιν ἐπιθετικῆς διατάξεως. Κλίσεις μέτριαι καὶ κατάλληλοι διὰ ἐκτὸς ὁδεύσεων κίνησιν ἁρμάτων. Τὸ ἔδαφος τῶν ἑκατέρωθεν τῆς κατευθύνσεως ἐχθρικῶν ἀντιστάσεων ΠΟΛΕΝΑΤΑ (Ν. 5062) — ὑψ. 1685 — ΜΠΑΡΟ — ΓΙΑΜΑΤΑ προσπελάσιμον εἰς ἅρματα.

Ἀμυντικὴ διάταξις τοῦ ἐχθροῦ καὶ ὀργάνωσις ἐδάφους εἰς περιοχὴν ΜΠΑΡΟ—ΛΕΣΙΤΣ—ΤΣΟΥΚΑ ἀραιά, δυναμένη εὐχερῶς νὰ καταβληθῇ.

Ἀφ' ἑτέρου ἡ λύσις αὕτη παρουσιάζετο πολὺ τολμηρὰ καὶ παρακεκινδυνευμένη, διότι διεγράφετο μία κυρία ἐπιθετικὴ προσπάθεια μεγάλου βάθους μὲ τὰ πλευρὰ ἐκτεθειμένα εἰς τὰ ἰσχυρότερα ἀμυντικὰ συγκροτήματα ΜΠΟΥΤΣΙ (ἀριστερὰ) καὶ ΒΑΡΝΟΥΣ δεξιά.

Ἐὰν συνεπῶς ἠκολουθεῖτο ἡ κατεύθυνσις αὕτη κατὰ κλασσικὸν ἐπιθετικὸν τρόπον, τὰ ἀποτελέσματα θὰ ἦσαν βραδύτατα καὶ ἀμφίβολα. Ἔπρεπε συνεπῶς νὰ ἐφαρμοσθῇ κάτι τὸ ἀσύνηθες καὶ τὸ πολὺ αἰφνιδιαστικόν, τολμηρὸν καὶ ταχὺ διὰ τὴν κατεύθυνσιν ταύτην.

Διὰ τοῦτο ἐγένετο δεκτὸν ὅτι ἡ λύσις αὕτη θὰ ἦτο ἐνδεδειγμένη ὡς συγκεντροῦσα τὰ περισσότερα πλεονεκτήματα, ὑπὸ τὸν ***ὅρον ὅμως ὅτι θὰ***

ἐξησφαλίζετο αἰφνιδιαστικὴ καὶ ταχεῖα διείσδυσις καὶ κατάληψις τῆς γραμμῆς ΜΠΑΡΟ — ΛΕΣΙΤΣ—ΤΣΟΥΚΑ, ἐκεῖθεν δὲ ἡ ἀποφασιστικὴ προώθησις δυνάμεων πρὸς ΒΑΡΜΠΑΝ — ΚΡΟΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗΝ ἀφ' ἑνὸς καὶ ΠΡΕΒΟΛ — ΛΑΙΜΟΝ ἀφ' ἑτέρου.

Δεδομένου ὅτι αἱ γνῶμαι τῶν συμμαχικῶν Στρατιωτικῶν Ἀποστολῶν ἀπὸ τῆς ἀναλήψεως τῶν καθηκόντων ὑπὸ τοῦ Ἀρχιστρατήγου συμβουλευτικὸν χαρακτῆρα μόνον εἶχον, ὁ Ἀρχιστράτηγος καθώρισε τελικῶς τὸν ἑλιγμὸν τοῦτον καὶ οἱ Ἀρχηγοὶ τῶν Ἀμερ. καὶ Βρετταν. Στρατιωτικῶν Ἀποστολῶν οὐδεμίαν νύξιν εἰς τὸν Ἀρχιστράτηγον ἔκαμον περὶ διαφόρου γνώμης, ὅταν οὗτος ἀνεκοίνωσεν εἰς τούτους τὴν σχετικὴν ἀπόφασίν του ἐπὶ τοῦ ἐφαρμοστέου ἑλιγμοῦ. Βάσει τοῦ ἑλιγμοῦ τούτου ἤρξατο ἐπιμελῶς ἡ προπαρασκευὴ τῆς ἐπιχειρήσεως.

ΣΧΕΔΙΟΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ - ΕΚΔΟΘΕΙΣΑΙ ΔΙΑΤΑΓΑΙ

48. Δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. ΑΑΠ. 245198]4009]39]14-7-49 Δ]γῆς Ἀρχιστρατήγου, δι' ἧς ἐνεκρίθη τὸ ὑποβληθὲν ὑπ' ἀριθ. ΑΑΠ. 85]10-7-49 Γενικὸν Σχέδιον Ἐνεργείας ΠΥΡΣΟΣ τοῦ ΣΗΔΜ., κατηρτίσθη καὶ ὑπεβλήθη ὑπ' αὐτοῦ ἡ ὑπ' ἀριθ. ΑΑΠ. 109]16-7-49 λεπτομερὴς Δ]γὴ Ἐπιχειρήσεων, καθορίζουσα τὰ τῆς κυρίας ἐπιθέσεως κατὰ ΒΙΤΣΙ (ΠΥΡΣΟΣ «Β») καὶ προκαταρκτικῆς κατὰ ΓΡΑΜΜΟΥ (ΠΥΡΣΟΣ «Α»).

ΓΕΝΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ — ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ

. . . . . .

ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΣΗΔΜ

3. *α) Ἀνάληψις ἐπιθέσεως πρὸς συντριβὴν τῶν εἰς περιοχὴν ΒΙΤΣΙ—ΓΡΑΜΜΟΥ συμμοριακῶν δυνάμεων.*
Κυρία προσπάθεια ἀρχικῶς πρὸς κατάληψιν ΒΙΤΣΙ καὶ συντριβὴν τῶν ἐν τῇ περιοχῇ ταύτῃ συμμοριακῶν δυνάμεων.
Δευτερεύουσα προσπάθεια, συντονισμένη ἐν χρόνῳ μετὰ τῆς ἀνωτέρω κυρίας τοιαύτης, κατὰ τῶν εἰς ΓΡΑΜΜΟΝ συμμοριακῶν δυνάμεων, ἰδιαιτέρως εἰς Βόρειον ΓΡΑΜΜΟΝ, πρὸς παρεμπόδισιν ἐνισχύσεως ΒΙΤΣΙ ὑπὸ τῶν δυνάμεων τούτου ἢ καὶ τ'ἀνάπαλιν.
Μετὰ τὴν ἐπίτευξιν τοῦ ἀνωτέρω σκοποῦ ἢ καὶ εὐθὺς ὡς καταστῇ δυνατὴ ἡ διάθεσις δυνάμεών μας ἐκ ΒΙΤΣΙ, ἐπιδίωξις συντριβῆς τῶν συμμοριτῶν ΓΡΑΜΜΟΥ καὶ ὁλοκληρώσεως καὶ τοῦ ΓΡΑΜΜΟΥ.
Μετὰ τὴν ὁλοκλήρωσιν ἑκάστου ἀντικειμενικοῦ σκοποῦ, ἑδραίωσις δυνάμεων μὲ κλιμάκωσιν κατὰ βάθος ἐφεδρειῶν πρὸς ἀπαγόρευσιν ἐπιστροφῆς τῶν συμμοριακῶν δυνάμεων εἰς τὰς ἐκκαθαρισθείσας περιοχάς.
β) Πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῶν ἀνωτέρω ἐπιχειρήσεων ἐκκαθάρισις τῶν μετόπισθεν τῆς ζώνης καὶ ἐξασφάλισις τῆς ἀσφαλείας αὐτῶν δι' ἐλαφρῶν ταγμάτων καὶ ΜΕΑ.
γ) Ζώνη εὐθύνης—ὅρια :

. . . . . .

ΠΡΟΘΕΣΙΣ

α) Πρόθεσίς μου εἶναι ὅπως διὰ τολμηρᾶς καὶ αἰφνηδιαστικῆς διεισδύσεως μὲ κυρίαν προσπάθειαν ἐπὶ τῆς κατευθύνσεως ΒΙΤΣΙ (ὑψοδ. 2128)—ΛΕΣΙΤΣ (ὑψοδ. 1827)—Αὐχὴν ΠΡΕΒΟΛ (Ν. 4167), καταλάβω ταχέως δι' ἰσχυρῶν δυνάμεων τὴν περιοχὴν ΜΠΑΡΟ—ΛΕΣΙΤΣ—ΤΣΟΥΚΑ.

Μὲ ἔπίκεντρον τὴν περιοχὴν ταύτην, νὰ ὠθήσω ἰσχυρὰς δυνάμεις πρὸς ΠΡΕΒΟΛ—ΛΑΙΜΟΝ ΠΡΕΣΠΩΝ καὶ πρὸς ΒΑΡΜΠΑΝ, ἵνα ἀποκόψω τὰς ὁδοὺς διαφυγῆς τοῦ ὄγκου τῶν ΚΣ. δυνάμεων πρὸς ΑΛΒΑΝΙΑΝ.

Ἐν συνεχείᾳ διὰ προσβολῶν πανταχόθεν, νὰ συντρίψω τὸν ἐχθρόν.

Δευτερεύουσαι προσπάθειαι:

Κυρίως ἐν τῇ κατευθύνσει ΙΕΡΟΠΗΓΗ—ΚΡΟΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗ, πρὸς ἀποκοπὴν τῆς ἀρτηρίας ΚΡΟΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗΣ καὶ εἰ δυνατὸν τῶν ἡμιονικῶν μέχρι Μικρ. ΠΡΕΣΠΑΣ καὶ ἀπαγόρευσιν διαφυγῆς τοῦ ἐχθροῦ εἰς ΑΛΒΑΝΙΑΝ.

Ἐν τῇ κατευθύνσει ΚΑΤΩ ΚΛΕΙΝΑΙ—Λαιμὸς ΠΡΕΣΠΩΝ πρὸς ἀπειλὴν τοῦ ἀριστεροῦ τῆς ἐχθρικῆς διατάξεως.

Ἐφ' ὁλοκλήρου τοῦ λοιποῦ μετώπου πρὸς ἀγκίστρωσιν ἐχθρικῶν δυνάμεων.

β) Διὰ συντονισμένης ἐν χρόνῳ ἰσχυρᾶς ἐπιθέσεως εἰς Β. ΓΡΑΜΜΟΝ θὰ ἀπαγορεύσω μεταφορὰν ἐχθρικῶν δυνάμεων ἀπὸ ΓΡΑΜΜΟΝ εἰς ΒΙΤΣΙ ἢ ἀντιθέτως καί θὰ καταλάβω τὴν περιοχὴν ΨΩΡΙΑΡΙΚΑ—Αὐχὴν ΣΓΚΟΥΡΟ.

Ἐπὶ τοῦ λοιποῦ μετώπου ΓΡΑΜΜΟΥ, ἀπασχόλησις καὶ ἀγκίστρωσις τοῦ ἐχθροῦ διὰ τοπικῶν ἐπιθετικῶν ἐνεργειῶν καὶ ἐκμετάλλευσις παρουσιασθησομένων εὐκαιριῶν.

γ) Συντήρησις τῆς ἀρξαμένης ἐκκαθαρίσεως τῶν μετόπισθεν, ἐξουδετέρωσις τῶν ΚΣ. ὀργανώσεων καὶ ἑδραίωσις τῆς ἀσφαλείας τῶν ζωτικῶν χώρων καὶ ἔργων (ἀεροδρόμια—ἀποθῆκαι ἐφοδίων—δίκτυον συγκοινωνιῶν).

δ) Ἀπαγόρευσις διαφυγῆς ΚΣ. δυνάμεων ἀπὸ ΒΙΤΣΙ καὶ ΓΡΑΜΜΟΝ πρὸς τὸ ἐσωτερικὸν ἢ εἰς ἄλλας παραμεθορίους περιοχάς.

ΜΕΘΟΔΟΣ

α) ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΙΣ

Διὰ τὰς ἐπιχειρήσεις ΒΙΤΣΙ: Τὸ Β'. Σ. Στρατοῦ.

Διὰ τὰς ἐπιχειρήσεις ΓΡΑΜΜΟΥ: Τὸ Α'. Σ. Στρατοῦ.

Ὅρια ζωνῶν ἐνεργείας: Ἑλληνοαλβανικὴ μεθόριος εἰς (Ν. 240466)—ΚΟΚΟΡΕΜΜΑ — ΟΙΝΟΗ — ΜΕΣΟΠΟΤΑΜΙΑ — ΜΑΝΙΑΚΟΙ—ΑΡΓΟΣ ΟΡΕΣΤΙΚΟΝ—ΑΛΙΑΚΜΩΝ (ἅπαντα εἰς Β'. Σ.Σ. πλὴν ΑΡΓΟΥΣ εἰς Α'.).

β) ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΔΥΝΑΜΕΩΝ

i. **Εἰς Β'. Σ. Στρατοῦ.**

— Μεραρχίαι ΙΙ, ΙΧ, Χ, ΧΙ (μεῖον Ταξιαρχία)
— Ι καὶ ΙΙ Ταξιαρχίαι Καταδρομῶν (5 Μοῖραι)
— 12 Ε. Σ. Π.
— 31, 84, 32, 83, 88, Τ. Ε.
— 102, 104, 107, Σ. Π. Π., Μοῖρα 101 Σ. Π. Π.
— 151, 152, 153 Μ. Μ. Π. μεῖον Πυροβολαρχία.
— Μ.Ο.Π. ΙΙ, ΙΧ, Χ, ΧΙ, ΧΥ Μεραρχιῶν.
— ΙΙ Σύνταγμα Ἀναγνωρίσεως (μεῖον Ἴλη).
— ΙΧ Σύνταγμα Ἀναγνωρίσεως (μεῖον Ἴλη καὶ Οὐλ. Ἁρμ.).
— ΧΙ Ἴλη Ἁρμάτων.
— 713 καὶ 719 Λόχοι Μηχανικοῦ πλέον τῶν Μεραρχιακῶν.

ii. **Εἰς Α'. Σ. Στρατοῦ**

— Μεραρχίαι I καὶ YIII

— 77 Ταξιαρχία

— Ε.Σ.Π. 15, 24, 8 (μεῖον Τάγμα).

— 105, 101 Σ. Π. Π., (μεῖον Μοῖρα).

— Πυροβολαρχία 151 Μοίρας Μέσου Πυροβολικοῦ.

— Ἴλη II Συντάγματος Ἀναγνωρίσεως.

— » IX » »

— Οὐλαμὸς Ἁρμάτων IX Συντάγματος Ἀναγνωρίσεως,

iii. **Ἐφεδρεῖαι Ἀρχιστρατήγου καὶ ΣΗΔΜ**

— XY Μεραρχία : Εἰς Δυτ. Μακεδονίαν.

— Ταξιαρχία XI Μεραρχίας : Εἰς Δυτ. Μακεδονίαν.

— 72 Ταξιαρχία : Εἰς Ἤπειρον.

6. **ΑΠΟΣΤΟΛΑΙ**

α) Β' Σ. ΣΤΡΑΤΟΥ

i. *Νὰ καταλάβῃ τὴν ἐχθρικὴν ἀμυντικὴν τοποθεσίαν ΒΙΤΣΙ καὶ νὰ καταστρέψῃ τὰς ἐν αὐτῇ ΚΣ. δυνάμεις βάσει τῶν ἀκολούθων γενικῶν γραμμῶν : Τολμηρὰ καὶ αἰφνιδιαστικὴ νυκτερινὴ διείσδυσις μὲ κυρίαν προσπάθειαν ἐπὶ τῆς κατευθύνσεως ΚΟΥΛΚΟΥΘΟΥΡΙΑ—ΛΕΣΙΤΣ, ὑποβοηθουμένην ἐκ τῆς κατευθύνσεως ΜΠΙΚΟΒΙΚ—ΜΠΑΡΟ καὶ ταχεῖα κατάληψις, διὰ ἰσχυρῶν δυνάμεων, τῆς κορυφογραμμῆς ΜΠΑΡΟ—ΛΕΣΙΤΣ—ΤΣΟΥΚΑ, καὶ τῶν ὑψωμάτων ΠΟΛΕΝΑΤΑ καὶ ΡΟΤΟ.*

Ἰσχυρὰ καὶ ἀποφασιστικὴ κροῦσις ἐκδηλωθησομένη ἅμα τῇ ἕω, πρὸς κατάληψιν τῶν ὑψωμάτων ΒΙΓΛΑ ΛΟΥΝΤΖΑ—ὑψοδ. 1918,8—1807, διεύρυνσιν τοῦ ρήγματος καὶ σταθερὰν κάλυψιν τοῦ δεξιοῦ τῆς κυρίας προσπαθείας. Ὑποβοήθησις τῆς καταλήψεως ὑψ. 1807 καὶ 1918,8 ἐκ ΛΕΣΙΤΣ—ΤΣΟΥΚΑ.

Ἅμα ὡς ἰσχυροποιηθῇ ἱκανοποιητικῶς ἡ κατοχὴ τῆς τοποθεσίας ΛΕΣΙΤΣ—ΤΣΟΥΚΑ καὶ χωρὶς νὰ ἀναμένεται ἡ ὁλοκλήρωσις καταλήψεως ΒΙΓΛΑΣ ΛΟΥΝΤΖΑΣ—ὑψ. 1918,8 τολμηρὰ καὶ ταχεῖα ὥθησις δυνάμεων πρὸς αὐχένα ΠΡΕΒΟΛ—λαιμὸν ΠΡΕΣΠΩΝ καὶ πρὸς ΒΑΡΜΠΑΝ—ΒΑΤΟΧΩΡΙ, πρὸς ἀποκοπὴν τῶν ὁδῶν διαφυγῆς τοῦ ἐχθροῦ εἰς ΑΛΒΑΝΙΑΝ.

Ἡ πρὸς ΠΡΕΒΟΛ—Λαιμὸν καὶ πρὸς ΒΑΤΟΧΩΡΙ ἐνέργεια θὰ γίνῃ κυρίως διὰ τεθωρακισμένων μέσων, συνοδείᾳ Πεζικοῦ.

Ἐν συνεχείᾳ, διὰ προσβολῶν πανταχόθεν νὰ συντρίψῃ τὸν ἐχθρὸν ἐπὶ τῶν λοιπῶν περιοχῶν ἐχθρικῆς τοποθεσίας ΒΙΤΣΙ καὶ διάπεραιώσῃ δυνάμεις εἰς χερσόνησον ΠΥΞΟΥ πρὸς ἐκκαθάρισιν ταύτης.

Δευτερεύουσαι προσπάθειαι :

Κυρίως ἐν τῇ κατευθύνσει ΙΕΡΟΠΗΓΗ—ΚΡΟΥΣΤΑΛΟΠΗΓΗ πρὸς ἀποκοπὴν τῆς ἀρτηρίας ΚΡΟΥΣΤΑΛΟΠΗΓΗΣ καὶ ἀπαγόρευσιν διαφυγῆς τοῦ ἐχθροῦ εἰς ΑΛΒΑΝΙΑΝ διὰ ταύτης καὶ εἰ δυνατὸν διὰ τῶν ἡμιονικῶν μέχρι λίμνης ΜΙΚΡΑΣ ΠΡΕΣΠΑΣ.

Ἐκδήλωσις ταύτης, ἅμα ὡς ὁ ἐχθρὸς ἐμπλέξει τὰς ἐφεδρείας του εἰς τὸν ἀγῶνα ἐν τῇ κυρίᾳ προσπαθείᾳ (κέντρον).

ΚΑΤΩ ΚΛΕΙΝΑΙ—Λαιμὸς ΠΡΕΣΠΩΝ, πρὸς ἀπειλὴν τοῦ ἀριστεροῦ τῆς ἐχθρικῆς διατάξεως. Ὑπὸ εὐνοϊκὰς συνθήκας, κατάληψις σημείων τῆς κυρίας κορυφογραμμῆς ΒΑΡΝΟΥΣ (ΤΟΥΜΠΑ—ΚΝΟΙΤΣΑΤΑ—ΛΕΥΚΟΝ ΟΡΟΣΗΜΟΝ).

Τοπικαὶ ἐπιθέσεις ἐφ' ὁλοκλήρου τοῦ λοιποῦ μετώπου πρός ἀγκίστρωσιν τοῦ ἐχθροῦ.

Ἔναρξις ἐπιθέσεως (ἡμέρα Η), καθορισθήσεται μεταγενεστέρως καὶ δι' εἰδικῆς διαταγῆς.

ii. *Πρὸ τῆς ἐπιθέσεως, ἐκκαθάρισις τῶν μετόπισθεν, ἐξουδετέρωσις τῶν ΚΣ. ὀργανώσεων καὶ ἐμπέδωσις τῆς ἀσφαλείας ἐν αὐτοῖς.*

6) Α' Σ. ΣΤΡΑΤΟΥ

i *Νὰ ἐνεργήσῃ ἰσχυρὰν ἐπίθεσιν εἰς Β. ΓΡΑΜΜΟΝ, τὴν Η—5 ἡμέραν, ἐπὶ σκοπῷ ὅπως καταλάβῃ τὸν αὐχένα ΣΓΚΟΥΡΟ καὶ τὴν ἀνατολικῶς τῶν ποταμῶν ΑΛΙΑΚΜΟΝΟΣ καὶ ΣΑΡΑΝΤΑΠΟΡΟΥ περιοχὴν (ΨΩΡΙΑΡΙΚΑ—ΠΑΠΟΥΛΗ—ΤΣΑΡΝΟ—ΤΣΑΓΚΟ—ΚΑΡΑΟΥΛΙ) καὶ ἀπαγορεύσῃ τὴν μεταφορὰν ἐχθρικῶν δυνάμεων ἀπὸ ΓΡΑΜΜΟΝ εἰς ΒΙΤΣΙ ἢ καὶ ἀντιστρόφως.*

Σύγχρονοι δευτερεύουσαι ἐπιθετικαὶ προσπάθειαι ἐφ' ὁλοκλήρου τοῦ λοιποῦ μετώπου ΓΡΑΜΜΟΥ, μὲ σκοπὸν τὴν ἀγκίστρωσιν τῶν δυνάμεων τοῦ ἐχθροῦ καὶ ἐκμετάλλευσιν πάσης παρουσιασθησομένης εὐκαιρίας. Νὰ ἐπιδιωχθῇ ἡ κατάληψις ΚΑΜΕΝΙΚ—ΓΚΟΛΙΟ—ΣΤΕΝΟ.

Τὰς ἐπιθετικὰς ταύτας ἐνεργείας θὰ συνεχίσῃ καὶ καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῶν κατὰ ΒΙΤΣΙ ἐπιχειρήσεων Β'. Σ. Σ.

ii. *Πρὸ καὶ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐπιχειρήσεως ΒΙΤΣΙ, νὰ διατηρήσῃ ἁπάσας τὰς ἡμετέρας θέσεις εἰς ΓΡΑΜΜΟΝ, ἀντιμετωπίζον οἱανδήποτε ἐπιθετικὴν ἐνέργειαν τοῦ ἐχθροῦ εἴτε εἰς ΓΡΑΜΜΟΝ εἴτε εἰς ΜΟΥΡΓΚΑΝΑ—ΠΩΓΩΝΙ, ἥτις θὰ εἶχε σκοπὸν σοβαροῦ ἀντιπερισπασμοῦ τῶν ἐπιχειρήσεων ΒΙΤΣΙ.*

iii. *Νὰ ἀπαγορεύσῃ πᾶσαν διαφυγὴν ΚΣ. δυνάμεων ἐκ ΓΡΑΜΜΟΥ πρὸς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς Χώρας, ἰδίως διὰ τῶν κοιλάδων ΜΑΡΔΙΤΣΑ—ΖΟΥΖΟΥΛΙΩΤΙΚΟΥ.*

iv. *Νὰ συμπληρώσῃ τὴν ἐκκαθάρισιν τῶν μετόπισθεν τῆς ζώνης του καὶ νὰ ἑδραιώσῃ τὴν ἀσφάλειαν ἐν αὐτοῖς. Ἡ ἑδραίωσις δυνάμεων ἐπὶ ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ—ΠΩΓΩΝΙ νὰ συστηματοποιηθῇ τὸ ταχύτερον.*

. . . . . .

8. ΤΕΘΩΡΑΚΙΣΜΕΝΑ

α) Ὑποστήριξις τῶν δυνάμεων Πεζικοῦ ἐν τῇ κυρίᾳ προσπαθείᾳ.

β) Ἐκμετάλλευσις διὰ βαθείας διεισδύσεως καὶ ἐπιδρομῶν ἰδίᾳ, πρὸς τὰς διαβάσεις ΚΡΟΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗΣ καὶ Λαιμοῦ ΠΡΕΣΠΩΝ.

γ) Προστασία τῆς κυκλοφορίας ἐπὶ τῶν κυρίων ἀρτηριῶν μετόπισθεν καὶ πεδίου μάχης.

. . . . . .

10. ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ

α) Κύριαι ἀποστολαί:

i. *Συμμετοχὴ εἰς τὸ σχέδιον προπαρασκευῆς πρὸς καταστροφὴν τῶν ἰσχυρῶν ἐχθρικῶν πολυβολείων — σκεπάστρων καὶ διάνοιξιν διαδρόμων ναρκοπεδίων.*

ii. *Ὑποστήριξις τῶν ἐπιθέσεων τοῦ Πεζικοῦ ἐν τῇ ζώνῃ κυρίας προσπαθείας καὶ δὴ εὐθὺς μετὰ τὴν ἄρσιν τῶν πυρῶν.*

iii. *Συμμετοχὴ εἰς τὸ σχέδιον ἀντιπυροβολικοῦ.*

iv. *Ἀπαγόρευσις διαφυγῆς ἐχθρικῶν δυνάμεων πρὸς ΑΛΒΑΝΙΑΝ διὰ τῶν ἁμαξιτῶν. Ἰδιαιτέρα σημασία εἰς Λαιμὸν ΠΡΕΣΠΩΝ καὶ ΚΡΟΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗΝ.*

v. *Ἀπαγόρευσις ἐσωτερικῆς κυκλοφορίας τοῦ ἐχθροῦ μὲ ἰδιαιτέραν σημασίαν εἰς Ν. 397587 — Ν. 397605 — Ν. 424666 — Ν. 475748 — Ν. 468708.*

vi. *Προστασία τῆς κατευθύνσεως κυρίας προσπαθείας καὶ ἐξάρθρωσις πάσης ἐχθρικῆς ἀντεπιθέσεως, τόσον κατὰ τὴν κίνησιν ὅσον καὶ κατὰ τὴν ἐγκατάστασιν τῶν ἡμετέρων ἐπὶ ΜΠΑΡΟ — ΛΕΣΙΤΣ — ΤΣΟΥΚΑ καὶ μέχρι τῆς ἐνισχύσεως καὶ ἑδραιώσεως αὐτῶν.*

β) Δευτερεύουσαι ἀποστολαί:

i. *Ἐξουδετέρωσις ἀπροόπτων στόχων.*

ii. *Ἐνίσχυσις τῶν φραγμῶν ἀμύνης τοῦ φιλίου Πεζικοῦ.*

. . . . . .

Ἀντιστράτηγος ΒΕΝΤΗΡΗΣ

49. Ἐπὶ σημείου τινὸς τοῦ καθοριζομένου ἐν τῇ διαταγῇ ταύτῃ τρόπου ἐνεργείας εἶχεν ἐκ νέου ἀντιρρήσεις ἡ Ἀμερικανικὴ Στρατιωτικὴ Ἀποστολή. Ἐφρόνει αὕτη ὅτι ὁπωσδήποτε ἔπρεπε προκαταβολικῶς πρὶν ἢ ἀρχίσῃ ἐπιχείρησις κατὰ ΒΙΤΣΙ, νὰ ἔχουν καταληφθῇ τὰ σημεῖα τῆς ἐχθρικῆς τοποθεσίας ΚΟΥΛΑ—ΠΛΑΤΥ—ΡΟΤΟ.

Περὶ τῶν ἀνωτέρω ἀπόψεων τῆς Ἀμερ. Στρατ. Ἀποστολῆς, ὑπεβλήθη ἐκ μέρους τοῦ Σ.Η.Δ.Μ. πρὸς τὸν Ἀρχιστράτηγον ἡ κατωτέρω ὑπ' ἀριθ. Α.Α.Π. 107]16-7-49 ἀναφορά.

Χθὲς 9 ὥ. ὁ Ἀμερ. Συν]ρχης GIBNEY *μοῦ ἐζήτησεν ἰδιαιτέραν συνομιλίαν καὶ μοῦ ἐπέδειξε τὸ κείμενον τοῦ ὑπ' ἀρ. 141200 Ζ τηλεγραφήματος, ποὺ μόλις πρὸ ὀλίγου εἶχε λάβη ἀπὸ τὸν ὑποστράτηγον* JENKINS. *Ἀπὸ λεπτότητα δὲν ἠθέλησα νὰ τοῦ ζητήσω ἀντίγραφον· συνεκράτησα ὅμως τὸν ἀριθμόν, τὸ δὲ κείμενον ἔχει οὕτω:*

«Κατόπιν καὶ τῆς χθεσινῆς μου ἐπὶ τόπου εἰς ΜΠΙΚΟΒΙΚ ἀναγνωρίσεως, εἶμαι περισσότερον ἀπὸ ποτὲ πεπεισμένος, ὅτι ΚΟΥΛΑ, ΠΛΑΤΥ, ΡΟΤΟ (Ν. 4756) πρέπει νὰ καταληφθοῦν ταὐτοχρόνως. Τὸ ΡΟΤΟ πρέπει νὰ εὑρίσκεται εἰς χεῖρας τοῦ Στρατοῦ πρὸ τῆς ἡμέρας D. *Συμπίπτομεν ἀπολύτως μετὰ τοῦ Στρατηγοῦ* VAN FLEET *ἐπιμένοντος ἐντονώτατα ὡς πρὸς αὐτό. Κατὰ τὴν γνώμην μας, ἀμφότεροι οἱ ἀντικ. σκοποὶ αὐτοὶ εἶναι εὐκολοι, χρειάζονται μόνον ἄμεσον ἐνέργειαν καὶ ἀρκετὰ δυνατὴν αἰφνηδιαστικὴν ἐνέργειαν. Ἐπαναλαμβάνω, ὅτι τὸ σχέδιον τοῦ Στρατηγοῦ Βεντήρη δὲν ἔχει ἐλπίδα ἐπιτυχίας, ἄνευ αὐτοῦ πρὶν τῆς ἡμέρας* D. *Δὲν ἔχω ἀντίρρησιν νὰ ἀναφέρητε τοῦτο εἰς τὸν Στρατηγὸν Βεντήρην.* JENKINS».

Ἐζήτησα ἀμέσως ἕνα τῶν ἐπιτελῶν σας, ἵνα ἐρχόμενος συνεννοηθῇ καὶ σᾶς ἀναφέρει ἀκολούθως διὰ ζώσης.

Ἐλάβομεν τὴν ἀπάντησιν: «Θὰ ἔλθη ἀπὸ στιγμὴν εἰς στιγμὴν ἡ 245198 διαταγὴ καὶ περιττεύει ἡ συνέχεια, ἐκτὸς ἐὰν κρίνετε μετ' αὐτὸ ἀπαραίτητον τὴν ἄφιξιν ἀντιπροσώπου τοῦ Ἀρχιστρατήγου.

Ὑποβάλλω ταῦτα ὑπὸ τὴν ὑμετέραν ἀντίληψιν καὶ κρίσιν καὶ ἀναμένω καὶ

μὲ τὴν πεποίθησιν, ὅτι αἱ σχέσεις μας μετὰ τῶν Ξένων—ἰδίᾳ τὴν περίοδον ποὺ ἀρχίζει—δέον νὰ εἶναι ἄρισται. Ὑμεῖς θὰ κρίνετε μέχρι ποίου βαθμοῦ αἱ ἀρίστων προθέσεων γνῶμαι των θὰ εἶναι δεκταί. Εἰς τὴν περίπτωσιν ἄλλως τε αὐτὴν δὲν χωρεῖ τροποποίησις κατόπιν τῆς ἰδικῆς σας ἐπικυρώσεως.

Ἀντιστράτηγος ***ΒΕΝΤΗΡΗΣ***

Αἱ ἀπόψεις δὲ τοῦ Ἀρχιστρατήγου ἐπὶ τῶν ἀνωτέρω ἐκτίθενται εἰς τὴν ὑπ' ἀριθ. Α.Α.Π. 245208]409]39]18-7-49 διαταγήν του πρὸς τὸ ΣΗΔΜ ἔχουσαν οὕτω :

1. *Εἶναι περιττὸν νὰ τονισθῇ ὅτι ἡ μελέτη καὶ προπαρασκευὴ τῶν λεπτομερειῶν τῆς ἐπιχειρήσεως ΠΥΡΣΟΣ δέον νὰ ἐξιχθῇ εἰς ἱκανοποιητικὸν σημεῖον κατὰ τρόπον ἀθόρυβον καὶ παραπλανητικόν.*

   Ἅπαντες οἱ Διοικηταὶ μετὰ τῶν Ἐπιτελείων τῶν Μονάδων, αἵτινες θὰ μετάσχουν τῆς ἐπιχειρήσεως ἐπιβάλλεται νὰ εἶναι πλήρως προπαρεσκευασμένοι καὶ οὕτω πεπεισμένοι ἐπὶ τῆς πλήρους ἐπιτυχίας.

2. *Διὰ τὴν τήρησιν τῶν ἐφεδρειῶν, ἐξέθεσα τὰς ἀπόψεις μου διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 245198]4009]39]14-7-49 διαταγῆς μου καὶ εἶναι αὗται σαφεῖς. Εἶναι ἐπιβεβλημένον τὸ Β'.Σ.Σ. νὰ διαθέτῃ εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ἐπαρκεῖς δυνάμεις διὰ νὰ τροφοδοτήσῃ καὶ ἐκμεταλλευθῇ ἄνευ ἀπωλείας χρόνου τὴν κυρίαν προσπάθειάν του.*

3. *Ὡς πρὸς τὴν ὑποβολὴν τῶν σχεδίων.*

   Ἐπειγόμεθα διὰ τὴν σύνταξιν καὶ ὑποβολὴν τοῦ σχεδίου Β'.Σ.Σ. Ὁ Διοικητὴς τοῦ Α'. Σ.Σ. διετάχθη νὰ ἔλθῃ εἰς ἐπαφὴν μὲ τὸ Σ.Η.Δ.Μ. καὶ προσανατολισθῇ ἐπὶ τῆς μελλούσης ἀποστολῆς του.

   Ὡς εἶναι ὅμως γνωστόν, εἶναι ἀκόμη ἀπησχολημένος μὲ τὴν ἐπιχείρησιν ΠΥΡΑΥΛΟΣ καὶ ἡ ἀνάληψις τῆς νέας ζώνης εὐθύνης του, μόνον ἀπὸ 25 τρέχοντος θὰ καταστῇ δυνατή.

   Μέχρι τῆς ἡμερομηνίας ταύτης ἡ Ι Μ. ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν τοῦ Σ.Η.Δ.Μ. δύναται νὰ προπαρασκευασθῇ, ὥστε νὰ θέσῃ ὑπ' ὄψιν τοῦ Σωματάρχου τὸ σχέδιόν της καὶ μὴ ἀπωλεσθῇ πολύτιμος χρόνος.

4. *Εἰς ὅ,τι ἀφορᾷ τὴν κατάληψιν ΡΟΤΟ—ΚΟΥΛΑ—ΠΛΑΤΥ, τὸ Β'. Σ.Σ. θὰ ἐνεργήσῃ ἐν χρόνῳ, συμφώνως πρὸς τὰς ἀπόψεις εἰς ἃς κατέληξε κατόπιν τῶν ἀναγνωρίσεων καὶ τῆς σταθμίσεως τόσον ὑπὸ τοῦ Σ.Η.Δ.Μ. ὅσον καὶ ὑπὸ τοῦ Β'. Σ.Σ. τῶν ὑπὲρ καὶ κατὰ ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου.*

   Αἱ συμβουλευτικαὶ γνῶμαι τῶν συνδέσμων τῶν συμμαχικῶν ἀποστολῶν εἶναι σεβασταί, ἐφ' ὅσον δὲν ἀντίκεινται εἰς τὰς πεποιθήσεις μας, εἰς τὰς ὁποίας κυρίως δέον νὰ στηριζώμεθα, διοικοῦντες καὶ ἐκτελεσταί.

   Τοῦτο δὲν σημαίνει ὅτι θὰ διασαλευθοῦν αἱ σχέσεις μας μετὰ τῶν ἀποστολῶν, καθόσον τὸ ζήτημα τοῦτο εἶναι λελυμένον καὶ ἡ ἐπίλυσις τυχὸν διαφορῶν ἀνήκει εἰς τὴν ἁρμοδιότητά μου.

   Εἰς τὴν προκειμένην ὅμως περίπτωσιν οἱ ἀρχηγοὶ ἀμφοτέρων τῶν ἀποστολῶν οὐδεμίαν τοιαύτην διαφορὰν μοὶ ἐγνώρισαν.

   Κατὰ συνέπειαν τὰ σχέδιά σας θὰ συνταχθοῦν, βάσει τῶν ἀπόψεών σας καὶ τῶν σχετικῶν ὁδηγιῶν καὶ κατευθύνσεών μου.

Ἀρχιστράτηγος ***Α. ΠΑΠΑΓΟΣ***

50. Βάσει τῆς ὑπ' ἀριθ. Α.Α.Π. 109]16-7-49 Διαταγῆς Σ.Η.Δ.Μ., τὸ Β'. Σ.Στρατοῦ συνέταξε τὸ ὑπ' ἀριθ. Α.Α.Π. 132]22-7-49 Σχέδιον Ἐπιχειρήσεων ΠΥΡΣΟΣ κατὰ ΒΙΤΣΙ, ἔχον ἐν γενικαῖς γραμμαῖς ὡς ἀκολούθως :

ΣΧΕΔΙΟΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΠΥΡΣΟΣ "Β,,

. . . . . .

ΑΠΟΣΤΟΛΑΙ

3. Β'. Σ. ΣΤΡΑΤΟΥ

(Οἷα διατυποῦται ὑπὸ τοῦ σχεδίου Σ.Η.Δ.Μ.).

α) Κατάληψις ἐχθρικῆς ἀμυντικῆς τοποθεσίας ΒΙΤΣΙ καὶ καταστροφὴ τῶν ἐν αὐτῇ ΚΣ. δυνάμεων βάσει τῶν ἀκολούθων γενικῶν γραμμῶν :

Τολμηρὰ καὶ αἰφνιδιαστικὴ νυκτερινὴ διείσδυσις μὲ κυρίαν προσπάθειαν ἐπὶ τῆς κατευθύνσεως ΚΟΥΛΚΟΥΘΟΥΡΙΑ—ΛΕΣΙΤΣ, ὑποβοηθουμένης ἐκ τῆς κατευθύνσεως ΜΠΙΚΟΒΙΚ—ΜΠΑΡΟ καὶ ταχεῖα κατάληψις, δι' ἰσχυρῶν δυνάμεων, τῆς κορυφογραμμῆς ΜΠΑΡΟ—ΛΕΣΙΤΣ—ΤΣΟΥΚΑ καὶ τῶν ὑψωμάτων ΠΟΛΕΝΑΤΑ, ΡΟΤΟ.

Ἰσχυρὰ καὶ ἀποφασιστικὴ κροῦσις, ἐκδηλωθησομένη ἅμα τῇ ἕω, πρὸς κατάληψιν τῶν ὑψωμάτων ΒΙΓΛΑ ΛΟΥΝΤΖΑ, ὑψ. 1918, 8, 1807, διεύρυνσιν τοῦ ρήγματος καὶ σταθερὰν κάλυψιν τοῦ δεξιοῦ τῆς κυρίας προσπαθείας. Ὑποβοήθησις τῆς καταλήψεως ὑψ. 1807 καὶ 1918, 8 ἐκ ΛΕΣΙΤΣ—ΤΣΟΥΚΑ. Ἅμα ὡς ἰσχυροποιηθῇ ἱκανοποιητικῶς ἡ κατοχὴ τῆς τοποθεσίας ΛΕΣΙΤΣ—ΤΣΟΥΚΑ καὶ χωρὶς ν' ἀναμένηται ἡ ὁλοκλήρωσις καταλήψεως ΒΙΓΛΑΣ—ΛΟΥΝΤΖΑΣ, ὑψ. 1918, 8 τολμηρὰ καὶ ταχεῖα ὥθησις δυνάμεων πρὸς αὐχένα ΠΡΕΒΟΛ—Λαιμὸν ΠΡΕΣΠΩΝ καὶ πρὸς ΒΑΡΜΠΑΝ ΒΑΤΟΧΩΡΙ πρὸς ἀποκοπὴν τῶν ὁδῶν διαφυγῆς τοῦ ἐχθροῦ εἰς ΑΛΒΑΝΙΑΝ.

Ἡ πρὸς ΠΡΕΒΟΛ—Λαιμὸν καὶ πρὸς ΒΑΤΟΧΩΡΙ ἐνέργεια θὰ γίνῃ κυρίως διὰ Τεθωρακισμένων μέσων συνοδείᾳ πεζικοῦ.

Ἐν συνεχείᾳ, διὰ προσβολῶν πανταχόθεν, συντριβὴ τοῦ ἐχθροῦ ἐπὶ τῶν λοιπῶν περιοχῶν ἐχθρικῆς τοποθεσίας ΒΙΤΣΙ καὶ διαπεραίωσις δυνάμεων εἰς χερσόνησον ΠΥΞΟΥ πρὸς ἐκκαθάρισιν ταύτης.

ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΥΣΑΙ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑΙ

Κυρίως ἐν τῇ κατευθύνσει ΙΕΡΟΠΗΓΗ—ΚΡΟΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗ πρὸς ἀποκοπὴν τῆς ἀρτηρίας ΚΡΟΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗΣ καὶ ἀπαγόρευσιν διαφυγῆς τοῦ ἐχθροῦ εἰς ΑΛΒΑΝΙΑΝ διὰ ταύτης καί, εἰ δυνατόν, διὰ τῶν ἡμιονικῶν μέχρι λίμνης ΜΙΚΡΑΣ ΠΡΕΣΠΑΣ.

Ἐκδήλωσις ταύτης ἅμα ὁ ἐχθρὸς ἐμπλέξῃ τὰς ἐφεδρείας του εἰς τὸν ἀγῶνα ἐν τῇ κυρίᾳ προσπαθείᾳ (κέντρον). ΚΑΤΩ ΚΛΕΙΝΑΙ — Λαιμὸς ΠΡΕΣΠΩΝ πρὸς ἀπειλὴν τοῦ ἀριστεροῦ τῆς ἐχθρικῆς τοποθεσίας. Ὑπὸ εὐνοϊκὰς συνθήκας κατάληψις σημείων τῆς κυρίας κορυφογραμμῆς ΒΑΡΝΟΥΣ (ΤΟΥΜΠΑ—ΚΝΟ·Ι·ΤΣΑΤΑ—ΛΕΥΚΟΝ ΟΡΟΣΗΜΟΝ).

Τοπικαὶ ἐπιθέσεις ἐφ' ὁλοκλήρου τοῦ λοιποῦ μετώπου πρὸς ἀγγίστρωσιν τοῦ ἐχθροῦ.

β) Πρὸ τῆς ἐπιθέσεως, ἐκκαθάρισις τῶν μετόπισθεν, ἐξουδετέρωσις τῶν ΚΣ. ὀργανώσεων καὶ ἐμπέδωσις τῆς ἀσφαλείας ἐν αὐτοῖς.

γ) Δυτικὸν Ὄριον Σ. Στρατοῦ: Ἑλληνοαλβανικὴ μεθόριος εἰς (Ν. 240466), ΚΟΚΟΡΕΜΜΑ—ΟΙΝΟΗ — ΜΕΣΟΠΟΤΑΜΙΑ — ΜΑΝΙΑΚΟΙ — ΑΡΓΟΣ ΟΡΕΣΤΙΚΟΝ—ΔΑΙΑΚΜΩΝ (ἄπαντα εἰς Β'. Σ. Σ. πλὴν ΑΡΓΟΥΣ εἰς Α'. Σ. Σ.).

4. Α'. Σ. Σ. πρὸ καὶ κατὰ ΒΙΤΣΙ ἐπιθέσεως θέλει ἐνεργήσῃ εἰς ΓΡΑΜΜΟΝ πρὸς ἀπαγόρευσιν μεταφορᾶς ἐχθρικῶν δυνάμεων ἐκ ΓΡΑΜΜΟΥ εἰς ΒΙΤΣΙ ἢ ἀντιστρόφως καὶ πρὸς ἀγγίστρωσιν ἐχθρικῶν δυνάμεων ἐπὶ ΓΡΑΜΜΟΥ.

ΠΡΟΘΕΣΙΣ

5. α) Εἰς μίαν πρώτην περίοδον ἰσχυρὰ καὶ αἰφνιδιαστικὴ ἐπίθεσις ἐπὶ τῆς γενικῆς κατευθύνσεως ΒΙΤΣΙ—ΛΕΣΙΤΣ — ΜΙΣΟΔΡΑ ΓΙΣΤΑ (Ν. 3965) πρὸς ταχείαν κατάληψιν τῆς γενικῆς γραμμῆς ΤΣΟΥΚΑ (Ν. 455643), ΛΕΣΙΤΣ (Ν. 4462), ΜΠΑΡΟ (Ν. 4357), ΓΙΑΜΑΤΑ (Ν. 4156) μετὰ συγχρόνου πιέσεως ἐπὶ λοιποῦ μετώπου ἐπὶ σκοπῷ ἀγκιστρώσεως ἐχθρικῶν δυνάμεων καί, εἰ δυνατόν, καταλήψεως γραμμῆς ΒΙΓΛΑ ΛΟΥΝΤΖΑ—ΜΠΕΛΑ ΒΟΔΑ (Ν. 480725), ΤΟΥΜΠΑ (4877).

β) Ἐν συνεχείᾳ, ἄνευ διακοπῆς τινός, ταχεῖα προώθησις ἀφ' ἑνὸς μὲν πρὸς ΒΑΡΜΠΑ—ΚΟΡΜΠΕΤΣΙ ἐν συνδυασμῷ πρὸς ἰσχυρὰν ἐπίθεσιν ἐπὶ τῆς κατευθύνσεως ΦΛΑΤΣΑΤΑ — ΙΕΡΟΠΗΓΗ — ΚΡΟΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗ—ΚΟΡΜΠΕΤΣΙ, ἀφ' ἑτέρου δὲ πρὸς Λαιμὸν ΠΡΕΣΠΩΝ ἐν συνδυασμῷ πρὸς ἐνέργειαν ὅσῳ τὸ δυνατὸν ἰσχυροτέραν ἐπὶ κατευθύνσεως ΚΑΤΩ ΚΛΕΙΝΑΙ—ΤΟΥΜΠΑ—ΛΑΙΜΟΣ ΠΡΕΣΠΩΝ ἐπὶ τῷ σκοπῷ ν' ἀπαγορευθῇ ἡ πρὸς ΑΛΒΑΝΙΑΝ διαφυγὴ καὶ ἐπιτευχθῇ ἡ τελικὴ ἐξόντωσις τῶν Συμμοριτῶν.

γ) Διαπεραίωσις καὶ διὰ πλωτῶν μέσων Δ. ΠΡΕΣΠΑΣ πρὸς ὁλοσχερῆ ἐξαφάνισιν πάσης συμμοριακῆς ἐμφανίσεως καὶ ἀποκατάστασιν τῆς Ἐθνικῆς κυριαρχίας ἐφ' ὁλοκλήρου τῆς περιοχῆς ΒΙΤΣΙ.

ΜΕΘΟΔΟΣ

6. ΤΡΟΠΟΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

α) Ἡ διάσπασις τῆς ἐχθρικῆς τοποθεσίας εἰς τὸ κέντρον καὶ ἡ κατάληψις τῆς τοποθεσίας ΤΣΟΥΚΑ—ΛΕΣΙΤΣ—ΜΠΑΡΟ—ΓΙΑΜΑΤΑ θὰ λάβῃ χώραν ὡς ἀκολούθως:

i. Πρὸ τῆς γενικῆς ἐπιθέσεως κατάληψις τοῦ συγκροτήματος ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ (Ν. 5062) καὶ τοῦ τοιούτου ὑψ. 1685 (Ν. 523613) πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς δημιουργίας εὐνοϊκῶν συνθηκῶν ἐξορμήσεως (ὁ χρόνος καὶ αἱ συνθῆκαι ἐκτελέσεως ὑπόκεινται εἰς τὰς ἀρξαμένας ἤδη μεταβολὰς τῆς ἐχθρικῆς διατάξεως).

ii. Κατὰ τὴν νύκτα τῆς Χ—Ι πρὸς Χ ἰσχυραὶ ἐνέργειαι ἐπὶ τῶν κατωτέρω κατευθύνσεων μετὰ ταὐτοχρόνου διεισδύσεως ἐπὶ τῆς τοποθεσίας ΤΣΟΥΚΑ—ΛΕΣΙΤΣ—ΜΠΑΡΟ—ΓΙΑΜΑΤΑ.

—ΚΟΥΚΟΥΛΘΟΥΡΙΑ—ΠΟΛΕΝΑΤΑ — ΛΕΣΙΤΣ πρὸς κατάληψιν ΛΕΣΙΤΣ—ΤΣΟΥΚΑ.

— ΜΠΙΚΟΒΙΚ—ΡΟΤΟ—ΜΠΑΡΟ—Ὑψ. 1709 (Ν. 4360) πρὸς κατάλῆψιν ἀρχικῶς ΡΟΤΟ (Ν. 475565) καὶ ἐν συνεχείᾳ τῆς Γραμμῆς ΓΙΑΜΑΤΑ—ΜΠΑΡΟ—Ὑψ. 1709.

iii. — Κάλυψις τῆς κυρίας ταύτης προσπαθείας δι' ἐνεργειῶν ἐπὶ κατευθύνσεων:

—Ὑψ. 1695 (Ν. 5267)— ΒΙΓΛΑΛΟΥΝΤΖΑ — Ὑψ. 1918,8 (Ν. 480666)—ΓΙΩΡΓΟΥ ΚΕΦΑΛΙ (. 465685).

— ΒΡΥΣΗ ΝΙΤΣΑΣ (Ν. 3846)—ΓΚΡΑΔΙΣΤΑ (Ν. 3848)— ΒΟΥΤΣΙ (Ν. 3751).

iv. Ἀγκίστρωσις ἐχθρικῶν δυνάμεων ἐπὶ τοῦ λοιποῦ μετώπου καὶ δυνατότης ἐκτοξεύσεως ἰσχυρῶν ἐνεργειῶν ἐπὶ κατευθύνσεων :

— ΦΛΑΤΣΑΤΑ—(Ν. 2945)—ΙΕΡΟΠΗΓΗ (Ν. 3149)- ΚΡΟΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗ (Ν. 3255)—ΚΟΡΜΠΕΤΣΙ (Ν. 3160).

— ΚΑΤΩ ΚΛΕΙΝΑΙ—Λαιμὸς ΠΡΕΣΠΩΝ.

v. Ἐγκλωβισμὸς καὶ συμπίεσις τοῦ εἰς περιοχὴν ΚΟΥΛΑΣ—ΠΛΑΤΥ ἀποκοπέντος ἐχθροῦ, ἀπαγόρευσις διαφυγῆς πρὸς ΚΑ·Ι·ΜΑΚΤΣΑΛΑΝ—ΡΑΔΟΣΙ—ΣΙΝΙΑΤΣΙΚΟΝ καὶ συντριβὴ τούτου.

β) Μετὰ τὴν κατάληψιν τῆς γραμμῆς ΤΣΟΥΚΑ—ΛΕΣΙΤΣ—ΜΠΑΡΟ—ΓΙΑΜΑΤΑ ταχεῖα καὶ ἄνευ ἀπωλείας χρόνου προώθησις ἐπὶ τῶν κατευθύνσεων :

— ΛΕΣΙΤΣ—ΜΙΣΟΔΑΓΙΣΤΑ (Ν. 3965)—Λαιμὸς ΠΡΕΣΠΩΝ.

— ΜΠΑΡΟ—ΒΑΡΜΠΑ—(Ν. 3461)—ΚΟΡΜΠΕΣΙ (Ν. 3160) καὶ πρὸς ΜΠΟΥΤΣΙ (Ν. 3656).

— ΤΣΟΥΚΑ—ΒΙΓΛΑ ΛΟΥΝΤΖΑ, ἐὰν παραστῇ ἀνάγκη πρὸς ἐπιβοήθησιν ἐνεργείας ἐξ ἀνατολῶν (ὑψ. 1695).

γ) Ἐκκαθάρισις περιοχῆς ΜΠΟΥΤΣΙ—ΜΑΛΙ ΜΑΔΙ καὶ τοιαύτης Βορείως ΒΙΓΛΑΣ ΛΟΥΝΤΖΑ—ΑΝΤΑΡΤΙΚΟΥ (Ν. 4368).

δ) Ἀπὸ ἀφίξεως εἰς περιοχὴν ΚΡΑΝΙΑ (Ν. 335650)—ΜΙΚΡΟΛΙΜΝΗ (Ν. 3567) διαπεραίωσις δυνάμεων εἰς χερσόνησον ΠΥΞΟΥ.

7. α) ΔΙΑΤΑΞΙΣ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΔΥΝΑΜΕΩΝ

(Ἐκ δεξιῶν πρὸς τὰ ἀριστερά).

II ΜΕΡΑΡΧΙΑ

Τρεῖς Ταξιαρχίαι.
Ἴλη ἁρμάτων καὶ Ἴλη ἐφόδου ΙΙ Σ. Α. (ἀρχικῶς).
Ἴλη Τεθωρακισμένων ΙΧ Σ. Α.
Συγκρότημα ἐκ δύο μεραρχιακῶν λόχων προσκόπων (ΙΧ, Χ Μερ.) καὶ ἑνὸς Λόχου Ὀρ. Καταδρομῶν.
12 Ε.Σ.Π. (ἀρχικῶς μέχρι καταλήψεως ΠΟΛΕΝΑΤΑ—ὑψ. 1685).

XI ΜΕΡΑΡΧΙΑ

Δύο Ταξιαρχίαι (ἀρχικῶς).
Ἴλη ἁρμάτων καὶ Ἴλη ἐφόδου ΙΙ Σ.Α. (Μετὰ κατάληψιν ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ).

X ΜΕΡΑΡΧΙΑ

Τρεῖς Ταξιαρχίαι
14 Ε.Σ.Π.
Ἴλη ἁρμάτων XI Σ.Α.
Ἴλη ἁρμάτων (μεῖον οὐλαμὸς ΙΧ Σ.Α.).
Ἴλη Τεθωρακισμένων ΙΙ Σ.Α. (μεῖον οὐλαμός).
713, 719 Λόχοι Μηχανικοῦ.

IX ΜΕΡΑΡΧΙΑ

Τρεῖς Ταξιαρχίαι (ἐξ' ὧν μία ἀρχικῶς ἐφεδρεία Σ.Σ. περιοχὴν ΜΑΝΙΑΚΟΙ ΜΕΣΟΠΟΤΑΜΙΑ.

Οὐλαμὸς Τεθωρακισμένων ΙΙ Σ.Α.

ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ ΠΛΑΤΥ—ΒΙΤΣΙ—ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ

Ταξιαρχία ΙΙ Μεραρχίας — *Ὑπὸ δ]γὰς Ὑποδιοικητοῦ ΙΧ Μεραρχίας*
2 Τάγματα Χ Μεραρχίας (ΒΙΤΣΙ)
12 Ε. Σ. Π. — *Συγκρότησις μετὰ κατάληψιν ΠΟΛΕΝΕΤΑΣ — ὑψ. 1685*
Δύο Οὐλαμοὶ Τεθωρακισμένων ΙΧ Σ.Α.

ΜΕΡΑΡΧΙΑ ΚΑΤΑΔΡΟΜΩΝ

Ι Ταξ]ρχία ἐπὶ κατευθύνσεως καὶ πρὸ ΧΙ Μεραρχίας.
ΙΙ Ταξ]ρχία ἐπὶ κατευθύνσεως καὶ πρὸ Χ Μεραρχίας.

β) ΟΡΙΑ ΜΕΤΑΞΥ ΜΕΡΑΡΧΙΩΝ

i. **Μεταξὺ ΙΙ—ΧΙ Μεραρχιῶν :** *Ἀνώνυμον ΔΕΡΒΕΝ (Ν. 521658) — ΓΚΟΛΙΝΑΤΑ (Ν. 4865) — ὑψ. 1605 (Ν. 450657) ἅπαντα εἰς ΙΙ Μερ.*

ii. **Μεταξὺ ΧΙ—Χ Μεραρχιῶν :** *ΠΡΑΣΕΚ (Ν. 495526) — ΡΟΤΟ — ΜΑΚΡΟΧΩΡΙ (Ν. 4758) ὑψ. 1709 (Ν. 431605) — ΣΦΗΚΑ (Ν. 377632) ἅπαντα Χ Μ]χίαν — ΜΙΚΡΟΛΙΜΝΗ (Ν. 3567) ΧΙ Μεραρχίαν.*

iii. **Μεταξὺ Χ—ΙΧ Μεραρχιῶν :** *ΜΕΣΟΠΟΤΑΜΙΑ — ΠΛΑΤΥΔΡΟΜΟΣ (Ν. 355466) — ΔΕΝΡΟΧΩΡΙ — ΒΟΥΤΣΙ (Ν. 365515) ἅπαντα Χ Μεραρχίαν.*

ΑΠΟΣΤΟΛΑΙ

8. α) ΜΕΡΑΡΧΙΑ ΚΑΤΑΔΡΟΜΩΝ

Διὰ τῆς Ι Ταξιαρχίας (2 Μοῖραι), ἐξορμούσης περὶ τὴν 22αν ὥραν τῆς Χ—Ι καὶ ἐνεργούσης ἐν τῇ κατευθύνσει ΚΟΥΛΚΟΥΘΟΥΡΙΑ — ΠΟΛΕΝΑΤΑ — ΛΕΣΙΤΣ θὰ ἐπιδιώξῃ δι' ἀποφασιστικῆς καὶ ὁρμητικῆς προχωρήσεως τὴν διείσδυσιν ἐπὶ τῆς τοποθεσίας ΤΣΟΥΚΑ — ΛΕΣΙΤΣ, ἵνα διευκολύνῃ τὴν ἐνέργειαν τῶν ἐν β'. κλιμακίῳ δυνάμεων κρούσεως.

Διὰ τῶν ὑπολοίπων δυνάμεων, ἐξορμουσῶν τὴν ἰδίαν ὥραν καὶ ἐνεργουσῶν ἐν τῇ κατευθύνσει ΜΠΙΚΟΒΙΚ — ΧΑΛΑΡΑ, ὑψ. 1709 (Ν. 4360) θὰ ἐπιδιώξῃ τὴν διείσδυσιν ἐντὸς τῆς τοποθεσίας ΓΙΑΜΑΤΑ — ΜΠΑΡΟ, ὑψ. 1709. Τῶν ἀνωτέρω ὅλων ἐπιτευχθέντων, ἐξασφάλισις διὰ τῶν ἀπαραιτήτων δυνάμεων καὶ μέχρις ἀφίξεως τῶν πρώτων τμημάτων Πεζικοῦ τῶν ὑψ. ΓΙΑΜΑΤΑ —ΜΠΑΡΟ—ΛΕΣΙΤΣ—ΤΣΟΥΚΑ, διὰ δὲ τῶν ὑπολοίπων δυνάμεων τολμηρὰ προώθησις διὰ μὲν τοῦ μείζονος τῶν δυνάμεών της πρὸς ΒΑΡΜΠΑ—ΚΟΡΜΠΕΤΣΙ, διὰ δὲ τοῦ ὑπολοίπου πρὸς ΠΡΕΒΟΛ—Λαιμὸν ΠΡΕΣΠΑΣ. Πρὸς τοῦτο ὅλα τὰ ἅρματα μάχης ἀμφοτέρων τῶν συγκροτημάτων ὑπὸ ἑνιαίαν διοίκησιν θὰ τεθῶσιν ὑπὸ τὰς διαταγὰς τῆς Μεραρχίας Καταδρομῶν.

β) ΙΙ ΜΕΡΑΡΧΙΑ

i. *Διὰ δυνάμεως ἐνισχυμένης Ταξιαρχίας, ἐνεργούσης ἰσχυρῶς καὶ αἰφνηδιαστικῶς ἐκ περιοχῆς ΚΟΥΛΚΟΥΘΟΥΡΙΩΝ καὶ πιεζούσης ἐκ περιοχῆς ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΑΣ — ΠΟΛΥΠΟΤΑΜΟΥ, θὰ προβῇ πρὸ τῆς νυκτὸς τῆς Χ - Ι πρὸς Χ ἡμέρας εἰς τὴν κατάληψιν ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ καὶ συγκροτήματος 1685 (τοῦτο εἶναι ἐπιδεκτικὸν μεταβολῆς).*

ii. *Ἡ Χ Μεραρχία πρὸς παραπλάνησιν καὶ διευκόλυνσιν τῆς ἄνω ἐνεργείας τῆς ΙΙ Μεραρχίας θὰ προβῇ εἰς πίεσιν ἐκ περιοχῆς ΓΚΛΑΒΑΤΑΣ (Ν. 5756) πρὸς ΚΟΥΛΑ διὰ μικρᾶς δυνάμεως.*

iii. *Κατὰ τὴν νύκτα τῆς Χ - Ι πρὸς Χ ἡ ΙΙ Μεραρχία διὰ τὴν κάλυψιν τοῦ δεξιοῦ τῶν Μονάδων Καταδρομῶν καὶ τῆς ΧΙ Μεραρχίας, καὶ διὰ τὴν*

ἐπιβοήθησιν τῆς ἐνεργείας πρὸς ΒΙΓΛΑΝ ΛΟΥΝΤΖΑΝ θὰ ὠθήσῃ ταὐτοχρόνως μὲ τὴν ἐξόρμησιν τῆς XI Μεραρχίας δύναμιν Τάγματος πρὸς ἐγκατάστασιν Β. Δ. ΤΡΙΒΟΥΝΟΥ (Ν. 505650)—ΓΚΟΛΙΝΑΤΑ (Ν. 4865) καὶ ἵνα τὸ Τάγμα τοῦτο συμμετάσχῃ εἰς τὴν ἐπίθεσιν κατὰ ΒΙΓΛΑΣ ἐν τῇ κατευθύνσει ΓΚΟΛΙΝΑΤΑ—ΒΙΓΛΑ ΛΟΥΝΤΖΑ.

Διὰ τὴν εὐρυτέραν κάλυψιν τῆς XI Μεραρχίας καὶ διὰ τήν, εἰ δυνατόν, κατάληψιν τοῦ συγκροτήματος ΒΙΓΛΑ ΛΟΥΝΤΖΑ — ΓΙΩΡΓΟΥ ΚΕΦΑΛΙ ἰσχυρὰ ἐνέργεια ἐν τῇ κατευθύνσει ὑψ. 1695, ΒΙΓΛΑ ΛΟΥΝΤΖΑ—ΓΙΩΡΓΟΥ ΚΕΦΑΛΙ.

Ἡ ἐνέργεια αὕτη θέλει ἐπιβοηθηθῇ δι' ἑτέρας ἐνεργείας τοῦ συγκροτήματος λόχων προσκόπων ἐνεργοῦντος ἀπὸ τῆς 24ης ὥρας τῆς X-I πρὸς X ἐπὶ κατευθύνσεως ΑΛΩΝΑ (Ν. 515692), ΣΤΟΔΕΝΑ ΒΟΔΑ (Ν. 5068), ΒΙΓΛΑ ΛΟΥΝΤΖΑ.

iv. *Ἐπιδίωξις καταλήψεως τῆς Γραμμῆς ΠΛΑΚΑ (Ν. 4971), ΜΠΕΛΛΑ ΒΟΔΑ (Ν. 4872), ΤΟΥΜΠΑ (Ν. 4877) καὶ ὤθησις πρὸς Λαιμὸν ΠΡΕΣΠΩΝ ἐν τῇ γενικῇ κατευθύνσει Κ. ΚΛΕΙΝΑΙ—ΛΑΙΜΟΣ.*

γ) XI ΜΕΡΑΡΧΙΑ

i. *Ὑπερβαίνουσα τὰς μονάδας τῆς II Μεραρχίας θὰ ἐνεργήσῃ ἐν τῇ γενικῇ κατευθύνσει ΠΟΛΕΝΑΤΑ — ΛΕΣΙΤΣ καὶ ὄπισθεν τῶν Μονάδων Καταδρομῶν καὶ θὰ ἐπιδιώξῃ νὰ γίνῃ ταχέως κυρία τῆς Γραμμῆς ΛΕΣΙΤΣ—ΤΣΟΥΚΑ καλυπτομένη εἰς τὸ δεξιὸν ὑπὸ τμημάτων τῆς II Μεραρχίας, ἅτινα πρὸς τοῦτο θὰ ἐνεργήσουν ἐπὶ νοτίων κλιτύων ΒΙΓΛΑΣ.*

ii. *Ἀπὸ καταλήψεως γραμμῆς ταύτης ἑτοιμότης διὰ τοῦ μείζονος τῶν δυνάμεων συνεχίσεως τῆς ἐνεργείας πρὸς Β. Δ. ἐπὶ τῆς Γενικῆς κατευθύνσεως ΛΕΣΙΤΣ—ΜΙΣΟΔΑΓΙΣΤΑ—Λαιμὸς ΠΡΕΣΠΩΝ καὶ ἐπεμβάσεως πρὸς ΒΙΓΛΑΝ ΛΟΥΝΤΖΑ, ἵνα ἐπιβοηθήσῃ, ἐὰν παραστῇ ἀνάγκη, ἐνέργειαν II Μεραρχίας.*

δ) X ΜΕΡΑΡΧΙΑ

i. *Διὰ δυνάμεως Ταξιαρχίας, ἐξορμούσης ταὐτοχρόνως μετὰ τῶν μονάδων Καταδρομῶν καὶ ἐνεργούσης ἐν τῇ κατευθύνσει ΠΡΑΣΕΚΑ (Ν. 495525), ΡΟΤΟ (Ν. 475565), θὰ προβῇ δι' ἀποφασιστικῆς καὶ τολμηρᾶς ἐνεργείας εἰς τὴν ταχίστην κατάληψιν ΡΟΤΟ, ἵνα καλύψῃ ἐξ ἀνατολῶν τὴν ἐνέργειαν ἐπὶ κατευθύνσεως ΜΠΙΚΟΒΙΚ—ΜΠΑΡΟ.*

ii. *Διὰ δυνάμεως Ταξιαρχίας ὑποστηριζομένης διὰ τοῦ συγκροτήματος ἁρμάτων καὶ ἐνεργούσης ἐν τῇ κατευθύνσει ΜΠΙΚΟΒΙΚ—ΜΠΑΡΟ—ΚΩΤΤΑ (Ν. 4061) καὶ ὄπισθεν τῶν μονάδων καταδρομῶν, θὰ προβῇ εἰς τὴν ταχεῖαν κατάληψιν τῆς Γραμμῆς ΓΙΑΜΑΤΑ—ΜΠΑΡΟ, ὑψ. 1707 (Ν. 4360).*

iii. *Διὰ δυνάμεως Τάγματος θὰ ἐνεργήσῃ ἀπὸ τῆς ἰδίας ὥρας ἐπὶ τῆς τῆς κατευθύνσεως ΒΡΥΣΗ ΝΙΤΣΑΣ (Ν. 3846), ΓΚΡΑΔΙΤΣΑ (Ν. 3848), ΒΟΥΤΣΙ, ὡς καὶ πρὸς ΓΙΑΝΝΗ ΚΕΦΑΛΙ (Ν. 3648), ΔΕΝΔΡΟΧΩΡΙ (Ν. 3649), πρὸς κάλυψιν ἐξ ἀριστερῶν τῆς κυρίας προσπαθείας καὶ πρὸς ἀγκίστρωσιν ἐχθρικῶν δυνάμεων.*

iv. *Μετὰ τὴν κατάληψιν γραμμῆς ΓΙΑΜΑΤΑ—ΜΠΑΡΟ ὑψ. 1707 ἄμεσος ἄνευ ἀναβολῆς προχώρησις πρὸς Β. Δ. ἐν τῇ γενικῇ κατευθύνσει ΜΠΑΡΟ—ΒΑΡΜΠΑ—ΚΟΡΜΠΕΤΣΙ ἐνδεχομένως πρὸς ΜΠΟΥΤΣΙ διὰ*

τὴν ἐκκαθάρισιν τῆς περιοχῆς δυτικῶς ΑΛΙΑΚΜΟΝΟΣ ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τῆς ΙΧ Μεραρχίας.

v. *Ἀπὸ τῆς ἀφίξεως εἰς περιοχὴν ΓΚΟΛΙΝΙ (Ν. 3462) ἑτοιμότης διαπεραιώσεως ἰσχυρῶν τμημάτων εἰς Χερσόνησον ΠΥΞΟΥ.*

ε) ΙΧ ΜΕΡΑΡΧΙΑ

i. *Πρὸ τῆς Χ ἡμέρας κατάληψις ὑψ. 1030 (Ν. 301465) καὶ τῆς Γραμμῆς ὑψ. 966 (Ν. 286464), ΑΓ. ΙΩΑΝΝΗΣ ΘΕΟΛΟΓΟΣ (Ν. 255465) πρὸς βελτίωσιν τῶν συνθηκῶν ἐξορμήσεως πρὸς Β. καὶ ἀπαγόρευσιν διαφυγῆς ἐχθροῦ πρὸς ΓΡΑΜΜΟΝ.*

ii. *Τὸ σύνολον τῶν δυνάμεων τῆς Μεραρχίας θὰ τηρηθῶσιν ἕτοιμοι ὀπίσω τῆς βάσεως ἐξορμήσεως ὅπως, ὡς δημιουργηθῶσιν εὐνοϊκαὶ συνθῆκαι καὶ κατόπιν εἰδικῆς διαταγῆς τοῦ Σ. ΣΤΡΑΤΟΥ, ἐνεργήσωσιν ἀποφασιστικῶς ἐπὶ κατευθύνσεως ΙΕΡΟΠΗΓΗΣ — ΚΡΟΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗΣ — ΚΟΡΜΠΕΤΣΙ (Ν. 3160) πρὸς ἀποκοπὴν τῆς ὁδοῦ διαφυγῆς τοῦ ἐχθροῦ πρὸς ΑΛΒΑΝΙΑΝ καὶ πρὸς ἐκκαθάρισιν ἐχθροῦ συγκροτήματος ΜΑΛΙ ΜΑΔΙ—ΜΠΟΥΤΣΙ ἐν συνδυασμῷ μετὰ τμημάτων Χ Μεραρχίας.*

στ) ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ ΠΛΑΤΥ—ΚΟΥΛΑ—ΒΙΤΣΙ—ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ

i. *Τὸ Συγκρότημα τοῦτο, συγκροτούμενον μετὰ τὴν κατάληψιν ΠΟΛΕΝΕΤΑΣ διὰ Δ]γῆς τοῦ Σ.Σ., θὰ ματαιώσῃ πᾶσαν προσπάθειαν διαφυγῆς τῶν ΚΣ. περιοχῆς ΠΛΑΤΥ—ΚΟΥΛΑ πρὸς οἱανδήποτε κατεύθυνσιν καὶ τὸ ταχύτερον θὰ ἐξοντώσῃ τὸν εἰς τὴν περιοχὴν ταύτην ἀποκοπέντα ἐχθρόν. Τούτου ἐπιτευχθέντος αἱ μετέχουσαι τοῦ συγκροτήματος μονάδες Δ]γῆ τοῦ Σ. Σ. θὰ ἐπανέλθωσιν εἰς τὰς Μεραρχίας των.*

ii. *Ὁμοίως θέλει ἀπαγορεύσῃ καὶ ἐξοντώσῃ πᾶσαν τυχὸν συγκέντρωσιν ΚΣ. εἰς περιοχὰς ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ—ΡΑΔΟΣΙ—ΧΕΙΜΑΔΙΤΙΣ.*

θ. ΠΥΡΟΒΟΛΙΚΟΝ

α) Ἅπαν τὸ Πυρ]κὸν τοῦ Σ. Σ. θὰ ἐνεργήσῃ ὡς ἑνιαῖον σύνολον ἐν τῷ χώρῳ ΒΙΓΛΑ ΛΟΥΝΤΖΑ—ΛΕΣΙΤΣ—ΓΙΑΜΑΤΑ—ΒΙΤΣΙ ὑπὸ τὰς ἀμέσους ἀλλὰ γενικὰς Δ]γὰς τοῦ Σ. Σ.

Πρὸς τοῦτο καὶ διὰ τὴν εὐχέρειαν ταχυτέρας πληρώσεως τῶν ἀναγκῶν τῶν Μεραρχιῶν, τὸ σύνολον τοῦ διατιθεμένου Πυρ]κοῦ πλὴν τῆς 144 Μ.Ο.Π., ἥτις θὰ ἀφεθῇ μὲ τὴν ΙΧ Μεραρχίαν, θὰ ὀργανωθῇ εἰς δύο Συγκροτήματα.

— ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ ΦΛΩΡΙΝΗΣ περιλαμβάνον :

104 Σ.Π.Π.
Μοίραν 101 Σ.Π.Π.
153 Μ.Μ.Π.
146 Μ.Ο.Π.
148 Μ.Ο.Π.

— ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ περιλαμβάνον :

102 Σ.Π.Π.
107 Σ.Π.Π.
152 Μ.Μ.Π. καὶ Πυρ]χίαν 151 Μ.Μ.Π.
142 Μ.Ο.Π.
143 Μ.Ο.Π.

β) ΓΕΝΙΚΗ ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΤΟΥ ΠΥΡΟΒΟΛΙΚΟΥ

Ὁλόκληρον, προωθούμενον ὅσον τὸ δυνατόν, νὰ δύναται νὰ ὑποστηρίξῃ ἀπὸ τῶν ἀρχικῶν θέσεων τὸ πεζικὸν ἐπὶ ὁλοκλήρου τῆς ζώνης ΠΟΛΕΝΑΤΑ — ΛΕΣΙΤΣ — ΜΠΑΡΟ — ΡΟΤΟ.

Τὸ μεγαλύτερον δυνατὸν μέρος νὰ δύναται νὰ μετάσχῃ τῆς προσπαθείας πρὸς ΒΙΓΛΑΝ.

Νὰ προπαρασκευασθῇ ἐνίσχυσις ζώνης IX Μερ. διὰ 2 Σ.Π.Π., 2 Μ.Μ.Π. καὶ 1 Μ.Ο.Π.

Ἔστω καὶ ὀλίγαι μονάδες ἀρχικῶς νὰ προωθηθῶσιν ἀμέσως ἅμα καταλήψει τοῦ ΡΟΤΟ καὶ ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ ὥστε νὰ βελτιωθῶσιν αἱ συνθῆκαι ὑποστηρίξεως ἐπὶ ΛΕΣΙΤΣ καὶ ΤΣΟΥΚΑ.

Ἡ συμμετοχὴ τοῦ Πυρ]κοῦ εἰς τὰς βολὰς προπαρασκευῆς καὶ ὑποστηρίξεως τῆς ἐπιθέσεως θὰ ρυθμισθῇ ὑπὸ τῶν λεπτομερεστέρων σχεδίων πυρός.

Συγκέντρωσις παρὰ τὰς ἀρχικὰς θέσεις τῶν πυροβόλων καὶ κατὰ Πυροβόλον :

— Πεδινοῦ 700 Βλήματα.

— Μέσου 300 »

— Ὀρειβ. 400 »

10. ΤΕΘΩΡΑΚΙΣΜΕΝΑ

α) Τὰ ἅρματα μάχης καὶ οὐλαμοὶ Τεθωρακισμένων, τεθέντα εἰς τὴν διάθεσιν X καὶ II Μερ. καὶ ἐνισχυόμενα ἕκαστον διὰ λόχου Πεζικοῦ ἢ Ἴλης ἐφόδου, τμήματος Μηχανικοῦ καὶ παρατηρητοῦ Πυρ]κοῦ, θὰ ἀποτελέσωσιν αὐτάρκη ἴδια συγκροτήματα μὲ ἀποστολήν :

i. *Ὑποστηρίξεως τῶν δυνάμεων Πεζικοῦ εἰς τὰς κυρίας προσπαθείας πρὸς ἀρχικὴν διάρρηξιν τῆς τοποθεσίας.*

ii. *Εἶτα ἐκμεταλλεύσεως διὰ βαθείας διεισδύσεως καὶ ἐπιδρομῶν πρὸς ΒΑΤΟΧΩΡΙ — ΚΡΟΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗΝ καὶ Λαιμὸν ΠΡΕΣΠΩΝ. Πρὸς τοῦτο ὁ Δ]τὴς τοῦ Σ]τος ἁρμάτων Ἀντ]ρχης ΣΠΑΝΤΙΔΑΚΗΣ παρακολουθῶν τὴν XI Ἴλην θὰ ἀναλάβῃ κατόπιν Δ]γῆς τοῦ Σ.Σ. τὴν Δ]σιν ὅλων τῶν ἁρμάτων ἀμφοτέρων τῶν συγκροτημάτων καὶ θὰ ὑπάγηται ἀπ' εὐθείας ὑπὸ τὸν Μέραρχον ΚΑΤΑΔΡΟΜΩΝ.*

β) Ὑπόλοιπα τεθωρακισμένα θ' ἀναλάβωσι προστασίαν κυκλοφορίας ἐπὶ κυρίων ἀρτηριῶν μετόπισθεν καὶ πεδίου μάχης.

11. ΜΗΧΑΝΙΚΟΝ

α) Πρὸ τῆς ἐπιθέσεως.

i. *Διάνοιξις καὶ βελτίωσις ὁδῶν βατῶν εἰς τροχὸν καὶ ἅρματα μάχης συμφώνως πρὸς εἰδικὰς ὁδηγίας.*

ii. *Συντήρησις χρησιμοποιουμένων ὁδῶν.*

β) Κατὰ τὴν ἐπίθεσιν.

i. *Ταχίστη διάνοιξις ὁδῶν βατῶν εἰς τροχὸν καὶ ἅρματα κυρίως :*

— Ἀπὸ περιοχῆς ΜΠΙΚΟΒΙΚ — ΠΡΑΣΕΚΑ διὰ ΧΑΛΑΡΑΣ πρὸς ΜΑΚΡΟΧΩΡΙ καὶ πρὸς αὐχένα ΓΙΑΜΑΤΑ — ΜΠΑΡΟ.

— Ἀπὸ ΚΟΥΛΚΟΥΘΟΥΡΙΑ — ΚΑΤΩ ΜΕΛΑ ἢ ΚΟΡΥΦΗ πρὸς ΜΑΚΡΟΧΩΡΙ.

ii. *Ἐνίσχυσις πεζικοῦ καὶ ἁρμάτων πρὸς διάνοιξιν ναρκοπεδίων.*

iii. *Διαπεραίωσις τμημάτων διὰ πλωτῶν μέσων εἰς Χερσόνησον ΠΥΞΟΥ.*

α) Συμμετοχὴ εἰς τὸ σχέδιον προπαρασκευῆς πρὸς καταστροφὴν τῶν ἰσχυρῶν ἐχθρικῶν ὀργανώσεων καὶ ἐχθρικοῦ Πυρ]κοῦ.

β) Ὑποστήριξις καὶ συνοδεία τῶν ἐπιθέσεων τοῦ Πεζικοῦ ἐν τῇ ζώνῃ κυρίας προσπαθείας.

γ) Ἀπαγόρευσις διαφυγῆς ἐχθρικῶν δυνάμεων πρὸς ΑΛΒΑΝΙΑΝ. Ἰδιαιτέρα σημασία εἰς ΚΡΟΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗΝ καὶ Λαιμὸν ΠΡΕΣΠΩΝ.

δ) Ἀπαγόρευσις ἐξωτερικῆς κυκλοφορίας ἐχθροῦ μὲ ἰδιαιτέραν σημασίαν εἰς κόμβους καὶ ὑποχρεωτικὰς διαβάσεις (Ν. 397587) — (Ν. 397605) (Ν. 424666) — (Ν. 475748) — (Ν. 469708) — (Ν. 470735) — (305548) (Ν. 377638).

ε) Προστασία τῆς κατευθύνσεως κυρίας προστασίας καὶ ἐξάρθρωσις πάσης ἐχθρικῆς ἀντεπιθέσεως τόσον κατὰ τὴν κίνησιν, ὅσον καὶ κατὰ τὴν ἐγκατάστασιν τῶν ἡμετέρων ἐπὶ ΓΙΑΜΑΤΑ ΜΠΑΡΟ — ΛΕΣΙΤΣ—ΤΣΟΥΚΑ καὶ μέχρι ἐνισχύσεως καὶ ἑδραιώσεως αὐτῶν.

. . . . . .

Ὁ Διοικητὴς Β΄. Σ. Σ.
ΜΑΝΙΔΑΚΗΣ ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ
Ὑποστράτηγος

Ἐπὶ τοῦ ἀνωτέρω Σχεδίου Ἐπιχειρήσεων τοῦ Β΄ Σ Σ. ἐξεδόθη ἡ ὑπ' ἀριθ. Α. Α. Π. 120]23-7-49 Δ]γὴ ΣΗΔΜ, ἐγκρίνουσα τοῦτο ἐν γενικαῖς γραμμαῖς μὲ ὡρισμένας τροποποιήσεις, ὡς κατωτέρω:

. . . . . .

1. *Συμφωνοῦμεν πρὸς τὰς γενικὰς γραμμὰς τοῦ σχεδίου.*
2. *Τὰ ἀκόλουθα σημεῖα χρήζουν διευκρινήσεως καὶ τροποποιήσεως.*

α) ΠΡΟΘΕΣΙΣ Σ. Σ.

Τὸ ὕψωμα ΒΙΓΛΑ ΛΟΥΝΤΖΑ θὰ καταληφθῇ.

Κατὰ τὴν διατύπωσιν τῶν προθέσεων τοῦ Σ. Σ. τὸ ζήτημα τοῦτο ὅταν ἔχῃ τὸ «εἰ δυνατὸν» ἰσοδυναμεῖ μὲ προσπάθειαν χαλαράν, συναφῆ πρὸς τὴν ἀποτυχίαν.

Ἡ κίνησις ὅμως Δυτικῶς τῆς γραμμῆς ΛΕΣΙΤΣ—ΜΠΑΡΟ δὲν θὰ ἐξαρτηθῇ ἐκ προηγουμένης πτώσεως τῆς ΒΙΓΛΑΣ.

β) ΜΕΘΟΔΟΣ

Ἐφ' ὅσον τελικῶς κριθῇ ἐπιβεβλημένον, νὰ διατυπωθῇ σαφῶς, ὅτι ἡ κατάληψις τῶν ὑψωμάτων ΠΟΛΕΝΑΤΑ καὶ ὑψ. 1685 θὰ ἐπιχειρηθῇ καὶ θὰ συντελεσθῇ τὴν ἑσπέραν Η—Ι ἡμέρας.

Κατάληψις ΠΟΛΕΝΤΑΣ ἐνωρίτερον, θὰ ἔχῃ συνέπειαν νὰ προδώσῃ τὸν ἐλιγμόν.

γ) ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΔΥΝΑΜΕΩΝ

i. *Τὸ Συγκρότημα ΒΙΤΣΙ (Ὑποδιοικητοῦ ΙΧ Μεραρχίας) νομίζομεν, ὅτι πρέπει νὰ προικοδοτηθῇ δι' ἁρμάτων.*

ii. *Δὲν φαίνεται ποῦ χρησιμοποιοῦνται αἱ Διοικήσεις τῶν ΙΙ καὶ ΙΧ συνταγμάτων ἀναγνωρίσεως.*

Τοῦτο νὰ καθορισθῇ εἰς τὸ σχέδιον.

δ) ΑΠΟΣΤΟΛΑΙ

i. *Τὸ συγκρότημα ἐκμεταλλεύσεως (Δυνάμεις Καταδρομῶν) κατὰ τὴν προώθησίν του πέραν τῆς γραμμῆς ΜΠΑΡΟ—ΛΕΣΙΤΣ—ΤΣΟΥΚΑ, ἐκτὸς τῶν ἁρμάτων, νὰ προικοδοτηθῇ καὶ δι' Ἰλῶν Θωρακισμένων.*

ii. *Ἡ ΓΚΛΑΒΑΤΑ (Ν. 5057) ἐνδιαφέρει σοβαρῶς τὴν ἀπὸ ΜΠΙΚΟΒΙΚ πρὸς ΜΠΑΡΟ κίνησιν τῆς Χ Μεραρχίας, διότι τὸ ΡΟΤΟ ἄνευ τῆς ΓΚΛΑΒΑΤΑΣ μόνον ἀσθενῶς καλύπτει τὴν πρὸς ΜΠΑΡΟ προσπάθειαν. Ἐκ τούτου προκύπτει ἡ ἀνάγκη ὅπως τὸ συγκρότημα ΒΙΤΣΙ ἀσχοληθῇ ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς μὲ τὴν κατάληψιν τῆς ΓΚΛΑΒΑΤΑΣ.*

ε) ΠΥΡΟΒΟΛΙΚΟΝ

i. *Εἰς τὴν διαταγὴν ἡμῶν ὁρίζεται κυρία προσπάθεια ἐξ Ἀνατολῶν (Δερβέν). Συνεπῶς νομίζομεν, ὅτι τὸ συγκρότημα ΦΛΩΡΙΝΗΣ πρέπει νὰ εἶναι ἰσχυρότερον προικοδοτημένον εἰς Πυροβολικὸν ἀφ' ὅτι τὸ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ.*

ii. *Ἡ ὑποστήριξις τοῦ Πεζικοῦ ἐπὶ ΛΕΣΙΤΣ καὶ ΤΣΟΥΚΑ ἐκ τῶν ἀρχικῶν θέσεων πυροβολικοῦ εἶναι ἀπαραίτητος καὶ πρέπει μὲ ὅ,τι δήποτε νὰ ἐξασφαλισθῇ.*

3. *Βάσει τῶν ἀνωτέρω παρακαλῶ ἐκδόσατε τὸ ταχύτερον τὴν γενικὴν διαταγὴν ἐπιχειρήσεων τοῦ Σ.Σ., ἣν νὰ ὑποβάλητε ἡμῖν εἰς διπλοῦν.*

Ἀντιστράτηγος ΒΕΝΤΗΡΗΣ Κ.

Τὴν 26-7-49 ἐκδίδεται ἡ ὑπ' ἀριθ. ΑΑΠ. 245227]4009]39 Διαταγὴ Ἀρχιστρατήγου, δι' ἧς διατάσσεται ἡ ἀναθεώρησις ὡρισμένων σημείων τῶν ὡς ἄνω Σχεδίων, ἐφ' ὧν αἱ ἀντιλήψεις τῆς Ἀνωτάτης Ἡγεσίας δὲν συνέπιπτον πλήρως πρὸς τὰς τοιαύτας τοῦ ΣΗΔΜ καὶ Β' Σ.Σ., καθόσον ὑπὸ τῶν τελευταίων τούτων ἐτροποποιήθησαν ἐπικινδύνως σημεῖα τινὰ τοῦ ἐλιγμοῦ, ὅστις εἶχε καθορισθῆ λεπτομερῶς ἐν συνεργασίᾳ ΓΕΣ—ΣΗΔΜ καὶ Β' Σ. Σ. εἰς ἐπανειλημμένας συσκέψεις. Ὁ Ἀρχιστράτηγος διὰ τῆς διαταγῆς ταύτης, ἐχούσης ὡς κατωτέρω, ἐπανέφερε τὸ ΣΗΔΜ ἐντὸς τοῦ καθορισθέντος ἐλιγμοῦ.

1. *Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 245198]14-7-49 διαταγῆς μου καὶ προφορικῶς διὰ τοῦ Ὑπαρχηγοῦ τοῦ ΓΕΣ, συνοδευομένου ὑπὸ τοῦ Διευθυντοῦ Α1]ΓΕΣ, παρέσχον ὡρισμένας διευκρινήσεις ἐπὶ τοῦ ἐφαρμοσθησομένου Σχεδίου Ἐπιχειρήσεων ΠΥΡΣΟΣ.*

2. *Ἐκ τῆς μελέτης τῶν ὑποβληθέντων σχεδίων δὲν φαίνεται νὰ συμπίπτουν πλήρως αἱ ἀντιλήψεις καὶ θεωροῦμεν σκόπιμον νὰ ἐπιστήσωμεν τὴν προσοχὴν ὑμῶν ἐπὶ σημείων τινων ὥστε τὸ σχέδιον νὰ ἀναθεωρηθῇ καὶ αἱ ἐκδοθησόμεναι πρὸς ἐφαρμογὴν διαταγαὶ μὴ ἀφήσουν δισταγμοὺς εἰς τοὺς ἐκτελεστάς.*

α) Ἡ καθορισθεῖσα ἀποστολὴ ὑπὸ τοῦ ΣΗΔΜ εἰς τὸ Β' Σ.Σ. (παρ. 6 σχεδίου ΣΗΔΜ) ἀφίσταται εἴς τινα σημεῖα τῶν ἀπόψεών μου.

Αὕτη δέον νὰ ἀποβλέπῃ εἰς τὰ ἑξῆς :

i. *Εἰς τὴν διάσπασιν τῆς ἐχθρικῆς τοποθεσίας μεταξὺ ΤΣΟΥΚΑΣ—ΜΠΑΡΟ δι' ἐνεργειῶν κατὰ τὰς δύο συνιστώσας κατευθύνσεις ΚΟΥΛΚΟΥΘΟΥΡΙΑ—ΛΕΣΙΤΣ καὶ ΜΠΙΚΟΒΙΚ—ΜΠΑΡΟ—ΛΕΣΙΤΣ μὲ ἰδιαιτέραν προσπάθειαν εἰς τὴν δευτέραν.*

ii. *Εἰς τὴν ὤθησιν ἐκ τοῦ ρήγματος τούτου δυνάμεων πρὸς* **ΒΑΡΜΠΑΝ** *καὶ μὲ ὑποβοηθητικὴν προσπάθειαν ἐπὶ κατευθύνσεως* **ΙΕΡΟΠΗΓΗΣ — ΚΡΟΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗΣ** *εἰς τὴν περίσφιγξιν ἐκ Βορρᾶ καὶ Νότου καὶ ἐκκαθάρισιν τοῦ ἰσχυροῦ ἀμυντικοῦ συγκροτήματος* **ΒΟΥΤΣΙ—ΜΑΛΙ ΜΑΔΙ.**

iii. *Εἰς τὴν κάλυψιν τῶν πλευρῶν τῆς κυρίας προσπαθείας. Συνεπῶς ὄχι διάθεσιν μέσων πρὸς κατάληψιν* **ΒΙΓΛΑΣ ΛΟΥΝΤΖΑΣ** *ἐκτὸς εὐνοϊκῶν συνθηκῶν.*

iv. *Εἰς τὴν προσπάθειαν ἀγκιστρώσεως δυνάμεων τοῦ ἐχθροῦ ἐν τῇ κατευθύνσει* **ΚΑΤΩ ΚΛΕΙΝΑΙ—ΛΑΙΜΟΣ** *καὶ ἐν περιπτώσει εὐνοϊκῶν συνθηκῶν κατάληψιν σημείων τῆς κυρίας κορυφογραμμῆς* **ΒΑΡΝΟΥΣ.**

v. *Εἰς τὴν ἐκμετάλλευσιν πρὸς* **ΠΡΕΒΟΛ—ΛΑΙΜΟΝ ΠΡΕΣΠΩΝ,** *εὐθὺς ὡς ἐξασφαλισθῇ κυρίως ἡ κατάληψις* **ΒΑΡΜΠΑΣ.**

β) Ἡ πρόθεσις τοῦ Β' Σ. Σ. (παραγ. 5 σχεδίου Β' Σ. Σ.) δέον νὰ διευκρινισθῇ εἰς τὰς κάτωθι γραμμάς :

i. *Ἡ πίεσις ἐπὶ τοῦ λοιποῦ μετώπου νὰ ἀποβλέπῃ :*

— *εἰς τὴν κάλυψιν τῶν πλευρῶν κυρίας προσπαθείας (ἐνεργείας πρὸς* **ΜΠΑΡΟ — ΛΕΣΙΤΣ).**

— *εἰς τὴν ἀγκίστρωσιν τῶν ἐχθρικῶν δυνάμεων.*

ii. *Ἡ κατάληψις* **ΒΙΓΛΑ ΛΟΥΝΤΖΑ — ΜΠΕΛΛΑ ΒΟΔΑ — ΤΟΥΜΠΑ** *δέον νὰ ἐπιχειρηθῇ μόνον εἰς περίπτωσιν εὐνοϊκῶν συνθηκῶν. Συνεπῶς ὄχι διάθεσις μέσων ὑπὲρ ταύτης καὶ εἰς βάρος τῆς κυρίας προσπαθείας.*

iii. *Ἡ γενικὴ κατεύθυνσις τῆς κυρίας προσπαθείας* **ΒΙΤΣΙ—ΛΕΣΙΤΣ—ΜΙΣΟΓΡΑΔΙΤΣΑ** *νὰ ἀναλυθῇ εἰς τὰς δύο συνιστώσας* **ΚΟΥΛΚΟΥΘΟΥΡΙΑ—ΛΕΣΙΤΣ—** *καὶ* **ΜΠΙΚΟΒΙΚ—ΜΠΑΡΟ—ΛΕΣΙΤΣ** *καὶ νὰ δοθῇ ἡ ἰδιάζουσα σημασία εἰς τὴν δευτέραν.*

γ) Ὁ τρόπος ἐνεργείας (παραγρ. 6 σχεδίου Β' Σ.Σ.) δέον νὰ διασαφηνισθῇ εἰς τὰ κάτωθι :

i. *Δὲν εὑρίσκομεν σκόπιμον τὴν προκαταρκτικὴν κατάληψιν* **ΠΟΛΕΝΑΤΑ (Ν. 5062)** *ἐκτὸς ἂν ὁ χρόνος συμπέσῃ ὥστε ἐν συνεχείᾳ νὰ ἀναληφθῇ ἡ κυρία ἐπιχείρησις.*

ii. *Μετὰ τὴν κατάληψιν τῆς γραμμῆς* **ΤΣΟΥΚΑ — ΛΕΣΙΤΣ — ΜΠΑΡΟ** *ἡ προώθησις δέον νὰ λάβῃ χώραν διὰ τοῦ κυρίως πρὸς* **ΒΑΡΜΠΑΝ** *καὶ καὶ δευτερευόντως πρὸς τὰς λοιπὰς κατευθύνσεις, ἐὰν ὑπάρξουν εὐνοϊκαὶ συνθῆκαι διὰ ταύτας.*

δ) Ἡ κατανομὴ τῶν δυνάμεων καὶ αἱ διδόμεναι εἰς τὰς Μ.Μ. ἀποστολαὶ ὑπὸ τοῦ Β' Σ.Σ. (παραγρ. 7, 8, σχεδίου Β' Σ.Σ.) χρήζουν ἀνασκοπήσεως, ἰδίᾳ ὅσον ἀφορᾷ τὴν προικοδότησιν τῆς κυρίας προσπαθείας·

i. *Εἰς τὴν κατεύθυνσιν* **ΜΠΙΚΟΒΙΚ — ΜΠΑΡΟ** *καὶ ἐν συνεχείᾳ πρὸς* **ΒΑΡΜΠΑ** *δέον νὰ διατίθενται ἱκαναὶ δυνάμεις, ὥστε νὰ ἐπαρκέσουν διὰ τὴν τροφοδότησιν εἰς βάθος τῆς προσπαθείας ταύτης.*

Ὁ ὄγκος τῆς Μεραρχίας Καταδρομῶν καὶ δύο τοὐλάχιστον Ταξιαρχίαι τῆς Χ Μ. δέον νὰ ἀποτελέσουν τὸ πρῶτον κλιμάκιον κρούσεως τῆς κατευθύνσεως ταύτης. Αἱ διατιθέμεναι ὑπὸ τῆς Χ Μ. δυνάμεις πρὸς κατάληψιν **ΡΟΤΟ** *καὶ κάλυψιν τοῦ Ἀνατ. πλευροῦ τῆς Μεραρχίας φαίνονται πολλαί. Ἐν πάσῃ περιπτώσει νὰ ἀναθεωρηθῇ ἡ κατανομὴ δυνάμεων καὶ ἐν ἀνάγκῃ νὰ προβλέπηται ἡ ἄμεσος ἐνίσχυσις τῆς Χ Μ. ὑπὸ τῆς ἐφεδρικῆς Ταξιαρχίας τῆς ΙΧ Μ. ἄνευ χρονοτριβῆς.*

ii. *Ὡς πρὸς τὸ συγκρότημα* **ΠΛΑΤΥ — ΚΟΥΛΑ — ΒΙΤΣΙ,** *μολονότι εὑρίσκομεν ἀναγκαίαν μίαν διοίκησιν, δὲν θὰ εἶναι σκόπιμος ἡ ἀνάθεσις τούτου*

εἰς τὸν ὑποδιοικητὴν IX Μ., ὅστις εἶναι ξένος πρὸς τὰς μονάδας ὧν τὴν διοίκησιν θὰ ἀναλάβῃ, καὶ θὰ εἶναι ἀναγκαῖος εἰς τὴν Μεραρχίαν του.

Τὸ Β' Σ.Σ. νὰ προσπαθήσῃ νὰ ρυθμίσῃ κατ' ἄλλον τρόπον τὸ ζήτημα τοῦτο.

iii. *Ὅσον ἀφορᾷ τὰς ἀποστολάς :*

Ἡ Μεραρχία Καταδρομῶν δὲν πρέπει νὰ προσκολληθῇ ἐν τῇ στενῇ ἐννοίᾳ πρὸς τὰς ἐνεργείας τῶν Μεραρχιῶν Πεζικοῦ.

Ἡ ἀποστολὴ τῆς Μ. Καταδρομῶν μὲ τὸν ὄγκον ἐπὶ τῆς κυρίας κατευθύνσεως (ΜΠΙΚΟΒΙΚ — ΜΠΑΡΟ) θὰ συνίσταται εἰς τὴν δι' αἰφνιδιαστικῆς ἐνεργείας διείσδυσιν διὰ τῶν διακένων πρὸς ὑφαρπαγὴν τοῦ ἀντικειμ. σκοποῦ ΜΠΑΡΟ — ΛΕΣΙΤΣ ἢ εἰς περίπτωσιν δυσμενῶν συνθηκῶν τὴν κατάληψιν ζωτικῶν σημείων τοῦ ἀντικειμενικοῦ τούτου σκοποῦ πρὸς ὑποβοήθησιν καταλήψεώς του ὑπὸ τοῦ Πεζικοῦ.

Κατὰ συνέπειαν αἱ ἐνέργειαι τῆς X καὶ XI Μ. δέον νὰ εἶναι συντονισμέναι ἐν χρόνῳ μὲ τὴν ἐνέργειαν τῶν Καταδρομῶν, ἀλλ' αἱ ἀποστολαί των δέον νὰ εἶναι σαφῶς καθωρισμέναι καὶ πλήρεις ὡς πρὸς τοὺς ἀντικειμενικοὺς σκοποὺς ἑκάστης Μεραρχίας, ἥτις πρέπει νὰ εἶναι ἑτοίμη νὰ ἐκμεταλλευθῇ τὸ ἔργον τῆς πρὸ ταύτης δρώσης δυνάμεως Καταδρομῶν, χωρὶς ὅμως νὰ ἀναμένῃ καὶ τὸ πᾶν παρὰ ταύτης.

iv. *Εἰς τὰς παραγράφους τῶν ἀποστολῶν ὁ ὅρος «ἐπιδίωξις» νὰ διαγραφῇ. Θὰ καθορίζηται σαφὴς ἐντολὴ εἰς ἑκάστην μονάδα. Ὅπου ὑπάρχῃ ἐνδοιασμὸς εἰς τὴν διοίκησιν περὶ τῆς δυνατότητος νὰ ἀχθῇ εἰς πέρας μία ἀποστολή, νὰ καθορίζηται ἀκριβῶς τὸ ἀναμενόμενον ἔργον, βάσει τῶν δυνατοτήτων τῆς μονάδος (μέγιστον — ἐλάχιστον).*

v. *Ὡς πρὸς τὸ πυροβολικὸν δέον τὸ σύνολον νὰ ἐνεργῇ ὑπὲρ τῆς κυρίας προσπαθείας καὶ συνεπῶς νὰ ἐξασφαλισθῇ ἡ συγκέντρωσις τοῦ μείζονος μέρους τῶν πυρῶν ἀμφοτέρων τῶν συγκροτημάτων ὑπὲρ ταύτης.*

Κατόπιν τῆς διευκρινήσεως τῆς κατευθύνσεως κυρίας προσπαθείας (ΜΠΙΚΟΒΙΚ — ΜΠΑΡΟ) καὶ τῆς σημασίας τοῦ ἀντικειμ. σκοποῦ ΒΙΓΛΑ ΛΟΥΝΤΣΑ νὰ διορθωθῇ ἡ σχετικὴ ἐντολὴ τοῦ πυροβολικοῦ.

Εἰς ὅ,τι ἀφορᾷ τὰ ἀποθέματα εἰς τὰς θέσεις πυροβόλων ταῦτα ἀποτελοῦν τρωτὸν στόχον καὶ δέον νὰ ἐλαττωθοῦν εἰς τὸ ἥμισυ καὶ τὸ ἕτερον ἥμισυ νὰ εἶναι κλιμακωμένον εἰς βάθος (ἔστω ἐπ' αὐτοκινήτων εἰς ἀπόστασίν τινα).

ε) Τὸ ἐπ' ὠφελείᾳ τοῦ ΒΙΤΣΙ ἀναμενόμενον ἔργον τοῦ Α' Σ.Σ. (παράγρ. 7 σχεδίου Σ.Η.Δ.Μ.) ἔγκειται :

Εἰς τὸ νὰ ἐξαναγκάσῃ τὸν ἐχθρὸν νὰ ἀποστείλῃ ἐνισχύσεις ἐκ ΒΙΤΣΙ πρὸς ΓΡΑΜΜΟΝ καὶ ὁπωσδήποτε εἰς τὸ νὰ ἀγκιστρώσῃ τὰς ἐχθρικὰς δυνάμεις ἐπὶ ΓΡΑΜΜΟΥ.

Δι' αὐτὸν ἀκριβῶς τὸν λόγον εὑρίσκομεν ὅτι ἡ προπαρασκευαστικὴ ἐνέργεια δέον νὰ περιορισθῇ εἰς τὸν ἀπολύτως ἀπαραίτητον χρόνον πρὸ τῆς ἡμέρας Δ (Δ-3 εἰ δυνατὸν) διὰ νὰ μὴ ἀντιληφθῇ ὁ ἐχθρὸς τὰς προθέσεις μας.

3. *Βάσει τῶν διὰ τῆς παρούσης ἐπεξηγήσεων νὰ ληφθοῦν αἱ τελικαὶ ἀποφάσεις, νὰ γίνουν αἱ σχετικαὶ διορθώσεις, αἵτινες νὰ ὑποβληθοῦν καὶ ἡμῖν.*

Ἀρχιστράτηγος Α. ΠΑΠΑΓΟΣ

Ἐν συνεχείᾳ πρὸς τὴν Διαταγὴν ταύτην ὁ Ἀρχιστράτηγος μετέβη εἰς ΚΟΖΑΝΗΝ καὶ εἰς συγκροτηθεῖσαν ὑπὸ τὴν προεδρίαν του σύσκεψιν τὴν 28-7-49 διεπίστωσεν ὅτι ἅπασαι αἱ προπαρασκευαστικαὶ ἐργασίαι διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Σχεδίου ἔβαινον συμφώνως πρὸς τὰ διὰ τῆς ὡς ἄνω Διατα-

γῆς του καθοριζόμενα. Ἐπιπροσθέτως ἔλαβεν γνῶσιν τῶν λεπτομερειῶν τοῦ μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης συντελεσθέντος προπαρασκευαστικοῦ ἔργου.

Κατόπιν τῶν ἀνωτέρω ἐξεδόθη ἡ κατωτέρω ὑπὸ τοῦ ΣΗΔΜ ὑπ' ἀριθ. ΑΑΠ. 136]29-7-49 Δ]γὴ πρὸς τὸ Β' Σ. Σ., διατάσσουσα τροποποίησιν καὶ συμπλήρωσιν τοῦ Σχεδίου Ἐπιχειρήσεων ΠΥΡΣΟΣ «Β» ὑπ' ἀριθ. ΑΑΠ. 132]22-7-49 τοῦ Β' Σ. Σ. καὶ ἔκδοσιν βάσει τῶν τροποποιήσεων καὶ συμπληρώσεων τούτων τῆς τελικῆς Διαταγῆς ἐπιχειρήσεων.

1. *Βάσει τῆς ἀνωτέρω διαταγῆς καὶ τῶν ὅσων διηυκρινίσθησαν καὶ ἐγένετο δεκτὰ κατὰ τὴν σύσκεψιν, προβῆτε εἰς τὰς διατασσομένας τροποποιήσεις καὶ συμπληρώσεις τοῦ σχεδίου ἐπιχειρήσεων ΠΥΡΣΟΣ (ὑμέτερον 132]2]22-ΥΙΙ-49).*

2. *Συγκεκριμμένως διὰ τῶν τροποποιήσεων τοῦ σχεδίου πρέπει νὰ πραγματοποιοῦνται σαφῶς τὰ κάτωθι :*

α) Ἅμα ὡς ἰσχυροποιηθῇ ἱκανοποιητικῶς ἡ τοποθεσία ΜΠΑΡΟ—ΛΕΣΙΤΣ—ΤΣΟΥΚΑ, ταχεῖα προώθησις δυνάμεων πρὸς τὰς κατευθύνσεις :

i. *ΛΕΣΙΤΣ—ΒΑΡΜΠΑ—ΚΟΡΜΠΕΤΣΙ καί,*

ii. *ΛΕΣΙΤΣ—ΠΡΕΒΟΛ—ΛΑΙΜΟΣ*

μὲ προτεραιότητα καὶ κυρίαν προσπάθειαν ἐπὶ τῆς πρώτης. Κάλυψις τῶν κατευθύνσεων τούτων τῆς μὲν πρώτης ἐξ ἀριστερῶν, ἐκ κατευθύνσεως ΜΠΟΥΤΣΙ—ΒΟΥΤΣΙ, τῆς δὲ δευτέρας ἐκ δεξιῶν ἀπὸ κατευθύνσεως ΓΕΩΡΓΙΟΥ—ΓΚΛΑΒΑ.

Ἡ πρὸς ΠΡΕΒΟΛ—ΛΑΙΜΟΝ κατεύθυνσις νὰ προικοδοτηθῇ καὶ διὰ τοῦ ὄγκου τῶν ἁρμάτων καὶ θωρακισμένων.

β) Ἡ ἀπὸ ΜΠΙΚΟΒΙΚ πρὸς ΜΠΑΡΟ—ΛΕΣΙΤΣ—ΒΑΡΜΠΑ κατεύθυνσις (Χ Μεραρχία) νὰ προικοδοτηθῇ ἐξ ἀρχῆς διὰ 2 τοὐλάχιστον Ταξιαρχιῶν τῆς Χ Μεραρχίας. Ἡ ἀπαραίτητος μόνον δύναμις θὰ ἀσχοληθῇ μὲ τὴν κάλυψιν ἐξ ἀριστερῶν.

Ἄλλαι δυνάμεις δέον ν' ἀσχοληθοῦν μὲ τὴν κατάληψιν ΡΟΤΟ καὶ ΓΚΛΑΒΑΤΑ.

γ) Πρὸς τὴν κατεύθυνσιν τῆς κυρίας προσπαθείας ΜΠΙΚΟΒΙΚ—ΛΕΣΙΤΣ—ΒΑΡΜΠΑ, πρέπει νὰ εἶναι προσανατολισμένη ἀπαραιτήτως ἡ ἐφεδρικὴ Ταξιαρχία τοῦ Σώματος Στρατοῦ (ἐκ τῆς ΙΧ Μ.) ἑτοίμη νὰ ἐπέμβῃ διὰ τὴν ἐπίτευξιν τῶν ζωτικῶν ἀντικειμενικῶν σκοπῶν. Μόνον ἄλλως τε μετὰ τὴν ἐπίτευξιν τούτων—ὡς ἔχετε καὶ ὁ ἴδιος παραδεχθῇ—θὰ εἶναι δυνατὴ ἡ ἐκδήλωσις ἐνεργείας ἐν τῇ κατευθύσει ΙΕΡΟΠΗΓΗ—ΚΡΟΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗ καὶ συνεπῶς μόνον τότε θὰ εἶναι ἐπιτρεπτέα μεταφορὰ δυνάμεων ἐξ ἄλλων περιοχῶν διὰ τὴν κατεύθυνσιν ταύτην.

δ) Ἡ ἀποστολὴ τῶν Δ. Καταδρομῶν σαφῶς καθορίζεται καὶ ἀναλύεται ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. ΑΑΠ. 245227]4009 διαταγῇ Ἀρχιστρατήγου (παρ. 2.δ.ιιι).

Ἡ ἀποστολὴ αὕτη εἶναι κατηγορηματικὴ διὰ τὰς Δ. Καταδρομῶν. Αἰφνιδιασμὸς καὶ ταχύτης εἰς τὸν ἐλιγμὸν θὰ ἐπιτευχθῇ δι' αὐτῶν. Συνεπῶς ἐπιβάλλεται ἡ ἐκ τῶν 2 κατευθύνσεων ἐνέργεια τούτων μὲ τὸν ὄγκον βεβαίως ἐπὶ τῆς κυρίας κατευθύνσεως ΜΠΙΚΟΒΙΚ—ΛΕΣΙΤΣ. Παρὰ τὰ λεχθέντα κατὰ τὴν 28-ΥΙΙ. ἔχομεν τὴν γνώμην, ὅτι εἶναι ἀπαραίτητος Ι ΜΟΚ ἐκ ΚΟΥΛΚΟΥΘΟΥΡΙΑ, ὥστε σπεύδουσα μὲ ἐπιτηδειότητα νὰ προκαταλάβῃ τὸν ἐχθρὸν κυρίως ΤΣΟΥΚΑΝ.

ε) Ὁ χρόνος καταλήψεως τῆς ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ ἔχει καθορισθῇ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 245227]4009 διαταγῆς Ἀρχιστρατήγου.

Ὡς πρὸς τὸ ὕψ. 1685 ἐπαφίεται εἰς τὴν κρίσιν τοῦ Διοικητοῦ Β'. Σ.Σ. ν' ἀποφασίσῃ, ἐὰν ἡ κατάληψις θὰ γίνῃ συγχρόνως μετὰ ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ ἢ θὰ προηγηθῇ ταύτης.

3. *Μετὰ τὰς ἀνωτέρω συμπληρώσεις ἐκδόσατε τὴν γενικὴν διαταγὴν ἐπιχειρήσεων τοῦ Σ.Σ., ἧς νὰ ὑποβάλητε ἡμῖν 2 ἀντίτυπα μέχρι 3 Αὐγούστου.*

Ἀντιστράτηγος ΒΕΝΤΗΡΗΣ Κ.

50. Τέλος συνετάγη ὑπὸ Β'. Σ. Στρατοῦ τὴν 4-8-49 ἡ κατωτέρω ὑπ' ἀριθ. ΑΑΠ. 132]15]4-8-49 Διαταγὴ Ἐπιχειρήσεων ΠΥΡΣΟΣ «Β», ἥτις ἀποτελεῖ καὶ τὴν τελικὴν τοιαύτην, βάσει τῆς ὁποίας ἐξελίχθησαν αἱ κατὰ ΒΙΤΣΙ ἐπιχειρήσεις τοῦ Στρατοῦ.

. . . . . .

ΑΠΟΣΤΟΛΑΙ

3. Β'. Σ. ΣΤΡΑΤΟΥ

α) Κατάληψις ἐχθρικῆς ἀμυντικῆς τοποθεσίας ΒΙΤΣΙ καὶ καταστροφὴ τῶν ἐν αὐτῇ ΚΣ. δυνάμεων βάσει τῶν ἀκολούθων γενικῶν γραμμῶν :

i. *Διάσπασις τῆς ἐχθρικῆς τοποθεσίας μεταξὺ ΤΣΟΥΚΑΣ—ΜΠΑΡΟ δι' ἐνεργειῶν κατὰ τὰς δύο συνιστώσας κατευθύνσεις ΚΟΥΛΚΟΥΘΟΥΡΙΑ ΛΕΣΙΤΣ καὶ ΜΠΙΚΟΒΙΚ—ΜΠΑΡΟ—ΛΕΣΙΤΣ μὲ ἰδιαιτέραν προσπάθειαν εἰς τὴν δευτέραν.*

ii. *Ὤθησις διὰ τοῦ ρήγματος τούτου πρὸς ΒΑΡΜΠΑΝ κυρίως καὶ ὑποβοηθητικὴν ἐνέργειαν ἐπὶ κατευθύνσεως ΙΕΡΟΠΗΓΗΣ—ΚΡΟΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗΣ διὰ τὴν περίσφιξιν ἀπὸ Β., Ν. καὶ Δ. καὶ ἐκκαθάρισιν τοῦ ἰσχυροῦ ἀμυντικοῦ συγκροτήματος ΒΙΤΣΙ—ΜΑΛΙ ΜΑΔΙ.*

iii. *Κάλυψις τῶν πλευρῶν τῆς κυρίας προσπαθείας.*

iv. *Προσπάθεια ἀγκιστρώσεως δυνάμεων τοῦ ἐχθροῦ ἐν τῇ γενικῇ κατευθύνσει ΚΑΤΩ ΚΛΕΙΝΑΙ—ΛΑΙΜΟΣ καὶ ἐν περιπτώσει εὐνοϊκῶν συνθηκῶν κατάληψις σημείων τῆς κυρίας κορυφογραμμῆς ΒΑΡΝΟΥΣ.*

v. *Ἐκμετάλλευσις πρὸς ΠΕΡΙΒΟΛΙ — ΛΑΙΜΟΝ ΠΡΕΣΠΩΝ εὐθεῖς ὡς ἐξασφαλισθῇ κυρίως ἡ κατάληψις ΒΑΡΜΠΑΣ καὶ κάλυψις ταύτης ἐκ δεξιῶν ἀπὸ κατευθύνσεως ΓΙΩΡΓΟΥ—ΓΚΛΑΒΑ.*

vi. *Συντριβὴ τοῦ ἐχθροῦ ἐπὶ τῶν λοιπῶν περιοχῶν τῆς ἐχθρικῆς τοποθεσίας ΒΙΤΣΙ καὶ διαπεραίωσις δυνάμεων εἰς Χερσόνησον ΠΥΞΟΥ πρὸς ἐκκαθάρισιν.*

β) Πρὸ τῆς ἐπιθέσεως *: Ἐκκαθάρισις τῶν μετόπισθεν, ἐξουδετέρωσις τῶν ΚΣ. ὀργανώσεων καὶ ἐμπέδωσις τῆς ἀσφαλείας ἐν αὐτοῖς.*

γ) Δυτικὸν ὅριον Σ. Στρατοῦ *: ΕΛΛΗΝΟΑΛΒΑΝΙΚΗ ΜΕΘΟΡΙΟΣ εἰς (Ν. 240466) ΚΟΡΟΡΕΚΑ — ΡΕΜΜΑ—ΟΙΝΟΗ—ΜΕΣΟΠΟΤΑΜΙΑ—ΜΑΝΙΑΚΟΙ — ΑΡΓΟΣ ΟΡΕΣΤΙΚΟΝ — ΑΛΙΑΚΜΩΝ ἅπαντα εἰς Β'. Σ. Σ. πλὴν ΑΡΓΟΥΣ εἰς Α'. Σ. Σ.*

4. Α'. Σ. ΣΤΡΑΤΟΥ

Πρὸ καὶ κατὰ ΒΙΤΣΙ ἐπιθέσεως θέλει ἐνεργήσει εἰς ΓΡΑΜΜΟΝ πρὸς ἀπαγόρευσιν μεταφορᾶς ἐχθρικῶν δυνάμεων ἐκ ΓΡΑΜΜΟΥ εἰς ΒΙΤΣΙ ἢ ἀντιστρόφως καὶ πρὸς ἀγκίστρωσιν ἐχθρικῶν δυνάμεων ἐπὶ ΓΡΑΜΜΟΥ.

ΠΡΟΘΕΣΙΣ

5. *Συντριβὴ τῶν εἰς ΒΙΤΣΙ ΚΣ. ἐξαναγκαζομένων νὰ δώσουν ἀγῶνα διὰ τοῦ ἀποκλεισμοῦ διαφυγῆς αὐτῶν εἴτε πρὸς ΑΛΒΑΝΙΑΝ εἴτε πρὸς Δ. καὶ Ν· εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς Χώρας.*

6. ΓΕΝΙΚΟΣ ΤΡΟΠΟΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Μετὰ προκαταβολικὴν βελτίωσιν τῆς βάσεως καὶ τῶν συνθηκῶν ἐξορμήσεως ἐπιτυγχανομένων διὰ τῆς καταλήψεως ΠΟΛΕΝΑΤΑ—1685.

α) Ἰσχυρὰ αἰφνιδιαστικὴ ἐπίθεσις ἐπὶ τῆς γενικῆς κατευθύνσεως ΒΙΤΣΙ—ΛΕΣΙΤΣ — ΜΙΣΟΔΑΓΙΣΤΑ—(Ν. 3965) πρὸς διάρρηξιν καὶ κατάληψιν τῆς τοποθεσίας ΤΣΟΥΚΑ—ΛΕΣΙΤΣ—ΜΠΑΡΟ—ΓΙΑΜΑΤΑ, μετὰ ταυτοχρόνου πιέσεως ἐπὶ ὁλοκλήρου τοῦ λοιποῦ μετώπου ἐπὶ σκοπῷ ἀφ' ἑνὸς μὲν ἀγκιστρώσεως τῶν ἐχθρικῶν δυνάμεων καὶ ἀφ' ἑτέρου ἐκμεταλλεύσεως εὐνοϊκῶν συνθηκῶν πρὸς κατάληψιν σημείων καλυπτόντων τὴν κυρίαν ταύτην προσπάθειαν ἢ διευκολυνόντων τὰς περαιτέρω ἐνεργείας.

β) Ἐν συνεχείᾳ ἄνευ οὐδεμιᾶς διακοπῆς, ταχεῖα προώθησις ἀφ' ἑνὸς μὲν καὶ πρωτίστως πρὸς ΒΑΡΜΠΑ—ΚΟΡΜΠΕΤΣΙ ἐν συνδυασμῷ πρὸς ἰσχυρὰν ἐπίθεσιν ἐπὶ τῆς κατευθύνσεως ΦΛΑΤΣΑΤΑ—ΙΕΡΟΠΗΓΗ—ΚΡΟΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗ, ἀφ' ἑτέρου δὲ διὰ τῶν δυνατῶν διαθεσίμων ἀκόμη μέσων πρὸς ΛΑΙΜΟΝ ΠΡΕΣΠΩΝ, ἐν συνδυασμῷ πρὸς ἐνέργειαν ἐπὶ τῆς κατευθύνσεως ΚΛΕΙΝΑΙ—ΤΟΥΜΠΑ—ΛΑΙΜΟΣ ΠΡΕΣΠΩΝ ἐπὶ τῷ τελικῷ σκοπῷ ἀποκοπῆς τῆς διὰ ΛΑΙΜΟΥ καὶ ΚΡΟΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗΣ διαφυγῆς πρὸς ΑΛΒΑΝΙΑΝ, ἵνα καταστῇ οὕτω δυνατὴ ἡ διὰ μάχης ἐξόντωσις τῶν ΚΣ.

γ) Διαπεραίωσις καὶ διὰ πλωτῶν μέσων Δ. ΠΡΕΣΠΑΣ πρὸς ὁλοσχερῆ ἐξαφάνισιν πάσης ΚΣ. ἑστίας καὶ ἀποκατάστασις τῆς Ἐθνικῆς κυριαρχίας ἐφ' ὁλοκλήρου τῆς περιοχῆς ΒΙΤΣΙ.

ΜΕΘΟΔΟΣ

7. *Ἡ συντριβὴ τοῦ εἰς ΒΙΤΣΙ ἐχθροῦ θὰ ἐπιδιωχθῇ εἰς 4 Φάσεις ὡς ἀκολούθως :*

α) Α' ΦΑΣΙΣ

Κατόπιν σφοδρᾶς προπαρασκευῆς Πυρ]κοῦ, Ἀεροπορίας καὶ βαρέων ὅπλων Πεζικοῦ, ἰσχυρὰ ἐπίθεσις ἐκ περιοχῆς ΚΟΥΛΚΟΥΘΟΥΡΙΩΝ τὴν Χ ἡμέραν (ὥραν 10.00) μετὰ ταὐτοχρόνου πιέσεως πρὸς ΠΛΑΤΥ (Ν. 5559) ΚΟΥΛΑ (Ν. 5659) ἐξ Ἀν. καὶ Ν. ἐκ περιοχῆς ΒΙΤΣΙ, πρὸς κατάληψιν ὁλοκλήρου τοῦ συγκροτήματος ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ καὶ τοιούτου ὑψ. 1685 — ΠΛΑΤΣΙΣΤΕ (Ν. 5160) ἐπὶ τῷ σκοπῷ δημιουργίας εὐνοϊκῶν συνθηκῶν ἐξορμήσεως πρὸς Δ.

Τούτου ἐπιτευχθέντος συνέχισις πιέσεως ἐξ ὅλων τῶν κατευθύνσεων κατὰ τὴν Χ ἡμέραν καὶ προσπάθεια ὅσον τὸ δυνατὸν μεγαλυτέρας προχωρήσεως ἐκ Β. πρὸς ΠΛΑΤΥ (Ν. 5559) καὶ πρὸς ΜΑΚΡΥΧΩΡΙ (Ν. 4758) πρὸς ἀγκίστρωσιν ἐχθροῦ καὶ πρὸς παρεμπόδισιν πάσης διαφυγῆς τούτου πρὸς Δ. ὅσον καὶ πρὸς Α καὶ ΝΑ.

β) Β' ΦΑΣΙΣ

i. *Ἀπὸ τῆς ἐπελεύσεως τοῦ σκότους τῆς Χ πρὸς Χ σὺν Ι αἰφνιδιαστικὴ ἐνέργεια ἀφ' ἑνὸς μὲν πρὸς κατάληψιν ΡΟΤΟ (Ν. 4756) καὶ ἀφ' ἑτέρου δὲ πρὸς διείσδυσιν δι' εἰδικῶν μονάδων ἐπὶ τῆς τοποθεσίας ΜΠΑΡΟ —*

ΛΕΣΙΤΣ—ΤΣΟΥΚΑ ἐπὶ τῷ σκοπῷ τῆς καταλήψεως τῆς τοποθεσίας ταύτης, μὲ ἑτοιμότητα ἐκτοξεύσεως ἐν περιπτώσει ἀνάγκης ταχέως ἰσχυρῶν ἐνεργειῶν διὰ μονάδων κρούσεως ἐπὶ τῶν κατευθύνσεων :

— ΜΠΙΚΟΒΙΚ—ΜΠΑΡΟ—ὑψ. 1709 (Ν. 4360)

— ΚΟΥΛΚΟΥΘΟΥΡΙΑ—ΠΟΛΕΝΑΤΑ—ΛΕΣΙΤΣ

Μὲ κυρίαν προσπάθειαν ἐπὶ πρώτης κατευθύνσεως.

ii. *Κάλυψις τῆς κυρίας ταύτης προσπαθείας ἐπὶ κατευθύνσεων : ὑψ. 1695 (Ν. 5267) — ΒΙΓΛΑ ΛΟΥΝΤΖΑ — ὑψ. 1918,8 (Ν. 480666) — ΓΙΩΡΓΟΥ ΚΕΦΑΛΙ (Ν. 465685) μὲ δυνατότητα ἐκμεταλλεύσεως εὐνοϊκῶν συνθηκῶν πρὸς κατάληψιν συγκροτήματος ΒΙΓΛΑ ΛΟΥΝΤΖΑ — 1919 καὶ ΒΡΥΣΗ ΝΙΤΣΑΣ (Ν. 3846) — ΓΚΡΑΔΙΣΤΑ (Ν. 3848) — ΒΟΥΤΣΙ (Ν. 3751),*

iii. *Ἐπὶ λοιποῦ μετώπου διὰ ἐπιθέσεων κατὰ περιορισμένων ἀντικειμενικῶν σκοπῶν, ἀγκίστρωσις δυνάμεων καὶ ἑτοιμότης ἐκμεταλλεύσεως εὐνοϊκῶν συνθηκῶν δι' ἐνεργειῶν ἐπὶ κατευθύνσεων :*

— ΦΛΑΤΣΑΤΑ (Ν. 2945) — ΙΕΡΟΠΗΓΗ (Ν. 3149) — ΚΡΟΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗ (Ν. 3255) — ΚΟΡΜΠΕΤΣΙ (Ν. 3160).

— ΚΑΤΩ ΚΛΕΙΝΑΙ — ΛΑΙΜΟΣ ΠΡΕΣΠΩΝ.

iv. *Συνέχισις συσφύξεως τοῦ εἰς περιοχὴν ΚΟΥΛΑΣ — ΠΛΑΤΥ ἀποκοπέντος ἐχθροῦ, ἀπαγόρευσις διαφυγῆς πρὸς ΚΑΙ·ΜΑΚΤΣΑΛΑΝ, ΡΑΔΟΣΙ, ΣΙΝΙΑΤΣΙΚΟΝ καὶ συντριβὴ τούτου.*

γ) Γ' ΦΑΣΙΣ

i. *Μετὰ τὴν στοιχειωδῶς ἀπαραίτητον ἑδραίωσιν ἐπὶ τῆς τοποθεσίας ΓΙΑΜΑΤΑ — ΜΠΑΡΟ — ΛΕΣΙΤΣ—ΤΣΟΥΚΑ ταχεῖα προώθησις ἐπὶ κατευθύνσεων :*

ΛΕΣΙΤΣ—ΒΑΡΜΠΑ—ΚΟΡΟΜΠΕΤΣΙ.

ΛΕΣΙΤΣ—ΜΙΣΟΔΑΓΙΣΤΑ (Ν. 3965) — ΠΡΕΒΟΛ — ΛΑΙΜΟΣ ΠΡΕΣΠΩΝ.

Μὲ προτεραιότητα καὶ κυρίαν προσπάθειαν ἐπὶ τῆς πρώτης.

ii. *Κάλυψις κατευθύνσεων τούτων ἐκ κατευθύνσεως ΜΠΟΥΤΣΙ, ΒΟΥΤΣΙ καὶ ἐκ δεξιῶν ΓΙΩΡΓΟΥ ΚΕΦΑΛΙ.*

iii. *Ταὐτοχρόνως μὲ ὤθησιν πρὸς ΒΑΡΜΠΑΝ ἐπιβοηθητικὴ ἰσχυρὰ ἐπίθεσις ἐπὶ κατευθύνσεως ΦΛΑΤΣΑΤΑ — ΙΕΡΟΠΗΓΗ — ΚΡΟΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗ — ΚΟΡΜΠΕΤΣΙ ἐπὶ σκοπῷ παρεμποδίσεως διαφυγῆς ἐχθροῦ πρὸς ΑΛΒΑΝΙΑΝ, περισφύξεως ἐκ Β. καὶ Ν. ἐχθροῦ περιοχῆς ΜΑΛΙ ΜΑΔΙ, ΜΠΟΥΤΣΙ, ΒΟΥΤΣΙ καὶ ἐκκαθαρίσεως τοῦ συγκροτήματος τούτου.*

iv. *Ἐξακολούθησις προσπαθείας ἐν τῇ κατευθύνσει ΚΑΤΩ ΚΛΕΙΝΑΙ—ΛΑΙΜΟΣ καὶ ἐκκαθάρισις περιοχῆς Β. ΒΙΓΛΑΣ ΛΟΥΝΤΖΑΣ — ΑΝΤΑΡΤΙΚΟΝ (Ν. 4368).*

δ) Δ' ΦΑΣΙΣ

Ἀπὸ ἀφίξεως εἰς περιοχὴν ΚΡΑΝΙΑ (Ν. 335650) — ΜΙΚΡΟΛΙΜΝΗ (Ν. 3567) ἑτοιμότης διαπεραιώσεως δυνάμεων εἰς Χερσόνησον ΠΥΞΟΥ πρὸς παρεμπόδισιν διαφυγῆς ἐχθροῦ πρὸς ΑΛΒΑΝΙΑΝ καὶ ἐκκαθάρισιν ταύτης.

8. ΔΙΑΤΑΞΙΣ — ΚΑΤΑΝΟΜΗ

i. **II. Μεραρχία.**

— Τρεῖς Ταξιαρχίαι.

— Συγκρότημα Τεθωρακισμένων ("Ιλη ἁρμάτων καὶ "Ιλη ἐφόδου τοῦ II Σ.Α., "Ιλη Τεθωρακισμένων IX Σ.Α. μεῖον δύο Οὐλαμοὶ καὶ διμ. 701

Λόχου Μηχ]κοῦ), μέχρι καταλήψεως ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ — 1685. Μετὰ ταῦτα καὶ εὐθὺς ὡς ἀποκατασταθῇ ἡ ὁδὸς ΚΟΥΛΚΟΥΘΟΥΡΙΑ — ΚΟΡΥΦΗ (Ν. 505615) — ΜΑΚΡΟΧΩΡΙ (Ν. 4758) εἰς διάθεσιν ΙΙΙ Μεραρχίας.

— *Οὐλαμὸς ΙΧ Σ.Α. (ΒΕΥΗΣ).*

— *Συγκρότημα Προσκόπων (Λόχοι ΙΧ, Χ Μ]χιῶν, Λόχος ΙΙΙ Μ]χίας).*

— *83 Τ. Ε.*

— *Δ]σις καὶ Διμοιρία Α]Τ. 75 χιλ. (μέχρι καταλήψεως ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ ὑψ. 1685).*

— *142, 146 Μ.Ο.Π. (Μέχρι καταλήψεως ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ 1685, Μετὰ ταῦτα εἰς ΧΙ Μεραρχίαν).*

— *759 Λ.Ο.Μ. (Μεῖον Διμοιρ.).*

— *250 Χειρουργικὴ μονάς.*

ii. **XI. Μεραρχία.**

— *Δύο Ταξιαρχίαι (31,33).*

— *Διοίκησις καὶ διμοιρία Α]Τ 75 χιλ. (ΙΙ Μ]χίας, μετὰ κατάληψιν ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ—ὑψ. 1685).*

— *146, 142 Μ.Ο.Π. Ἀπὸ Χ σὺν Ι ἡμερ.*

— *765 Λ.Ο.Μ. (Κλιμάκιον 80 κτηνῶν) ΦΛΩΡΙΝΑΝ ἀπὸ 7-8-49.*

— *Διμοιρία 759 Λ.Ο.Μ. (ΙΙ Μεραρχίας) ΦΛΩΡΙΝΑΝ.*

— *772 Μ.Λ.Μ. (ΙΙ Μεραρχίας).*

— *242 Χειρουργικὴ μονὰς (ΦΛΩΡΙΝΑΝ).*

iii. **Χ Μεραρχία.**

— *Τρεῖς Ταξιαρχίαι (Μεῖον Τάγμα σὺν Λόχος 35 Ταξιαρχίας ὅπερ ἀπὸ καταλήψεως ΡΟΤΟ θὰ δράσῃ πρὸς ΓΚΛΑΒΑΤΑ).*

— *Διμοιρία Α]Τ 75 χιλ.*

— *248 Χειρουργικὴ Μονὰς (ΙΧ Μ]χίας) ΚΑΣΤΟΡΙΑ ἀπὸ 7-8-49.*

— *755 Λ.Ο.Μ.*

— *Ἴλη ΙΙ Σ.Α. (μεῖον Οὐλαμός).*

iv. **IX Μεραρχία.**

— *Δύο Ταξιαρχίαι (41, 43).*

— *Τάγμα 42 Ταξιαρχίας.*

— *Οὐλαμὸς Τεθωρακισμένων ΙΙ Σ.Α.*

— *246 Χειρουργικὴ Μονάς.*

v. **III Μεραρχία.**

— *Δύο Ταξ]χίαι (5 Τάγματα μεῖον Λόχος).*

— *Συγκρότημα Τεθωρακισμένων (Ἴλη ἁρμάτων ΧΙ Σ. Α. Ἴλη ἁρμάτων μεῖον οὐλαμὸς ΙΧ Σ.Α., Λόχος Πεζικοῦ Χ Μεραρχίας Διμοιρία 713 Λόχου Μηχανικοῦ).*

— *Συγκρότημα Τεθωρακισμένων ΙΙ Μεραρχίας (ὅρα 8 (ι)).*

— *763 καὶ 756 Λ.Ο.Μ. (περιοχὴ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ ἀπὸ 6-8-49).*

vi. **Συγκρότημα Μεσσηνοπούλου.**

(Ἀρχικῶς ὑπὸ ΙΙ Μεραρχίαν).

— *Ταξ]χία ΙΙ Μερ. (Μετὰ κατάληψιν ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ—1685).*

— *Τάγμα 35 Ταξιαρχίας (Μετὰ κατάληψιν ΡΟΤΟ).*

— 12 Ε.Σ.Π. (Περιοχὴν ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΑ).
— 14 Ε.Τ.Π. (Περιοχὴ ΒΙΤΣΙ).
— Λόχος 35 Ταξιαρχίας (Περιοχὴ ΒΙΤΣΙ).
— Δύο Οὐλαμοὶ Τεθωρακισμένων ΙΧ Σ.Α. (Περιοχὴν ΙΙ Μερ.).

} Ἀρχῆθεν

vii. **Μηχανικόν.**

(Ὑπὸ διαταγὰς Δ]τοῦ Μηχ]κοῦ Σ.Σ.).

— Α'. Συγκρότημα Περιοχῆς ΦΛΩΡΙΝΗΣ (701 Λόχος Μηχ]κοῦ μεῖον Διμ. 707 Λόχον Μηχανικοῦ).
— Β'. Συγκρότημα Περιοχῆς ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ (716 Λόχος, 719 Λόχος, 713 Λόχος μεῖον Διμοιρ.).
— Ἀπόσπασμα Μηχανικοῦ ΠΛΩΤΩΝ ΜΕΣΩΝ.

viii. **Ἐφεδρεία.**

Ταξιαρχία ΙΧ Μεραρχίας (μεῖον Τάγμα περιοχὴν ΑΓ. ΚΥΡΙΑΚΗ (Ν. 3493) ΚΟΛΟΚΥΝΘΟΥ (Ν. 4140).

ix. **Σ.Δ.Δ.Μ.**

— Λόχος 31 Τ.Ε. (Εἰς γέφυρας ΓΙΑΓΚΟΒΟΥ—ΚΑΛΟΝΕΡΙΟΥ—ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ—ἐπὶ ΑΛΙΑΚΜΟΝΟΣ).
— 32 Τ.Ε.
— 84 Τ.Ε.
— 88 Τ.Ε.
— ΙΙ Σ.Α. (μεῖον 2 Ἴλαι ἀναγνωρίσεως καὶ Ἴλη ἐφόδου).
— ΙΧ Σ. Α. (μεῖον Ἴλη σὺν Οὐλαμός).

ΟΡΙΑ ΜΕΤΑΞΥ ΜΕΡΑΡΧΙΩΝ

i. **Μεταξὺ ΙΙ - ΧΙ Μεραρχιῶν.**

ΔΕΡΒΕΝ (Ν. 5635)—ΤΡΙΒΟΥΝΟΝ (Ν. 5165)—ΓΚΟΛΙΝΑΤΑ (Ν. 4865)—ΥΨ. 1605 (Ν. 460657) ἅπαντα εἰς ΙΙ Μεραρχίαν.

ii. **Μεταξὺ ΧΙ—Χ Μεραρχιῶν.**

ΡΟΤΟ (Ν. 4756) (εἰς Χ Μερ.)—ΛΕΣΙΤΣ (ΧΙ Μερ.)—ΣΦΗΚΑ (Ν. 377632) (εἰς Χ Μερ.) ΜΙΚΡΟΛΙΜΝΗ (Ν. 3567) (εἰς ΧΙ Μερ.).

ΑΠΟΣΤΟΛΑΙ

9. α) ΙΙ ΜΕΡΑΡΧΙΑ

Α.' ΦΑΣΙΣ

i. Κατόπιν σφοδρᾶς καὶ ἰσχυρᾶς προπαρασκευῆς καὶ τῇ ὑποστηρίξει Πυρ]κοῦ, Ἀεροπορίας καὶ Βαρέων μέσων Πεζικοῦ, ἐπίθεσις, τὴν 10.00 ὥραν τῆς Χ ἡμέρας διὰ δυνάμεως Ταξιαρχίας ἐκ περιοχῆς ΚΟΥΛΚΟΥΘΟΥΡΙΩΝ πρὸς ταὐτόχρονον κατάληψιν ὁλοκλήρου ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ καὶ Συγκροτήματος 1685—ΠΛΑΤΙΤΣΑ μετὰ ταὐτοχρόνου πιέσεως ἐξ Α. (12 Ε. Σ. Π. καὶ Τεθωρακισμένων) καὶ ἐκ νότου (Συγκροτήματος ΜΕΣΣΗΝΟΠΟΥΛΟΥ).

ii. Μετὰ τὴν κατάληψιν 1685 συνέχισις προσπαθείας ἐκ Β. διὰ τὴν ὅσον ἔνεστι μεγαλυτέραν προχώρησιν πρὸς ΠΛΑΤΥ καὶ ΜΑΚΡΥΧΩΡΙ καὶ συνέχισις πιέσεων ἐξ Α. καὶ Ν. ἐπὶ τῷ σκοπῷ ἀγκιστρώσεως καὶ ἀπαγορεύσεως διαφυγῆς τοῦ ἐχθροῦ τόσον πρὸς Δ., διὰ ΜΑΚΡΥΧΩΡΙΟΥ ὅσον πρὸς Α. καὶ Ν.Α. διὰ ΡΑΔΟΣΙ.

Β' ΦΑΣΙΣ

i. *Διὰ δυνάμεως Ταξιαρχίας κάλυψις τοῦ δεξιοῦ τῆς XI Μερ. ἐκ περιοχῆς ΤΡΙΒΟΥΝΟΥ (Ν. 505650) — ΓΚΟΛΙΝΑΤΑΣ (Ν. 4865) — ΒΙΓΛΑΣ ΛΟΥΝΤΖΑΣ καὶ ἐπιζήτησις εὐνοϊκῶν συνθηκῶν, ὅπως προβῇ εἰς τὴν κατάληψιν τοῦ συγκροτήματος ΒΙΓΛΑΣ ΛΟΥΝΤΖΑΣ — ΓΙΩΡΓΟΥ ΚΕΦΑΛΙ.*

Πρὸς τοῦτο κατὰ τὴν νύκτα τῆς X πρὸς X+I παραλλήλως καὶ ἐν συνδέσμῳ μὲ τὸ δεξιὸν τῆς XI Μερ. προώθησις πρὸς ΤΡΙΒΟΥΝΟΝ καὶ ΓΚΟΛΙΝΑΤΑ δυνάμεως τοὐλάχιστον Τάγματος, ὅπερ δέον νὰ εἶναι εἰς θέσιν ὅπως τὸ ταχύτερον κατὰ τὴν ἑπομένην (X+I ἡμ.) ἐκδηλώσῃ ἐνέργειαν πρὸς ΒΙΓΛΑ ΛΟΥΝΤΖΑ ἐν συνδυασμῷ μὲ ἐνέργειαν κατὰ τοῦ αὐτοῦ ἀντικ. σκοποῦ ἀπὸ τῆς κατευθύνσεως ὑψ. 1695 (Ν. 5267) — ΒΙΓΛΑ ΛΟΥΝΤΖΑ.

Διὰ τὴν διευκόλυνσιν τῆς ἐνεργείας πρὸς ΒΙΓΛΑΝ συγκρότημα ἐκ τῶν IX, X Μεραρχιακῶν Λόχων προσκόπων καὶ ἑνὸς Λόχου III Μ]χίας ὑπὸ τὴν Δ]σιν Ἀξ]κοῦ τῆς III Μ]χίας θέλει εἰσδύσει κατὰ τὴν νύκτα τῆς X πρὸς X+I ἐπὶ τῆς κατευθύνσεως ΑΛΩΝΑΣ — ΚΑΛΥΒΕΣ ΛΑΚΚΟΥ (Ν. 4867), καὶ θέλει προσβάλει τὴν πρωΐαν τὰ νῶτα τῶν ἐπὶ ΒΙΓΛΑΣ ΚΣ. ἐπὶ τῷ σκοπῷ ὅπως τοὐλάχιστον ἐπιφέρῃ σύγχυσιν ἐπ' ὠφελείᾳ τῶν ἐκ Ν. καὶ Α. ἐπιχειρούντων, οἵτινες ὀφείλουν νὰ ἐκμεταλλευθῶσιν τὴν σύγχυσιν ταύτην.

Μολονότι δὲν δύναται μετὰ βεβαιότητος νὰ ὑπολογίσῃ εἰς ὑποστήριξιν Πυροβολικοῦ καὶ Ἀεροπορίας ἐν τούτοις θὰ δοθῇ πᾶσα τυχὸν διαθέσιμος ὑποστήριξις ἐκ τῆς κυρίας ἐνεργείας.

ii. *Διὰ δυνάμεως Ταξιαρχίας ἀγγίστρωσις τοῦ Β. ΠΙΣΣΟΔΕΡΙΟΥ ἐχθροῦ δι' ἐπιθέσεως κατὰ ἐκλεγομένων περιορισμένων ἀντικ. σκοπῶν, εἰς περιοχὴν ΟΥΣΙ (Ν. 5277) καὶ ΜΠΟΥΦΙ καὶ ἑτοιμότης εἰς περίπτωσιν εὐνοϊκῶν συνθηκῶν καταλήψεως τῆς κορυφογραμμῆς ΒΑΡΝΟΥΣ δι' ἐνεργείας ἐν τῇ κατευθύνσει ΚΑΤΩ ΚΛΕΙΝΑΙ — ΛΑΙΜΟΣ.*

iii. *Συνέχισις διὰ τοῦ Συγκροτήματος ΜΕΣΣΗΝΟΠΟΥΛΟΥ προσπαθείας ἐξοντώσεως τοῦ εἰς περιοχὴν ΠΛΑΤΥ—ΚΟΥΛΑ—ΓΚΛΑΒΑΤΑ (Ν. 5057) ἐχθροῦ δι' ἐνεργείας ἐξ ὅλων τῶν κατευθύνσεων καὶ ἤδη καὶ ἐκ Δ. ἐπὶ κατευθύνσεως ΡΟΤΟ — ΓΚΛΑΒΑΤΑ — ΚΟΥΛΑ.*

iv. *Ἀπαγόρευσις διαφυγῆς ἐχθροῦ πρὸς ΚΑ·Ι·ΜΑΚΤΣΑΛΑΝ παραλλήλως ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΒΙΚΗΣ μεθορίου.*

Γ' ΦΑΣΙΣ

i. *Συνέχισις προσπαθείας ἐν τῇ κατευθύνσει ΚΑΤΩ ΚΛΕΙΝΑΙ—ΛΑΙΜΟΣ ἐπὶ τῷ σκοπῷ τῆς ταχυτέρας ποσωθήσεως δυνάμεων πρὸς ΛΑΙΜΟΝ διὰ τὴν ἀπαγόρευσιν διαφυγῆς ΚΣ. πρὸς ΑΛΒΑΝΙΑΝ.*

ii. *Ἐκκαθάρισις περιοχῆς ΒΙΓΛΑΣ ΛΟΥΝΤΖΑ—ΠΙΣΣΟΔΕΡΙΟΥ—ΒΑΡΝΟΥΣ ἀπὸ κοινοῦ μετὰ XI Μεραρχίας.*

β) III ΜΕΡΑΡΧΙΑ

Β' ΦΑΣΙΣ

i. *Δι' αἰφνιδιαστικῆς καὶ ἀνεξαρτήτου ἐνεργείας ἀπὸ τῆς 2000 ὥ. τῆς X ἡμέρας ἐπὶ τῶν κατευθύνσεων :*

ΜΠΙΚΟΒΙΚ—ΜΠΑΡΟ—ΛΕΣΙΤΣ διὰ τοῦ ὄγκου (4 Μοῖραι) μεταξὺ ΛΟΣΝΙΤΣΑ Ρ. (Ν. 4254)—ΜΑΚΡΟΧΩΡΙΟΥ Ρ.

ΠΟΛΕΝΑΤΑ—ΛΕΣΙΤΣ (I Μοῖρα μεῖον Λόχος).

Θέλει εἰσδύσει τολμηρῶς διὰ τῶν διακένων καὶ θέλει προβῇ εἰς τὴν ὑφαρ-

παγὴν τοῦ ἀντικειμενικοῦ σκοποῦ ΜΠΑΡΟ ΛΕΣΙΤΣ ἢ εἰς περίπτωσιν δυσμενῶν συνθηκῶν θέλει προβῇ εἰς κατάληψιν ζωτικῶν σημείων τοῦ ἀντικειμενικοῦ τούτου σκοποῦ πρὸς ἐπιβοήθησιν καταλήψεώς του τὴν ἡμέραν Χ+Ι, τῇ βοηθείᾳ ἐν ἀνάγκῃ καὶ τοῦ ἀκολουθοῦντος Πεζικοῦ τῶν ἄλλων Μεραρχιῶν.

ii. *Ἡ ἐνέργεια τῆς Μεραρχίας εἰς οὐδένα περιορισμὸν θὰ ὑπόκηται ἐπ' ὠφελείᾳ τῶν λοιπῶν μονάδων. Αἱ ἀκολουθοῦσαι μονάδες θὰ ἐκμεταλλεύωνται τὰ ἀποτελέσματά της, ἀλλὰ οὐδὲν δύναται νὰ ζητήσωσι συνεπαγόμενον δεύσμευσιν τινὰ τῆς ἐλευθέρως πρὸς τὰ ἐμπρὸς ἐνεργείας τῶν μονάδων τῆς ΙΙΙ Μ]χίας. Δι' ὅλας τὰς ἀκολουθούσας μονάδας θὰ ὑπάρχῃ ὑποχρέωσις μόνιμος ἀφ' ἑνὸς νὰ ἀντικαθιστοῦν ἀμέσως τὴν ΙΙΙ Μερ. ἐπὶ τῶν καταληφθέντων ἀντ. σκοπῶν, προωθοῦσαι τὰς μονάδας των ἀμέσως ὄπισθεν, ἀφ' ἑτέρου νὰ ἀνταποκρίνωνται ἀμέσως εἰς πᾶσαν αἴτησιν ἐνισχύσεως ἢ βοηθητικῆς κινήσεως ἐκ μέρους τῆς ΙΙΙ Μερ.*

Γ'. ΦΑΣΙΣ

Εὐθὺς ὡς θεωρηθῇ ἐξασφαλισθεῖσα ἡ κατοχὴ τῆς καταληφθείσης τοποθεσίας ΜΠΑΡΟ—ΛΕΣΙΤΣ—ΤΣΟΥΚΑ συνέχισις ἐκμεταλλεύσεως ἄνευ ἀπωλείας χρόνου, δραστηρίως καὶ τολμηρῶς, ἀναλαμβανομένου ὑπὸ τῆς ΙΙΙ Μερ. τοῦ εἰς τὴν διάθεσιν τῆς ΙΙ Μεραρχίας Συγκροτήματος ἁρμάτων δι' ἐνεργείας ἐπὶ τῶν κατευθύνσεων :

i. *ΛΕΣΙΤΣ—ΒΑΡΜΠΑ—ΚΟΡΜΠΕΤΣΙ (διὰ τοῦ μείζονος καὶ ἐν ἀνάγκῃ διὰ τοῦ συνόλου τῶν δυνάμεών της).*

ii. *ΛΕΣΙΤΣ—ΜΙΣΟΔΑΓΙΣΤΑ—ΠΡΕΒΟΛ—ΛΑΙΜΟΣ (διὰ τῶν τυχὸν μὴ ἀπαραιτήτων δυνάμεων ἐπὶ τῆς πρώτης κατευθύνσεως).*

γ) Χ ΜΕΡΑΡΧΙΑ

Β'. ΦΑΣΙΣ

i. *Διὰ δυνάμεως Ταξιαρχίας ἐξορμούσης ταὐτοχρόνως κατὰ τὴν νύκτα τῆς Χ πρὸς Χ+Ι μετὰ τῶν μονάδων ΙΙΙ Μερ. ἐν τῇ κατευθύνσει ΠΡΑΣΕΚΑ (Ν. 495525)—ΡΟΤΟ (Ν. 475568) θὰ προβῇ δι' ἀποφασιστικῆς καὶ τολμηρᾶς ἐνεργείας εἰς τὴν ταχίστην κατάληψιν ΡΟΤΟ, πρὸς κάλυψιν ἐξ Α. τῆς ἐνεργείας ἐπὶ ΜΠΙΚΟΒΙΚ—ΜΠΑΡΟ ἀφήνουσα πρὸς τοῦτο ἐπὶ ΡΟΤΟ μετὰ κατάληψιν τούτου δύναμιν Τάγματος, ὅπερ θὰ ἐνεργήσῃ πρὸς ΓΚΛΑΒΑΤΑ (Ν. 5057)—ΛΙΛΙΑΚ - ΜΙΡΕΖΑ—ΚΟΥΛΑ ὑπὸ διαταγὰς Ταξ]χου ΜΕΣΣΗΝΟΠΟΥΛΟΥ.*

ii. *Διὰ τῆς ἀπαραιτήτου δυνάμεως θὰ ἐξασφαλίσῃ προγεφύρωμα Β. τοῦ χωρίου ΑΝΩ ΚΡΑΝΙΩΝΑΣ—ΜΑΥΡΟΚΑΜΠΟΣ ἀπὸ τῆς Χ-Ι ἡμέρας, ὥστε τμήματα τῆς ΙΙΙ Μερ. νὰ δύνανται νὰ παραμείνωσιν ἐκεῖ ἀνενόχλητα τὴν νύκτα Χ-Ι πρὸς Χ καὶ τὴν ἡμέραν Χ.*

iii. *Διὰ τοῦ συνόλου περίπου τῶν δυνάμεων αὐτῆς θέλει ἐνεργήσει ἐπὶ κατευθύνσεως ΜΠΙΚΟΒΙΚ — ΜΠΑΡΟ—Υψ. 1709 (Ν. 4360) ὄπισθεν τῶν μονάδων ΙΙΙ Μερ. ἑτοίμη ὅπως ἐκμεταλλευομένη τὸ ἔργον τῶν μονάδων τῆς ΙΙΙ Μερ. προβῇ ἐν ἀνάγκῃ καὶ διὰ δυναμικῆς ἐνεργείας εἰς τὴν πλήρη κατάληψιν τοῦ ἀντικ. σκοποῦ ΓΙΑΜΑΤΑ—ΜΠΑΡΟ—Υψ. 1709 ἐκκαθαρίζουσα πᾶσαν ἐνδιάμεσον ἐχθρικὴν ἀντίστασιν καὶ ὑποβοηθοῦσα τὴν ἐνέργειαν τῆς ΧΙ Μερ. πρὸς ΛΕΣΙΤΣ.*

iv. *Διὰ δυνάμεως Τάγματος θέλει ἐνεργήσει ἀπὸ τῆς ἰδίας ὥρας ἐπὶ τῆς κατευθύνσεως ΒΡΥΣΗ ΝΙΤΣΑΣ (Ν. 3846) — ΓΚΡΑΔΙΤΣΑ (Ν. 3848) — ΒΟΥΤΣΙ, ὡς καὶ πρὸς ΓΙΑΝΝΗ ΚΕΦΑΛΙ (Ν. 3648) — ΔΕΝΔΡΟ-*

ΧΩΡΙ (Ν. 3649) — ΚΟΥΛΕ (Ν. 345510) ἐν συνδυασμῷ μὲ τὰ τμήματα τῆς ΙΧ Μερ. πρὸς κάλυψιν ἐξ ἀριστερῶν τῆς ἐπὶ κατευθύνσεως ΜΠΙΚΟΒΙΚ — ΜΠΑΡΟ κυρίας προσπαθείας καὶ πρὸς ἀγκίστρωσιν ἐχθρικῶν δυνάμεων. Βραδύτερον κατὰ τὴν ἐπίθεσιν τῆς ΙΧ Μερ. τὸ Τάγμα τοῦτο, πυκνῶνον πρὸς τὸ ἀριστερόν του, θέλει ἐνεργήσει ἐν τῇ κατευθύνσει ΔΕΝΔΡΟΧΩΡΙ — ΚΟΥΛΕ παραλλήλως πρὸς τὸ δεξιὸν τῆς ΙΧ Μερ., ἵνα καλύψῃ τοῦτο διὰ προχωρήσεως πρὸς ΚΟΣΛΟΒΟ (Ν. 3650) καὶ δι' ἀπασχολήσεως τῶν ὑψ. 1162 (Ν. 338493) — ΚΟΥΛΕ.

Γ' ΦΑΣΙΣ

Ἀπὸ τῆς ἐξασφαλίσεως τῆς γραμμῆς ΓΙΑΜΑΤΑ — ΜΠΑΡΟ — Υψ. 1709 συνέχισις ἄνευ ἀπωλείας χρόνου τῆς προσπαθείας διὰ τοῦ ὄγκου τῶν δυνάμεων ἐν συνδέσμῳ μετὰ τῆς ΧΙ Μερ. ἐν τῇ κατευθύνσει ΜΠΑΡΟ—ΒΑΡΜΠΑ —ΚΟΡΜΠΕΤΣΙ καὶ διὰ περισφίξεως τοῦ εἰς τὴν περιοχὴν ΜΠΟΥΤΣΙ — ΒΟΥΤΣΙ — ΜΑΛΙ ΜΑΛΙ ἐχθρ[illegible] Β. Α. ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τῆς ΙΧ Μερ. ἐκ Ν. Δ. ἐν συνδυασμῷ ἐκκαθάρισις τῆς περιοχῆς ταύτης.

Δ' ΦΑΣΙΣ

i. *Ἀπὸ τῆς ἀφίξεως τῶν τμημάτων της εἰς περιοχὴν ΚΡΑΝΙΑ ΜΙΚΡΟΛΙΜΝΗ ἑτοιμότης διαστεραιώσεως, Δ]γῇ Σ.Σ., δυνάμεως Τάγματος καὶ διὰ πλωτῶν μέσων εἰς Χερσόνησον ΠΥΞΟΥ πρὸς παρεμπόδισιν διαφυγῆς ἐχθροῦ πρὸς ΑΛΒΑΝΙΑΝ καὶ ἐκκαθάρισιν ταύτης.*

ii. *Ἀπαιτούμενα πλωτὰ μέσα προσωθήσονται ἐγκαίρως μερίμνῃ Α10]Σ.Σ. εἰς διάθεσιν Μ]χίας.*

δ) ΧΙ ΜΕΡΑΡΧΙΑ

Β' ΦΑΣΙΣ

i. *Ὑπερβαίνουσα τὰς Μονάδας τῆς ΙΙ Μερ. ΔΕΡΒΕΝ — ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ καὶ ἐνεργοῦσα διὰ τοῦ συνόλου τῶν δυνάμεών της ἐν τῇ κατευθύνσει ΠΟΛΕΝΑΤΑ — ΛΕΣΙΤΣ ἀμέσως ὄπισθεν τῶν μονάδων τῆς ΙΙΙ Μερ. θὰ προβῇ δι' ἀποφασιστικῆς καὶ τολμηρᾶς ἐνεργείας εἰς τὴν ταχεῖαν κατάληψιν τοῦ ἀντικ. σκοποῦ ΛΕΣΙΤΣ—ΤΣΟΥΚΑ ἐκκαθαρίζουσα πᾶσαν ἐνδιάμεσον ἐχθρικὴν ἀντίστασιν.*

Γ' ΦΑΣΙΣ

i. *Καλυπτομένη δεξιὰ ἐκ περιοχῆς ΒΙΓΛΑΣ ΛΟΥΝΤΖΑ — ΓΙΩΡΓΟΥ ΚΕΦΑΛΙ (εἰς περίπτωσιν μὴ καταλήψεως τούτων κατὰ προηγουμένην Φάσιν) θὰ ἐνεργήσῃ ἄνευ ἀπωλείας χρόνου καὶ ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τῆς Χ Μερ. ἀμέσως, ὄπισθεν μονάδων ΙΙΙ Μερ. ἐν τῇ κατευθύνσει ΛΕΣΙΤΣ — ΜΙΣΟΔΑΓΙΣΤΑ — ΠΡΕΒΟΛ — ΛΑΙΜΟΣ, ἵνα γίνῃ ἀρχικῶς τὸ ταχύτερον κυρία τοῦ συγκροτήματος ΜΙΣΟΔΑΓΙΣΤΑ — ΠΡΕΒΟΛ πρὸς κάλυψιν τοῦ δεξιοῦ τῶν πρὸς ΒΑΡΜΠΑΝ κινουμένων δυνάμεων τῆς Χ Μερ. καὶ ἐν συνεχείᾳ ΛΑΙΜΟΥ πρὸς ἀποκοπὴν τῆς ὁδοῦ διαφυγῆς πρὸς ΑΛΒΑΝΙΑΝ τῶν ἐχθρικῶν δυνάμεων περιοχῆς ΒΙΓΛΑ ΛΟΥΝΤΖΑ — ΒΑΡΝΟΥΣ.*
Αἱ ἀπαιτήσεις καλύψεως ἢ ἐνισχύσεως τῆς πρὸς ΒΑΡΜΠΑΝ ἐνεργείας τῆς Χ. Μερ. ἀποτελοῦσι πρωτεύουσαν ὑποχρέωσιν τῆς Χ. Μεραρχίας.

ii. *Ἐκκαθάρισις ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τῆς ΙΙ Μερ. τῆς περιοχῆς ΒΙΓΛΑΣ ΛΟΥΝΤΖΑΣ — ΒΑΡΝΟΥΣ.*

ε) ΙΧ ΜΕΡΑΡΧΙΑ

i. *Διὰ καταλήψεως κατὰ τὴν νύκτα τῆς Χ πρὸς Χ+Ι ἡμέρας ἐν συνδέσμῳ μετὰ ἀριστεροῦ τῆς Χ Μερ. τῶν ὑψ. 1030 (Ν. 301463) — 996 (Ν.*

3147)—983 (Ν. 3048) ἀγκίστρωσις τῶν πρὸ τοῦ μετώπου αὐτῆς ἐχθρικῶν δυνάμεων καὶ ἑτοιμότης νυκτερινῆς ἐνεργείας Δ]γῆ Σ.Σ. ἐν τῇ κατευθύνσει ***ΦΛΑΤΣΑΤΑ — ΙΕΡΟΠΗΓΗ — ΚΡΟΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗ — ΚΟΡΜΠΕΤΣΙ*** *πρὸς κατάληψιν* ***ΣΜΑΡΔΕΣΙ*** *(Ν. 295535) καὶ ἐν συνεχείᾳ τῶν ὑψ.* ***Β. ΜΟΣΧΟΧΩΡΙΟΥ*** *(Ν. 3056) διὰ τὴν ἀποκοπὴν διαφυγῆς τοῦ ἐχθροῦ πρὸς* ***ΑΛΒΑΝΙΑΝ.***

ii. *Ἐκκαθάρισις ἐν συνεχείᾳ περιοχῆς* ***ΜΑΛΙ ΜΑΛΙ — ΒΟΥΤΣΙ — ΜΠΟΥΤΣΙ*** *διὰ περισφύξεως τοῦ ἐχθροῦ ἐκ Ν.Δ. καὶ τῆς Χ Μερ. ἐκ Ν. καὶ Β. Α.*

iii. *Διὰ τῆς ἐνεργείας ταύτης ἡ Μεραρχία θὰ ἐνισχυθῇ δι' ἰσχυροτάτων μέσων Πυρ]κοῦ καὶ Ἀεροπορίας ἐνδεχομένως δι' ἁρμάτων.*

iv. *Ἀπαγόρευσις πάσης διαφυγῆς ΚΣ. πρὸς Ν.*

στ) ΕΦΕΔΡΕΙΑ

i. *Ἡ εἰς περιοχὴν* ***ΑΓ. ΚΥΡΙΑΚΗ—ΚΟΛΟΚΥΝΘΟΥ*** *Ταξιαρχία (Τάγμα) τῆς ΙΧ Μερ. θὰ ἔχῃ ἑτοιμότητα ταχείας ἐπεμβάσεως εἴτε ἐν τῇ κατευθύνσει κυρίας προσπαθείας Χ. Μερ. εἴτε ὑπὲρ ΙΧ Μεραρχίας. Μεταφορικὰ μέσα θὰ ὦσιν πάντοτε ἑτοιμοκίνητα εἰς περιοχὴν* ***ΜΑΝΙΑΚΟΙ*** *διὰ τὴν ἄμεσον μετακίνησιν.*

ii. *Ἀπαγόρευσις ἐνδεχομένως διαφυγῆς ΚΣ. πρὸς Ν. (ΚΑΣΤΑΝΟΧΩΡΙΑ) διὰ τῆς περιοχῆς μεταξὺ* ***ΑΛΙΑΚΜΟΝΟΣ — ΑΛΒΑΝΙΚΗΣ ΜΕΘΟΡΙΟΥ.***

. . . . . .

10. ΠΥΡΟΒΟΛΙΚΟΝ

α) ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΙΣ

Ἅπαν τὸ Πυρ]κὸν τοῦ Σ.Σ. ὀργανούμενον εἰς δύο συγκροτήματα (πλὴν 144 καὶ 148 Μ.Ο.Π.) θὰ ἐνεργήσῃ ὡς ἑνιαῖον σύνολον ὑπὸ τὰς γενικὰς διαταγὰς τοῦ Σ.Σ.

i. **Β. Συγκρότημα ΦΛΩΡΙΝΗΣ**

104 καὶ 101 Σ.Π. (μεῖον Μοῖρα).
153 Μ.Μ.Π.
142 καὶ 146 Μ.Ο.Π.

ii. **Ν. Συγκρότημα ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ**

102 καὶ 107 Σ.Π.Π.
152 Μ.Μ.Π. καὶ Πυρ]χία 151 Μ.Μ.Π.
143 Μ.Ο.Π.

iii. **Ἐν ἀμέσῳ ὑποστηρίξει ΙΙ Μεραρχίας.**

148 Μ.Ο.Π.

iv. **Ἐν ἀμέσῳ ὑποστηρίξει ΙΧ Μερ]χίας.**

144 Μ.Ο.Π.

β) ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΠΟΣΤΟΛΑΙ

i. **Κατὰ τὴν Χ ἡμέραν :**

Βόρειον καὶ Νότιον Συγκρότημα ἐν ὑποστηρίξει ΙΙ Μερ. συμφώνως συνημμένῳ προγράμματι.

Πρὸ τῆς 1000 ὥ.

Καταστροφὴ πολυβολείων, ναρκοπεδίων, ἀντιολμικαὶ καὶ λοιπαὶ ἀποστολαὶ ἀναλόγως ἀναγκῶν καὶ βάσει σχεδίου ΙΙ Μέρ.

Προπαρασκευὴ 'Αντιβομβαρδισμὸς βάσει πίνακος ἀποστολῶν κοινοποιηθέντος εἰς τοὺς Δ]τὰς Πυρ]κοῦ ΙΙ καὶ Χ Μερ.
Προπαρασκευὴ τῆς ἐπιθέσεως.

'Από 1000 ὥ

'Υποστήριξις τῆς ἐπιθέσεως τῆς ΙΙ Μερ. βάσει σχεδίου πυρός, τούτου συντονιζομένου ὑπὸ τοῦ Σ.Σ., πρὸς κατάληψιν Υψ. ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ καὶ 1685.

ii. **Κατὰ τὴν Χ+Ι ἡμέραν**

Προτεραιότης ὑποστηρίξεως δι' ὁλοκλήρου τοῦ Πυρ]κοῦ κατὰ σειρὰν ὑπὲρ ΙΙΙ, ΧΙ, Χ Μεραρχιῶν καὶ ἐνδεχομένως ΙΙ Μερ.
143 Μ.Ο.Π. μετὰ κατάληψιν ΡΟΤΟ ἐν ἀμέσῳ ὑποστηρίξει ἀποσπάσματος ΜΕΣΣΗΝΟΠΟΥΛΟΥ μέχρις ἐκκαθαρίσεως περιοχῆς ΚΟΥΛΑ—ΠΛΑΤΥ.

iii. *Τοὐλάχιστον μοῖρα Πυρ]κοῦ ἐξ ἑκάστου Συγκροτήματος ἀμφοτέρας τὰς ἡμέρας Χ καὶ Χ+Ι θὰ ἔχῃ προτεραιότητα ἱκανοποιήσεως αἰτήσεων ΑΠΑΡ, Α.Ω.Π., ΕΠΑΡ διὰ τὴν προσβολὴν ἀπροόπτων στόχων καὶ ἐχθρικῶν Πυρ]χιῶν.*

. . . . . .

11. ΤΕΘΩΡΑΚΙΣΜΕΝΑ

α) ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΙΣ ('Υπὸ Δ]γὰς 'Αντ)χου ΣΠΑΝΤΙΔΑΚΗ)

ΒΟΡΕΙΟΝ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ	*Περιοχῆς*	*ΦΛΩΡΙΝΗΣ*	*Ὥρα διάταξιν*
ΝΟΤΙΟΝ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ	»	*ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ*	

β) ΓΕΝΙΚΗ ΑΠΟΣΤΟΛΗ

i. *'Υποστήριξις δυνάμεων Πεζικοῦ καὶ ΙΙΙ Μερ. εἰς τὰς κυρίας προσπαθείας πρὸς διάρρηξιν τῆς τοποθεσίας.*

ii. *Εἶτα ἐκμετάλλευσις διὰ βαθείας διεισδύσεως καὶ ἐπιδρομῶν πρὸς ΒΑΤΟΧΩΡΙ — ΚΡΟΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗΝ καὶ ΠΡΕΒΟΛ — ΛΑΙΜΟΝ ΠΡΕΣΠΩΝ ἐπὶ τῷ σκοπῷ τῆς ἀπαγορεύσεως πάσης κινήσεως καὶ ἀνασυντάξεως τοῦ ἐχθροῦ.*

iii. *Προστασία κυκλοφορίας ἐπὶ κυρίων ἀρτηριῶν μετόπισθεν.*

γ) ΕΙΔΙΚΑΙ ΑΠΟΣΤΟΛΑΙ

i. ΒΟΡΕΙΟΝ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ ('Υπὸ διαταγὰς 'Επιλάρχου ΠΑΠΑΘΕΟΔΩΡΟΥ)

'Υποστήριξις τῆς ἐπιθέσεως ΙΙ Μερ. πρὸς κατάληψιν Υψ. ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ καὶ 1685. 'Ενδεχομένως ΠΛΑΤΥ.
Μετὰ ταῦτα καὶ διάνοιξιν δρομολογίου πρὸς ΛΟΡΥΦΗΝ—ΜΑΚΡΟΧΩΡΙ, κίνησις πρὸς συνάντησιν τοῦ Ν. Συγκροτήματος.

ii. ΝΟΤΙΟΝ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ (ὑπὸ δ)γὰς 'Επ)χου ΠΛΑΣΤΗΡΑ)

Εὑρισκόμενον ὑπὸ δ]γὰς ΙΙΙ Μερ. θὰ ὑποστηρίξῃ ἀρχικῶς πᾶσαν ἐνέργειαν ταύτης καὶ ἐνδεχομένως μονάδων Πεζικοῦ διὰ τὴν ταχυτέραν κατάληψιν τῆς γραμμῆς ΓΙΑΜΑΤΑ—ΜΠΑΡΟ—ΛΕΣΙΤΣ, μὲ ἑτοιμότητα ὅπως ταχέως ἀχθῇ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ ΑΝΤΑΡΤΙΚΟΝ — ΚΡΟΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗ, ἵνα προσβάλῃ τὰ νῶτα τοῦ ἐχθροῦ καὶ ἀποκόψῃ τὴν ὑποχώρησίν του μετὰ καὶ ἄνευ τοῦ Βορείου Συγκροτήματος.

'Από τῆς ἀφίξεως ἐπὶ δημοσίας ὁδοῦ ΑΝΤΑΡΤΙΚΟΥ — ΚΡΟΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗΣ προώθησις τολμηρῶς πρὸς ΚΡΟΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗΝ μεῖζον τμῆμα καὶ διαθέσιμον τοιοῦτον πρὸς ΑΝΤΑΡΤΙΚΟΝ ΠΡΕΒΟΛ.

12. ΜΗΧΑΝΙΚΟΝ

α) ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΔΥΝΑΜΕΩΝ ΚΑΙ ΑΠΟΣΤΟΛΑΙ

i. **Συγκρότημα ΦΛΩΡΙΝΗΣ**

701 Λόχος Μηχ]κοῦ } *Ὑπὸ Δ]γὰς Δ]τοῦ Μηχ]κοῦ*
707 » » } *ΙΙ Μερ. Ἀρχικῶς*

Ἀποστολαὶ

Ἐνίσχυσις ἁρμάτων διὰ διατεθέντος ἀποσπάσματος Μηχ]κοῦ. Ἅμα τῇ καταλήψει τοῦ Υψ. ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ (Ν. 498621) καὶ τοῦ Υψ. 1685 (Ν. 522613) ἐπέκτασις τῆς ὁδοῦ ΔΕΡΒΕΝ—ΚΟΥΛΚΟΥΘΟΥΡΙΑ μέχρι ΚΟΡΥΦΗΣ (Ν. 505615) δι' ὅλων τῶν διατιθεμένων μέσων ὥστε τὴν νύκτα τῆς Χ πρὸς Χ + Ι νὰ εἶναι αὕτη βατὴ εἰς Μ. Πυρ]κόν.

Ἐν συνεχείᾳ ἅμα ὡς ἡ τακτικὴ κατάστασις ἐπιτρέψῃ ἐπέκτασιν ταύτης μέχρι ΜΑΚΡΟΧΩΡΙ μέσῳ (Ν. 498587).

Ἀποκατάστασις τῆς Ἐθνικῆς ὁδοῦ ΦΛΩΡΙΝΗΣ—ΠΙΣΣΟΔΕΡΙΟΥ—ΑΝΤΑΡΤΙΚΟΥ (εἰς δευτέραν σειρὰν ἐπείγοντος καὶ εὐθὺς ὡς ἡ τακτικὴ κατάστασις ἐπιτρέψῃ τοῦτο).

ii **Συγκρότημα ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ.**

716 Λόχος Μηχ]κοῦ.
719 » » (μεῖον Διμοιρία).
713 » » (μεῖον Διμοιρία ἀπὸ τῆς Χ—2 ἡμέρας).
Διοικητὴς ἀνωτέρω μονάδων ὁ Δ]τὴς Μηχ]κοῦ Χ Μεραρχίας.

Ἀποστολαί.

Ἐνίσχυσις ἁρμάτων διὰ διατεθέντος ἀποσπάσματος.
Τὴν νύκτα τῆς Χ — Ι πρὸς Χ καὶ πρὸς Χ + Ι συμπλήρωσις διανοίξεως ὁδοῦ ἀπὸ (Ν. 488520) πρὸς ΑΓ. ΑΝΤΩΝΙΟΝ (Ν. 480540) διὰ διέλευσιν ἁρμάτων. Τὴν Χ + Ι ἡμέραν συνέχεια διανοίξεως ἀνωτέρω ὁδοῦ διὰ διπλῆν κυκλοφορίαν.

Βελτίωσις τῆς ὁδοῦ ἀπὸ ΑΓ. ΑΝΤΩΝΙΟΥ πρὸς ΧΑΛΑΡΑ καὶ ἐν συνεχείᾳ πρὸς ΜΑΚΡΟΧΩΡΙ δι' ὅλων τῶν διατιθεμένων μέσων, ἵνα καταστῇ εὐχερῶς βατὴ εἰς παντὸς τύπου ὀχήματα καὶ νὰ ἑνωθῇ μὲ τὴν ὑπὸ τοῦ Β. Συγκροτήματος ὁδὸν ΚΟΡΥΦΗΣ.
Εὐθὺς ὡς ἡ τακτικὴ κατάστασις ἐπιτρέψῃ κατὰ σειράν:

— *Διάνοιξις ὁδοῦ ἀπὸ ΧΑΛΑΡΑ πρὸς (Ν. 410570) δι' αὐχένος μεταξὺ ΓΙΑΜΑΤΑ—ΜΠΑΡΟ.*
— *Ἀποκατάστασις τῆς ὁδοῦ ἀπὸ ΑΓ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ (Ν. 452575) διὰ ΤΡΕΣΚΑ ΡΕΜ. πρὸς (Ν. 400575).*
— *Ἀποκατάστασις τῆς ὁδοῦ ΜΑΚΡΟΧΩΡΙ — ΑΝΩ ΜΕΛΑΣ καὶ τῆς ὁδοῦ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ—ΓΑΒΡΟΥ—ΒΑΤΟΧΩΡΙΟΥ.*

iii. **IX. Μεραρχία.**

704 Λόχος Μηχ]κοῦ.
Βελτίωσις τῆς ὁδοῦ ΠΟΛΥΑΝΕΜΟΥ πρὸς ΙΕΡΟΠΗΓΗΝ—ΚΡΟΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗΝ.
Ἀποκατάστασις τῆς ὁδοῦ ΑΓ. ΚΥΡΙΑΚΗΣ — ΙΕΡΟΠΗΓΗΣ ἅμα ὡς ἡ τακτικὴ κατάστασις ἐπιτρέψῃ τοῦτο.

iv. **Ὑπὸ Δ]σιν Μηχανικοῦ Σ. Σ.**

Ἀπόσπασμα Μηχανικοῦ πλωτῶν μέσων διὰ χρησιμοποίησιν ἐν καιρῷ.
Ἀποθῆκαι ὑλικοῦ Μηχανικοῦ:

α) ΚΑΣΤΟΡΙΑ (728 Ὄρχος Μηχανικοῦ).
β) ΦΛΩΡΙΝΑ (701 Λόχος »).
γ) ΚΟΖΑΝΗ (723 Ὄρχος »).

13. ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ

α) Συμμετοχὴ εἰς τὴν προπαρασκευὴν πρὸς καταστροφὴν τῶν ἰσχυρῶν ἐχθρικῶν ὀργανώσεων, ἐχθρικῶν Πυρ]χιῶν, Παρατηρητηρίων, Σ. Δ]σεως κλπ.
β) Ὑποστήριξις (ὅρα πίνακα Νο 2) καὶ συνοδεία τῶν ἐπιθέσεων τοῦ Πεζικοῦ κατὰ ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ—Υψ. 1685 καὶ μεταγενεστέρως ἐν τῇ ζώνῃ τῆς κυρίας προσπαθείας.
γ) Ἀπαγόρευσις διαφυγῆς ἐχθρικῶν δυνάμεων πρὸς ΑΛΒΑΝΙΑΝ. Ἰδιαιτέρα σημασία εἰς ΚΡΟΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗΝ καὶ ΛΑΙΜΟΝ ΠΡΕΣΠΩΝ.
δ) Ἀπαγόρευσις τῆς ἐσωτερικῆς κυκλοφορίας ἐχθροῦ μὲ ἰδιαιτέραν σημασίαν εἰς κόμβους καὶ ὑποχρεωτικὰς διαβάσεις (Ν. 397587), (Ν. 397605), (Ν. 424666), (Ν. 475748), (Ν. 468708), (Ν. 470735), (Ν. 305548), (Ν. 377633).
ε) Προστασία τῆς κατευθύνσεως κυρίας προσπαθείας καὶ ἐξάρθρωσις πάσης ἐχθρικῆς ἀντεπιθέσεως τόσον κατὰ τὴν κίνησιν ὅσον καὶ κατὰ τὴν ἐγκατάστασιν τῶν ἡμετέρων ἐπὶ ΓΙΑΜΑΤΑ, ΜΠΑΡΟ, ΛΕΣΙΤΣ, ΤΣΟΥΚΑ καὶ μέχρις ἐνισχύσεως καὶ ἑδραιώσεως αὐτῶν.

14. ΕΚΤΕΛΕΣΙΣ

α) Ἡμέρα Χ. Καθορισθήσεται διὰ νεωτέρας Διαταγῆς.

β) Ἀρχικοὶ χῶροι συγκεντρώσεως. (Ὅρα συνημμένον Πίνακα Νο 1).

γ) Βάσις ἐξορμήσεως.
Κατ' ἀρχὴν κατεχομένη γραμμή.
Διὰ τὴν ΙΙΙ Μεραρχίαν ὁρίζεται κεκαλυμμένη περιοχὴ Ν. ΒΑΨΩΡΙ Ρ. ἥτις δέον ὅπως ἀπὸ τῆς Χ-2 ἐξασφαλισθῇ διὰ τμημάτων τῆς Χ Μεραρχίας κοινῇ συνεννοήσει.

δ) Ἐξόρμησις.
Α' ΦΑΣΙΣ : 1000 ὥ. Χ ἡμέρας.
Β' ΦΑΣΙΣ : 2000 ὥ. Χ »
Γ' ΦΑΣΙΣ :
— i. Μονάδων ΙΙΙ Μεραρχίας, Διαταγῇ Μεραρχίας.
— ii. Χ, ΧΙ, ΙΙ Μεραρχιῶν, Διαταγῇ Σ. Στρατοῦ.
— iii. ΙΧ Μεραρχία, Διαταγῇ Σ. Στρατοῦ.
Δ' ΦΑΣΙΣ : Δ]γῇ Σ. Στρατοῦ.

ε) Διάφορα.

i. Δέον νὰ κατανοηθῇ παρὰ πάντων ὅτι ἀνεξαρτήτως τῶν καθοριζομένων κυρίων προσπαθειῶν καὶ προικοδοτήσεως τῶν κατευθύνσεων, πᾶσα μονὰς καὶ πᾶν τμῆμα ὀφείλει νὰ ἐπιτύχῃ τὸ μέγιστον, ἐκμεταλλευόμενον πᾶσαν εὐκαιρίαν καὶ δημιουργοῦν διὰ τῆς ἀποφασιστικῆς του στάσεως καὶ τῆς ἐπιμονῆς εὐνοϊκὰς συνθήκας πρὸς διείσδυσιν καὶ ἐξάρθρωσιν τοῦ ἐχθροῦ.
ii. Δέον ἐπίσης νὰ κατανοηθῇ ὅτι πᾶσα ἀπώλεια χρόνου καὶ χρονοτριβὴ θέλει εἶναι εἰς βάρος τῆς ἐπιβαλλομένης ταχείας ἐκβάσεως τῆς ἐπιχειρήσεως. Πρόκειται περὶ ἐχθροῦ παρουσιάζοντος πολλὰς καὶ ποικίλας ὀργανώσεις, ἀλλὰ εὑρισκομένου ἐν ἀδυναμίᾳ νὰ ἐπανδρώσῃ πάσας τὰς θέσεις καὶ νὰ παρουσιάσῃ ἀντίστασιν ἀνάλογον τῶν ὀργανώσεων, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ἀπὸ ἀπόψεως ἠθικοῦ πρόκειται περὶ ἐχθροῦ μὲ ἠθικὸν κατώτερον τοῦ μετρίου.

iii. *Ὑπάρχουν ὑποχρεωτικῶς κενὰ εἰς τὴν ἐχθρικὴν διάταξιν. Ἡ διείσδυσις ἄρα εἶναι πάντοτε δυνατὴ καὶ πρέπει νὰ θεωρηθῇ ὡς θεμελιώδης κανὼν ἐνεργείας.*

iv. *Ἡ ὀρθὴ χρησιμοποίησις καὶ ἡ ἀποφασιστικὴ καὶ ἐπίμονος ἐνέργεια τῶν ἡμετέρων μονάδων, διαθετουσῶν ἰσχυρὰ καὶ εἰς ἱκανὸν ἀριθμὸν μέσα δύνανται νὰ ἐξασφαλίσωσι ταχέα καὶ θετικὰ ἀποτελέσματα ἐντὸς βραχυτάτου χρόνου, ἵνα οὕτω ἀπαλλαγῇ ἡ χώρα καὶ ἐκ τοῦ τελευταίου ἐρείσματος τῶν ΚΣ.*

Εἴτε ὑπάρξουν κενὰ εἴτε δημιουργηθοῦν ρήγματα πρέπει ἀμέσως ὅλοι ὁλοταχῶς πρὸς τὰ ἐμπρός, ὥστε νὰ μὴ καταλάβῃ τὴν ἑπομένην κορυφογραμμὴν μὲ τὰ ὑποχωροῦντα τμήματα τὰ ὁποῖα δύνανται καὶ πρέπει νὰ κυκλωθοῦν.

v. *Ὁ ρόλος τῶν μονάδων ΙΙΙ Μ]χίας συνίσταται εἰς ἀποφασιστικὴν καὶ ἀνεξάρτητον διείσδυσιν ἐντὸς τῶν θέσεων καὶ εἰς τὰ νῶτα τοῦ ἐχθροῦ, ἵνα οὕτω ἐπέλθῃ ταχεῖα σύγχυσις καὶ ἐξάρθρωσις τοῦ ἐχθροῦ. Τὸ πεζικὸν δὲν θὰ πρέπει νὰ ἀναμένῃ τὸ πᾶν ἀπὸ τὰς μονάδας τῆς ΙΙΙ Μ]χίας καὶ τὴν πλήρη διάνοιξιν τῆς ὁδοῦ ὑπὸ τούτων. Ὀφείλει ἐκμεταλλευόμενον καὶ τὸ ἐπιτυγχανόμενον ἀποτέλεσμα ὑπὸ τῶν μονάδων ΙΙΙ Μ]χίας νὰ ἐνεργῇ δραστηρίως καὶ ἀποφασιστικῶς κατὰ πάσης [illegible] ἀντιστάσεως καὶ νὰ ἔρχεται ἐγκαίρως εἰς βοήθειαν τοῦ ἔργου [illegible] ἰδικῶν τούτων μονάδων.*

vi. *Ἐφιστᾶται ἡ προσοχὴ τῶν μονάδων ἐπὶ τῆς συγκροτήσεως τῶν τμημάτων αὐτῶν καὶ ἐπὶ τοῦ ἐφοδιασμοῦ καὶ ἐπὶ τῆς καταλλήλου χρησιμοποιήσεως τῶν ἰσχυρῶν μέσων πυρός. Εἰς προηγουμένας ἐπιχειρήσεις παρετηρήθη ὅτι αἱ μονάδες ἐστεροῦντο μέσων (ΠΙΑΤ, ΜΠΑΚΑΔΟΡ κλπ.) ὀργανικῶς προβλεπομένων καὶ ἀπαιτουμένων λόγῳ εἰδικῶν συνθηκῶν, ἐγκαταλειφθέντων ὅμως εἰς Β'. κλιμάκια καὶ τοῦτο διότι εἰς ἄλλας ἐπιχειρήσεις δὲν παρέστη ἀνάγκη χρησιμοποιήσεώς των.*

Παρετηρήθη ἐπίσης ἴση κατανομὴ τῶν μέσων πυρὸς Τάγματος (ἀνὰ ἓν στοιχεῖον ὅλμου εἰς ἕκαστον λόχον ἢ ἀνὰ μία ὁμὰς πολυβόλου δι' ἑκάστην διλοχίαν). Ἡ κατανομὴ τῶν μέσων εἶναι συνάρτησις τοῦ ἐλιγμοῦ, τοῦ ἐδάφους καὶ τοῦ ἐχθροῦ, δὲν ἀποτελεῖ ἀριθμητικὸν πρόβλημα.

vii. *Ἐφιστᾶται ἰδιαιτέρως ἡ προσοχὴ ἐν τῇ χρησιμοποιήσει τῶν Μπαζούκας καὶ τῶν Α]Τ 75 χιλ. Ταῦτα ἀποτελοῦντα ὅπλα τῶν διοικήσεων δέον νὰ διατίθενται συγκεντρωμένα ἐπὶ τῶν κατευθύνσεων ἐφ' ὧν ἐκ τῶν ὑπαρχουσῶν πληροφοριῶν θεωρεῖται ἀπαραίτητος ἡ ἐπέμβασις τούτων.*

viii. *Περιμένομεν καὶ πράγματι προξενεῖ πολλὰς ζημίας εἰς τὸν ἐχθρὸν ἡ Ἀεροπορία. Ἂν ὅμως δὲν ἔχομεν πλαίσια τότε κινδυνεύει νὰ βάλῃ ἡμᾶς καὶ τὸ σφᾶλμα ὑπῆρξε πάντοτε ἰδικόν μας.*

. . . . . .

ΜΑΝΙΔΑΚΗΣ ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ
Ὑποσ]γος Διοικητὴς Β'. Σ. Σ.

51. Τὰ τῆς συμμετοχῆς τῆς ἀεροπορίας εἰς τὸν ἀγῶνα καθωρίσθησαν εἰδικώτερον διὰ τῆς κοινοποιουμένης κατωτέρω ὑπ' ἀριθ. 24] ΑΔ] ΑΑ 438] 23 - 7 - 48 Δ]γῆς τῆς Α.Δ.Α.

. . . . . .

ΙΙ ΣΚΟΠΟΣ

Ἡ ὑποστήριξις τοῦ Στρατοῦ καὶ ἡ ἐξάρθρωσις καὶ συντριβὴ τῶν ἐν ταῖς περιοχαῖς ΒΙΤΣΙ—ΓΡΑΜΜΟΥ Συμμοριακῶν Συγκροτημάτων.

III ΔΙΑΤΙΘΕΜΕΝΑ ΜΕΣΑ

— 3 Μοῖραι Διώξεως (ΣΠΙΤΣ XYI καὶ IX)
— 3 Σμήνη Ἀναγνωρίσεως ἠλαττωμένης δυνάμεως (ΧΑΡΒΑΡΤ)
— 1 Μοῖρα Μεταφορῶν ἠλαττωμένης δυνάμεως (ΝΤΑΚΟΤΑ)
— 1 Σμῆνος Συνεργασίας μετὰ Πυρ]κοῦ (ΧΑΡΒΑΡΤ—ΩΣΤΕΡ)
— 1 Σμῆνος ΝΤΑΚΟΤΑ Βομβαρδιστικόν.
— 2 Ἀεροπλάνα ΑΝΣΟΝ Ὑγειονομικά.
— 2 Ἀεροπλάνα L 17 διὰ μεταφορὰς Δ]τῶν Μεγ. Μονάδων.
— 5 Ἀεροπλάνα ΑΝΣΟΝ Μεταφορικά.
— Ὁμὰς Φωτ. Ἀεροπλάνων.

Ἡ δύναμις καὶ ὁ ἐξοπλισμὸς τῶν Μονάδων τούτων ἐμφαίνονται εἰς τὸν συνημμένον Πίνακα Α.

IV. ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΑ - ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΩΝ ΜΕΣΩΝ - ΣΥΝΤΗΡΗΣΙΣ ΥΛΙΚΟΥ

α) ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΑ

Ὡς Ἀεροδρόμια Ἐ[illegible]ρεων θέλουσι χρησιμοποιηθῇ τὰ Ἀεροδρόμια :
— ΚΟΖΑΝΗΣ
— ΑΡΓΟΥΣ
— ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Ὡς Ἀεροδρόμια Βάσεως τά :
— ΛΑΡΙΣΣΗΣ
— ΣΕΔΕΣ
— ΕΛΕΥΣΙΝΟΣ

β) ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΩΝ ΜΕΣΩΝ

Εἰς Ἀεροδρόμιον ΚΟΖΑΝΗΣ

— 2 Μοῖραι Διώξεως.
— 2 Σμήνη Ἀναγνωρίσεως ἠλαττωμένης δυνάμεως.
— Σμῆνος βομβαρδισμοῦ ΝΤΑΚΟΤΑ.
— Μεταφορικὰ Ἀεροπλάνα ΑΝΣΟΝ καὶ L 17.
— Ὁμὰς Φωτ. Ἀεροπλάνων (2 ΧΑΡΒΑΡΤ, 1 ΟΞΦΟΡΝΤ).

Εἰς Ἀεροδρόμιον ΑΡΓΟΥΣ

— Τὸ Σμῆνος Πυρ]κοῦ.
— Πιθανῶς ἓν Σμῆνος Διώξεως καί,
— 2 Ἀεροπλάνα Ἀναγνωρίσεως.
— 1 Ἀεροπλάνον L 17.

Εἰς Ἀεροδρόμιον ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

— Ἓν Σμῆνος Διώξεως.
— Ἓν Σμῆνος Ἀναγνωρίσεως ἠλαττωμένης δυνάμεως.

Εἰς Ἀεροδρόμιον ΛΑΡΙΣΗΣ

— 3—4 Ἀεροπλάνα ΝΤΑΚΟΤΑ Μεταφορῶν.
— 2 Ἀεροπλάνα ΑΝΣΟΝ Ὑγειονομικά.
— Μεταφορικὸν Ἀεροπλάνον ΑΝΣΟΝ.

Εἰς Ἀεροδρόμιον ΣΕΔΕΣ

— 2—3 Ἀεροπλάνα ΝΤΑΚΟΤΑ Μεταφορῶν.
— 1—2 Ἀεροπλάνα Ἀναγνωριστικά.
— Μεταφορικὸν Ἀεροπλάνον ΑΝΣΟΝ.

Εἰς Ἀεροδρόμιον ΕΛΕΥΣΙΝΟΣ

— 4—5 Μεταφορικὰ ΝΤΑΚΟΤΑ.

— 1—2 Μεταφορικὰ L 17.

γ) ΣΥΝΤΗΡΗΣΙΣ

Ἡ συντήρησις τῶν Μοιρῶν καὶ Σμηνῶν θὰ ἐξασφαλισθῇ ὑπὸ τῶν Βάσεων εἰς ἃς ἀνήκουν ταῦτα.

Τὸ Προσωπικὸν συντηρήσεως τῆς Βάσεως ΕΛΕΥΣΙΝΟΣ πιθανῶς νὰ μετακινηθῇ ἐν καιρῷ εἰς Ἀεροδρόμιον ΣΕΔΕΣ ὁπότε εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην τ' ἀεροπλάνα τῆς ΕΛΕΥΣΙΝΟΣ θὰ μεταφέρωνται ἐκ ΚΟΖΑΝΗΣ διὰ συντήρησιν εἰς Ἀεροδρόμιον ΣΕΔΕΣ.

V. ΣΧΕΔΙΟΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ - ΑΠΟΣΤΟΛΑΙ

α) Ἡ περιοχὴ ὅπου πρόκειται νὰ διεξαχθοῦν αἱ ἐπιχειρήσεις ἀποτελεῖ ἀπὸ πολλοῦ χρόνου μόνιμον Βάσιν τῶν Συμμοριακῶν Συγκροτημάτων.

Ἔχει ὀργανωθῇ ἰσχυρῶς ὑπὸ τοῦ ἐχθροῦ εἰς διαδοχικὰς τοποθεσίας καὶ ἔχουν κατασκευασθῇ μόνιμα πολυβολεῖα--Σκέπαστρα καὶ Σταθμοὶ Διοικήσεως.

β) Ὁ ἐχθρὸς διαθέτει ὑπολογίσιμα ΑΙΑ Μέσα.

Ἔχει στηρίξει τὰ νῶτα του ἐπὶ τῶν συνόρων τῆς ΑΛΒΑΝΙΑΣ καὶ φαίνεται ὅτι ἔχει τὴν ἀπόφασιν ν' ἀμυνθῇ καὶ νὰ διεκδικήσῃ μὲ πεῖσμα τὴν κατεχομένην περιοχήν.

γ) Εὐθὺς ὡς ἀρχίσῃ ἡ κατάρρευσίς του θὰ προσπαθήσῃ νὰ διαφύγῃ πρὸς ΑΛΒΑΝΙΑΝ ἢ πρὸς ἄλλας περιοχὰς ἐντὸς τοῦ Φιλίου ἐδάφους.

δ) Ἡ προσπάθεια τῶν Φιλίων δυνάμεων θὰ εἶναι ἡ δι' αἰφνιδιαστικῆς διεισδύσεως δημιουργία ρήγματος, ἡ ἐξάρθρωσις τῆς ἀμυντικῆς ὀργανώσεως τοῦ ἐχθροῦ καὶ ἡ ἀποκοπὴ τῶν ὁδῶν διαφυγῆς τοῦ ὄγκου τῶν δυνάμεων τούτου πρὸς ΑΛΒΑΝΙΑΝ.

Τ' ἀνωτέρω γεγονότα ὁδηγοῦν εἰς τὰ κάτωθι συμπεράσματα ὡς πρὸς τὸ Σχέδιον ἐνεργείας τῆς Ἀεροπορίας.

1. Πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῶν Ἐπιχειρήσεων.

α) Ἡ διὰ Φωτογραφικῶν Ἀναγνωρίσεων.

—Ἐξακρίβωσις τῶν ὀργανώσεων τοῦ ἐχθροῦ.

—Παρακολούθησις καθ' ἑκάστην τῶν ἐκτελουμένων νέων ἔργων καί,

—Ἐξακρίβωσις τῶν θέσεων τῶν ἐχθρικῶν Πυρ]χιῶν.

β) Ἡ δι' ἀναγνωρίσεων ὄψεως παρακολούθησις τῶν κινήσεων τοῦ ἐχθροῦ.

γ) Ἡ διὰ συχνῶν μαζικῶν ἐνεργειῶν προσβολὴ ζωτικῶν ἐχθρικῶν στόχων βάσει πληροφοριῶν παρεχομένων ὑπὸ τοῦ Στρατοῦ καὶ τῶν ἀναγνωρίσεων ὄψεως καὶ Φωτογραφικῶν.

δ) Ἡ διὰ νυκτερινῶν προσβολῶν τήρησις ἐν ἐκνευρισμῷ τοῦ ἐχθροῦ.

ε) Ἡ ἐξουδετέρωσις ἐμφανιζομένων ἐχθρικῶν πυροβόλων δι' ἀεροπορικῶν προσβολῶν ἢ διὰ Πυρ]κοῦ τῇ συνεργασίᾳ ἀεροπλάνων Πυρ]κοῦ.

2. Ἅμα τῇ ἐνάρξει τῶν Ἐπιχειρήσεων καὶ κατὰ τὴν διάρκειαν τούτων.

α) Κύριαι ἐντολαί.

—Ὑποστήριξις τῶν Τμημάτων τῆς κυρίας προσπαθείας πρὸς ταχείαν κατάληψιν τῶν τιθεμένων ἀντικειμενικῶν σκοπῶν.

— Προσβολὴ διὰ μαζικῶν ἐνεργειῶν ὠργανωμένων τοποθεσιῶν καὶ ἐξουδετέρωσις πάσης ἀντεπιθετικῆς προσπαθείας τοῦ ἐχθροῦ πρὸς ματαίωσιν κυρίας ἐνεργείας ἡμετέρων τμημάτων.

—'Εξουδετέρωσις ἐχθρικοῦ Πυρ]κοῦ.

—'Απαγόρευσις ἐσωτερικῆς κυκλοφορίας τοῦ ἐχθροῦ.

Μετὰ τὴν ἐξάρθρωσιν τοῦ ἐχθροῦ.

—'Απαγόρευσις διαφυγῆς τῶν ἐχθρικῶν δυνάμεων διὰ τῶν πρὸς ΑΛΒΑΝΙΑΝ ἁμαξιτῶν συγκοινωνιῶν.

'Ιδιαιτέρα προσοχὴ θὰ δοθῇ κατὰ τὴν νύκτα καὶ ἡμέραν εἰς τὸν ΛΑΙΜΟΝ ΠΡΕΣΠΩΝ καὶ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ ΚΡΟΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗΣ.

β) Δευτερεύουσαι ἐντολαί.

—'Εξουδετέρωσις ἀπροόπτων στόχων.

γ) Γενικαί ἐντολαί.

— Ρίψεις ἐφοδίων

— Μεταφοραὶ τραυματιῶν.

— Μεταφοραὶ ὑλικοῦ.

. . . . . .

ΕΜΜ. ΚΕΛΑ·Ι·ΔΗΣ

Σμήναρχος

'Αρχηγὸς 'Ανωτέρας Διοικήσεως 'Αεροπορίας

52. 'Ανακεφαλαιοῦντες τὰ ἀνωτέρω παρατηροῦμεν ὅτι:

α) 'Η ἀρχικὴ διάταξις τῶν δυνάμεων τοῦ 'Εθνικοῦ Στρατοῦ ἦτο ἡ ἐμφαινομένη εἰς τὸ Σχεδιάγραμμα ὑπ' ἀριθ. 2.

β) 'Ο διὰ τῆς διαταγῆς ἐπιχειρήσεων καθορίζόμενος τρόπος ἐνεργείας προέβλεπε 4 φάσεις.

Πρώτη Φάσις: Κατάληψις κατὰ τὴν Χ ἡμέραν, κατόπιν ἰσχυρᾶς προπαρασκευῆς, τοῦ συγκροτήματος ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ καὶ ὑψ. 1685 καὶ προώθησις ὅσον τὸ δυνατὸν βαθύτερον πρὸς ΠΛΑΤΥ — ΚΟΥΛΑ.

Δευτέρα Φάσις: Διείσδυσις κατὰ τὴν νύκτα τῆς Χ πρὸς Χ + Ι ἐκ περιοχῆς βορείως ΜΠΙΚΟΒΙΚ καὶ ἐκ περιοχῆς ΚΟΥΛΚΟΥΘΟΥΡΙΑ — ΔΕΡΒΕΝ εἰς ἐχθρικὴν τοποθεσίαν ΜΠΑΡΟ — ΛΕΣΙΤΣ — ΤΣΟΥΚΑ καὶ κατάληψις ταύτης.

Τρίτη Φάσις: 'Εκμετάλλευσις πρὸς ΒΑΡΜΠΑΝ — ΚΟΡΜΠΕΤΣΙ ἐν συνδυασμῷ μὲ ἐνέργειαν κατὰ τὸν ἄξονα ΙΕΡΟΠΗΓΗ—ΣΜΑΡΔΕΣΙ — ΚΟΡΜΠΕΤΣΙ καὶ πρὸς ΜΙΣΟΔΑΓΙΤΣΑ—ΠΡΕΒΟΛ—ΛΑΙΜΟΣ πρὸς παρεμπόδισιν διαφυγῆς τῶν Κ.Σ διὰ τοῦ διαδρόμου ΠΡΕΣΠΑ — ΣΜΑΡΔΕΣΙ καὶ διὰ χερσονήσου ΠΥΞΟΥ πρὸς ΑΛΒΑΝΙΑΝ.

Τετάρτη Φάσις: 'Εκκαθάρισις χερσονήσου ΠΥΞΟΥ δι' ἐνεργείας διὰ ΛΑΙΜΟΥ καὶ δι' ἀποβατικῆς τοιαύτης εἰς περιοχὴν ΑΓΚΑΘΩΤΟΥ.

γ) Αἱ διὰ τῆς αὐτῆς διαταγῆς διδόμεναι εἰς τὰς Μεραρχίας ἀποστολαὶ δύνανται νὰ συνοψισθοῦν γενικῶς ὡς κάτωθι:

ΙΙ Μεραρχία: Νὰ ἐκτελέσῃ τὴν ἀρχικὴν διάρρηξιν τῆς ἐχθρικῆς τοποθεσίας ἀπὸ ΒΟΡΡΑ.

XI Μεραρχία: Νὰ ἐκτελέσῃ τὴν διείσδυσιν ἀπὸ ΒΟΡΡΑ.

III Μεραρχία Καταδρομῶν: Δι' αἰφνιδιαστικῆς καὶ ἀνεξαρτήτου ἐνεργείας ἐπὶ τῶν συγκλινουσῶν κατευθύνσεων ΜΠΙΚΟΒΙΚ — ΜΠΑΡΟ — ΛΕΣΙΤΣ καὶ ΠΟΛΕΝΑΤΑ—ΛΕΣΙΤΣ νὰ εἰσδύσῃ τολμηρῶς καὶ νὰ προβῇ εἰς τὴν ὑφαρπαγὴν τοῦ ἀντικειμενικοῦ σκοποῦ ΜΠΑΡΟ—ΛΕΣΙΤΣ.

X Μεραρχία: Ν' ἀκολουθήσῃ τὴν III Μεραρχίαν Καταδρομῶν, ἵνα ἐκμεταλλευθῇ τὸ ἔργον ταύτης καὶ προβῇ ἐν ἀνάγκῃ διὰ δυναμικῆς ἐνεργείας εἰς τὴν πλήρη κατάληψιν τοῦ ἀντικειμενικοῦ σκοποῦ: ΓΙΑΜΑΤΑ—ΜΠΑΡΟ—ὑψ. 1709.

IX Μεραρχία: Νὰ ἐνεργήσῃ ἐπιβοηθητικὴν ἐπίθεσιν ἐν τῇ κατευθύνσει: ΦΛΑΤΣΑΤΑ — ΣΜΑΣΔΕΣΙ διὰ τὴν ἀποκοπὴν διαφυγῆς τοῦ ἐχθροῦ πρὸς ΑΛΒΑΝΙΑΝ.

Ταξιαρχία IX Μεραρχίας: Ὡς ἐφεδρεία Β'. Σ. Σ.

XY Μεραρχία μεῖον Ταξιαρχία
32 Ταξιαρχία (τῆς XI)
} ἐφεδρεία Ἀρχιστρατήγου.

ΕΚΤΕΛΕΣΙΣ

53. ΠΡΩΤΗ ΦΑΣΙΣ

Ἡ ἐκτέλεσίς της ἀνετέθη ἐξ ὁλοκλήρου εἰς τὴν II Μεραρχίαν, εἰς ἣν καθωρίσθη ὑπὸ Β'. Σ.Σ. ἡ ἀποστολή, ὡς εἰς ὑπ' ἀριθ. 132]15]4-8-49 Δ]γὴν Ἐπιχειρήσεων ΠΥΡΣΟΣ Β'.Σ.Σ. Παρ. 9 (α) διαλαμβάνεται.

54. ΕΞΕΛΙΞΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΣ ΚΑΤΑ ΠΡΩΤΗΝ ΦΑΣΙΝ

α) Προπαρασκευὴ Πυρ]κοῦ καὶ Ἀεροπορίας.

Τὴν 0500 τῆς 10-8-49 ἤρξατο ἡ προπαρασκευὴ τῆς ἐπιθέσεως διὰ τῆς Ἀεροπορίας καὶ τὴν 0530 ἡ τοιαύτη καὶ διὰ τοῦ Πυροβολικοῦ. Ἡ προπαρασκευὴ αὕτη ἀπέβλεψεν εἰς τὴν ἔξουδετέρωσιν Σ.Δ., Παρατηρητηρίων, Τηλεφωνικῶν Κέντρων, ἐχθρικοῦ Πυροβολικοῦ καὶ εἰς τὴν καταστροφὴν ἐχθρικῶν πολυβολείων ἐπὶ ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ καὶ ὑψ. 1685.

β) Ἐπίθεσις (ἐξόρμησις 1030 ὥρα 10-8-49).

Ἡ κατὰ ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ καὶ ὑψ. 1685 ἐπίθεσις εἶχε συνδυασθῇ μὲ ταὐτόχρονον πίεσιν ἐκ περιοχῆς ΒΙΤΣΙ—ΓΚΛΑΒΑΤΑ πρὸς ΚΟΥΛΑ (ὑπὸ 14 Ἐλαφροῦ Τάγματος Πεζικοῦ, 3 Ἁρμάτων καὶ Λόχου 561 Τ. Π.) καὶ ἐξ Ἀνατολῶν περιοχῆς ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΑΣ (12 Ἐλ. Σ. Π. καὶ οὐλαμὸς Τεθωρακισμένων) πρὸς ΜΠΕΛΑ ΒΟΔΑ—ΠΛΑΤΥ.

Ἡ κατὰ ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ—ὑψ. 1685 ἐπίθεσις ἀνελήφθη ὑπὸ τῆς 22 Ταξιαρχίας ὑπὸ τὴν διοίκησιν τῆς II Μεραρχίας, τῇ ὑποστηρίξει Πυροβολικοῦ, Ἀεροπορίας, Ἁρμάτων (381 Ἴλη Ἁρμ.) καὶ βαρέων μέσων Πεζικοῦ.

Διάταξις Τάγμα (508) πρὸς ὑψ. 1685 Τάγμα (509) πρὸς ΠΟΛΕΝΑΤΑΝ, Τάγμα ὡς ἐφεδρεία (507).

Ὡς βάσις ἐξορμήσεως ἐχρησιμοποιήθη τὸ Σ. Στηρίγματος ΚΟΥΛΚΟΥΘΟΥΡΙΑ καὶ τὸ πρὸς ἀνατολὰς ἐκσπώμενον ἀντέρεισμα ΣΤΡΑΒΕΡΙΚ.

Τὸ Πυροβολικὸν καὶ τὰ βαρέα μέσα Πεζικοῦ ὑπεστήριξαν τὴν κίνησιν τοῦ Πεζικοῦ ἀπὸ τῆς ἐξορμήσεως μέχρι τῆς ἀποστάσεως ἀσφαλείας.

Τὰ ἅρματα μάχης ἐχρησιμοποιήθησαν ὡς συνοδεία Πεζικοῦ.

Ἡ Ἀεροπορία ἐχρησιμοποιήθη συγκεντρωτικῶς μόνον κατὰ ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ μετὰ τὴν ἄρσιν τῆς βολῆς Πυροβολικοῦ καὶ κατὰ τὴν φάσιν τῆς ἐφόδου τοῦ Πεζικοῦ. Λόγῳ ἀνεπαρκείας τῆς Ἀεροπορίας ἐκρίθη σκόπιμος ἡ συγκέντρωσις ὅλων τῶν μέσων ταύτης ἐπὶ ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ, ὅπου ἡ ὑποστήριξις ὑπὸ Ἁρμάτων μάχης καὶ Πυροβολικοῦ, λόγῳ ἐδάφους, δὲν ἦτο εὐχερὴς καὶ ἀπολύτως ἀποτελεσματική.

Κατὰ ὑψ. 1685 συνεκεντρώθη ὁλόκληρον τὸ Πυροβολικὸν (Β. καὶ Ν. συγκρότημα) κατὰ τὸ τελευταῖον στάδιον τῆς ἐπιθέσεως. Ἡ ὑποστήριξις τῆς ἐκ Νότου καὶ Ἀνατολῶν πιέσεως ἐγένετο, ἐκτὸς τοῦ οὐλαμοῦ Τεθωρακισμένων καὶ τῶν Ἁρμάτων, ὡς ἀναφέρεται ἀνωτέρω, καὶ διὰ Πυροβολαρχίας Ὀρειβατικοῦ Πυροβολικοῦ ἐκ ΓΚΛΑΒΑΤΑΣ πρὸς καταστροφὴν πολυβολείων ΚΟΥΛΑΣ.

γ) Κατάληψις ὑψ 1685

Ἡ κατάληψις ὑψ. 1685 συνετελέσθη περὶ τὴν 1330 ὥραν, διότι ἀπὸ τῆς ἀ[illegible]ος εἰς ἀπόστασιν ἐφόδου παρέστη ἀνάγκη καταστροφῆς ὑπὸ τῶν Ἁρ[illegible]των [illegible]άχης τῶν μὴ καταστραφέντων Πολυβολείων κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς [illegible]ρασκευῆς ὑπὸ τῆς Ἀεροπορίας καὶ Πυροβολικοῦ.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἡμέρας (10 Αὐγούστου) δὲν ἐγένετο περαιτέρω ἐνέργεια πρὸς ΠΛΑΤΥ καὶ ΠΛΑΤΣΙΤΕ ἐξ ὑψ. 1685. Ἡ κατάληψις ἀνωνύμου ΠΛΑΤΥ, συνετελέσθη περὶ τὴν 2030 ὥραν τῆς 11 Αὐγούστου, τῇ ὑποστηρίξει κυρίως Ἁρμάτων μάχης, τοῦ δὲ ΠΛΑΤΣΙΤΕ κατὰ τὴν 2245 ὥραν τῆς 10 ἰδίου διὰ νυκτερινῆς ἐνεργείας.

δ) Κατάληψις τῆς ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ.

Ἡ κατάληψις ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ ὑπ' ἀριθ. 1 (Ν. 5062) συνετελέσθη περὶ ὥραν 1330 τῆς 10 Αὐγούστου. Περαιτέρω πρόοδος δὲν ἐσημειώθη κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην καὶ κατὰ τὴν νύκτα τῆς 10]11 Αὐγούστου. Τοὐναντίον τὰ ἐπὶ ταύτης ἀνελθόντα τμήματα δυσκόλως ἠδυνήθησαν νὰ συγκρατηθῶσι λόγῳ τῶν συνεχῶν ἀντεπιθέσεων ἐξ ὑψ. 1580 (Ν. 492615) καὶ τοῦ πλευρικοῦ ἐχθρικοῦ πυρὸς ἐκ περιοχῆς ΒΙΓΛΑΣ καὶ παρέστη ἀνάγκη συνεχοῦς καλύψεως τούτων ὑπὸ Πυροβολικοῦ καὶ Ἀεροπορίας.

Ἡ ὁλοκλήρωσις τῆς καταλήψεως ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ συνετελέσθη περὶ τὴν 1830 ὥραν τῆς 11 Αὐγούστου διὰ χρησιμοποιήσεως τοῦ ἐφεδρικοῦ Τάγματος (507) τῆς 22 Ταξιαρχίας καὶ διὰ τῆς προωθήσεως, κατόπιν μεγάλων προσπαθειῶν καὶ κόπων, δύο Ἁρμάτων μάχης πρὸς τὸ νοτιοδυτικὸν τμῆμα ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ, ἅτινα προσέβαλον τὸ Κεντρικὸν ὕψωμα 1589 τοῦ Συγκροτήματος ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ ἐκ νότων.

Τὰ ἐκ Νότου καὶ Ἀνατολῶν πιέζοντα τμήματα κατώρθωσαν νὰ ἀχθῶσιν περὶ τὴν μεσημβρίαν τῆς 10 Αὐγούστου ἐπὶ ὑψωμάτων 1621 (Ν. 557582) καὶ ἐπὶ ΜΠΕΛΑ ΒΟΔΑ καὶ κατὰ τὰς ἀπογευματινὰς ὥρας ἐπὶ ΚΟΥΛΑΣ, πλὴν ὅμως μὴ δυνηθέντα νὰ σταθεροποιηθῶσιν συνεπτύχθησαν ἐπὶ ὑψ. 1621—ΜΠΕΛΑ ΒΟΔΑ.

55. ΔΕΥΤΕΡΑ ΦΑΣΙΣ (Νύκτα 10/11-8-49 καὶ 11-8-49).

Κατὰ τὴν φάσιν ταύτην ἐτέθη ὡς σκοπὸς ἡ διείσδυσις καὶ ἡ κατάληψις τῆς τοποθεσίας ΜΠΑΡΟ—ΛΕΣΙΤΣ—ΤΣΟΥΚΑ.

Αἱ δοθεῖσαι ὑπὸ τοῦ Β΄. Σ. Σ. εἰς τὰς Μ. Μ. του ἀποστολαὶ διὰ τὴν πραγματοποίησιν τῆς φάσεως ταύτης ἔχουσιν ὡς ἑξῆς:

α) III Μεραρχία Καταδρομῶν μετὰ Συγκροτήματος Ἁρμάτων.

Ὅρα 132]15]4-8-49 Διαταγὴν Ἐπιχειρήσεων ΠΥΡΣΟΣ Β΄. Σ. Σ. Παρ. 9 (β).

β) X Μεραρχία.

Ὅρα 132]15]4-7-49 Διαταγὴν Ἐπιχειρήσεων ΠΥΡΣΟΣ Β΄. Σ. Σ. Παρ. 9 (γ).

γ) XI Μεραρχία.

Ὅρα 132]15]4-7-49 Διαταγὴν Ἐπιχειρήσεων ΠΥΡΣΟΣ Β΄. Σ. Σ. Παρ. 9 (δ).

δ) II Μεραρχία.

Ὅρα 132]15]4-7]49 Διαταγὴν Ἐπιχειρήσεων ΠΥΡΣΟΣ Β΄. Σ. Σ. Παρ. 9 (α).

ε) IX Μεραρχία.

Ὅρα 132]15]4-8-49 Διαταγὴν Ἐπιχειρήσεων ΠΥΡΣΟΣ Β΄. Σ Σ. Παρ. 9 (ε).

56. ΕΞΕΛΙΞΙΣ ΔΕΥΤΕΡΑΣ ΦΑΣΕΩΣ (Νύκτα 10/11-8 καὶ 11-8-49).

α) III ΜΕΡΑΡΧΙΑ ΚΑΤΑΔΡΟΜΩΝ

Ἡ κίνησις τῶν Μονάδων της, τόσον ἐκ ΝΟΤΟΥ, περιοχῆς ΚΡΑΝΙΩΝΑΣ (Ν. 4352), ὅσον καὶ ἐκ περιοχῆς ΚΟΥΛΚΟΥΘΟΥΡΙΑ συνετελέσθη μετὰ μαθηματικῆς ἀκριβείας καὶ ταχύτητος.

Τὴν ἕω τῆς Χ + Ι (11η) τὰ τμήματά της εὑρέθησαν ἐν ἐπαφῇ εἰς ΜΠΑΡΟ—ΠΡ. ΗΛΙΑ (Ν. 4355)—ΜΟΡΟ.

Τὴν 0800 τῆς 11ης συνετελέσθη ἡ κατάληψις τῶν ἄνω σημείων.

Τὴν 1245 ὥ. τῆς 11ης κατελήφθησαν ΑΓ. ΠΑΝΤΕΣ (Ν. 4259) ΝΤΑΜΤΣΕ (Ν. 414585).

Μετὰ τὴν κατάληψιν ΜΠΑΡΟ, δύναμις λόχου ἐνήργησε ἐν τῇ κατευθύνσει ΜΠΑΡΟ—ΓΙΑΜΑΤΑ πρὸς ἐπιβοήθησιν ἐνεργείας ἐκ ΝΟΤΟΥ κατὰ ΓΙΑΜΑΤΑΣ ὑπὸ Τάγματος 37 Ταξιαρχίας (Χ Μεραρχίας), ἧς δὲν ἐπετεύχθη ἡ κατάληψις, εἰ μὴ τὴν πρωΐαν τῆς 12 Αὐγούστου.

Μετὰ κατάληψιν ΑΓ. ΠΑΝΤΩΝ — ΝΤΑΜΤΣΕ δύναμις Μοίρας ἐστράφη πρὸς ὕψ. 1707 (Ν. 4360), ΛΕΣΙΤΣ μὴ σημειώσασα προόδους πέραν ὕψ. 1709 (Ν. 435610), λόγῳ ἐγκαίρου ἀντιδράσεως ὑπὸ ΚΣ.

***Ἀφ' ἑτέρου*:**

Ἅμα τῇ ἕω τῆς 11-8-49 κατελήφθη τὸ ὕψ ΜΟΡΟ καὶ ὕψ. 1554 ὑπὸ τῆς ἐνεργησάσης ἀπὸ ΚΟΥΛΚΟΥΘΟΥΡΙΩΝ πρὸς ΜΟΡΟ Μοίρας Καταδρομῶν, ἥτις ἀνατρέψασα κατὰ τὴν κίνησίν της μικροαντιστάσεις τοῦ ἐχθροῦ κατώρθωσε νὰ γίνῃ κυρία τῶν ἄνω ὑψωμάτων, στραφεῖσα ἐν συνεχείᾳ πρὸς ΛΕΣΙΤΣ, ἄνευ ὅμως προόδου τινος.

Περαιτέρω κίνησις κατὰ τὴν 11 Αὐγούστου τῶν Μονάδων Καταδρομῶν, ὡς καὶ τῶν μετ' αὐτῶν δρωσῶν Μονάδων Τεθωρακισμένων, δὲν ἐσημειώθη λόγῳ ἰσχυρᾶς ἀντιδράσεως τοῦ ἐχθροῦ ἀντεπιτεθέντος ἐπανειλημμένως διὰ νέων δυνάμεων κατὰ τῶν ἐπὶ ΝΤΑΜΤΣΕ καὶ περὶ τὸ ΛΕΣΙΤΣ ἡμετέρων τμημάτων καὶ λόγῳ καταστροφῆς τῆς ὁδοῦ δυτικῶς ΜΠΑΡΟ καὶ συνεπῶς ἀδυναμίας κινήσεως τῶν ἁρμάτων.

6) Χ ΜΕΡΑΡΧΙΑ

i. ***35 Ταξιαρχία.***

Ἡ ἀποστολὴ τῆς Ταξιαρχίας ταύτης συνίστατο εἰς νυκτερινὴν ἐνέργειαν πρὸς κατάληψιν ΡΟΤΟ (Ν. 4756), μεθ' ὃ κάλυψιν πρὸς Ἀνατολὰς ἀπὸ ΓΚΛΑΒΑΤΑ διὰ Τάγματος καὶ προχώρησιν πρὸς ΑΓ. ΓΕΩΡΓΙΟΝ (Ν. 4558)—ὕψ. 1707.

Τὰ τμήματα τῆς Ταξιαρχίας ταύτης ἐξορμοῦν ἅμα τῇ ἐπελεύσει τοῦ σκότους νύκτα Χ πρὸς Χ+Ι ἐκ τῶν βάσεών των κατ' εὐθεῖαν πρὸς ΡΟΤΟ. Εἰς ἀπόστασιν 500 μ. ἀπὸ τῶν ἀντικειμενικῶν σκοπῶν τὸ Πεζικὸν σταματᾶ καὶ ἐκτελεῖται περὶ τὴν 0200 τῆς 11ης βολὴ Πυρ]κοῦ, ὡς εἶχε προβλεφθῇ ὑπὸ τοῦ Σχεδίου πυρὸς τῆς Διαταγῆς Ἐπιχειρήσεων Χ Μεραρχίας, διαρκέσασα ἐπὶ μίαν ὥραν περίπου. Ὑπὸ τὴν κάλυψιν τῶν πυρῶν τούτων τὰ τμήματα Πεζικοῦ προχωροῦν προσεγγίσαντα εἰς 50—150 μ. τοὺς ἀντικειμενικούς των σκοπούς.

Ἡ ἐπακολουθήσασα μετὰ τὴν ἄρσιν τῶν πυρῶν Πυρ]κοῦ ἔφοδος τῶν τμημάτων δὲν στέφεται μέχρι τῆς ἕω ὑπὸ ἐπιτυχίας, λόγῳ τοῦ σφοδροῦ καὶ συνεχοῦς ἐχθρικοῦ πυρός, τῶν ναρκοπεδίων καὶ συρματοπλεγμάτων.

Ἅμα τῇ ἕω τῆς 11-8 ἀναλαμβάνεται νέα προσπάθεια τῶν ἄνω τμημάτων τῆς 35 Ταξιαρχίας πρὸς κατάληψιν ΡΟΤΟ καὶ δι' ἑλιγμοῦ τμήματος Λόχου ἐκ ΔΥΣΜΩΝ, ἐπιτυγχάνεται:

Τὴν 110745 ἡ διαδοχικὴ κατάληψις τῶν ὑψωμάτων 1421 καὶ κυρίως ΡΟΤΟ (ὕψ. 1477).

Περὶ δὲ τὴν 1330 ὥ. τῆς 11-8 ἡ κατάληψις, κατόπιν ἀγῶνος καὶ ἑλιγμοῦ ἀπὸ ΒΟΡΡΑ καὶ ΔΥΣΜΩΝ, τοῦ ἀνωνύμου ΑΝ. ΡΟΤΟ, τελευταίου ἐρείσματος τοῦ συγκροτήματος ΡΟΤΟ.

Τὰς ἀπογευματινὰς ὥρας τοῦ 11-8 διλοχία τοῦ 563 Τ. Π. (35 Ταξ.) κινεῖται πρὸς ὑψ. 1707, ὅπου ἀφικνεῖται τὰς ἑσπερινὰς ὥρας.

Τὴν νύκτα 11 πρὸς 12 ἡ διάταξις τῆς 35 Ταξιαρχίας ἦτο:

Τ. Σ. Ταξιαρχίας ὑψοδ. 1183 (Ν. 4851).

561 Τ. Π. (μεῖον Λόχος) ἐπὶ ΡΟΤΟ μὲ Λόχον ἐπὶ ΒΙΤΣΙ.

563 Τ. Π. (μεῖον Διλοχία) ἐπὶ ΡΟΤΟ, μὲ τὴν διλοχίαν εἰς ὑψ. 1707.

562 Τ. Π. (μεῖον Διλοχία) ΠΡΑΣΕΚΑ (Ν. 5052), Λόχος ΑΓ. ΑΝΤΩΝΙΟΣ (Ν. 4854), Λόχος ΧΑΛΑΡΑ μὲ ἀποστολὰς παρεμποδίσεως διαφυγῆς ΚΣ. πρὸς Ν., ἐξασφαλίσεως ἡμετέρων δρομολογίων καὶ ἀσφαλείας Πυροβολικοῦ.

ii. ***36 Ταξιαρχία.***

Ἡ ἀποστολὴ τῆς Ταξιαρχίας ταύτης συνίστατο εἰς τὴν κατάληψιν κατὰ τὴν νύκτα Χ πρὸς Χ+Ι τῆς γραμμῆς ΓΙΑΝΝΗ ΚΕΦΑΛΙ (Ν. 3648), ΓΚΡΑΔΙΤΣΑ (Ν. 3848), ΝΤΕΜΙΕΝΙ (4049), Συμβολὴ ΜΠΙΣΤΡΙΤΣΑ ΑΛΙΑΚΜΟΝΟΣ π. ΓΑΒΡΟΣ καὶ συνέχισιν προσπαθείας δυτικῶς ΑΛΙΑΚΜΟΝΟΣ πρὸς ἀγκίστρωσιν ἐχθρικῶν δυνάμεων, κάλυψιν πλευρῶν 37 Ταξιαρχίας καὶ ἐκμετάλλευσιν πάσης εὐνοϊκῆς εὐκαιρίας.

Περὶ ὥραν 0815 τῆς 11-8 ἡ Ταξιαρχία εἶχε καταλάβει ΓΙΑΝΝΗ ΚΕΦΑΛΙ, ΓΚΡΑΔΙΤΣΑ, ΓΑΒΡΟΝ ἄνευ σοβαρῶν ἀντιστάσεων.

Κίνησις καὶ προσπάθεια πρὸς ΟΡΛΟΒΟ καὶ ΤΣΟΥΤΣΕΡΑ (Ν. 3952) συνήντησεν ἰσχυρὰς ἐχθρικὰς ἀντιστάσεις καὶ ναρκοπέδια.

Ἀπὸ 1700 ὥ. τῆς 11ης 8 τὸ 564 Τ.Π. μεῖον διλοχία εὑρίσκεται Ν.Α. ΓΙΑΜΑΤΑΣ.

Τὴν νύκτα 11 πρὸς 12-8 ἡ διάταξις τῆς 36 Ταξιαρχίας ἦτο:

Τ. Σ. Ταξιαρχίας ΑΓ. ΤΡΙΑΣ (Ν. 4244).

564 Τ. Π. (μεῖον Διλοχία) Ν. Α. ΓΙΑΜΑΤΑΣ — Λόχος ΜΑΝΙΤΟΡΕΤΣ.

Λόχος ΣΤΑΥΡΟΣ (Ν. 4346).

565 Τ.Π. Δυτικῶς ΑΛΙΑΚΜΟΝΟΣ, ἀπὸ ΓΑΒΡΟΥ μέχρι ΣΚΕΡΤΣΑΣ (Ν. 4047) ὡς πλαγιοφυλακὴ ἐπιθετικῆς διατάξεως Χ Μεραρχίας, καθηλωμένον πρὸ ΝΤΕΝΤΕΝ (Ν. 3951) καὶ ΤΟΥΤΣΕΡΑ.

566 Τ. Π. πρὸς ΟΡΛΟΒΟ καθηλωμένον ἐπὶ ΓΚΡΑΔΙΤΣΑ—ΓΙΑΝΝΗ ΚΕΦΑΛΙ.

iii. ***37 Ταξιαρχία.***

Ἡ ἀποστολή της συνίστατο εἰς τὸ νὰ ἐξασφαλίσῃ εὐρέως ἀπὸ Χ—Ι τὴν περιοχὴν ΚΡΑΝΙΩΝΑΝ—ΜΑΥΡΟΚΑΜΠΟΣ χρησιμοποιηθησομένης ὡς βάσεως ἐξορμήσεως τῆς ΙΙΙ Μεραρχίας Καταδρομῶν, τὴν δὲ νύκτα τῆς Χ πρὸς Χ + Ι κινουμένη ὄπισθεν τοῦ δεξιοῦ τῶν Μονάδων Καταδρομῶν, νὰ καταλάβῃ ΓΙΑΜΑΤΑ, νὰ ἀντικαταστήσῃ τμήματα Μεραρχίας Καταδρομῶν ἐπὶ ΠΡΟΦ. ΗΛΙΟΥ—ΜΠΑΡΟ καὶ νὰ προωθήσῃ τμῆμα πρὸς ὑψ. 1707 ἐν συνδέσμῳ μετὰ 35 Ταξιαρχίας καὶ πρὸς ΝΤΑΜΤΣΕ.

Πρὸς τοῦτο τὴν νύκτα Χ πρὸς Χ + Ι (10 πρὸς 11-8) ἓν Τάγμα τῆς Ταξιαρχίας (559) ἐξορμᾶ τὰς πρωϊνὰς ὥρας πρὸς κατάληψιν ΓΙΑΜΑΤΑ, ἀλλὰ καθηλωθὲν ἐπὶ ΚΙΣΚΑ δὲν κατορθώνῃ καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν 11-8 νὰ ἐπιτύχῃ τοῦ ἀντικειμενικοῦ σκοποῦ.

Τὸ ἕτερον Τάγμα (567) ἀκολουθεῖ τὰς Μονάδας Καταδρομῶν εἰς δύο κλιμάκια (διλοχιῶν).

Ἡ πρώτη διλοχία κινουμένη τὴν νύκτα ὄπισθεν τῶν Καταδρομῶν καὶ μετὰ ἐκκαθάρισιν καθ' ὁδὸν μικροαντιστάσεων ἀφικνεῖται εἰς ΜΠΑΡΟ περὶ τὰς μεσημβρινὰς ὥρας, ἀντικαταστήσασα τὰ ἐκεῖ τμήματα τῶν Καταδρομῶν. Ἡ δευτέρα Διλοχία ἐκκινήσασα ἐκ ΜΑΥΡΟΚΑΜΠΟΥ τὴν 0900 τῆς 11-8 ἀφικνεῖται τὰς ἀπογευματινὰς ὥρας εἰς ΜΠΑΡΟ — ΠΡ. ΗΛΙΑΝ, ὅπου ἀντικαθιστᾶ τμήματα Καταδρομῶν.

Τὸ ἐφεδρικὸν Τάγμα τῆς Ταξιαρχίας (568) παρέμεινε μέχρι 1000 ὥ. τῆς 11-8 εἰς βάσεις του (ΜΠΚΟΒΙΚ—ὑψ. 1431).

Περὶ τὴν 1000 ὥραν ἐκκινῆσαν ἔφθασεν εἰς αὐχένα ΜΠΑΡΟ ΑΓΙΟΙ ΠΑΝΤΕΣ τὰς ἑσπερινὰς ὥρας τῆς 11-8.

Τὴν νύκτα 11 πρὸς 12-8 ἡ διάταξις τῆς 37 Ταξιαρχίας εἶχεν ὡς ἑξῆς:

Τ. Σ. Ταξιαρχίας ΜΠΑΡΟ.

569 Τ. Π. καθηλωμένον ἐπὶ ΚΙΣΚΑ (Ν. 413555) πρὸ ΓΙΑΜΑΤΑΣ.

567 Τ. Π. εἰς περιοχὴν ΜΠΑΡΟ—ΠΡ. ΗΛΙΑ.

568 Τ. Π. εἰς ΜΠΑΡΟ—ΑΓ. ΠΑΝΤΕΣ.

γ) XI. ΜΕΡΑΡΧΙΑ

Ἡ Μεραρχία αὕτη ἐξορμήσασα μὲ τὰς 33 καὶ 31 Ταξιαρχίας ἐκ τῶν Χώρων Λήψεως Σχηματισμοῦ μάχης τὴν 2000 ὥραν τῆς 10ης Αὐγούστου, ὑπερβαίνει τὰ προκεχωρημένα τμήματα Πας Μεραρχίας περὶ 2300 ὥραν τῆς 10ης Αὐγούστου καὶ ἀκολουθοῦσα τὴν Μοίραν Καταδρομῶν ἄγεται τὴν 0530 ὥραν τῆς 11ης εἰς ἀπόστασιν 700—1000 μέτρων ἀτὸ ΛΕΣΙΤΣ—ΤΣΟΥΚΑ.

Τὴν 111100 τὸ ὕψωμα ΤΣΟΥΚΑ καταλαμβάνεται κατόπιν ἀγῶνος καὶ τῇ ὑποστηρίξει ἀεροπορίας ὑπὸ τμημάτων τῆς 33 Ταξιαρχίας.

Τμήματα τῆς 31 Ταξιαρχίας κατορθώνουν κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἡμέρας τῆς 11ης κατόπιν σκληροῦ ἀγῶνος νὰ προσεγγίσουν τὰς ἐπὶ ΛΕΣΙΤΣ θέσεις τοῦ ἐχθροῦ, χωρὶς νὰ κατορθώσουν νὰ θέσουν πόδα ἐπ' αὐτῶν μέχρι τῆς πρωΐας τῆς ἑπομένης 12 Αὐγούστου.

Οὐχ' ἧττον ὅμως ἀπὸ τῆς πρωΐας τῆς 11-8 ἀνεφέρθη εἰς τὸν Σωματάρχην ἀνακριβῶς, διαβιβασθὲν καὶ εἰς τὸν διοικητὴν ΣΗΔΜ τὴν 0900 ὥραν ὅτι τὸ ΛΕΣΙΤΣ καὶ ΓΙΑΜΑΤΑ περιῆλθον εἰς χεῖρας ἡμετέρων.

Βραδύτερον ἡ πληροφορία αὕτη ἠλέγχθη ὡς ἀνακριβής.

Συνεχεῖς καὶ λυσσώδεις ἀντεπιθέσεις τοῦ ἐχθροῦ καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν τῆς 11 καὶ τὴν νύκτα τῆς 11 πρὸς 12 κατὰ τῆς καταληφθείσης ΤΣΟΥΚΑΣ καὶ τῶν ἐν ἐπαφῇ πρὸς ΛΕΣΙΤΣ τμημάτων ἀπεκρούσθησαν ἅπασαι μὲ μεγάλας διὰ τὸν ἐχθρὸν ἀπωλείας.

δ) ΙΙ ΜΕΡΑΡΧΙΑ

Νυκτερινὴ ἐπίθεσις πρὸς ὁλοκλήρωσιν καταλήψεως τῶν ὑψωμάτων τῆς ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ ὑπὸ τῆς 22 Ταξιαρχίας ἀπέβη ἄκαρπος.

Ἀπὸ πρωΐας 11ης τμήματα τῆς αὐτῆς Ταξιαρχίας (507 Τ.Π.) τῇ ὑποστηρίξει δύο ἁρμάτων μάχης εἰσδυσάντων Νοτίως κεντρικοῦ ὑψώματος ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ καὶ κατόπιν προηγηθείσης διευρύνσεως τοῦ δρομολογίου ὑπὸ τοῦ Μηχανικοῦ κατὰ τὴν νύκτα 10]11, κατώρθωσαν περὶ τὴν 1830 νὰ ὁλοκληρώσουν κατάληψιν συγκροτήματος ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ.

Τμήματα τῆς ἰδίας Ταξιαρχίας (508 Τ. Π.) κατόπιν ἀγῶνος καὶ τῇ ὑποστηρίξει Πυρ]κοῦ καὶ Ἁρμάτων καταλαμβάνουν τὴν 112030 τὸ ἀνώνυμον ΠΛΑΤΥ.

Τὸ Συγκρότημα ΚΟΥΛΑΣ—ΠΛΑΤΥ, στερούμενον ὑποστηρίξεως Πυρ]κοῦ καὶ Ἀεροπορίας, καίτοι ἔθεσε πόδα ἐπὶ ὑψ. ΚΟΥΛΑ, ἠναγκάσθη νὰ συμπτυχθῇ κατόπιν σφοδρᾶς ἀντεπιθέσεως, μὴ δυνηθὲν νὰ σημειώσῃ περαιτέρω πρόοδον.

Τὰ καλύπτοντα τὸ δεξιὸν τῆς XI Μεραρχίας τμήματα 3 Ταξιαρχίας ἐξορμήσαντα τὴν 102100 καὶ κινούμενα διὰ μέσου ναρκοπεδίων καὶ δασώδους ἐδάφους καταλαμβάνουν τὴν 110230 τὸ ἀνώνυμον ὕψωμα ΔΥΤΙΚΩΣ 1695, ὡς καὶ τὰ Νότια κράσπεδα ΓΚΟΛΙΝΑΤΑΣ (Ν. 4865)—ὑψ. 1682 (Ν. 5066) μὴ δυνηθέντα νὰ ἀχθῶσιν ἐπὶ τῶν ὑψωμάτων τούτων.

Τὸ ἐκ περιοχῆς ΑΛΩΝΑ πρὸς ΒΟΥΔΕΝΑ (Ν. 5068) (Βορείως ΒΙΓΛΑΣ) κινηθὲν τὴν 110430 συγκρότημα Λόχου Προσκόπων δὲν ἐσημείωσε σοβαρὰς προόδους.

Τμήματα τῆς 21ης Ταξιαρχίας, ἐνεργούσης βορείως ἁμαξιτῆς ΦΛΩΡΙΝΑ—ΠΙΣΟΔΕΡΙ, ἐπέτυχον διὰ νυκτερινῆς αἰφνιδιαστικῆς ἐνεργείας τὴν κατάληψιν ὑψ. 1127 (Ν. 5278) καὶ διὰ προπαρασκευασμένης κατὰ τὴν ἡμέραν ἐπιθέσεως τὴν κατάληψιν ὑψ. 1230 (Ν. 5277) περὶ τὴν 111300 ὥραν.

ε) ΙΧ ΜΕΡΑΡΧΙΑ

Κατελήφθησαν οἱ καθορισθέντες ὑπὸ τῆς δ]γῆς ἐπιχειρήσεων τοῦ Β'. Σώματος Στρατοῦ ἀντικειμενικοὶ σκοποί.

57. ΕΚΔΟΘΕΙΣΑΙ ΔΙΑΤΑΓΑΙ ΚΑΤΑ ΤΗΝ 11-8-49

Αἱ ἐκδοθεῖσαι κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς 11ης Αὐγούστου διαταγαὶ ἔχουσιν ὡς κάτωθι κατὰ χρονολογικὴν σειράν:

Τὴν 110725 (Δ]γὴ Α. Π. 138]19 πρὸς XI) τὸ Β'. Σ. Σ. διέταξεν ἐκμετάλλευσιν πρὸς αὐχένα ΠΡΕΒΟΛ.

Τὴν 110900 (Δ]γὴ Α.Π. 22795) τὸ Σ.Η.Δ.Μ. διέταξεν τὴν ἄμεσον μετακίνησιν τῆς 45 Ταξιαρχίας (XV Μεραρχίας) εἰς περιοχὴν ΑΡΓΟΥΣ ΟΡΕΣΤΙΚΟΥ, μὲ ἑτοιμότητα περαιτέρω κινήσεως. Ὁμοίως τὴν ἐπάνοδον Τάγματος τῆς 61 Ταξιαρχίας ἐξ ΑΡΓΟΥΣ ΟΡΕΣΤΙΚΟΥ εἰς τὴν Ταξιαρχίαν του.

Τὴν 110910 (ἀναφορὰ Α.Π. 2796) τὸ Σ.Η.Δ.Μ. ἠτήσατο παρὰ τοῦ Γ.Ε.Σ. τὴν ἔγκρισιν τῆς ἄνω μετακινήσεως, λόγῳ ἀναγκῶν ἐξελίξεως τῶν ἐπιχειρήσεων.

Τὴν 110930 (Δ]γὴ Α.Π. 138]20) τὸ Β'.Σ.Σ. διέταξεν τὴν ἀπόσπασιν ἐκ τοῦ Νοτίου Συγκροτήματος Πυρ]κοῦ, ἑνὸς Σ.Π.Π. καὶ μιᾶς Μ.Μ.Π. ὑπὲρ ΙΧ Μεραρχίας ἥτις ἐπρόκειτο νὰ ἐνεργήσῃ τὴν νύκτα 11 πρὸς 12 πρὸς ΣΜΑΡΔΕΣΙ.

Τὴν 110940 (Δ]γὴ Α.Π. 138]22) τὸ Β'.Σ.Σ. διέθεσεν εἰς ΙΧ Μεραρχίαν τὴν τηρουμένην ὡς ἐφεδρείαν του εἰς περιοχὴν ΜΑΝΙΑΚΟΙ—ΜΕΣΟΠΟΤΑΜΙΑ 42 Ταξιαρχίαν (μεῖον Τάγμα).

Τὴν 111130 (Δ]γὴ Α.Π. 231395]4009]39) ὁ Ἀρχιστράτηγος ἔθεσεν εἰς τὴν διάθεσιν Σ.Η.Δ.Μ. τὴν 32 Ταξιαρχίαν. Ἐνέκρινεν προώθησιν Ταξιαρχίας τῆς XV εἰς περιοχὴν ΜΕΣΟΠΟΤΑΜΙΑ — ΑΓ. ΚΥΡΙΑΚΗ παραμενούσης πάντοτε ὡς ἐφεδρείας Ἀρχιστρατήγου.

Τὴν 111130 (Δ]γὴ Α.Π. 2851) τὸ Σ.Η.Δ.Μ. ἐγνώρισεν εἰς Β'. Σ. Σ. ὅτι ἐνεκρίθη παρὰ τοῦ Ἀρχιστρατήγου ἡ μετακίνησις Ταξιαρχίας τῆς XV εἰς περιοχὴν ΜΑΝΙΑΚΟΙ—ΜΕΣΟΠΟΤΑΜΙΑ (ὑπὸ τὸν ὅρον τῆς μὴ δεσμεύσεώς της) καὶ ὅτι δύναται νὰ ἀνασχηματίσῃ τὰς δυνάμεις του δυτικῶς. Διετάχθη ὅπως προωθηθῇ ἡ 32 Ταξιαρχία ἀκεραία εἰς περιοχὴν ΤΡΟΠΑΙΟΥΧΟΣ—ΦΛΩΡΙΝΑ ὡς ἐφεδρεία Σ.Η.Δ.Μ.

Τὴν 111130 τὸ Σ.Η.Δ.Μ. ἀπέστειλεν τὴν κάτωθι διαταγὴν πρὸς Β'.Σ.Σ.

1. ***Κατόπιν τῆς σημειωθείσης μέχρι τοῦδε ἐξελίξεως τῆς καταστάσεως ἐπιβάλλεται δραστηριοτάτη καὶ ταχίστη ἐκμετάλλευσις :***

α) Δι' ὠθήσεως ἐντὸς τῆς ἡμέρας τοῦ ὄγκου τῶν δυνάμεων πρὸς ΒΑΡΜΠΑΝ καὶ περισχέσεως ἀπὸ Νότου καὶ Βορρᾶ τοῦ ἀμυντικοῦ Συγκροτήματος ΜΑΛΙ ΜΑΛΙ—ΜΠΟΥΤΣΙ καὶ διὰ τῆς ἐπιθετικῆς ἐνεργείας ὑπὸ τῆς ΙΧ Μερ. ἐκδηλουμένης τὸ ταχύτερον δυνατόν.

β) Δι' ὠθήσεως διαθεσίμων πρὸς ΠΡΕΒΟΛ.

γ) Δι' ἐκκαθαρίσεως ἐντὸς ἐλαχίστου χρονικοῦ διαστήματος τῶν νησίδων ἀντιστάσεως τοῦ ἐχθροῦ ΚΟΥΛΑ—ΠΛΑΤΥ—ΠΟΛΕΝΑΤΑ κλπ.

2. ***Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον :***

α) Τίθεμεν εἰς τὴν διάθεσίν σας τὴν 32 Ταξιαρχίαν ὑπὸ τὸν ὅρον νὰ καλύψητε ἀρχικῶς τὰ μετόπισθεν τῆς περιοχῆς ΦΛΩΡΙΝΗΣ τοὐλάχιστον δι' 1 Τάγματος, ἀποσυρομένου ἐκ τῶν λοιπῶν δυνάμεων τοῦ Σώματος.

β) Συνιστῶμεν νὰ ἐπιστήσητε ἰδιαιτέρως τὴν προσοχὴν τῆς Χ Μεραρχίας ὅπως κινήσῃ ὄπισθεν τῆς Μεραρχίας Καταδρομῶν τὸν ὄγκον τῶν δυνάμεών της, ἀφήνουσα ἐλαχίστας δυνάμεις διὰ τὴν κάλυψιν τῶν πλευρῶν της.

Σημειοῦται καθυστέρησις τῆς Μεραρχίας ταύτης ἐν τῇ κατευθύνσει της.

Ἀντιστράτηγος ΒΕΝΤΗΡΗΣ Κ.

Τὴν 11-8-49 τὸ Β'. Σ.Σ. ἐξέδωσεν τὴν ὑπ' ἀριθ. Α.Π. 138]24 πρὸς Χ Μεραρχίαν Διαταγήν, δι' ἧς καθορίζεται ὅπως χρησιμοποιηθῇ μόνον ἓν Τάγμα ὑπὸ 35 Ταξιαρχίας δι' ἐκκαθάρισιν ΓΚΛΑΒΑΤΑΣ κ.λ.π. αἱ δὲ ὑπόλοιποι δυνάμεις νὰ ὑποβοηθήσουν XI Μεραρχίαν πρὸς ΛΕΣΙΤΣ.

Τὴν 111200 (Δ]γὴ Α. Π. 2852) τὸ Σ.Η.Δ.Μ. διέταξεν τὴν συγκέντρωσιν μιᾶς Ταξιαρχίας τῆς XV εἰς περιοχὴν ΑΡΓΟΣ ΟΡΕΣΤΙΚΟΝ—ΜΑΝΙΑΚΟΙ—ΜΕΣΟΠΟΤΑΜΙΑ.

Τὴν 111250 (Δ]γαὶ ΑΠ. 138]25 καὶ ΑΠ. 138]26) τὸ Β'. Σ.Σ. διέταξεν τὴν προώθησιν εἰς διάθεσιν XI Μεραρχίας τῆς 32 Ταξιαρχίας, πλὴν Τάγματος παραμένοντος περιοχὴν ΦΛΩΡΙΝΗΣ.

Τὴν 111900 τὸ Β'. Σ.Σ. ἐξέδωσεν τὴν ΑΠ. 138]29]111900 δ]γὴν περὶ ἐκδηλώσεως ἐνεργείας IX Μεραρχίας καὶ κινήσεως ἁπασῶν τῶν μονάδων πρὸς ΠΡΕΣΠΑΣ.

Τὴν 111925 ἐξεδόθη ὑπὸ Β'. Σ. Σ. ἡ ὑπ' ἀριθ. ΑΠ. 138]30]111925 δ]γὴ περὶ ἐκκαθαρίσεως ΚΟΥΛΑΣ — ΠΛΑΤΥ καὶ συνεχίσεως προσπαθειῶν δραστηρίως πρὸς ΒΑΡΜΠΑΝ — ΛΑΙΜΟΝ

58. ΑΝΤΙΔΡΑΣΕΙΣ ΕΧΘΡΟΥ — ΕΝΕΡΓΕΙΑΙ

α) Ὁ ἐχθρὸς ἐκ τῆς ἡμετέρας ἐνεργείας κατὰ ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ—ὑψ. 1685, κατὰ τὴν 10ην Αὐγούστου, φαίνεται ὅτι οὐδὲν ὑποψιασθεὶς περὶ συνεχίσεως προσπαθείας πρὸς ΜΠΑΡΟ – ΛΕΣΙΤΣ—ΤΣΟΥΚΑ, οὐδὲν μέτρον ἔλαβε ἐνισχύσεως τούτου κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς νυκτὸς 10]11 Αὐγούστου. Τοὐναντίον τμῆμα 102 Κ.Σ. Ταξιαρχίας εὑρισκόμενον εἰς ΛΕΣΙΤΣ διετάχθη καὶ ἐνίσχυσε τὴν περιοχὴν ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ.

β) Ἀπὸ τῆς ἐμφανίσεως πρωΐαν 11ης Αὐγούστου τῶν ἡμετέρων τμημάτων ἐπὶ τῆς κορυφογραμμῆς ΜΠΑΡΟ -- ΛΕΣΙΤΣ—ΤΣΟΥΚΑ καὶ τοῦ πλήρους αἰφνιδιασμοῦ τοῦ ἐχθροῦ, οὗτος προέβη εἰς:

Ἐνίσχυσιν ΓΙΑΜΑΤΑΣ διὰ τμήματος 105 Ταξιαρχίας (ἐφεδρεία εἰς περιοχὴν ΚΡΟΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗΣ).

Προώθησιν ἑτέρου τμήματος 105 Ταξιαρχίας πρὸς ΝΤΑΜΤΣΕ καὶ ἐκτέλεσιν συνεχῶν μέχρις νυκτὸς 11]12 Αὐγούστου ἀντεπιθέσεων κατὰ τμημάτων ἡμετέρας Μεραρχίας Καταδρομῶν.

Ἐνίσχυσιν διὰ διλοχίας ἀξιωματικῶν τοῦ ΛΕΣΙΤΣ.

Ἐκτέλεσιν συνεχῶν καὶ καθ' ὅλην τὴν νύκτα 11]12 ἀντεπιθέσεων κατὰ ΤΣΟΥΚΑΣ διὰ τμημάτων 14ης Ταξιαρχίας ἐκ περιοχῆς ΓΙΩΡΓΟΥ ΚΕΦΑΛΙ.

γ) Κατὰ τὴν νύκτα 11]12 ὁ ἐχθρὸς ἀποτυχὼν εἰς τὰς προσπαθείας τῶν ἀντεπιθέσεών του προέβη εἰς τὰς κατωτέρω ἐνεργείας:

Ἐγκατάλειψιν περιοχῆς ΠΛΑΤΥ - ΚΟΥΛΑΣ — ΓΚΛΑΒΑΤΑΣ καὶ σύμπτυξιν τῶν ἐπὶ τούτων τμημάτων διὰ ΜΑΚΡΟΧΩΡΙΟΥ — ΛΕΣΙΤΣ πρὸς δυσμάς.

Πλαισίωσιν τῆς δυτικῶς ΑΛΙΑΚΜΟΝΟΣ γραμμῆς ὑψ. 1134 (Ν. 377596) — 1076 (Ν. 385602) – ΜΑΥΡΗ ΡΑΧΗ — ΜΙΣΟΔΑΓΙΣΤΑ — ΛΟΚΜΑ — ΠΡΕΒΟΛ — ΜΑΖΙ διὰ τῶν συμπτυχθέντων τμημάτων ἐκ περιοχῆς ΠΛΑΤΥ — ΚΟΥΛΑ — ΓΙΑΜΑΤΑ — ΜΠΑΡΟ ΛΕΣΙΤΣ -- ΤΣΟΥΚΑ καὶ δι' ἐφεδρικῶν τοιούτων τῆς Ταξιαρχίας Ἀξιωματικῶν.

Πλαισίωσιν τοποθεσίας ΒΑΡΜΠΑΣ — ΡΟΥΣΕΛΙΤΣΑ (Ν. 315565) — ΚΡΟΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗΣ διὰ τμημάτων τῆς 105 Ταξιαρχίας.

59. ΤΡΙΤΗ ΦΑΣΙΣ (12-14 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ)

Κατὰ τὴν φάσιν ταύτην προεβλέφθη, μετὰ στοιχειώδη ἀπαραίτητον ἑδραίωσιν ἐπὶ τοποθεσίας ΓΙΑΜΑΤΑ — ΜΠΑΡΟ — ΛΕΣΙΤΣ — ΤΣΟΥΚΑ, ταχεία προώθησις ἐπὶ τῶν κατευθύνσεων.

α) ΛΕΣΙΤΣ—ΒΑΡΜΠΑ—ΚΟΡΜΠΕΤΣΙ.

β) ΛΕΣΙΤΣ—ΜΙΣΟΛΑΓΙΣΤΑ (Ν. 3965)—ΠΡΕΒΟΛ — ΛΑΙΜΟΣ μὲ προτεραιότητα καὶ κυρίαν προσπάθειαν ἐπὶ τῆς πρώτης, ταὐτόχρονον δὲ ἐπιβοηθητικὴν ἰσχυρὰν ἐπίθεσιν ἐπὶ κατευθύνσεως ΦΛΑΤΣΑΤΑ — ΙΕΡΟΠΗΓΗ — ΚΡΟΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗ — ΚΟΡΜΠΕΤΣΙ πρὸς τὸν σκοπὸν παρεμποδίσεως διαφυγῆς τοῦ ἐχθροῦ πρὸς ΑΛΒΑΝΙΑΝ.

60. α) Ἡ κίνησις πέραν τῆς γραμμῆς ΜΠΑΡΟ — ΛΕΣΙΤΣ — ΤΣΟΥΚΑ παρὰ τὰς ἐκδοθείσας διαταγὰς κατὰ τὴν 11ην Αὐγούστου καὶ τὰς προσπαθείας τῶν Μονάδων δὲν κατέστη δυνατὴ κατὰ τὴν 11ην Αὐγούστου, λόγῳ ἐγκαίρων ἀντιδράσεων τοῦ ἐχθροῦ.

β) Ἡ κίνησις αὕτη ἔλαβε χώραν ἀπὸ τῆς ἑπομένης 12ης κατόπιν τῆς ἐνισχύσεως τῆς XI Μεραρχίας διὰ τῆς 32 Ταξιαρχίας (μεῖον Τάγμα ἐφεδρεία Ἀρχιστρατήγου), τῆς συγκεντρώσεως ἐπὶ ΜΠΑΡΟ—ΝΤΑΜΤΣΕ ὁλοκλήρων τῶν 35,37 Ταξιαρχιῶν τῆς X Μεραρχίας καὶ τῆς ἀποκαταστάσεως τῆς ὁδοῦ δυτικῶς ΜΠΑΡΟ διὰ τὴν κίνησιν τῶν Ἁρμάτων μάχης.

61. Αἱ δοθεῖσαι εἰς τὰς Μεραρχίας ἀποστολαὶ καθωρίζοντο διὰ τῆς Δ]γῆς Ἐπιχειρήσεων Β΄ Σ. Σ. ὡς ἑξῆς:

α) III Μεραρχία Καταδρομῶν.

Ὡς ἐκτίθεται εἰς 132 Δ]γὴν Β΄ Σ. Σ., παρ. 9β.

β) X Μεραρχία.

Ὁμοίως, παρ. 9γ.

γ) II, XI, IX Μεραρχιῶν ὁμοίως ὡς εἰς τὴν ὑπ' ἀριθμ. 132 Δ]γὴν Ἐπιχειρήσεων Β΄ Σ. Σ. (παραγράφους 9α, 9δ καὶ 9ε) ἐκτίθεται.

12. ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ

62. Ἡ ἐξέλιξις τῶν ἐπιχειρήσεων κατὰ τὴν 12-8-49 εἶχεν ὡς ἑξῆς:

α) III Μεραρχία Καταδρομῶν.

Τμήματα Καταδρομῶν ἐξορμήσαντα πρὸς τὰς καθορισθείσας κατευθύνσεις διέβησαν τὸν ΑΛΙΑΚΜΟΝΑ ἀλλὰ δὲν ἐσημείωσαν σοβαρὰς προόδους Δυτικῶς τούτου, λόγῳ σοβαρῶν ἀντιστάσεων ἐπὶ ΜΙΣΟΔΑΓΙΣΤΑ.

Ἕτερα τμήματα Καταδρομῶν βραδύναντα νὰ ἐξορμήσουν λόγῳ παρανοήσεως διαταγῆς X Μεραρχίας (δι' ἧς διετάσσετο κίνησις τμημάτων τῆς X ἐπὶ ἀναληφθείσης ὑπὸ τῶν Καταδρομῶν κατευθύνσεως πρὸς ΒΑΡΜΠΑΝ) μόλις τὰς ἑσπερινὰς ὥρας διῆλθον Δυτικῶς τοῦ ποταμοῦ ΑΛΙΑΚΜΟΝΟΣ.

β) Καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς ἡμέρας τῆς 12ης τὰ ἅρματα ἠδράνησαν

ἀδυνατοῦντα νὰ προωθηθοῦν πρὸς Δ. λόγῳ ἀκαταλληλότητος ἐδάφους περὶ τὸ ΤΣΕΡΣΚΑ (Ν. 4157). Τὸ εἰς τὴν διάθεσίν των μηχανικὸν (διμοιρία) καίτοι ἐντατικῶς ἠργάζετο ὑπῆρξε ἀνεπαρκὲς διὰ τὴν διάνοιξιν ὁδοῦ. Ἡ ἐνίσχυσίς του ἐπίσης ὑπὸ τῆς διμοιρίας ἀσφαλείας τῆς Χ δὲν ἔφερεν τὸ ποθούμενον ἀποτέλεσμα. Ὁ αἰτηθεὶς Λόχος Μηχανικοῦ ἀπὸ τῆς πρωΐας (719) μετὰ ἐκσκαφέων μόλις περὶ τὴν 0300 τῆς 13 ἔφθασεν κατορθώσας νὰ διανοίξῃ τὸ δρομολόγιον περὶ τὰς πρωϊνὰς ὥρας τῆς 13ης.

γ) Χ Μεραρχία.

Τὰ καθηλωμένα ἀπὸ 11-8 πρὸ ΓΙΑΜΑΤΑΣ τμήματα τῆς 37 Ταξιαρχίας, τῇ συνδρομῇ καὶ τμημάτων Καταδρομῶν, ἐπιτεθέντων κατὰ ΓΙΑΜΑΤΑΣ ἐκ κατευθύνσεως ΓΚΡΕΜΙΝΟ (Ν. 4257) κατέλαβον τὸ συγκρότημα ΓΙΑΜΑΤΑ τὴν 120800.

Τὴν 120745 κατελήφθη ἡ ΓΚΛΑΒΑΤΑ ἄνευ ἀντιστάσεως ὑπὸ τμημάτων τῆς 35 Ταξιαρχίας.

Ἕτερα τμήματα (37 καὶ 35 Ταξιαρχιῶν) κινηθέντα δυτικῶς ΑΛΙΑΚΜΟΝΟΣ δὲν ἐσημείωσαν σοβαρὰς προόδους καθηλωθέντα πρὸ ἀντιστάσεων εἰς ὑψ. 1134 (Ν. 3759) καὶ ΚΩΤΤΑΣ (Ν. 3961) Ν.Α. ΜΑΥΡΗΣ ΡΑΧΗΣ.

Τμῆμα 37 Ταξιαρχίας κατορθῶσαν τὴν νύκτα τῆς 12 πρὸς 13 νὰ θέσῃ πόδα εἰς ὑψ. 1078 (Ν. 385602) τὴν 0330 ὥ. ὑπέστη ἀντεπίθεσιν ἀναγκασθὲν νὰ συμπτυχθῇ Ἀνατολικῶς ΑΛΙΑΚΜΟΝΟΣ.

Ἡ 36 Ταξιαρχία εἰς τὸ ἀριστερὸν πλευρὸν δὲν ἐσημείωσεν ὁμοίως πρόοδον.

δ) XI Μεραρχία.

Τὴν 120600 ὥραν κατελήφθη κατόπιν ἀγῶνος τὸ ΛΕΣΙΤΣ ὑπὸ τοῦ 513 Τ. Π. τῆς 31 Ταξιαρχίας.

Ἀπὸ πρωϊνῶν ὡρῶν τῆς 12ης προωθήθη εἰς περιοχὴν ΛΕΣΙΤΣ—ΤΣΟΥΚΑ ἡ 32 Ταξιαρχία (μεῖον Τάγμα) τεθεῖσα διάθεσιν XI καὶ ἀντεκατέστησε τὰ τμήματα 31 καὶ 33 Ταξιαρχιῶν ἐπὶ τῶν ἄνω σημείων.

Τὴν 12-8-49 ἄρχεται ἡ κίνησις τῶν τμημάτων τῆς Μεραρχίας πρὸς ΜΙΣΟΔΑΓΙΣΤΑ τῆς 31 Ταξιαρχίας (ἀπὸ 121330 ὥρας) καὶ πρὸς ΠΡΕΒΟΛ τῆς 33 Ταξιαρχίας ἀπὸ 120900 ὥρας.

Τὰ τμήματα ἔφθασαν εἰς τὸν ΑΛΙΑΚΜΟΝΑ ποταμὸν ἀλλὰ δὲν ἐσημείωσαν περαιτέρω σοβαρὰν πρόοδον κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην.

Ὁμοιώματα ἀλεξιπτωτιστῶν ριφθέντα ἅμα τῇ ἐπελεύσει τοῦ σκότους εἰς περιοχὴν Δυτικῶς ὁδοῦ ΒΑΤΟΧΩΡΙΟΥ—ΑΝΤΑΡΤΙΚΟΥ ἐπροξένησαν αἰφνιδιασμὸν καὶ ἐπέφερον σύγχυσιν εἰς τὸν ἐχθρόν, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ ἐλαττωθῇ ἡ ἐπὶ τῆς γραμμῆς μάχης ἀντίστασίς του.

στ) II Μεραρχία.

Κατὰ τὴν νύκτα 11 πρὸς 12-8 ἐπιθέσεις τμημάτων της (3 καὶ 21 Ταξιαρχιῶν) κατὰ ὑψ. 1682 καὶ ΟΥΣΗ (Ν. 5276) δὲν ἐκαρποφόρησαν.

Τὴν ἕω 12ης Αὐγούστου τμήματα 22 Ταξιαρχίας καὶ Ἀποσπάσματος

ΚΟΥΛΑΣ ΠΛΑΤΥ κατέλαβον τὸ συγκρότημα ΚΟΥΛΑΝ — ΠΛΑΤΥ — ΚΡΕΣΤΟ ἄνευ ἀντιστάσεως, τοῦ ἐχθροῦ συμπτυχθέντος πρὸς δυσμάς.

Κατόπιν ἐπιθέσεως τῇ ὑποστηρίξει Πυρ]κοῦ καὶ Τεθωρακισμένων κατελήφθη περὶ τὴν 1800 ὥραν τῆς 12-8 ὑπὸ τμημάτων 21 Ταξιαρχίας τὸ ὑψ. ΟΥΣΗ.

Τὰ μετὰ τῆς Μεραρχίας ταύτης δρῶντα ἅρματα μάχης, πλὴν Οὐλαμοῦ παραμείναντος ὑπὸ Δ]σιν Μεραρχίας, κινούμενα διὰ δυσβάτου ἐδάφους ἐπέτυχον τὰς ἑσπερινὰς ὥρας νὰ εἰσέλθουν εἰς ΜΑΚΡΟΧΩΡΙ.

ζ) IX Μεραρχία.

Κατὰ τὴν 9-8-49 ὁ Διοικητὴς τοῦ Β΄.Σ.Σ. εἰς προσωπικὴν συνάντησιν μετὰ τοῦ Διοικητοῦ τῆς IX Μεραρχίας, συνεζήτησεν μετ' αὐτοῦ τὰ τῆς ἀποστολῆς τῆς IX Μεραρχίας, ὡς αὕτη εἶχεν καθορισθῆ εἰς τὴν παρ. 9ε τῆς ὑπ' ἀριθ. 132]4-8-49 Διαταγῆς Ἐπιχειρήσεων Β΄.Σ.Σ., ὡς ἐπίσης καὶ τὸν τρόπον τῆς ἐκπληρώσεως ταύτης.

Κατὰ δὲ τὴν 11-8-1949 καὶ εὐθὺς μετὰ τὴν λῆψιν τῶν πληροφοριῶν περὶ πτώσεως τοῦ ΛΕΣΙΤΣ, τῶν παρασχεθεισῶν παρὰ τῆς Ἀεροπορίας (αἵτινες σημειωτέον βραδύτερον ἠλέγχθησαν ὡς ἀνακριβεῖς) ἔλαβεν τὴν ἀπόφασιν νὰ ἐκτοξεύσῃ κατὰ τὴν νύκτα τῆς 11ης πρὸς 12ην τὴν ἐπίθεσιν τῆς IX Μεραρχίας. Τὴν ἀπόφασίν του ταύτην ἐκοινοποίησεν τὴν 0900 ὥραν τῆς 11ης εἰς τὸν Διοικητὴν τῆς IX Μεραρχίας, εἰς τὴν διάθεσιν τῆς ὁποίας ἐτέθη ἡ τηρουμένη μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης ὡς ἐφεδρεία τοῦ Σ. Σ. 42 Ταξιαρχία ἕνα (1) Σ.Π.Π. καὶ μία (1) Μ.Μ. Πυρ]κοῦ.

Ἅπαντα τὰ ἀνωτέρω, προφορικῶς διαταχθέντα, ἐπεβεβαιώθησαν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. Α.Α.Π. 132]11-8-49 Διαταγῆς τοῦ Β΄.Σ.Σ.

Ἡ IX Μεραρχία εἰς ἐκτέλεσιν τῆς Δ]γῆς ταύτης καθώρισεν ὡς ἀκολούθως τὰς ἀποστολὰς τῶν Ταξ]χιῶν αὐτῆς:

Ἡ 41 Ταξ]χία, νὰ κινηθῇ ταχέως πρὸς κατάληψιν τῶν ὑψ. 1277,1—ΣΜΑΡΔΕΣΙ—ΚΡΟΥΜΝΙΤΣΑ καὶ ἀφοῦ ἐγκατασταθῇ ἐν τῇ περιοχῇ ταύτῃ μὲ ὁλόπλευρον ἄμυναν, νὰ ὠθήσῃ τμήματα πρὸς τὸ ὕψ. 1214 καὶ ΠΡΙΣΟ·

Ἡ 42 Ταξιαρχία (μεῖον Τάγμα) νὰ καλύψῃ τὴν κίνησιν τῆς 41 Ταξ]ρχίας ἀπὸ πάσης προσβολῆς προερχομένης ἐκ τῶν ἐντὸς τοῦ ΑΛΒΑΝΙΚΟΥ ἐδάφους εὑρισκομένων ΚΣ. δυνάμεων ἢ τῶν Ἀλβανικῶν τμημάτων τῶν ἀφιχθέντων πρὸς ἐνίσχυσιν τούτων.

Ἡ 43 Ταξιαρχία δι' ἑνὸς Τάγματος νὰ ἐπιτεθῇ πρὸς ΑΓΙΟΝ ΔΗΜΗΤΡΙΟΝ καὶ Δυτ. τούτου πρὸς διάνοιξιν ἐπικοινωνίας πρὸς ΣΜΑΡΔΕΣΙ καὶ ἐν συνεχείᾳ νὰ ἐπιτεθῇ πρὸς ΚΩΣΤΕΝΕΤΣΙ ἐκ τῶν νώτων. Διὰ τοῦ ἑτέρου Τάγματος αἰφνιδιαστικὴ κατάληψις τοῦ ὑψ. ΑΓ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ, κάλυψις τοῦ δεξιοῦ πλευροῦ καὶ συνέχισις τῆς κινήσεως πρὸς ὑψ. 1355. 3 καὶ ΙΕΡΟΠΗΓΗΝ.

Ὡς ὥρα ἐξορμήσεως εἶχεν ὁρισθῆ ἡ 2100 τῆς 11ης διὰ τὰς 41 καὶ 42 Ταξ]χίας καὶ ἡ 0200 τῆς 12ης διὰ τὴν 43ην.

Ὡς συντονιστὴς τῶν ἐνεργειῶν 41 καὶ 42 Ταξ]χιῶν εἶχεν ὁρισθῇ ὁ Ὑποδ]τὴς τῆς ΙΧ Μεραρχίας.

Ἡ ἐκτέλεσις τῶν ὡς ἄνω καθορισθεισῶν ἀποστολῶν ἔλαβε χώραν ὡς ἑξῆς:

42 καὶ 41 Ταξιαρχίαι.

Ἡ κίνησις τῆς 42 Ταξ]χίας καὶ τῶν Μονάδων Πυρ]κοῦ ἐγένετο τὰς πρώτας ἀπογευματινὰς ὥρας τῆς 11ης Αὐγούστου διὰ δρομολογίου: ΚΟΛΟΚΥΝΘΟΥ — ΜΕΣΣΟΠΟΤΑΜΙΑ—ΑΓ. ΚΥΡΙΑΚΗ — ΟΙΝΟΗ—ΚΑΤΩ ΦΤΕΡΙΑ—ΠΟΛΥΑΝΕΜΟΣ. Ἐπὶ τοῦ ἰδίου δρομολογίου καὶ ἀπὸ τοῦ τμήματος ΚΑΤΩ ΦΤΕΡΙΑ — ΠΟΛΥΑΝΕΜΟΣ ἐκινήθησαν καὶ δύο (2) Τάγματα τῆς 41ης Ταξιαρχίας.

Ἡ κίνησις αὕτη ἐξετελέσθη ὑπὸ τὰ ὄμματα καὶ τὰ πυρὰ τοῦ ΚΣ. Πυρ]κοῦ, μὲ μεγάλον συνωστισμόν, κυρίως ἐπὶ τοῦ τμήματος τοῦ δρομολογίου ἀπὸ ΚΑΤΩ ΦΤΕΡΙΑ μέχρι ΠΟΛΥΑΝΕΜΟΥ καὶ μὲ χαρακτηριστικὴν βραδύτητα πορείας. Οὕτω ὁ παράγων τοῦ αἰφνιδιασμοῦ διὰ τὴν ἐνέργειαν τῆς Μεραρχίας ταύτης ἀπωλέσθη πλήρως καὶ τὸ μὲν Πυρ]κὸν ἐπεράτωσε τὴν κατάληψιν τῶν θέσεών του περὶ τὴν 18.30′ ὥραν, ἡ 41 Ταξ]χία περὶ τὴν 21.00 καὶ ἡ 42 Ταξιαρχία περὶ τὴν 23.00.

Τὴν 22.30 τῆς 11ης ὁ Ὑποδ]τὴς τῆς Μεραρχίας ἀνέφερεν ὅτι τὰ τμήματα τῆς 42 Ταξ]χίας, δὲν ἦσαν ἕτοιμα πρὸς ἐξόρμησιν καὶ προέτεινεν τὴν ἀναβολὴν τῆς Ἐπιχειρήσεως διὰ τὴν ἑπομένην νύκτα.

Ὁ Διοικητὴς ἐπίσης τῆς 41 Ταξ]ρχίας ἀνέφερεν ὅτι ἡ Ταξιαρχία του δὲν ἐξώρμησεν τὴν καθορισθεῖσαν ὥραν, διότι δὲν ἦτο ἑτοίμη ἡ 42 Ταξιαρχία. Ὁ Μέραρχος ἀπέρριψε τὴν πρότασιν ἀναβολῆς τῆς Ἐπιχειρήσεως καὶ διέταξε τὴν ἄμεσον ἐξόρμησιν τῆς 41 Ταξιαρχίας, καλυπτομένης ἐν ἀνάγκῃ δι' ἑνὸς Τάγματος κατὰ τὸ ἀριστερὸν αὐτῆς πλευρόν.

Ἀνεφέρθη ἐξόρμησις τῶν τμημάτων τὴν 24.00 ὥραν. Τοῦτο ὅμως εἶναι λίαν ἀμφίβολον, διότι τὴν 05.00 πρωϊνὴν ὥραν τῆς 12-8, ὅτε ἡ παρατήρησις κατέστη κἄπως δυνατὴ διεπιστώθησαν τὰ κάτωθι:

i. Τὰ τμήματα τῆς 42 Ταξ]χίας εὑρίσκοντο εἰς τοὺς χώρους ἐξορμήσεως μὴ ἐξορμήσαντα.

ii. Ἡ 43 Ταξ]χία δὲν εἶχε εἰσέτι ἐξουδετερώσῃ τὰς ἀντιστάσεις ἐπὶ τοῦ Σ.Σ. ΑΓ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ καὶ τὸ ἀριστερὸν Τάγμα εὑρίσκετο εἰς τοὺς χώρους ἐξορμήσεως πλὴν ἑνὸς λόχου, ὅστις εἶχεν κινηθῆ πρὸς τὸ ὕψ. 983.

iii. Ἡ ἐξόρμησις τῆς 41 Ταξ]χίας εἶχεν ἀνακοπῆ καὶ τὰ τμήματά της ἐβάλλοντο ἀπὸ Β. Α. καὶ Δ. ἐκ τῆς κατευθύνσεως τοῦ ΑΛΒΑΝΙΚΟΥ ἐδάφους ἀπὸ τὰ ἐκεῖ εὑρισκόμενα Ἀλβανικὰ καὶ Κ. Συμμοριακὰ τμήματα. Ὁ Μέραρχος διέταξεν τὴν ἐξόρμησιν τῆς 42 Ταξ]χίας καὶ τὴν κίνησιν ταύτης, διὰ τὴν κάλυψιν τοῦ ἀριστεροῦ πλευροῦ τῆς 41ης. Τὴν 120830 μεταβὰς εἰς τὸν Σ.Δ. τῆς 41ης Ταξ]χίας ἐξέδωσεν τὰς ἀκολούθους διαταγάς:

Ἡ 41 Ταξ]χία ἀναλαμβάνουσα ὑπὸ τὰς διαταγάς της καὶ τὸ 528 Τάγμα τῆς 43ης Ταξιαρχίας, εὑρισκόμενον Δυτικῶς τοῦ ΑΓΙΟΥ ΔΗΜΗ-

ΤΡΙΟΥ καὶ ὑποστηριζομένη ἀπὸ τὸ σύνολον τοῦ πυρ]κοῦ τῆς Μεραρχίας νὰ συνεχίση τὴν ἐπίθεσιν πρὸς ΣΜΑΡΔΕΣΙ ἐξουδετερώνουσα πᾶσαν ἀντίστασιν προερχομένην ἐκ τοῦ ΑΛΒΑΝΙΚΟΥ ἐδάφους. Τὸ ἐφεδρικὸν 529 Τάγμα τῆς Μεραρχίας νὰ κινηθῇ ἐπιθετικῶς πρὸς ΚΟΥΚΟΥΒΙΣΤΙΝΑ, τὸ δὲ 524 τῆς 42 Ταξιαρχίας νὰ παραμείνη ὡς ἐφεδρεία τῆς Μεραρχίας.

Τὴν 12.10′ ὥραν τῆς 12-8 ἡ 41 Ταξ]χία, μὲ ὑποστήριξιν τῆς Ἀεροπορίας καὶ τοῦ Πυρ]κοῦ, ἤρξατο κινουμένη καὶ κατόπιν σφοδροῦ ἀγῶνος, τὸν ὁποῖον διεξήγαγε τόσον κατὰ τῶν Κ.Σ. ὅσον καὶ κατὰ τῶν ὁρμωμένων ἐκ τοῦ Ἀλβανικοῦ ἐδάφους καὶ ἐπιτιθεμένων κατὰ τοῦ ἀριστεροῦ αὐτῆς πλευροῦ Ἀλβανικῶν τμημάτων, κατώρθωσε μετὰ σκληρὰν πάλην νὰ ὁλοκληρώση τὴν κατάληψιν τοῦ ὑψώματος 1138 περὶ τὴν 17.00 ὥραν. Εὐθὺς μετὰ τὴν κατάληψιν τοῦ ὑψ. τούτου ἰσχυραὶ ἀντεπιθέσεις ἐξετοξεύθησαν ἐκ τοῦ Ἀλβανικοῦ ἐδάφους, αἵτινες ἀπεκρούσθησαν κυρίως διὰ τοῦ ὄγκου τοῦ Πυρ]κοῦ τῆς Μεραρχίας. Αἱ ἀντεπιθέσεις αὗται, ὡς ἦτο φυσικόν, ἀνέκοψαν τὴν ἐπιθετικὴν κίνησιν τῆς 41 Ταξ]χίας πρὸς τὸ ὕψ. 1297. Διὰ τὴν νύκτα τῆς 12]13 ἡ 41 Ταξ]χία ἀνέφερεν ὅτι λόγῳ ἐξαιρετικῆς κοπώσεως τῶν τμημάτων της πᾶσα περαιτέρω κίνησις καθίστατο ἀδύνατος.

Ἡ 43 Ταξιαρχία κατὰ τὴν νύκτα τῆς 11 πρὸς 12 ἐπιτεθεῖσα διὰ μὲν τοῦ ἀριστεροῦ 528 Τάγματος δὲν ἐσημείωσεν μεγάλην πρόοδον, διότι προσέκρουσεν ἐπὶ σοβαρῶν ἀντιστάσεων καὶ ἐβάλλετο ἐκ τοῦ Ἀλβανινοῦ ἐδάφους, διὰ δὲ τοῦ δεξιοῦ 527 κατέλαβεν τὴν πρωΐαν τὸν ΑΓ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΝ προστατευόμενον διὰ τριῶν σειρῶν ναρκοπεδίων καὶ συρματοπλεγμάτων. Ἐχθρικὴ ἰσχυρὰ ἀντεπίθεσις κατὰ ΑΓΙΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ἀνέτρεψεν τὸ Τάγμα τοῦτο.

63. ΕΚΔΟΘΕΙΣΑΙ ΔΙΑΤΑΓΑΙ ΚΑΤΑ ΤΗΝ 12-8-49.

Κατὰ τὴν χρονολογικὴν σειρὰν ἔχουσιν ὡς κάτωθι:

Τὴν 120345 (Α.Π. 138]32]120345) τὸ Β′.Σ.Σ. ἐξέδωσεν διαταγὰς πρὸς τὰς Μ. Μονάδας αὐτοῦ σχετικῶς μὲ ἐκμετάλλευσιν καὶ κεραυνοβόλον ἐνέργειαν πρὸς ΒΑΡΜΠΑΝ καὶ ΠΡΕΒΟΛ.

Τὴν 120830 (Α.Π. 2913]120830) τὸ Σ.Η.Δ.Μ. ἐπέστησεν τὴν προσοχὴν τοῦ Β′.Σ.Σ. ἐπὶ τῆς ἐπιτακτικῆς ἀνάγκης τῆς ταχίστης προελάσεως πρὸς ΒΑΡΜΠΑΝ.

Τὴν 120930 (Α.Π. 231433]120930) ὁ Ἀρχιστράτηγος ἔθεσεν εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ Σ.Η.Δ.Μ. τὴν XV Μεραρχίαν (μεῖον 73 Ταξιαρχίαν) διὰ τῆς κατωτέρω Διαταγῆς:

Τίθεται διάθεσιν ὑμῶν XV Μεραρχία μεῖον 73 Ταξιαρχίαν. Ἐπιμείνατε συνέχισιν προχωρήσεως ἄνευ διακοπῆς. Ταχεῖαν κατάληψιν ΒΑΡΜΠΑΣ. Οὐδεμία ἀπώλεια χρόνου πρὸς ἀπαγόρευσιν εἰς ἐχθρὸν δημιουργήση ἀμυντικὴν Τοποθεσίαν ἀπὸ Λίμνης πρὸς ἁμαξιτήν.

Ἀρχιστράτηγος Α. ΠΑΠΑΓΟΣ

Τὴν 121020 (Α.Π. 2920]121020) τὸ Σ.Η.Δ.Μ. διέθεσεν εἰς Β'.Σ.Σ., τὴν 45 Ταξιαρχίαν πρὸς τελείαν ἀπελευθέρωσιν τῆς Χ Μεραρχίας ἐκ τῶν δευτερευουσῶν ἀποστολῶν καὶ τὴν ὥθησίν της πρὸς τὴν κυρίαν προσπάθειαν.

Τὴν 121100 (Α.Π. 138]35]121100) τὸ Β'. Σ. Σ. ἐγνώρισεν εἰς τὰς Μ. Μονάδας του ὅτι ὑπάρχουν ἐνδείξεις περὶ διαφυγῆς ΚΣ. πρὸς Δυσμάς.

Τὴν 121130 (Α.Π. 138]37]121130) τὸ Β'.Σ.Σ. ἐπέστησε τὴν προσοχὴν ἐπὶ τῆς ἀνάγκης καταλήψεως ΣΜΑΡΔΕΣΙ ὑπὸ τῆς ΙΧ Μεραρχίας πρὸς ἀποκοπὴν ΚΣ.

Τὴν 121230 (Α.Π. 2928]121230) τὸ Σ.Η.Δ.Μ. διέταξεν τὴν πύκνωσιν τῆς διατάξεως ΙΙ Μεραρχίας ἐπὶ μετώπου ΒΙΓΛΑΣ—ΒΑΡΝΟΥΣ, κατόπιν τῆς συμπτύξεως τοῦ ἐχθροῦ ἀπὸ ΒΕΡΝΟΝ καὶ πρὸς παρεμπόδισιν διαφυγῆς αὐτοῦ πρὸς Ἀνατολάς.

Τὴν 12121940 (Α.Π.138]47]121940) τὸ Β'. Σ.Σ. διέταξεν ὅπως ἡ ΙΙ Μεραρχία ἐξασκήσῃ πανταχόθεν πίεσιν ἐπὶ ἐχθροῦ πρὸς παρεμπόδι[illegible] διαφυγῆς αὐτοῦ.

Τὴν 122100 (Α.Π. 138]49]122100) τὸ Β'. Σ.Σ διέταξεν τὴν ταχείαν ὥθησιν τῶν μονάδων πρὸς ΒΑΡΜΠΑΝ—ΜΟΣΧΟΧΩΡΙ, ἐφ' ὅσον ἡ ΙΧ Μεραρχία δὲν ἠδυνήθη νὰ ἀχθῇ ΣΜΑΡΔΕΣΙ.

Κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην 12-8-49 ὑπεβλήθησαν εἰς τὸν Ἀρχιστράτηγον ὑπὸ τοῦ προκεχωρημένου κλιμακίου αὐτοῦ αἱ κάτωθι ὑπ' ἀριθ. Α. Π. 801] 12-8-49 καὶ Α. Π. 200725]207]12-8-49 ἐκθέσεις, ἐπὶ τῆς ἐξελίξεως τῶν ἐπιχειρήσεων 120850.

ΑΠΟ: ΥΠΑΡΧΗΓΟΝ **120830**

ΠΡΟΣ: ΑΡΧΙΣΤΡΑΤΗΓΟΝ. Γ.Ε.Σ./Α1

ΑΠ. 801 (.) Παρὰ ἐπίτευξιν ἀντικειμενικοῦ σκοποῦ πρωΐας 11ης τρέχοντος δὲν ἐγένετο ἐπιβαλλομένη ἄμεσος ἐκμετάλλευσις πρὸς ΒΑΡΜΠΑΝ (.) Παρὰ γραπτὴν ἀλλὰ καὶ ἐπίμονον προφορικὴν κατάδειξιν ἀνάγκης ταύτης ἐλιγμοῦ, Σ. Στρατοῦ δὲν ἐτροφοδότησεν ὡς ὤφειλεν προσπάθειαν ταύτην διὰ ὁλοκλήρου Χ Μεραρχίας ἢ καὶ διὰ Ταξιαρχίας ΙΧ Μεραρχίας ἐφεδρείας του ΚΑΣΤΟΡΙΑ (.) Ταύτην ἀντὶ διαθέσῃ κατεύθυνσιν ΜΠΑΡΟ, διέταξεν κινηθῇ πρὸς συνάντησιν ΙΧ Μερ. καὶ ἐξεβίασεν οὕτω διάθεσιν 45 Ταξιαρχίας ΧΥ Μεραρχίας. Ἐπεστήθη ἀπὸ πρωΐας χθὲς ἰδιαιτέρως προσοχὴ ΣΗΔΜ ἐπὶ ἐκμεταλλεύσεως πρὸς ΒΑΡΜΠΑΝ καὶ ἄμεσον ὤθησιν Χ Μεραρχίας ἀπασχολουμένης ἐπουσιώδεις ἀποστολάς. Προτείνομεν διατεθῇ ΣΗΔΜ ΧΥ Μεραρχία μεῖον 75 Ταξιαρχία ἐπιστηθῇ προσοχὴ Β' Σ.Σ. ὠθήσῃ ὄγκον δυνάμεων ἀποφασιστικὴν κατεύθυνσιν. Τονίζεται ἀνάγκη ἐγκαίρου ἐκμεταλλεύσεως πρὸς ΒΑΡΜΠΑΝ — ΠΡΕΒΟΛ πρὶν ὀργανωθῇ καὶ καταληφθῇ ἰσχυρῶς ὑπὸ ΚΣ. τοποθεσία αὕτη.

ΚΙΤΡΙΛΑΚΙΣ

ΕΚΘΕΣΙΣ

Ὑπαρχηγοῦ Ἀναπληρωτοῦ Ἀρχηγοῦ Γ.Ε.Σ.

ἐπὶ

Τῆς παρακολουθήσεως τῆς Ἐπιχειρήσεως ΠΥΡΣΟΣ

1. ***Ἀπὸ τῆς 0900 ὥρας τῆς 10 Αὐγούστου συνοδευόμενος καὶ ὑπὸ τοῦ Διευθυντοῦ Α1 ΓΕΣ μετέβην εἰς Τ.Σ. Β'. Σ.Σ. πρὸς παρακολούθησιν τῆς ἐξελίξεως τῆς ἐπιχειρήσεως ΠΥΡΣΟΣ.***

2. Ὡς γνωστὸν κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς 10-8 θὰ ἐλάμβανον χώραν προπαρασκευαστικαὶ ἐνέργειαι διὰ τὴν κατάληψιν τοῦ ὑψ. 1685 καὶ τριῶν ὑψωμάτων ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ. Αἱ ἐνέργειαι αὗται ἔλαβον χώραν κατὰ τὸ καθορισθὲν πρόγραμμα τὸ προβλεπόμενον ὑπὸ τῆς διαταγῆς ἐπιχειρήσεων τοῦ Β'. Σ.Σ.
Ἐσημειώθη ἐπιβράδυνσις κατὰ 30' εἰς τὴν ὥραν ἐξορμήσεως τῆς 22ας Ταξιαρχίας καὶ παρὰ τὴν ὑποστήριξιν πυρ]κοῦ καὶ Ἀεροπορίας κατελήφθη μετὰ δυσχερείας μόνον τὸ ὑψ. 1685 καὶ τὸ πρῶτον ὕψωμα ΠΟΛΕΝΑΤΑ.
Ἡ ἐντύπωσις εἶναι ὅτι ἡ 22α Ταξιαρχία δὲν ἀπέδωσε τὸ ἀναμενόμενον ἔργον ἐντὸς τῆς ταχθείσης προθεσμίας καὶ δὲν ὁλοκλήρωσεν ἐντὸς τῆς ἡμέρας τὸν ἀντικειμενικόν της σκοπόν. Τοῦτο ὅμως δὲν θὰ ἀπετέλει ἐμπόδιον διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ σχεδίου ὡς ρητῶς εἶχε καθορισθῇ ὑπὸ τοῦ Σ.Σ.

3. Κατὰ τὴν νύκτα τῆς 10 πρὸς 11-8 ἐξεδηλώθη ἐντὸς τοῦ προβλεπομένου χρόνου ἡ ἐξόρμησις τῆς Μεραρχίας Καταδρομῶν καὶ τῶν Χ καὶ ΧΙ Μεραρχιῶν.
Ἡ Χ Μεραρχία εἶχεν ἀποστολὴν διὰ νυκτερινῆς ἐνεργείας νὰ καταλάβῃ τὸ ΡΟΤΟ.
Παραδόξως ὅμως ἡ Μεραρχία αὐτὴν τὴν ἐνέργειαν τὴν ὑποστήριξε διὰ πυροβολικοῦ ὅπερ καθ' ὅλην τὴν νύκτα ἐσ[illegible]ησεν ἀσκόπως πολλὰ πυρομαχικὰ χωρὶς τελικῶς ἡ Μεραρχία νὰ καταλάβῃ τὸν ἀντικειμενικόν της σκοπόν.
Τοῦτο ἀποτελεῖ βασικὸν σφάλμα τῆς Μεραρχίας, ἥτις προσηνατόλισε πρὸς ΡΟΤΟ τῇ ἀνοχῇ τοῦ Σώματος Στρατοῦ ὁλόκληρον Ταξιαρχίαν καὶ ἄφησε μὴ ἐπαρκῶς τροφοδοτουμένην τὴν κατεύθυνσιν πρὸς ΜΠΑΡΟ καίτοι τοῦτο ρητῶς εἶχεν ἐπισημανθῇ ὑπὸ τοῦ Ἀρχιστρατήγου.
Ἡ Μεραρχία Καταδρομῶν, κατὰ τὴν νύκτα ἔφθασε εἰς τοὺς ἀντικειμενικοὺς σκοπούς της ὡς ἐπίσης καὶ ἡ ΧΙ Μεραρχία.
Δύναται νὰ λεχθῇ ὅτι ἡ φάσις αὕτη τῆς νυκτερινῆς ἐνεργείας ἐπέτυχε πλήρως καὶ περιῆλθε εἰς χεῖρας τὰς πρωϊνὰς ὥρας τὸ ΜΠΑΡΟ καὶ ἡ ΤΣΟΥΚΑ, ὠθήθησαν δὲ Μονάδες Καταδρομῶν εἰς ΑΓ. ΠΑΝΤΑΣ καὶ ΝΤΑΜΤΣΕ.

4. Τὴν 0830 ὥραν τῆς 11-8 ἡ κατάστασις παρουσιάσθη λίαν εὐνοϊκή. Εὑρίσκετο εἰς χεῖρας μας ὁλόκληρο τὸ ΜΠΑΡΟ μετὰ τῆς πρὸς ΑΛΙΑΚΜΟΝΑ διαβάσεως.
Ὁ διοικητὴς τοῦ Β'. Σ.Σ. τὴν στιγμὴν ταύτην ἀντὶ νὰ ὠθήσῃ πρὸς ΜΠΑΡΟ τὴν ἀπασχολουμένην μὲ οὐχὶ οὐσιώδεις ἀποστολὰς Χ Μεραρχίαν καὶ ἐν ἀνάγκῃ νὰ ὠθήσῃ καὶ τὴν ἐφεδρείαν του (42 Ταξιαρχίαν) πρὸς τὴν κατεύθυνσιν ταύτην, ἵνα ἀντικαταστήσῃ τὰς τέσσαρας Μοίρας Καταδρομῶν καὶ ὠθήσῃ ταύτας ταχέως πρὸς ΒΑΡΜΠΑΝ ἀφίνει τὰς Μοίρας ταύτας ἀδρανούσας μέχρι τῆς μεσημβρίας ὅτε αὗται ἐμπλέκονται εἰς ἀμυντικοὺς ἀγῶνας πρὸς ἀπόκρουσιν ἀντεπιθέσεων ἃς ὑφίσταντο ἐκ μέρους τμημάτων συμμοριτῶν ἅτινα κατέφθανον πρὸς ἀνακατάληψιν τοῦ ΜΠΑΡΟ. Λαμβάνει ἀντιθέτως τὴν ἀπόφασιν νὰ στείλῃ τὴν ἐφεδρείαν του (42 Ταξιαρχίαν) εἰς τὴν ΙΧ Μεραρχίαν καὶ ἀποφασίζει νὰ ἐνεργήσῃ κατὰ τὴν νύκτα τῆς 11 πρὸς 12 δι' ὁλοκλήρου τῆς ΙΧ Μεραρχίας ἐπὶ τῆς κατευθύνσεως ΙΕΡΟΠΗΓΗ—ΚΡΟΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗ.
Ἐξαναγκάζει οὕτω τὸ ΣΗΔΜ λόγῳ τῆς πυκνώσεως ὁλοκλήρου τῆς ΙΧ Μεραρχίας πρὸς τὴν ὁροθετικὴν γραμμὴν νὰ προτείνῃ τὴν ὤθησιν τῆς ΧΥ Μεραρχίας πρὸς ΜΕΣΟΠΟΤΑΜΙΑΝ—ΑΓ. ΚΥΡΙΑΚΗΝ.
Πρὸ τῆς καταστάσεως ταύτης συνεστήσαμεν εἰς τὸ ΣΗΔΜ ὅπως ἐπαναφέρῃ τὴν διοίκησιν τοῦ Β'. Σ.Σ. εἰς τὴν κυρίαν προσπάθειάν του δηλονότι εἰς τὴν προώθησιν τοῦ ὄγκου του, ὅσον τὸ δυνατὸν περισσοτέρων δυνάμεων πρὸς ΒΑΡΜΠΑΝ. Ἡ κατάληψις τοῦ ΜΠΑΡΟ—ΤΣΟΥΚΑ δὲν ἀπετέλει τὸν τελικὸν ἀντικειμενικὸν σκοπὸν ἀλλὰ τὸ μέσον δι' οὗ θὰ καθίστατο δυνατὴ ἡ ἄμεσος προώθησις δυνάμεων πρὸς ΒΑΡΜΠΑΝ.

Ἰδιαιτέρως ἐπεσημάναμεν τὸν βραδύτατον ρυθμὸν ἐνεργείας τῆς Χ Μεραρχίας ἥτις μόλις τὰς ἀπογευματινὰς ὥρας τῆς 11 τρέχοντος ὁλοκλήρωσε τὸ ΡΟΤΟ καὶ ἡ ὁποία διέσπειρε τὰς δυνάμεις ἐπὶ ΡΟΤΟ (ὁλόκληρον Ταξιαρχίαν) καὶ δὲν ὤθησε ὄπισθεν τῶν Καταδρομῶν τὸν ὄγκον της ὡς προεβλέπετο. Ὁμοίως συνεστήσαμεν ὅτι ἔπρεπε νὰ πιεσθῇ τὸ συγκρότημα Μεσσηνοπούλου νὰ ἐκκαθαρίσῃ τὸν τομέα του ἀφοῦ αἱ ἐχθρικαὶ ἀντιστάσεις εἶχον ἐντοπισθῆ ἀπὸ τῆς πρωΐας.

Ὁ Διοικητὴς τοῦ Σ.Η.Δ.Μ. καὶ ἐγγράφως καὶ προφορικῶς ἐπέστησε τὴν προσοχὴν τοῦ Σωματάρχου ἐπὶ τοῦ κεφαλαιώδους τούτου ζητήματος ἀλλ' ἡ ἡμέρα τῆς 11-8 ἀπωλέσθη χωρὶς νὰ γίνῃ ἡ ἐνδεικνυομένη ἐκμετάλλευσις καὶ αἱ Μονάδες Καταδρομῶν ἠσχολήθησαν εἰς ἀπόκρουσιν ἀντεπιθέσεων καὶ διατήρησιν τῶν ἀντικειμενικῶν των σκοπῶν ἀφοῦ δὲν ὠθήθη τὸ ἐπαρκὲς Πεζικὸν διὰ νὰ τὰς ἀντικαταστήσῃ καὶ νὰ τὰς ἀφήσῃ ἐλευθέρας πρὸς κίνησίν των πρὸς δυσμὰς ὡς σαφῶς καθωρίζετο εἰς τὰ ἐγκριθέντα σχέδια καὶ προφορικῶς ἐπανειλημμένως εἶχε τονισθῆ.

Τέλος τὸ συγκρότημα Μεσσηνοπούλου ὁλοκλήρωσε τὰς ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ.

5. *Τὴν νύκτα τῆς 11 πρὸς 12-8 εἰς τὸν Τομέα ΜΠΑΡΟ — ΤΣΟΥΚΑ ἀπεκρούσθησαν ἀντεπιθέσεις τῶν ΚΣ. ἄνευ σοβαρὰς σημασίας.*

Ἡ ΙΧ Μεραρχία ἐξεδήλωσε τὴν ἐνέργειάν της οὐχὶ τὴν 21.00 ὥραν ὡς εἶχε τὸ Σ. Σ. καθορίσῃ ἀλλὰ πολὺ βραδύτερον τὴν 23.00 ἢ 24.00.

Ἡ ἐνέργεια αὕτη δὲν ἐπέτυχε τοῦ σκοποῦ. Οἱ λόγοι δὲν ἐγνώσθησαν εἰσέτι. Κατελήφθη μόνον ὁ ΑΓ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ.

Τὰς πρωϊνὰς ὥρας τῆς 12-8 ἀνεφέρθη ὅτι ὁ ἐχθρὸς ἐγκατέλειψεν τὰς θέσεις του καὶ ἐπὶ τῆς κορυφογραμμῆς ΓΙΑΜΑΤΑ—ΛΕΣΙΤΣ καὶ εἰς τὰ μετόπισθεν ΚΟΥΛΑ — ΠΛΑΤΥ — ΓΚΛΑΒΑΤΑ κλπ.

Συνεστήθη εἰς Σ.Η.Δ.Μ. νὰ ἐκδώσῃ διαταγὴν πρὸς τὸ Β'. Σ. Σ. καὶ νὰ ἐπιμείνῃ εἰς τὴν ὤθησιν δυνάμεων ΒΑΡΜΠΑΝ—ΠΡΕΒΟΛ ἄνευ ἀπωλείας πολυτίμου χρόνου, ὥστε νὰ μὴ δυνηθῇ ὁ ἐχθρὸς νὰ ἀνανήψῃ καὶ νὰ ὀργανώσῃ τοποθεσίαν ΒΑΡΜΠΑ—ΠΡΕΒΟΛ.

Τελικῶς ἐπροτάθη εἰς Ἀρχιστράτηγον νὰ διατεθῇ εἰς Σ.Η.Δ.Μ. ἡ ΧΥ Μεραρχία (μεῖον 73 Τ.) διὰ νὰ δοθῇ πλήρως ἡ εὐχέρεια τῆς ἀποφασιστικῆς καὶ ἄνευ χρονοτριβῆς ἐνεργείας πρὸς ΒΑΡΜΠΑΝ—ΠΡΕΒΟΛ.

Ἐπὶ πλέον συνεστήθη εἰς Σ.Η.Δ.Μ. νὰ ἀναλάβῃ τὸ 12 Σ.Π. ὡς ἐφεδρικὸν καὶ τὴν 22 Ταξιαρχίαν νὰ τὴν ἀποδώσῃ εἰς ΙΙ Μ. ὥστε νὰ δοθῇ καὶ εἰς ταύτην εὐχέρεια πρὸς πίεσιν ἐν τῇ κατευθύνσει της.

Ἀντιστράτηγος ΚΙΤΡΙΛΑΚΙΣ ΣΤ.
Ὑπαρχηγὸς—Ἀναπληρωτὴς Ἀρχηγοῦ Γ.Ε.Σ.

13 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1949

64. Κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην αἱ ἐπιχειρήσεις ἐξελίχθησαν ὡς κατωτέρω:

α) ΙΙΙ Μεραρχία Καταδρομῶν.

Ἡ Α' Μοῖρα ἐκινήθη πρὸς κατάληψιν ὑψ. 1134 (Ν. 374569), βληθεῖσα ὅμως δραστικῶς καὶ μὲ πολλὰς ἀπωλείας ἠναγκάσθη νὰ συμπτυχθῇ εἰς Ρ. 390595.

Ἡ Β' Μοῖρα ἐκινήθη Δυτικῶς ΜΠΕΛΙΤΣΑ π., ἐκάλυψε τὴν σύμπτυξιν τῆς Α' ΜΟΚ καὶ ἐν συνεχείᾳ ἐπετέθη κατὰ ὑψ. 1078 ὅπερ τῇ ὑποστηρίξει Πυρ]κοῦ κατέλαβε τὴν 1105 ὥραν τῆς 13ης.

Τὴν 1600 ὥραν συνέδραμεν ἐνέργειαν Τάγματος Πεζικοῦ τῆς Χ πρὸς κατάληψιν ΜΑΥΡΗΣ ΡΑΧΗΣ.

Γ' καὶ Δ' ΜΟΚ διὰ νυκτερινῆς ἐνεργείας κατέλαβον τὴν ΜΙΣΟΔΑΓΙΣΤΑΝ τὴν 0515 ὥραν τῆς 13-8 καὶ ἐν συνεχείᾳ μετὰ ἑδραίωσιν τμημάτων Πεζικοῦ ἐπὶ ταύτης ἐκινήθησαν πρὸς Ν. 388670 καὶ ΚΑΡΥΕΣ (Ν. 385685).

β) Κίνησις συγκροτημάτων Ἁρμάτων πρὸς ΚΡΟΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗΝ καὶ ΛΑΙΜΟΝ κατέστη ἀδύνατος πέραν ΒΑΤΟΧΩΡΙΟΥ καὶ αὐχένος ΠΡΕΒΟΛ λόγῳ καταστροφῆς τῶν ὁδῶν καὶ σημειωθείσης ἐπιβραδύνσεως κατὰ τὴν ἄρσιν ναρκοπεδίων ἐπὶ τῶν δρομολογίων.

γ) Χ Μεραρχία

Τμήματα 35 Ταξιαρχίας κατόπιν προπαρασκευῆς Πυρ]κοῦ καὶ Ἀεροπορίας ἐπετέθησαν κατὰ ΜΑΥΡΗΣ ΡΑΧΗΣ ἣν κατέλαβον τὴν 1710 ὥραν τῆς 13ης καὶ συνέχισαν τὴν κίνησίν των πρὸς Δ.

Τμήματα 37 Ταξιαρχίας ἀντικατέστησαν τὴν 1200 ὥ. τὰ καταλαβόντα τὸ ὕψ. 1078 τμήματα Καταδρομῶν, ἐνῷ ἕτερα τμήματα τῆς αὐτῆς Ταξιαρχίας ἐπιτεθέντα κατὰ ὑψ. 1134 (Ν. 3759) κατέλαβον τοῦτο τὴν 1900 ὥ.

Ἡ 36 Ταξιαρχία ἐνήργησεν ἐπιθετικῶς πρὸς ΜΠΡΕΝΙΤΣΑ (Ν. 3857) ΤΣΟΥΤΣΕΡΑ (Ν. 3952)—ΟΡΛΟΒΟ (Ν. 3850).

Τὸ ὑπὸ τὴν διοίκησιν 37 Ταξιαρχίας 564 Τ.Π. κατόπιν ἐπιθέσεως κατέλαβεν τὰ ὑψ. 976 καὶ 947 (Ν. 385568).

δ) XI Μεραρχία

Τμήματα τῆς 31 Ταξιαρχίας κινηθέντα τὴν νύκτα ἐν συνεργασίᾳ μετὰ Ε' Μ.Ο. Καταδρομῶν κατώρθωσαν τὴν 0630 της 13ης νὰ καταλάβουν κατόπιν σκληροῦ ἀγῶνος καὶ τῇ ὑποστηρίξει Πυρ]κοῦ καὶ Ἀεροπορίας ΛΟΚΜΑΝ (Ν. 405665), δεχόμενα δὲ σφοδρὰ πυρὰ πυρ]κοῦ—πεζικοῦ ἐκ τῶν κατευθύνσεων ΠΡΕΒΟΛ, ΚΟΦΙΝΟΝ (Ν. 4169) ὑπέστησαν σοβαρᾶς ἀπωλείας.

Τμήματα τῆς 33 Ταξιαρχίας κινηθέντα ἀπὸ τῶν πρωϊνῶν ὡρῶν τῆς 13-8 κατὰ τὸν ἄξονα ΤΡΙΓΩΝΟΝ—ΠΡΕΒΟΛ δὲν ἠδυνήθησαν νὰ προχωρήσουν Δυτικῶς ΑΛΙΑΚΜΟΝΟΣ π. κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἡμέρας, λόγῳ πλευροκοπήσεώς των ἐκ τῆς περιοχῆς ΓΕΩΡΓΟΥ ΚΕΦΑΛΙ ὑψ. 1807.

Διὰ νυκτερινῆς ἐνεργείας κατελήφθη ὁ Αὐχὴν ΠΡΕΒΟΛ.

ε) II Μεραρχία

Ἐπιθετικὴ ἐνέργεια τμημάτων 3ης Ταξιαρχίας κατὰ τὴν νύκτα 12 πρὸς 13-8 πρὸς κατάληψιν ὑψ. 1682 ΓΚΟΛΙΝΑΤΑΣ καὶ ΒΙΓΛΑΣ προσέκρουσεν ἐπὶ σοβαρᾶς ἀντιδράσεως τοῦ ἐχθροῦ, μὴ καρποφορήσασα.

Ὁμοίως τὴν αὐτὴν νύκτα ἐνέργειαι τῆς 21 Ταξιαρχίας πρὸς κατάληψιν ὑψ. 1043—1311 ὑψ. 1606 ἀπέβησαν ἄκαρποι λόγῳ ἰσχυρᾶς κατοχῆς τῶν ὡς ἄνω σημείων ὑπὸ τοῦ ἐχθροῦ.

στ) IX Μεραρχία.

Ἡ προσπάθεια πρὸς ΣΜΑΡΔΕΣΙ καὶ κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς 13ης

ἐπανελήφθη ὑπὸ τῶν 41 καὶ 42 Ταξιαρχιῶν, ἀπὸ 0530 ὥρας. Τὴν ἐπίθεσιν πρὸς ΣΜΑΡΔΕΣΙ ἀνέλαβεν ἡ 42 Ταξιαρχία (522 καὶ 526 Τ. Π.) καλυπτομένη ἐξ ἀριστερῶν ἀπὸ τοῦ Ἀλβανικοῦ ἐδάφους ὑπὸ 41 Ταξιαρχίας καὶ ἐκ δεξιῶν ὑπὸ 528 Τ.Π. πιέζοντος ἰσχυρῶς ἐπὶ τῆς κατευθύνσεως ΑΓ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ—ΚΩΣΤΕΝΕΤΣΙ (Ν. 3050).

Κατόπιν σκληροῦ ἀγῶνος καὶ τῇ ὑποστηρίξει Πυρ]κοῦ καὶ Ἀεροπορίας τὰ τμήματα 42 Ταξιαρχίας κατέλαβον περὶ τὴν 1700 ὥραν ὑψ. 1093 καὶ τὸ φυλάκιον Ν. 285510.

Ἀντεπιθέσεις σφοδραὶ τῶν ΚΣ. πρὸς ἀνακατάληψιν τῶν ἄνω σημείων ἀπεκρούσθησαν μὲ πολλὰς διὰ τὸν ἐχθρὸν ἀπωλείας.

Εἰς μίαν δευτέραν προσπάθειαν κατελήφθη ὑπὸ τμημάτων 42 Ταξιαρχίας τὸ ὑψ. 1277 περὶ τὴν 1900 ὥραν τῆς 13ης, πλὴν ὅμως κατόπιν σφοδρᾶς ἀντεπιθέσεως ΚΣ καὶ Ἀλβανῶν ἐγκατελείφθη τοῦτο, τῶν ἡμετέρων συμπτυχθέντων εἰς ὕψωμα 32 πυραμίδος (Ν. 2852).

65. ΕΚΔΟΔΕΙΣΑΙ ΔΙΑΤΑΓΑΙ ΚΑΤΑ ΤΗΝ 13-8-49

Χρονολογικῶς ἔχουσιν ὡς κάτωθι:

Τὴν 130400 (ΑΠ. 138]53]130400) τὸ Β΄. Σ. Σ., ἐπέστησεν τὴν προσοχὴν ἐπὶ τῆς ἀνάγκης κινήσεως δραστηρίως πρὸς ΛΑΙΜΟΝ.

Τὴν 130300 (ΑΠ. 2951]130800) τὸ ΣΗΔΜ ἀνέφερε πρὸς Ἀρχιστράτηγον περὶ παρουσιασθείσης κρίσεως διοικήσεων εἰς ΙΧ Μεραρχίαν, διὰ τοῦ ἀκολούθου σήματος:

ΑΠ. 2951. Ἐλιγμὸς ἄκρου ἀριστεροῦ Β΄ Σ.Σ. ἐφαίνετο ἀπὸ λυκαυγοῦς 12 Αὐγούστου κακῶς ἐξελισσόμενος ὁπότε ἐξερράγη κρίσις διοικήσεως ΙΧ Μεραρχίας. Ἀντηλλάξαμεν σχετικῶς μετὰ διοικητοῦ Β΄ Σ.Σ. ὁ ὁποῖος ἐπειγόντως σήμερον πρωΐαν μοῦ ἐζήτησεν ἀντικατάστασιν Μεράρχου ΚΑΥΚΑ Ταξιαρχῶν ΛΑΣΠΙΑ—ΔΑΝΕΛΛΗ. Προτείνω διοικητὴν ΙΧ Μεραρχίας ΚΑΤΣΟΜΗΤΡΟΝ καὶ ὡς διοικητὰς Ταξιαρχιῶν συνταγματάρχας ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΝ Κ. ἢ ΔΟΥΜΠΙΩΤΗΝ. Ὑποδιοικητὴν Ι Ταξίαρχον ΛΑΜΑΡΗ ἢ ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΝ.

ΒΕΝΤΗΡΗΣ

Τὴν 130800 (ΑΠ. 2952]130800) τὸ ΣΗΔΜ διέταξεν τὴν ἐπάνοδον τῆς 45 Ταξιαρχίας εἰς XV Μεραρχίαν καὶ τὴν συγκέντρωσιν ταύτης εἰς περιοχὴν ΚΑΣΤΟΡΙΑ—ΜΕΣΟΠΟΤΑΜΙΑ.

Τὴν 130945 (ΑΠ. 138]55]130945) τὸ Β΄. Σ. Σ. διέταξεν τὴν ΙΙ Μεραρχίαν ὅπως ἐξασκήσῃ ἰσχυρὰν πίεσιν ἐφ' ὅλου τοῦ μετώπου της, πρὸς παρεμπόδισιν διαφυγῆς τοῦ καταρρέοντος ἐχθροῦ.

Τὴν 131030 (ΑΠ. 2970]131030) τὸ ΣΗΔΜ διέταξεν τὴν ἄμεσον ἀνάληψιν τῆς διοικήσεως ΙΧ Μεραρχίας ὑπὸ Ταξιάρχου ΚΑΤΣΟΜΗΤΡΟΥ ΣΤ. ἀντὶ τοῦ Ταξιάρχου ΚΑΥΚΑ ΙΩΑΝΝΟΥ.

Τὴν 131120 (ΑΠ. 137]57) τὸ Β΄. Σ. Σ. ἐπέστησε τὴν προσοχὴν XI Μεραρχίας δι' ἄμεσον κίνησιν πρὸς ΛΑΙΜΟΝ.

Τὴν 131215 (ΑΠ. 2975]131215) τὸ ΣΗΔΜ διέταξεν τὴν ἄμεσον ἀνάληψιν διοικήσεων 41 Ταξιαρχίας ὑπὸ Ἀντ]ρχου ΜΕΛΛΙΟΥ Ε. καὶ 42 Ταξιαρχίας ὑπὸ Συν]ρχου ΔΟΥΜΠΙΩΤΟΥ ΑΘΑΝ. ἀντὶ τῶν Συντ]ρχῶν ΛΑΣΠΙΑ ΑΘΑΝ. καὶ ΔΑΝΕΛΛΗ Ξ.

Τὴν 131500 (ΑΠ. 231486]4009]39) ὁ Ἀρχιστράτηγος διέταξεν τὴν σύντονον καταδίωξιν ἐχθροῦ διὰ τῆς κάτωθι διαταγῆς του.

Ἐκμετάλλευσις ἐπιτυχίας ἰδίᾳ ἐπὶ κατευθύνσεως κυρίας προσπαθείας ἐξελίσσεται μὲ ἀπαράδεκτον βραδύτατον ρυθμόν. Λάβετε σύντομα μέτρα διὰ καταδίωξιν ἐχθροῦ πρὸς γενικὰς κατευθύνσεις ΒΑΡΜΠΑ — ΜΟΣΧΟΧΩΡΙ καὶ ΛΑΙΜΟΝ καὶ ἀποκοπὴν διαφυγῆς.

Ἀρχιστράτηγος Α. ΠΑΠΑΓΟΣ

Τὴν 131600 (ΑΠ. 2980]131600) τὸ ΣΗΔΜ ἐγνώρισεν εἰς Β'. Σ. Σ. ἔλλειψιν καλῆς διοικήσεως εἰς Χ Μεραρχίαν καὶ ᾐτήσατο ἐπ' αὐτοῦ τὴν γνώμην του.

Παρετήρησα ἐξ ἀρχῆς ὅτι ἐνέργειαι Χ Μεραρχίας ἀνεπιτυχεῖς. Διὰ ΖΩΣΗΣ σᾶς ἐξήγησα 1500 ὥραν 11 Αὐγ. τὴν ἔλλειψιν ΣΤΕΡΕΩΣΕΩΣ ἐπὶ ΜΠΑΡΟ καὶ τὴν ΚΑΡΚΙΝΟΒΑΣΙΑΝ τῆς Μεραρχίας αὐτῆς καὶ τὰς ἀνακριβεῖς ἀναφοράς της αἱ ὁποῖαι ἐπιφέρουν πολλὴν σύγχυσιν εἰς τὴν παρακολούθησιν τοῦ ἀγῶνος

ΕΦΕΞΗΣ καὶ μέχρι στιγμῆς ταύτης διακρίνωμεν ἐξ ἐλλείψεως διακυβερνήσεως σειρὰν καθυστερήσεων καὶ παρανοήσεων ἐπὶ ἄξονος ΒΑΡΜΠΑΣ οἵα ἐὰν κατελαμβάνετο καὶ ἐγκαίρως ἀρχικὴ ἐπιτυχία θὰ ἀπέληγεν εἰς θρίαμβον. Παρακαλῶ τηλεγραφήσατε ἐὰν δέον νὰ ἐμπιστευθῆτε μεγάλην μονάδα εἰς ἄλλον τῆς ἐμπιστοσύνης σας.

Ἀντιστράτηγος ΒΕΝΤΗΡΗΣ

Τὴν 131700 (ΑΠ. 2986) τὸ ΣΗΔΜ διέταξεν εἰς ἀπάντησιν σήματος Β' Σ. Σ. ὅπως ὁ Συν]ρχης ΔΟΥΜΠΙΩΤΗΣ ΑΘ. ἀναλάβῃ ἀμέσως τὴν διοίκησιν τῆς 41 Ταξιαρχίας.

Τὴν 131800 (ΑΠ. 2315]4009]49) τὸ Γ.Ε.Σ. διέταξεν ὅπως ἡ 73 Ταξιαρχία κινηθῇ τὴν 14-8-49 διὰ ΝΕΑΠΟΛΙΝ τιθεμένη διαταγὰς Μεραρχίας της (XV).

Τὴν αὐτὴν ἡμέραν 13-8-49 τὸ Β' Σ.Σ. διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 132]25] 13-8-49 Σήματός του ἀνέφερεν εἰς Ἀρχιστράτηγον ὅτι παρακωλύεται ἡ διοίκησις εἰς τοὺς Σ.Δ. τῶν Μ. Μονάδων ἐκ τῆς ἐπισκέψεως καὶ ἐπεμβάσεως κατὰ τὴν μάχην διαφόρων ἀξιωματικῶν τῶν συμμαχ. ἀποστολῶν, ζητεῖ δὲ τὴν ἐπέμβασίν του.

Ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ἐξεδόθη ὑπὸ τοῦ Ἀρχιστρατήγου ἡ ὑπ' ἀριθ. ΑΠ. 245245]4009]39]16-8-49 δ]γὴ ἔχουσα οὕτω:

1. *Κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν ἐπιχειρήσεων δέον νὰ προληφθῇ τὸ ἄτοπον ὅπερ ἐσημειώθη εἰς προγενεστέρας σοβαρὰς ἐπιχειρήσεις, καθ' ἃς οἱ Διοικηταὶ τῶν Μ. Μ. ἀπησχολοῦντο ἐξ ἐπισκέψεων τῶν προϊσταμένων των Διοικητῶν ἢ ἄλλων προσωπικοτήτων οἵτινες τρόπον τινὰ συμπαρίσταντο εἰς τοὺς Σ.Δ. των καὶ ἐδυσχέραινον τὴν ἀπερίσπαστον ἐξάσκησιν διοικήσεως.*

2. *Βεβαίως πᾶν προϊστάμενον κλιμάκιον ἔχει δικαίωμα νὰ προωθῆται εἰς τὰ ὑφιστάμενα κλιμάκια καὶ καθῆκον νὰ βεβαιοῦται καὶ ἐλέγχῃ διὰ τὴν τήρησιν ὅλων τῶν διατεταγμένων πρὸς ἐκπλήρωσιν τῆς ἀποστολῆς.*
Τοῦτο ὅμως δὲν σημαίνει ὅτι τὸ προϊστάμενον κλιμάκιον θὰ παραθέσῃ τὸν Σ.Δ. παρὰ τὸν Σ.Δ. τοῦ ὑφισταμένου ἢ θὰ εὑρίσκεται συνεχῶς ἐγγὺς τοῦ ὑφισταμένου του ὥστε νὰ παρακωλύῃ τὴν ἐλευθέραν ἐξάσκησιν διοικήσεως ὑπὸ τούτου.
Ἡ παρουσία τοῦ προϊσταμένου κλιμακίου εἶναι ἀναγκαία εἰς ἓν παρατηρητήριον, ἡ ἐπίσκεψις ἐπίσης θὰ εἶναι ἐπωφελὴς εἰς ἕνα Σ.Δ. ἢ εἰς μίαν γραμμὴν μάχης ὑπὸ τὸν ὅρον ὅμως νὰ μὴ ἀπασχολῶνται ὁπωσδήποτε ἐκ τοῦ ἔργου των οἱ ἁρμόδιοι ὑφιστάμενοι διοικηταὶ τῶν Μονάδων, καὶ νὰ ἐξασφαλίζηται ταὐτοχρόνως ἡ πρὸς τὰ ὀπισθεν ἀνώτερα κλιμάκια ἐπικοινωνία.

3. *Ἐφιστῶ τὴν προσοχὴν ἐπὶ τοῦ βασικοῦ τούτου ζητήματος ὅπερ νὰ ἐφαρμοσθῇ ἀπὸ τοῦ κλιμακίου τοῦ ὑποφαινομένου μέχρι τοῦ κλιμακίου τῆς Ταξιαρχίας.*

4. *Οἱ Ἀρχηγοὶ τῶν Συμμαχ. Στρατ. Ἀποστολῶν, πρὸς οὓς κοινοποιεῖται ἡ παροῦσα παρακαλοῦνται ὅπως εὐαρεστηθοῦν καὶ ὑπὸ τὸ πνεῦμα τοῦτο τῆς μὴ ἀπασχολήσεως τῶν διοικήσεων ἐκδώσουν τὰς διαταγάς των διὰ τὰς ἐπισκέψεις τῶν ἀξ]κῶν τῶν ἀποστολῶν.*

Ἀρχιστράτηγος Α. ΠΑΠΑΓΟΣ

66. ΕΝΕΡΓΕΙΑΙ ΕΧΘΡΟΥ

Ὁ ἐχθρὸς μετὰ τὴν διάβασιν ὑπὸ τῶν ἡμετέρων τμημάτων τοῦ ΑΛΙΑΚΜΟΝΟΣ π. καὶ τὴν κατάληψιν ΜΙΣΟΔΑΓΙΣΤΑΣ κατὰ τὴν νύκτα 12]13, βλέπων ὅτι κινδυνεύει πλέον νὰ ἀποκοπῇ, ἤρχισε ἀφανῆ σύμπτυξιν, τόσον τῶν ἐπὶ ΒΙΓΛΑΣ καὶ ΒΑΡΝΟΥΣ τμημάτων ἀπὸ τοῦ ἀπογεύματος τῆς 13ης, ὅσον καὶ τῶν ἐπὶ ΜΑΛΙ ΜΑΔΙ, καλύπτων τὴν σύμπτυξιν τῶν μὲν πρώτων διὰ ἰσχυρᾶς κατοχῆς τοῦ συγκροτήματος ΚΟΦΙΛΟΝ — ΜΑΖΙ, τῶν δὲ περιοχῆς ΜΑΛΙ ΜΑΔΙ διὰ κατοχῆς ΒΑΡΜΠΑΣ καὶ ΜΠΟΥΤΣΙ.

Σχετικὴ ἔνδειξις περὶ συμπτύξεως ἦτο καὶ ἡ κατανάλωσις 600 βλημάτων Πυροβολικοῦ περίπου κατὰ τὰς ἀπογευματινὰς ὥρας εἰς περιοχὴν ΔΕΝΔΡΟΧΩΡΙ ἄνευ σοβαροῦ ἀποχρῶντος λόγου καὶ ἔλλειψις συνήθους ἀντιαεροπορικῆς ἀμύνης ἐπὶ ΒΙΓΛΑΣ κατὰ τὰς ἰδίας ὥρας.

67. 14 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ

Κατὰ τὴν πρωΐαν τῆς 14 Αὐγούστου ὁ ἐχθρὸς παρουσίαζε τὴν κάτωθι εἰκόνα:

Τὰ ἐπὶ ΒΙΓΛΑΣ — ΒΑΡΝΟΥΣ καὶ γενικῶς περιοχῆς Βορείως ΠΡΕΒΟΛ τμήματά του ἐτράπησαν εἰς φυγὴν διὰ τοῦ ΛΑΙΜΟΥ. Τὸ μεγαλύτερον μέρος φαίνεται ὅτι πρὸ τῆς ἕω εἶχε διαπεραιωθῇ εἰς χερσόνησον ΠΥΞΟΥ.

Διὰ μικρῶν τμημάτων 105 Ταξιαρχίας ἐπὶ ΜΑΛΙ ΜΑΔΙ — ΜΠΟΥΤΣΙ καὶ διὰ κατοχῆς ΒΑΡΜΠΑΣ ὑπὸ τμημάτων 105 Ταξιαρχίας του καὶ Σχολῆς 'Αξ]κῶν ἐνήργει ἐπιβράνδυνσιν τῶν φιλίων τμημάτων διὰ νὰ διευκολύνῃ τὴν διαρροὴν 103 Ταξιαρχίας καὶ τῶν τμημάτων του τῶν εὑρισκομένων εἰσέτι 'Ανατολικῶς ΑΛΒΑΝΙΚΗΣ μεθορίου.

68. 'Η ἐξέλιξις τῶν ἐπιχειρήσεων κατὰ τὴν 14-8-49 ἔχει ὡς ἑξῆς:

α) 'Η φιλία Ἀεροπορία ἀπὸ ἕω εὑρίσκετο συνεχῶς ἄνωθεν ΛΑΙΜΟΥ ἐνσπείρουσα τὸν ὄλεθρον καὶ πανικόν. 'Αριθμὸς ΚΣ. εὗρον τὸν θάνατον καὶ ἐπνίγησαν εἰς τὴν ΠΡΕΣΠΑΝ περὶ τὸν ΛΑΙΜΟΝ.

β) Τὸ πρὸς ΚΡΟΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗΝ Συγκρότημα 'Αρμάτων κινηθὲν ἀπὸ πρωΐας καὶ ὑποστηρίζον τμήματα Χ καὶ ΙΙΙ Μεραρχιῶν ἔφθασεν περὶ τὴν 1100 ὥραν τῆς 14 εἰς τὴν περιοχὴν ΜΟΣΧΟΧΩΡΙΟΥ — ΚΡΟΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗΣ, καὶ ὑψωμάτων Β. ΣΜΑΡΔΕΣΙ.

"Αρματα ἀφίχθησαν περὶ τὴν 140830 εἰς ΛΑΙΜΟΝ, καταδιώκοντα τοὺς ΚΣ. 'Εκ τούτων 800 περίπου ἀποκοπέντες εἰσῆλθον εἰς ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΒΙΚΟΝ ἔδαφος.

γ) ***ΙΙΙ Μεραρχία Καταδρομῶν.***

Τμήματα ΙΙας Ταξιαρχίας της ἐκινήθησαν πρὸς ΜΙΚΡΟΛΙΜΝΗΝ ἵνα παρεμποδίσουν διαφυγὴν ΚΣ.

"Ετερα τμήματα ἐκινήθησαν πρὸς ΛΑΙΜΟΝ καταδιώκοντα κατὰ πόδας τοὺς τραπέντας εἰς φυγὴν ΚΣ. καὶ ἔφθασαν μέχρι ΣΕΡΒΙΚΩΝ συνόρων.

Εἰδικὸν ἀπόσπασμα Καταδρομῶν κινηθὲν ἀπὸ ΒΑΤΟΧΩΡΙΟΥ πρὸς ΚΡΟΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗΝ κατέλαβεν κατόπιν ἀγῶνος τὴν 1700 τῆς 14ης ὕψωμα ΣΚΑΡΜΑΤΑ (Ν. 322586) καὶ ὑψ. 1577 (Ν. 329593).

δ) ***ΧΙ Μεραρχία.***

Τμήματά της ἔφθασαν εἰς ΛΑΙΜΟΝ καὶ ΛΕΥΚΩΝΑ περὶ τὴν 0830 τῆς 14ης καταδιώκοντα κατὰ πόδας τὰ διὰ τοῦ ΛΑΙΜΟΥ συμπτυσσόμενα ὑπολείμματα τῶν ΚΣ. "Ετερα τμήματα ΧΙ ἠσχολήθησαν μὲ τὴν ἐκκαθάρισιν τῆς περιοχῆς ΜΑΖΙ (Ν. 4171) — ΚΟΦΙΛΟΝ.

ε) ***Χ Μεραρχία.***

Τὴν 140600 κατελήφθη ὑπὸ τμημάτων 35 Ταξιαρχίας ὑψ. ΣΕΛΛΑΣ (Ν. 3632).

"Ετερα τμήματα (35 καὶ 37 Ταξιαρχιῶν) κατόπιν ἀγῶνος ἐναντίον ἰσχυρῶν ἀντιστάσεων τοῦ ἐχθροῦ καὶ μετὰ προπαρασκευασθεῖσαν ἐπίθεσιν τῇ ὑποστηρίξει Πυρ]κοῦ — 'Αεροπορίας κατώρθωσαν τὴν 1715 τῆς 14ης νὰ καταλάβουν ὑψ. ΒΑΡΜΠΑ — ΓΚΟΛΙΝΙ (Ν. 3462) καὶ νὰ συνεχίσουν κίνησιν μέχρι ΓΚΟΡΜΠΕΤΣΙ — ΡΟΥΣΕΛΙΤΣΑ καὶ τὰ πέριξ ὑψώματα ἅτινα κατελήφθησαν περὶ τὴν 1830 ὥραν τῆς 14ης Αὐγούστου.

Τμήματα τῆς 36 Ταξιαρχίας ἐνεργοῦντα ἐκ Νότου καὶ 'Ανατολῶν πρὸς

ΜΠΟΥΤΣΙ καὶ τοιαῦτα πρὸς ΜΑΛΙ ΜΑΔΙ κατέλαβον τὴν περιοχὴν ΜΠΟΥΤΣΙ — ΜΑΛΙ ΜΑΔΙ ἄνεν σοβαρῶν ἀντιστάσεων.

στ) ***IX Μεραρχία.***

Τμήματα τῆς 42 Ταξιαρχίας ἐξορμήσαντα ἅμα τῇ ἕω τῆς 14ης κατόπιν προπαρασκευῆς πυροβολικοῦ, ἐπραγματοποίησαν τὴν κατάληψιν τοῦ ὑψ. 1277 τὴν 0800 ὥραν καὶ ὑψ. ΣΜΑΡΔΕΣΙ τὴν 1030 ὥραν, ἀχθέντα μέχρι ὑψωμάτων Νοτίως ΜΟΣΧΟΧΩΡΙΟΥ. Ἐπὶ τοῦ καταληφθέντος ὑψ. 1277 ἀνευρέθησαν 20 νεκροὶ Ἀλβανοί, καὶ συνελήφθησαν ἕτεροι.

Κατελήφθησαν ἐπίσης ἄνευ ἀντιστάσεως τὸ ΚΩΣΤΕΝΕΤΣΙ καὶ ἡ ΚΟΥΚΟΥΒΙΤΣΕΝΑ (Ν. 3249).

ζ) ***II Μεραρχία.***

Ἀπὸ τῶν πρώτων ὡρῶν τῆς 14ης Αὐγούστου τὰ τμήματα τῆς Μεραρχίας ταύτης ἐκινήθησαν πρὸς Λυσμὰς καὶ κατέλαβον ἄνευ ἀντιστάσεως τὰς πρωϊνὰς ὥρας τὸ συγκρότημα ΒΙΓΛΑ ΛΟΥΝΤΖΑ—ΓΕΩΡΓΟΥ ΚΕΦΑΛΙ— ὑψ. 1919 — 1807 — ΠΛΑΚΑ — ΚΝΟΪΤΣΑΤΑ — ΤΟΥΜΠΑ.

Συνεχισθείσης τῆς κινήσεως τὰ τμήματα ἔφθασαν τὰς ἀπογευματινὰς ὥρας τῆς 14ης εἰς ΠΙΣΟΔΕΡΙ — ΚΑΛΟ ΝΕΡΟ — καὶ ΑΓ. ΓΕΡΜΑΝΟΝ ἄνευ ἀντιστάσεως τοῦ ἐχθροῦ.

Τμῆμα ἐξ 100 περίπου Κ.Σ. σημειωθὲν εἰς περιοχὴν ΑΓ. ΓΕΡΜΑΝΟΥ, ἀπεδεκατίσθη.

η) Οὕτω τὴν ἑσπέραν τῆς 14-8-49 πλὴν τῆς περιοχῆς ΠΥΞΟΥ, ἅπασα ἡ ὑπόλοιπος περιοχὴ Ἀνατολικῶς μεθορίου καὶ ΠΡΕΣΠΩΝ, περιῆλθεν ὑπὸ τὴν κατοχὴν τῶν ἡμετέρων τμημάτων πλὴν Ὁροσήμου ΠΑΠΑΔΗΜΑ νοτίως ΠΡΕΣΠΑΣ.

69. ΕΚΔΟΘΕΙΣΑΙ ΚΑΤΑ ΤΗΝ 14-8-49 ΔΙΑΤΑΓΑΙ

Χρονολογικῶς ἔχουν ὡς ἑξῆς:

Τὴν 140525 (ΑΠ. 138]70]140525) τὸ Β΄ Σ. Σ. διέταξεν ταχείαν πρὸς ΒΑΡΜΠΑΝ καὶ ΛΑΙΜΟΝ προχώρησιν τῶν τμημάτων, κατόπιν τῆς καταλήψεως ΒΙΓΛΑΣ—ΚΝΟΪΤΣΑΤΑ.

Τὴν 140900 (ΑΠ. 138]73]140900) τὸ Β΄ Σ.Σ. ἀνέφερεν εἰς ἀπάντησιν Δ]γῆς ΣΗΔΜ τὴν γνώμην του καθ' ἣν ἡ διοίκησις Χ Μεραρχίας δὲν ὑπῆρξεν ἀνεπαρκής.

Τὴν 141000 (ΑΠ. 138]74]141000) διετάχθη ἡ XI Μεραρχία ὅπως ἐπισπεύσῃ διαπεραίωσιν τμημάτων της εἰς Χερσόνησον ΠΥΞΟΥ διὰ ΛΑΙΜΟΥ.

Τὴν 141015 (ΑΠ. 138]75]141015) τὸ Β΄. Σ. Σ. διέταξεν ἀπόβασιν εἰς Χερσόνησον ΠΥΞΟΥ κατὰ τὴν νύκτα 14]15.

Τὴν 141040 τὸ Β΄ Σ.Σ. ἐξέδωσεν τὴν ΑΠ. 138]77]141040 πρὸς τὴν XI Μεραρχίαν περὶ τοῦ τρόπου τῆς ὑποστηρίξεως διαπεραιώσεως καὶ ἀποβάσεως εἰς ΠΥΞΟΝ.

Τὴν 141440 τὸ ΣΗΔΜ ὑπέβαλεν εἰς τὸν Ἀρχιστράτηγον τὴν κάτωθι ἀναφορὰν περὶ ὑπαιτιότητος Δ]τοῦ Χ Μεραρχίας διὰ καθυστέρησιν εἰς ἐπιχειρήσεις.

Ἀπὸ ἐξέλιξιν ἐπιχειρήσεων καὶ στενὴν παρακολούθησιν, ἐμόρφωσα γνώμην ὅτι διοικητὴς Χ Μεραρχίας Ταξίαρχος ΛΙΒΑΣ εἶναι ὑπαίτιος ἀστόχων ἐνεργειῶν καὶ καθυστερήσεων εἰς βάρος κυρίας προσπαθείας.
Εἰς γνώμην ταύτην εἶναι ἀντίθετος Διοικητὴς Β΄. Σ. Σ.
Προτείνω ἄμεσον ἀντικατάστασιν ΛΙΒΑ διὰ Ταξιάρχου ΜΕΣΣΗΝΟΠΟΥΛΟΥ.

ΒΕΝΤΗΡΗΣ Ἀντιστράτηγος

Τὴν 141500 τὸ Β΄ Σ. Σ. ἐξέδωσεν τὴν ΑΠ. 138]89]141500 διαταγὴν πρὸς 31 Ταξιαρχίαν περὶ διώξεως ἐντὸς τῆς 14ης τοῦ ἐχθροῦ εἰς τὴν Χερσόνησον ΠΥΞΟΥ.

Τὴν 142220 (ΑΠ. 138]95]142220) τὸ Β΄. Σ. Σ. διέταξεν τὴν καλὴν προπαρασκευὴν τῆς ἐνεργείας εἰς χερσόνησον ΠΥΞΟΥ.

70. ΤΕΤΑΡΤΗ ΦΑΣΙΣ (13-16 Αὐγούστου).

α) Διὰ τὴν κατάληψιν χερσονήσου ΠΥΞΟΥ ἐκτὸς τῆς κινήσεως διὰ ΛΑΙΜΟΥ εἶχε προβλεφθῆ διὰ τῆς βασικῆς διαταγῆς ἐπιχειρήσεων καὶ ἀποβατικὴ ἐνέργεια εἰς τὸ νότιον τμῆμα αὐτῆς ἐκ περιοχῆς ΜΙΚΡΟΛΙΜΝΗΣ—ΚΡΑΝΙΑΣ.

Διὰ τὴν ἄμεσον ἀπόβασιν, ἥτις θὰ ἐλάμβανεν χώραν εὐθὺς ὡς τὰ τμήματα ἤγοντο εἰς περιοχὴν ΜΙΚΡΟΛΙΜΝΗΣ — ΚΡΑΝΙΑΣ, τὰ πλωτὰ μέσα καὶ τὸ ἀπαιτούμενον τεχνικὸν προσωπικὸν ἠκολούθουν ἀπὸ τῆς 12ης Αὐγούστου τὰ πρὸς τὴν κατεύθυνσιν ταύτην κινούμενα τμήματα τῆς Μεραρχίας Καταδρομῶν. Πλὴν τῶν τμημάτων Καταδρομῶν προωθήθη πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον καὶ Τάγμα τῆς 35 Τοξιαρχίας Χ Μεραρχίας, ὡς προεβλέπετο εἰς τὴν διαταγὴν ἐπιχειρήσεων ἀπὸ τῆς καταλήψεως τῆς ΜΑΥΡΗΣ ΡΑΧΗΣ, 13ην Αὐγούστου.

β) Κατὰ τὴν 14ην Αὐγούστου ἡ κίνησις πρὸς Χερσόνησον ἀνεκόπη λόγῳ ἰσχυρᾶς ὀργανώσεως ΛΑΙΜΟΥ καὶ καταστροφῆς τῶν γεφυρῶν ἐπὶ τοῦ ΛΑΙΜΟΥ ὑπὸ τῶν ΚΣ.

Ἡ στενότης τοῦ ΛΑΙΜΟΥ, τὸ φύσει ἀπρόσιτον ἔδαφος (ὕψ. ΜΠΑΜΠΑΣ) ἀμέσως δυτικῶς ΛΑΙΜΟΥ καὶ ἰσχυραὶ ὀργανώσεις καὶ ἀντιστάσεις δὲν ἐπέτρεψαν τὴν ἐκμετάλλευσιν πρὸς Χερσόνησον ἐντὸς τῆς 14ης.

Ἐπιπροσθέτως ἡ μὴ στενὴ συνεργασία τοῦ πεζικοῦ μετὰ τῶν ἁρμάτων δὲν ἐπέτρεψε τὴν ἄμεσον ἐκμετάλλευσιν τῆς ἐξουδετερώσεως τῶν ἐχθρικῶν ἀντιστάσεων διὰ τῶν πυρῶν ἁρμάτων καὶ τὴν ἄμεσον διαπεραίωσιν τοῦ πεζικοῦ διὰ τῆς εἰς καλὴν κατάστασιν εὑρισκομένης γεφύρας.

Ἐπίσης ἡ διαταχθεῖσα διὰ νύκτα 14]15 ἀπόβασις ἐλλείψει ἐπαρκοῦς χρόνου διὰ τὴν προπαρασκευήν, δὲν κατέστη δυνατὴ κατὰ τὴν νύκτα ταύτην εἰς περιοχὴν ΑΓΚΑΘΩΤΟΥ. Αὕτη συνετελέσθη κατὰ τὴν νύκτα τῆς 15]16.

Ἡ διὰ ΛΑΙΜΟΥ διαπεραίωσις δυνάμεων τῆς 32 Τοξιαρχίας (ΧΙ Με-

ραρχίας) ἐπὶ Χερσονήσου ΠΥΞΟΥ ἤρξατο τὴν πρωΐαν τῆς 15ης τῇ ὑποστηρίξει Ἁρμάτων, Ἀεροπορίας καὶ Πυρ]κοῦ.

Τὴν 1800 ὥραν τὰ ἡμέτερα τμήματα κατώρθωσαν νὰ δημιουργήσωσι ἐπὶ ΜΠΑΜΠΑ τὸ πρῶτον προγεφύρωμα καὶ ἐκεῖθεν ἤχθησαν περὶ τὴν 2030 ὥραν ἐπὶ τῆς γραμμῆς ΝΤΕΒΑΝ, ὑψ. 1300 (Ν. 285745).

Ἡ ἀπόβασις ἐγένετο τὴν νύκτα τῆς 15]16 Αὐγούστου ἐκ ΜΙΚΡΟΛΙΜΝΗΣ ἀπὸ 2000 ὥρας εἰς περιοχὴν ΑΓΚΑΘΩΤΟΥ, ὅπου τὰ ἡμέτερα τμήματα συνήντησαν μικροομάδα ΚΣ. διασκορπισθεῖσαν. Κατὰ τὴν 15ην Αὐγούστου κατελήφθη καὶ τὸ ὁρόσημον ΠΑΠΑΔΗΜΑ.

Κατὰ τὴν 16ην Αὐγούστου ὡλοκληρώθη ἡ κατάληψις τῆς Χερσονήσου διὰ τῆς κινήσεως ἐκ Βορρᾶ καὶ ἐκ περιοχῆς ΑΓΚΑΘΩΤΟΥ.

71. ΕΚΔΟΘΕΙΣΑΙ ΔΙΑΤΑΓΑΙ ΚΑΤΑ ΤΗΝ 15 ΚΑΙ 16 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ

Διὰ τῆς ΑΠ. 276648]35950]1]151740 Δ]γῆς Ἀρχιστρατήγου διετάχθη ἡ ἀνάληψις τῆς διοικήσεως Χ Μεραρχίας ὑπὸ τοῦ Ταξιάρχου ΣΦΕΤΣΟΥ ΘΩΜΑ ἀντὶ τοῦ Ταξιάρχου ΛΙΒΑ Ξ.

Ταξίαρχος Σφέτσος ἀναλάβῃ Χ Μεραρχίαν ἀντὶ Ταξιάρχου ΛΙΒΑ τιθεμένου διάθεσιν Γ.Ε.Σ.]Β1. Ἀναχώρησις Ταξιάρχου Σφέτσου διὰ νέαν θέσιν ἐντὸς 16 τρέχοντος.

Ἀρχιστράτηγος Α. ΠΑΠΑΓΟΣ

72. Οὕτω τὴν 16ην Αὐγούστου 1949 ὁλόκληρος ἡ τοποθεσία τοῦ ΒΙΤΣΙ περιῆλθεν εἰς χεῖρας τῶν Ἐθνικῶν δυνάμεων.

Μὲ τὴν κατάληψιν τούτου ἐκρίθη οὐσιαστικῶς ὁ ἀγὼν κατὰ τοῦ Κομμουνιστοσυμμοριτισμοῦ διὰ τὴν τελευταίαν ταύτην φάσιν τοῦ «Πυρσοῦ Β».

Ὁ ἐχθρὸς ἡττήθη ὁλοκληρωτικῶς, συντριβεὶς ὑπὸ τὰ ἰσχυρὰ πλήγματα τοῦ Ἐθνικοῦ Στρατοῦ.

Παρὰ τὴν συγκέντρωσιν τοῦ συνόλου σχεδὸν τῶν δυνάμεών του, μὲ τὰ ἱκανώτερα καὶ πλέον φανατισμένα στελέχη του εἰς τὴν παραμεθόριον ταύτην περιοχήν, ὅπου τὰ νῶτα του ἦσαν ἠσφαλισμένα χάρις εἰς τὴν προσήλωσιν τῆς Ἑλλάδος εἰς τὰ Διεθνῆ Νόμιμα καὶ εἰς τὴν ἀδυναμίαν της νὰ διεκδικήσῃ ἐπ' ὠφελείᾳ της τὰ διεθνῆ ταῦτα Νόμιμα, παρὰ τὴν ἰσχυροτάτην ἀμυντικὴν ὀργάνωσιν τῆς φύσει ὀχυρᾶς κατὰ τὸ πλεῖστον Τοποθεσίας ΒΙΤΣΙ, τὸν ἀπὸ πάσης ἀπόψεως ἄφθονον εἰς μέσα ἐξ Ἀλβανίας ἐφοδιασμόν του, παρὰ τὴν ἐπίμονον, λυσσώδη καὶ ἀπὸ μακροῦ χρόνου συντελεσθεῖσαν προπαγάνδαν καὶ διαφώτισιν πρὸς ἐξύψωσιν τοῦ ἠθικοῦ καὶ φανατισμὸν τῶν ὀρδῶν του, δὲν κατώρθωσε τελικῶς νὰ ἀνθέξῃ εἰς τὴν ὁρμὴν τοῦ Ἐθνικοῦ Στρατοῦ.

Σφυρηλατηθεὶς οὗτος ἀπὸ ἐτῶν μὲ τὰ δεινὰ ἅτινα ὁ ΚΣ. ἐπεσώρευσεν εἰς τὴν Χώραν, ἀρτίως προπαρασκευασθεὶς ὑλικῶς καὶ τεχνικῶς τῇ συμπαραστάσει καὶ τῶν Στρατιωτικῶν Ἀποστολῶν τῶν Μεγάλων μας Συμμάχων, καλῶς ὁδηγούμενος, μὲ τὴν Πίστιν ἐπὶ τὸ δίκαιον τοῦ Ἀγῶνος του, μὲ τὴν

αἰσιοδοξίαν εἰς τὴν ψυχήν του, μὲ τὴν φλόγα τῆς Ἐλευθερίας μέσα εἰς τὰ στήθη του, μὲ τὴν πλήρη αὐτοπεποίθησιν διὰ τὴν ἐπιτυχῆ ἔκβασιν τοῦ Ἀγῶνος του, ἐπέπεσεν ὡς λαῖλαψ κατὰ τοῦ ὑπούλου ἐχθροῦ καὶ ὡς χείμαρρος, μὲ τὸν ἡρωϊσμὸν καὶ τὴν αὐτοθυσίαν του, παρέσυρε τοῦτον καὶ τὸν ἐξηνάγκασε εἰς φυγὴν καὶ εἰς τὸν ὄλεθρον.

Κατέρριψεν ἐντὸς πέντε καὶ μόνον ἡμερῶν, ὡς πύργον Χάρτινον τὸ μὲ τόσας ἐλπίδας ὑπὸ τῶν ΚΣ. στηθὲν εἰς ΒΙΤΣΙ σύνθημα:

«Ο ΕΧΡΟΣ ΔΕΝ ΘΑ ΠΕΡΑΣΗ ΑΠ' ΤΟ ΒΙΤΣΙ».

Καὶ μὲ τὸ Αἷμα τῶν ΑΘΑΝΑΤΩΝ ΝΕΚΡΩΝ του ἐχάρισεν εἰς τὸ Ἔθνος τὴν ΝΙΚΗΝ καὶ τὴν ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΝ, προσθέσας νέας σελίδας δόξης εἰς τὴν Ἱστορίαν τῆς Πατρίδος του.

Μεγίστη ὑπῆρξεν ἡ Ἐθνικὴ σημασία τῆς ἐπιτευχθείσης Νίκης. Διοικήσεις, Στρατεύματα καὶ Ἐπιτελεῖα μετασχόντα τοῦ ἀγῶνος τούτου προσέφερον ὑψίστας ὑπηρεσίας πρὸς τὴν Πατρίδα.

ΕΞΑΚΡΙΒΩΘΕΙΣΑΙ ΑΠΩΛΕΙΑΙ

73. Ἑκατέρωθεν ἔχουσιν ὡς ἑξῆς:

α) Ἡμετέρων Νεκροὶ Ἀξ]κοὶ		22	ὁπλῖται	94
Τραυματίαι	»	243	»	1283
Ἀγνοούμενοι		—	»	9
Σύνολον		265		1386
β) Ἐχθροῦ Νεκροί:	1182			
Συλληφθ.:	637			
Σύνολον	1819			

Δὲν ἀναφέρονται οἱ τραυματίαι οἱ διακομισθέντες εἰς Ἀλβανίαν ἢ Γιουγκοσλαβίαν.

ΠΕΡΙΣΥΛΛΕΓΕΝ ΥΛΙΚΟΝ

74.

Πυροβόλα Ὀρειβ. καὶ Πεδινὰ	39
Α]Τ τῶν 75 Λιβρ.	3
Α]Τ Πυροβόλα	30
Α]Α Πυροβόλα	16
Α]Τ Τυφέκια	36
Πολυβόλα καὶ Ὁπλ]λα	436
Ὅλμοι διάφοροι	115
Τυφέκια διαφόρων τύπων	3392
Βλήματα Πυροβολικοῦ	9236
Βλήματα ὅλμων	8137
Φυσίγγια	449500
Νάρκαι διάφοροι	1650
Χειροβομβίδες γερμανικῆς κατασκευῆς	225
Φωτοβολίδες λευκαὶ	3685

Φωτοβολίδες ἐρυθραὶ	4947
Σάγματα Πυρ]κοῦ	20
Σάγματα εἰδικοῦ φόρτου	80
Ἀσύρματοι	2
Διόπτραι Πυρ]κοῦ	2
Αὐτοκίνητα	3
Μοτοσυκλέτται	2

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

75. Ἐκ τῆς μάχης τοῦ ΒΙΤΣΙ δύνανται νὰ ἐξαχθοῦν τὰ ἑξῆς συμπεράσματα:

α) Αἰφνιδιασμός.

i. Γενικῶς ἐπετεύχθη πλήρως ἐν χρόνῳ καὶ τόπῳ διὰ τῆς νυκτερινῆς εἰς μέγα βάθος, δι' ὄγκου δυνάμεων, τολμηρᾶς καὶ ἀποφασιστικῆς ἀπὸ ΒΟΡΡΑ καὶ ἀπὸ ΝΟΤΟΥ διεισδύσεως εἰς τὴν ἐχθρικὴν τοποθεσίαν καὶ κατεδείχθη ἀπολύτως ἡ ἀξία του.

ii. Τοπικῶς εἰς τὴν κατὰ ΡΟΤΟ ἐπίθεσιν τῆς Χ Μεραρχίας, ἡ τεθεῖσα ὑπὸ τοῦ Σ.Η.Δ.Μ. ἰδέα αἰφνιδιαστικῆς κατὰ ΡΟΤΟ νυκτερινῆς ἐνεργείας, δὲν ὑλοποιήθη ὑπὸ τῶν κατωτέρων κλιμακίων, διότι:

Ἡ Διαταγὴ τοῦ Β'.Σ.Σ. ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου δὲν ὑπῆρξεν ἀπολύτως σαφής. (Εἰς τὴν παράγραφον «μέθοδος» καθορίζει «αἰφνιδιαστικὴν ἐνέργειαν» ἐνῷ εἰς τὴν παράγραφον «ἀποστολαὶ Χ» δὲν ἀναφέρει τι περὶ αἰφνιδιασμοῦ.

Ἡ διαταγὴ τῆς Χ Μεραρχίας ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου εἶναι ἐπίσης ἀσαφής, ἀφ' ἑνὸς καθορίζουσα ὡς τρόπον ἐνεργείας τὸν «αἰφνιδιασμὸν» καὶ ἀφ' ἑτέρου προβλέπουσα καὶ ἐκδήλωσιν προπαρασκευαστικοῦ Σχεδίου πυρὸς Πυροβολικοῦ.

Τὸ Σ.Η.Δ.Μ. δὲν ἐπενέβη διὰ τὴν ἔγκαιρον διόρθωσιν τῶν ἀνωτέρω.

β) Κατὰ μάζας ἐνέργεια ὅπλων ὑποστηρίξεως.

Ἐχρησιμοποιήθη πολὺ καλῶς. (Παράδειγμα ΠΟΛΕΝΑΤΑ, ὑψ. 1685) καὶ ἔδωσε πολὺ καλὰ ἀποτελέσματα. Κατεδείχθη ἡ ἀνάγκη συντονισμοῦ καὶ κατὰ μάζας χρησιμοποιήσεως τῶν ὅπλων ὑποστηρίξεως.

γ) Ἀναγνωρίσεις — Προπαρασκευή.

Κατεδείχθη ὅτι ἡ ἐπιχείρησις ἄνευ λεπτομεροῦς προπαρασκευῆς εἶναι καταδικασμένη εἰς ἀποτυχίαν.

Ἐνέργειαι καλῶς προπαρασκευασθεῖσαι ἐπέτυχον. (ΠΟΛΕΝΑΤΑ—ὑψ. 1685—ΤΣΟΥΚΑ—ΜΠΑΡΟ).

Ἕτεραι μὴ προπαρασκευασθεῖσαι ἐπαρκῶς ἀπέτυχον (ἐπίθεσις πρὸς ΣΜΑΡΔΕΣΙ).

δ) Τροφοδότησις κυρίας προσπαθείας.

Ἐγένετο ἀνεπαρκῶς ὑπαιτιότητι Χ Μεραρχίας, μὴ ὑλοποιηθείσης οὕτω

πλήρως τῆς ἰδέας ἐλιγμοῦ τῶν ἀνωτέρων κλιμακίων (ταχεία προώθησις πρὸς ΒΑΡΜΠΑΝ).

Τὰ αἴτια εἶναι:

—Ἡ διάθεσις ὁλοκλήρου τῆς 36 Ταξιαρχίας διὰ τὴν κάλυψιν τοῦ ἀριστεροῦ, ἐνῷ ὑπὸ τοῦ Β΄.Σ.Σ. καθωρίζετο μόνον ἓν Τάγμα.

—Ἡ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἡμέρας 11-8-49 ἀπασχόλησις ὁλοκλήρου τῆς 35 Ταξιαρχίας εἰς ἐκκαθάρισιν ΡΟΤΟ καὶ εἰς ἄλλας δευτερευούσας ἀποστολάς, ἐνῷ ὑπὸ τοῦ Β΄.Σ.Σ. σαφῶς καθωρίζετο ἡ διάθεσις μόνον ἑνὸς Τάγματος διὰ τὴν κάλυψιν ἐπὶ ΡΟΤΟ καὶ ἡ προώθησις τῶν ὑπολοίπων πρὸς ΒΑΡΜΠΑΝ.

—Ἡ βραδύτης καταλήψεως ΓΙΑΜΑΤΑ καὶ τῆς προωθήσεως τῶν ὑπολοίπων τμημάτων τῆς 37 Ταξιαρχίας.

—Ἡ μὴ ἔγκαιρος ἐπέμβασις ἐπὶ τῶν ἄνω τοῦ Β΄.Σ.Σ.

Σχετικὴ ἐπὶ τῶν ἐνεργειῶν τῆς Χ Μεραρχίας εἶναι καὶ ἡ κατωτέρω κοινοποιουμένη ὑπ' ἀριθμ. ΑΠ. 235948]31-10-49 Διαταγὴ Ἀρχιστρατήγου.

1. *Ἐκ τῆς ἐνεργηθείσης ἐνόρκου διοικητ. ἐξετάσεως ὑπὸ τοῦ Ἀρχηγοῦ ΓΕΣ ἀντιστρατήγου Κοσμᾶ Γ. ἐπὶ τῶν λόγων οἵτινες ἐπέβαλον τὴν ἀντικατάστασιν τοῦ Διοικητοῦ τῆς Χ Μεραρχίας Ταξ. Λίβα, προέκυψαν τὰ ἑξῆς:*

α) Ἡ κατὰ ΡΟΤΟ ἐνέργεια δὲν εἶχε μελετηθῆ ἐπαρκῶς καὶ δὲν καθωρίσθη ὁ ἐπιβαλλόμενος τρόπος ἐπιθετικῆς ἐνεργείας ὃν ἡ τακτικὴ κατάστασις πρὸ καὶ κατὰ τὴν ἐξέλιξιν τῆς ἐπιχειρήσεως ἐπέβαλε. Ἡ ὑποστήριξις διὰ Πυροβολικοῦ τοῦ Πεζικοῦ κατὰ τὴν νύκτα παρὰ τοὺς λόγους οἵτινες ἐπέβαλον ταύτην, κατὰ τοὺς ἰσχυρισμοὺς τοῦ Σ.Σ., δὲν ἦτο ἐνδεδειγμένη. Τοῦτο βαρύνει τὸν Διοικητὴν τῆς Μεραρχίας, ὡς καὶ τὸν Διοικητὴν τοῦ Σ.Σ., ὅστις ἐνέκρινε τὴν χρησιμοποίησιν Πυρ]κοῦ κατὰ τὴν νύκτα διὰ τὴν ὑποστήριξιν ἐπιθετικῆς κινήσεως Πεζικοῦ.

β) Ὁ διοικητὴς τῆς Χ Μεραρχίας δὲν προώθησε πρὸς ΜΠΑΡΟ ἐν τόπῳ καὶ χρόνῳ τὰς συμφώνως τῇ ἀποστολῇ τῆς Μεραρχίας ἀναγκαιούσας δυνάμεις ἐπ' ὠφελείᾳ τῶν Καταδρομῶν.

Ἀπησχολήθη μὲ δευτερεύοντα ζητήματα καὶ μὲ στατικὰς ἀποστολὰς ἀνηκούσας εἰς ἄλλην διοίκησιν εἰς βάρος τῆς κυρίας ἀποστολῆς του.

γ) Ὁ Διοικητὴς τῆς Χ Μεραρχίας δὲν διεῖδε τὴν ἀνάγκην ταχείας καταλήψεως ΓΙΑΜΑΤΑ καὶ δὲν προπαρασκεύασε ταύτην εἴτε διὰ τῶν ἰδίων του τμημάτων, εἴτε ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τῶν Μονάδων Καταδρομῶν, ζητουμένης πρὸς τοῦτο καὶ τῆς ἐπεμβάσεως τοῦ Σ.Σ.

Τὸ Σ.Σ., λόγῳ τῆς ἐκτάσεως τῆς ζώνης του δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐνεργήσῃ προσωπικῶς συντονισμὸν εἰς τὴν ἐπιχείρησιν ταύτην.

Οὕτω ἡ κατάληψις ΓΙΑΜΑΤΑΣ καθυστέρησεν ἐπὶ 24ωρον, πρᾶγμα ὅπερ ἐπηρέασε σοβαρῶς τὴν πρὸς ΒΑΡΜΠΑΝ συνέχισιν τῆς προσπαθείας τοῦ Σ.Σ. Κατὰ τὴν φάσιν καταλήψεως ΒΑΡΜΠΑΣ ὁ Διοικητὴς τῆς Χ Μεραρχίας ἐνήργησε καλῶς καὶ ἐπιτυχῶς.

2. *Κατόπιν τῶν ἀνωτέρω, ἡ ἀντικατάστασις τοῦ Ταξιάρχου ΛΙΒΑ ἐκ τῆς Διοικήσεως τῆς Χ Μεραρχίας ἦτο δικαιολογημένη.*

Ἀρχιστράτηγος Α. ΠΑΠΑΓΟΣ

ε) Συντονισμὸς ἐνεργειῶν.

Δὲν ὑπῆρξε πλήρης ἐπὶ τῆς κατευθύνσεως ΜΠΙΚΟΒΙΚ—ΜΠΑΡΟ—ΒΑΤΟΧΩΡΙ—ΚΡΟΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗ, ἐφ' ἧς ὡρίσθησαν πρὸς κίνησιν δύο Μ. Μονάδες (ΙΙΙ μετὰ ἁρμάτων καὶ Χ), ἄνευ συντονιστοῦ εἰς τὰς ἐνεργείας των.

Ἀποτέλεσμα:

Ἡ μὴ συνεργασία Ἁρμάτων καὶ Τάγματος Χ Μεραρχίας πρὸς κατάληψιν ΓΙΑΜΑΤΑΣ κατὰ τὸ ἀρχικὰ τοὐλάχιστον στάδια.

Ἡ παρανόησις ὑπὸ Μονάδος Καταδρομῶν ἐκδοθείσης ὑπὸ τῆς Χ Μεραρχίας διαταγῆς περὶ κινήσεως τμημάτων της πρὸς ΒΑΡΜΠΑΝ καὶ ὡς ἐκ τούτου ἡ βραδύτης ἐξορμήσεως αὐτῆς πρὸς τὴν κατεύθυνσιν ταύτην κατὰ τὴν 12-8-49.

στ) Προικοδότησις Ἁρμάτων διὰ Μηχανικοῦ—Πληροφορίαι βατότητος.

Καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν τῆς 12-8-49 τὸ Νότιον Συγκρότημα Ἁρμάτων παρέμεινε στάσιμον εἰς περιοχὴν ΤΣΕΡΣΚΑ Ρ. (Ν. 4157), κινηθὲν μετὰ 24ωρον λόγῳ δυσχερειῶν ἐδάφους.

Αἴτια καθυστερήσεως:

— Ἀνακριβεῖς πληροφορίαι περὶ βατότητος ἐδάφους περιοχῆς δράσεως ἁρμάτων ὑπὸ Β'.Σ.Σ.

— Ἀνεπάρκεια διατεθέντος εἰς ἅρματα μηχανικοῦ.

— Μὴ ἔγκαιρος ἄφιξις τοῦ διατεθέντος κατόπιν αἰτήσεως εἰς ἅρματα προσθέτου μηχανικοῦ μετὰ μηχανημάτων.

ζ) Ἐνέργεια ΣΜΑΡΔΕΣΙ.

Ἡ ἐκδήλωσις τῆς ἐπιβοηθητικῆς νυκτερινῆς ἐπιθετικῆς ἐνεργείας τῆς ΙΧ Μεραρχίας πρὸς ΣΜΑΡΔΕΣΙ ὑπῆρξεν, ἂν ὄχι ἄκαιρος, ὁπωσδήποτε ἐσπευσμένη, βεβιασμένη καὶ ἀπροπαράσκευος.

Ἄκαιρος πιθανόν, διότι διετάχθη ὅτε δὲν εἶχε πλήρως ἐκκαθαρισθῇ ἡ κατάστασις εἰς τὴν κατεύθυνσιν τῆς κυρίας προσπαθείας (μὴ κατάληψις ΛΕΣΙΤΣ—ΓΙΑΜΑΤΑ), ἐφ' ἧς πιθανὸν νὰ ἀπητεῖτο ἡ ἐνέργεια καὶ τῆς 42 ἐφεδρικῆς Ταξιαρχίας.

Βεβιασμένη, διότι διετάσσετο κίνησις τμημάτων πρὸς τὸ ἀριστερὸν ἐν ἡμέρᾳ καὶ ὑπὸ τὰς ὄψεις τοῦ ἐχθροῦ.

Ἀπροπαράσκευος, διότι δὲν ἐγένοντο ἀναγνωρίσεις, ἰδίᾳ ὑπὸ 42 Ταξιαρχίας, ἀπωλέσθη ὁ αἰφνιδιασμὸς τελείως καὶ ἡ ἐξόρμησις ἐπραγματοποιήθη πολὺ βραδύτερον ἀπ' ὅτι προεβλέφθη.

Χαρακτηριστικὴ ἐπὶ τῶν παραλείψεων τῆς ΙΧ Μεραρχίας εἶναι ἡ κατωτέρω κοινοποιουμένη ὑπ' ἀριθ. Α.Π. 245300]27-9-49 Δ]γὴ Ἀρχιστρατήγου, ἐκδοθεῖσα κατόπιν ἐμπεριστατωμένης διοικητικῆς ἐξετάσεως, διενεργηθείσης παρ' Ἀνωτάτου Ἀξ]κοῦ.

1. Ἐκ τοῦ ὑποβληθέντος πορίσματος ἐνεργηθείσης διοικητικῆς ἐξετάσεως ὑπὸ τοῦ ἀντιστρατήγου Καλογεροπούλου ἐπὶ τῆς ἀντικαταστάσεως τῶν Διοικητῶν ΙΧ. Μ. Ταξ. Καυκᾶ Ι., 41 Ταξ. Συν)ρχου Λασπιᾶ Ἀθ. καὶ 42 Ταξ. Συνταγματάρχου Δανέλλη Ξεν., πρρέκυψαν τὰ ἑξῆς:

α) Ἡ ἀνατεθεῖσα εἰς τὴν ΙΧ. Μ. ἀποστολὴ ὑπὸ τοῦ Β' Σ. Σ. δὲν ἦτο ἐνδεδειγμένη ἐν χρόνῳ καὶ δὲν εἶχε ἐξασφαλισθῇ ὁ ἀπαραίτητος διὰ τὴν ἐπιτυχίαν αἰφνιδιασμός, καθόσον ἐγένοντο κινήσεις ἐν ἡμέρᾳ καὶ ὑπὸ τὰ ὄμματα καὶ πυρὰ τοῦ ἐχθροῦ.

β) Δὲν ἐγένετο κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς 11 Αὐγούστου παρακολούθησις ὑπὸ τοῦ Β' Σ. Σ. ἐπὶ τῶν προπαρασκευῶν καὶ ἀναγνωρίσεων τῆς Μεραρχίας, ὥστε νὰ βεβαιωθῇ ὅτι ἐξησφαλίσθη πλήρως ἡ ἐγκαιρος ἐξόρμησις εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς νυκτὸς τῆς 11]12 Αὐγούστου, καθόσον ἀπεδείχθη ἐπὶ πλέον ὅτι οἱ διοικηταὶ Ταξιαρχιῶν καὶ κατωτέρων μονάδων δὲν εἶχον καιρὸν νὰ ἐκτελέσουν λεπτομερῆ ἀναγνώρισιν διὰ μίαν τόσης ἐκτάσεως νυκτερινὴν ἐπιχείρησιν.

γ) Ὁ Διοικητὴς τῆς Μεραρχίας καὶ οἱ Διοικηταὶ τῶν Ταξιαρχιῶν δὲν ἐνεπνεύσθησαν ἀπὸ τὴν ἀπόφασιν τοῦ Σ.Σ. περὶ τῆς ἀνάγκης τῆς ἐκδηλώσεως τῆς νυκτερινῆς ἐνεργείας τὴν 2100 ὥραν καὶ διὰ τὴν ἐντὸς τῆς νυκτὸς κατάληψιν τοῦ ΣΜΑΡΔΕΣΙ. Ἀπόρροια τούτου ἡ μὴ ἐκ μέρους των ἐπίδειξις δραστηριότητος πρὸς παράκαμψιν ὅλων τῶν παρουσιασθεισῶν δυσχερειῶν.

Μεγαλυτέραν εὐθύνην φέρει ὁ διοικητὴς τῆς 42 Ταξιαρχίας, τοῦ ὁποίου τὰ τμήματα ἀφίχθησαν εἰς τὴν βάσιν ἐξορμήσεως περὶ την 2300 ὥραν, πρᾶγμα ὅπερ ὑπῆρξεν αἰτία τῆς ἀποτυχίας τῆς ἐπιχειρήσεως.

Ὁ Διοικητὴς τῆς Μεραρχίας εὐθύνεται διότι δὲν ἀνέφερεν εἰς τὸ Σῶμα διὰ τὴν ἀναβολὴν τῆς ἐπιχειρήσεως, ὅταν ἐπληροφορήθη τὴν 2300 ὥραν τῆς 11 Αὐγούστου ἀπὸ τὸν Ὑποδιοικητὴν τῆς Μεραρχίας ὅτι ἡ 42 Ταξιαρχία δὲν ἐξώρμησε τὴν ὁρισθεῖσαν ὥραν.

2. Κατόπιν τοῦ ἀνωτέρω καθορισμοῦ εὐθυνῶν θεωρῶ:

α) Ὅτι ὁ διοικητὴς ΙΧ Μεραρχίας Ταξίαρχος Καυκᾶς Ἰω. καὶ ὁ διοικητὴς 41 Ταξιαρχίας Συν]ρχης Πυρ]κοῦ Λασπιᾶς Ἀθ. ὑπέπεσαν μὲν εἰς παραλείψεις καὶ σφάλματα, ἀλλ' ἐκρίθησαν λίαν αὐστηρῶς ὡς πρὸς τὴν ἀντικατάστασίν των ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης.

β) Ὅτι ἡ ἀντικατάστασις τοῦ διοικητοῦ 42 Ταξιαρχίας Συν]ρχου Πεζικοῦ Δανέλλη Ξ. ἦτο πλήρως δικαιολογημένη καὶ ἐνδεδειγμένη.

Ἀρχιστράτηγος Α. ΠΑΠΑΓΟΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ V

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΣ ΓΡΑΜΜΟΥ

(ΠΥΡΣΟΣ "Γ,,)

(Ἀπὸ 24ης μέχρι 30ης Αὐγούστου 1949).

ΓΕΝΙΚΑ

76. Μετὰ τὴν συντριπτικὴν ἦτταν καὶ τὴν πλήρη ἐξάρθρωσιν τῶν ἐπὶ τοῦ ΒΙΤΣΙ Κ.Σ. δυνάμεων, ἦτο φανερὸν ὅτι ὁ ΓΡΑΜΜΟΣ ἀπετέλει πλέον διὰ τὸν συμμοριτισμὸν τὸ ἔσχατον καταφύγιον, εἰς τὸ ὁποῖον ἤλπιζε νὰ κατέφερεν τὸ θανάσιμον πλῆγμα καὶ νὰ ἐπετύγχανε τὴν συντριβὴν τοῦ Ἐθνικοῦ Στρατοῦ διὰ τῆς ἀναμετρήσεως πρὸς αὐτὸν τοῦ Συνόλου σχεδὸν τῶν ἐναπομεινασῶν δυνάμεών του. Ὁ ΓΡΑΜΜΟΣ συνεπῶς ὑπῆρξεν διὰ τὸν κατ' εὔφημισμὸν αὐτοαποκαλούμενον «ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΝ ΣΤΡΑΤΟΝ» τὸ προσφιλέστερον καταφύγιον, ἡ πολυτιμοτέρα καὶ ἡ ἀσφαλεστέρα βάσις, ἐκ τῆς ὁποίας ὁρμώμενος, ἐφιλοδόξει καὶ ὡραματίζετο τὴν ὁλοκληρωτικὴν ἐκμηδένισιν καὶ τὴν συντριβὴν πάσης ἐν τῇ Χώρᾳ Ἐθνικῆς ἐπάλξεως, διὰ τὴν τελικὴν ἐγκαθίδρυσιν ἐν αὐτῇ τοῦ πλέον εἰδεχθοῦς, ὠμοῦ καὶ ξενοκινήτου δεσποτισμοῦ καὶ τὸν κορεσμὸν τῆς καταστροφικῆς αὐτοῦ μανίας.

Δὲν εἶναι λοιπὸν ἀπορίας ἄξιον τὸ γεγονὸς ὅτι: ἡ ἀντὶ πάσης θυσίας διατήρησις τοῦ ΓΡΑΜΜΟΥ ἀπετέλει ζήτημα ζωτικῆς σημασίας, τιμῆς, γοήτρου καὶ ὑποστάσεως διὰ τὸν συμμοριτισμόν. Ὡς ἐκ τούτου ἡ ἄμυνα εἶχεν ἐπιμελῶς προπαρασκευασθῆ, αἱ δὲ διατεθεῖσαι πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον δυνάμεις ἀπετέλουν ἐπίλεκτα τμήματα τοῦ Κ.Σ., μὲ βαθείαν καὶ λεπτομερῆ γνῶσιν τοῦ ἐδάφους ἐφ' οὗ ἔμελλον νὰ δράσωσι.

77. Ἡ ἀνωτάτη τοῦ Στρατοῦ Ἡγεσία, ἐκτιμήσασα δεόντως τὰς προθέσεις τῶν Κ.Σ. εἰς τὴν ὑπ' ἀριθ. Α.Α.Π. 245225]Φ. 4C09]25-7-49 Διαταγὴν ΑΡΧΙΣΤΡΑΤΗΓΟΥ, διὰ τῆς ὁποίας κοινοποιοῦνται πρὸ τὸ ΣΗΔΜ προβλέψεις ἐπὶ τῆς Ἐπιχειρήσεως «ΠΥΡΣΟΣ», καθορίζει σαφῶς εἰς τὴν παράγραφον 2 τὰ ἀκόλουθα:

«. . . . . Εὐθὺς ὡς ἡ ἐπιτυχία (εἰς ΒΙΤΣΙ) διαφανῆ ἀσφαλής, ἡ ἐπιχείρησις αὕτη δέον νὰ ἐπεκταθῇ καὶ εἰς ΓΡΑΜΜΟΝ, εἰς τρόπον ὥστε ἄνευ μεσολαβήσεως χρονικοῦ διαστή-

μ α τ ο ς, νὰ συνεχισθῇ καὶ εἰς τὴν περιοχὴν ταύτην ἐντατικὸς ἀγὼν διὰ τὴν πλήρη ἐξόντωσιν τῶν ΚΣ. καὶ τὴν ἐγκατάστασιν τῶν Ἐθνικῶν δυνάμεων ἐπὶ τῆς πρὸς ΑΛΒΑΝΙΑΝ μεθορίου πρὸς πλήρη ἔλεγχον ταύτης. Ἡ ἐκκαθάρισις τῶν ἀπομενουσῶν τυχὸν φωλεῶν ἀντιστάσεων εἰς τὰ μετόπισθεν ΒΙΤΣΙ, δὲν πρέπει νὰ ὑπάρξῃ κώλυμμα διὰ τὴν ἐπέκτασιν τῆς ἐπιχειρήσεως ΠΥΡΣΟΣ ἐφ' ὅλου τοῦ πεδίου μάχης (ΒΙΤΣΙ—ΓΡΑΜΜΟΣ) . . . . . ».

Διὰ τῆς ἰδίας δὲ ὡς ἄνω Διαταγῆς ἐνετάλη τὸ ΣΗΔΜ ὅπως διὰ τοῦ Α'. Σ. Σ. μελετήσῃ καὶ προπαρασκευάσῃ τὴν ἐπέκτασιν τῆς ἐπιχειρήσεως ΒΙΤΣΙ καὶ εἰς ΓΡΑΜΜΟΝ ***κατὰ τὴν κατάλληλον στιγμὴν καὶ ἄνευ ἀπωλείας πολυτίμου χρόνου.***

Καθίσταται συνεπῶς πρόδηλον ὅτι ἡ Βασικὴ καὶ Κεντρικὴ ἰδέα τοῦ ἑλιγμοῦ τῆς Ἀνωτάτης τοῦ Στρατοῦ Ἡγεσίας, συνίστατο εἰς τὴν ταχύτητα ἐκμεταλλεύσεως τῆς ἐπιτυχίας, μετὰ τὴν διάσπασιν τῆς τοποθεσίας ΒΙΤΣΙ καὶ τὴν ἄμεσον μετατόπισιν μιᾶς ἰσχυρᾶς δυνάμεως κρούσεως, ὑποστηριζομένης ἀπὸ τὸ Σύνολον σχεδὸν τοῦ Πυρ]κοῦ καὶ τῆς Ἀεροπορίας πρὸς διάσπασιν τῆς τοποθεσίας τοῦ Β. ΓΡΑΜΜΟΥ, μὲ ταχείαν εἰσόρμησιν διὰ τοῦ ρήγματος Μονάδων ἐκμεταλλεύσεως πρὸς τὸν Κύριον ΓΡΑΜΜΟΝ. Πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ σκοποῦ τούτου διετέθησαν εἰς τὸ Α'.Σ.Σ. ὡρισμέναι δυνάμεις, προοριζόμεναι ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον διὰ τὸν σκοπὸν τοῦτον. Χαρακτηριστικὸν τούτου τὸ παρατιθέμενον κατωτέρω Α. Π. 231805]17-8-49 σῆμα ΑΡΧΙΣΤΡΑΤΗΓΟΥ πρὸς ΣΗΔΜ.

Ἐπὶ 7]138]17-8-49 σήματος Α'. Σ. Σ. Δι' ἀποστολὴν δευτέρου μέρους ΠΥΡΣΟΣ διετέθησαν Α'. Σ. Σ. ὡρισμέναι δυνάμεις. Ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ Α'. Σ. Σ. δύναται μειώσῃ δυνάμεις ταύτας ἐπ' ὠφελείᾳ ἄλλων ἀποστολῶν. Λοιπαὶ ἀνάγκαι Σώματος νὰ καλυφθοῦν ὡς Α.Π. 231793]17-8-49 σῆμα Γ.Ε.Σ. Δὲν ἐπιτρέπω οὐδεμίαν ἐκτροπὴν ἐκ τοῦ ἐπιδιωκομένου σκοποῦ σαφῶς καθορισθέντος.

Ἀρχιστράτηγος Α. ΠΑΠΑΓΟΣ

ΣΚΟΠΟΣ

78. Τὸ Α'.Σ.Σ., εἰς ὃ ἀνετέθη ἡ μελέτη καὶ ἡ κατάρτισις τοῦ Σχεδίου Ἐπιχειρήσεων κατὰ ΓΡΑΜΜΟΥ, ἔθεσεν ὡς σκοπὸν αὐτοῦ: Τὴν συντριβὴν τῶν ΚΣ. δυνάμεων διὰ τῆς καταλήψεως τῆς ὀργανωμένης τοποθεσίας τοῦ ΓΡΑΜΜΟΥ καὶ τὴν ἐν συνεχείᾳ ἑδραίωσιν ἐπὶ τῆς περιοχῆς ΓΡΑΜΜΟΥ καὶ τὴν ἐξασφάλισιν τῶν πρὸς ΑΛΒΑΝΙΑΝ συνόρων.

ΕΔΑΦΟΣ

79. α) Τοπογραφικὴ Τοποθέτησις.

Ὁ κατεχόμενος ὑπὸ τῶν ΚΣ. χῶρος ἐπὶ τοῦ ΓΡΑΜΜΟΥ περιελάμβανεν τὸ ἐπὶ τῆς Β. ΠΙΝΔΟΥ ὀρεινὸν συγκρότημα. Ἔσχατον ὀπίσω ὅριον τῆς τοποθεσίας ἀντιστάσεως ἀπετέλει ἡ πρὸς ΑΛΒΑΝΙΑΝ ὀροθετικὴ γραμμή, ἐπὶ τῆς ὁποίας εὑρίσκεται καὶ τὸ ὑψηλότερον σημεῖον τοῦ ὀρεινοῦ ὄγκου τοῦ ΓΡΑΜΜΟΥ, ὁ ὑψοδείκτης 2520.

Ἐκ τῆς κορυφῆς ταύτης ἐκφύονται αἱ κορυφογραμμαί:

Πρὸς Β. ὕψ. 2520—ὕψ. 2461—ΓΚΟΥΜΠΕΛ (ὕψ. 2248)—ΜΠΑΤΑΡΟΣ (ὕψ. 2030)—ΚΑΛΥΒΙΑ ΚΑΤΣΑΡΑ — ΚΟΝΤΡΑ ΠΟΛΙΓΚΑ—ΑΛΕΒΙΤΣΑ.

Πρὸς Ν. ὕψ. 2520—ΚΟΥΚΟΥΛΙ — ΜΠΑΡΑ—ΠΕΤΣΙΟ — ΓΚΟΛΙΟ—ΚΑΜΕΝΙΚ—ΜΑΡΙΑ.

Ἐπὶ τῶν ὡς ἄνω δύο κορυφογραμμῶν διέρχεται καὶ ἡ Ἑλληνοαλβανικὴ ὀροθετικὴ Γραμμή.

Ἐκ τῆς ἰδίας κορυφῆς τοῦ ὕψ. 2520 ἐκσπᾶται ἡ κορυφογραμμὴ πρὸς ΣΚΙΡΤΣΗ (ὕψ. 2442)—ΚΙΑΦΑ (ὕψ. 2398) — ΤΣΙΟΥΜΙΑ (ὕψ. 2171)—ΕΠΑΝΩ ΑΡΕΝΑ (ὕψ. 2192)—ΚΑΤΩ ΑΡΕΝΑ (ὕψ. 2075)—ΜΠΟΥΧΕΤΣΙ (ὕψ. 1700) κατευθυνομένη πρὸς Ν.Α.

Ἡ κυρία κορυφογραμμὴ τῆς ΠΙΝΔΟΥ ἡ διαχωρίζουσα τὰ ὕδατα ΙΟΝΙΟΥ—ΑΔΡΙΑΤΙΚΗΣ ἀπὸ τὰ τοιαῦτα τοῦ ΑΙΓΑΙΟΥ συνεχίζεται ἀπὸ τοῦ ὕψ. 2520—ΚΙΑΦΑ—ΣΟΥΦΛΙΚΑΣ—ΣΓΚΟΥΡΟ ἔνθα αἱ πηγαὶ τοῦ ΑΛΙΑΚΜΟΝΟΣ καὶ ΣΑΡΑΝΤΑΠΟΡΟΥ ποτ., ἀκολουθεῖ Ν.Α. κατεύθυνσιν καὶ σχηματίζει τὸ ΒΟΊΟΝ ὄρος, περιλαμβάνον τὰ ΨΩΡΙΑΡΙΚΑ—ΟΤΟΡΙΤΣΕ—ΠΑΠΟΥΛΗ—ΤΣΑΡΝΟ—ΚΟΖΙΑΚΑΣ—ΤΑΜΠΟΥΡΙ—ΠΥΡΓΟΣ — ΓΚΡΟΥΣΙΑ — ΓΟΥΠΑΤΑ — ΚΡΥΟΝΕΡΙ — ΠΑΛΑΙΟΚΡΙΜΙΝΙ κ.λ.π.

Ἡ ὅλη τοποθεσία περιβάλλεται ἐν μέρει ὑπὸ τοῦ ΑΛΙΑΚΜΟΝΟΣ ποταμοῦ καὶ κατὰ τὸ πλεῖστον ὑπὸ τοῦ ΣΑΡΑΝΤΟΠΟΡΟΥ μὲ ἐξαίρεσιν μόνον εἰς τὸ βόρειον τμῆμα, ἔνθα ἡ τοποθεσία ἀντιστάσεως τῶν Κ.Σ. ἐκτεινομένη περιελάμβανεν τὴν περιοχὴν ΤΣΑΡΝΟ — ΠΑΠΟΥΛΗ — ΨΩΡΙΑΡΙΚΑ—ΤΑΜΠΟΥΡΙ—ΤΣΑΓΚΟΣ—ΚΑΡΑΟΥΛΙ καὶ ἐστηρίζετο ἀριστερὰ μὲν ἐπὶ τοῦ ΚΟΝΤΡΑ ΠΟΛΙΓΚΑ (ὕψ. 1364) καὶ τῶν Ν.Α. ἀνωνύμων ὑψωμάτων, δεξιὰ δὲ ἐπὶ τοῦ ὕψ. ΚΑΜΕΝΙΚ—ΓΚΟΛΙΟ.

β) Φύσις τοῦ Ἐδάφους.

Τὸ ἔδαφος ὁλοκλήρου τῆς περιοχῆς εἶναι τελείως ὀρεινόν, βαθέως διακεκομμένον καὶ κατὰ τὸ πλεῖστον δασωμένον. Ἡ κυρία κορυφογραμμὴ ΓΡΑΜΜΟΣ—ΚΙΑΦΑ — ΑΡΕΝΕΣ—ΜΠΟΥΧΕΤΣΙ εἶναι γυμνή, βραχώδης, μὲ ἀποτόμους καὶ μὴ προσπελασίμους καταπτώσεις. Ἡ ὅλη περιοχὴ τόσον τοῦ Βορείου ὅσον καὶ τοῦ Νοτίου ΓΡΑΜΜΟΥ, παρουσιάζει πλείστας ὅσας παθητικὰς ζώνας, δὲν ἐπιτρέπει τὴν ἀνάπτυξιν πολλῶν δυνάμεων καὶ περιορίζει τὰς προσπελασίμους εἰς Πεζικὸν ζώνας, τὰς ὁποίας, ἰδίᾳ εἰς τὸν Βορ. ΓΡΑΜΜΟΝ, καθιστᾶ ὑποχρεωτικάς.

Δὲν ὑπάρχουν ὁδεύσεις βαταὶ εἰς τροχόν, πλὴν τῆς κατασκευασθείσης παρὰ τῶν συμμοριτῶν, ἥτις ἄρχεται ἐκ τοῦ Ἀλβανικοῦ ἐδάφους, διέρχεται τὰ σύνορα ἑκατέρωθεν τοῦ ΜΠΑΤΑΡΟΣ καὶ διὰ ΠΟΡΤΑ ΟΣΜΑΝ χωρίον ΓΡΑΜΜΟΣ ἐξικνεῖται μέχρι ΚΙΑΦΑΣ.

Αὕτη ἐξυπηρέτει ἱκανοποιητικῶς τὰς ἀνάγκας τοῦ ἐχθροῦ, αἱ δὲ ἐναπο-

μένουσαι ἐλάχισται ἡμιονικαί, δύσβατοι καὶ μεγάλης ἀνωφερείας ὁδεύσεις ὑφίσταντο εἰς μέγα βάθος τὴν ἐπίδρασιν τῶν πυρῶν τῆς ἀμύνης.

Ἡ Γραμμὴ τῶν συνόρων ἀπὸ ΚΑΜΕΝΙΚ μέχρι ΚΟΝΤΡΑ ΠΟΛΙΓΚΑ μήκους 45 περ. χιλ. εἶναι βατὴ σχεδὸν ἐξ ὁλοκλήρου εἰς πεζικὸν καὶ ἔμφορτα κτήνη.

Ἐν κατακλεῖδι δύναται νὰ λεχθῇ ὅτι: τὸ ἔδαφος ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐπρόκειτο ὁ Ἐθνικὸς Στρατὸς νὰ δράσῃ καὶ νὰ συντρίψῃ τὸν συμμοριτισμόν, εἶνε ἀπὸ τὰ δυσκολώτερα ἐδάφη ὁλοκλήρου τῆς Ἑλλάδος καὶ τὰ ὑψόμετρα τῶν κορυφογραμμῶν ὑπερβαίνουν τὰ 1600 μ.

γ) Στρατιωτικὴ ἀξία τοῦ ἐδάφους. Εὐαίσθητα σημεῖα. Ζωτικὸν Ἔδαφος.

Ἐκ τῆς ὅλης περιοχῆς ΓΡΑΜΜΟΥ ὁ χῶρος ὕψ. 2520—ΚΙΑΦΑ—ΣΚΙΡΤΣΗ ἀποτελεῖ τὸ ζωτικὸν ἔδαφος καὶ τὴν σπονδυλικὴν στήλην τῆς ὅλης τοποθεσίας. Ὁ χῶρος οὗτος καταλαμβανόμενος, ἐξαρθρώνει τὴν ὅλην ἐχθρικὴν τοποθεσίαν ἀντιστάσεως, πλὴν ὅμως τὸ πρόβλημα τῆς ἁλώσεως τῆς τοποθεσίας ταύτης εἶνε ἐξαιρετικῶς δυσχερὲς καὶ πολύπλοκον, καθ' ὅσον εὑρίσκεται εἰς Κεντρικὴν θέσιν, προστατεύεται διὰ σειρᾶς φυσικῶν ὀχυρῶν γραμμῶν ἀμύνης πρὸς πᾶσαν κατεύθυνσιν καὶ τέλος στηρίζεται ἐπὶ τῆς πρὸς ΑΛΒΑΝΙΑΝ ὀροθετικῆς Γραμμῆς.

Αἱ ἐπὶ τῶν συνόρων διαβάσεις τῆς ΜΠΑΡΑΣ—ΚΟΥΚΟΥΛΙ καὶ ΠΟΡΤΑ ΟΣΜΑΝ, ἀποτελοῦν ἐπίσης εὐαίσθητα σημεῖα τῆς ὅλης τοποθεσίας, διότι καταλαμβανόμεναι ἀποκόπτουν τὴν πρὸς ΑΛΒΑΝΙΑΝ ὑποχώρησιν καὶ φέρουν εἰς δυσχερῆ θέσιν τοὺς ἐπὶ τοῦ ΓΡΑΜΜΟΥ ἀμυνομένους συμμορίτας.

ΕΧΘΡΟΣ

80. Δύναμις — Διάταξις.

(Βλέπε Σχεδιάγραμμα 4).

Ἀπὸ πολλοῦ χρόνου εὑρίσκονται ἐγκατεστημέναι ἐπὶ τοῦ ΓΡΑΜΜΟΥ αἱ VIII καὶ IX ΚΣ. Μεραρχίαι. Ἡ δύναμις αὕτη πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἐπιχειρήσεως ἐνισχύθη καὶ ἀπὸ τὰ ὑπολείμματα τῶν διαφυγόντων ἐκ τοῦ ΒΙΤΣΙ ΚΣ. δυνάμεων. Τελικῶς τὴν παραμονὴν τῆς ἐπιθέσεως, ἡ δύναμις τῶν ἐπὶ τοῦ ΓΡΑΜΜΟΥ ΚΣ. δυνάμεων παρουσιάζεται ὡς ἀκολούθως:

α) 5 Ταξ[χίαι Πεζικοῦ ἤτοι ἡ 12, 16, 17, 107, 108α.
2 Μονάδες ἤτοι 81, 75.
Συνολικὴ δύναμις τῶν ἀνωτέρω. . . . . 4700.

β) Πυροβολικόν.

3 Μοῖραι μικταὶ Πυρ]κοῦ ἤτοι 3, 5, 9 περιλαμβάνουσαι.
12—15 Ο.Π.]75.
6—8 Α]Τ τῶν 20 ἢ 37.
8—10 Α]Α τῶν 20 ἢ 37.

5—6 ὁλμοβόλα τῶν 120 χιλ. (βεληνεκοῦς 6600 ὑαρδῶν, βάρος βλημ. 14,1 kg).

Συνολικὴ δύναμις Πυρ]κοῦ περίπου	250
γ) Λοιποὶ Σχηματισμοὶ	750
δ) Ὑπολείμματα ἐκ ΒΙΤΣΙ	
103 Ταξιαρχία	500
14 »	300
102, 105	300
Ὑπολείμματα Σχολῆς Ἀξ]κῶν	250
Σύνολον Δυνάμεων	**7050**

81. Ἡ ***Διάταξις*** τῶν ὡς ἄνω Δυνάμεων εἶχεν ὡς τὸ προσηρτημένον Σχεδιάγραμμα 4, ἤτοι :

α) Περιοχὴ ΚΟΝΤΡΑ ΠΟΛΙΓΚΑ—ΜΟΝΟΠΥΛΟΝ—ΑΛΙΑΚΜΩΝ—ΚΙΑΦΑ

i. Σ. Δ. 12 Ταξ]χίας (Ν. 1035).

ii. Τέσσαρα (4) Τάγματα ἐξ ὧν 3 τῆς 12 Ταξ]χίας καὶ ἓν (1) τῆς 75 Ταξ. εἰς Ι]12 (Ν. 1035), ΙΙ]12 (Ν. 1032), ΙΙΙ]12 (Ν. 1539), Ι]75 (Ν.0825).

iii. Διλοχία Μεταφορῶν εἰς (Ν. 1132).

iv. Νοσοκομεῖον—Ἔμπεδα εἰς (Ν. 1029—Ν. 0936).

β) Περιοχὴ ΨΩΡΙΑΡΙΚΑ—ΠΑΠΟΥΛΗ—ΤΣΑΡΝΟ—ΤΣΑΓΚΟΣ—ΚΑΡΑΟΥΛΙ

i. Σ.Δ. 16 Ταξ]χίας εἰς (Ν. 1231).

ii. Σ.Δ. 108 Ταξ]χίας εἰς (Ν. 1331).

iii. 3 Τάγματα τῆς 108 Ταξ]χίας: τὸ 648 εἰς (Ν. 145312), 585 εἰς (Ν. 1333) καὶ τὸ 725 εἰς (Ν. 145350).

iv. 3 Τάγματα τῆς 16 Ταξ]χίας εἰς (Ν. 1427) καὶ (Ν. 1231).

v. Σχολὴ Ὁμαδαρχῶν (Ν. 1530).

vi. 4 Ο.Π. τῶν 75 εἰς (Ν. 125388) καὶ (Ν. 125320)

vii. 7—8 Βαρεῖς ὅλμοι κατανεμημένοι ἐπὶ τῆς τοποθεσίας καὶ 3—4 Α]Α τῶν 20.

γ) Περιοχὴ ΑΓΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ — Αὐχὴν ΑΡΕΝΩΝ — ΠΕΤΡΑ ΜΟΥΚΑ — ΜΑΥΡΗ ΠΕΤΡΑ—ΣΟΥΦΛΙΚΑΣ—ΓΚΟΡΙΤΣΑ

i. Σ.Δ. IX Μεραρχίας εἰς (Ν. 1222).

ii. Σ.Δ. VIII Μεραρχίας εἰς (Ν. 1119).

iii. Σ.Δ. 17 Ταξ]χίας (Ἄγνωστον).

iv. Ἓν (1) Τάγμα τῆς 75 Μονάδος Σιδηροπούλου εἰς (Ν. 135185).

v. Ἓν (1) Τάγμα Χρυσοστόμου εἰς (Ν. 135215).

vi. Διλοχία Τάκη εἰς (Ν. 1225).

vii. Τριλοχία Αἰχμαλώτων πιθανῶς ὑπαγομένη εἰς 17 Ταξ]χίαν εἰς (Ν. 1123).

viii. Ἀνεξάρτητος Λόχος Μπότσαρη εἰς (Ν. 1226).
ix. 4 Ο.Π. 75 εἰς (Ν. 1220) καὶ 1319.

δ) Περιοχὴ ΜΠΟΥΧΕΤΣΙ — ΠΕΥΚΟΦΥΤΟΝ — ΚΑΜΙΤΣΙΟ — ΠΑΤΩΜΑ — ΑΛΙΑΚΜΩΝ

i. Σ.Δ. 75 Μονάδος εἰς (Ν. 125145).
ii. Τάγμα Παρλαπάνου εἰς (Ν. 1713).
iii. Διλοχία Παπαδοπούλου εἰς (Ν. 1216).
iv. Λόχος θέσεων εἰς (Ν. 1413).
v. 3 Ο.Π. τῶν 75 εἰς (Ν. 125135, Ν. 145135, Ν. 1615) 2 Βαρεῖς ὅλμοι τῶν 120 εἰς (Ν. 1119 καὶ Ν. 125145).

ε) Περιοχὴ ΘΕΟΤΟΚΟΣ Ν. 0813 ΚΙΑΦΑ—ΣΚΙΡΤΣΗ—ΒΟΥΡΜΠΙΑΝΙΤΙΚΟ Ρ.—ΣΑΡΑΝΤΑΠΟΡΟΣ

i. Σ.Δ. 81 Μονάδος εἰς (Ν. 060155).
ii. Ἓν (1) Τάγμα Μονάδος εἰς (Ν. 060155).
iii. Δύο (2) Λόχοι θέσεων εἰς (Ν. 063130) καὶ (Ν. 0616).
iv. Δύο (2) ὅλμοι τῶν 120 εἰς (Ν. 0714).
Ἓν (1) Ο. Π. τῶν 75 εἰς (Ν. 053147).

στ) Περιοχὴ ΠΥΡΣΟΓΙΑΝΝΗΣ—ΚΑΜΕΝΙΚ

i. Σ.Δ. 107 Ταξ]χίας εἰς (Μ. 992135).
ii. 3 Τάγματα: 539 εἰς ΚΑΜΕΝΙΚ, 538 εἰς (Μ. 995120), 588 εἰς (Ν. 030115).
iii. Δύο (2) Λόχοι θέσεων εἰς (Μ. 975125, Μ. 998124).
iv. Διλοχία Μεταφορῶν εἰς (Ν. 0220).
v. 5 Ο.Π. τῶν 75 εἰς περιοχὴν ΓΚΟΛΙΟ—ΣΤΕΝΟ — ΜΕΤΣΟΡΑΒΙΑΝΗ.
2 Ὅλμοι τῶν 120 εἰς ΚΑΜΕΝΙΚ.
3 Α]Α τῶν 20 ἢ 37 εἰς περ. ΚΑΜΕΝΙΚ—ΓΚΟΛΙΟ—ΚΑΡΛΑΡΙ

82. Ἐφεδρεῖαι.

Ὡς ἐφεδρεῖαι ἐτηρήθησαν ἡ 12 Ταξ]χία μὲ δύο Τάγματα εἰς περιοχὴν ΦΛΑΜΠΟΥΡΟ — ΒΕΡΤΕΝΙΚΟΝ, ἓν (1) Τάγμα τῆς 16 Ταξ]χίας Λυτ. ΤΣΑΡΝΟ καὶ ἓν (3) Τάγμα τῆς 75 Μονάδος εἰς περιοχὴν ΚΙΑΦΑΣ.

Ἐκ τῶν ὡς ἄνω δυνάμεων ἡ 107 Ταξ]χία ἀποτελουμένη κατὰ τὰ 3]4 ἐκ ΝΟΦΙΤΩΝ στελεχῶν, ἀπετέλει τὴν πλέον ἀξιόμαχον Μονάδα ἐκ τῶν δυνάμεων ΓΡΑΜΜΟΥ.

Ὁμοίως ἡ 108 Ταξ]χία ἀπετέλει ἐξ ἴσου ἀπὸ ἀπόψεως συγκροτήσεως καὶ μαχητικῆς ἱκανότητος, Μονάδα ἰσαξίαν τῆς 107 Ταξιαρχίας.

83. Ἀλβανικὸς Παράγων.

Οἱ Ἀλβανοὶ συνειργάζοντο στενῶς μετὰ τῶν ΚΣ καὶ παρεῖχον πᾶσαν εὐκολίαν χρησιμοποιήσεως τοῦ ἐδάφους των διὰ τὴν σύμπτυξιν, τὴν με-

τακίνησιν τῶν ΚΣ. ὡς καὶ διὰ τὴν ἐπέκτασιν τῆς ὀχυρώσεώς των. Εἶχον προωθήσει εἰς τὴν περιοχὴν τῶν συνόρων δυνάμεις Πεζικοῦ—Πυρ]κοῦ δι' ἐνδεχομένην ἀντίδρασιν κατὰ τῶν τμημάτων τοῦ Ἐθνικοῦ Στρατοῦ καὶ κάλυψιν τῶν ΚΣ. πρὸς τὸ προσφιλὲς καὶ ἀσφαλὲς αὐτῶν καταφύγιον τοῦ Ἀλβανικοῦ ἐδάφους. Τέλος ἐν πλήρει συνεργασίᾳ μετὰ τῶν ΚΣ. εἶχον κατασκευάσει εἰς τὴν περιοχὴν τῶν συνόρων ὀχυρώσεις διὰ τὴν κάλυψιν τῆς διατάξεως τούτων. Ἡ τηρητέα στάσις τῶν ἐθνικῶν δυνάμεων ἔναντι τῶν πρωτοφανοῦς θράσους προκλήσεων τῶν Ἀλβανῶν, καθορίζεται εἰς τὸ κοινοποιούμενον κατωτέρω ὑπ' ἀριθ. 231182]8-8-49 Σῆμα ΑΡΧΙΣΤΡΑΤΗΓΟΥ πρὸς ΣΗΔΜ.

ΑΠΟ: Γ.Ε.Σ./Α 1 **8-8-49** **08.30**
ΠΡΟΣ: ΣΗΔΜ./Α 1

Πρὸ προκλήσεων ἐκ μέρους Ἀλβανίας Ἐθνικαὶ δυνάμεις ἐπιδείξουν ἀπόλυτον ψυχραιμίαν. Νὰ ἀποφύγουν αὐστηρότατα πᾶσαν βιαίαν πρᾶξιν ἐντὸς ΑΛΒΑΝΙΚΟΥ ἐδάφους. Μόνον εἰς περίπτωσιν εἰσόδου Ἀλβανικῶν δυνάμεων ἐντὸς ἡμετέρου ἐδάφους θεωρήσουν ταύτας ἐχθρικὰς ὡς τὰς συμμοριακὰς τοιαύτας. Ἐφιστῶ ἰδιαιτέρως προσοχὴν διοικητῶν Μ.Μ. Ἀντιπρόσωποι Ο.Η.Ε. κληθοῦν διαπιστώσουν παραβάσεις διεθνῶν νομίμων ἐκ μέρους ΑΛΒΑΝΙΑΣ.

Ἀρχιστράτηγος Α. ΠΑΠΑΓΟΣ

84. Ἰδέα Ἀμύνης—Ὀχυρώσεις.

Ἡ ἰδέα ἐνεργείας τῶν ἀμυνομένων ἐπὶ τοῦ ΓΡΑΜΜΟΥ συμμ. ἐστηρίζετο κυρίως ἐπὶ τῶν κάτωθι παραγόντων;

—Εἰς τὴν ἐκμετάλλευσιν τοῦ ὀρεινοῦ τῆς περιοχῆς.

—Εἰς τὴν ἀντὶ πάσης θυσίας διατήρησιν τοῦ ζωτικοῦ ἐδάφους καὶ τὴν ἰσχυρὰν ὀχύρωσιν τῶν εὐπαθῶν κατευθύνσεων καθ' ὅλον τὸ βάθος.

—Εἰς τὴν ἐνεργητικὴν ἄμυναν, ἥτις θ' ἀποτελέσῃ καὶ τὴν βάσιν τοῦ ὅλου ἑλιγμοῦ των.

—Εἰς τὴν ἀσφαλῆ ἐγκατάστασιν τῶν βάσεων ἀνεφοδιασμοῦ καὶ Διοικητικῆς μερίμνης εἰς ΑΛΒΑΝΙΑΝ, ἐφ' ἧς τὰ νῶτα τῆς Ἀμύνης.

Διὰ τὴν ἐπιτυχῆ διεξαγωγὴν τῆς ἀμύνης καὶ τὴν ἐξυπηρέτησιν τῆς ἰδέας ἐνεργείας, ἰσχυροποιήθησαν τὰ ὀρεινὰ συγκροτήματα:

—ΚΑΜΕΝΙΚ—ΓΚΟΛΙΟ—ΚΑΡΔΑΡΙ—ΣΤΕΝΟ.

—ΔΙΟΚΟΝ—ΣΤΑΥΡΟΣ

—ΜΠΟΥΧΕΤΣΙ—ΑΡΕΝΕΣ.

—Ἡ κατεύθυνσις ΤΑΜΠΟΥΡΙ—ΤΣΑΡΝΟ—ΚΙΑΦΑ.

Ἡ ἀμυντικὴ γραμμὴ τοῦ ἐχθροῦ στηριζομένη ἀριστερὰ ἐπὶ τῆς ΚΟΝΤΡΑ ΠΟΛΙΓΚΑ—ὕψ. 1364 καὶ τῶν Ν.Α. ἀνωνύμων ὑψωμάτων μέχρις ἀμέσως Δυτ. ὕψ. 1425 (Ν. 1737), κατευθύνεται ἀπὸ Β. πρὸς Ν. διὰ τῶν ὑψ. ΨΩΡΙΑΡΙΚΑ—ΟΤΟΡΙΤΣΕ—ΤΣΑΡΝΟ—ΑΝΘΡΩΠΑΚΟΣ—ΤΣΑΓΚΟΣ ΚΑΡΑΟΥΛΙ, ἐκεῖθεν κατὰ μῆκος τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ ΣΑΡΑΝΤΑΠΟΡΟΥ ποταμοῦ μέχρι ΠΥΡΣΟΓΙΑΝΝΗΣ, ἀπ' ὅπου διὰ τῆς αὐτῆς πρὸς Δυσμὰς κατευθύνσεως περιελάμβανεν τὰ ὑψώματα ΜΕΤΣΟΡΑΒΙΑΝΝΗ (Μ.

9211)—ΖΥΓΟΣ (Μ. 9911) ΠΡΟΦ. ΗΛΙΑΣ (Μ. 9709) πρὸς ΚΑΜΕΝΙΚ ἔνθα καὶ ἐστήριζε τὸ δεξιόν της.

Ἡ φύσει ὀχυρὰ τοποθεσία τοῦ ΓΡΑΜΜΟΥ ἰσχυροποιήθη ἔτι περισσότερον διὰ τῆς κατασκευῆς πολλῶν καὶ ἰσχυρῶν πολυβολείων μετὰ σκεπάστρων ἐκ 5—8 σειρῶν κορμῶν δένδρων καθ' ὅλον τὸ βάθος, μὲ χαρακώματα, ὀρύγματα συγκοινωνίας, ἰσχυρὰς ἐγκαταστάσεις παρατηρητηρίων, σταθμοὺς Διοικήσεως, σταθμοὺς ἐπιδέσεως, ἀποθήκας κ.λ.π. Αἱ ἀμυντικαὶ ἐγκαταστάσεις ἐξωπλίσθησαν μὲ πολλὰ πολυβόλα καὶ ὅλμους καὶ ἐπλαισιώθησαν μὲ μαχητὰς εἰς τοὺς ὁποίους δίδεται ἡ σαφὴς καὶ μόνη ἐντολὴ τῆς μέχρις ἐσχάτων ἀμύνης. Ἐγένετο εὐρυτάτη ἐκμετάλλευσις τῶν παθητικῶν ἐδαφικῶν ζωνῶν καὶ τῶν διαδοχικῶν ναρκοπεδίων, διὰ τὴν ἐξοικονόμησιν ὑπολογισίμων ἐφεδρειῶν, αἵτινες καὶ προσηνατολίσθησαν πρὸς τὰς πιθανὰς κατευθύνσεις ἐπιθέσεως. Αἱ ἐφεδρεῖαι αὗται ἐνισχύσθησαν διὰ 3—4 Ταξιαρχιῶν ἠλαττωμένης δυνάμεως, αἵτινες, ἀποτελοῦσαι τὰ λείψανα τοῦ εἰς ΒΙΤΣΙ διαφυγόντος τὴν ἐξόντωσιν ἐχθροῦ, μετεφέρθησαν εἰς ΓΡΑΜΜΟΝ διὰ τοῦ ΑΛΒΑΝΙΚΟΥ ἐδάφους.

Οὕτω ἡ πρόθεσις τοῦ ἐχθροῦ συναγομένη ἐκ τῆς διατάξεως, τῆς ὀργανώσεως τοῦ ἐδάφους καὶ λοιπῶν πληροφοριῶν ἦτο:

Ἀπαγόρευσις διεισδύσεως εἰς τὸν ΓΡΑΜΜΟΝ δι' ἰσχυρᾶς κατοχῆς τοῦ ἀριστεροῦ (ΤΣΑΡΝΟ—ΨΩΡΙΑΡΙΚΑ) καὶ τοῦ δεξιοῦ (ΚΑΜΕΝΙΚ).

Φθορὰ τοῦ ἐπιτιθεμένου στρατοῦ, ἥτις θὰ παρέλυε τὴν ἐπιθετικήν του προσπάθειαν καὶ θὰ ἔθραυε τὴν ἐπὶ τὴν Νίκην θέλησίν του.

Χαρακτηριστικὴ πρὸς τοῦτο εἶναι ἡ παρ. ΙΙ τῆς «***Ἀπόφασις τοῦ Π. Γ. τῆς Κ. Ε. τοῦ Κ.Κ.Ε. πάνω στὴ μάχη τοῦ ΒΙΤΣΙ***» κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 20-8-49.

«Ὁ ἐχθρὸς συγκεντρώνεται στὸν ΓΡΑΜΜΟ γιὰ μιὰ ἀποφασιστικὴ ἀναμέτρηση. Στὸν ΓΡΑΜΜΟ ἔχουμε ὅλες τὶς δυνατότητες νὰ καταφέρουμε τὸ θανάσιμο πλῆγμα στὸν ἐχθρό.

Ἔχουμε ἀρκετὲς δυνάμεις καὶ μέσα. Πειὸ πλεονεκτικὸ ἔδαφος. Στὸν ΓΡΑΜΜΟ φέτος τοῦ καταφέραμε σοβορὸ κτύπημα μὲ τὸν ἔλιγμὸ τοῦ Ἀπρίλη. Στὸ ΓΡΑΜΜΟ ἀπὸ τὶς 2 μέχρι τῆς 8 Αὐγούστου ἔσπασε τὰ μοῦτρα του.

Ἔχουμε καὶ τὴν πεῖρα τοῦ ΒΙΤΣΙ καὶ τὸ σοβαρὸ μάτωμα ποὺ προκαλέσαμε στὸν ἐχθρὸ στὸ ΒΙΤΣΙ. Ἐδῶ μποροῦμε καὶ πρέπει νὰ θάψουμε τὸν μοναρχοφασισμό».

85. ΔΙΑΤΕΘΕΙΣΑΙ ΦΙΛΙΑΙ ΔΥΝΑΜΕΙΣ

(Βλέπε προσηρτημένον Σχεδιάγραμμα 4).

α) ΠΕΖΙΚΟΝ

— Ι, VIII, IX, XV Μεραρχίαι, III Μεραρχία Καταδρομῶν.
— 77 Ταξ]χία καὶ 8 Ε.Σ.Π. (μεῖον Τάγμα), 31 Ε.Τ.Π.
— 15, 24, 40 Ε.Σ.Π. ἀνεπτυγμένα εἰς ζώνην Ν. ΛΩΟΥ.

Ἐκ τῶν δυνάμεων τούτων αἱ Ι καὶ VIII Μεραρχίαι, 77 Ταξιαρχία καὶ 8 Ε.Σ. (τῶν 2 Ταγμάτων) ἀπετέλουν τὰς κανονικὰς δυνάμεις τοῦ Α΄.Σ.Σ. καὶ ἦσαν διατεταγμέναι ἀπὸ μακροῦ ἔναντι τῆς ἐχθρικῆς διατάξεως, ἐγνώριζον τὰ ἐδάφη ἐκ παλαιοτέρων ἐπιχειρήσεων, ὡς καὶ τὰς συνηθείας τοῦ ἐχθροῦ.

β) ΠΥΡΟΒΟΛΙΚΟΝ

— 101, 102, 105, 104, 107 Σ. Π. Πυρ]κοῦ.
— 151, 152, 153 Μ. Μ. Πυρ]κοῦ.
— 141, 142, 143, 144, 145 Μ. Ο. Π.
— 500 Μονὰς Α]Τ Πυρ]κοῦ.

γ) ΤΕΘΩΡΑΚΙΣΜΕΝΑ

— IX Σύν. Ἀναγνωρίσεως.
—Ἴλη II Συν]τος Ἀναγνωρίσεως.
— II Ἴλη Ἁρμάτων Μάχης.

δ) *Διάταξις* ὡς εἰς τὸ Σχεδιάγραμμα 4.

ε) Κατωτέρω παρατίθεται ὀνομαστικὸς Πίναξ τῆς ὀργανώσεως τῶν Διοικήσεων μέχρι καὶ Ταξιαρχίας συμπεριλαμβανομένης.

Ὀργάνωσις Διοικήσεως.

Α΄ Σ. Σ.

— Διοικητὴς Ἀντιστράτηγος	***Τσακαλῶτος Θρασύβουλος***
— Ἐπιτελάρχης Συντ]ρχης Πυρ]κοῦ	***Κετσέας Γρηγόριος***
— Ἀρχηγὸς Κλ. Ἐπιχ. Ἀντ]ρχης Πεζ.	***Καραδήμας Παν.***

Ι Μεραρχία.

— Διοικητὴς Ὑποστράτηγος	***Κετσέας Θεμιστοκλῆς***
—Ἐπιτελάρχης Ἀντισυνταγματάρχης	***Θεοχαρόπουλος Ἀνδρέας***
— Διοικητὴς 51 Ταξιαρχίας Ἀντ]ρχης	***Χατζηθεοδώρου Ἐμμαν.***
— » 52 » Συντ]ρχης	***Τριανταφυλλίδης Χρ.***
— » 53 » »	***Σιῶκος Δημ.***

VIII Μεραρχία.

— Διοικητὴς Ὑποστράτηγος	***Μπαλοδῆμος Ἀνδρέας***
—Ἐπιτελάρχης Ἀντισυνταγματάρχης	***Κήφισσας Κωνσταντ.***
— Διοικητὴς 74 Ταξιαρχίας Συντ]ρχης	***Πολιτάκης Γεώργιος***
— » 75 » Ἀντ]ρχης	***Γιαννόπουλος Κωνσταντ.***
— » 76 » Συντ]ρχης	***Ταβουλάρης Στυλιανὸς***

IX Μεραρχία.

— Διοικητὴς Ὑποστράτηγος	***Κατσομήτρος Στέφανος***
—Ἐπιτελάρχης Συνταγματάρχης	***Στρατιώτης Γεράσιμος***
— Διοικητὴς 41 Ταξιαρχίας Ἀντ]ρχης	***Μέλλιος Εὐάγγελος***
— » 42 » Συντ]ρχης	***Δουμπιώτης Ἀθανάσιος***
— » 43 » »	***Παναγόπουλος Βασίλειος***

ΧΥ Μεραρχία.

— Διοικητὴς Ὑποστράτηγος	***Γερακίνης Χριστ.***
—Ἐπιτελάρχης Συνταγματάρχης	***Καλλικούρδης Κωνσταντ.***
— Διοικητὴς 45 Ταξιαρχίας Συντ]ρχης	***Κοντόπουλος Ἡρακλῆς***
— » 61 » »	***Μπαλλαντᾶς Γεώργιος***
— » 73 » »	***Καροφυλλάκης Γεώργιος***

ΙΙΙ Μεραρχία Καταδρομῶν.

— Διοικητὴς Ὑποστράτηγος	***Καλίνσκης Ἀνδρέας***
—Ἐπιτελάρχης Ἀντισυνταγματάρχης	***Πουλόπουλος Νικόλαος***
— Διοικητὴς 78 Ταξιαρχίας Ἀντ]ρχης	***Παπαγεωργόπουλος Κ.***
— » 79 » Συντ]ρχης	***Ροῦσσος Γεώργιος***

77 Ταξιαρχία.

— Διοικητὴς Συνταγματάρχης	***Σειραδάκης Ἐμμ.***

στ) Μεταφοραὶ Στρατευμάτων.

Αἱ διατεθεῖσαι ὡς συμπληρωματικαὶ δυνάμεις εἰς τὸ Α'.Σ.Σ. διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐπιχειρήσεως ταύτης, ἐκινήθησαν ἐγκαίρως κατὰ τὴν μεταβατικὴν περίοδον μεταξὺ ΒΙΤΣΙ καὶ ΓΡΑΜΜΟΥ βάσει τῶν κάτωθι Διαταγῶν:

ΑΠΟ : ΑΡΧΙΣΤΡΑΤΗΓΟΝ ΓΕΣ/Α1 — 13-8-49
ΠΡΟΣ : ΣΗΔΜ/Α1—Α'. Σ.Σ./Α1 — Α.Π. 231487

Θέσατε διάθεσιν Α'. Σ. Σ. ΧΥ Μεραρχίαν. Προωθεῖται 73 Ταξ]χία ἀπὸ πρωΐας 14 τρέχοντος μὲ πρῶτον προορισμὸν ΝΕΑΠΟΛΙΝ. Ὁμοίως διαθέσατε τὸ ταχύτερον δυνατὸν ἀπαγκιστρούμενα ἀγῶνος ΒΙΤΣΙ ὀρειβατικόν, πεδινόν, μέσον Πυρ]κόν.

Ἀνάγκη κατανοηθῇ ὅτι ἐπείγει ἄνευ ἀπωλείας πολυτίμου χρόνου ἀνάληψις ἐπιχειρήσεων εἰς ΓΡΑΜΜΟΝ καὶ πρὶν οὗτος ἐνισχυθῇ ὑπὸ συμμοριτῶν ΒΙΤΣΙ. Α'. Σ. Σ. προωθήσῃ ἀναγνωρίσεις ὥστε μὴ μεσολαβήσῃ νεκρὸς χρόνος. Ἀναφέρατε ΓΕΣ]Α1 διατιθεμένας ἐν χρόνῳ μονάδας ὡς καὶ ἡμερομηνίαν ἐνάρξεως ἐπιχειρήσεων ΓΡΑΜΜΟΥ.

Ἀρχιστράτηγος ΠΑΠΑΓΟΣ Α.

ΑΠΟ : ΣΗΔΜ/Α1 — 131740
ΠΡΟΣ : ΤΣ/Α'. Σ.Σ.—ΧΥ Μεραρχίαν — Α.Π. 117

ΧΥ Μεραρχία ὁλόκληρος τίθεται ὑπὸ διαταγὰς Α'. Σ. Σ. ἀπὸ 0001 ὥρας 14-8. Α'. Σ. Σ. ὑποδεχθῇ 73 Ταξ]χίαν καὶ καθορίσῃ τελικὸν χῶρον σταθμεύσεως αὐτῆς.

ΒΕΝΤΗΡΗΣ

ΑΠΟ : ΣΗΔΜ/Α1
ΠΡΟΣ : Β'. Σ.Σ./Α1—Α8 — Α. Π. 3014

142 Μ.Ο.Π. ἀπὸ λήψεως παρούσης κινηθῇ ΜΑΝΙΑΚΟΙ διάθεσιν ΧΥ Μεραρχίας. 102 Σ.Π.Π. καὶ 152 Μ.Μ.Π. συγκεντρωθοῦν μέχρι μεσημβρίας 15 τρέχοντος εἰς ΜΕΣΟΠΟΤΑΜΙΑΝ εἰς διάθεσιν Α'. Σ. Σ. 107 Σ.Π.Π., 153 Μ.Μ.Π. καὶ 151 Μ.Μ.Π. μεῖον πυρ]χία νὰ ἔχωσι ἑτοιμότητα κινήσεως κατόπιν νεωτέρας Διαταγῆς. Μετακινούμενα τμήματα φέρωσι μεθ' ἑαυτῶν ὀργανικὰ πυρ]κά. 101 Σ.Π.Π. μεῖον Μοῖρα διετέθη εἰς Α'. Σ. Σ. Μεταφοραὶ καὶ ἀσφάλεια κινήσεων μερίμνῃ Β'. Σ. Σ.

ΒΕΝΤΗΡΗΣ

ΑΠΟ : ΣΗΔΜ/Α1 3015/14-8-49
ΠΡΟΣ : Α'. Σ.Σ./ΤΣ—Β'. Σ.Σ./ΤΣ

1. 'Η ΙΧ Μεραρχία μεῖον Ταξ]χία ν' ἀπαλλαγῇ πάσης τακτικῆς ἀποστολῆς καὶ δεσμεύσεως ἐκ μέρους τοῦ Β'. Σ, Σ. ἀπὸ 15 Αὐγούστου. Μία Ταξ]χία αὐτῆς θ' ἀποδοθῇ εἰς Α'. Σ. Σ. βραδύτερον, κατόπιν νεωτέρας διαταγῆς ἡμῶν.
2. 'Η ΙΧ Μερ]χία νὰ εἶναι ἑτοίμη πρὸς ἀναχώρησιν ἀπὸ πρωΐας 19 Αὐγούστου. Νὰ συγκεντρωθῇ ἐγκαίρως εἰς ὁδικὸν τέρμα πρὸς ἐπιβίβασιν ἐπ' αὐτοκινήτων μερίμνῃ Β'. Σ. Σ.
3. 'Η Μεραρχία Καταδρομῶν ν' ἀρχισῃ ἀποσυρομένη ἀπὸ 15 Αὐγούστου καὶ νὰ συγκεντρωθῇ ὁλόκληρος μέχρις ἑσπέρας 16 ἰδίου μερίμνῃ Β'. Σ. Σ. εἰς περιοχὴν ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ—ΑΡΓΟΣ ΟΡΕΣΤΙΚΟΝ.
4. Πυροβολικόν. 'Ως ἡ Α.Π. 3014]14-8-49 ἡμετέρα τηλ]κὴ διαταγή.
5. Μηχανικόν. 'Ο 704 Λόχος Μηχανικοῦ νὰ συγκεντρωθῇ εἰς ΝΕΣΤΟΡΙΟΝ μέχρι 15 Αὐγούστου, μερίμνῃ Β'. Σ. Σ. εἰς διάθεσιν Α'. Σ. Σ.
6. 'Η 500 Μονὰς νὰ συγκεντρωθῇ μερίμνῃ Β'. Σ. Σ. εἰς ΝΕΣΤΟΡΙΟΝ, μέχρις ἑσπέρας 15 Αὐγούστου, εἰς διάθεσιν Α'. Σ. Σ.

'Αντιστράτηγος ΒΕΝΤΗΡΗΣ

ΑΠΟ : ΑΡΧΙΣΤΡΑΤΗΓΟΝ ΓΕΣ/Α1 16-8-49 0930'
ΠΡΟΣ : ΣΗΔΜ/Α1—Α'. Σ.Σ./Α1—Μερ. Καταδρομῶν Α. Π. 231710

'Επιβεβαίωσις προφορικῆς διαταγῆς. Μεραρχία Καταδρομῶν διατεθῆ Α'.Σ.Σ. Στρατηγὸς Καλίνσκης ὑποβάλῃ ἱεραρχικῶς προτάσεις καλλιτέρας χρησιμοποιήσεως δεύτερον μέρος ἐπιχειρήσεως ΠΥΡΣΟΣ. 'Επὶ τούτων ἐμφαίνηται γνώμη Σώματος καὶ ΣΗΔΜ.

'Εντολῇ 'Αρχιστρατήγου
'Αρχηγὸς Γ.Ε.Σ.
'Αντ]γος ΚΟΣΜΑΣ Γ.

ΑΠΟ : ΣΗΔΜ 162050
ΠΡΟΣ : ΤΣ/Β'. Σ.Σ. Α.Π. 3136

Διατάξατε συγκέντρωσιν ἁπασῶν μονάδων ἁρμάτων περιοχὴν ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ—ΑΡΓΟΣ ΟΡΕΣΤΙΚΟΝ. 'Εκεῖ ἐπιδοθῶσι ἀνασυγκρότησιν μὲ ταχὺν ρυθμόν. 'Η εἰς καλυτέραν κατάστασιν ὕλη νὰ συγκεντρωθῇ εἰς ΜΑΝΙΑΚΟΙ καὶ νὰ δώσῃ προτεραιότητα εἰς τὴν ἑτοιμασίαν αὐτῆς διὰ συμμετοχὴν εἰς ἐπιχειρήσεις. 'Αναφέρατε ποία ὕλη αὕτη καὶ πότε προβλέπετε εἶναι ἕτοιμος.

ΒΕΝΤΗΡΗΣ

ΑΠΟ : ΑΡΧΙΣΤΡΑΤΗΓΟΝ ΓΕΣ/Α1 191830
ΠΡΟΣ : ΣΗΔΜ/Α1 Α. Π. 231490

'Εν συνεχείᾳ μεταφορᾶς 32 Ταξ]χίας κινηθῇ ἀπὸ 20 τρέχοντος διὰ περιοχὴν ΜΕΤΣΟΒΟΥ 31 Ταξ]χία, Στρατηγεῖον ΧΙ Μεραρχίας. 33 Ταξ]χία παραμείνῃ περιοχὴν ΒΟΓΑΤΣΙΚΟΥ ἐφεδρεία ΑΡΧΙΣΤΡΑΤΗΓΟΥ. ΙΧ Μεραρχία μεῖον Ταξ]χία συγκεντρουμένη ΜΕΤΣΟΒΟΝ ΧΑΝΙ ΜΟΥΡΓΚΑΝΙ εἶναι ἑτοίμη κινηθῇ πρώτην διαταγὴν Γ.Ε.Σ. 'Αναφέρατε ἡμερομηνίαν συγκεντρώσεως Μεραρχίας, νέον χῶρον συγκεντρώσεως.

'Εντολῇ 'Αρχιστρατήγου
Α.]Γ.Ε.Σ.
'Αντ]γος ΚΟΣΜΑΣ Γ.

Ἡ κίνησις ἔλαβεν χώραν ἐντὸς τῶν καθορισθέντων ὑπὸ τῶν πινάκων κινήσεως χρονικῶν ὁρίων καὶ ἀπετέλεσε πραγματικὸν ἆθλον ἡ ἐντὸς βραχυτάτου χρόνου μεταφορὰ Δυνάμεων ἐκ τοῦ θεάτρου ἐπιχειρήσεων Δυτ. Μακεδονίας εἰς τὸ θέατρον Ἐπιχ. Ἠπείρου, γεγονὸς ὅπερ ἠφνιδίασε τὸν ἐπὶ τοῦ ΓΡΑΜΜΟΥ εὑρισκόμενον ἐχθρόν.

86. ΤΡΟΠΟΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ (ΕΛΙΓΜΟΣ)

Ἀνεφέρθη προηγουμένως ὅτι ἡ σπονδυλικὴ στήλη τῆς τοποθεσίας ἀμύνης τοῦ ἐχθροῦ ἦτο ὁ χῶρος ὕψ. 2520—ΣΚΙΡΤΣΙΙ—ΚΙΑΦΑ. Ὁ χῶρος αὐτὸς ἐτέθη καὶ ὡς ἀντικειμενικὸς σκοπὸς τῆς ἐπιχειρήσεως.

Διὰ νὰ ἀχθῇ τις εἰς τὸν χῶρον τοῦτον ἐμελετήθησαν ὅλαι αἱ δυναταὶ κατευθύνσεις:

α) Ἐμελετήθη κατ' ἀρχὰς ἡ κατεύθυνσις ΠΥΡΓΟΣ—ΤΡΙΑ ΣΥΝΟΡΑ—ΤΣΙΟΥΜΙΑ—ΚΙΑΦΑ. Παρ' ὅτι δὲν παρουσιάζεται κατὰ πολὺ συντομωτέρα πάσης ἄλλης, ἐν τούτοις δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ εἶναι κατεύθυνσις κυρίας προσπαθείας, καθ' ὅσον εἶναι πολὺ δύσβατος, δὲν ἐπιτρέπει πλήρη ἀνάπτυξιν μέσων, καὶ δὲν προσφέρεται ὡς χῶρος ἑλιγμοῦ.

Πάντως εἶναι μία ἐπιβοηθητικὴ κατεύθυνσις προσπαθείας.

β) Ἡ ἀπὸ Ν. κατεύθυνσις (περιοχὴ VIII Μεραρχίας) ἀπεκλείσθη ἐπίσης, διότι τὰ μέσα ὅλα ἦσαν εἰς ΒΙΤΣΙ καὶ ἑπομένως ἡ ἐπέμβασίς των ἀπὸ Νότου θὰ ἐβράδυνε πολύ. Ἔπρεπε δὲ ἡ ἐπίθεσις νὰ ἐκδηλωθῇ τὸ ταχύτερον, πρὶν ἢ προλάβωσι τὰ ἐκ ΒΙΤΣΙ συμπτυχθέντα ὑπολείμματα τοῦ ἐχθροῦ νὰ ἀνασυνταχθῶσι καὶ ἀξιοποιηθῶσι. Ὁ παράγων χρόνος εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν ἔσχε τὴν μεγαλυτέραν βαρύτητα.

γ) Κατόπιν τούτων ἡ μόνη κατεύθυνσις ἀπέμεινεν ἡ ἀπὸ Βορρᾶ.

Ἡ κατεύθυνσις αὕτη ἔχει πολὺ μεγάλα μειονεκτήματα.

i. Φράσσεται διὰ τῆς ἀμυντικῆς γραμμῆς ΚΟΝΤΡΑ ΠΟΛΙΓΚΑ—ΨΩΡΙΑΡΙΚΑ—ΤΣΑΡΝΟ.

ii. Καὶ μετὰ τὴν ἅλωσιν τῶν ἀνωτέρω, ὁ ἐπιτιθέμενος θὰ προσκρούσῃ ἐπὶ ἰσχυρῶν σημείων ΣΚΑΛΑ—ΦΛΑΜΠΟΥΡΟ—ΚΟΥΡΙΑ.

iii. Ἐὰν ὁ ἐπιτιθέμενος ἠκολούθει τὴν κατὰ μῆκος τῆς μεθορίου κορυφογραμμὴν θὰ εἶχε ἐκτεθειμένον τὸ δεξιόν του εἰς προσβολὰς ἐξ ΑΛΒΑΝΙΑΣ καὶ τὸ μῆκος τῆς διαδρομῆς θὰ ἦτο μέγα.

Παρ' ὅλα ταῦτα ἡ τελευταία αὕτη κατεύθυνσις ἐξελέγη ὡς βάσις τοῦ ἑλιγμοῦ, διότι προσεφέρετο ὡς καλυτέρα πάσης ἄλλης.

87. Χάριν τῆς ἱστορικῆς ἀληθείας κρίνεται σκόπιμον καὶ ἐπιβάλλεται ἡ συνοπτικὴ ἐξιστόρησις κατὰ χρονολογικὴν σειρὰν ἁπάντων τῶν σχετικῶν μὲ τὸν ἀποφασισθέντα τελικῶς ἑλιγμὸν μέχρι τῆς ἡμέρας ἐνάρξεως τῶν ἐπιχειρήσεων.

Ὡς ἐν τῇ ἀρχῇ ἀνεγράφη διὰ τῆς κοινοποιουμένης κατωτέρω ὑπ' ἀριθ. Α.Α.Π. 245225|Φ. 4009]39]25-7-49 Δ]γῆς ΑΡΧΙΣΤΡΑΤΗΓΟΥ, διετάχθη τὸ ΣΗΔΜ καὶ τὸ Α' Σ.Σ. νὰ μελετήσουν καὶ νὰ προπαρασκευάσουν ἐγκαίρως τὴν κατὰ ΓΡΑΜΜΟΝ Ἐπιχείρησιν.

. . . . . .

1. Ὁ συμμοριτισμὸς ἔχει τὰς κάτωθι δυνατότητας καὶ ἐνδεχομένας προθέσεις.
α) Πρὸ τῆς ἐκδηλώσεως τῆς Ἐπιχειρήσεως ΒΙΤΣΙ καὶ κατὰ τὴν διάρκειαν ταύτης θὰ προσπαθήσῃ ν' ἀντιδράσῃ, εἴτε δι' ἀντιπερισπασμῶν προκαλουμένων διὰ διεισδύσεως ἐλαφρῶν ἢ καὶ σοβαρῶν δυνάμεων εἰς τὰ μετόπισθεν Α'., Β'. Σ. Σ. (ΗΠΕΙΡΟΝ—ΖΑΓΟΡΙΑ—ΧΑΣΙΑ—ΚΑΣΤΑΝΟΧΩΡΙΑ—ΣΙΝΙΑΤΣΙΚΟ—ΒΕΡΜΙΟΝ), εἴτε δι' ἐνισχύσεως τοῦ ΒΙΤΣΙ διὰ δυνάμεων ἐκ ΓΡΑΜΜΟΥ, εἴτε δι' ἐκδηλώσεως ἐπιθέσεως εἰς ΓΡΑΜΜΟΝ πρὸς κατάληψιν ζωτικοῦ μας σημείου.
β) Εἰς τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ἡ διάσπασις τῆς τοποθεσίας ΒΙΤΣΙ καταστῇ ἀναπόφευκτος, θὰ ἐπιχειρήσῃ νὰ καταφύγῃ εἰς ΓΡΑΜΜΟΝ. Διὰ μέρους τῶν δυνάμεών του δὲν ἀποκλείεται δι' ΑΛΒΑΝΙΑΣ νὰ προσπαθήσῃ νὰ ἐγκατασταθῇ εἰς ΗΠΕΙΡΟΝ (Νοτίως ΚΟΝΙΤΣΗΣ) πρὸς δημιουργίαν νέων Βάσεων.
γ) Καθ' ὅλην τὴν ἀνωτέρω περίοδον εἰς τὴν ζώνην τοῦ Γ' Σ.Σ. θὰ προσπαθήσῃ νὰ δημιουργῇ ἀντιπερισπασμούς.

2. Ἡ ἐπιχείρησις κατὰ ΒΙΤΣΙ δέον νὰ λάβῃ τὴν ἐπιβαλλομένην κεραυνοβόλον μορφὴν καὶ τὰ καρποφόρα ἀποτελέσματα ταύτης νὰ καταφανοῦν ἐντὸς τῶν πρώτων ἡμερῶν.
Εὐθὺς ὡς ἡ ἐπιτυχία διαφανῆ ἀσφαλής, ἡ ἐπιχείρησις αὕτη δέον νὰ ἐπεκταθῇ καὶ εἰς ΓΡΑΜΜΟΝ, εἰς τρόπον ὥστε ἄνευ μεσολαβήσεως χρονικοῦ διαστήματος νὰ συνεχισθῇ καὶ εἰς τὴν περιοχὴν ταύτην ἐντατικὸς ἀγὼν διὰ τὴν πλήρη ἐξόντωσιν τῶν ΚΣ καὶ ἐγκατάστασιν τῶν Ἐθνικῶν δυνάμεων ἐπὶ τῆς πρὸς ΑΛΒΑΝΙΑΝ μεθορίου πρὸς πλήρη ἔλεγχον ταύτης.
Ἡ ἐκκαθάρισις τῶν ἀπομενουσῶν τυχὸν φωλεῶν ἀντιστάσεων εἰς τὰ μετόπισθεν ΒΙΤΣΙ δὲν πρέπει νὰ ὑπάρξῃ κώλυμα διὰ τὴν ἐπέκτασιν τῆς ἐπιχειρήσεως ΠΥΡΣΟΣ ἐφ' ὅλου τοῦ πεδίου μάχης (ΒΙΤΣΙ — ΓΡΑΜΜΟΣ).

3. Ὁ ἀνωτέρω σκοπὸς δέον νὰ ἐπιτευχθῇ ὁπωσδήποτε, οἱονδήποτε ἀντιπερισπασμὸν καὶ ἂν ἤθελεν ὁ ἐχθρὸς ἐνεργήσῃ δέον νὰ εἴμεθα ἕτοιμοι νὰ τὸν ἀντιμετωπίσωμεν, χωρὶς ν' ἀποκλίνωμεν τοῦ σκοποῦ τούτου.
Καὶ εἶναι δυνατὴ ἡ ὑπὸ τῶν Διοικητῶν τῶν Μ.Μ. ἀντιμετώπισις παντὸς ἀντιπερισπασμοῦ, διότι ἐλήφθησαν ἅπαντα τὰ ἐνδεδειγμένα μέτρα· ἀπαιτεῖται δραστηρία καὶ ἐπίκαιρος ἐπέμβασις διὰ τῶν κατὰ περιοχὰς κλιμακωμένων τοπικῶν δυνάμεων. Πρόβλεψις, ἐγρήγορσις καὶ πρὸ παντὸς ἔγκαιρος καὶ ἐκμεταλλεύσιμος πληροφορία.
Δὲν ἀμφιβάλλομεν ὅτι θὰ καταβληθῇ πρὸς τοῦτο πᾶσα προσπάθεια.

4. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐπέκτασιν τῆς ἐπιχειρήσεως ΒΙΤΣΙ καὶ εἰς ΓΡΑΜΜΟΝ τὴν κατάλληλον στιγμὴν καὶ ἄνευ ἀπωλείας πολυτίμου χρόνου τὸ Σ.Η.Δ.Μ. καὶ τὸ Α' Σ.Σ. δέον νὰ ἔχουν μελετήσῃ καὶ προπαρασκευάσῃ κατὰ τὸ δυνατὸν ταύτην ἀπὸ τοῦδε.
Προβλέπομεν :
α) Νὰ καταστῇ δυνατὴ ἀπὸ τῆς Δ 7 (Δ ἡ ἡμέρα ἐνάρξεως ἐπιθέσεως κατὰ ΒΙΤΣΙ), ἢ καὶ ἐνωρίτερον (ἐφ' ὅσον ἡ ἐφεδρικὴ ΧΥ Μερ]χία δὲν ἐμπλακῇ εἰς τὸν πρὸς ΒΙΤΣΙ ἀγῶνα) ἡ ἐνίσχυσις τοῦ Α' Σ.Σ. διὰ μιᾶς Μεραρχίας μὲ ἀνάλογον πυροβολικὸν (2 Συν]τα Πεδ. Πυρ]κοῦ 1 Μ.Μ.Π. — 1 Μ.Ο.Π.).
β) Ἐν συνεχείᾳ καὶ ἐφ' ὅσον τοῦτο θὰ ἀπαιτῇ ἡ τακτικὴ κατάστασις, νὰ δοθῇ καὶ δευτέρα Μεραρχία μετὰ Ταξ]χίας Καταδρομῶν καὶ ἀναλόγων μέσων ὑποστηρίξεως (1 Σ.Π.Π., 1 Μ.Ο.Π.).
γ) Νὰ ἐνισχυθῇ ἡ ΗΠΕΙΡΟΣ (νοτίως ΚΟΝΙΤΣΗΣ) ἐὰν ἡ τακτικὴ κατάστασις ἐπιβάλῃ τοῦτο τότε, διὰ μιᾶς Μεραρχίας μετὰ Πυρ]κοῦ.

δ) Νὰ ἐνισχυθῇ ἀρχικῶς τὸ Γ' Σ.Σ. διὰ 1—2 Ταγμάτων ἐλαφρῶν ἐκ Νοτίου Ἑλλάδος καὶ εὐθὺς ὡς καταστῇ δυνατὸν καὶ διὰ Ταξ]χίας μετὰ Μοίρας Πυροβολικοῦ ἐκ ΒΙΤΣΙ.

5. *Βάσει τῶν προβλέψεων τούτων—καὶ μὲ δύο προϋποθέσεις: τὴν εὐόδωσιν, ἢ μὴ εὐόδωσιν τοῦ προκαταρκτικοῦ ἀγῶνος κατὰ Βορείου ΓΡΑΜΜΟΥ — τὸ Α' Σ.Σ. νὰ καταρτίσῃ τὸ σχέδιον ἐπιχειρήσεων ΓΡΑΜΜΟΥ ἐν γενικαῖς γραμμαῖς. Ἐπίσης διὰ τὴν ταχείαν ἐνίσχυσιν ΗΠΕΙΡΟΥ σκόπιμον εἶναι ὅπως τὸ Α' Σ.Σ. ἔχει ἐξησφαλισμένην τὴν χρῆσιν τῆς ὁδοῦ ΝΕΑΠΟΛΕΩΣ — ΓΡΕΒΕΝΑ — ΜΕΤΣΟΒΟΝ διὰ κατασκευῆς γεφύρας ΜΠΕΛΕΥ· ἐπὶ ΒΕΝΕΤΙΚΟΥ π. καὶ φρουρήσεως ταύτης.*

6. *Ὁ Γ' Κλάδος Γ.Ε.Σ. προσηνατολίσθη ἐπὶ τῶν προβλέψεων τούτων καὶ θὰ λάβῃ ὅλα τὰ ἐνδεικνυόμενα μέτρα ἀπὸ ἀπόψεως ἐφοδιασμοῦ καὶ μεταφορῶν.*

7. *Τὸ Σ.Η.Δ.Μ. νὰ ἐκδώσῃ τὰς βάσει τῆς παρούσης συμπληρωματικὰς ὁδηγίας του.*

Τὸ ὑπὸ τοῦ Α' Σ.Σ. καταρτισθησόμενον ἐν γενικαῖς γραμμαῖς σχέδιόν του νὰ ὑποβληθῇ ἡμῖν μέσῳ Σ.Η.Δ.Μ. μέχρι 2 Αὐγούστου μετὰ προτάσεων ἰδίᾳ διὰ τοὺς χώρους πρώτου προορισμοῦ τῶν ἐνισχύσεων.

Νὰ ἔχῃ ἐνεργήσῃ ὅλας τὰς ἀναγνωρίσεις διὰ τὸν ἐφαρμοσθησόμενον ἐλιγμόν του, ὥστε ἅμα τῇ ἐνισχύσει του ν' ἀναλάβῃ τὸν κατάληψιν ΓΡΑΜΜΟΥ, ἐὰν δὲν ἔχῃ πραγματοποιηθῇ αὕτη διαρκούσης τῆς προσπαθείας ΒΙΤΣΙ πρᾶγμα ὅπερ ἀποτελεῖ τὴν ἐπιθυμίαν μας.

Ἀρχιστράτηγος Α. ΠΑΠΑΓΟΣ

Βάσει τῆς Διαταγῆς ταύτης τὸ Α' Σ.Σ. ὑπέβαλεν διὰ τοῦ Σ.Η.Δ.Μ. τὸ ὑπ' ἀριθ. Α.Α.Π. Φ. Ι.]Ι]ΤΣ]5-8-49 κοινοποιούμενον κατωτέρω Σχέδιον, δι' οὗ ἀντιμετωπίζετο εἰς μίαν μόνην Φάσιν ἐπίθεσις πρὸς κάλυψιν ὁλοκλήρου τῆς ἀμυντικῆς τοποθεσίας τοῦ ἐχθροῦ.

. . . . . .

ΓΕΝΙΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΙ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΣΕΩΣ ΔΙΑΤΕΘΗΣΟΜΕΝΩΝ ΥΠΟ Γ.Ε.Σ. ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΝ

1. *Βασικαὶ προϋποθέσεις διὰ τὸν ἀκριβῆ καθορισμὸν τρόπου διαθέσεως τεθησομένων διάθεσιν Σώματος νέων Μ. Μονάδων αἱ κάτωθι:*

α) Ἡ ἐπιτευχθησομένη πρόοδος τῶν ἐν ἐξελίξει ἐπὶ ΓΡΑΜΜΟΥ ἐπιχειρήσεων κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς διαθέσεως τῶν Μ. Μονάδων.

β) Αἱ περιοχαὶ εἰς ἃς, κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς διαθέσεως, θὰ σταθμεύωσι αὗται ὥστε ν' ἀποφευχθῇ ἡ διὰ μεγάλων μετακινήσεων ἀπώλεια χρόνου.

γ) Ἡ Βασικὴ ἰδέα τοῦ Σώματος, ἔχοντος πλήρη γνῶσιν τῶν ἐδαφικῶν δυσκολιῶν ἐκ τῶν ἐπιχειρήσεων τοῦ 48, ὅτι ἡ ὁλοκληρωτικὴ ἐκκαθάρισις τοῦ ΓΡΑΜΜΟΥ δέον νὰ ἐπιζητηθῇ μὲ κυρίαν προσπάθειαν ἐπὶ Βορείου ΓΡΑΜΜΟΥ.

2. **ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΣΕΩΣ**

α) ΠΡΩΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΙΣ

Διάθεσις μιᾶς Μεραρχίας.

i. *Αὕτη χρησιμοποιηθήσεται ἀπὸ Βορρᾶ πρὸς Νότον κατὰ μῆκος συνόρων ἐπὶ γενικῆς κατευθύνσεως ΚΑΛΥΒΙΑ ΚΑΤΣΑΡΑ (Ν. 105396) — ΠΟΡΤΑ ΟΣΜΑΝ — ΓΚΟΥΜΠΕΛ (Ν. 0533) — ὑψ. 2520.*

—Χῶρος συγκεντρώσεως ΑΡΓΟΣ ΟΡΕΣΤΙΚΟΝ—ΚΑΛΟΧΩΡΙ—ΜΕΣΟΠΟΤΑΜΙΑ — ΚΟΜΝΗΝΑΔΕΣ — ΔΙΠΟΤΑΜΙΑ.

ii. *Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ, ἡ Ι Μεραρχία θὰ ἐνεργήσῃ ὁλόκληρος ἐπὶ γενικῆς κατευθύνσεως* ***ΜΥΡΟΒΛΗΤΗΣ—ΓΚΡΟΜΠΑ ΛΟΥΓΚΑ (Ν. 1325)—ΤΣΙΟΥΜΙΑ (Ν. 1123) — ΚΙΑΦΑ — ΣΚΙΡΤΣΗ — ΓΡΑΜΜΟΣ.***

Ἐκ περιοχῆς ***ΣΚΙΡΤΣΗ*** *ἐνέργειαι πρὸς Νότον καὶ Βορρᾶν πρὸς ὑποβοήθησιν* ***ΥΙΙΙ Μερ]χίας*** *ἐνεργούσης ἀπὸ Νότου καὶ τῆς ἀπὸ Βορρᾶ κατὰ μῆκος συνόρων ἐνεργούσης ἑτέρας Μεραρχίας.*

6) ΔΕΥΤΕΡΑ ΠΕΡΙΠΤΩΣΙΣ

Διάθεσις δύο Μεραρχιῶν καὶ μιᾶς Ταξ]χίας Καταδρομῶν.

i. *Μία Μερ]χία ὡς καθορίζεται ἐν παρ. 2 (α)] (ι)*

ii. *Ταξιαρχία Καταδρομῶν θὰ χρησιμοποιηθῇ κατ' ἀρχὴν εἰς Βόρειον* ***ΓΡΑΜΜΟΝ.*** *Ἀκριβὴς ζώνη καὶ κατεύθυνσις ἐνεργείας ἐξαρτηθήσονται ἐκ τῆς κρατούσης τότε καταστάσεως εἰς περιοχὴν ταύτην.*

Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ συγκέντρωσις Μεραρχίας καὶ Ταξιαρχίας Καταδρομῶν περιοχὴν ***ΜΕΣΟΠΟΤΑΜΙΑΣ — ΚΑΛΟΧΩΡΙ — ΑΝΩ ΦΤΕΡΙΑ — ΚΟΜΝΗΝΑΔΕΣ — ΔΙΠΟΤΑΜΙΑ.***

iii. *Ἡ Ι Μεραρχία θὰ ἐνεργήσῃ ὡς καθορίζεται ἀνωτέρω.*

iv. *Ἑτέρα διατεθησομένη Μεραρχία ἀναλαμβάνουσα τὴν ζώνην ἀπὸ* ***ΣΑΡΑΝΤΑΠΟΡΟΥ — ΓΥΦΤΙΣΣΑ (Ν. 0806) — ΤΑΜΠΟΥΡΙ (Ν. 1205)—ΚΟΥΤΣΟΥΡΟ (Ν. 1910) — ΧΡΥΣΗ (Ν. 1916)*** *θὰ ἐνεργήσῃ κυρίως ἐπὶ τῆς κατευθύνσεως* ***ΧΡΥΣΗ — ΠΡΙΑΣΜΟΣ (Ν. 1615) — ΚΑΤΩ ΑΡΕΝΑ—ΠΕΤΡΑ ΜΟΥΚΑ—ΑΕΤΟΜΗΛΙΤΣΑ*** *ἐν συνδυασμῷ μὲ τῶν ἀπὸ Βορρᾶ δρωσῶν δυνάμεων.*

Θὰ διατηρήσῃ τὴν περιοχὴν ***ΓΥΦΤΙΣΣΑ—ΤΑΜΠΟΥΡΙ—ΛΙΟΚΟΥ (Ν. 0519), ΚΟΥΤΣΟΥΡΟ,*** *ἀπαγορεύουσα διαφυγὴν* ***ΚΣ*** *Νοτίως* ***ΣΑΡΑΝΤΑΠΟΡΟΥ.***

v. *Ἐν περιπτώσει ταύτῃ ΥΙΙΙ Μεραρχία ἀπαλλασομένη τῆς ζώνης* ***Α. ΣΑΡΑΝΤΑΠΟΡΟΥ*** *θὰ ἐνεργήσῃ μὲ τὸ σύνολον τῶν δυνάμεών της μεταξὺ* ***ΣΑΡΑΝΤΑΠΟΡΟΥ*** *καὶ συνόρων ἐπὶ τῶν κατευθύνσεων* ***ΚΑΜΕΝΙΚ—ΓΚΟΛΙΟ—ΠΕΤΣΙΟ—ΜΠΑΡΑ (Μ. 9820)*** *ὑψ. 2520.*

Ἀν. ***ΣΑΡΑΝΤΑΠΟΡΟΥ*** *ἐνεργοῦσα Μεραρχία δέον συγκεντρωθῇ περιοχὴν* ***ΠΕΝΤΑΛΟΦΟΣ—ΕΠΤΑΧΩΡΙ—ΖΟΥΖΟΥΛΗ—ΦΟΥΡΚΑ (Ν. 1504).***

3. *Διὰ τὴν περίπτωσιν καθ' ἣν θὰ διατεθῇ μία μόνον Μεραρχία, παρ. 2, ὑποπαρ. (α), προτείνεται ὅπως 72 Ταξ]χία διατεθῇ ΥΙΙΙ Μεραρχίαν πρὸς ἀνάληψιν τῆς ζώνης μεταξὺ* ***ΣΑΡΑΝΤΑΠΟΡΟΥ—ΤΑΜΠΟΥΡΙ—ΚΟΥΤΣΟΥΡΟ*** *ἵνα δυνηθῇ ὁλόκληρος ΥΙΙΙ* ***ΜΕΡΑΡΧΙΑ*** *καὶ ἐνεργήσῃ Δυτικῶς* ***ΣΑΡΑΝΤΑΠΟΡΟΥ*** *μὲ κυρίαν προσπάθειαν κατὰ μῆκος τῶν* ***ΑΛΒΑΝΙΚΩΝ*** *συνόρων.*

Διὰ τὴν περίπτωσιν ταύτην δέον διατεθῇ περιοχὴν ***ΗΠΕΙΡΟΥ*** *(Νοτίως* ***ΑΩΟΥ)*** *μία ἄλλη ἐφεδρικὴ Ταξιαρχία.*

4. *Ἄνω γενικαὶ γραμμαὶ πιθανὸν τροποποιηθῶσι εἰς τὰς λεπτομερείας βάσει τῶν μέχρι τῆς ἡμερομηνίας διαθέσεως τῶν Μεραρχιῶν, ἐπιτευχθησομένων ἀποτελεσμάτων κατὰ τὰς συνεχιζομένας ἐπιχειρήσεις τοῦ* ***ΓΡΑΜΜΟΥ,*** *καὶ τῶν μέχρι τότε πληροφοριῶν ἐπὶ διατάξεων ὀργανώσεων* ***ΚΣ*** *ἐπὶ* ***ΓΡΑΜΜΟΥ.***

Ἀντιστράτηγος Θ. ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ

Τὸ ΣΗΔΜ ὑπέβαλεν εἰς τὸν ΑΡΧΙΣΤΡΑΤΗΓΟΝ τὸ Σχέδιον τοῦτο μὲ τὰς παρατηρήσεις τὰς ἐμφαινομένας εἰς τὴν κατωτέρω ὑπ' ἀριθ. Α. Π. 164]7-8-1949 ἀναφοράν του.

. . . . . .

1. *Ὑποβάλλεται τὸ ὑπ' ἀριθ. Α.Α.Π. Φ.1]1]ΤΣ]5.ΥΙΙΙ.49 Σχέδιον ἐπιχειρήσεων τοῦ Α'. Σ. Σ. διὰ τὰς ἐπιχειρήσεις ΓΡΑΜΜΟΥ.*
2. *Ἡ ἐπ' αὐτοῦ γνώμη τοῦ ΣΗΔΜ συνοψίζεται ἐν γενικαῖς γραμμαῖς ὡς ἑξῆς :*
3. ΠΡΩΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΙΣ

Συμφωνοῦμεν ὅτι ἡ κυρία προσπάθεια θὰ εἶναι κατὰ γενικὴν ἔννοιαν ἀπὸ Βορρᾶ πρὸς Νότον μὲ πρῶτον ἀντικειμενικὸν σκοπὸν τὴν κατάληψιν ΚΙΑΦΑ—ΣΚΙΡΤΣΗ—ΓΡΑΜΜΟΣ. Τὴν προσπάθειαν ταύτην θὰ ἐξυπηρετήσουν αἱ κάτωθι κατευθύνσεις.

i. *ΜΟΝΟΠΥΛΟΝ (1437 Ν.) — ΣΚΑΛΑ (Ν. 1030) — ΦΑΡΜΑΚΗ (Ν. 0927)—ΚΙΑΦΑ (Ν. 0924).*

Δυνάμεις : Μεραρχία μεῖον Ταξ]χία.

ii. *ΜΥΡΟΒΛΗΤΗΣ (Ν. 1524) — ΤΣΙΟΥΜΙΑ (Ν. 1123) — ΚΙΑΦΑ (Ν. 0824).*

Δυνάμεις : Μεραρχία.

iii. *Ἡ κατὰ μῆκος τῆς μεθορίου κατεύθυνσις ΚΑΛΥΒΙΑ ΚΑΤΣΑΡΑ (Ν. 105396)—ΠΟΡΤΑ ΟΣΜΑΝ (Ν. 0735)—ΓΚΟΥΜΠΕΛ (Ν. 0533) —ΓΡΑΜΜΟΣ (Ν. 0326).*

Δυνάμεις : Ἐν τῇ κατευθύνσει ταύτῃ Ταξιαρχία Καταδρομῶν σὺν Ταξιαρχία Πεζικοῦ τῆς ἀπὸ ΜΟΝΟΠΥΛΟΝ πρὸς ΚΙΑΦΑΝ ἐνεργούσης Μεραρχίας.

iv. *Ὡς πρὸς τὴν ἀπὸ Νότου πρὸς Βορρᾶν ἐνέργειαν εἴμεθα σύμφωνοι μὲ τὸ Α'. Σ. Σ.*

v. *Διὰ τὸν ἄνω ἐλιγμὸν εἶναι φανερὸν ὅτι ἀναγκαιοῖ πλέον τῆς ΧΥ Μεραρχίας καὶ μία τοὐλάχιστον Ταξ]χία Καταδρομῶν, ἣν τὸ ΣΗΔΜ νομίζει ὅτι ἐγκαίρως θὰ ἔχῃ. Ἂν θὰ καταστῇ δυνατὴ ἡ διάθεσις περισσοτέρων δυνάμεων Καταδρομῶν, αὗται θὰ διατεθῶσιν ἐπ' ὠφελείᾳ τῆς κυρίας προσπαθείας.*

4. ΔΕΥΤΕΡΑ ΠΕΡΙΠΤΩΣΙΣ

α) Δὲν συμφωνοῦμεν πρὸς τὸ Α'. Σ. Σ. ὡς πρὸς τὴν χρησιμοποίησιν μιᾶς δευτέρας Μεραρχίας εἰς ἐπίθεσιν ἐν τῇ κατευθύνσει ΧΡΥΣΗ (Ν. 1916)—αὐχὴν ΠΡΙΑΣΜΟΥ (Ν. 1615) — ΚΑΤΩ ΑΡΕΝΑ (Ν. 1517) — ΠΕΤΡΑ ΜΟΥΚΑ (Ν. 1119)—ΑΕΤΟΜΗΛΙΤΣΑ (Ν. 0921). Τοῦτο διότι, ἡ ἐπίθεσις αὐτὴ εἶναι μετωπικὴ καὶ ἀπωθητικὴ τῶν Κ.Σ. δυνάμεων κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ μεγαλυτέρου βάθους τῆς ἐχθρικῆς τοποθεσίας. Δὲν ἔχει πιθανότητας ἐπιτυχίας λόγῳ τραχυτάτου ὀρεινοῦ ἐδάφους.

Θὰ ἀντιμετωπίσῃ σοβαρὰς δυνάμεις Κ.Σ. καὶ ὀχυρωμένας τοποθεσίας.

Δὲν ὁδηγεῖ πρὸς ἐκμεταλλευσίμους ἀντικειμενικούς σκοπούς.

β) Τὴν χρησιμοποίησιν τῆς Μεραρχίας αὐτῆς κρίνομεν ὡς ἑξῆς :

i. *Διὰ μιᾶς Ταξ]χίας θὰ ἀντικαταστήσῃ τὰ Ἀνατολικῶς ΣΑΡΑΝΤΑΠΟΡΟΥ τμήματα τῆς ΥΙΙΙ Μεραρχίας, ὥστε αὕτη νὰ ἐνεργήσῃ δι' ὅλων τῶν δυνάμεών της ἐν τῇ κατευθύνσει ποὺ ὁρίζει τὸ Α'. Σ. Σ.*

ii. *Θὰ ἐνεργήσῃ ἐπιθετικῶς ἐν τῇ κατευθύνσει ΠΡΟΦ. ΗΛΙΑΣ ΟΞΥΑΣ (Ν. 0615) ΛΙΟΚΟΥ (Ν. 0519).*

Σκοπός.

Νὰ καταλάβῃ ΛΙΟΚΟΥ καὶ νὰ ἀπαγορεύσῃ ἐκεῖθεν τὴν διαφυγὴν τῶν Κ.Σ. (ΜΠΟΥΧΕΤΣΙ — ΖΕΡΜΑΣ — ΛΥΚΟΡΑΧΗΣ — ΠΕΤΡΑ ΜΟΥΚΑ κ.λ.π.) πρὸς ΑΛΒΑΝΙΑΝ διὰ ΜΠΑΡΑΣ (Μ. 9820) καὶ ΚΟΥΚΟΥΛΗ (Ν. 0223). Νὰ διευκολύνῃ τὰς πρὸς ΣΤΕΝΟ (Ν. 0012) ἐπιθετικὰς προσπαθείας ΥΙΙΙ Μεραρχίας.

Νὰ ἀγκιστρώσῃ ΚΣ δυνάμεις ἐπ' ὠφελείᾳ τῆς ἀπὸ Βορρᾶ ἡμετέρας κυρίας προσπαθείας καὶ τῆς ἀπὸ Νότου τοιαύτης τῆς ΥΙΙΙ Μεραρχίας μετὰ τὴν κατάληψιν ΣΤΕΝΟ—ΚΑΡΔΑΡΙ.

Ἡ λεπτομερὴς μελέτη τῶν παραγόντων διὰ τὴν ἐπιθετικὴν ταύτην προσπάθειαν θὰ δείξῃ πῶς θὰ συντονισθῇ ἐν χρόνῳ μὲ τὴν ἐπίθεσιν τῆς ΥΙΙΙ Μεραρχίας.

γ) Αἱ εἰς τὰς περιοχὰς ΕΠΤΑΧΩΡΙΟΥ—ΚΑΝΤΖΙΚΟΥ—ΚΑΣΤΑΝΙΑΝΗΣ δυνάμεις μετὰ τοῦ 8 Ε. Συν]τος θὰ ἀναλάβουν τὰς ἀποστολάς.

i. *Πυκνώσεως τῆς διατάξεως μάχης, ὥστε νὰ ἀπαγορευθῇ καὶ συντριβῇ πᾶσα Κ.Σ. προσπάθεια διαφυγῆς ἀπὸ Βορρᾶ πρὸς Νότον.*

ii. *Δι' ἐπιθετικῶν ἐνεργειῶν νὰ ἀγκιστρωθῇ ὁ ἐχθρὸς εἰς τὰς θέσεις του, ἐπ' ὠφελείᾳ τῆς προσπαθείας ἐπὶ τῶν κυρίων κατευθύνσεων.*

δ) **Πυροβολικόν.**

i. *Ἡ διὰ πυροβολικοῦ Πεδινοῦ καὶ Μέσου ὑποστήριξις τῆς κυρίας προσπαθείας δὲν εἶναι ἱκανοποιητική. Ὑποστηρίζεται μόνον ἀπὸ περιοχῆς ΣΠΑΝΟΥΔΕΣ (Ν. 2223) ἡ κατεύθυνσις ΜΥΡΟΒΛΗΤΟΥ—ΤΣΙΟΥΜΙΑ—ΚΙΑΦΑ μέχρι ὕψους ΓΚΡΟΠΑ ΛΟΥΓΚΑ (Ν. 1324).*

ii. *Θὰ καταβληθῇ προσπάθεια διανοίξεως ὁδοῦ ἀπὸ ΓΛΥΚΟΝΕΡΙ (Ν. 2129) διὰ ΠΕΥΚΟΥ (Ν. 1829) πρὸς ΤΣΑΡΝΟ (Ν. 1431) ὥστε ν' ἀναπτυχθῇ τὸ πυροβολικὸν εἰς τὴν μεταξὺ ΤΣΑΡΝΟ—ΤΑΜΠΟΥΡΙ περιοχήν. Πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτὸν διετάχθησαν ἤδη αἱ σχετικαὶ ἀναγνωρίσεις. Πυροβολικὸν ἐπίσης ἐπὶ τῶν τροχῶν δύναται ταχέως νὰ ἀναπτυχθῇ εἰς τὴν περιοχὴν ΕΠΤΑΧΩΡΙΟΥ πρὸς ὑποστήριξιν τῶν ἀποστολῶν παρ. γ.*

Προβλέπεται ἐπίσης ἐνίσχυσις διὰ πυροβολικοῦ ἐπὶ τροχῶν πρὸς ὑποστήριξιν τῆς ἐπιθέσεως τῶν ἀπὸ Νότου πρὸς Βορρᾶν Μονάδων (περιοχὴ ΗΠΕΙΡΟΥ).

ε) **Διοίκησις.**

Ἐὰν αἱ ἀνωτέρω ἀπόψεις ἐγκριθοῦν καὶ διατεθοῦν 4 Μεραρχίαι καὶ πλέον σὺν 2—3 Ταξ]χίαι, τότε λόγῳ τῶν γεωγραφικῶν δυσκολιῶν, ἡ ἑνιαία διοίκησις θὰ εἶν' ἀνέφικτος· θὰ εἶν' ἀπείρως προτιμοτέρα ἢ διὰ 2 διοικήσεων Σωμάτων Στρατοῦ· μιᾶς ἀπὸ Νότον καὶ ἄλλης ἀπὸ Βορρᾶ.

Ἀντιστράτηγος ΒΕΝΤΗΡΗΣ

Ἡ Ἀνωτάτη τοῦ Στρατοῦ Ἡγεσία, μὴ οὖσα σύμφωνος μὲ τὸ παρὰ τοῦ Α' Σ.Σ. ἐκπονηθὲν ἀρχικὸν Σχέδιον ἐνεργείας ἐξέδωσεν τὴν ὑπ' ἀριθ. Α.Π. 245246]11-8-49 Διαταγὴν δι' ἧς καθωρίσθη ὅπως ἡ κατὰ τῶν ΚΣ τοῦ ΓΡΑΜΜΟΥ ἐπιχείρησις διαιρεθῇ εἰς δύο (2) Φάσεις, ὡς λεπτομερέστερον ἐμφαίνεται τοῦτο εἰς τὴν κοινοποιουμένην κατωτέρω Διαταγήν.

1. *Ἐν ὄψει καὶ τῆς καταστάσεως, ὅπως παρουσιάζεται ἤδη αὕτη ἐν ΓΡΑΜΜΩ μετὰ τὰς τελευταίας ἐπιχειρήσεις, τὸ Σχέδιον Ἐπιχειρήσεων Α' Σ.Σ. νὰ ἀνασυνταχθῇ βάσει καὶ τῶν κάτωθι γενικῶν ἐνδείξεων:*

α) Ἐπὶ σκοπῷ συγκεντρωτικῆς χρησιμοποιήσεως τῶν μέσων καὶ οὐχὶ διασπορᾶς αὐτῶν εἰς εὐρείαν ἔκτασιν, ἡ ὅλη ἐπιχείρησις συντριβῆς τῶν συμμοριακῶν δυνάμεων ΓΡΑΜΜΟΥ νὰ διαιρεθῇ εἰς δύο φάσεις.

ΠΡΩΤΗ ΦΑΣΙΣ: Βόρειος ΓΡΑΜΜΟΣ, συμπεριλαμβανομένης τῆς κορυφογραμμῆς ΓΡΑΜΜΟΣ — ΚΙΑΦΑ.

ΔΕΥΤΕΡΑ ΦΑΣΙΣ: Νότιος ΓΡΑΜΜΟΣ.

β) Διατεθησόμεναι συμπληρωματικαὶ δυνάμεις εἰς Α' Σ.Σ. Δύο Μεραρχίαι, Δυνάμεις Καταδρομῶν, Πυροβολικόν.

Ἀπὸ ἀπόψεως χρόνου διαθέσεως ἡ πιθανωτέρα περίπτωσις εἶναι ἡ ἀρχικὴ διάθεσις μιᾶς Μεραρχίας μετὰ Πυροβολικοῦ καὶ μετὰ ἢ ἄνευ δυνάμεων Καταδρομῶν, καὶ ἐν δευτέρῳ χρόνῳ διάθεσις τῶν λοιπῶν δυνάμεων.

γ) Κατανομὴ τῶν ἀνωτέρω συμπληρωματικῶν δυνάμεων οὐχὶ ἐν ἀναλογίᾳ ἐφ' ὅλου τοῦ θεάτρου ΓΡΑΜΜΟΥ, ἀλλὰ χρησιμοποίησις κατὰ τὴν πρώτην φάσιν διὰ τὸν Βόρειον ΓΡΑΜΜΟΝ ἁπασῶν τῶν ἀναγκαιουσῶν δυνάμεων διὰ τὴν πραγματοποίησιν τοῦ τεθέντος σκοποῦ τῆς φάσεως ταύτης.

Κατὰ τὴν φάσιν ταύτην αἱ ἐν τῷ Νοτίῳ ΓΡΑΜΜΩ δυνάμεις μας θὰ ἔχουν ὡς ἀποστολὴν τὴν ἀπασχόλησιν καὶ τὴν καθήλωσιν τῶν ἐχθρικῶν δυνάμεων ἐν αὐτῇ ὡς καὶ τὴν ἀπαγόρευσιν διαφυγῆς πρὸς Νότον.

δ) Ἔναρξις τῶν ἐπιχειρήσεων Βορείου ΓΡΑΜΜΟΥ τὸ ταχύτερον δυνατὸν ἀφ' ἧς διατεθοῦν εἰς τὸ Α' Σ.Σ. αἱ ἀναγκαιοῦσαι δυνάμεις.

Ὡς πρῶτον κλιμάκιον διατεθησομένων δυνάμεων δέον νὰ ὑπολογίζεται ὁλόκληρος Μεραρχία, εἰσαγομένη ὁλόκληρος εἰς τὸν ἀγῶνα καὶ οὐχὶ κατὰ διαδοχικῶς ἀφικνουμένας Ταξιαρχίας.

ε) Ἡ κατὰ τοῦ ΝΟΤΙΟΥ ΓΡΑΜΜΟΥ ἐν συνεχείᾳ κατὰ τὴν δευτέραν φάσιν ἐνέργεια, θὰ βασισθῇ κυρίως εἰς τοιαύτην ἀπὸ Βορρᾶ, μὲ ἐκμετάλλευσιν τῶν πλεονεκτικῶν θέσεων εἰς τὰς ὁποίας θὰ καταλήξωμεν εἰς τὴν πρώτην φάσιν.

2. *Λόγῳ τοῦ ὅτι ἡ κατάστασις τοῦ ἐχθροῦ ἐν ΓΡΑΜΜΩ δύναται νὰ εἶναι μεταβλητὴ (ἐνδεχομένως μέρος τῶν ἐν ΒΙΤΣΙ συμμορίτων πιθανὸν νὰ χρησιμοποιηθῇ ἐν συνεχείᾳ εἰς ΓΡΑΜΜΟΝ), τὸ ἀπὸ τοῦδε συνταχθησόμενον Σχέδιον τοῦ Α' Σ.Σ. δέον νὰ εἶναι εὔκαμπτον καὶ ἀναπροσαρμόζεται πρὸς τὴν συμμοριακὴν κατάστασιν. Τοῦτο ἰσχύει ὄχι μόνον διὰ τὸ μεσολαβοῦν χρονικὸν διάστημα μέχρι τῆς ἐνάρξεως τῶν ἐπιχειρήσεων τούτων, ἀλλὰ καὶ κατ' αὐτὴν ταύτην τὴν διάρκειαν αὐτῶν.*

3. *Τὸ ἐν γενικαῖς γραμμαῖς βάσει τῶν ἀνωτέρω σχέδιον τοῦ Σ. Στρατοῦ μετὰ τῶν ὑμετέρων παρατηρήσεων, νὰ ὑποβληθῇ εἰς Γ.Ε.Σ. μέχρι τῆς 15-8-49.*

Ἀρχιστράτηγος Α. ΠΑΠΑΓΟΣ

Βάσει τῶν ἀνωτέρω περιορισμῶν τὸ Α' Σ.Σ. συνέταξεν καὶ ὑπέβαλεν διὰ τοῦ Σ.Η.Δ.Μ. τὴν ὑπ' ἀριθ. Α.Π. 3]22]15-8-49 Διαταγὴν Ἐπιχειρήσεων (κοινοποιουμένην κατωτέρω), ἐπὶ τῆς ὁποίας αἱ παρατηρήσεις τοῦ Σ.Η.Δ.Μ. ἐμφαίνονται εἰς τὴν ὑπ' ἀριθ. Α.Α.Π. 180]16-8-49, κοινοποιουμένην ὁμοίως ἐν συνεχείᾳ, ἀναφορὰν πρὸς τὸν ΑΡΧΙΣΤΡΑΤΗΓΟΝ.

ΔΙΑΤΑΓΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
(ΠΥΡΣΟΣ "Γ")

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ

1. ΕΧΘΡΟΣ

α) Δύναμις—διάταξις—ὀργανώσεις, συγκοινωνίαι ὡς τὸ σχετικὸν δελτίον πληροφοριῶν.

β) Δυνατότητες—προθέσεις—ἠθικόν.

i. *Αἱ ἀπὸ 2—7 Αὐγούστου ἡμέραι ἐπιθετικαὶ ἐνέργειαι κατὰ ὑψ. 1425 — ΤΑΜΠΟΥΡΙ—ΤΣΑΡΝΟ καὶ 1806 ΚΑΜΕΝΙΚ, ἐδημιούργησαν εἰς τοὺς*

ΚΣ σημαντικὰς ἀπωλείας καὶ ἀπέδειξαν εἰς τούτους τὴν ἰσχὺν τῶν διατεθέντων ἡμετέρων μέσων πυρός, μὲ ἀποτέλεσμα τὴν μείωσιν τοῦ ἠθικοῦ των.

ii. *Ἡ ραγδαία ἐξέλιξις τῶν ἐπιχειρήσεων ΒΙΤΣΙ, θὰ ἔχῃ μειώσει ἔτι περισσότερον τὸ ἠθικὸν τούτων.*

iii. *Παρὰ ταῦτα βασιζόμενοι εἰς τὰς ἰσχυρὰς ἀμυντικὰς ὀργανώσεις καὶ τὴν ἰσχὺν τοῦ ἐδάφους θὰ ἀμυνθῶσι τῆς κατεχομένης τοποθεσίας μὲ πρόθεσιν νὰ διατηρήσωσι ταύτην.*

vi. *Πιεζόμενοι ἰσχυρῶς θὰ ἐπιζητήσωσι ἄσυλον εἰς τὸ ΑΛΒΑΝΙΚΟΝ ἔδαφος, κυρίως διὰ τῶν αὐχένων ΓΚΟΥΜΠΕΛ (Ν. 0533), ἑκατέρωθεν ΠΟΡΤΑΣ ΟΣΜΑΝ—ὑψ. 2520 καὶ ΜΠΑΡΑΣ (Μ. 9820).*

Προσπάθεια διαφυγῆς θὰ ἐπιζητηθῇ ἐπίσης τοὐλάχιστον μέρους τῶν δυνάμεων Νοτίου ΓΡΑΜΜΟΥ διὰ κοιλάδων ΜΑΡΔΙΤΣΑ — ΖΟΥΖΟΥΛΙΩΤΙΚΟΥ καὶ ΧΡΥΣΗΣ πρὸς ΕΠΤΑΧΩΡΙ ἢ ΠΑΛΗΚΡΙΜΙΝΙ.

Ἠθικὸν γενικῶς πρέπει νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς μέτριον.

2. ΦΙΛΙΑΙ ΔΥΝΑΜΕΙΣ (ὑπὸ διαταγὰς Σ. Στρατοῦ):

α) Πεζικόν.

— *Ι, ΥΙΙΙ, ΙΧ, ΧΥ Μεραρχίαι.*
— *77 Ταξ]χία καὶ 8 ΕΣΠ (μεῖον Τάγμα) 31 ΕΤΠ.*
— *Μονάδες Καταδρομῶν (ἐνδεχομένως).*
— *Τὰ ἤδη ὑπὸ διοίκησιν τοῦ ΕΣΠ (15, 24, 40).*

β) Πυροβολικόν.

— *101, 102, 105 καὶ 107 Συν]τα Π.Π.*
— *151, 152, 153 Μοῖραι Μ.Π.*
— *141, 142, 143, 144 καὶ 145 Μ.Ο.Π.*
— *500 Μονὰς Α]Τ Πυρ]κοῦ.*

γ) Τεθωρακισμένα.

— *Ἴλη 2ου Συν]τος Ἀναγνωρίσεως.*
— » *9ου* » »
— *Οὐλαμὸς Ἁρμάτων 9ου Συν]τος Ἀναγνωρίσεως.*

δ) Μηχανικόν.

— *704 Λοχ. Μηχ. (ΙΧ Μεραρχίας).*
— *713* » » *(ΧΥ* » *).*
— *714* » » *(ΥΙΙΙ* » *).*
— *718* » » *(Ι* » *).*
— *711* » » *(Σ.Σ.* » *).*

ΠΡΟΘΕΣΙΣ

3. *Κατάληψις ὠργανωμένης ἐχθρικῆς τοποθεσίας ΓΡΑΜΜΟΥ καὶ συντριβὴ τῶν ἐν αὐτῇ ΚΣ. δυνάμεων.*

Παρεμπόδισις εἰσόδου νέων τοιούτων κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν ἐπιχειρήσεων καὶ τελικῶς ἑδραίωσις περιοχῆς ΓΡΑΜΜΟΥ καὶ ἐξασφάλισις τῶν πρὸς ΑΛΒΑΝΙΑΝ συνόρων.

Ἐξασφάλισις ὁπωσδήποτε περιοχῆς ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ καὶ συνέχισις ἐκκαθαρίσεως μετόπισθεν ΗΠΕΙΡΟΥ καὶ περιοχῆς Σ. Στρατοῦ δυτικῶς ΑΛΙΑΚΜΟΝΟΣ.

Παρεμπόδισις διαφυγῆς πρὸς τὸ ἐσωτερικὸν καὶ πρὸς ΑΛΒΑΝΙΑΝ.

4. ΓΕΝΙΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΙ

α) *Ἡ ἐπιχείρησις θὰ διεξαχθῇ εἰς τρεῖς φάσεις.*

i ΠΡΩΤΗ ΦΑΣΙΣ

Ἐκκαθάρισις Βορείου ΓΡΑΜΜΟΥ μέχρι καὶ τῆς κορυφογραμμῆς, ὑψ. 2520 — ΣΚΙΡΤΣΗ — ΚΙΑΦΑ — ΑΝΩ ΑΡΕΝΑ μὲ ταυτόχρονον παραπλανητικὴν πίεσιν ἐπὶ Νοτίου ΓΡΑΜΜΟΥ καὶ πρὸ παντὸς ἀπαγόρευσιν διαφυγῆς ΚΣ. Νοτίως ΣΑΡΑΝΤΑΠΟΡΟΥ καὶ πρὸς κοιλάδας ΜΑΡΔΙΤΣΑ—ΖΟΥΖΟΥΛΙΩΤΙΚΟΥ — ΕΠΤΑΧΩΡΙΟΥ.

ii. ΔΕΥΤΕΡΑ ΦΑΣΙΣ

Ἑδραίωσις ἐπὶ Βορείου ΓΡΑΜΜΟΥ καὶ ἐκκαθάρισις Νοτίου τοιούτου.

iii ΤΡΙΤΗ ΦΑΣΙΣ

Ἑδραίωσις ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ ΓΡΑΜΜΟΥ καὶ ἐξασφάλισις τῶν ἐν τῇ ζώνῃ τοῦ Σ. Στρατοῦ συνόρων μετὰ ΑΛΒΑΝΙΑΣ, μὲ ταὐτόχρονον ριζικὴν ἐκκαθάρισιν μετόπισθεν ζώνης εὐθύνης Σώματος.

β) ΠΡΩΤΗ ΦΑΣΙΣ

i. *Νύκτα Χ — 1 ἡμέρας πρὸς Χ ἰσχυρὰ αἰφνιδιαστικὴ ἐνέργεια καὶ εὐρεία διείσδυσις διὰ μέσου διακένων ἐπὶ τῶν γενικῶν κατευθύνσεων. — ΠΥΡΓΟΣ (Ν. 2024) — ΤΡΙΑ ΣΥΝΟΡΑ — ΤΣΙΟΥΜΙΑ (Ν. 1123)— ΚΙΑΦΑ ὑψ. 1425 (Ν. 170374).*

ΚΟΝΤΡΑ ΠΟΛΙΓΚΑ (Ν.1539)—ΚΑΛΥΒΙΑ ΚΑΤΣΑΡΑ (Ν. 1039) ἐπὶ τῷ σκοπῷ νὰ καταληφθῶσι ἅμα τῇ ἕω τῆς Χ ἡμέρας οἱ κόμβοι ΕΠΑΝΩ ΑΡΕΝΑ — ΤΣΙΟΥΜΙΑ ΜΑΥΡΗ ΠΕΤΡΑ — ΚΙΑΦΑ καὶ ΚΟΝΤΡΑ ΠΟΛΙΓΚΑ—ΜΟΝΟΠΥΛΟΝ ὑψ. 1463 (Ν.1239) — ΣΛΗΜΝΙΤΣΑ.

ii. *Ἀπὸ τῆς ἕω Χ ἡμέρας ἐνέργεια ἰσχύος μὲ ἰσχυρὰ μέσα προπαρασκευῆς καὶ ὑποστηρίξεως πρὸς κατάληψιν ΤΣΑΡΝΟ — ΠΑΠΟΥΛΗ ΟΤΟΡΙΤΣΕ καὶ ἐκεῖθεν διάνοιξιν κατευθύνσεων πρὸς ΤΣΑΓΚΟ ΚΑΡΑΟΥΛΙ (Ν. 136295) — ΣΓΚΟΥΡΟ καὶ ΜΟΝΟΠΥΛΟΝ ΦΟΥΣΙΑ.*

iii. *Μετὰ ἑδραίωσιν ἐπὶ ΤΣΙΟΥΜΙΑ — ΚΙΑΦΑΣ ταχεία κίνησις πρὸς ΣΚΙΡΤΣΗ — ΓΡΑΜΜΟΝ (ὑψ. 2520) καὶ μετὰ κατάληψιν ΚΑΛΥΒΙΑ ΚΑΤΣΑΡΑ (Ν. 1039)—ΣΛΗΜΝΙΤΣΑ ἑδραίωσις ἐπὶ τούτων καὶ ταχεία κίνησις πρὸς ὁροθετικὴν γραμμὴν ΚΑΛΥΒΙΑ ΚΑΤΣΑΡΑ — ΠΟΡΤΑ ΟΣΜΑΝ — ΓΚΟΥΜΠΕΛ (Ν. 0533) πρὸς ὁλοκλήρωσιν ἐκκαθαρίσεως Β. ΓΡΑΜΜΟΥ καὶ ἀποκλεισμοῦ διαφυγῆς ΚΣ. πρὸς ΑΛΒΑΝΙΑΝ.*

iv. *Σύγχρονος παραπλανητικὴ ἐνέργεια κατὰ Ν. ΓΡΑΜΜΟΥ καὶ ἀπαγόρευσις διαφυγῆς ΚΣ Νοτίως καὶ Ἀνατολικῶς ΣΑΡΑΝΤΑΠΟΡΟΥ μὲ ἑτοιμότητα ὑπὸ εὐνοϊκὰς συνθήκας ἐνεργείας ἐπὶ κατευθύνσεως ΚΑΜΕΝΙΚ—ΓΚΟΛΙΟ—ΠΕΤΣΙΟ (Μ. 9716) αὐχὴν ΜΠΑΡΑΣ.*

γ) ΔΕΥΤΕΡΑ ΦΑΣΙΣ

i. *Μετὰ κατάληψιν κορυφογραμμῆς ΚΙΑΦΑ—ΣΚΙΡΤΣΗ— ὑψ. 2520 καὶ ἐξασφάλισιν τούτων δι' ἀπαραιτήτων δυνάμεων, κίνησις ἄνευ ἀπωλείας χρόνου τμημάτων πρὸς Νότιον ΓΡΑΜΜΟΝ ἰδίᾳ ἐπὶ κατευθύνσεως ὕψ. 2520—ΜΑΥΡΗ ΠΕΤΡΑ—(Μ. 0022) αὐχὴν ΜΠΑΡΑΣ, ἵνα ἐν συνδέσμῳ μὲ τὰς ἐπὶ Νοτίου ΓΡΑΜΜΟΥ δυνάμεις ἐπιζητηθῇ ἡ ἀπόφραξις τῶν κυρίων ἐπὶ ΑΛΒΑΝΙΚΩΝ συνόρων διαβάσεων πρὸς παρεμπόδισιν διαφυγῆς ΚΣ πρὸς ΑΛΒΑΝΙΑΝ καὶ συντριβὴν των ἐντὸς τοῦ Νοτίου ΓΡΑΜΜΟΥ.*

δ) ΤΡΙΤΗ ΦΑΣΙΣ

Ἑδραίωσις, ἀσφάλεια συνόρων καὶ ἐκκαθάρισις βάσει νεωτέρων διαταγῶν μου.

5. ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΔΥΝΑΜΕΩΝ—ΑΠΟΣΤΟΛΑΙ

α) III ΜΕΡΑΡΧΙΑ

i. *Χῶρος συγκεντρώσεως νύκτα Χ — 2 ἡμέρας, περιοχὴ ΠΥΡΓΟΣ (Ν. 2024)— ΤΡΙΑ ΣΥΝΟΡΑ—ΝΙΑΣΑ (Ν. 1725).*

ii. *Ἐκκινοῦσα ἅμα τῇ ἐπελεύσει τοῦ σκότους τὴν νύκτα Χ — 1 ἡμέρας, θὰ ἀχθῇ ἄνευ ἀπωλείας χρόνου εἰς περιοχὴν αὐχὴν ΑΝΩ ΑΡΕΝΑΣ (Ν. 125213)—ΤΣΙΟΥΜΙΑ (Ν. 1123) ΜΑΥΡΗ ΠΕΤΡΑ (Ν. 0924)—ΚΙΑΦΑ καὶ συντρίβουσα τὰς ἐκεῖ ἀντιστάσεις, νὰ ἑδραιωθῇ ἐπ' αὐτῶν.*

iii. *Ἅμα τῇ ἀφίξει δυνάμεων ΧΥ Μεραρχίας ἐπὶ ἄνω θέσεων, ἀντικαθισταμένη ὑπὸ τούτων, θὰ κινηθῇ ταχέως πρὸς κατάληψιν ΣΚΙΡΤΣΗ ὕψ. 2520 ἐφ' ὧν θὰ ἑδραιωθῇ.*

iv. *Ἐκεῖθεν νὰ ἔχῃ τὴν ἑτοιμότητα νὰ κινηθῇ τῇ διαταγῇ μου, εἴτε πρὸς ΜΟΥΤΣΕΛΙ (Ν. 0430)—εἴτε πρὸς αὐχένα ΚΟΥΚΟΥΛΗ (Ν. 015230).*

β) XV ΜΕΡΑΡΧΙΑ

i. *Διὰ πλήρους Ταξ]χίας θὰ ἀκολουθήσῃ ἀμέσως τὴν III Μεραρχίαν ἐν τῇ γενικῇ κατευθύνσει ΤΡΙΑ ΣΥΝΟΡΑ—ΤΣΙΟΥΜΙΑ—ΚΙΑΦΑ πρὸς κατάληψιν καὶ ἰσχυρὰν κατοχὴν ΤΣΙΟΥΜΙΑ—ΜΑΥΡΗ ΠΕΤΡΑ — ΚΙΑΦΑ καὶ ἀπαλλαγὴν τῶν ἐκεῖ δυνάμεων III Μεραρχίας.*

ii. *Διὰ ἀπαραιτήτων δυνάμεων θὰ κινηθῇ ἐπὶ τῶν κατευθύνσεων :*

— *ΤΡΙΑ ΣΥΝΟΡΑ—ΑΡΑΠΗΔΕΣ (Ν.1521)—ΕΠΑΝΩ ΑΡΕΝΑ (Ν. 1321) καὶ αὐχένα ΑΡΕΝΑΣ (Ν. 1419) πρὸς κατάληψιν τούτων καὶ κάλυψιν ἀριστεροῦ πλευροῦ δρωσῶν πρὸς ΤΣΙΟΥΜΙΑ — ΚΙΑΦΑ δυνάμεων.*

— *ΜΥΡΟΒΛΗΤΗ — ΚΑΡΥΑ (Ν.1425)—ΓΚΟΥΡΙΤΣΑ — ΣΟΥΦΛΙΚΑ καὶ νὰ καταλάβῃ ἀρχικῶς ΓΚΟΥΡΙΤΣΑ (Ν. 1226) ἐπιδιώκουσα ἐκεῖθεν κατάληψιν ΣΟΥΦΛΙΚΑ.*

Τὴν κατάληψιν ΣΟΥΦΛΙΚΑ νὰ ἐπιδιώξῃ καὶ ἐκ τῆς κατευθύνσεως ΣΤΑΝΗ ΛΑΜΠΡΟΥ (Ν. 1026) ὥστε νὰ καλύπτῃ τὸ δεξιὸν τῶν πρὸς ΚΙΑΦΑ δρωσῶν δυνάμεων.

— *ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΗΛΙΑΣ (Ν. 1626) ΠΡΙΟΝΙ — ΤΣΑΓΚΟΣ ΚΑΡΑΟΥΛΙ (Ν. 1427)—αὐχὴν ΣΓΚΟΥΡΟ πρὸς κάλυψιν δεξιοῦ πλευροῦ κινουμένων πρὸς ΓΚΟΥΡΙΤΣΑ—ΣΟΥΦΛΙΚΑ δυνάμεων.*

— *Θὰ διατηρήσῃ Τάγμα ὡς ἐφεδρείαν, διάθεσιν Σώματος περ. ΣΠΑΝΟΥΔΕΣ —ΠΥΡΓΟΣ.*

— *Θὰ ἐκκαθαρίζῃ ταχέως τὰς εἰς τὰ νῶτα τῆς III Μερ]χίας παραμενούσας ἀντιστάσεις καὶ θὰ εἶναι ἑτοίμῃ νὰ ἐπέμβῃ δυναμικῶς πρὸς ἐνίσχυσιν III Μερ]χίας, διὰ τὴν ταχείαν ἐκπλήρωσιν τῆς ἀποστολῆς της.*

— *Ν' ἀπασχολήσῃ καὶ κυκλώσῃ ἀντιστάσεις ΑΝΘΡΩΠΑΚΟΥ.*

— *Ἐν περιπτώσει μὴ διαθέσεως III Μεραρχίας, θὰ ἀναλάβῃ ἄνευ οὐδεμιᾶς μεταβολῆς καὶ τὴν ἀποστολὴν ταύτης, ἐνισχύουσα τὰς πρὸς τοῦτο δυνάμεις της (4 Ταγ]των).*

Διὰ περίπτωσιν ταύτην δὲν θὰ διαθέσῃ ἐφεδρικὸν Τάγμα εἰς Σ. Στρατοῦ.

— *Ὥρα ἐξορμήσεως 2130 ὥρα, Χ—1 ἡμέρας.*

γ) IX ΜΕΡΑΡΧΙΑ

i. *Τὴν 2130 ὥραν Χ — 1 ἡμέρας, διὰ νυκτερινῆς αἰφνιδιαστικῆς ἐνεργείας ἐπὶ τῆς κατευθύνσεως ὑψ. 1425 (Ν. 1737) — ΚΟΝΤΡΑ ΠΟΛΙΓΚΑ (Ν. 1339)—ΚΑΛΥΒΙΑ ΚΑΤΣΑΡΑ (Ν.1140) θὰ καταλάβῃ τὴν γραμμὴν*

ΚΟΝΤΡΑ ΠΟΛΙΓΚΑ — ΜΟΝΟΠΥΛΟΝ καὶ ἀκολούθως ἐκμεταλλευομένη ταχέως θὰ καταλάβῃ τὴν γραμμὴν ΚΑΛΥΒΙΑ ΚΑΤΣΑΡΑ—ΣΛΗΜΝΙΤΣΑ.

ii. *Διατηροῦσα ἰσχυρῶς τὰ ὑψώματα ΚΟΝΤΡΑ ΠΟΛΙΓΚΑ — ὑψ. 1463 (Ν. 1239) — ΚΑΛΥΒΙΑ ΚΑΤΣΑΡΑ νὰ ἔχῃ τὴν δυνατότητα ταχείας ἐνεργείας.*

— *Διὰ πλήρους Ταξιαρχίας ἐπὶ κατευθύνσεως ΚΑΛΥΒΙΑ — ΚΑΤΣΑΡΑ—ΠΟΡΤΑ ΟΣΜΑΝ—ΓΚΟΥΜΠΕΛ καὶ διὰ δυνάμεως Ταγ]τος τοὐλάχιστον ἐπὶ κατευθύνσεωςΣΛΗΜΝΙΤΣΑ—ΚΟΥΡΙΑ (Ν.105365)—ΦΛΑΜΠΟΥΡΟ ἐπὶ σκόπῷ ἀπαγορεύσεως διαφυγῆς ΚΣ πρὸς ΑΛΒΑΝΙΑΝ ἰδίᾳ διὰ τῶν αὐχένων ἑκατέρωθεν ΠΟΡΤΑΣ ΟΣΜΑΝ (Ν. 084370) — (Σ. 055335)— δι' ὧν διέρχονται καρροποίητοι ὁδοί.*

iii. *Εἰσδύουσα ταχέως περιοχὴν ΜΟΝΟΠΥΛΟΝ—ΣΛΗΜΝΙΤΣΑ ν' ἀπειλήσῃ ἀπὸ Β. τοὺς τυχὸν εἰσέτι ἀμυνομένους εἰς ΨΩΡΙΑΡΙΚΑ καὶ ΠΟΛΕ (Ν. 1535) ΚΣ.*

iv. *Νὰ διατηρήσῃ Τάγμα ὡς ἐφεδρείαν τοῦ Σώματος περιοχὴν ΑΛΕΒΙΤΣΑ.*

δ) Ι ΜΕΡΑΡΧΙΑ

i. *Κατόπιν ἰσχυρᾶς προπαρασκευῆς καὶ ὑποστηρίξεως Πυρ]κοῦ —'Αεροπορίας, ἐκδηλωθησομένων ἅμα τῇ ἕω τῆς Χ ἡμέρας θὰ καταλάβῃ τὸ ταχύτερον δυνατὸν τὸ Συγκρότημα ΤΣΑΡΝΟ—ΠΑΠΟΥΛΗ—ΟΤΟΡΙΤΣΕ—ΨΩΡΙΑΡΙΚΑ, διευκολύνουσα οὕτω τὸ ἀριστερὸν τῆς ΙΧ Μεραρχίας διὰ τὴν κίνησίν της ἐπὶ κατευθύνσεως ΜΟΝΟΠΥΛΟΝ—ΦΟΥΣΙΑ.*

ii. *Μετὰ κατάληψιν ἄνω ἀντικειμενικοῦ σκοποῦ, νὰ κινήσῃ ταχέως ἀπαραιτήτους δυνάμεις ἐπὶ κατευθύνσεων :*

— *ΤΣΑΓΚΟΣ ΚΑΡΑΟΥΛΙ (Ν. 1430) — ΚΟΖΑΚΑΣ — πρὸς αὐχένα ΣΓΚΟΥΡΟ.*

— *ΛΙΑΝΟΤΟΠΟ (Ν. 125305) — ΣΠΑΝΟ (Ν. 1128) — ΣΟΥΦΛΙΚΑ ἢ ΦΑΡΜΑΚΗ ἀναλόγως εὐκολιῶν ἐδάφους πρὸς ὑποβοήθησιν δεξιοῦ ΧΥ Μεραρχίας.*

— *ΑΓΙΟΣ ΖΑΧΑΡΙΑΣ— ἐρείπια ΒΕΤΕΡΝΙΚ (Ν. 1132) πρὸς ἀποκοπὴν καρροποιήτου.*

iii. *Μετὰ κατάληψιν ΤΣΑΡΝΟ—ΠΑΠΟΥΛΗ νὰ τηρήσῃ Ταξ]χίαν (μεῖον Τάγμα) ἐφεδρείαν διάθεσιν Σώματος περιοχὴν ΑΛΕΒΙΤΣΑ—ΑΜΜΟΥΔΑ.*

iv. *Ν' ἀπασχολῇ ζωηρῶς ΑΝΘΡΩΠΑΚΟΝ ἀπὸ θέσιν ΛΕΥΚΑΔΙ ἰδίᾳ δι' ἀντιαρματικοῦ Πυρ]κοῦ κατὰ πολυβολείων.*

ε) VIII ΜΕΡΑΡΧΙΑ

i. *Θὰ τηρήσῃ σταθερῶς τὰς κατεχομένας θέσεις καὶ θ' ἀπαγορεύσῃ πᾶσαν διαφυγὴν ΚΣ Νοτίως ΣΑΡΑΝΤΑΠΟΡΟΥ καὶ διὰ τῆς κοιλάδος ΜΑΡΔΙΤΣΑ ἐν συνεννοήσει μὲ 77 Ταξ]χίαν.*

ii. *'Από τῆς ἕω τῆς Χ—Ι ἡμέρας, θὰ ἐκδηλώσῃ ἐφ' ὁλοκλήρου τῆς ζώνης της ἰσχυρὰν παραπλανητικὴν ἐνέργειαν μὲ ἰδιαιτέραν προσπάθειαν πρὸς ΚΑΜΕΝΙΚ.*

iii. *Θὰ ἔχῃ τὴν δυνατότητα ἐν περιπτώσει εὐνοϊκῶν συνθηκῶν νὰ ἐνεργήσῃ ἰσχυρῶς πρὸς τὴν κατεύθυνσιν ΚΑΜΕΝΙΚ—ΓΚΟΛΙΟ αὐχὴν ΜΠΑΡΑΣ πρὸς ἀπαγόρευσιν διαφυγῆς ΚΣ πρὸς ΑΛΒΑΝΙΑΝ.*

iv. *Νὰ ἐξασφαλίσῃ σταθερῶς περιοχὴν ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ καὶ συνεχίσῃ ἐκκαθάρισιν ΖΑΓΟΡΙΩΝ—ΠΩΓΩΝΙΟΥ—ΣΟΥΛΙΟΥ—ΤΖΟΥΜΕΡΚΩΝ. Νὰ λάβῃ εἰδικὰ μέτρα πρὸς παρεμπόδισιν ἐπαναμολύνσεως ΣΟΥΛΙΟΥ—ΠΩΓΩΝΙΟΥ*

στ) ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ ΕΠΤΑΧΩΡΙΟΥ

Ἐνισχυόμενον καὶ διὰ [illegible]γ]τος 72 Ταξιαρχίας.

i *Θὰ συνεχίσῃ τὴν ἤδη ἀποστολήν του ἀπαγορεύσεως διαφυγῆς ΚΣ διὰ ΜΑΡΔΙΤΣΑ—ΖΟΥΖΟΥΛΙΩΤΙΚΟΥ ΕΠΤΑΧΩΡΙΟΥ πρὸς Νότον καὶ Ν.Α.*

ii. *Τὴν ἕω τῆς Χ ἡμέρας διὰ δυνάμεως Τάγματος θὰ ἐνεργήσῃ ἐπὶ τῆς κατευθύνσεως ΑΓΙΟΣ ΜΗΝΑΣ (Υ. 2315)—ΧΡΥΣΗ αὐχὴν ΠΡΙΑΣΜΟΥ πρὸς συγκράτησιν ἐκεῖ δυνάμεων καὶ ὑποβοήθησιν ἐνεργειῶν ΧΥ Μεραρχίας.*

iii. *Θὰ ἔχῃ πάντοτε τὴν δυνατότητα προσβολῆς τυχὸν διαφευγόντων Νοτίως τῆς γραμμῆς ΚΟΥΤΣΟΥΡΟ—ΕΠΤΑΧΩΡΙ—ΠΕΝΤΑΛΟΦΟΝ πρὸς τὰς περιοχὰς ΣΑΜΑΡΙΝΑΣ—ΣΚΟΥΡΤΖΑΣ—ΤΟΜΑΡΑΣ καὶ νοτιώτερον ἐν τῇ ζώνῃ του.*

ζ) ΟΡΙΑ ΜΕΤΑΞΥ ΜΕΡΑΡΧΙΩΝ

i. **XV Μεραρχίας.**

Ἀριστερὸν ὅριον (Νότιον).

— ΚΡΥΟΝΕΡΙ (Ν. 2621) — ΠΑΛΙΟΣΤΡΟΥΓΚΑ (Ν. 2320) — ΠΕΥΚΟΦΥΤΟΝ—αὐχὴν ΑΡΕΝΩΝ (Ν. 1419), ἅπαντα (Ναί).

ii. **Μεταξὺ XV καὶ I Μεραρχιῶν.**

Γέφυρα ΚΑΤΩ ΝΕΣΤΟΡΙΟΥ—ΧΩΡΑΦΙ ΜΑΥΡΟΚΑΜΠΟΣ (Ν. 2327) —ΑΣΠΡΗ ΠΕΤΡΑ (Ν.2029)—ΑΝΘΡΩΠΑΚΟΣ (Ν. 1628)—ΤΣΑΓΚΟΣ ΚΑΡΑΟΥΛΙ (Ν. 1427)—ΓΚΟΥΡΙΤΣΑ (Ν. 124265)—ΣΟΥΦΛΙΚΑΣ—ΚΙΑΦΑ ἅπαντα ΧΥ Μεραρχίαν.

iii. **Μεταξὺ I καὶ IX Μεραρχιῶν.**

ΑΛΕΒΙΤΣΑ (Ν. 1936) — ΓΙΑΝΝΟΧΩΡΙ—ΑΛΙΑΚΜΩΝ μέχρι ὕψους ΚΑΤΑΦΥΓΗ (Ν. 110316)—χωρίον ΓΡΑΜΜΟΣ (Ν. 0830) — ΝΤΑΓΙΑ (Ν. 0727) ἅπαντα I Μεραρχίαν.

6. ΠΥΡΟΒΟΛΙΚΟΝ

α) Κατανομὴ—Διάρθρωσις Διοικήσεως.

i. *Ὀρειβ. Πυρ]κόν. Ὑπὸ διοίκησιν εἰς ἑκάστην Μερ]χίαν ὀργανικὴ Μοῖρα Ὀρειβ. Πυρ]κοῦ. Εἰς τὴν IX Μερ]χίαν ἐπὶ πλέον ἡ 142 Μ. Ο. Π.*

ii. *Πεδινὸν Πυρ]κόν. Εἰς τὴν ΧΥ Μεραρχίαν ὑπὸ διοίκησιν τὸ 103 Σ.Π.Π. Τὰ 101 καὶ 107 Σ.Π.Π. ὀργανούμενα εἰς συγκρότημα ὑπὸ διοίκησιν Σ.Σ., ἐν ἀμέσῳ ὑποστηρίξει I Μεραρχίας, μόνον διὰ τὴν Χ ἡμέραν.*

iii. *Μέσον Πυροβολικόν. Αἱ τρεῖς Μοῖραι 151, 152, 153 θὰ ὀργανωθῶσι εἰς συγκρότημα ὑπὸ διοίκησιν Σ.Σ.*

iv. *500 Μονὰς Πυρ]κοῦ. 4 Πυροβόλα ὑπὸ διοίκησιν ΧΥ Μερ]χίας.*
2 » » » I »
2 » » » IX »

β) Ἀποστολαὶ—ἀμοιβαῖαι ὑποστηρίξεις.

i. *Ὀρειβ. Πυρ]κόν. Ἄμεσος ὑποστήριξις, ἀντιολμικόν, βολὴ κατὰ θυρίδων πολυβολείων.*

ii. *Πεδ. Πυρ]κόν. Ἄμεσος ὑποστήριξις. Πυρ]κὸν ΧΥ Μεραρχίας, ἐνδεχομένη ἐπέμβασις εἰς τὴν ζώνην τῆς I Μεραρχίας.*
Πυρ]κὸν Σ.Σ. ἐνδεχομένη ἐπέμβασις διὰ Σ.Π.Π. εἰς τὴν ζώνην τῶν ΧΥ καὶ IX Μαραρχιῶν.

Ἀπὸ τῆς Χ + Ι ἡμέρας μεταφορὰ τοῦ βάρους τῶν πυρῶν εἰς τὴν ζώνην τῆς ΧΥ Μεραρχίας.

iii. *Μέσον Πυρ]κόν.—Ἄμεσος ὑποστήριξις, ἀντιπυρ]κόν, ἀπρόοπτοι στόχοι. Δυνατότης ἐπεμβάσεως διὰ δύο Μοιρῶν εἰς τὴν ζώνην τῆς ΙΧ Μεραρχίας—ὁλόκληρον εἰς τὴν ζώνην τῆς Ιης Μεραρχίας. Προτεραιότης Μεραρχιῶν ΧΥ—Ι—ΙΧ.*

iv. *500 Μονὰς Πυρ]κοῦ. Καταστροφὴ πολυβολείων.*

γ) Ὀργάνωσις θέσεων.

Αἱ εἰς τὴν ζώνην τῆς ΧΥ Μεραρχίας προκεχωρημέναι θέσεις πυροβολαρχιῶν νὰ ὀργανωθῶσιν διὰ προστασίαν ἀπὸ πυρὰ ὅλμων καὶ πυροβολικοῦ.

7. ΜΗΧΑΝΙΚΟΝ

Κατανομὴ—Ἀποστολαί.

α) ΙΧ Μεραρχίαν. *704 Λόχος Μηχανικοῦ.*

Διάνοιξις ὁδοῦ ΓΙΑΝΝΟΧΩΡΙ—ΑΛΙΑΚΜΩΝ—ΦΟΥΣΙΑ.

β) Ι Μεραρχίαν. *718 Λόχος Μηχανικοῦ.*

Διάνοιξις ὁδοῦ ΓΛΥΚΟΝΕΡΙ—ΛΕΥΚΟΣ μὲ περαιτέρω προοπτικὴν Σταθμὸς Χωρ]κῆς (Ν. 1530).

γ) ΧΥ Μεραρχίαν. *713 Λόχος μεῖον 2 Διμοιρίαι.*

i. *Διευθέτησις ὁδοῦ ΑΡΓΟΣ—ΜΕΛΑΝΘΙΟΝ—ΧΩΡΑΦΙΑ (Ν. 2828).*

ii. *Συντήρησις ἀρτηρίας ΝΕΣΤΟΡΙΟΥ—ΠΥΓΟΣ.*

δ) Διάθεσιν Σώματος. *749 Δ.Μ.Μ., 711 Λόχος Μηχανικοῦ καὶ δύο Διμοιρίαι 713 Λόχου Μηχανικοῦ.*

Διάνοιξις ὁδοῦ ΠΥΡΓΟΣ—ΤΡΙΑ ΣΥΝΟΡΑ—ΜΥΡΟΒΛΗΤΗΣ—ΣΓΚΟΥΡΟ.

ε) *Ναρκαλιεία ὑφ' ἑκάστης Μονάδος ἐν τῇ ζώνῃ εὐθύνης της.*

3. ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ—ΑΠΟΣΤΟΛΑΙ

α) *Κατὰ τὴν α' φάσιν διάθεσις τοῦ συνόλου τῶν μέσων καὶ ὑπὲρ τῶν ἀπὸ Β. ἐνεργουσῶν Μεραρχιῶν.*

β) *Κατὰ τὴν β' φάσιν διάθεσις ἐνδεχομένως μέσων καὶ ὑπὲρ ΥΙΙΙ Μεραρχίας.*

γ) Πρὸ τῆς Χ ἡμέρας.

i. *Ἀναγνωρίσεις ὄψεως καὶ φωτογραφικὰς βάσει προγράμματος.*

ii. *Παραπλανητικοὶ βομβαρδισμοὶ εἰς μέτωπον ΥΙΙΙ Μεραρχίας βάσει προγράμματος.*

δ) Κατὰ τὴν Χ ἡμέραν.

i. *Ὑποστήριξις ἐπιθέσεως ΧΥ καὶ Ι Μεραρχιῶν διὰ τοῦ συνόλου τῶν μαχητικῶν καὶ βομβαρδιστικῶν ἀεροπλάνων μὲ σειρὰν προτεραιότητος καθοριζομένην ὑπὸ τοῦ Σ. Σώματος.*

ii. *Κάλυψις ἑδραιώσεως τμημάτων.*

iii. *Ἐπιτήρησις πεδίου μάχης.*

9. ΤΕΘΩΡΑΚΙΣΜΕΝΑ

α) *Ἀσφάλεια συγκοινωνιῶν ὡς μέχρι σήμερον.*

β) *Ἐν περιπτώσει διαθέσεως Οὐλαμοῦ Ἁρμάτων οὗτος διατεθήσεται ὑπὲρ ΙΧ Μεραρχίας περιοχὴν ὕψος 1425.*

10. ΕΦΕΔΡΕΙΑΙ

α) Ταξιαρχία (μεῖον Τάγμα) Ι Μεραρχίας περιοχὴν ΑΛΕΒΙΤΣΑ—ΑΜΜΟΥΔΑ.

β) Τάγμα ΧΥ Μεραρχίας περιοχὴν ΣΠΑΝΟΥΔΕΣ.

γ) Τάγμα ΙΧ Μεραρχίας περιοχὴν ΑΛΕΒΙΤΣΑ.

δ) Δυνατότητες ἐνεργείας.

i. Ἐπὶ ὠφελείᾳ ζώνης ΙΧ Μεραρχίας περιοχὴν ὕψ. 1425—ΚΟΝΤΡΑ ΠΟΛΙΓΚΑ—ΚΑΛΥΒΙΑ ΚΑΤΣΑΡΑ δι' ἀπαγκίστρωσιν ἐκεῖ δυνάμεών της καὶ διευκόλυνσιν κινήσεώς της κατὰ μῆκος τῶν συνόρων μέχρι 2520.

ii. Ἐπ' ὠφελείᾳ ΧΥ Μεραρχίας ἐπὶ τῆς γενικῆς κατευθύνσεως ἐνεργείας της.

iii. Ἀντιμετώπισις παντὸς ἀπροόπτου ἐκ τῶν Ἀλβανικῶν συνόρων εἰς τὴν περιοχὴν μεταξὺ ὕψ. 1425—ΚΑΛΥΒΙΑ ΚΑΤΣΑΡΑ.

11. ΕΚΤΕΛΕΣΙΣ

α) Ἡ Χ ἡμέρα καθορισθήσεται διὰ νεωτέρας διαταγῆς μου διὰ συνθηματικοῦ "ΠΥΡΣΟΣ Γ,, τάδε ἡμέραν,..

β) Βάσις ἐξορμήσεως ἡ κατεχομένη ἤδη γραμμή.

γ) Ὥρα ἐξορμήσεως.

i. Διὰ ΙΙΙ—ΧΥ—ΙΧ Μεραρχίας ἡ 21.30 ὥρα τῆς Χ — 1 ἡμέρας.

ii. Ι Μεραρχίας. Ἡ 0630 Χ ἡμέρας (καταλαμβανομένων τὴν νύκτα προσβάσεων ΤΣΑΡΝΟ).

12. Β'. Σ. ΣΤΡΑΤΟΥ

Παρακαλεῖται ὅπως ἐξασφαλίσῃ δι' ἀπαραιτήτων δυνάμεων διάδρομον ΔΙΠΟΤΑΜΙΑ—ΚΟΜΝΗΝΑΔΕΣ—ΤΡΙΛΟΦΟΝ.

13. ΔΕΥΤΕΡΑ καὶ ΤΡΙΤΗ ΦΑΣΙΣ

Βάσει νεωτέρων διαταγῶν μου ἀναλόγως ἐξελίξεως μέχρι τότε καταστάσεως Βορείου ΓΡΑΜΜΟΥ.

14. ΓΕΝΙΚΑ

α) Κατὰ διάρκειαν μετακινήσεων καὶ καταλήψεως βάσεων ἐξορμήσεως νὰ τηρηθῇ πλήρης μυστικότης καὶ ἀφάνεια πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ αἰφνιδιασμοῦ.

β) Ἡ ἐπιτυχία τῆς ἐπιχειρήσεως ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ὅσον τὸ δυνατὸν ταχυτέρας καὶ τολμηροτέρας διεισδύσεως τῶν Μονάδων εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς τοποθεσίας διὰ τῶν ὑπαρχόντων διακένων.

Ἕκαστον τμῆμα εὑρίσκον κενὸν θὰ εἰσχωρῇ βαθέως εἰς τὰ μετόπισθεν τῆς ἐχθρικῆς τοποθεσίας ἀδιαφοροῦν διὰ τὰς ὄπισθεν ἀντιστάσεις, ὧν τὴν ἐξόντωσιν θ' ἀναλαμβάνουν τὰ β'. κλιμάκια τῶν Μονάδων.

γ) Τὸ μεῖζον τῶν ἀμυντικῶν ἔργων τῶν ΚΣ εὑρίσκονται κατὰ τὸ πλεῖστον ἐπὶ τῶν κορυφῶν τῶν ὑψωμάτων καὶ οὕτω αἱ βαθεῖαι γραμμαὶ καὶ αἱ κλιτεῖς εἶναι ἀπυρόβλητοι, ἐπιτρέπουσαι διείσδυσιν καὶ ὑπερκέρασιν.

δ) Τὰ τμήματα νὰ ἐκμεταλλεύωνται ταχέως τὰ πυρὰ Πυρ]κοῦ καὶ Ἀεροπορίας ἵνα πλησιάζουν τοὺς ἀντικειμενικοὺς σκοποὺς καὶ μετὰ τὴν ἄρσιν τούτων νὰ εὑρίσκωνται δι' ἑνὸς ἅλματος ἐπὶ τῆς τοποθεσίας.

ε) Τὰ πυρὰ τοῦ Πεζικοῦ ὅλμοι—πολυβόλα—Μπαζούκας εἶναι ἐξ ἴσου ἰσχυρὰ καὶ ἀποτελεσματικὰ κατὰ τῶν ὀργανώσεων καὶ δέον νὰ χρησιμοποιῶνται ἅπαντα, διότι παρετηρήθη ὅτι ἀρκετὰ τμήματα τὰ ἀγνοοῦν καὶ ζητοῦν τὰ πάντα ἀπὸ τὸ Πυρ]κὸν καὶ Ἀεροπορίαν.

στ) Τὸ ΤΣΑΡΝΟ καταληφθὲν τὴν 7 Αὐγούστου ἐχάθη δίς, διότι τὰ ἀνελθόντα τμήματα δὲν ἔσπευσαν ἀμέσως νὰ καλυφθοῦν καὶ καταλάβουν θέσεις

βολῆς πρὸς ἀποφυγὴν πυρῶν ὅλμων καὶ πυρ]κοῦ, πρὸς ἀπόκρουσιν τῶν ἐχθρικῶν ἀντεπιθέσεων, ἀλλὰ ἵσταντο ὄρθια, ἀκάλυπτα καὶ ἄνευ συνοχῆς.

Νὰ ἐπιστηθῇ ἰδιαιτέρως ἡ προσοχὴ τῶν στελεχῶν καὶ ὁπλιτῶν ἐπὶ τοῦ σοβαροτάτου τούτου ἀντικειμένου διότι εὐκολώτερον καταλαμβάνονται οἱ ἀντικειμενικοὶ σκοποὶ καὶ δυσκολώτερον διατηροῦνται.

ζ) Ἅπασαι αἱ Μονάδες, ἰδιαιτέρως ἐκεῖναι αἵτινες θὰ ἐνεργήσωσι νύκτα, νὰ προβῶσι εἰς λεπτομερεστάτας ἀναγνωρίσεις δρομολογίων, ἀντιστάσεων, σημείων ἐπισημάνσεως καὶ νὰ χρησιμοποιήσωσι εἰς εὑρεῖαν κλίμακα ὁδηγοὺς ἰδιώτας καὶ πυξίδας.

η) Ἡ μάχη τοῦ ΓΡΑΜΜΟΥ εἶναι ἡ τελευταία μάχη κατὰ τῆς ἀναρχίας καὶ θὰ κερδηθῇ κατὰ τρόπον κεραυνοβόλον. Τοῦτο νὰ γίνῃ πίστις εἰς ὅλους.

Πρέπει νὰ καταβληθῇ καὶ θὰ καταβληθῇ ἀσφαλῶς ἀπὸ ὅλους ὅλη ἡ προσπάθεια, ὅλη ἡ ὁρμητικότης, ὅλος ὁ φανατισμός μας, ἡ πίστις ἐπὶ τὴν νίκην, ἵνα ἡ ἐξόρμησις εἶναι κυριολεκτικὰ θυελλώδης καὶ τελειώσωμεν μὲ τοὺς ἐγκληματίας Ἐαμοβουλγάρους.

15. ΕΝΔΟΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΙ

α) Σταθμοὶ Διοικήσεως.

ΤΣ]Α'. Σ.Σ.		ΑΡΓΟΣ ΟΡΕΣΤΙΚΟΝ (παρατηρητ. ΠΥΡΓΟΣ)
ΚΣ]Α'. Σ.Σ.		ΙΩΑΝΝΙΝΑ
ΤΣ]	Ι Μεραρχίας	ΑΜΜΟΥΔΑ
ΚΣ]	Ι »	ΝΕΣΤΟΡΙΟΝ
ΤΣ]	ΙΧ »	ΑΛΕΒΙΤΣΑ
ΚΣ/	ΙΧ »	ΚΑΛΟΧΩΡΙ
ΤΣ]	ΧΥ »	ΣΠΑΝΟΥΔΕΣ
ΚΣ]	»	ΜΕΛΑΝΘΙΟΝ
ΤΣ]ΥΙΙΙ	»	ΚΟΝΙΤΣΑ
ΚΣ]	» »	ΙΩΑΝΝΙΝΑ
ΤΣ]	ΙΙΙ »	ΠΥΡΓΟΣ
77	Ταξιαρχίας	ΕΠΤΑΧΩΡΙ

β) Διαβιβάσεις.

Ὡς Εἰδικὴ διαταγὴ Διαβιβάσεων.

ΑΝΑΦΕΡΑΤΕ ΛΗΨΙΝ

Ἀντιστράτηγος Θ. ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ

Ὑποβάλλεται ἡ ὑπὸ τοῦ Α'. Σ. Σ. συνταχθεῖσα Διαταγὴ ἐπιχειρήσεων «ΠΥΡΣΟΣ Γ».

Αἱ παρατηρήσεις ἡμῶν συνοψίζονται εἰς τὰ κάτωθι:

1. α) Τὸ Α'. Σ. Στρατοῦ διακρίνει ὡς Κύριον ἀντικειμενικὸν σκοπὸν ἐν τῇ πρώτῃ φάσει τῶν ἐπιχειρήσεων τὴν κορυφογραμμήν, ΓΡΑΜΜΟΣ, ΣΚΙΡΤΣΗ, ΚΙΑΦΑ, ΤΣΙΟΥΜΙΑ.

Εἴμεθα ἀπολύτως σύμφωνοι εἰς τὸν σκοπὸν τοῦτον.

β) Δὲν συμφωνοῦμεν ἐν τούτοις μὲ τὴν προσδιοριζομένην Μέθοδον ἐνεργείας, διότι τὸ σύνολον τῶν δυνάμεων ἐπιθέσεως διασπείρεται ἀπὸ Συνόρων μέχρι ΑΡΕΝΩΝ (αὐχὴν) — ΠΕΥΚΟΦΥΤΟΝ (Ν. 1818) εἰς πάρα πολλὰς μικρὰς καὶ μικροτέρας κατευθύνσεις ἐπιθέσεως, κατὰ τρόπον μὴ ἐπιτρέποντα τὴν ἐκδήλωσιν μιᾶς κατευθύνσεως Κυρίας προσπαθείας.

γ) Πιστεύομεν κατόπιν τῶν ἀνωτέρω παρατηρήσεων ὅτι:

i. *Ἡ ΧΥ Μεραρχία, Μεραρχία Καταδρομῶν, πρέπει αἰφνιδιαστικῶς καὶ ἐγκαίρως νὰ καταλάβωσι τὸν ἀντικειμενικὸν σκοπὸν* ***ΤΣΙΟΥΜΙΑ—ΜΑΥΡΗ ΠΕΤΡΑ—ΚΙΑΦΑ—ΣΚΙΡΤΣΗ.***

Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον πᾶσα ἐνίσχυσις καὶ εἰ δυνατὸν διὰ τοῦ συνόλου τῶν μέσων.

ii. *Εὐθὺς μετὰ τὴν ἐξόρμησιν τῶν Καταδρομῶν, ὤθησις ἰσχυρῶν τῆς ΧΥ Μεραρχίας (6—7 Ταγμάτων) δυνάμεων καὶ ἐν συνεχείᾳ ὀρειβατικοῦ Πυροβολικοῦ. Σὺν τῷ χρόνῳ συγκέντρωσις ὁλοκλήρου τῆς ΧΥ Μεραρχίας, ἐκεῖ καὶ δυνατότης τροφοδοτήσεως τῆς προσπαθείας ταύτης διὰ μιᾶς ἑτέρας Ταξιαρχίας (Ι Μερ]χίας) ἐπὶ πλέον.*

iii. *Ἐκεῖθεν :*

Ὤθησις ἰσχυροῦ συγκροτήματος δυνάμεων ἐν τῇ κατευθύνσει ***ΣΚΙΡΤΣΗ—ΛΙΟΚΟΥ*** *πρὸς ἀποκοπὴν καὶ ἀπαγόρευσιν φυγῆς τῶν ΚΣ διὰ τοῦ αὐχένος* ***ΜΠΑΡΑΣ*** *πρὸς* ***ΑΛΒΑΝΙΑΝ.***

Ὤθησις ἑτέρου ἰσχυροῦ συγκροτήματος δυνάμεων ἀπὸ ***ΚΙΑΦΑ*** *πρὸς* ***ΣΟΥΦΛΙΚΑ—ΣΓΚΟΥΡΟ*** *πρὸς ὑποβοήθησιν τῆς Ι Μεραρχίας (μεῖον Ταξ]χία) ἐνεργούσης ἐν τῇ κατευθύνσει* ***ΤΣΑΡΝΟ—ΚΙΑΦΑ.***

2. *Δὲν μᾶς εὑρίσκει συμφώνους τὸ Σ. Στρατοῦ εἰς τὸν προσδιοριζόμενον διὰ τῆς διαταγῆς του λεπτομερέστατον καταμερισμὸν τῶν ἀποστολῶν τῶν Μεραρχιῶν. Αὐτὸ θεωροῦμεν περιοριστικὸν εὐρείας πρωτοβουλίας τῶν Μεραρχιῶν μάχης. Μία γενικὴ κατεύθυνσις ἐπιθέσεως εἰς ἑκάστην Μεραρχίαν, στηριζομένη εἰς τὴν πρόθεσιν τοῦ Διοικητοῦ τοῦ Σ. Στρατοῦ μὲ ἀνάλυσιν εἰδικῶν ὑποχρεώσεων καὶ ἐντολῶν εἶναι ἱκανοποιητικὴ ἀλλὰ καὶ ἐνδεδειγμένη. Τοῦτο ἰδιαιτέρως εἶναι καταφανὲς διὰ τὴν ΧΥ Μεραρχίαν τῆς Κυρίας προσπαθείας. Ἡ Μεραρχία αὕτη πρέπει νὰ ἀπαλλαγῇ δευτερευουσῶν ἀποστολῶν.*

3. *Σκιαγραφομένου ὡς ἀνωτέρω τοῦ ἑλιγμοῦ Κυρίας προσπαθείας, δὲν παραδεχόμεθα τὴν κατὰ μέτωπον ἐπίθεσιν τῆς Ιης Μεραρχίας, ἐναντίον λίαν ἰσχυροῦ μετώπου (ὀργάνωσις, κατοχὴ) πρὸς κατεύθυνσιν ἀμφιβόλου ἐπιτυχίας. Ἡ πτῶσις τῆς ἰσχυρᾶς ταύτης ἐχθρικῆς τοποθεσίας θὰ συντελεσθῇ διὰ τῆς ἀπὸ* ***ΚΙΑΦΑΣ*** *ἐνεργείας.*

4. *Ἡ ἐξέτασις τοῦ ἐχθροῦ (διάταξις, δυνάμεις, ὀργάνωσις) προοιωνίζει πρόοδον τῆς ἐπιθετικῆς μας προσπαθείας καὶ εἰς βραχὺ χρονικὸν διάστημα, ἐν τῇ κατευθύνσει ΧΥ Μεραρχίας. Τούτου ἐπιτυγχανομένου ὁ* ***ΓΡΑΜΜΟΣ*** *θὰ περιέλθῃ εἰς χεῖρας τῶν Μεραρχιῶν μας τάχιστα καὶ ἄνευ σοβαρῶν ἀπωλειῶν.*

5. *Διὰ τὴν κατεύθυνσιν τῆς ΙΧ Μεραρχίας, νὰ προσδιορίζεται ὡς πρῶτος καὶ κύριος ἀντικειμενικὸς σκοπὸς τὸ ὕψωμα* ***ΠΟΡΤΑ ΟΣΜΑΝ*** *(Ν. 0735), ἑκατέρωθεν τοῦ ὁποίου αἱ πρὸς* ***ΑΛΒΑΝΙΑΝ*** *συγκοινωνίαι.*

6. *Φρονοῦμεν ὅτι αἱ ἀπὸ Νότου διατεθεῖσαι δυνάμεις δὲν εἶναι ἐπαρκεῖς διὰ τὰς τεθείσας ἀποστολὰς καὶ ἰδίᾳ πρὸς ἀπαγόρευσιν διαφυγῆς πρὸς Νότον. Καθ' ἡμᾶς ἀναγκαιοῖ ἐπὶ πλέον τοὐλάχιστον μία Ταξιαρχία.*

7. *Ἀναλόγως πρὸς τὸν ἀνωτέρω προτεινόμενον ἑλιγμὸν πρέπει νὰ εἶναι καὶ ἡ κατανομὴ τῶν ἀποστολῶν Πυροβολικοῦ.*

Ἀντιστράτηγος ***ΒΕΝΤΗΡΗΣ***

Ὁ ΑΡΧΙΣΤΡΑΤΗΓΟΣ συνεφώνησεν ἐν γενικαῖς γραμμαῖς μὲ τὰ παρὰ τοῦ ΣΗΔΜ προτεινόμενα καὶ ἐξέδωσεν τὴν κατωτέρω ὑπ' ἀριθμ. 245257]Φ. 4009]39]18-8-49 Διαταγήν του, διὰ τὴν συμπληρωματικὴν μελέτην τοῦ Σχεδίου, τὴν συγκεντρωτικὴν δρᾶσιν τοῦ Πυρ]κοῦ καὶ τῆς Ἀεροπορίας καὶ τὴν συγκεντρωτικὴν διεύθυνσιν τοῦ ἀγῶνος παρὰ τοῦ Σ.Σ.

. . . . . .

Ἐπὶ τοῦ ὑποβληθέντος Σχεδίου ΠΥΡΣΟΣ Γ' διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. Α. Α. Π. 180]16-8-49 ἀναφορᾶς ΣΗΔΜ.

1. *Συμφωνοῦμεν ὅτι ἡ κυρία προσπάθεια τοῦ Σώματος δέον νὰ ἀποβλέπῃ εἰς τὴν αἰφνιδιαστικὴν κατάληψιν ΚΙΑΦΑΣ διὰ δημιουργίας ἰσχυροῦ ἐμβόλου ἐν τῇ κατευθύνσει ΠΥΡΓΟΣ—ΤΡΙΑ ΣΥΝΟΡΑ—ΤΣΙΟΥΜΙΑ—ΚΙΑΦΑ.*
2. *Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον συνιστῶμεν:*

α) Ὅπως ἡ κατεύθυνσις αὕτη προικοδοτηθῇ διὰ δυνάμεων ὥστε νὰ ὑπάρχῃ ἐπάρκεια διὰ τὴν δημιουργίαν τοῦ ἐμβόλου καὶ τὴν διαρκῆ τροφοδότησιν ἄνευ ἀπωλείας χρόνου πολυτίμου.

β) Ὅπως αἱ ἐνέργειαι τῆς Ι καὶ ΙΧ Μεραρχιῶν ἀποβλέπουν εἰς τὴν ὑποβοήθησιν τῆς κυρίας προσπαθείας.

γ) Ὅπως συστηθῇ εἰς τὰς ΧΥ—Ι καὶ ΙΧ Μεραρχίας ἵνα μὴ κατατρίβωνται διὰ τὴν κατάληψιν ἢ ἐκκαθάρισιν μὴ οὐσιωδῶν σημείων στηρίγματος τῶν μετόπισθεν, ἀλλὰ κατευθύνονται διὰ τοῦ ὄγκου τῶν δυνάμεων ἑκάστη ἐν τῇ κατευθύνσει, ἥτις ἐξυπηρετεῖ τὸν κύριον ἐλιγμόν, δηλαδὴ τὴν διάσπασιν τῆς τοποθεσίας εἰς ΚΙΑΦΑΝ καὶ μετὰ τὴν πραγματοποίησιν τοῦ ρήγματος τούτου στροφὴν τῶν δυνάμεων, ἐν εἴδει ρεπιδίου, διὰ τὴν ἐκκαθάρισιν καὶ τὴν κατὰ τὸ δυνατὸν ἀποκοπὴν τῆς διαφυγῆς εἰς ΑΛΒΑΝΙΑΝ.

Δηλαδὴ συγκεκριμμένως συνιστῶμεν τὰ κάτωθι:

i. **ΧΥ Μεραρχία.**

Νὰ δύναται νὰ διαθέσῃ ὄπισθεν τῆς Μ.Κ. δύναμιν δύο Ταξιαρχιῶν, ἀποφεύγουσα τὴν ἀπασχόλησιν δυνάμεων εἰς δευτερεύοντας ἀντικειμενικοὺς σκοπούς.

ii. **Ι Μεραρχία.**

Ἡ ἐνέργεια κατὰ ΤΣΑΡΝΟ θεωρεῖται ἀπαραίτητος διὰ τὴν καθήλωσιν τῶν ἐχθρικῶν δυνάμεων.

Ὁποσδήποτε ὅμως δέον νὰ καταβληθῇ προσπάθεια τῆς Μεραρχίας διὰ τὴν προώθησίν της πρὸς τὴν κατεύθυνσιν ΣΓΚΟΥΡΟ — ΣΟΥΦΛΙΚΑΣ χωρὶς νὰ ἀναμένῃ τὴν κατάληψιν τοῦ ΤΣΑΡΝΟ.

iii. **ΙΧ Μεραρχία.**

Νὰ τροφοδοτήσῃ τὴν κατεύθυνσιν ΣΑΗΜΝΙΤΣΑ — ΚΟΥΡΙΑ — ΦΛΑΜΠΟΥΡΟ καὶ ἀνατολικῶς διὰ μεγαλυτέρων δυνάμεων ὥστε νὰ ὑποβοηθήσῃ πλέον ἀποτελεσματικῶς τὸ ἔργον τῆς Ιης Μεραρχίας.

δ) Δὲν ἀπαιτεῖται ἐνίσχυσις τῆς ΥΙΙΙ Μεραρχίας δι' ἑτέρας Ταξιαρχίας.

Κρίνομεν ὅτι ὅλαι αἱ δυνάμεις (ΙΧ—Ι—ΧΥ—Μ.Κ.) δέον νὰ δράσουν εἰς τὸν Βόρειον ΓΡΑΜΜΟΝ ὡς τὸ Σῶμα Στρατοῦ καθορίζει τοῦτο, ὑπὸ τὰς ἀνωτέρω ὅμως καθορισθείσας προϋποθέσεις.

Ἡ καταδίωξις τῶν τυχὸν πρὸς Νότον μελλόντων νὰ διαφύγουν θὰ ἀναληφθῇ ὑπὸ τῶν ἐπὶ τόπου δυνάμεων ἐνισχυομένων ἐν ἀνάγκῃ διὰ μέρους τῆς ἐφεδρείας ΑΡΧΙΣΤΡΑΤΗΓΟΥ.

ε) Συνιστῶμεν τὴν ἐπίτευξιν συγκεντρωτικῆς δράσεως τοῦ Πυροβολικοῦ καὶ Ἀεροπορίας διὰ τὴν βιαίαν πραγματοποίησιν ρήγματος, ἂν παραστῇ πρὸς τοῦτο ἀνάγκη.

3. *Κατὰ συνέπειαν τὸ Σ.Σ. νὰ ἐκδώσῃ πρὸς τὰς μονάδας του συμπληρωματικὰς διαταγὰς ὑπὸ τὸ πνεῦμα τοῦτο.*
4. *Ἰδιαιτέρως τονίζομεν ὅτι πλέον τοῦ καταρτισθέντος σχεδίου εἰς τὴν ἐπιχείρησιν ταύτην θὰ ἔχῃ ἰδιάζουσαν σημασίαν ἡ διεύθυνσις τοῦ ἀγῶνος ὑπὸ*

τοῦ Σ.Σ. καὶ τῶν Μεραρχιῶν καὶ ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου δὲν ἀμφιβάλλομεν ὅτι θὰ καταβληθῇ [illegible] προσπάθεια.

Ἐκμετάλλευσις πάσης [illegible]καιρίας, διείσδυσις, ἄμεσος τροφοδότησις πάσης κατευθύνσεως, ἥτις μᾶς ἄγει εἰς τὸν ἐπιδιωκόμενον σκοπόν.

Ριψοκινδύνευσις ἂν παρουσιασθῇ εὐκαιρία καὶ τὸ ἀπαιτεῖ ἡ κατάστασις.

Ἀρχιστράτηγος Α. ΠΑΠΑΓΟΣ

88. Ἐνῷ πράγματι εἶχεν ληφθῆ ἀπόφασις τοῦ Α΄ Σ.Σ. νὰ κατευθύνῃ τὸν ἑλιγμὸν τῆς ἐπιθέσεως μὲ τὴν κυρίαν προσπάθειαν διὰ τοῦ ἀριστεροῦ ἐν τῇ κατευθύνσει ΠΥΡΓΟΣ (Ν. 2024) — ΤΡΙΑ ΣΥΝΟΡΑ — ΤΣΙΟΥΜΙΑ (Ν. 1123) — ΚΙΑΦΑ νεώτεραι ἐμπεριστατωμέναι ἐπιτελικαὶ ἀναγνωρίσεις τοῦ Α΄ Σ.Σ. καὶ τῆς ΙΙΙ Μεραρχίας Καταδρομῶν ἐνεργηθεῖσαι παρὰ τοῦ Ἀντισυνταγματάρχου ***Καραδῆμα Παν.*** καὶ Ὑποστρατήγου ***Καλίνσκη Ἀντ.*** καὶ λεπτομερὴς μελέτη ἀπὸ παρατηρητηρίου τῆς κατευθύνσεως ταύτης κατέδειξεν ὅτι:

α) Ἡ περιοχὴ μεταξὺ τῆς κορυφογραμμῆς ΣΟΥΦΛΙΚΑΣ—ΤΣΙΟΥΜΙΑ — ΚΙΑΦΑ — ΑΡΕΝΕΣ καὶ τοῦ ΣΑΡΑΝΤΑΠΟΡΟΥ ποταμοῦ ἦτο παθητικὴ ζώνη, κατὰ τὸ πλεῖστον βραχώδης καὶ ἀπροσπέλαστος εἰς τὸ ἐπιτιθέμενον πεζικόν, μὴ ἐπιτρέπουσα τὴν ἀνάπτυξιν καὶ τὰς μετατοπίσεις τοῦ Πυροβολικοῦ.

β) Μόνον στεναὶ ὁδεύσεις ὡδήγουν πρὸς τὴν κορυφογραμμὴν ΕΠΑΝΩ ΑΡΕΝΕΣ—ΤΣΙΟΥΜΙΑ— ΚΙΑΦΑ, αἵτινες ὅμως ἐβάλοντο δραστικῶς σχεδὸν καθ' ὅλον τὸ μῆκος καὶ μέχρι τοῦ ΣΑΡΑΝΤΑΠΟΡΟΥ. Ἐπὶ τῶν ὁδεύσεων τούτων πᾶσα κίνησις, εἴτε κατὰ τὴν ἡμέραν, εἴτε κατὰ τὴν νύκτα ἦτο καταδικασμένη εἰς ἀποτυχίαν, καθ' ὅσον εἶχον ὀχυρωθῆ ἰσχυρῶς κατὰ βάθος.

89. Ἡ ΙΙΙ Μεραρχία Καταδρομῶν ὑπέβαλεν κατόπιν Διαταγῆς τοῦ ΑΡΧΙΣΤΡΑΤΗΓΟΥ τὰς κατωτέρω προτάσεις ἐπὶ τῆς χρησιμοποιήσεώς της:

Εἰς ἐκτέλεσιν Α.Π. 231710]4029]39]ΓΕΣ]Α1 Δ]γῆς ὑποβάλλομεν προτάσεις διὰ τὴν καλλιτέραν κατὰ τὴν κρίσιν ἡμῶν, χρησιμοποίησιν τῶν δυνάμεων Καταδρομῶν κατὰ τὸ δεύτερον μέρος τῆς ἐπιχειρήσεως «ΠΥΡΣΟΣ», ἐντὸς τῶν προθέσεων τοῦ Σ. Στρατοῦ ὡς αὗται διατυποῦνται εἰς τὴν ὑπ' ἀριθ. Α.Π.Φ. 3]22]ΤΣ Διαταγὴν Ἐπιχειρήσεων.

Πρόθεσις τοῦ Σ.Σ. εἶναι πλὴν τῶν ἄλλων ἀφ' ἑνὸς ἡ συντριβὴ τῶν ἐπὶ τοῦ ΓΡΑΜΜΟΥ ΚΣ δυνάμεων, ἀφ' ἑτέρου ἡ παρεμπόδισις εἰσόδου νέων τοιούτων κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν ἐπιχειρήσεων.

Πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν προθέσεων τούτων τοῦ Σ.Σ. ἐν τῷ μέτρῳ τοῦ δυνατοῦ, ἐπιβάλλεται ἡ ταχυτέρα δυνατὸν κατάληψις δι' ἰσχυρῶν δυνάμεων τῶν ἐπὶ τῆς μεθορίου ὁδεύσεων ἀπὸ τοῦ ὑψ. 2520 καὶ πρὸς Β. καὶ τοῦτο πρὸ τῆς ἀπωθήσεως εἰ δυνατόν, τῶν ἐπὶ τῆς κυρίας γραμμῆς ἀμύνης τοῦ ἐχθροῦ δυνάμεων πρὸς Δ.

Ἐπιτυχὴς ἐκπλήρωσις τῆς ἀποστολῆς ταύτης θὰ ἔχῃ προσέτι τὸ οὐσιωδέστατον ἀποτέλεσμα ὅτι θὰ κλονίσῃ ἐκ βάθρων τὴν κυρίαν γραμμὴν ἀμύνης, τὴν σπονδυλικὴν στήλην τῆς ἀντιστάσεως τοῦ ἐχθροῦ.

Ἡ ἀποστολὴ αὕτη φρονοῦμεν ὅτι δέον ν' ἀνατεθῇ εἰς τὰς Δυνάμεις Καταδρομῶν αἵτινες παρέχουσι, λόγῳ εἰδικῶν ἰδιοτήτων περισσοτέρας πιθανότητας ὅτι θὰ φέρωσι αὐτὴν εἰς πέρας.

Ἡ ἀποστολὴ αὕτη τῶν Δυνάμεων Καταδρομῶν εἶναι σύμφωνος πρὸς τὴν διατυπωθεῖσαν γνώμην τοῦ Διοικητοῦ τοῦ Α΄ Σ.Σ. κατὰ τὴν σύσκεψιν τὴν λαβοῦσαν χώραν παρὰ τῇ ἕδρᾳ ΣΗΔΜ τὴν 19-8-49.

Ἡ ἀποστολὴ αὕτη δύναται νὰ ἐκπληρωθῇ, ἐν γενικαῖς Γραμμαῖς καὶ συμφώνως πάλιν πρὸς διατυπωθεῖσαν γνώμην τοῦ Διοικητοῦ τοῦ Σ.Σ. ὡς ἀκολούθως :

Κατὰ τὴν νύκτα τῆς Χ πρὸς Χ + 1 καὶ καθ' ὅλην τὴν Χ + 1 ἡμέραν διάνοιξις Ρήγματος διὰ τῶν Ι καὶ ΙΧ Μεραρχιῶν μεταξὺ ὑψ. 1463 (Ν. 1239) —ΤΣΑΡΝΟ.

Νύκτα τῆς Χ + 1 πρὸς Χ + 2 εἰσόρμησις τοῦ ὄγκου τῶν Δυνάμεων Καταδρομῶν διὰ δύο φαλάγγων διὰ τοῦ ρήγματος μὲ πρῶτον ἀντικειμενικὸν σκοπὸν ΦΛΑΜΠΟΥΡΟ (ὑψ. 1880) ὑψ. 1826 καὶ ἀντέρεισμα ΠΟΡΤΑ—ΟΣΜΑΝ. Δεύτερος ἀντικειμενικὸς σκοπὸς κορυφογραμμὴ ὑψ. 2520 — ΣΚΙΡΤΣΗ — ΚΙΑΦΑ. Πρὸς πληρεστέραν ἐξασφάλισιν τῆς ἐπιτυχίας τῆς ἀποστολῆς ταύτης ἐπιβάλλεται ἀπαραιτήτως κατὰ τὴν γνώμην ἡμῶν, ἀφ' ἑνὸς μὲν ἡ διάθεσις τοῦ συνόλου τῶν Δυνάμεων Καταδρομῶν (5 Μοῖραι), ἀφ' ἑτέρου ἡ ταχεία προώθησις ὄπισθεν αὐτῶν τῶν διαθεσίμων δυνάμεων Πεζικοῦ.

Τοῦτο δὲ διότι διὰ τὴν ἐξασφάλισιν τῆς συνεχείας τῆς προσπαθείας πρὸς τοὺς ἀντικειμενικοὺς σκοποὺς μετὰ τῆς ἀρχικῆς ὁρμῆς, ἐπιβάλλεται ἡ δύναμις ἑκάστης φάλαγγος νὰ εἶναι δύο Μοιρῶν, ἵνα ὑπάρχῃ ἡ δυνατότης ἐναλλαγῆς τῶν ἐν πρώτῃ γραμμῇ τμημάτων, μία δὲ μοῖρα ὡς ἐφεδρεία εἰς διάθεσιν Διοικητοῦ Μεραρχίας πρὸς ἀντιμετώπισιν παντὸς ἀπροόπτου.

Ἐπίσης ἡ προώθησις διαθεσίμων δυνάμεων Πεζικοῦ ἐπιβάλλεται διὰ τὴν ἐξασφάλισιν τῆς κατοχῆς τῆς ὀροθετικῆς Γραμμῆς.

Ἐφ' ὅσον τὸ Σ.Σ. συμφωνήσῃ ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης δέον νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν ὑποστήριξιν τῆς ἐπιχειρήσεως διὰ τοῦ μεγίστου δυνατοῦ ὄγκου Πυρ]κοῦ μέχρι τοῦ ὁρίου τοῦ βεληνεκοῦς καὶ τῆς ἀεροπορίας, κατὰ προτεραιότητα, πέραν δὲ τοῦ ὁρίου τοῦ βεληνεκοῦς Πυρ]κοῦ διὰ τῆς Ἀεροπορίας μόνον, πάλιν κατὰ προτεραιότητα.

Ὡς πρὸς τὴν διατυπωθεῖσαν γνώμην κατατμήσεως τῶν Δυνάμεων Καταδρομῶν καὶ ἀναθέσεως εἰς Μοίρας ἀποστολῶν Πεζικοῦ καὶ καθ' ἣν ὥραν ὑπάρχει συντριπτικὴ ὑπεροχὴ δυνάμεων Πεζικοῦ ἔναντι τῶν ἐχθρικῶν, εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ διαφωνήσωμεν κατηγορηματικῶς.

Τοιαύτη κατάτμησις θὰ ἀποτελέσῃ κακὴν ἐκμετάλλευσιν τῶν ἰδιοτήτων τῶν δυνάμεων Καταδρομῶν καὶ μείωσιν τῶν πιθανοτήτων ἐπιτυχίας τῆς κυρίας ἀποστολῆς αὐτῶν.

Ἐν τέλει ἐκφράζομεν τὴν εὐχὴν μὲ τὴν παράκλησιν νὰ εἰσακουσθῇ ὅπως ὁ καθορισμὸς ἡμέρας Χ ἐξαρτηθῇ ἐκ τῆς δυνατότητος ὑποστηρίξεως τῶν νέων Ἀεροπλάνων, ἔστω καὶ ἂν τοῦτο ἐπιφέρῃ ἀναβολὴν ἑνὸς ἢ δύο 24ώρων, λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ Μεραρχία Καταδρομῶν, ἐὰν ἡ ἐπιχείρησις ἐξελιχθῇ συμφώνως πρὸς προβλέψεις ἡμῶν, ἀπὸ τῆς πρώτης ἤδη ἡμέρας θὰ στερηθῇ ὑποστηρίξεως Πυρ]κοῦ λόγῳ βεληνεκοῦς.

Ἐν πάσῃ περιπτώσει αἱ δυνάμεις τῆς Μεραρχίας Καταδρομῶν θὰ ἐκτελέσωσι, μὲ τὴν διακρίνουσαν αὐτὰς αὐταπάρνησιν οἱανδήποτε ἀποστολὴν λάβωσιν.

Ὑποστράτηγος ΚΑΛΙΝΣΚΗΣ ΑΝΔΡΕΑΣ

Αἱ προτάσεις αὗται τῆς ΙΙΙ Μεραρχίας Καταδρομῶν, ὑπεβλήθησαν ἱεραρχικῶς παρὰ τοῦ Α΄ Σ.Σ. διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. Φ. 3]34[20-8-49 ἀναφορᾶς του, μὲ τὰς κάτωθι παρατηρήσεις:

1. *Παραμένει ὡς γεγονὸς ἡ πρόθεσις τοῦ Σ.Σ. νὰ φθάσῃ ὅσον τὸ δυνατὸν ταχύτερον εἰς τὰ μετόπισθεν τοῦ ἐχθροῦ καὶ κλονιζομένου τούτου νὰ φθάσῃ ταχύτερον εἰς τὴν τοποθεσίαν ΚΙΑΦΑ—ΓΡΑΜΜΟΣ—ΓΚΟΥΜΠΕΛ—ΠΟΡΤΑ ΟΣΜΑΝ διότι δι' αὐτοῦ ἐξασφαλίζονται οἱ δύο σκοποί.*

— Ἡ παρεμπόδισις διαφυγῆς.

— Ἡ καταστροφὴ τοῦ συμμοριτισμοῦ καὶ πτῶσις οὐχὶ μόνον τοῦ Β. ΓΡΑΜΜΟΥ ἀλλὰ τοῦ ὅλου τούτου.

2. *Μίαν ζωτικὴν κατεύθυνσιν κυρίαν ἀπὸ ἀπόψεως ἐγγύτητος πρὸς τὴν κλεῖδα τῆς τοποθεσίας θεωρεῖ τὴν τοιαύτην ΠΥΡΓΟΥ — ΤΣΙΟΥΜΙΑ — ΚΙΑΦΑΣ. Τὴν τοιαύτην κατεύθυνσιν θὰ ἤθελε νὰ ἴδῃ τροφοδοτουμένην τοὐλάχιστον διὰ μιᾶς Μοίρας Καταδρομῶν διὰ μίαν τυχὸν ἀνάγκην διευκολύνσεως τῆς προχωρήσεως ΧΥ Μεραρχίας (καίτοι ἡ κατεύθυνσις αὕτη εἶναι ἐπαρκῶς τροφοδοτουμένη).*

3. *Ὁ Διοικητὴς τῆς Μεραρχίας παρουσίασε: τὴν μείωσιν δυνάμεων τῶν Μοιρῶν του λόγῳ ἀπωλειῶν εἰς Ἀξ]κοὺς καὶ ὁπλίτας εἰς ἐπιχειρήσεις ΒΙΣΤΙ καὶ συνεπῶς τὴν ὑπὲρ ποτὲ ἀνάγκην χρησιμοποιήσεως τῆς ΙΙΙ Μεραρχίας ὡς συνολικῆς μὴ κατατεμνομένης ποσῶς.*

Δεύτερον δὲν πιστεύει εἰς τὴν ἀπόδοσιν τῶν Μοιρῶν του ἐν τῇ κατευθύνσει ΠΥΡΓΟΣ—ΤΣΙΟΥΜΙΑ.

4. *Λόγῳ τῶν σοβαρῶν τούτων ἐπιχειρημάτων τὸ Σῶμα Στρατοῦ, διὰ τὴν ἀπόδοσιν τῆς Μεραρχίας, δι' ἐκμεταλλεύσεως καὶ τοῦ ἐλαχίστου ρήγματος, παραιτεῖται καὶ τῆς ἀνάγκης τῆς διαθέσεως τῆς Μοίρας ταύτης.*

5. *Πιστεύει ὅτι ἡ ζωτικὴ κατεύθυνσις πρὸς ΤΣΙΟΥΜΙΑ θὰ ἀποδώσῃ τὴν προσδοκωμένην ὠφέλειαν, καθισταμένη πραγματικῶς καιρία διὰ τοῦ ρήγματος τὸ ὁποῖον θὰ δημιουργηθῇ διὰ ΤΣΑΡΝΟ καὶ συνεπῶς διὰ προωθήσεως Μονάδων του πρὸς ΠΟΡΤΑ ΟΣΜΑΝ—ΓΚΟΥΜΠΕΛ—ὕψ. 2520—ΦΛΑΜΠΟΥΡΟ — ΦΑΡΜΑΚΗ — ΚΙΑΦΑ.*

Οὕτω αἱ δύο αὗται κατευθύνσεις ἐπιδιώκουσαι ἕνα καὶ τὸν αὐτὸν ἀντικειμενικὸν σκοπὸν θὰ ἀλληλοσυμπληρωθῶσι, ἀλληλοβοηθούμεναι διὰ τῆς ἀγκιστρώσεως ἢ τῆς καταστροφῆς τῶν ἀντιδράσεων ἐχθρικῶν δυνάμεων.

6. *Συνημμένως τὸ ὁριστικὸν Σχέδιον ἐνεργείας τοῦ Σώματος.*

Θ. ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ
Ἀντιστράτηγος
Διοικητὴς

90. Ἐν τῷ μεταξὺ κατόπιν Διαταγῆς τοῦ Ἀρχιστρατήγου εἰς σύσκεψιν τοῦ Ἀρχηγοῦ ΓΕΣ Ἀντιστρατήγου ΚΟΣΜΑ Γ. καὶ τοῦ Στρατηγοῦ VAN FLEET (Ἀρχηγοῦ τῆς ἐν Ἑλλάδι Στρ]τικῆς Ἀμερικανικῆς Ἀποστολῆς) ἐμελετήθη τὸ ζήτημα τῆς ὀλιγοημέρου ἀναβολῆς τῶν ἐπιχειρήσεων ἐπὶ τῷ σκοπῷ ὅπως ἐπιτευχθῇ ἡ συμμετοχὴ εἰς ταύτας καὶ τῶν ἀναμενομένων ἐξ Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς ἀεροπλάνων HELLDIVERS. Τὰ πληρώματα εἶχον ἤδη ἐπαρκῶς ἐκπαιδευθῇ ἐν ΛΑΡΙΣΗ εἰς τὴν χρησιμοποίησιν τῶν ἀεροπλάνων τούτων, ἐπὶ ἑνὸς μεταφερθέντος ἐνωρίτερον ἐκ ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ ἀεροπλάνου τύπου HELLDIVER. Τελικῶς ἐκρίθη σκόπιμον καὶ ἀπεφασίσθη ὑπὸ τοῦ Ἀρ-

χιστρατήγου ἡ ἐπιβράδυνσις τῆς ἐνάρξεως τῶν ἐπιχειρήσεων κατὰ τοῦ ΓΡΑΜΜΟΥ ἐπὶ πέντε ἡμέρας, ἤτοι τὴν 24ην Αὐγούστου ἀντὶ τῆς 20ης, καὶ οὕτω ἐπετεύχθη ἀφ' ἑνὸς μὲν ἡ συμμετοχὴ τῶν ἀεροπλάνων HELLDIVERS εἰς τὸν ἀγῶνα, (χάρις εἰς τὴν πολύτιμον συμβολὴν τῶν ὁποίων πολὺ αἷμα ἐκερδήθη) ἀφ' ἑτέρου δὲ ἐδόθη ὁ στοιχειωδῶς ἀπαραίτητος χρόνος εἰς τὸ Α΄ Σ.Σ. διὰ τὴν πληρεστέραν ἐκτέλεσιν τῶν ἀναγνωρίσεων καὶ μελέτην τοῦ ἑλιγμοῦ του.

91. Κατόπιν ὅλων τῶν ἀνωτέρω διαπιστώσεων συνεκροτήθη σύσκεψις εἰς τὸν Σ.Δ. τοῦ ΣΗΔΜ, εἰς ἣν πλὴν τοῦ διοικητοῦ καὶ ἐπιτελῶν τοῦ Α΄. Σ.Σ., συμμετέσχον ὁ Ὑπαρχηγὸς τοῦ Γ. Ε. Σ. Ὑποστράτηγος ***Κιτριλάκης Στυλιανὸς*** καὶ ὁ Διευθυντὴς τοῦ Γραφείου Ἐπιχειρήσεων Γ.Ε.Σ. Συν]ρχης Πεζ. ***Παπαθανασιάδης Θεοδόσιος***, καθ' ἣν μετὰ λεπτομερῆ μελέτην ὅλων τῶν παρουσιαζομένων δυσχερειῶν (ἰδίως τοῦ γεγονότος ὅτι ἡ ἀπόρριψις τῆς κατευθύνσεως ΠΥΡΓΟΣ—ΤΣΙΟΥΜΙΑ—ΚΙΑΦΑ, ἐφ' ἧς ἡ κυρία προσπάθεια, ἥτις ἐν τῇ συνολικῇ μελέτῃ ἐφαίνετο ταχυτέρα καὶ προσφερομένη εἰς τὸν αἰφνιδιασμὸν λόγῳ τῆς ἀσθενοῦς κατοχῆς, περιώριζε μοιραίως τὴν ἐκδήλωσιν τῆς κυρίας προσπαθείας εἰς τὸν μόνον ἀπομένον πεδίον μάχης ὀροθετικὴ Γραμμὴ ὕψ. 2520 ΣΚΙΡΤΣΗ—ΚΙΑΦΑ—ΣΟΥΦΛΙΚΑΣ—ΣΓΚΟΥΡΟ—ΑΝΘΡΩΠΑΚΟΣ μὲ φυσικὴν συνέπειαν τὴν κατὰ μέτωπον ἐπίθεσιν κατὰ ΤΣΑΡΝΟ—ΠΑΠΟΥΛΗ) ἐγένετο δεκτὸν ὅτι :

α) Ἦτο ἀναπόφευκτος ἀνάγκη νὰ δημιουργηθῇ ῥῆγμα εἰς τὴν ἐχθρικὴν τοποθεσίαν διὰ τῆς καταλήψεως ΤΣΑΡΝΟ—ΠΑΠΟΥΛΗ καὶ διὰ τοῦ ῥήγματος τούτου προώθησις τῆς ἐπιθετικῆς προσπαθείας πρὸς ΦΛΑΜΠΟΥΡΟΝ μὲ σκοπὸν νὰ ἐξαναγκασθῇ ὁ ἐχθρὸς νὰ δεχθῇ τὴν μάχην εἰς ΤΣΑΡΝΟ—ΠΑΠΟΥΛΗ—ΦΛΑΜΠΟΥΡΟΝ μὲ τὸ μεῖζον μέρος τῶν δυνάμεών του καὶ νὰ ὑποστῇ συντριπτικὴν φθορὰν λόγῳ τῶν ἰσχυροτάτων μέσων τῆς ἐπιθέσεως, ἰδίᾳ τῆς καταθλιπτικῆς μάζης κρούσεως τοῦ πυρ]κοῦ, ὅπερ ἦτο δυνατὸν νὰ ἀναπτυχθῇ ἐν τῇ περιοχῇ ταύτῃ.

Ἡ οὕτω προξενηθησομένη φθορὰ οὐσιαστικῶς θὰ παρέλυεν τὴν θέλησιν πρὸς περαιτέρω ἀντίστασιν τῆς Κομμουνιστικῆς Ἡγεσίας.

β) Ἐπεβάλετο ταυτόχρονος ἰσχυρὰ ἐπίθεσις κατὰ μῆκος τῶν συνόρων ἔνθα μετὰ τὴν κατάληψιν τοῦ ΦΛΑΜΠΟΥΡΟ ἡ κυρία προσπάθεια θὰ κατευθύνετο δραστηρίως πρὸς ΓΚΟΥΜΠΕΛ — ΓΡΑΜΜΟΣ (ὕψ. 2520) μὲ παράκαμψιν ἀπὸ Δυσμῶν τοῦ ἰσχυροῦ ἐδαφικοῦ συγκροτήματος ΣΓΚΟΥΡΟ—ΣΟΥΦΛΙΚΑΣ—ΠΕΤΡΑ—ΜΕΓΑΛΗ ΣΚΑΛΑ καὶ ὑποβοηθητικὴν ἐνέργειαν τῆς κυρίας προσπαθείας ἀπὸ τῆς κατευθύνσεως ΠΥΡΓΟΣ — ΤΣΙΟΥΜΙΑ.

92. Μετὰ τὰ συμπεράσματα τῆς συσκέψεως ταύτης τὸ Α΄. Σ.Σ ἐξεπόνησεν τὴν τελικὴν ἀποφασίν του καὶ ὑπέβαλεν διὰ τῆς Α. Π. Φ. 3]35]20-8-49 ἀναφορᾶς του πρὸς τὸ ΣΗΔΜ τὸ κατωτέρω Σχέδιον ἐνεργείας, τροποποιητικὸν τοῦ πρώτου :

Τροποποίησις ἐπὶ ὑποβληθέντος Α.Π.Φ. 3/22/ΤΣ/15-8-49 Σχεδίου Ἐπιχειρήσεως «ΠΥΡΣΟΣ Γ»

1. *Αἱ τροποποιήσεις τοῦ Σχεδίου ἐπιχειρήσεων Α.Π.Φ.3/22/ΤΣ/15-8-49, ἐγένοντο βάσει τῶν ἀπόψεων τοῦ Δ/τοῦ ΙΙΙ Μεραρχίας, διαπιστώσαντος ἐκ προσωπικῶν ἀναγνωρίσεων ὅτι ἡ κατεύθυνσις ΤΡΙΑ ΣΥΝΟΡΑ—ΚΙΑΦΑ δὲν εἶναι συμφέρουσα διὰ ταχείαν καὶ ἀποφασιστικὴν δρᾶσιν τῆς Μεραρχίας του.*
2. *Βάσει τῶν ἄνω καθορίζονται.*

α) ΓΕΝΙΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ:

i. *Κυρία προσπάθεια Σώματος Στρατοῦ ἐν τῇ γενικῇ κατευθύνσει ΤΑΜΠΟΥΡΙ—ΤΣΑΡΝΟ πρὸς διάρρηξιν καὶ κατάληψιν τῆς ὀχυρωμένης τοποθεσίας ΤΣΑΡΝΟ — ΠΑΠΟΥΛΗ. Μετὰ τὴν ἐπίτευξιν τούτου ἐνέργεια ἐπὶ τῶν κατευθύνσεων.*

ΤΣΑΡΝΟ—ΦΛΑΜΠΟΥΡΟ—χωρίον ΓΡΑΜΜΟΣ—ΦΑΡΜΑΚΗ—ΚΙΑΦΑ—ΜΟΝΟΜΥΛΟΝ—ΦΟΥΣΙΑ—ΠΟΡΤΑ ΟΣΜΑΝ—ΓΚΟΥΜΠΕΛ ὑψ. 2520.

ii. *Τὴν διάρρηξιν τῆς ἄνω τοποθεσίας θὰ ἐνεργήσῃ ἡ Ι Μεραρχία ὡς ἀρχικῶς προεβλέπετο.*

iii. *Τὴν ἐν συνεχείᾳ ἐκμετάλλευσιν ἐπὶ τῶν κατευθύνσεων (ια) καὶ (ιβ) θὰ ἀναλάβῃ ἡ ΙΙΙ Μεραρχία ἐνισχυομένη καὶ διὰ δύο τοὐλάχιστον Ταξιαρχιῶν Πεζικοῦ.*

α) ΑΠΟΣΤΟΛΑΙ ΜΟΝΑΔΩΝ.

i. XV. ΜΕΡΑΡΧΙΑ

Θὰ ἐνεργήσῃ ὡς καθορίζεται ἐν τῇ Α.Π.Φ./3/22/ΤΣ/15-8-49 Διαταγῇ ἐπιχειρήσεων.

ii. Ι. ΜΕΡΑΡΧΙΑ.

Ὁμοίως ὡς καθορίζεται ἐν τῇ αὐτῇ Διαταγῇ, μὲ τὴν προσθήκην νυκτερινῆς ἐνεργείας πρὸς κατάληψιν ΨΩΡΙΑΡΙΚΑ, τὴν νύκτα τῆς Χ ἡμέρας ὥστε τὴν ἕω τῆς Χ + 1 ν' ἀρχίσῃ τὴν κυρίαν της ἐπίθεσιν πρὸς κατάληψιν ΤΣΑΡΝΟ—ΠΑΠΟΥΛΗ.

Αὕτη θὰ ὑποστηριχθῇ διὰ τοῦ συνόλου τοῦ πυρ]κοῦ καὶ τῆς Ἀεροπορίας.

iii. IX. ΜΕΡΑΡΧΙΑ.

iiiα) *Θὰ ἐνεργήσῃ ὡς ἐν τῷ σχεδίῳ προβλέπεται.*

iiiβ) *Ἐπὶ πλέον διετέθησαν ἤδη αὐτῇ.*

Δύο Λόχοι προσκόπων (ΙΧ καὶ Χ Μεραρχιῶν) διὰ τὰς νυκτερινὰς ἐνεργείας.

Ἴλη ἁρμάτων μάχης.

Πυρ]χία 500 Μονάδος Α.]Ἁρμ.

iv. VIII. ΜΕΡΑΡΧΙΑ και 77 ΤΑΞΙΑΡΧΙΑ.

Ὡς καθορίζεται ἐν τῷ ἀρχικῷ σχεδίῳ.

v. III. ΜΕΡΑΡΧΙΑ.

Προωθουμένη ἐγκαίρως ὄπισθεν τῆς Ι Μερ]χίας, θὰ ὑπερβῇ ταύτην μετὰ τὴν κατάληψιν ΤΣΑΡΝΟ—ΠΑΠΟΥΛΗ διὰ δύο Φαλάγγων ἀκολουθουμένων ὑπὸ μιᾶς Ταξιαρχίας Πεζικοῦ ἑκάστης τὴν νύκτα τῆς Χ + 1 ἡμέρας ἐκ τῶν περιοχῶν ΤΣΑΡΝΟ — ΑΓΙΟΣ ΖΑΧΑΡΙΑΣ καὶ ΜΟΝΟΠΥΛΟΝ—ΦΟΥΣΙΑ ἐπὶ τῷ σκοπῷ νὰ καταλάβῃ ἀρχικῶς ΠΟΡΤΑ ΟΣΜΑΝ—ΦΛΑΜΠΟΥΡΟ (Ν090324) καὶ ἀκολούθως στρεφομένη πρὸς Νότον ἐπὶ τῶν γενικῶν κατευθύνσεων:

ΦΛΑΜΠΟΥΡΟ χωρίον ΓΡΑΜΜΟΣ—ΚΙΑΦΑ καὶ ΠΟΡΤΑ ΟΣΜΑΝ—ΓΚΟΥΜΠΕΛ—ὕψ. 2520 νὰ καταλάβῃ τὴν κυρίαν κορυφογραμμὴν ΓΡΑΜΜΟΣ (ὕψ. 2520) ΣΚΙΡΤΣΗ—ΚΙΑΦΑ.

Μεταγενεστέρα ἐνέργειά της καθορισθήσεται βάσει νεωτέρων διαταγῶν Σώματος.

γ) ΕΚΤΕΛΕΣΙΣ

i. *Νυκτεριναὶ ἐνέργειαι ΧΥ, ΧΙ καὶ Ιης Μεραρχιῶν (διὰ Ι μόνον διὰ ΨΩΡΙΑΡΙΚΑ) νύκτα Χ ἡμέρας.*

ii. *Κυρία ἐνέργεια κατὰ ΤΣΑΡΝΟ Ι Μεραρχίας ἕω τῆς Χ + 1 ἡμέρας.*

iii. *Ἐνέργεια ΙΙΙ Μεραρχίας τὴν νύκτα τῆς Χ + 1 ἡμέρας.*

δ) *Τὸ Σῶμα Στρατοῦ θὰ διευθύνῃ ἐκ τοῦ σύνεγγυς τὸν ἀγῶνα τῶν Μεραρχιῶν, ἕτοιμον νὰ ἐπέμβῃ πρὸς ἐκμετάλλευσιν πάσης παρουσιασθησομένης εὐκαιρίας, διὰ τὴν ὁποίαν ἐν ἀνάγκῃ θὰ τροποποιήσῃ προκαθορισθέντα σχέδια.*

Θ. ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ
Ἀντιστράτηγος
Διοικητὴς

Τὸ Σχέδιον τοῦτο ὑπεβλήθη εἰς τὸν ΑΡΧΙΣΤΡΑΤΗΓΟΝ μὲ τὰς κάτωθι παρατηρήσεις τοῦ ΣΗΔΜ.

1. *Αἱ παρατηρήσεις τοῦ ΣΗΔΜ ἐπὶ τῶν τροποποιήσεων Σχεδίου Ἐπιχειρήσεως «ΠΥΡΣΟΣ Γ» τοῦ Α'. Σ. Στρατοῦ Α. Π. 3]35]ΤΣ]20-8-49 συνοψίζονται εἰς τὰ ἑξῆς.*

α) Ἡ κυρία προσπάθεια διακρίνεται ἐν τῷ Σχεδίῳ μόνον πρὸς κατάληψιν τοῦ ΤΣΑΡΝΟ—ΠΑΠΟΥΛΗ. Ἐκεῖθεν αἱ προβλέψεις τοῦ Σ. Στρατοῦ συγκεντροῦνται εἰς μίαν ταχείαν ἐκμετάλλευσιν. Ὀρθὸν εἶναι νὰ καθορισθῇ ἡ κυρία προσπάθεια βαθύτερον καὶ μέχρι τοῦ ἀντικειμενικοῦ σκοποῦ ΓΡΑΜΜΟΣ—ΣΚΙΡΤΣΗ—ΚΙΑΦΑ. Κατὰ συνέπειαν καὶ αἱ ἀποστολαὶ Ι καὶ ΙΧ Μεραρχιῶν.

β) Ἡ κατὰ μῆκος τῶν συνόρων κατεύθυνσις ἐπιθέσεως εἶναι μακρὰ καὶ ἴσως δὲν θὰ σημειώσῃ ταχύτητα ἂν διαδοχικῶς σημειωθῶσιν ἀντιστάσεις. Συμφέρει συνεπῶς μετὰ τὴν διάρρηξιν ΤΣΑΡΝΟ—ΠΑΠΟΥΛΗ καὶ τὴν κατάληψιν τοῦ ΦΛΑΜΠΟΥΡΟ νὰ ἀκολουθηθῇ ἡ κατεύθυνσις ΦΛΑΜΠΟΥΡΟ—ΠΕΤΡΑ—ΣΑΚΟΥΛΙ—ΓΡΑΜΜΟΣ (2520) μὲ ταὐτόχρονον προσπάθειαν καταλήψεως ΓΚΟΥΜΠΕΛ.

Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ αἱ ἐχθρικαὶ ἀντιστάσεις μεταξὺ ΓΚΟΥΜΠΕΛ (Ν. 0533) καὶ ΚΟΝΤΡΑ ΠΟΛΙΓΚΑ (Ν. 1539) ἂν ὑφίστανται καὶ ὅπου ὑφίστανται νὰ ἀγνοηθῶσι τελείως (τελευταία ἐκκαθάρισις).

Βεβαίως ἡ κατεύθυνσις ΤΣΑΡΝΟ—ΦΛΑΜΠΟΥΡΟ—χωρίον ΓΡΑΜΜΟΣ—ΦΑΡΜΑΚΗ—ΚΙΑΦΑ παραμένει καὶ ἐνδείκνυται.

γ) Εἰς τὸ Σχέδιον πρέπει νὰ καθορισθῇ σαφῶς, ἡ ὑποχρέωσις ταχείας κινήσεως πρὸς ΜΠΑΡΑΝ εὐθὺς μετὰ τὴν κατάληψιν τῆς κορυφῆς ΓΡΑΜΜΟΣ (2520). Τοῦτο πρὸς ἀπαγόρευσιν διαφυγῆς τῶν συμμοριτῶν Νοτίου ΓΡΑΜΜΟΥ πρὸς ΑΛΒΑΝΙΑΝ.

δ) Αἱ ἀποστολαὶ τῆς ΧΥ Μεραρχίας δὲν πρέπει νὰ παραμείνωσιν αἱ αὐταὶ ὡς καθωρίσθησαν εἰς τὸ ἀρχικὸν Σχέδιον τοῦ Α'. Σ. Στρατοῦ. Τοῦτο, διότι ἡ Μεραρχία, μόνη καὶ ἄνευ σοβαρᾶς ὑποστηρίξεως διὰ συμπληρωματικῶν μέσων, δὲν θὰ δυνηθῇ ν' ἀνταποκριθῇ εἰς πολλὰς κατευθύνσεις ἐπιθέσεως. Μία κυρία κατεύθυνσις καὶ μικρότεραι καλυπτικαὶ τῆς κυρίας εἶναι ἀρκεταί.

ε) Ἡ ἐν προκειμένῳ ἐπιχείρησις θ' ἀπαιτήσῃ πολλάκις ἀντιμετώπισιν ἀπροόπτων δι' ἐφεδρειῶν. Ἀνάγκη συνεπῶς τὸ Σ. Σ. νὰ ἔχῃ ἀρχῆθεν ἰσχυρὰς ἐφεδρείας.

2. *Γενικῶς ὁ ὅλος ἑλιγμὸς τῆς ἐπιθέσεως πρέπει ν' ἀποβλέψῃ εἰς τὴν παράκαμψιν τοῦ ὀρεινοῦ καὶ ἀποκρήμνου συγκροτήματος ΣΟΥΦΛΙΚΑΣ—ΣΠΑΝΟ—ΠΕΤΡΑ ΜΕΓΑΛΗ καὶ εἰς τὴν ταχείαν κατάληψιν τῆς κορυφογραμμῆς ΓΡΑΜΜΟΣ—ΣΚΙΡΤΣΗ—ΚΙΑΦΑ.*

3. *Αἱ τροποποιήσεις τοῦ Α'. Σ.Σ. εἶναι πολὺ περιληπτικαὶ καὶ ὡς ἐκ τούτου τὸ ΣΗΔΜ δὲν δύναται νὰ ὑπεισέλθῃ εἰς περισσοτέρας λεπτομερείας. Θὰ παρακολουθήσωμεν ἐν τούτοις τὰς διαταγὰς καὶ ὁδηγίας τοῦ Σ. Στρατοῦ καὶ θὰ συμπληρώσωμεν τυχὸν ἐλλείψεις.*

Ἀντιστράτηγος ΒΕΝΤΗΡΗΣ

Ἐπὶ τῶν ἀνωτέρω ἐξεδόθη ἡ κατωτέρω ὑπ' ἀριθ. Α. Α. Π.]245261] Φ.4009]21-8-49 Διαταγὴ ΑΡΧΙΣΤΡΑΤΗΓΟΥ ἔχουσα οὕτω :

1. *Ἡ ἄποψις ἡμῶν ἦτο ὅπως ὁ ἀντικειμενικὸς σκοπὸς ΚΙΑΦΑ—ΣΚΙΡΤΣΗ—ΓΡΑΜΜΟΣ, ὅστις ἀποτελεῖ τὴν σπονδυλικὴν στήλην τῆς τοποθεσίας τοῦ ἐχθροῦ, καταληφθῇ αἰφνιδιαστικῶς διὰ τῆς δημιουργίας ἰσχυροῦ ἐμβόλου ἐν τῇ κατευθύνσει ΠΥΡΓΟΣ—ΤΡΙΑ ΣΥΝΟΡΑ—ΤΣΙΟΥΜΙΑ—ΚΙΑΦΑ ἀποφευγομένου κατὰ τὸ δυνατὸν τοῦ κατὰ μέτωπον ἀγῶνος, ὅστις κατ' ἀνάγκην θὰ ἀγάγῃ εἰς τὸν ἀντικειμενικὸν σκοπὸν τοῦτον βραδύτερον καὶ μὲ ἀπωλείας.*
2. *Ἡ ἀρχικὴ ἐκλογὴ τῆς κατευθύνσεως ΠΥΡΓΟΣ—ΤΡΙΑ ΣΥΝΟΡΑ—ΤΣΙΟΥΜΙΑ—ΚΙΑΦΑ ὑπὸ τοῦ Α'. Σ.Σ., βάσει τῶν πρώτων ἀναγνωρίσεων τοῦ Σ. Στρατοῦ, ὡς κατευθύνσεως κυρίας προσπαθείας, μᾶς εὗρε συμφώνους, διότι εἶναι ἡ συντομωτέρα ἥτις ἄγει εἰς τὸν ἀντικειμενικὸν σκοπόν.*
3. *Κατόπιν ὅμως τῶν νεωτέρων ἐμπεριστατωμένων ἀναγνωρίσεων καθ' ἃς τὸ Σῶμα Στρατοῦ καὶ ἡ Μεραρχία Καταδρομῶν διαπιστώνουν ὅτι ἡ κατεύθυνσις αὕτη λόγῳ ἐδαφικῶν δυσχερειῶν δὲν εἶναι συμφέρουσα, κατ' ἀνάγκην ἡ κυρία προσπάθεια δέον νὰ ἐκδηλωθῇ εἰς τὴν μετὰ τὴν ἄνω κατεύθυνσιν ἐγγυτέραν πρὸς τὸν ἀντικειμενικὸν σκοπὸν γενικὴν κατεύθυνσιν ΤΑΜΠΟΥΡΙ—ΤΣΑΡΝΟ—ΚΙΑΦΑ πρὸς τὴν ὁποίαν δέον νὰ συντρέχουν ἀποφασιστικῶς ἅπασαι αἱ ἐπὶ τῶν παραπλεύρων κατευθύνσεων ἐνεργοῦσαι Μ.Μ. (ΧΥ καὶ ΙΧ Μ.).*
4. *Συγκεκριμμένως ἔχομεν νὰ τονίσωμεν ἐκτὸς τῶν γενικῶν ἀπόψεων καὶ συστάσεων τῶν ἐκτεθεισῶν εἰς τὴν ὑπ' ἀριθ. 245257]18-8-49 Διαταγήν μου τὰ κάτωθι.*

α) Ἡ διὰ βιαίας κρούσεως προσπάθεια πρὸς δημιουργίαν ῥήγματος ὑπὸ τῆς Ιης Μεραρχίας, ἀπὸ ΤΣΑΡΝΟ μέχρι ΠΑΠΟΥΛΗ, νὰ μελετηθῇ λεπτομερῶς καὶ νὰ ἐξασφαλισθῇ ὁπωσδήποτε ἡ ὑποστήριξίς της διὰ τοῦ συνόλου τῶν μέσων Πυροβολικοῦ καὶ Ἀεροπορίας.

Ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ἐφιστᾶται ἰδιαιτέρως ἡ προσοχὴ τοῦ Α'. Σ. Στρατοῦ.

β) Ἡ εἴσδυσις τῆς Μ. Καταδρομῶν εἰς τὰς καθοριζομένας κατευθύνσεις τὴν νύκτα τῆς Χ + 1 πρὸς Χ + 2 νὰ ἐπιδιωχθῇ ὁπωσδήποτε καὶ διὰ τῶν διακένων τὰ ὁποῖα ἤθελον ἐξευρεθῇ, ἔστω καὶ ἂν ὁ ἀντικειμενικὸς σκοπὸς ΤΣΑΡΝΟ—ΠΑΠΟΥΛΗ δὲν καταληφθῇ.

γ) Ἡ ὑποστήριξις τῆς Μεραρχίας Καταδρομῶν διὰ μέσων ὑποστηρίξεως Πυρ]κοῦ καὶ Ἀεροπορίας, νὰ τεθῇ εἰς πρώτην σειρὰν προτεραιότητος καὶ νὰ ἐξασφαλισθῇ ἡ ἄνευ βραδυπορίας παρακολούθησις τῶν φαλάγγων Καταδρομῶν

ὑπὸ τῶν καθορισθεισῶν Ταξιαρχιῶν Πεζικοῦ, ἔστω καὶ ἂν δὲν ὁλοκληρωθῇ μέχρι τότε ὁ ἀντικειμενικὸς σκοπὸς Ι Μεραρχίας.

Τοῦτο εἶναι ἐπιβεβλημένον διὰ νὰ εἶναι δυνατὴ ἡ ὥθησις τοῦ ὑπὸ τῶν Καταδρομῶν δημιουργηθησομένου ἰσχυροῦ ἐμβόλου, ἐπὶ τῆς συντομωτέρας πρὸς τὸν κύριον ἀντικειμενικὸν σκοπὸν ΚΙΑΦΑ ἀγούσης κατευθύνσεως. Ἐξυπονοεῖται ὅτι ἡ ἐκ τοῦ πλευροῦ τῆς ὁροθετικῆς γραμμῆς κάλυψις τοῦ ἐμβόλου τούτου, ἐπιβάλλεται ὁπωσδήποτε νὰ ἀναληφθῇ ὑπὸ Μονάδων Πεζικοῦ.

δ) Δεδομένου ὅτι ἡ ΧΥ Μεραρχία θὰ ἐνεργήσῃ τὴν νύκτα τῆς Χ πρὸς Χ + 1 ἐπὶ τῆς κατευθύνσεως ΠΥΡΓΟΣ — ΤΡΙΑΣΥΝΟΡΑ — ΤΣΙΟΥΜΙΑ—ΚΙΑΦΑ, ἡ δὲ προσπάθειά της δὲν ἀναμένεται ὑπὸ τοῦ Σ. Σ. νὰ ἔχῃ ἄμεσον καίριον ἀποτέλεσμα, ἀλλ' ἔμμεσον τοιοῦτον εἰς τὴν κυρίαν τοιαύτην, φρόνιμον εἶναι νὰ προβλεφθῇ ἂν ἡ ΧΥ Μεραρχία δὲν καταλάβῃ τὸν καθορισθέντα ἀντικειμενικὸν σκοπόν της, ὅπως ἐνισχύσῃ ἀπὸ τῆς ἕω τῆς Χ + 1 ἡμέρας τὴν εἰς τὸ βόρειον ὅριόν της ἐνέργειαν (γειτονικὸν πρὸς Ι Μ.), **τεθῇ δὲ εἰς ταύτην ὑποθήκη ὅπως μὴ χρησιμοποιήσῃ μίαν Ταξιαρχίαν της διὰ νὰ δύναται τὸ Σῶμα νὰ τὴν ἀναλάβῃ ὑπὲρ τῆς κυρίας προσπαθείας του.**

Εἰς τὴν περίπτωσιν καθ' ἣν καταλάβῃ τὸν ἀντικειμενικὸν σκοπόν της, εἰς τὸ Σῶμα Στρατοῦ ἐναπόκειται νὰ ἐκμεταλλευθῇ ἀμέσως τοῦτο.

ε) Καθ' ὅτι ἀφορᾷ τὴν ΙΧ Μεραρχίαν, ἡ κυρία προσπάθειά της δέον νὰ κατευθυνθῇ πρὸς ΦΟΥΣΙΑ—ΦΛΑΜΠΟΥΡΟ (Ν. 090324) ὡς καὶ ἡ ὑπ' ἀριθ. 245257]18-8-49 Διαταγή μου.

5. *Ἐπαναλαμβάνω καὶ αὖθις καλὴ προπαρασκευή, μελετημένα Σχέδια, ἀποφασιστικότης καὶ πρὸ παντὸς διεύθυνσις τοῦ ἀγῶνος.*
6. *Περιττὸν νὰ τονισθῇ ὅτι ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ ἐπιτρέπεται παραβίασις τοῦ Ἀλβανικοῦ ἐδάφους. Καθίστανται ὑπεύθυνοι πρὸς τοῦτο οἱ Διοικηταὶ τῶν Μ. Μονάδων.*
7. *Ἡμέρα Χ οὐχὶ βραδύτερον τῆς 24 τρέχοντος.*
8. *Νὰ κοινοποιηθοῦν καὶ ἡμῖν αἱ βάσει τῆς παρούσης ἐκδοθησόμεναι συμπληρωματικαὶ ὁδηγίαι καὶ διαταγαὶ ἐπιχειρήσεων.*

Ἀρχιστράτηγος Α. ΠΑΠΑΓΟΣ

93. Παρὰ τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Α.Δ.Α. ἐξεδόθη ἡ κατωτέρω Δ]γὴ Ἐπιχειρήσεων διὰ τὴν συμμετοχὴν τῶν Ἀεροπορικῶν δυνάμεων εἰς τὸν ἀγῶνα.

ΔΙΑΤΑΓΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 3

(Συνθηματικὸν «ΠΥΡΣΟΣ Γ'»

Ι. ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ.

α) Ἐχθρὸς. *Ὡς τὸ συνημμένον εἰς τὴν ὑπ' ἀριθ. Α.Π.Φ.3/22/15-8-49 Διαταγὴν τοῦ Α' Σ. Σ., Δελτίον πληροφοριῶν.*

β) Φίλιαι δυνάμεις *: Φίλιαι δυνάμεις τοῦ Α' Σ.Σ., ὧν ἡ δύναμις, σύνθεσις καὶ διατάξις ἐμφαίνονται εἰς τὴν ἀνωτέρω Διαταγὴν Ἐπιχειρήσεων τοῦ Σώματος, θ' ἀναλάβωσιν ἐπιθετικὰς ἐπιχειρήσεις πρὸς συντριβὴν τῶν εἰς τὴν περιοχὴν ΓΡΑΜΜΟΥ Συμμοριακῶν Δυμάμεων.*

Ἡ ἡμερομηνία ἐνάρξεως τῶν Ἐπιχειρήσεων, θέλει γνωσθῇ διὰ Διαταγῆς τοῦ Α'. Σ. Στρατοῦ.

ΙΙ. ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ.

α) Πρόθεσις : *Ἡ ἐξάρθρωσις τῶν ὀργανωμένων τοποθεσιῶν τοῦ ἐχθροῦ, ἡ ἀπαγόρευσις διαφυγῆς πρὸς ΑΛΒΑΝΙΑΝ καὶ ἐκ παραλλήλου ἡ ὑποστήριξις*

τῶν Φιλίων τμημάτων διὰ τὴν ἐκκαθάρισιν καὶ συντριβὴν τῶν ἐν τῇ περιοχῇ ΚΣ.

β) Μέσα — Κατανομή. *Διὰ τὴν πραγματοποίησιν τῶν ἀνωτέρω, ἡ Ἀεροπορία θὰ διαθέσῃ τὰ κάτωθι μέσα :*

i. **Ἐκ τοῦ Ἀεροδρομίου ΚΟΖΑΝΗΣ**

Δύο πλήρεις Μοίρας Μαχητικῶν.
Σμῆνος βομβαρδιστικῶν ΝΤΑΚΟΤΑ ἠλαττωμένης δυνάμεως (3-4 Ἀερ]φη).
2 Σμήνη Ἀναγνωρίσεως (ΧΑΡΒΑΡΤ) ἠλαττωμένης δυνάμεως.
Ὁμάδα φωτογραφικῶν Ἀερ]φῶν.
1 Ἀερ]φος Μεταφορῶν (ΑΝΣΟΝ).
1 Ἀερ]φος Α 17.

ii. **Ἐκ τοῦ Ἀεροδρομίου ΑΡΓΟΥΣ**

Σμῆνος Συνεργασίας μετὰ Πυροβολικοῦ, κατανεμόμενον βάσει τῶν ἀναγκῶν μεταξὺ ΚΟΝΙΤΣΗΣ—ΑΡΓΟΥΣ (ΕΠΑΡ—ΑΩΠ).
Ἓν (1) Ἀερ]φος Α 17 δι' ἀνάγκας τοῦ Ἐπιτελείου Α'. Σ. Στρατοῦ.
Πιθανῶς κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας τῶν ἐπιχειρήσεων Σμῆνος Μαχητικῶν ἠλαττωμένης δυνάμεως.

iii. **Ἐκ τοῦ Ἀεροδρομίου ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ.**

Ἐνδεχομένως κατὰ 2αν Φάσιν.
Μία Μοῖρα Μαχητικῶν.
1—2 Ἀερ]φη Ἀναγνωρίσεως (ΧΑΡΒΑΡΤ).
Ἓν (1) ΑΝΣΟΝ δι' ἀνάγκας Μεταφορῶν.

iv. **Ἐκ τῶν Ἀεροδρομίων ΣΕΔΕΣ—ΛΑΡΙΣΗΣ—ΕΛΕΥΣΙΝΟΣ**

Ἀεροσκάφη ρίψεων κατανεμόμενα ὡς κάτωθι :
3—4 εἰς Α.Β.Α.
3 εἰς Α.Β.Σ.
Ὑπόλοιπα εἰς Α.Β.Ε.
Τὸ Ὑγειονομικὸν ΑΝΣΟΝ καὶ τὸ τῶν μεταφορῶν εἰς Ἀεροδρόμιον ΛΑΡΙΣΗΣ.

γ) Ἀποστολαί. *Αἱ καθοριζόμεναι εἰς τὸ Γενικὸν Σχέδιον τῆς Ἀεροπορίας. Συγκεκριμμένως :*

i. **Πρὸ τῆς Χ ἡμέρας.**

Ἀναγνωρίσεις φωτογραφικαὶ καὶ ὄψεως.
Βομβαρδισμοὶ βάσει καταρτιζομένου ὑπὸ τῆς ΑΔΑ]ΚΖ προγράμματος, ἐπὶ στόχων καθοριζομένων ὑπὸ ΔΑΥ]Α ἐν συνεννοήσει μετὰ τοῦ Στρατοῦ.

ii. **Κατὰ τὴν Χ ἡμέραν.**

Ὑποστήριξις τῆς κυρίας κατευθύνσεως τῆς Ι Μεραρχίας δι' ὅλων τῶν μέσων τῆς Ἀεροπορίας.
Ἡ ὑποστήριξις θὰ παρέχηται μέχρι καταλήψεως τοῦ ἀντικειμενικοῦ σκοποῦ καὶ ἑδραιώσεως τῶν τμημάτων.
Ἐξουδετέρωσις ἐχθρικῶν πυρ]χιῶν, αἵτινες θὰ ἐκδηλωθοῦν εἰς περιοχήν, εἰς ἣν δὲν θὰ δύναται νὰ βάλῃ τὸ φίλιον πυρ]κὸν λόγῳ βεληνεκοῦς ἢ λόγῳ ἐπεμβάσεως τῆς Ἀεροπορίας.
Ἐπιτήρησις πεδίου μάχης.

iii. *Κατὰ τὰς λοιπὰς ἡμέρας ἀναλόγως τῆς ἐξελίξεως τῆς καταστάσεως καὶ βάσει σχεδίου ὅπερ ὁ ΔΑΥ]Α θὰ θέτῃ ἐγκαίρως ὑπὸ τὴν ἔγκρισιν τῆς ΑΔΑ]ΚΖ.*

III. ΤΡΟΠΟΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΕΩΣ ΤΟΥ ΠΕΖΙΚΟΥ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑΝ ΦΑΣΙΝ ΤΗΣ ΕΠΙΘΕΣΕΩΣ

Ὡς αἱ ὑπ' ἀριθ. ΑΔΑ]ΚΖ]32]ΕΠΙΤ]Α.18 ὁδηγίαι.

IV. ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ

Ὡς εἰς παράγραφον ΙΥ ὑπ' ἀριθ. 2]ΑΑ 19]3-8-49 Διαταγῆς Ἐπιχειρήσεων ΑΔΑ]ΚΖ.

V. ΔΙΑΒΙΒΑΣΕΙΣ

Ὡς εἰς παράγραφον Υ τῆς ἀνωτέρω Διαταγῆς.

VI. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ

Ὡς αἱ ἐκδοθεῖσαι σχετικαὶ Διαταγαὶ Α.Δ.Α.

VII. ΕΙΔΙΚΑΙ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Ὡς εἰς παράγραφον ΥΙΙ τῆς ὑπ' ἀριθ. 2]ΑΑ 19]3-8-49 Διαταγῆς Ἐπιχειρήσεων Α.Δ.Α.]ΚΖ.

Ἰδιαιτέρως ἐφιστῶμεν τὴν προσοχὴν τοῦ ΔΑΥ]Α ἐπὶ τῶν κάτωθι:

1. *Ὅτι διὰ πᾶσαν προσχεδιασμένην ἐπιχείρησιν, πρέπει νὰ ἔρχεται ἐγκαίρως εἰς ἄμεσον ἐπαφὴν μετὰ τοῦ Διοικητοῦ τῆς Μεραρχίας τῆς κυρίας προσπαθείας τοῦ Ἐλεγκτοῦ Ἀέρος, πρὸς κανονισμὸν ὅλων τῶν λεπτομερειῶν τῆς ὑποστηρίξεως.*
2. *Ὅτι διὰ ἀπροόπτους στόχους καὶ ἀνάγκας θ' ἀπευθύνεται εἰς ΑΔΑ]ΚΖ.*
3. *Ὅτι ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ θὰ ἐκφεύγῃ τῶν τεθεισῶν ἀρχῶν κατὰ τὴν χρησιμοποίησιν τῶν Μέσων.*
4. *Ὅτι εἰς περίπτωσιν ἀνάγκης ὑποστηρίξεως περισσοτέρων τῆς μιᾶς προσπαθειῶν, θὰ ὑποδεικνύῃ εἰς τὸν Δ]τὴν τοῦ Σ. Στρατοῦ τὴν εἰ δυνατὸν ἐν χρόνῳ κλιμάκωσιν τούτων.*
5. *Ὅτι ἐν περιπτώσει κακῆς χρησιμοποιήσεως τῶν Μέσων θὰ ἐπεμβαίνῃ ἡ Α.Δ.Α.*
6. *Ὅτι δέον μετὰ προσοχῆς καὶ ἀναλόγως τῆς φύσεως τοῦ στόχου νὰ χρησιμοποιοῦνται τὰ Μέσα πυρός.*

ΣΗΜΕΙΩΣΙΣ Διὰ τὴν 2αν Φάσιν θέλῃ ἐκδοθῇ νεωτέρα Διαταγὴ ἡμῶν.

ΚΕΛΑΪΔΗΣ ΕΜ.
Σμήναρχος
Ἀρχηγὸς Α.Δ.Α.

94. Τέλος ἐξεδόθη ἡ ὑπ' ἀριθ. Α. Π. Φ. 36]21-8-49 τελικὴ Διαταγὴ Ἐπιχειρήσεων «ΠΥΡΣΟΣ Γ'» τοῦ Α'. Σ. Σ., δυνάμει τῆς ὁποίας ἀπὸ 21.30 Ω τῆς 24-8-49 ἤρξατο ἡ ἐπίθεσις κατὰ ΓΡΑΜΜΟΥ. Τὴν ἰδίαν δὲ ἡμέραν τὸ ΣΗΔΜ. ἐκοινοποίησεν τὸ ὑπ' ἀριθμ. Α. Π. 3356]21-8-49 Σῆμα πρὸς ἁπάσας τὰς ὑπὸ τοῦ Α'Σ.Σ. δυνάμεις, ἔχον οὕτω:

Ἡ καλὴ Μοῖρα καὶ ἡ ἀγάπη ὅλων μας, σᾶς ἐπιφυλάσσει τὸ μοναδικὸν προνόμιον, νὰ θέσετε τὴν πλάκα εἰς τὸν τάφον τῶν προδοτῶν τοῦ Γένους στοπ. Γρήγορα ἐπιταγὴ τῆς Ἑλλάδος στόπ. Σᾶς κατευθύνει ἡ ἐνδοξοτέρα μορφὴ τῶν ἡμερῶν μας, ὁ ἀρχιστράτηγος, ὁ ὁποῖος ὥπλισε μὲ ἄφθονα μέσα καὶ μὲ ἀσφάλειαν τὰς στιβαρὰς χεῖρας σας στόπ. Σᾶς εὐλογεῖ ὁ Βασιλεύς στόπ. Ἔχετε ἄμεσον ὁδηγόν σας ἱκανώτατον καὶ πλέον καλορίζικον ἀπὸ 1940 καὶ ἐφεξῆς, τὸν ἀντιστράτηγον διοικητὴν τοῦ Α' Σ. Στρατοῦ στόπ.

Ἀντιστράτηγος ΒΕΝΤΗΡΗΣ

ΑΠΟΦΑΣΙΣΘΕΙΣ ΕΛΙΓΜΟΣ—ΓΕΝΙΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΙ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ

95. Τελικῶς αἱ γενικαὶ γραμμαὶ τοῦ ἀποφασισθέντος Σχεδίου Ἐνεργείας συνοψίζονται ὡς ἀκολούθως:

α) Ἡ ὅλη ἐπιχείρησις θὰ διεξήγετο εἰς Φάσεις τρεῖς (3).

i. ***Πρώτη Φάσις***

Κατάληψις τοῦ Βορείου τμήματος τοῦ ΓΡΑΜΜΟΥ μέχρι καὶ τῆς κορυφογραμμῆς ὑψ. 2520—ΣΚΙΡΤΣΗ—ΚΙΑΦΑ—ΑΝΩ ΑΡΕΝΑ, μὲ ταὐτόχρονον παραπλανητικὴν ἐνέργειαν ἐπὶ τοῦ Νοτίου ΓΡΑΜΜΟΥ καὶ ἀπαγόρευσιν διαφυγῆς τῶν ΚΣ Ν. τοῦ ΣΑΡΑΝΤΑΠΟΡΟΥ. Συγκέντρωσις πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον τῶν ἀπαραιτήτων μέσων, ἐξασφαλιζομένης τῆς χρησιμοποιήσεως συγκεντρωτικῶς κατὰ μάζας τοῦ συνόλου σχεδὸν τοῦ Πυροβολικοῦ καὶ τῶν πυρῶν τῆς Ἀεροπορίας.

ii. ***Δευτέρα Φάσις***

Ἑδραίωσις ἐπὶ τοῦ Βορ. ΓΡΑΜΜΟΥ καὶ ἐκκαθάρισις τοῦ Νοτίου τοιούτου.

iii. ***Τρίτη Φάσις***

Ἑδραίωσις ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ ΓΡΑΜΜΟΥ, ἐξασφάλισις τῶν μετὰ τῆς ΑΛΒΑΝΙΑΣ συνόρων καὶ ταὐτόχρονος ριζικὴ ἐκκαθάρισις τῶν μετόπισθεν περιοχῶν.

β) ΑΝΑΛΥΣΙΣ ΠΡΩΤΗΣ ΦΑΣΕΩΣ (Ἐλιγμὸς)

i. Κατὰ τὴν νύκτα τῆς Χ ἡμέρας, ἰσχυρὰ αἰφνιδιαστικὴ ἐνέργεια ἐφ' ὁλοκλήρου τοῦ μετώπου ἐπὶ τῷ σκοπῷ βαθείας διεισδύσεως τῶν τμημάτων εἰς τὰ μετόπισθεν τῶν ἐχθρικῶν ἀντιστάσεων διὰ μέσου τῶν διακένων ἐπὶ τῶν κατευθύνσεων:

—ΠΥΡΓΟΣ - ΤΡΙΑ ΣΥΝΟΡΑ—ΤΣΙΟΥΜΙΑ—ΚΙΑΦΑ.

—Ὕψ. 1425 — ΚΟΝΤΡΑ ΠΟΛΙΓΚΑ — ΚΑΛΥΒΙΑ ΚΑΤΣΑΡΑ—ΓΙΑΝΝΟΧΩΡΙ—ΨΩΡΙΑΡΙΚΑ καὶ κατάληψις μέχρι τῆς Χ+1 ἡμέρας τῶν κόμβων ΑΝΩ ΑΡΕΝΑ— ΤΣΙΟΥΜΙΑ — ΚΟΝΤΡΑ ΠΟΛΙΓΚΑ — ΜΟΝΟΠΥΛΟΝ—ὑψ. 1463 (Ν. 1239)—ΣΛΗΜΝΙΤΣΑ—ΨΩΡΙΑΡΙΚΑ. Ἐκεῖθεν προσπάθεια κατὰ τὴν Χ+1 ἡμέραν πρὸς ΜΑΥΡΗ ΠΕΤΡΑ—ΚΙΑΦΑ ἀφ' ἑνὸς καὶ ΚΑΛΥΒΙΑ ΚΑΤΣΑΡΑ ἀφ' ἑτέρου, πρὸς κατάληψιν τούτων ἢ ἀγκίστρωσιν σοβαρῶν ἐχθρικῶν ἐφεδρειῶν καὶ διασπορὰν τῶν μέσων ὑποστηρίξεως τῶν ΚΣ, ἰδίᾳ ὅλμων καὶ Πυρ]κοῦ.

ii. Ἀπὸ τῆς ἕω τῆς Χ+1 ἡμέρας μετὰ ἰσχυρὰν προπαρασκευὴν καὶ ὑποστήριξιν διὰ τοῦ συνόλου τῶν μέσων (Πυρ]κοῦ — Ἀεροπορίας), ἐπίθεσις πρὸς διάσπασιν τῆς ἐχθρικῆς τοποθεσίας ΤΣΑΡΝΟ —ΠΑΠΟΥΛΗ—ΟΤΟΡΙΤΣΕ καὶ κατάληψις ταύτης.

iii. Μετὰ τὴν κατάληψιν τῆς τοποθεσίας ταύτης ὑπέρβασις διὰ τῆς ΙΙΙ Μεραρχίας Καταδρομῶν καὶ ταχεῖα κίνησις ἐπὶ τῶν κατευθύνσεων:

—ΠΑΠΟΥΛΗ—ΠΟΡΤΑ ΟΣΜΑΝ—ΓΚΟΥΜΠΕΛ—ΓΡΑΜΜΟΣ.

—ΤΣΑΡΝΟ—ΦΛΑΜΠΟΥΡΟ—χωρίον ΓΡΑΜΜΟΣ—ΦΑΡΜΑΚΗ—ΚΙΑΦΑ πρὸς κατάληψιν τῆς κυρίας κορυφογραμμῆς ὑψ. 2520—ΣΚΙΡΤΣΗ—ΚΙΑΦΑ καὶ ὁλοκλήρωσιν τῆς πρώτης φάσεως τῆς ὅλης ἐπιχειρήσεως.

Προεβλέφθη ἐπίσης ὅτι ἡ διεύθυνσις τοῦ ἀγῶνος καὶ αἱ ἀποφάσεις κατὰ τὴν διάρκειαν αὐτοῦ θὰ ἔπαιζον σημαντικὸν ρόλον διὰ τὴν ἐπιτυχῆ ἔκβασιν τῆς ὅλης ἐπιχειρήσεως, διὰ τοῦτο ἡ ἐπιχείρησις κατὰ ΓΡΑΜΜΟΥ ἔδει νὰ ἐλάμβανεν τὴν ἔντονον μορφὴν τῆς στενῶς διευθυνομένης τοιαύτης παρὰ τοῦ κλιμακίου τοῦ Σ. Στρατοῦ.

ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΘΕΣΕΩΣ—ΔΙΑΤΑΞΙΣ—ΑΠΟΣΤΟΛΑΙ

(Βλέπε σχεδιαγράμματα 4 καὶ 5).

96. XV ΜΕΡΑΡΧΙΑ

α) Δι ἀπαραιτήτων δυνάμεων θὰ κινηθῇ ἐπὶ τῶν κατευθύνσεων:

ΤΡΙΑ ΣΥΝΟΡΑ—ΑΡΑΠΗΔΕΣ (Ν. 1521)—ΕΠΑΝΩ ΑΡΕΝΑ (Ν. 1321) καὶ αὐχένα ΑΡΕΝΑΣ (Ν. 1419) πρὸς κατάληψιν τούτων καὶ κάλυψιν τοῦ ἀριστεροῦ πλευροῦ τῶν δρωσῶν πρὸς ΤΣΙΟΥΜΙΑ—ΚΙΑΦΑ δυνάμεων.

ΜΥΡΟΒΛΗΤΗΣ — ΚΑΡΥΑ (Ν. 1425)—ΓΚΟΥΡΙΤΣΑ (Ν. 1226) ἐπιδιώκουσα ἐκεῖθεν κατάληψιν ΣΟΥΦΛΙΚΑ. Τὴν κατάληψιν ΣΟΥΦΛΙΚΑ νὰ ἐπιδιώξῃ καὶ ἐκ τῆς κατευθύνσεως ΣΤΑΝΗ ΛΑΜΠΡΟΥ (Ν. 1026) ὥστε νὰ καλύπτῃ τὸ δεξιὸν τῶν πρὸς ΚΙΑΦΑ δρωσῶν δυνάμεων.

ΠΡΟΦ. ΗΛΙΑΣ (Ν. 1626)—ΠΡΙΟΝΙ — ΤΣΑΓΚΟΣ ΚΑΡΑΟΥΛΙ (Ν. 1427) — Αὐχὴν ΣΓΚΟΥΡΟ πρὸς κάλυψιν τοῦ δεξιοῦ πλευροῦ τῶν κινουμένων πρὸς ΓΚΟΥΡΙΤΣΑ—ΣΟΥΦΛΙΚΑ δυνάμεων.

β) Ν' ἀπασχολήσῃ καὶ κυκλώσῃ τὰς ἀντιστάσεις ΑΝΘΡΩΠΑΚΟΥ.

γ) Ἐν περιπτώσει ἰσχυρῶν ἐχθρικῶν ἀντιστάσεων εἰς περιοχὴν ΜΑΥΡΗ ΠΕΤΡΑ—ΚΙΑΦΑ νὰ συνεχίσῃ ἀμείωτον πίεσιν πρὸς ἀγκίστρωσιν ὅσον τὸ δυνατὸν περισσοτέρων ΚΣ δυνάμεων ἐπ' ὠφελείᾳ τῶν ἄλλων ἐνεργειῶν.

δ) Ὥρα ἐξορμήσεως: 21.00 ὥρα τῆς Χ ἡμέρας.

97. IX ΜΕΡΑΡΧΙΑ

α) Τὴν 2100 ὥραν τῆς Χ ἡμέρας, διὰ νυκτερινῆς αἰφνιδιαστικῆς ἐνεργείας, ἀπὸ τῆς κατευθύνσεως ὑψ. 1425 (Ν. 1737)—ΚΟΝΤΡΑ ΠΟΛΙΓΚΑ (Ν. 1539)—ΚΑΛΥΒΙΑ—ΜΟΝΟΠΥΛΟΝ νὰ καταλάβῃ τὴν γραμμὴν ΚΑΛΥΒΙΑ ΚΑΤΣΑΡΑ — ΣΛΗΜΝΙΤΣΑ.

β) Διατηροῦσα ἰσχυρῶς τὰ ὑψώματα ΚΟΝΤΡΑ ΠΟΛΙΓΚΑ—ὑψ. 1463 (Ν. 1239)—ΚΑΛΥΒΙΑ ΚΑΤΣΑΡΑ νὰ ἔχῃ τὴν δυνατότητα ταχείας ἐνεργείας:

— Διὰ πλήρους Ταξ]χίας ἐπὶ κατευθύνσεως ΚΑΛΥΒΙΑ ΚΑΤΣΑΡΑ —ΠΟΡΤΑ ΟΣΜΑΝ—ΓΚΟΥΜΠΕΛ καὶ διὰ δυνάμεως Τάγματος τοὐλάχιστον ἐπὶ κατευθύνσεως ΣΛΗΜΝΙΤΣΑ—ΚΟΥΡΙΑ (Ν. 105365) ΦΛΑΜΠΟΥΡΟΝ ἐπὶ σκοπῷ ἀπαγορεύσεως διαφυγῆς ΚΣ πρὸς ΑΛΒΑΝΙΑΝ ἰδίᾳ

διὰ τῶν αὐχένων ἑκατέρωθεν ΠΟΡΤΑΣ ΟΣΜΑΝ (Ν. 055353) δι' ὧν διέρχονται καρροποίητοι ὁδοί.

γ) Εἰσδύουσα ταχέως εἰς τὴν περιοχὴν ΜΟΝΟΠΥΛΟΝ—ΣΛΗΜΝΙΤΣΑ νὰ ἀπειλήσῃ ἀπὸ Βορρᾶ τοὺς τυχὸν εἰσέτι ἀμυνομένους εἰς ΨΩΡΙΑΡΙΚΑ καὶ ΠΟΛΕ ΚΣ.

δ) Νὰ διατηρήσῃ Τάγμα ὡς ἐφεδρείαν τοῦ Σώματος εἰς περιοχὴν ΑΛΕΒΙΤΣΑ.

98. Ι ΜΕΡΑΡΧΙΑ

α) Νὰ καταλάβῃ νύκτα Χ ἡμέρας ΓΚΑΣΙ—ΟΤΟΡΙΤΣΕ

β) Τὴν ἕω τῆς Χ + Ι ἡμέρας κατόπιν ἰσχυρᾶς προπαρασκευῆς Πυρ]κοῦ Ἀεροπορίας—Ὅλμιων νὰ ἐπιτεθῇ πρὸς διάσπασιν τῆς ἐχθρικῆς τοποθεσίας—ΤΣΑΡΝΟ—ΠΑΠΟΥΛΗ—ΟΤΟΡΙΤΣΕ—ΠΟΛΕ καὶ κατάληψιν ταύτης.

γ) Μετὰ κατάληψιν καὶ ἰσχυρὰν ἑδραίωσιν ἐπὶ τῶν ἀντικειμενικῶν σκοπῶν, νὰ κινήσῃ ταχέως τὰς ἀπαραιτήτους δυνάμεις ἐπὶ τῶν κατευθύνσεων:

—ΤΣΑΓΚΟΣ ΚΑΡΑΟΥΛΙ (Ν. 1430) —ΚΟΖΑΚΑΣ πρὸς αὐχένα ΣΓΚΟΥΡΟ.

—ΛΙΑΝΟΤΟΠΙ—ΣΠΑΝΟ (Ν. 1128)—ΣΟΥΦΛΙΚΑΣ ἢ ΦΑΡΜΑΚΗ, ἀναλόγως εὐκολιῶν ἐδάφους, πρὸς ὑποβοήθησιν δεξιοῦ XV Μεραρχίας.

—ΑΓΙΟΣ ΖΑΧΑΡΙΑΣ—ἐρείπια ΒΕΤΕΡΝΙΚ (Ν. 1132) πρὸς ἀποκοπὴν καρροποιήτου.

δ) Μετὰ τὴν κατάληψιν ΤΣΑΡΝΟ—ΠΑΠΟΥΛΗ νὰ τηρήσῃ Ταξ]χίαν (μεῖον Τάγμα) ὡς ἐφεδρείαν καὶ εἰς τὴν διάθεσιν Σ. Στρατοῦ εἰς τὴν περιοχὴν ΑΛΕΒΙΤΣΑ—ΑΜΜΟΥΔΑ. Αὕτη θὰ κινηθῇ τὸ ταχύτερον ὄπισθεν τῆς ΙΙΙ Μεραρχίας ἐν τῇ κατευθύνσει ΒΕΤΕΡΝΙΚΟΥ—ΦΛΑΜΠΟΥΡΟ καὶ ἐκεῖθεν εἴτε πρὸς ΓΚΟΥΜΠΕΛ εἴτε πρὸς χωρίον ΓΡΑΜΜΟΣ—ΦΑΡΜΑΚΗ ἀναλόγως τῶν ἀναγκῶν τῆς ΙΙΙ Μεραρχίας μεθ' ἧς θὰ εὑρίσκεται ἐν στενῷ συνδέσμῳ. Ἡ Ταξιαρχία αὕτη θὰ τελῇ ὑπὸ τὴν διοίκησιν τῆς Ιης Μερ]χίας, διὰ τὴν καλυτέραν ἐκτέλεσιν τῶν διδομένων ἐντολῶν.

ε) Ν' ἀπασχολῇ ζωηρῶς ΑΡΘΡΩΠΑΚΟΝ ἀπὸ τῆς θέσεως ΛΕΥΚΑΔΙ ἰδίᾳ δι' ἀντιαρματικοῦ Πυροβολικοῦ.

99. ΙΙΙ ΜΕΡΑΡΧΙΑ ΚΑΤΑΔΡΟΜΩΝ

α) Μετὰ τὴν κατάληψιν ὑπὸ τῆς Ι Μεραρχίας τῆς τοποθεσίας ΤΣΑΡΝΟ—ΠΑΠΟΥΛΗ νὰ εἶναι ἑτοίμη ὅπως κινηθῇ ταχέως ἐπὶ τῶν κατευθύνσεων: ΤΣΑΡΝΟ—ΦΛΑΜΠΟΥΡΟ καὶ ἐκεῖθεν ἀναλόγως τῆς καταστάσεως, εἴτε πρὸς ΓΚΟΥΜΠΕΛ, εἴτε πρὸς χωρίον ΓΡΑΜΜΟΣ, αὐχὴν ΚΙΑΦΑΣ—ΠΑΠΟΥΛΗ—ΠΟΡΤΑ ΟΣΜΑΝ ἢ ΓΙΑΝΝΟΧΩΡΙ—ΜΟΝΟΠΥΛΟΝ—ΚΟΥΡΙΑ (Ν. 1037)—ΠΟΡΤΑ ΟΣΜΑΝ καὶ ἐκεῖθεν κατὰ μῆκος ὁροθετικῆς γραμμῆς πρὸς ὑψ. 2520.

β) Τελικὸς ἀντικειμενικὸς σκοπὸς ὑψ. 2520 — ΣΚΙΡΤΣΗ — ΚΙΑΦΑ μὲ δυνατότητα κινήσεως, κατόπιν διαταγῆς, ἰδίᾳ ἐπὶ κατευθύνσεως πρὸς Ν. ΚΟΥΚΟΥΛΗ (Ν. 015230) — ΜΠΑΡΑ (Μ. 1820) καὶ ἀποκοπὴν τῶν πρὸς ΑΛΒΑΝΙΑΝ διαβάσεων.

γ) Κίνησις πρὸς ὑπέρβασιν τῆς Ι Μεραρχίας ἐκ τῆς Γραμμῆς ΤΣΑΡΝΟ —ΠΑΠΟΥΛΗ κατόπιν διαταγῆς Σώματος.

δ) Αἱ ἀκολουθοῦσαι δύο Ταξ]χίαι Ι καὶ ΙΧ Μεραρχιῶν διετάχθησαν νὰ ἐκτελῶσιν ταχέως πᾶσαν αἴτησιν βοηθείας τῆς ΙΙΙ Μεραρχίας.

ε) Ἀπὸ τῆς εἰσόδου της εἰς τὸν ἀγῶνα θὰ ἔχῃ τὸ σύνολον τοῦ δυναμένου νὰ τὴν ὑποστηρίξῃ Πυρ]κοῦ καὶ Ἀεροπορίας κατόπιν αἰτήσεως τῆς Μεραρχίας.

100. VIII ΜΕΡΑΡΧΙΑ

α) Νὰ τηρήσῃ σταθερῶς τὰς κατεχομένας θέσεις καὶ θὰ ἀπαγορεύσῃ πᾶσαν διαφυγὴν ΚΣ Νοτίως ΣΑΡΑΝΤΑΠΟΡΟΥ καὶ διὰ τῆς κοιλάδος ΜΑΡΔΙΣΤΑ ἐν συνεννοήσει μὲ 77 Ταξιαρχίαν.

β) Νὰ ἐπιζητήσῃ διὰ νυκτερινῆς ἐνεργείας, τὴν νύκτα Χ ἡμέρας, τὴν κατάληψιν ἀνωνύμου ὑψ. ΖΕΡΜΑΣ (Ν. 159120), ὅπερ νὰ διατηρήσῃ, ὑποβοηθοῦσα οὕτω τὴν ἐνέργειαν τῆς 77 Ταξιαρχίας. Ἐπίσης τὴν ἕω τῆς Χ + 1 ἡμέρας τῇ βοηθείᾳ Ἁρμάτων καὶ Πυροβολικοῦ νὰ καταλάβῃ τὸν ΑΓ. ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΝ (Ν. 0310).

γ) Γενικώτερον ἡ προσπάθειά της ἐπὶ τοῦ συνόλου τῆς ζώνης της, θὰ δίδῃ τὴν ἐντύπωσιν εἰς τοὺς ΚΣ Νοτ. ΓΡΑΜΜΟΥ ἰσχυρᾶς ἐπιθέσεως, πρὸς ἀγκίστρωσιν ἐκεῖ δυνάμεων καὶ διὰ συνεχῶν περιπόλων ἡμέραν καὶ νύκτα, δέον νὰ διαπιστώσῃ ἐγκαίρως τὰς περιπτώσεις ἐκμεταλλεύσεως ἐπὶ τῆς ζώνης της ἄνευ ἀπωλείας χρόνου.

101. Συγκρότημα ΕΠΤΑΧΩΡΙΟΥ (77 Ταξιαρχία)

α) Νὰ συνεχίσῃ τὴν ἤδη ἀποστολήν του, τῆς ἀπαγορεύσεως δηλαδὴ διαφυγῆς ΚΣ διὰ κοιλάδων ΜΑΡΔΙΤΣΑ — ΖΟΥΖΟΥΛΙΩΤΙΚΟΥ — ΕΠΤΑΧΩΡΙΟΥ πρὸς Νότον καὶ ΝΑ.

β) Τὴν ἕω τῆς Χ + 1 ἡμέρας, διὰ δυνάμεως Τάγματος νὰ ἐνεργήσῃ ἐπὶ τῆς κατευθύνσεως:

ΑΓΙΟΣ ΜΗΝΑΣ (Ν. 2315)—ΧΡΥΣΗ—Αὐχὴν ΠΡΙΑΣΜΟΥ πρὸς συγκράτησιν ἐκεῖ δυνάμεων καὶ ὑποβοήθησιν ἐνεργειῶν XV Μεραρχίας.

γ) Νὰ ἔχῃ πάντοτε τὴν δυνατότητα προσβολῆς τυχὸν διαφευγόντων Νοτ. τῆς γραμμῆς ΚΟΥΤΣΟΥΡΟ—ΕΠΤΑΧΩΡΙ—ΠΕΝΤΑΛΟΦΟΝ πρὸς τὰς περιοχὰς ΣΑΜΑΡΙΝΑΣ — ΣΚΟΥΡΤΖΑΣ — ΓΟΜΑΡΑΣ καὶ νοτιώτερον ἐν τῇ ζώνῃ του.

102. ΠΥΡΟΒΟΛΙΚΟΝ — ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ

Ὁ ὄγκος τοῦ Πυρ]κοῦ καὶ τῆς Ἀεροπορίας εἰς χεῖρας τοῦ Σ. Στρατοῦ διὰ χρησιμοποίησιν ἑκάστοτε ὑπὲρ τῆς κυρίας προσπαθείας τοῦ Σώματος.

103. Ἐφεδρεῖαι Σώματος Στρατοῦ.

Μία Ταξ]χία Ι Μεραρχίας εἰς τὴν περιοχὴν ΑΛΕΒΙΤΣΑ—ΑΜΜΟΥΔΑ.

104. Ἐφεδρεία ΑΡΧΙΣΤΡΑΤΗΓΟΥ

XI Μεραρχία, μεῖον Ταξιαρχία εἰς τὴν περιοχὴν ΑΡΓΟΣ ΟΡΕΣΤΙΚΟΝ—ΝΕΑΠΟΛΙΣ.

105. ΕΞΕΛΙΞΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΣ

(Βλέπε Σχεδιάγραμμα ὑπ' ἀριθμ. 5).

Συμβάντα κατὰ τὴν νύκτα 24]25 καὶ 25 Αὐγούστου.

α) ***IX Μεραρχία.***

Τμήματα 42 καὶ 43 Ταξιαρχιῶν ἀπὸ 21.00 ὥρας ἤρξαντο ἐξορμοῦντα ἀπὸ περιοχῆς ὕψ. 1425 (Ν. 170375) καὶ ΓΙΑΝΝΟΧΩΡΙ (Ν. 165358) πρὸς κατάληψιν τῶν διὰ τὴν Μεραρχίαν καθορισθέντων ἀντικειμενικῶν σκοπῶν. Καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς νυκτὸς διεξήχθη σκληρὸς ἀγών. Μέχρι τοῦ γλυκαυγοῦς τὰ τμήματα ταῦτα καταλαβόντα τὰ ἐνδιάμεσα ὑψώματα καὶ ἀντερείσματα προσήγγισαν τὸ ὕψωμα ΚΟΝΤΡΑ ΠΟΛΙΓΚΑ (42 Ταξιαρχία) καὶ ΨΩΡΙΑΡΙΚΑ (Ν. 145355). Κατόπιν ἀγῶνος καὶ τῇ ὑποστηρίξει Πυρ]κοῦ καὶ 'Αεροπορίας τὴν 05.40 ὥραν τῆς 25 Αὐγούστου κατελήφθη ὑπὸ τῆς 42 Ταξ]χίας τὸ ὕψ. ΚΟΝΤΡΑ ΠΟΛΙΓΚΑ, τὴν δὲ 07.00 ὥραν τὸ ὕψ. ΠΙΟΥ (Ν. 1537). Τὴν 0950 κατόπιν σκληροῦ ἀγῶνος τῇ ὑποστηρίξει 'Αεροπορίας κατελήφθη ὑπὸ τῆς 43 Ταξ]χίας τὸ ὕψ. ΨΩΡΙΑΡΙΚΑ.

'Η 42 Ταξ]χία συνεχίσασα ταχέως τὴν κατὰ μῆκος τῶν συνόρων προέλασίν της κατέλαβε κατόπιν ἀγῶνος διαδοχικῶς τὰ ὑψώματα 1463 καὶ τὴν 16.20 ὥραν τὸ ὕψ. ΚΑΛΥΒΙΑ ΚΑΤΣΑΡΑ, ἑδραιωθεῖσα τελικῶς ἐπὶ τῶν κατὰ μῆκος τῶν συνόρων ὑψωμάτων καὶ ἐκπέμψασα ἀναγνωρίσεις πρὸς ὕψ. 1275.

'Ο ἐχθρὸς προέβαλε ἰσχυρὰν ἀντίδρασιν εἰς τὰ ὕψ. ΚΟΝΤΡΑ ΠΟΛΙΓΚΑ καὶ ἰδίως κατὰ τὴν κατάληψιν τοῦ ὕψ. 1463, ὅπου καὶ ἐνήργησε δὶς σφοδρὰς ἀντεπιθέσεις.

'Η ἀντίδρασις ἐκ μέρους τῶν 'Αλβανῶν ὑπῆρξε σημαντική. ***Οὗτοι ἔβαλον δραστικῶς ἐκ τοῦ ΑΛΒΑΝΙΚΟΥ ἐδάφους κατὰ τῶν ἡμετέρων τμημάτων, κινουμένων κατὰ μῆκος τῶν συνόρων ἐπὶ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ἐδάφους προξενήσαντες ἀρκετὰς ἀπωλείας εἰς ταῦτα.***

'Ο ἀγὼν πρὸς κατάληψιν τοῦ ὕψ. ΨΩΡΙΑΡΙΚΑ ὑπῆρξε σκληρός. Τὰ ἡμέτερα τμήματα (43 Ταξ]χίας) συνήντησαν σοβαρὰς δυσκολίας, ἰδίᾳ λόγῳ καλύψεως τῆς ἐχθρικῆς τοποθεσίας διὰ πυκνοῦ ναρκοπεδίου καὶ τοῦ ἐξαιρετικῶς δυσβάτου ἐδάφους.

β) Ι Μεραρχία.

Τμήματα τῆς 53 Ταξιαρχίας ἐξορμήσαντα ἀπὸ 21.00 ὥρας, κατέλαβον κατόπιν ἀγῶνος τὸ (Ν. 160345), ἕτερα δὲ τμήματα προσήγγισαν τὸ ὕψ. ΓΚΑΣΙ.

Τμήματα τῆς 52 Ταξ]χίας ἐκινήθησαν καθ' ὅλην τὴν νύκτα εἰς γραμμὴν ἐφόδου ἄνευ ἀντιδράσεως τοῦ ἐχθροῦ.

Τὴν 07.05 ὥραν κατόπιν σκληροῦ ἀγῶνος καὶ τῇ ὑποστηρίξει Πυρ]κοῦ κατελήφθη τὸ ΟΤΟΡΙΤΣΕ. Ἡ κατάληψις τούτου ὑπεβοήθησε κατὰ πολὺ τὴν ἐνέργειαν τῆς ΙΧ Μεραρχίας πρὸς κατάληψιν τοῦ ὕψ. ΨΩΡΙΑΡΙΚΑ.

Συνεχισθείσης τῆς προσπαθείας ὑπὸ τμημάτων τῆς 53 Ταξιαρχίας, κατελήφθησαν διαδοχικῶς τὴν 08.20 ὥραν τὸ ΑΝΩΝ. ΟΤΟΡΙΤΣΕ καὶ τὴν 10.10 ὥραν τὸ ΓΚΑΣΙ. Τὰ τμήματα διῆλθον διὰ ναρκοπεδίων καὶ συρματοπλεγμάτων ἅτινα διηνοίγησαν διὰ τορπιλλῶν ΜΠΑΚΑΛΟΡ.

Ἡ προσπάθεια συνεχίσθη πέραν τοῦ ΟΤΟΡΙΤΣΕ.

Ἀπὸ τῆς ἕω ἤρξατο ἰσχυρὰ προπαρασκευὴ Πυρ]κοῦ καὶ Ἀεροπορίας καὶ ἐν συνεχείᾳ ἐξόρμησις τμημάτων τῆς 52 Ταξιαρχίας πρὸς κατάληψιν τοῦ ὕψ. ΤΣΑΡΝΟ, τὸ ὁποῖον ἀπετέλει τὸ πλέον σημαντικὸν ὕψωμα ὁλοκλήρου τῆς ἀμυντικῆς τοποθεσίας τοῦ ἐχθροῦ.

Ὁ ἐχθρὸς διεξεδίκησε μετὰ πρωτοφανοῦς πείσματος τὴν κατοχὴν τούτου, καθ' ὅτι ἡ πτῶσις του θὰ εἶχε σοβαρὰς συνεπείας εἰς βάρος τῆς ὅλης ἀμυντικῆς του διατάξεως. Διὰ τὴν ἄμυναν τοῦ σημαντικοῦ ὡς ἄνω ὑψώματος ὁ ἐχθρὸς διέθεσε τὰς καλυτέρας καὶ περισσοτέρας δυνάμεις του καὶ τὸν ὄγκον τῶν πυρῶν πυροβολικοῦ καὶ ὁλμοβόλων του.

Οὕτω κατόπιν ἐπανειλημμένων αἱματηρῶν ἐπιθέσεων, τελικῶς τὸ 594 Τ. Π. τῆς 52 Ταξ]χίας κατέλαβε τὴν 12.15 τὸ ὕψ. ΤΣΑΡΝΟ καὶ ἑδραιώθη ἐπὶ τούτου τὴν 12.40 ὥραν ἀπολύτως.

Τὴν 13.55 ὥραν ὑπὸ τμημάτων τῆς 52 Ταξ]χίας (596 Τάγμα) κατελήφθη ὁ ΣΤΑΘΜΟΣ ΧΩΡ]ΚΗΣ (Ν. 145306). Οἱ ΚΣ προέβαλον λυσσώδη ἀντίστασιν ἐπὶ ἰσχυρῶς ὠργανωμένων θέσεων διὰ πολυβολείων, ναρκοπεδίων καὶ συρματοπλεγμάτων.

Τμήματα τῆς 53 Ταξ]χίας μετὰ τὴν κατάληψιν τοῦ ΟΤΟΡΙΤΣΕ συνέχισαν τὴν προσπάθειάν των πρὸς ΠΑΠΟΥΛΗ.

γ) ΙΙΙ Μεραρχία Καταδρομῶν.

Τὴν 25 Αὐγούστου ἐκινήθη καὶ συνεκεντρώθη ὄπισθεν τῶν προκεχωρημένων τμημάτων μας. Ἡ 78 Ταξιαρχία εἰς περιοχὴν ΤΣΑΡΝΟ καὶ ἡ 79 Ταξιαρχία εἰς περιοχὴν ΛΕΙΒΑΔΟΤΟΠΟΥ (Ν. 1933).

Τὴν 252130 τὸ Α'. Σ.Σ. ἐξέδωσεν τὴν κατωτέρω Α.Π. 3]106 Διαταγήν του.

ΑΠΟ: ΤΣ/Α'. Σ.Σ./Α1 **252130**

ΠΡΟΣ: ΙΙΙ, ΥΙΙΙ Μερ. 77 Ταξ.

Ἀριθ. Α.Π.Φ. 3/106/ΤΣ. Ἀπόρρητον.— Ι,ΙΧ,ΧΥ Μεραρχίαι μετὰ σκληρὸν ἀγῶνα κατέλαβον σήμερον ΚΟΝΤΡΑ ΠΟΛΙΓΚΑ — ΣΛΗΜΝΙΤΣΑ — ΚΑΛΥΒΙΑ ΚΑΤΣΑΡΑ — ΨΩΡΙΑΡΙΚΑ — ΟΤΟΡΙΤΣΕ — ΤΣΑΡΝΟ — ΚΑΡΥΑ (Ν. 135252)—ΑΡΑΠΗΔΕΣ (Ν. 146215). ΙΙΙ Μεραρχία κινηθῇ ἀπόψε πρὸς ΠΟΡΤΑ ΟΣΜΑΝ—ΦΛΑΜΠΟΥΡΟ. ΥΙΙΙ Μεραρχία καὶ 77 Ταξιαρχία συνεχίσωσι αὔριον ἰσχυρὰν πίεσιν κατὰ ἐχθροῦ καὶ ἐπιζητήσωσιν εὐκαιρίαν ἐκμεταλλεύσεως. Ἐχθρὸς ὑποστὰς σοβαρὰς ἀπωλείας φαίνεται ὅτι μεταφέρῃ δυνάμεις ἐκ Νοτίου εἰς Βόρειον ΓΡΑΜΜΟΝ.

δ) ΧΥ Μεραρχία.

Τὴν 20.30 ὥραν ἐκινήθησαν συγχρόνως ἐκ τῆς βάσεως ἐξορμήσεως ἅπαντα τὰ τμήματα ἐπιθέσεως. Ἡ κίνησις ὑπῆρξε δυσχερὴς λόγῳ τῶν ἐξαιρετικῶν δυσκολιῶν τοῦ ἐδάφους.

Μετὰ τὴν ἀνατροπὴν τῶν ἐνεδρῶν τῶν ΚΣ εἰς ΣΑΡΑΝΤΑΠΟΡΟΝ καὶ παράκαμψιν ὡρισμένων γνωστῶν ἀντιστάσεων, ὡρισμένα τμήματα κατώρθωσαν νὰ διεισδύσουν εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς ἐχθρικῆς τοποθεσίας.

Ἀπὸ 02.00 ὥρας τῆς 25 Αὐγούστου ἐλήφθη στενὴ ἐπαφὴ ἐφ' ὁλοκλήρου τοῦ μετώπου καὶ ἤρχισε σκληρὸς καὶ πεισματώδης ἀγὼν ἐντὸς δασώδους καὶ πυκνοναρκοθετημένης περιοχῆς μὲ σοβαρὰς ἀπωλείας.

Ἡ 45 Ταξιαρχία ἐκ τῶν καταληφθεισῶν θέσεων ΛΟΥΓΚΑ (Ν. 1323) ὕψ. 1351 (Ν. 1523) κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς νυκτὸς συνέχισε τὴν προσπάθειάν της πρὸς κατάληψιν τοῦ ὕψ. 1666 (Ν. 1423).

Οἱ ΚΣ ἐνήργησαν ἐπανειλημμένας ἀντεπιθέσεις ἰδίᾳ κατὰ ὕψ. ΛΟΥΓΚΑ. Διεξήχθη σκληρὸς ἀγών. Τελικῶς τὰ ἡμέτερα τμήματα λόγῳ σοβαρῶν ἀπωλειῶν τὰς ἀπογευματινὰς ὥρας ἠναγκάσθησαν νὰ συμπτυχθῶσιν ἀνατολικώτερον.

Ἡ 61 Ταξιαρχία ἐπιτυχοῦσα κατὰ τὴν νύκτα διείσδυσιν εἰς τὰ νῶτα τῶν ΑΡΑΠΗΔΩΝ (Ν. 1521) ἐσυνέχισε καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν τῆς 25 Αὐγούστου ἐπιθέσεις ἀπὸ ΠΡΙΟΝΙ (Ν. 162215) καὶ ΜΟΥΣΚΛΑΔΙΑ (Ν. 165205) πρὸς κατάληψιν ΑΡΑΠΗΔΩΝ. Τὰ ἐπιτιθέμενα τμήματα διεξήγαγον σκληρὸν ἀγῶνα κατὰ τῆς 14 ΚΣ Ταξ]χίας, μεταφερθείσης ἐκ ΒΙΤΣΙ, δεχόμενα ἀλλεπαλλήλους ἀντεπιθέσεις ἐκ διαφόρων κατευθύνσεων. Τελικῶς μετὰ ἐξάντλησιν τῶν πυρομαχικῶν των ἠναγκάσθησαν νὰ συμπτυχθῶσι μὲ βαρείας ἀπωλείας. Μέχρι τῶν ἑσπερινῶν ὡρῶν δὲν ἐπετεύχθη ἡ ὁλοκλήρωσις τῶν ΑΡΑΠΗΔΩΝ.

Τμήματα τῆς 73 Ταξ]χίας μετὰ τὴν κατάληψιν τῆς ΚΑΡΥΑΣ (Ν. 1425) συνέχισαν προσπάθειαν πρὸς ΓΚΟΥΡΙΤΣΑ ἄνευ προόδου. Ταῦτα ἐβάλοντο δραστικῶς ἀπὸ ΓΚΟΥΡΙΤΣΑ—ΣΟΥΦΛΙΚΑ—ΤΣΑΓΚΟ ΚΑΡΑΟΥΛΙ. Ἕτερα τμήματα ἀχθέντα ἐγγὺς ΤΣΑΓΚΟΣ ΚΑΡΑΟΥΛΙ (Ι) ΑΝΘΡΩΠΑΚΟΣ δὲν ὁλοκλήρωσαν ἀντικειμενικοὺς σκοποὺς λόγῳ πυκνῶν ναρκοπεδίων καὶ ἰσχυρᾶς ὀργανώσεως.

Τὰ τμήματα κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς 25-8 ἄνευ σοβαρᾶς ὑποστηρίξεως Πυρ]κοῦ καὶ ἄνευ οὐδεμιᾶς ὑποστηρίξεως Ἀεροπορίας καὶ παρὰ τὰς σοβαρὰς ἀπωλείας ἐσυνέχισαν τὸν ἀγῶνα μὲ φανατισμόν, ἡρωϊσμὸν καὶ ἠθικὸν ἀμείωτον, μὴ δυνηθέντα νὰ σημειώσουν πρόοδον τινά.

Κατόπιν τούτου ἐκρίθη σκόπιμον πρὸς ἀποφυγὴν μεγαλυτέρων ἀπωλειῶν ὅπως συμπτυχθοῦν κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς νυκτὸς Δυτικῶς τοῦ ΣΑΡΑΝΤΑΠΟΡΟΥ ποταμοῦ. Ἡ σύμπτυξις παρὰ τὴν στενὴν μετὰ τοῦ ἐχθροῦ ἐπαφὴν καὶ τὴν παρ' αὐτοῦ ἐξασκουμένην σοβαρὰν πίεσιν, διεξήχθη ἀρκετὰ καλῶς, ἄνευ ἀπωλειῶν εἰς προσωπικὸν καὶ ὑλικόν. Ἡ ἐνέργεια αὕτη ἐκρίθη

ἐπιβεβλημένη ἀφ' ἑνὸς λόγῳ τῆς ἐδαφικῆς μειονεκτικῆς θέσεως τῶν τμημάτων, ἀφ' ἑτέρου δὲ λόγῳ τῆς διαθέσεως τοῦ συνόλου σχεδὸν τῶν μέσων ὑποστηρίξεως εἰς τὴν πρὸς ΤΣΑΡΝΟ προσπάθειαν.

Τὸ Σ. Στρατοῦ ἀντιληφθὲν ἐγκαίρως ὅτι ἡ κατεύθυνσις ἐνεργείας τῆς XV Μεραρχίας δὲν εἶναι ἐκμεταλλεύσιμος λόγῳ ἐδαφικῶν δυσχερειῶν καὶ ἰσχυρᾶς κατοχῆς τῆς τοποθεσίας καὶ ὅτι διηνοίγετο πιθανωτάτη ἡ ἐκμετάλλευσις ἐπὶ τῆς κατευθύνσεως τῆς IX Μεραρχίας, διέταξεν ὅπως κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς νυκτὸς 25]26 Αὐγούστου ἀποσυρθῇ ἐκ τοῦ μετώπου τῆς XV Μεραρχίας ἡ ἐφεδρικὴ Ταξιαρχία περὶ ἧς ἡ ὑπ' ἀριθμ. Α.ΑΠ. 245261]Φ.4009] 21-8-49 Δ]γὴ 'Αρχιστρατήγου καὶ νὰ συγκεντρωθῇ εἰς ΓΚΟΥΡΙΤΣΑΝ (Ν. 225225) προκειμένου νὰ χρησιμοποιηθῇ εἰς τὴν κατεύθυνσιν τῆς IX Μεραρχίας.

Αἱ ὑπόλοιποι δυνάμεις τῆς XV Μεραρχίας νὰ συνεχίσωσι τὴν πίεσίν των πρὸς συγκράτησιν δυνάμεων τοῦ ἐχθροῦ.

Κοινοποιεῖται κατωτέρω ὡς ἔχει ἡ σχετικὴ ὑπ' ἀριθ. Α.Π. Φ3]104] ΤΣ]252030 Διαταγὴ Α'. Σ.Σ.

ΑΠΟ. ΤΣ/Α'. Σ.Σ./Α1. **252030**

ΠΡΟΣ. XV Μεραρχίαν.

'Αριθ. Α.Π.Φ. 3/104/ΤΣ. 'Απόρρητον.— Λόγῳ δυσκολιῶν ἐδάφους πρὸς ἐκμετάλλευσιν ἐπὶ κατευθύνσεώς σας ἀναπροσαρμόσατε διάταξίν σας ὥστε μία Ταξ]χία συγκεντρωθῇ περιοχὴν ΣΠΑΝΟΥΔΕΣ μέχρι μεσημβρίας αὔριον διάθεσιν Σώματος. Μὲ ὑπολοίπους δυνάμεις σας συνεχίσατε πίεσιν πρὸς συγκράτησιν ἐχθροῦ. Κυρία προσπάθειά σας πρὸς ΤΣΑΓΚΟΣ ΚΑΡΑΟΥΛΙ (Ν. 1427). Πρώτη Μεραρχία καταλαβοῦσα ΤΣΑΡΝΟ καὶ ΑΝΩΝΥΜΟΝ ΣΤΑΘΜΟΝ ΧΩΡ]ΚΗΣ (Ν. 145305) θὰ συνεχίσῃ πρωΐαν αὔριον πρὸς ΤΣΑΓΚΟΣ ΚΑΡΑΟΥΛΙ (Ν. 135295) ΚΟΖΑΚΑΣ. 'Εννάτη Μεραρχία κατέλαβε σήμερον μέχρι γραμμῆς ΚΑΛΥΒΙΑ ΚΑΤΣΑΡΑ — ΣΛΗΜΝΙΤΣΑ.

Κατόπιν τούτου ἡ XV Μεραρχία διέταξεν ὅπως ἡ 61 Ταξ]χία κινηθῇ ἀπὸ 20.00 ὥρας καὶ συγκεντρωθῇ εἰς ΓΚΟΥΡΟΥΣΙΑ ἑτοίμη πρὸς ἐπιβίβασιν ἀπὸ 12.00 ὥρας τῆς 26 Αὐγούστου, προκειμένου νὰ κινηθῇ ἐπειγόντως εἰς ΜΟΝΟΠΥΛΟΝ (Ν. 145370), τιθεμένη ὑπὸ τὴν διοίκησιν τῆς IX Μεραρχίας (διαταγὴ Α.Π. 8232]25-8-49).

ε) 77 Ταξιαρχία.

'Από τῆς ἕω τῆς 25 Αὐγούστου ἐνήργησε δι' ἑνὸς Τάγματος πρὸς χωρίον ΧΡΥΣΗ (Ν. 190164). Διαβάσα τὸν ΣΑΡΑΝΤΑΠΟΡΟΝ, μετὰ ἀνατροπὴν ἐνεδρῶν τῶν ΚΣ ἐνεπλάκη εἰς σκληρὸν ἀγῶνα εἰς τὴν περιοχὴν τῆς ΧΡΥΣΗΣ, τὴν ὁποίαν καὶ κατέλαβεν τὴν 07.40. Συνέχισε σοβαρὰς προσπαθείας εἰς τὰ ἀμέσως Δυτικὰ ὑψώματα.

στ) VIII Μεραρχία.

75 Ταξιαρχία.

Τὴν 250200 τὸ 582 Τ. Π. ἐνήργησε διὰ Λόχου κατὰ ΠΡΟΦ. ΗΛΙΑ —ΚΑΜΕΝΙΚ, καὶ τὴν 1700 ὥραν ἤχθη εἰς ἀπόστασιν 50 μέτρων

ἀπὸ τῆς κορυφῆς ΠΡΟΦ. ΗΛΙΑ. Δὲν ἠδυνήθη νὰ ὁλοκληρώσῃ τὴν κατάληψιν τούτου, διότι ἐνῷ τὸ μεῖζον μέρος τῶν ἐπ' αὐτοῦ ὀχυρῶν καὶ ἀντιστάσεων εἶχον ἐξουδετερωθῆ, ἅπαντα τὰ ὄργανα πυρὸς τοῦ ἐχθροῦ ἀπὸ τοῦ ΠΕΤΑΛΟΥ — ΣΤΕΝΟ—ΚΑΡΔΑΡΙ—ΓΚΟΛΙΟ — ΚΑΜΕΝΙΚ — ΑΝΩΝΥΜΟΝ ΚΑΜΕΝΙΚ, ἔβαλον δραστικῶς ἐπὶ τοῦ ΠΡΟΦ. ΗΛΙΑ μὴ καθισταμένης δυνατῆς οἱασδήποτε κινήσεως τῶν τμημάτων.

74 Ταξιαρχία.

Ἀπὸ τῆς νυκτὸς 24]25 Αὐγούστου 3 Λόχοι τοῦ 627 Τ. Π. ἀπὸ ΣΟΥΡΣΚΟ (Ν. 0408) ἐνήργησαν κατὰ ΑΓΙΟΥ ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ, ἐνῷ ἕτερος Λόχος τοῦ 628 Τ. Π. ἐνήργει ἀπὸ 1133 (Ν. 012073) πρὸς ΠΑΝΑΓΙΑ.

Τὴν ἕω τῆς 25 Αὐγούστου εἶχε καταληφθῆ ἡ γραμμὴ ὑψ. 747 — ΑΓ. ΑΠΟΣΤΟΛΟΙ — ἀντέρεισμα ΑΓ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ (Ν. 038092) 400 μ. Νοτ. ΠΑΝΑΓΙΑΣ.

Ἀπὸ 07.00 ὥρας συνεχίσθη ἡ προσπάθεια ὑπὸ δραστικὸν πῦρ τοῦ ἐχθροῦ ἀπὸ ΠΡΟΦ. ΗΛΙΑΝ, ΠΥΡΣΟΓΙΑΝΝΗΝ, ΜΕΤΖΟΡΑΒΙΑΝΝΗΝ, ΠΕΤΡΙΤΗ, ΜΟΚΟΛΙΒΟ, ΤΟΥΜΠΑΝ.

Τὴν 07.30 ὥραν τὰ τμήματα διανοίξαντα διάδρομον εἰς ναρκοπέδιον (Ν. 028098) ἤχθησαν ἐπὶ τῆς γραμμῆς: ΠΑΝΑΓΙΑ (Ν. 019093)—(Ν. 033018)—Ν. 026093) καθηλωθέντα.

76 Ταξιαρχία.

Ἀπὸ 250200 τὸ 611 Τ. Π. (μεῖον διλοχία) καλυπτόμενον ἀπὸ Δυσμῶν ὑπὸ Λόχου τοῦ 625 Τ.Π. ἐνεργοῦντος κατὰ ὑψ. 1171 ἐπεχείρησε νὰ καταλάβῃ τὸ ΑΝΩΝΥΜΟΝ ΖΕΡΜΑΣ αἰφνιδιαστικῶς.

Αἰφνιδιασμὸς δὲν ἐπετεύχθη. Ἕνεκα τούτου ἡ Ἐπιχείρησις ἔλαβεν χώραν ἐν ἡμέρᾳ. Κατόπιν σκληροῦ ἀγῶνος καὶ μετὰ διάνοιξιν διαδρόμου εἰς δύο ναρκοπέδια τὸ 611 Τ.Π. τὴν 13.45 ὥραν κατέλαβε τὸ ΑΝΩΝΥΜΟΝ ΖΕΡΜΑΣ.

Τὴν 18.30 ὥραν κατόπιν σφοδρῶν πυρῶν καὶ ἀντεπιθέσεων τοῦ ἐχθροῦ ὡς καὶ σοβαρῶν ἀπωλειῶν τῶν ἡμετέρων τὸ ΑΝΩΝΥΜΟΝ ΖΕΡΜΑΣ ἐγκατελείφθη, τῇ Διαταγῇ τοῦ Διοικητοῦ τῆς Μεραρχίας πρὸς ἀποφυγὴν ἀνωφελῶν ἀπωλειῶν.

Τὴν νύκτα τῆς 25]26 Αὐγούστου ἐξαπελύθη νέα ἐπίθεσις ἡμετέρων καὶ ἐπέτυχεν ἐκ νέου ἄνοδον ἐπὶ ΑΝΩΝΥΜΟΥ ΖΕΡΜΑΣ χωρὶς ὅμως ἡ ὁλοκλήρωσις τούτου νὰ ἐπιτευχθῇ πλήρως.

Τὸ Α'.Σ.Στρατοῦ τὴν 252040 ἐξέδωσεν τὴν κατωτέρω Α. Π. Φ. 3]105 δι' ἧς καθώρισεν ἀποστολὰς διὰ τὴν 26ην.

ΑΠΟ: ΤΣ/Α'. Σ.Σ./Α1. **252040**
ΠΡΟΣ: I, III, IX Μεραρχίας.

Ἀριθ. Α.Π. 3/105/ΤΣ. Ἀπόρρητον.— Μετὰ σκληρὸν ἀγῶνα κατελήφθησαν σήμερον ὑπὸ I Μεραρχίας ΟΤΟΡΙΤΣΕ—ΤΣΑΡΝΟ—ΑΝΩΝΥΜΟΝ ΧΩΡΟ-ΦΥΛΑΚΗΣ (Ν. 145305). Ὑπὸ IX Μεραρχίας ΚΟΝΤΡΑ ΠΟΛΙΓΚΑ—

ΣΑΗΜΝΙΤΣΑ — ΨΩΡΙΑΡΙΚΑ — ΚΑΛΥΒΙΑ ΚΑΤΣΑΡΑ. Ἀποστολαὶ 26 Αὐγούστου. Πρώτη Μεραρχία. Νὰ καταλάβῃ ΠΑΠΟΥΛΗ καὶ ὕψ. 1499 (Ν. 135312) καὶ ἐκκαθαρίσῃ περιοχὴν ΛΙΑΝΟΤΟΠΙ — ΑΓ. ΖΑΧΑΡΙΑΣ. Νὰ ἐπιτεθῇ πρὸς κατάληψιν ΤΣΑΓΚΟΣ (Ν. 135295) ΚΟΖΑΚΑΣ. Ἐννάτη Μεραρχία σταθεροποιήσῃ καταληφθείσας θέσεις συνόρων καὶ συνεχίσῃ ἐνέργειαν πρὸς ΚΟΥΡΙΑ καὶ ΠΟΡΤΑ ΟΣΜΑΝ. 41 Ταξιαρχία της ὡς ἔχει διαταχθῇ. III Μεραρχία νύκτα σήμερον καὶ πρωΐαν αὔριον ἐνεργήσῃ ὡς Α.Π.Φ. 3]36]21 Αὐγούστου διαταγῇ Σώματος.

106. ΣΥΜΒΑΝΤΑ 26 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ

α) IX Μεραρχία.

Ἀπὸ τῆς ἕω τῆς 26 Αὐγούστου συνέχισε τὰς προσπαθείας της διὰ τῆς μέχρι τοῦδε ἐφεδρικῆς 41 Ταξιαρχίας, ἥτις κινηθεῖσα ἐγκαίρως εὑρέθη τὰς πρωϊνὰς ὥρας εἰς τὴν περιοχὴν ΚΑΛΥΒΙΑ ΚΑΤΣΑΡΑ.

Κατόπιν ἀγῶνος τὴν 11.55 ὥραν κατέλαβεν τὴν ΚΟΥΡΙΑΝ (Ν. 105365) τοῦ ἐχθροῦ μᾶλλον αἰφνιδιασθέντος. Ὁ ἐχθρὸς πράγματι εἶχε συγκεντρώσει τὸ μεῖζον τῶν προσπαθειῶν του ἐπὶ τοῦ ὕψ. ΠΑΠΟΥΛΗ μὴ φανταζόμενος τὴν συνέχισιν τῆς ραγδαίας προελάσεως τῆς IX Μεραρχίας.

Τάς ἑσπερινὰς ὥρας ἡ 41 Ταξιαρχία ἤχθη εἰς ΡΟΜΠΟΛΟ ΔΑΣΟΣ (Ν. 0930) μὴ δυνηθεῖσα νὰ συνεχίσῃ ἐντὸς τῆς νυκτὸς τὴν περαιτέρω προώθησίν της λόγῳ τοῦ πυκνοῦ δάσους καὶ τῶν χαραδρώσεων τοῦ ἐδάφους.

β) I Μεραρχία.

Συνέχισε τὰς ἐπιθέσεις της καὶ κατὰ τὴν νύκτα.

Ἡ 52 Ταξ]ρχία διὰ νυκτερινῆς ἐνεργείας κατέλαβε τὸ ὕψ. 1499 (Ν. 135310).

53 Ταξιαρχία.

Ἐνέργεια νυκτερινὴ πρὸς κατάληψιν ΠΑΠΟΥΛΗ οὐδὲν ἀπέδωσεν.

Τὴν 13.30 ὥραν τμήματα τῆς 52 Ταξιαρχίας ἤχθησαν εἰς ΛΙΑΝΟΤΟΠΙ (Ν. 130305).

Τὴν 13.40 ὥραν τὸ 603 Τ.Π. μετὰ διλοχίας Λ.Ο.Κ. κατέλαβον τὸ ὕψ. 1531. Τὸ 603 Τ.Π. ἐκινήθη πρὸς ΑΓΙΟΝ ΖΑΧΑΡΙΑΝ.

Τὴν 16.30 ὥραν κατελήφθη τὸ ΤΣΑΓΚΟΣ ΚΑΡΑΟΥΛΙ (2) (Ν. 136295) ὑπὸ τμημάτων τῆς 52 Ταξιαρχίας.

γ) III Μεραρχία Καταδρομῶν.

Τὴν νύκτα 25]26 Αὐγούστου ἡ 79 Ταξιαρχία κινηθεῖσα ἀπὸ ΑΛΕΒΙΤΣΑΣ διὰ τῆς βαθείας γραμμῆς ΑΛΙΑΚΜΟΝΟΣ (ποταμὸς) πρὸς χωρίον ΦΟΥΣΙΑ (Ν. 105355) προσέκρουσεν εἰς ἐχθρικὰς ἀντιστάσεις τῆς περιοχῆς ΚΟΥΡΙΑ.

Τὴν 05.30 ὥραν τῆς 26 Αὐγούστου κατόπιν ἀγῶνος κατέλαβε τὸ ΠΟΛΕ (Ν. 125355).

Διὰ συνδυασμοῦ προσπαθειῶν ὑπὸ 79 Ταξιαρχίας ἀπὸ ΠΟΛΕ, 53

Ταξιαρχίας Ιης Μεραρχίας ἀπὸ ΟΤΟΡΙΤΣΕ καὶ 78 Ταξιαρχίας, κινηθείσης ἀπὸ ΤΣΑΡΝΟ, ἀνετράπησαν αἱ ἐχθρικαὶ ἀντιστάσεις ἐπὶ ΠΛΑΚΑΣ καὶ ἐν συνεχείᾳ κατόπιν ἰσχυρᾶς προπαρασκευῆς Πυρ]κοῦ καὶ βομβαρδιστικῆς ἀεροπορίας (HELLDIVERS), κατελήφθη τὴν 1340 ὥραν τὸ ΠΑΠΟΥΛΗ.

Περαιτέρω προχώρησις τῆς III Μεραρχίας πρὸς ΦΛΑΜΠΟΥΡΟ δὲν κατέστη δυνατή, λόγῳ ἀντιδράσεως τοῦ ἐχθροῦ ἀπὸ ΦΛΑΜΠΟΥΡΟ (Ν. 089325) καὶ ΣΚΑΛΑΝ (Ν. 104303) καὶ διότι:

α) Αἱ δυτικαὶ κλιτεῖς τοῦ ΤΣΑΡΝΟ ἦσαν λίαν ἀπότομοι καὶ κρημνώδεις, ἡ δὲ κίνησις δι' αὐτῶν καὶ μάλιστα κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς νυκτὸς ἦτο δυσχερεστάτη, ἂν ὄχι ἀδύνατος.

β) Τὸ ὕψωμα 1499, τὸ ἀνώνυμον ΠΛΑΚΑΣ καὶ τὰ ἀμέσως Δυτικῶς τῆς κορυφογραμμῆς ΤΣΑΡΝΟ ἀντερείσματα καὶ ὑψώματα κατείχοντο ἰσχυρῶς ὑπὸ τῶν ΚΣ.

γ) Ἡ Ι Μεραρχία μετὰ τὴν κατάληψιν τοῦ ΤΣΑΡΝΟ καὶ τὴν ἐπ' αὐτοῦ ἑδραίωσίν της, δὲν συνέχισεν τὴν προσπάθειαν πρὸς κατάληψιν τοῦ 1499, διὰ νὰ διευκολύνῃ τὴν διείσδυσιν τῆς 78 Ταξ]χίας Καταδρομῶν, οὔτε καὶ ἐξεδήλωσεν προσπάθειαν πρὸς ΠΑΠΟΥΛΗ. Τοῦτο ἐγένετο τὴν 261430 ὑπὸ τῶν 78, 79 Ταξ]χιῶν Καταδρομῶν καὶ τῆς 53 Ταξ]χίας τῆς Ι Μερ]χίας.

Τὴν 260730 τὸ Α' Σ. Σ. ἐξέδωσεν τὰς κατωτέρω διαταγάς του πρὸς III Μεραρχίαν:

ΑΠΟ: ΤΣ/Α' Σ.Σ./Α1. 260730
ΠΡΟΣ: Δ/τὴν III Μεραρχίας.

Ἀριθ. Α.Π.Φ. 3/108/ΤΣ. Ἀπόρρητον.— Παρακαλῶ ἀναφέρατε εἰς Σῶμα Στρατοῦ, διατὶ δὲν ἐξετελέσθη ὑπὸ Ταξιαρχιῶν Α.Π.Φ. 3]36]21-8-49 Δ]γὴ Σώματος, ἀφοῦ ὅλαι αἱ προϋποθέσεις διασπάσεως μετώπου ΤΣΑΡΝΟ καὶ στενωποῦ ΣΑΗΜΝΙΤΣΑ — ΜΟΝΟΠΥΛΟΥ εἶχον ἐπιτευχθῇ ὑπὸ Ι καὶ ΙΧ Μεραρχιῶν. Τὸ Σῶμα Στρατοῦ ἐστήριξε εἰς τὴν Μεραρχίαν ὅλην τὴν ἐκμετάλλευσιν τῆς γενομένης καθ' ὅλον τὸ 24ωρον τῆς χθὲς φθορᾶς τοῦ ἐχθροῦ. Καταβάλετε κάθε προσπάθειαν ὅπως κερδηθῇ τὸ ἥμισυ τοὐλάχιστον τοῦ ἀπωλεσθέντος χρόνου. Ἅπαντα μέσα διάθεσίν σας.

Ὁμοίως τάς:

ΑΠΟ: ΤΣ/Α'. Σ.Σ./Α1. 261300
ΠΡΟΣ: ΤΣ/III Μεραρχίας/Α1.

Ἀριθ. Α.Π.Φ.3/114/ΤΣ. Ἀπόρρητον. Συνέχεια Α.Π.Φ. 3/111/261140.— Μετὰ κατάληψιν ΚΟΥΡΙΑΣ ὑπὸ ΙΧ Μεραρχίας, συμμορῖται φεύγουν πρὸς κορυφὰς ΠΟΡΤΑΣ ΟΣΜΑΝ καὶ σύνορα. III Μεραρχία, ΜΗ παραλείψῃ ἐκμεταλλευθῇ εὐκαιρίαν ἐνεργήσῃ πρὸς ΠΟΡΤΑ ΟΣΜΑΝ καὶ ΦΛΑΜΠΟΥΡΟ κατὰ διάρκειαν ἡμέρας. Περίπτωσιν ταύτην εἰδοποιηθῶσιν ἐγκαίρως ΙΧ Μεραρχία, ἥτις κινεῖται ἤδη πρὸς ΠΟΡΤΑ ΟΣΜΑΝ διὰ 41 Ταξ]χίας κατὰ μῆκος τῶν συνόρων.

ΑΠΟ : ΤΣ/Α'. Σ.Σ./Α1. 261205
ΠΡΟΣ : ΤΣ / III Μεραρίας / Α1.

Α.Π.Φ. 3/112/ΤΣ. 'Απόρρητον.— 'Αποδώσατε ἀμέσως 521 Τ.Π. IX Μεραρχίας, μεῖον Λόχος, IX Μεραρχίαν. Τοῦτο κινηθῇ περιοχὴν ΣΛΗΜΝΙΤΣΑΣ (Ν. 1237) διάθεσιν 'Υποδ]τοῦ Μεραρχίας διὰ κίνησιν ἐπὶ κατευθύνσεως συνόρων.

ΑΠΟ : ΤΣ/Α. Σ.Σ./Α1. 261140
ΠΡΟΣ : ΤΣ / III Μεραρχίας / Α1

'Αριθ. Α.Π. 3/111/ΤΣ. 'Απόρρητον.— III Μεραρχία κατὰ διάρκειαν ἡμέρας ἀπασχολήσῃ ΠΟΡΤΑ ΟΣΜΑΝ—ΦΛΑΜΠΟΥΡΟ. 'Ενεργήσῃ ἀναγνωρίσεις καὶ κατὰ διάρκειαν νυκτὸς ἐπιτεθῇ ἵνα καταλάβῃ ΦΛΑΜΠΟΥΡΟ (Ν. 089324)—ΓΚΟΥΜΠΕΛ (050330) πάσῃ θυσίᾳ. IX Μεραρχία κατέλαβε ΚΟΥΡΙΑ (Ν. 105365) καὶ ἐνεργεῖ πρὸς ΠΟΡΤΑ ΟΣΜΑΝ—ΜΠΑΤΑΡΟΣ—ΓΚΟΥΜΠΕΛ.

δ) XV Μεραρχία.

'Η ***45 Ταξιαρχία*** ἐπιτεθεῖσα ἀπὸ πρωΐας πρὸς κατάληψιν ΑΡΑΠΗΔΩΝ καὶ ὕψ. 1666 καὶ συνεχίσασα καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν σκληρὸν ἀγῶνα δὲν ἐπέτυχεν τὴν ὁλοκλήρωσιν ἀντικειμενικῶν σκοπῶν.

Τμήματα τῆς 73 Ταξιαρχίας συνέχισαν ἀπὸ πρωΐας τὰς ἐπιθετικὰς ἐνεργείας των πρὸς ΓΚΟΥΡΙΤΣΑΝ—ΤΣΑΓΚΟΣ ΚΑΡΑΟΥΛΙ (Ι) (Ν. 1427) —ΑΝΘΡΩΠΑΚΟΣ, μὴ ἐπιτυχόντα κατάληψιν τούτων λόγῳ ἐξαιρετικῶν δυσκολιῶν ἐδάφους, ἰσχυρᾶς ἀντιδράσεως τοῦ ἐχθροῦ καὶ πολλῶν ναρκῶν εἰς μέγα βάθος.

Τὸ Α' Σ. Στρατοῦ διέταξεν τὴν κίνησιν τοῦ πρώτου Τάγματος τῆς 61 Ταξιαρχίας πρὸς ΜΟΝΟΠΥΛΟΝ.

ΑΠΟ : ΤΣ / Α' Σ.Σ. / Α1. 261215
ΠΡΟΣ : ΤΣ / XV Μεραρχίας / Α1.

Α.Π.Φ. 3/113/ΤΣ. 'Απόρρητον.— Λόγῳ ἐπείγοντος πρῶτον, Τάγμα 61 Ταξιαρχίας κινηθῇ ἀμέσως ΜΟΝΟΠΥΛΟΝ, διάθεσιν IX Μεραρχίας. Ἕτερα ἀκολουθήσουν ἀμέσως.

ε) VIII Μεραρχία.

Τὴν 260230 τμῆμα τῆς 75 Ταξιαρχίας ἐνήργησε νυκτερινὸν ἐγχείρημα δι' ὁλοκλήρωσιν ΠΡΟΦ. ΗΛΙΑ — ΚΑΜΕΝΙΚ ἀνεπιτυχῶς. 'Η ἐνέργεια συνεχίσθη καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς 26 Αὐγούστου, χωρὶς οὐσιώδη μεταβολὴν τῆς καταστάσεως.

Νυκτερινὴ ἐνέργεια ὑπὸ τμημάτων τῆς 74 Ταξιαρχίας πρὸς κατάληψιν τοῦ ΑΓ. ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ ἀπέτυχε. 'Από 1045' ὥρας μετὰ 30' προπαρα-

σκευὴν Πυρ]κοῦ, τὸ 627 Τάγμα (74 Ταξιαρχίας) ἐπετέθη καὶ πάλιν κατὰ ΑΓΙΟΥ ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ, ἐπιτυχὸν νὰ καταλάβῃ τὰ 4 πρῶτα πολυβολεῖα αὐτοῦ εἰς (Ν. 029098). Περαιτέρω προσπάθεια ἔμεινεν ἄκαρπος.

ΕΠΕΜΒΑΣΙΣ ΤΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ ΣΤΡΑΤΟΥ

107. Κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην κατέστη πρόδηλον ὅτι ὁ ἐχθρὸς ἐπεχείρησε νὰ δώσῃ τὴν κυρίαν μάχην ἐπὶ τῆς τοποθεσίας ΤΣΑΡΝΟ—ΠΑΠΟΥΛΗ καὶ ὄπισθεν ταύτης ἐπὶ τῆς τοποθεσίας ΣΚΑΛΑ — ΦΛΑΜΠΟΥΡΟ, διαθέσας εἰς τὰς τοποθεσίας ταύτας τὸ μεῖζον μέρος τῶν μαχητικωτέρων δυνάμεών του καὶ τῶν μέσων ὑποστηρίξεως.

Ὁ Α΄. Σ. Στρατοῦ ἀφ' ἑτέρου ἀντελήφθη ἐγκαίρως ὅτι ἔπρεπε νὰ ἐκμεταλλευθῇ δραστηρίως τὰς εὐνοϊκὰς προϋποθέσεις αἵτινες προσεφέροντο εἰς αὐτὸ διὰ τῆς διανοιγομένης ὑπὸ τῆς ΙΧ Μεραρχίας, κινουμένης κατὰ μῆκος τῶν συνόρων, ὀπισθίας θύρας τῶν ἰσχυροτάτων τοποθεσιῶν πρὸ τῆς Ι Μεραρχίας καὶ ΙΙΙ Μεραρχίας Καταδρομῶν.

Οὕτω ἀπεφάσισεν: πρὶν ἢ ὁλοκληρωθῇ ἡ κατάληψις τῆς διασπασθείσης τοποθεσίας ΤΣΑΡΝΟ — ΠΑΠΟΥΛΗ καὶ βαθύτερον ΣΚΑΛΑ — ΦΛΑΜΠΟΥΡΟ νὰ ἐνισχύσῃ διὰ τῆς 61 Ταξιαρχίας καὶ μὲ ἀνάλογα μέσα ὑποστηρίξεως τὸ ὑπερκερωτικὸν ἔμβολον τῆς ΙΧ Μεραρχίας καὶ νὰ ἔχῃ ἑτοίμην πρὸς ἄμεσον κίνησιν ἐν τῇ κατευθύνσει χωρίον ΓΡΑΜΜΟΣ — ΦΑΡΜΑΚΗ — ΚΙΑΦΑ τὴν Ι Μεραρχίαν, ἥτις διετάχθη νὰ διατηρήσῃ τὴν περιοχὴν ΤΣΑΓΚΟΣ ΚΑΡΑΟΥΛΙ — ΤΣΑΡΝΟ—ΠΑΠΟΥΛΗ διὰ μιᾶς Ταξιαρχίας. Πρὸς τοῦτο ἐξεδόθη ἡ κατωτέρω Α.Π. 3]110]Διαταγὴ τοῦ Α΄. Σ. Στρατοῦ.

ΑΠΟ: ΤΣ/Α΄ Σ.Σ. **261120**

ΠΡΟΣ: ΤΣ/XV καὶ ΙΧ Μεραρχιῶν/Α1.

Ἀριθ. Α.Π. 3/110/ΤΣ. Ἀπόρρητον.— XV Μεραρχία ἐπιβιβάσῃ ἀμέσως αὐτοκινήτων των 61 Ταξιαρχίαν καὶ κινήσῃ εἰς ΜΟΝΟΠΥΛΟΝ (Ν. 144370) διὰ ΝΕΣΤΟΡΙΟΝ—ΛΕΙΒΑΔΟΤΟΠΟΣ (Ν.190325)—ΜΟΝΟΠΥΛΟΝ. Ἀπὸ συγκεντρώσεως 61 Ταξιαρχίας ΜΟΝΟΠΥΛΟΝ αὕτη τίθεται ὑπὸ διοίκησιν ΙΧ Μεραρχίας διὰ ἄμεσον ἐκμετάλλευσιν κατὰ μῆκος τῶν συνόρων ΜΠΑΡΑΡΟΣ—ΓΚΟΥΜΠΕΛ—ΓΡΑΜΜΟΣ ὑψ. 2520. Τακτικὴ κατάστασις ἐπιβάλλει ἅπασαι ἐνέργειαι λάβωσι ταχύτατον ρυθμόν. Ἀναφέρατε ἐκτέλεσιν.

Διὰ τοῦ ἐπιτυχοῦς τούτου χειρισμοῦ τῆς καταστάσεως, τὸ Α΄. Σ. Στρατοῦ ἐξησφάλιζε τὴν ραγδαίαν πτῶσιν τοῦ θεωρουμένου ὑπὸ τοῦ ΚΣ ἀπορθήτου ὀχυροῦ τοῦ ΓΡΑΜΜΟΥ.

Τέλος τὴν 261530 τὸ Α΄. Σ. Στρατοῦ ἐξέδωσεν τὴν κατωτέρω ὑπ' ἀριθ. 3]115]Διαταγήν του.

ΑΠΟ: ΤΣ/Α΄ Σ.Σ./Α1 ΑΛΕΒΙΤΣΑ. **261120**

ΠΡΟΣ: Ι, ΙΙΙ, XV, ΙΧ Μεραρχίας/Α1.

Ἀριθ. Α.Π. 3/115/ΤΣ. Ἀπόρρητον.— Ἐξέλιξις ἐπιχειρήσεων ἐπιβάλλει κάτωθι ἀποφάσεις Σώματος. ΙΧ Μεραρχία ἐνισχυθεῖσα διὰ 61 Ταξ]χίας κινηθῇ

κατὰ μῆκος συνόρων ΠΟΡΤΑ ΟΣΜΑΝ—ΓΚΟΥΜΙΕΑ—ΣΑΚΟΥΛΙ—ΓΡΑΜΜΟΣ (ὑψ. 2520). ΙΙΙ Μεραρχία καταλαμβάνουσα ΦΛΑΜΠΟΥΡΟΝ στραφῇ ἀκολούθως πρὸς Νότον πρὸς κατάληψιν ΣΚΙΡΤΣΗ—ΚΙΑΦΑΣ. Ι Μεραρχία διατηροῦσα περιοχὴν ΤΣΑΓΚΟΣ ΚΑΡΑΟΥΛΙ (Ν. 135290) ΤΣΑΡΝΟ—ΠΑΠΟΥΛΗ διὰ μιᾶς Ταξιαρχίας νὰ εἶναι μὲ ὑπολοίπους Ταξιαρχίας ἑτοίμη νὰ κινηθῇ ἐπὶ κατευθύνσεως χωρίον ΓΡΑΜΜΟΣ — ΦΑΡΜΑΚΗ—ΚΙΑΦΑ. ΧΥ Μεραρχία. Ἐκκαθαρίζουσα περιοχὴν ΑΝΘΡΩΠΑΚΟΥ — ΤΣΑΓΚΟ ΚΑΡΑΟΥΛΙ (Ν.1437) νὰ συνεχίσῃ ἰσχυρὰν πίεσιν πρὸς ΤΣΙΟΥΜΙΑ—ΑΡΕΝΑ (Ν. 1321).

Ὁμοίως τὴν 261135 τὴν κατωτέρω Α.Π. Φ. 3]109]Τ.Σ. Διαταγήν του ἔχουσαν οὕτω :

ΑΠΟ : ΤΣ / Α' Σ.Σ./Α1 **261135**

ΠΡΟΣ : ΤΣ / VIII Μεραρχίας

Ἀριθ. Α.Π.Φ. 3/109/ΤΣ. Ἀπόρρητον.— Ἐχθρὸς φαίνεται συμπτυσσόμενος ἐπὶ μετώπου ΒΟΡ. ΓΡΑΜΜΟΥ. Ἐνεργήσατε δραστηριώτερον. Νὰ καταληφθῇ ὁπωσδήποτε ΑΓ. ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ. Ἐκλέξατε δι' ἰσχυρῶν ἐπιθετικῶν ἐνεργειῶν ἐφ' ὁλοκλήρου μετώπου σας καλυτέρας κατευθύνσεις ἐκμεταλλεύσεως καὶ κινήσατε ἰσχυρὰς δυνάμεις.

108 ΣΥΜΒΑΝΤΑ 27 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ

α) Ι Μεραρχία.

Τμήματα τῆς 52 Ταξιαρχίας, ὑποστηριζόμενα ὑπὸ Πυρ]κοῦ καὶ Ἀεροπορίας ἐνήργησαν ἀπὸ 11.15 ὥρας ἐπίθεσιν πρὸς κατάληψιν ΚΟΖΙΑΚΑ (Ν. 135286). Τὴν 12.00 ὥραν τὰ πρῶτα τμήματα ἀνελθόντα ἐπὶ τοῦ ἀντικειμενικοῦ σκοποῦ, ἐβλήθησαν δραστικῶς ὑπὸ ΚΣ ὅλμων καὶ δεχθέντα ἀντεπίθεσιν ἀποδιοργανωθέντα ἐπανῆλθον εἰς τὴν βάσιν των.

Ἐν τῷ μεταξὺ ἡ 51 Ταξιαρχία διετάσσετο νὰ κινηθῇ ταχέως διὰ ΦΑΡΜΑΚΗ μὲ ἀντικειμενικὸν σκοπὸν ΚΙΑΦΑ. Εἶχε ἤδη ἀρχίσῃ ἡ κατάρρευσις τοῦ ΚΣ μετώπου τοῦ Β. ΓΡΑΜΜΟΥ διὰ τῆς ραγδαίας προελάσεως τῆς ΙΧ Μεραρχίας.

Τὸ Σ. Στρατοῦ προέβη εἰς τὴν ἔκδοσιν τῆς ὑπ' ἀριθ. Φ. 7]511 Δ]γῆς του διὰ τὴν ἀντικατάστασιν τμημάτων τῆς ΙΙΙ Μεραρχίας ἐπὶ ΦΛΑΜΠΟΥΡΟ καὶ ΣΚΙΡΤΣΗ.

ΑΠΟ : ΤΣ/Α'.Σ.Σ./Α1. **271730**

ΠΡΟΣ : Ι, ΙΧ Μεραρχίας/Α1.

Ἀριθ. Α.Π.Φ. 7]511]ΤΣ. Ἀπόρρητον.— Τμήματα ΙΙΙ Μεραρχίας ἐπὶ ΦΛΑΜΠΟΥΡΟ νὰ ἀντικατασταθῶσι ὑπὸ ΙΧ καὶ ἐπὶ ΣΚΙΡΤΣΗ ὑπὸ Ι Μεραρχίας μέχρι μεσημβρίας αὔριον 29-8-49.

β) ΙΧ Μεραρχία.

Ἀπὸ τῆς ἕω τῆς 27 Αὐγούστου συνεχίσθη ἡ ἐπιθετικὴ ἐνέργεια τῆς ΙΧ Μεραρχίας διὰ τῆς 41 Ταξιαρχίας, ἐπιτιθεμένης πρὸς κατάληψιν τῆς ΠΟΡΤΑ ΟΣΜΑΝ (Ν. 075350).

Ταὐτοχρόνως καὶ ἀνατολικώτερον τῆς 41 Ταξιαρχίας, ἐκινεῖτο ἡ τεθεῖσα ὑπὸ διοίκησιν IX Μεραρχίας 61 Ταξιαρχία (XV Μεραρχίας).

Τὴν 12.30 ὥραν κατόπιν σκληροῦ ἀγῶνος καὶ τῇ ὑποστηρίξει Πυρ]κοῦ καὶ τοῦ συνόλου σχεδὸν τῆς διατιθεμένης Ἀεροπορίας, διατιθεμένης πλέον εἰς τὴν κατὰ τὴν μάχην ἀνακύψασαν κυρίαν προσπάθειαν, κατελήφθη ὑπὸ τῆς 41 Ταξιαρχίας ἡ ΠΟΡΤΑ ΟΣΜΑΝ. Προπαρασκευαζομένη ἐχθρικὴ ἀντεπίθεσις ὑπὸ τῶν ΚΣ ἀπεδιωργανώθη ἐγκαίρως ὑπὸ τῆς Ἀεροπορίας.

Ἀπὸ τῆς καταλήψεως τῆς ΠΟΡΤΑ ΟΣΜΑΝ, ἡ 41 Ταξιαρχία ἤρχισεν πλέον ἕνα ἀγῶνα δρόμου μὴ ὑπολογίζουσα κινδύνους καὶ κόπους καὶ μὴ ἐνδιαφερομένη διὰ κάλυψιν πλευρῶν, ἀχθεῖσα διαδοχικῶς τὴν 1640 ὥραν ἐπὶ ΓΚΟΥΜΠΕΛ (N. 0533), τὴν 1835 ὥραν ἐπὶ ΣΑΚΟΥΛΙ (N. 042286) καὶ τὰς ἑσπερινὰς ὥρας ἐπὶ ὑψ. 2461 (N. 0327) ἐν ἐγγυτάτῃ ὄψει τοῦ ὑψ. 2520 (N. 0326).

Ἡ προέλασις αὕτη τῆς 41 Ταξ]χίας καὶ τῆς ἐγγὺς ταύτης 61 Ταξιαρχίας κατόπιν τόσων ἀγώνων καὶ κόπων καὶ χωρὶς νὰ ἐνδιαφέρεται διὰ κάλυψιν πλευρῶν ἢ ἄλλων μέτρων ἀσφαλείας, θὰ παραμείνῃ εἰς τὴν ἱστορίαν ὡς παράδειγμα μοναδικῆς ἐκμεταλλεύσεως, ὅταν λάβῃ κανεὶς ὑπ' ὄψιν, ὅτι οἱ Στρατιῶται ἐμάχοντο ἤδη ἄϋπνοι σχεδὸν ἀπὸ τῆς νυκτὸς τῆς 24 Αὐγούστου.

Ἡ ἀνωτάτη τοῦ Στρατοῦ Ἡγεσία μετὰ τὴν κατάληψιν τοῦ ΓΚΟΥΜΠΕΛ καὶ τὴν περίσχεσιν τοῦ ΦΛΑΜΠΟΥΡΟ ἀπέστειλεν τὸ κατωτέρω Σῆμα:

ΑΠΟ : ΑΡΧΙΣΤΡΑΤΗΓΟΝ Γ.Ε.Σ./Α1. **271715**

ΠΡΟΣ : ΣΗΔΜ/Α1.

Ἀριθ. Πρωτ. Α.Π. 232486]Φ.4009]39.— Δημιουργηθεῖσα εὐνοϊκὴ κατάστασις μετὰ κατάληψιν ΓΚΟΥΜΠΕΛ καὶ περίσχεσιν ΦΛΑΜΠΟΥΡΟ ἐπιβάλλει ἔντασιν προσπαθειῶν πανταχόθεν πρὸς ἐκμετάλλευσιν. Ταχεῖα πρὸς τοῦτο κίνησις πρὸς κορυφογραμμὴν ΚΙΑΦΑ—ΓΡΑΜΜΟΥ, μὲ κύριον ἀντικειμενικὸν σκοπὸν ἀπαγόρευσιν σταθερᾶς ἐγκαταστάσεως συμμοριτῶν ἐπ' αὐτῆς. Σωματικὴ κόπωσις παραμερισθῇ πρὸ διαφαινομένου ἀποτελέσματος.

ΑΡΧΙΣΤΡΑΤΗΓΟΣ

γ) *III Μεραρχία Καταδρομῶν.*

Τὴν νύκτα 26]27 Αὐγούστου ὑποβοηθουμένη καὶ ὑπὸ Τάγματος τῆς 51 Ταξιαρχίας (Ι Μεραρχίας) κατόπιν ἀγῶνος κατέλαβε τὸ ΒΕΤΕΡΝΙΚ.

Καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν τῆς 27 Αὐγούστου συνέχισε, ὑπερβᾶσα τὴν Ι Μεραρχίαν, σκληροὺς ἀγῶνας πρὸς διάσπασιν τῆς ὀχυροτάτης ἐχθρικῆς τοποθεσίας ΦΛΑΜΠΟΥΡΟ (N. 048325) καὶ τὰ ὑψ. 1826, 1880. Ἐπὶ ΦΛΑΜΠΟΥΡΟ ἡ Μεραρχία Καταδρομῶν διεξήγαγε σκληρὸν ἀγῶνα. Τὴν 17.35 ὥραν, κατόπιν πλέον τῆς κατὰ μῆκος τῶν συνόρων σημειωθείσης ἀπειλῆς, κατέλαβε τὸ ΦΛΑΜΠΟΥΡΟ, συνεχίσασα ἐκμετάλλευσιν πρὸς τὸ χωρίον ΓΡΑΜΜΟΣ, κορυφογραμμὴν 2520 — ΣΚΙΡΤΣΗ — ΚΙΑΦΑ.

Παρὰ τοῦ Α' Σ. Στρατοῦ ἐξεδόθησαν αἱ κάτωθι πρὸς τὴν III Μερ. Διαταγαί:

ΑΠΟ : ΤΣ./Α'.Σ.Σ./Α1.
ΠΡΟΣ: ΤΣ./ΙΙΙ/Μεραρχία/Α1.

271500

Ἀριθ. Φ. 3]124]ΤΣ. Ἀπόρρητον.— ΠΟΡΤΑ ΟΣΜΑΝ—ΜΠΑΤΑΡΟΣ ὡλοκληρώθησαν ὑπὸ ΙΧ Μεραρχίας. Τμήματά μας ἐλέγχουν χαραδρώσεις ΜΟΥΖΑ (Ν.0534). ΙΙΙ Μεραρχία ἐκτὸς τῆς διαταχθείσης κινήσεως διὰ ΜΠΑΡΟΥΓΚΑ ΡΕΜΜΑ πρὸς ΦΛΑΜΠΟΥΡΟ νὰ κινήση τμήματα καὶ διὰ ΦΟΥΣΙΑ πρὸς ΠΕΤΡΑ (Ν. 095345) — Νοτιοανατολικὰ κράσπεδα ΠΟΡΤΑ ΟΣΜΑΝ (Ν.075345) καὶ ἐκεῖθεν πρὸς ΠΕΤΡΑ (070315)—ΣΚΙΡΤΣΗ (Ν. 0624). Πάντως κατάστασις παρουσιάζει εὐκαιρίαν ἐκμεταλλεύσεως καὶ δέον ἀναπτυχθῇ δραστηριότης καὶ πρωτοβουλία. Ἀναφέρατε λῆψιν.

ΑΠΟ : ΤΣ./Α.Σ.Σ./Α1.
ΠΡΟΣ: Διοικητὴν ΙΙΙ Μεραρχίας.

272030

Ἀριθ. Α.Π. 3]126]ΤΣ. Ἀπόρρητον.—Συνέχεια Α.Π. 3]125]27-8-49 ΙΧ Μεραρχία ἀπὸ 1930 ὥρας κατέλαβε ΣΑΚΚΟΥΛΙ (Ν. 0429) καὶ κινεῖται πρὸς ὕψ. 2520. Ἐπιτακτικὴ ἀνάγκη καλύψεως ἀριστεροῦ πλευροῦ ΙΧ Μεραρχίας ἐπιβάλλει ἄμεσον κίνησιν ΙΙΙ Μεραρχίας διὰ χωρίον ΓΡΑΜΜΟΣ πρὸς ΣΚΙΡΤΣΗ — ΚΙΑΦΑ. Οὐδεμίαν ἀνάπαυσιν δέχομαι. Καταστήσατε προσωπικῶς ὑπευθύνους δι' ἐκτέλεσιν Διαταγῆς μου Διοικητὰς Ταξιαρχιῶν σας πρὸς οὕς κοινοποιήσατε ἀμέσως παροῦσαν διαταγήν μου. Ἀναφέρατε λῆψιν.

ΑΠΟ : ΤΣ/Α.ΣΣ./Α1.
ΠΡΟΣ: ΙΙΙ Μεραρχίαν.

27-8-49

Ἀριθ. Α.Π. Φ. 3]123]Τ.Σ. Ἀπόρρητον.—Κατόπιν διαπιστωθεισῶν δυσκολιῶν πρὸς κατάληψιν ΦΛΑΜΠΟΥΡΟ ἐκ τῆς κατευθύνσεως ΑΓΙΟΥ ΖΑΧΑΡΙΑ καὶ τῆς εὐνοϊκῆς ἐξελίξεως πρὸς περιοχὴν ΠΟΡΤΑ ΟΣΜΑΝ ὑπὸ ΙΧ Μεραρχίας ἡ ἀποστολὴ ΙΙΙ Μεραρχίας καθορίζεται ὡς κάτωθι: α) Ν' ἀπασχολήση μὲ ἐλαφρὰς δυνάμεις ἀντιστάσεις ΒΕΤΕΡΝΙΚΟΥ. β) Νὰ συγκεντρωθῇ ὑπόλοιπος Μεραρχία περιοχὴν ΑΓΙΟΥ ΖΑΧΑΡΙΑ — ΒΡΥΣΗ ΖΑΧΑΡΙΑ (Ν. 1234) μὲ δυνατότητας μετὰ κατάληψιν ὑπὸ ΙΧ Μεραρχίας ΠΟΡΤΑ ΟΣΜΑΝ (Ν. 0934) νὰ διεισδύση δι' ἐπαρκῶν δυνάμεων διὰ ρεύματος ΜΠΑΡΟΥΓΚΑ εἰς τὴν περιοχὴν Δυτικῶς ΦΛΑΜΠΟΥΡΟ, ὅπως προσβάλη ΦΛΑΜΠΟΥΡΟ ἐκ τῶν Νώτων. Μετὰ κατάληψιν ΦΛΑΜΠΟΥΡΟ νὰ εἶναι ἑτοίμη νὰ ἐνεργήση πρὸς ΓΚΟΥΜΠΕΛ ΣΑΚΚΟΥΛΙ, ὕψ. 2520 καὶ ΒΕΤΕΡΝΙΚ—ΧΩΡΙΟΝ ΓΡΑΜΜΟΣ πρὸς ΣΚΙΡΤΣΗ.

Ὁμοίως τὸ Α' Σ.Σ. ὑπέβαλεν εἰς Σ.Η.Δ.Μ. τὴν κατωτέρω Α.Π.Φ. 3]119 ἀναφοράν.

ΑΠΟ : Τ.Σ/Α'. Σ. Σ./Α1.
ΠΡΟΣ: Σ.Η.Δ.Μ.

270745

Ἀριθ. Φ. 3]119]ΤΣ. Ἀπόρρητον.— Καίτοι τὸ Σῶμα Στρατοῦ κατὰ πολὺ ἠλλάττωσε τὴν ἀποστολὴν τῆς ΙΙΙ Μεραρχίας, ἐν τούτοις ἡ Μεραρχία αὕτη οὐδεμίαν νυκτερινὴν πρόοδον ἐσημείωσεν. Νύκτα 26]27 παρέμεινε μετωπικῶς καθηλωμένη ἔναντι ἐρειπίων ΒΕΤΕΡΝΙΚ καὶ ΜΠΑΡΟΥΓΚΑ—ΦΟΥΣΙΑΣ χωρὶς νὰ διεισδύση διὰ τῶν ἑκατέρωθεν χαραδρώσεων. Λόγῳ καὶ τῆς τακτικῆς καταστάσεως ἀπεφάσισε χρησιμοποιήση Ταξιαρχίας Καταδρομῶν ὑπὸ Διοίκησιν λοιπῶν Μεραρχιῶν Σώματος. Παρακαλῶ ἔχετε ὑπ' ὄψιν τοῦτο.

Ἀντιστράτηγος ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ

Τὸ Σ.Η.Δ.Μ. ἐπὶ τοῦ ἀνωτέρω σήματος ἀπήντησεν ὡς ἀκολούθως:

α) Ἡ ΙΙΙ Μεραρχία ἐδόθη διὰ τὸν ἀγῶνα Α' Σ.Σ. ἀπὸ τὸ Γ.Ε.Σ. Εὑρίσκεται πρὸ τῆς ἐξορμήσεως καὶ τὴν στιγμὴν αὐτὴν εἰς τὰ σπλάχνα τοῦ Α' Σ.Σ. καὶ ἑπομένως εἶναι φυσικὸν νὰ ὑπάγηται ὑπὸ τὸ Σχέδιον, ὑπὸ τὰς διαταγὰς καὶ ὁδηγίας σας καὶ νὰ λαμβάνῃ διατάξεις κατὰ τὸ Σχέδιον τὸ ἰδικόν σας.

β) Εἶναι ὅμως Σῶμα μὲ εἰδικὰς ἱκανότητας καὶ ἡ περίπτωσις χρησιμοποιήσεως μᾶλλον διὰ διεισδύσεις, ταχίστην ἐκμετάλλευσιν ὁποίαν δὲν δύνανται εὐκόλως αἱ ἄλλαι Ταξιαρχίαι. Καὶ πρὸς τοῦτο δὲν πρέπει ν' ἀναλίσκωνται εἰς ἐπιθέσεις μετωπικὰς καὶ ἄλλας ὠργανωμένας θέσεις, ὥστε νὰ τὸ χρησιμοποιήσητε ἢ κατὰ Ταξιαρχίας ἢ ὡς σύνολον κατὰ φάσιν ἢ φάσεις τοῦ ἀγῶνος. Καὶ θὰ ἀποδώσουν, ὡς νῦν ἔπραξαν ἄριστα.

γ) Ἔχετε παράπονα; θὰ ἔχετε βεβαίως δίκαιον. Ἀλλὰ χθὲς ἀπεδύθησαν μὲ τὴν κατάληψιν ΠΑΠΟΥΛΗ ποὺ ἐχρωματίσατε χθὲς νύκτα ἰσάξιον ΤΣΑΡΝΟ καὶ εἶχον καὶ αἱμορραγίαν εἰς τὴν προσπάθειαν ΖΑΓΑΡ. Θὰ εἶναι σκόπιμον οὔτε ἡ φιλοτιμία τῶν Ταξιαρχιῶν νὰ τρωθῇ οὔτε ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ ἀρχηγοῦ των, ὅτι οὐσιαστικῶς παρεμερίσθη. Καὶ ἐγὼ αὐτὸς δὲν λησμονῶ ὅτι σᾶς ὡμίλησα περὶ τῶν ἀδυναμιῶν των χθὲς νύκτα.

Πάντως καὶ πρὸ παντὸς τὸ συμφέρον τῆς μάχης.

Ἀντιστράτηγος ***ΒΕΝΤΗΡΗΣ***

δ) ΧΥ Μεραρχία

Συνεχίσθη ὁ σκληρὸς ἀγὼν ἐφ' ὁλοκλήρου τοῦ μετώπου τῆς Μεραρχίας τοῦ ἐχθροῦ παραδόξως παρὰ τὴν σημειουμένην ἀπειλὴν τῶν συνόρων ἀμυνομένου μετὰ πείσματος.

Τὴν 0630 ὥραν, τμήματα τῆς 73 Ταξιαρχίας κατέλαβον τὸ ΑΝΩΝΥΜΟΝ — ΤΣΑΓΚΟΣ — ΚΑΡΑΟΥΛΙ. Συνεχεῖς ἐπιθέσεις πρὸς ὁλοκλήρωσιν ΤΣΑΓΚΟΥ — ΚΑΡΑΟΥΛΙ ἀπέβησαν ἄκαρποι τῶν τμημάτων βαλλομένων δραστικῶς ἀπὸ ΓΚΟΡΙΤΣΑ καὶ ΚΟΖΙΑΚΑ — ΣΟΥΦΛΙΚΑ.

Κατόπιν ἐπιθέσεως κατὰ μέτωπον καὶ ὑποβοηθητικῆς ἐνεργείας ἐκ ΤΣΑΓΚΟΣ—ΚΑΡΑΟΥΛΙ (Ι) (Ν 1427) οἱ ΚΣ ἐγκατέλειψαν τὴν 12ην ὥραν τὸν ΑΝΘΡΩΠΑΚΟΝ (Ν. 1628).

Κατόπιν διαταγῆς τοῦ Α' Σ.Σ. ἡ Μεραρχία ἀπέσυρε ἐκ τοῦ μετώπου τῆς 73 Ταξιαρχίας τὸ 574 Τ.Π. ὅπερ προώθησε τὴν 1900 ὥραν εἰς ΤΑΜΠΟΥΡΙ (Ν. 1731) ὑπὸ διοίκησιν τῆς Ιης Μεραρχίας (Α. Π. 8286).

ε) ΥΙΙΙ Μεραρχία

Συνεχίσθησαν αἱ ἐπιθετικαὶ ἐνέργειαι ἐφ' ὁλοκλήρου τοῦ μετώπου της. Ὁ ἐχθρὸς ἐξηκολούθει νὰ ἀμύνεται μετὰ πείσματος, καθισταμένης δυσκόλου τῆς προχωρήσεώς της.

στ) 77 Ταξιαρχία.

Συνέχισεν τὴν πίεσιν ἐπὶ τοῦ μετώπου της. Ὁ ἐχθρὸς ἐξηκολούθει ἀμυνόμενος.

Τὸ Α'.Σ.Σ. ἐξέδωσεν τὰς ὑπ' ἀριθ. Α.Π.Φ. 7]504 καὶ Φ. 3]125 κοινοποιουμένας κατωτέρω διαταγάς:

ΑΠΟ : ΤΣ/Α' Σ.Σ./Α1. 271800

ΠΡΟΣ : I, III, IX, XV, VIII Μεραρχίας/Α1—Α2.

Α.Π. Φ. 7/504/ΤΣ. 'Απόρρητον.— 'Από 1630 ὥρας σήμερον ΚΣ Βορείου ΓΡΑΜΜΟΥ καταρρέουν. Εἶναι ἐξαιρετικὴ εὐκαιρία ἐκμεταλλεύσεως. Μέραρχοι, Ταξίαρχοι, 'Αξ]κοὶ καὶ Στρατιῶται. Δὲν πρέπει νὰ διαφύγῃ κανεὶς πρὸς ΑΛΒΑΝΙΑΝ. Θάψατέ τους ἐντὸς τοῦ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΔΑΦΟΥΣ.

ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ

ΑΠΟ : ΤΣ/Α'. Σ.Σ./Α1 271940

ΠΡΟΣ: I, III, IX, VIII, XV Μεραρχίας, 77 Ταξιαρχίαν.

Α.Π.Φ. 3]125]ΤΣ. 'Απόρρητον.—'Εχθρὸς κατέρρευσεν Βόρειον ΓΡΑΜΜΟΝ. IX Μεραρχία κατέλαβε 18.45 ὥραν ΜΟΥΤΣΕΛΙ (Ν. 0430) καὶ κινεῖται ὁλοταχῶς πρὸς ΓΡΑΜΜΟΝ (ὕψ. 2520). III Μεραρχία ὁλοκλήρωσε ἀπογευματινὰς ὥρας ΦΛΑΜΠΟΥΡΟ. I Μεραρχία εἰσέδυσε ΛΙΑΝΟΤΟΠΙ—ΚΑΤΑΦΥΓΗ. ΠΡΟΘΕΣΕΙΣ ΣΩΜΑΤΟΣ διὰ νύκτα σήμερον καὶ αὔριον. 'Αγρία καταδίωξις νύκτα σήμερον καὶ αὔριον πρὸς ἀπαγόρευσιν διαφυγῆς ΚΣ. πρὸς ΑΛΒΑΝΙΑΝ καὶ συντριβὴν των ἐντὸς ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΔΑΦΟΥΣ 'Αποστολαὶ Μεραρχιῶν νύκτα σήμεραν καὶ αὔριον. IX Μεραρχία. 'Εξασφαλίζουσα ἰσχυρῶς ΓΚΟΥΜΠΕΛ καὶ ΠΟΡΤΑ ΟΣΜΑΝ καὶ συνεχίσῃ κίνησίν της πρὸς ὕψ. 2520 πρὸς κατάληψιν τούτου. Νὰ ὠθήσῃ ἐκεῖθεν ἰσχυρὰς ἀναγνωρίσεις πρὸς ΣΚΙΡΤΣΗ καὶ διαβάσεις ΚΟΥΚΟΥΛΗ (Ν. 015230). III Μεραρχία. 'Αφήνουσα ἐλαφρὰς δυνάμεις ἐπὶ ΦΛΑΜΠΟΥΡΟ νὰ κινηθῇ ἀπόψε μὲ ὄγκον δυνάμεών της πρὸς χωρίον ΓΡΑΜΜΟΣ—ΣΚΙΡΤΣΗ—ΚΙΑΦΑ. I Μεραρχία. Διὰ δύο Ταξιαρχιῶν κινηθῇ ἀπόψε ΦΑΡΜΑΚΗ—ΚΙΑΦΑ. Νὰ ἐξασφαλίσῃ ἰσχυρῶς περιοχὴν ΤΣΑΡΝΟ—ΑΝΩΝΥΜΟΝ—ΣΤΑΘΜΟΝ ΧΩΡΟΦΥΛΑΚΗΣ ΤΣΑΓΚΟ—ΚΑΡΑΟΥΛΙ. IX Μεραρχία. Νὰ ὠθηθῇ πρὸς ΤΣΙΟΥΜΙΑ — ΕΠΑΝΩ ΑΡΕΝΑΝ. VIII Μεραρχία. Ν' ἀπαγορεύσῃ διαφυγὴν ΚΣ. πρὸς Νότον. Νὰ ὠθήσῃ ἐντὸς νυκτὸς ἰσχυρὰς περιπόλους ἐφ' ὅλης ζώνης της πρὸς ἐκμετάλλευσιν τυχὸν συμπύξεως ΚΣ. 'Από 1200 ὥρας αὔριον νὰ ἐκδηλώσῃ ἐπίθεσιν ἰσχύος πρὸς ΚΑΜΕΝΙΚ—ΣΤΕΝΟ—ΓΚΟΛΙΟ. Διάθεσίν της 'Αεροπορία. 77 Ταξιαρχία ἀποφράξῃ ἀποτελεσματικῶς διαβάσεις ΜΑΡΔΙΤΣΑ—ΖΟΥΖΟΥΛΙΩΤΙΚΟ — ΧΡΥΣΗΣ καὶ συνεχίσῃ πίεσιν πρὸς ΠΡΙΑΣΜΟΝ. 'Επιθυμῶ ἀντιληφθῶσι πάντες ὅτι ΓΡΑΜΜΟΣ δέον ἀποτελέσῃ ὁριστικὸν τάφον ΚΣ.

109. ΣΥΜΒΑΝΤΑ 28 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ

α) Ι Μεραρχία.

'Η 51 Ταξ]χία κινουμένη καθ' ὅλην τὴν νύκτα 27]28 κατέλαβε τὴν 0400 ὥραν τῆς 28 Αὐγούστου τὸ ΦΛΑΜΠΟΥΡΟΝ (Ν. 097292) καὶ συνέχισεν ταχέως τὴν κίνησίν της πρὸς ΦΑΡΜΑΚΗ—ΚΙΑΦΑ.

"Ετερον τμῆμα τὴν 0300 ὥραν ἐνεπλάκη μετὰ ΚΣ δυνάμεως 150—200 εἰς τὴν περιοχὴν ΒΕΤΕΡΝΙΚ—ΑΓ. ΖΑΧΑΡΙΑΣ. Οἱ ΚΣ προσεπάθησαν, ἐν διαλύσει νὰ διαφύγουν πρὸς ΑΛΒΑΝΙΑΝ διὰ ΦΟΥΣΙΑ (Ν. 115355).

Τὴν 1530 ὥραν κατελήφθη τὸ ΦΑΡΜΑΚΗ ὑπὸ τμημάτων τῆς 51 Ταξιαρχίας κατόπιν ἀγῶνος 3 $^1/_2$ ὡρῶν, τῶν ΚΣ ἀμυνομένων ἰσχυρῶς ἵνα ὑπο-

στηρίξουν πλέον τὴν σύμπτυξίν των. Τὰ τμήματα συνέχισαν τὴν κίνησίν των πρὸς ΚΙΑΦΑ.

Τὴν 1445 ὥραν τμήματα τῆς 51 Ταξ]χίας κατέλαβον τὸ ὕψωμα 2258 Β. ΚΙΑΦΑΣ.

Τὴν 1455 ὥραν κατέλαβον τὴν ΚΙΑΦΑΝ ὁλοκληρώσαντα τὴν ἐντολήν των.

β) IX Μεραρχία.

Ἀπὸ πρωΐας συνέχισε τὴν προέλασίν της κατὰ μῆκος τῶν συνόρων διὰ τῆς 41 Ταξιαρχίας καὶ τὴν 0915 ὥραν τμήματά της ἀνῆλθον ἐπὶ τοῦ ὕψ. 2520. Τὴν 1600 ὥραν ἤχθη εἰς διάβασιν ΚΟΥΚΟΥΛΗ (Ν. 0123). Σχετικὸν τὸ Φ.3]141 κατωτέρω:

ΑΠΟ: ΤΣ/Α'. Σ.Σ./Α1.

ΠΡΟΣ: I, III, YIII, XV Μερ., 77 Ταξιαρχίαν.

Ἀριθ. Φ. 3/141/ΤΣ. Ἀνοικτόν.— 0915 ὥραν σήμερον 1ος Λόχος 521 Τάγματος 41 Ταξιαρχίας IX Μεραρχίας ἔστησε καὶ πάλιν τὴν κυανόλευκον ἐπὶ τοῦ ὑψώματος 2520 τοῦ ΓΡΑΜΜΟΥ.

Ἡ 61 Ταξιαρχία τῆς XV Μεραρχίας ὑπὸ διοίκησιν IX Μερ]χίας ὑπερβᾶσα τὴν 41 Ταξ]χίαν, κινουμένη μὲ θαυμαστὴν καρτερικότητα καθ' ὅλην τὴν νύκτα, προσέκρουσε εἰς ἰσχυρὰς ἐχθρικὰς ἀντιστάσεις ἐπὶ ΜΑΥΡΗΣ ΠΕΤΡΑΣ.

γ) III Μεραρχία Καταδρομῶν.

Συνέχισε ἀπὸ πρωΐας τὴν κίνησίν της ἐν τῇ κατευθύνσει ΛΕΥΚΑ ΣΚΙΡΤΣΗ.

Τὴν 1220 ὥραν κατόπιν ἀγῶνος κατέλαβε τὸ ΣΚΙΡΤΣΗ.

Ὁ ἐχθρὸς ἤδη ἀπεσύρθη καταδιωκόμενος ὑπὸ τῶν Ταξ]χιῶν τῆς Μεραρχίας Καταδρομῶν Νοτίως τῆς κορυφογραμμῆς ΚΙΑΦΑ—ΣΚΙΡΤΣΗ, ὕψ. ΓΡΑΜΜΟΣ (2520) προσπαθῶν νὰ διαφύγῃ πρὸς ΑΛΒΑΝΙΑΝ κυρίως διὰ τῆς διαβάσεως τῆς ΜΠΑΡΑΣ.

Περὶ τὴν 2300 ὥραν τμήματα τῆς 78 Ταξιαρχίας ἐγκατεστάθησαν ἐπὶ ΣΤΑΥΡΟΥ καὶ ΛΙΟΚΟΥ τὴν δὲ 1800 ὥραν προκεχωρημένα τμήματα τῆς 79 Ταξιαρχίας ἐγκατεστάθησαν ἐπὶ τῆς διαβάσεως ΚΟΥΚΟΥΛΗ.

Τὸ Α'. Σ.Σ. ἀπέστειλεν τὴν κατωτέρω ὑπ' ἀριθ. Α. Π. Φ. 71510]28 Διαταγήν του πρὸς τὴν III Μεραρχίαν.

ΑΠΟ: ΤΣ/Α'. Σ.Σ./Α1. **281700**

ΠΡΟΣ: III Μεραρχίαν/Α1.

Ἀριθ. Α.Π. Φ. 7/510/ΤΣ. Ἀπόρρητον.— YIII Μεραρχία ἀπὸ 1300 ὥρας διεξάγει σκληρὸν ἀγῶνα εἰς ΠΡΟΦ. ΗΛΙΑΝ ΟΞΥΑΣ. Ἐχθρικὸν πυρ]κὸν τεταγμένον εἰς ΛΙΟΚΟΝ βάλλει κατὰ τμημάτων ὀγδόης Μεραρχίας. Ἐχθρικαὶ φάλαγγες διέρχονται ΜΠΑΡΑΝ εἰσερχόμεναι ΑΛΒΑΝΙΑΝ. Διάβασις ΚΟΥΚΟΥΛΗ κατελήφθη ὑπὸ διλοχίας IX Μεραρχίας. 61 Ταξιαρχία κινεῖται πρὸς ΜΠΑΡΑΝ. 79 Ταξιαρχία προηγουμένη εἰς κίνησιν τῆς 61 Ταξιαρχίας νὰ συνεχίσῃ ἄνευ ἀναπαύσεως κίνησίν της πρὸς ΜΠΑΡΑΝ, ἀποφράξῃ ταύτην

διὰ ἰσχυρῶν δυνάμεων καὶ συνεχίσῃ κίνησίν της πρὸς ΝΟΤΟΝ ἀποκόπτουσα διαβάσεις ΑΣΗΜΟΧΩΡΙΟΥ. 78 Ταξιαρχία συνεχίσῃ κίνησιν πρὸς ΣΤΑΥΡΟΝ — ΛΙΟΚΟΥ καὶ ἀποκόψῃ διὰ τούτων διαβάσεις. Διατηρουμένων ἰσχυρῶς διαβάσεων, νὰ προσβληθῶσιν ἐκ τῶν Νώτων οἱ ἔναντι ΥΙΙΙ Μεραρχίας ΚΣ.

δ) ΧΥ Μεραρχία.

Τὴν 0645 ὥραν τμήματα τῆς 45 Ταξ]χίας κατέλαβον τὸ ὕψωμα 1666 (Ν. 135225) συνεχίσαντα τὴν κίνησίν των πρὸς ΕΠΑΝΩ ΑΡΕΝΑ.

Τὴν 1425 ὥραν τμήματα τῆς 45 Ταξ]χίας κατέλαβον τὴν ΕΠΑΝΩ ΑΡΕΝΑ καὶ τὸ ΑΝΩΝΥΜΟΝ, ἀνατρέψαντα ἐλαφρὰς ἀντιστάσεις.

Ἀντεπίθεσις ΚΣ ἐκ ΤΣΙΟΥΜΙΑ ἀπεκρούσθη.

Τὴν 1500 ὥραν ὡλοκληρώθη ἡ κατάληψις τῆς κορυφογραμμῆς ΚΑΜΠΙΤΣΙΟ (Ν. 150178), ΕΠ. ΑΡΕΝΑ—ΤΣΙΟΥΜΙΑ ὑπὸ τμημάτων τῶν 45 καὶ 73 Ταξ]χιῶν. Ὁ ἐχθρὸς συνεπτύχθη πρὸς ΑΕΤΟΜΗΛΙΤΣΑΝ, καταδιωκόμενος κατὰ πόδας ὑπὸ τῶν ἡμετέρων.

Κατόπιν προσωπικῆς καὶ τηλεφωνικῆς διαταγῆς τοῦ Σ. Στρατοῦ τμήματα τῆς ΧΥ Μεραρχίας συνεχίσαντα τὴν πρὸς Νότον καὶ Δ. κίνησίν των κατὰ τῶν μετόπισθεν τῶν ΚΣ, οἵτινες ἠμύνοντο εἰσέτι πρὸ τῆς ΥΙΙΙ Μεραρχίας, ἤχθησαν τὴν 2000 ὥραν εἰς ΠΑΤΩΜΑ, ἐλθόντα εἰς ἐπαφὴν τὴν 0715 ὥραν τῆς ἑπομένης μετὰ τμημάτων τῆς 76 Ταξ]χίας (ΥΙΙΙ Μερ]χίας).

Ἕτερα τμήματα κατέλαβον τὴν 0200 ὥραν τὸ ὕψωμα ΛΙΟΚΟ (Ν. 055188) λαβόντα ἐπαφὴν μετὰ ἀφιχθέντων ἐκεῖ τμημάτων Καταδρομῶν τὴν 0630 ὥραν.

ε) ΥΙΙΙ Μεραρχία.

75 Ταξιαρχία.

Μετὰ προπαρασκευὴν Πυρ]κοῦ καὶ βομβαρδισμοῦ ὑπὸ τῆς Ἀεροπορίας τὴν 1330 ὥραν ἐξαπέλυσεν ἐπίθεσιν κατὰ ΠΡΟΦ. ΗΛΙΑ—ΚΑΜΕΝΙΚ. Διεξήχθη σκληρὸς ἀγὼν μέχρι τῆς 1900 ὥρας ὁπότε καὶ ὡλοκληρώθη ἡ κατάληψις τοῦ ὑψώματος τούτου.

Ἐπιθετικὴ ἐνέργεια ὑπὸ τῆς 74 Ταξ]χίας τὴν 1200 ὥραν κατὰ ΑΓΙΟΥ ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ οὐδὲν ἀπέδωσεν. Ὁ ἐχθρὸς ἠμύνθη μετὰ πείσματος.

Εἰς τὸν Τομέα τῆς 76 Ταξ]χίας ὁ ἐχθρὸς ἤρξατο συμπτυσσόμενος ἀπὸ τῆς ἕω. Ἡ Ταξιαρχία ἀμέσως ἀνέλαβεν καταδίωξιν διὰ δύο Ταγμάτων. Ὁ ἐχθρὸς προέβαλεν ἀντίστασιν εἰς τὴν περιοχὴν τῆς ΘΕΟΤΟΚΟΥ (Ν. 0813) μέχρι τοῦ μεσονυκτίου.

στ) 77 Ταξιαρχία.

Κινηθεῖσα κατέλαβε ἄνευ ἀντιστάσεως τὴν 1000 ὥραν τὸν ΠΡΙΑΣΜΟΝ καὶ τὴν 1230 ὥραν τὴν ΚΑΤΩ ΑΡΕΝΑ.

ζ) Τὸ Σῶμα Στρατοῦ προέβη εἰς τὴν ἔκδοσιν τῶν κάτωθι διαταγῶν:

ΑΠΟ : ΤΣ/Α'. Σ.Σ./Α1 **280800**

ΠΡΟΣ : I, III, IX, XV Μεραρχίας.

'Αριθ. Α.Π. Φ. 3/131/ΤΣ. 'Απόρρητον.— Συνέχεια Φ. 3/125/271940 Διαταγῆς. 'Αποστολαὶ 28-8-49. IX Μεραρχία. 'Ως ἀνωτέρω διαταγή. III Μεραρχία. Μετὰ κατάληψιν ΣΚΙΡΤΣΗ κινήσῃ μίαν Ταξιαρχίαν πρὸς ΚΟΥΚΟΥΛΗ (Ν. 015230) ΜΠΑΡΑΝ ταχείαν ἀπόφραξιν διαβάσεων. 'Ετέραν Ταξιαρχίαν πρὸς διαβάσεις ΣΤΑΥΡΟΥ — ΛΙΟΚΟΥ. I Μεραρχία. Μετὰ κατάληψιν ΦΑΡΜΑΚΗ κινηθῆ πρὸς ΚΙΑΦΑ — ΤΣΙΟΥΜΙΑ. XY Μεραρχία. Κινηθῆ πρὸς ΤΣΙΟΥΜΙΑ — ΑΡΕΝΑ.

ΑΠΟ : ΤΣ./Α'.Σ.Σ. / ΔΙΟΙΚΗΤΗΝ **281900**

ΠΡΟΣ: Διοικητὴν VIII Μεραρχίας.

'Αριθ. Α.Π.Φ. 3]141]ΤΣ. 'Απόρρητον.— 'Επιβεβαίωσις προφορικῶν ὁδηγιῶν 13 ὥρας. Πᾶσα ἐπίθεσις ἀνωφελής. Λύσις διὰ γενομένων κινήσεων ἀπὸ Βορρᾶ. Στενὴ καὶ συνεχὴς ἐπαγρύπνησις πρὸς ἀποφυγὴν διαφυγῆς συμμοριτῶν.

ΑΠΟ : ΤΣ/Α'. Σ.Σ. Α1 **282100**

ΠΡΟΣ : ΤΣ / I, XV, IX, III, VIII Μεραρχίας — 77 Ταξιαρχίαν.

'Αριθ. Φ. 3 / 142 / ΤΣ. 'Απόρρητον.— Μέχρις ἑσπέρας σήμερον κατελήφθη ἅπασα ἡ περιοχὴ βορ. καὶ νοτ. ΓΡΑΜΜΟΥ πλὴν τῆς περιοχῆς ΛΙΟΚΟΥ (Ν. 0519) — ΟΞΥΑΣ (Ν. 0614) ΜΠΑΡΑΣ (Μ. 9820) — ΣΤΕΝΟ (Ν. 0012) — ΓΚΟΛΙΟ (Μ. 9713) — ΚΑΜΕΝΙΚ (Μ. 9611). 'Ενέργειαι διὰ 29ην Αὐγούστου. I Μεραρχία λεπτομερὴς ἐξερεύνησις καταληφθείσης περιοχῆς. ΝΟΤΙΟΝ ΟΡΙΟΝ. ΚΙΑΦΑ (ΝΑΙ) — ΣΚΙΡΤΣΗ (ΝΑΙ) XY Μεραρχία νὰ κινήσῃ τμήματα μέχρι περιοχῆς ΛΙΟΚΟΥ — ΠΑΤΩΜΑ (Ν. 1016) ἵνα συνδεθῆ βορ. μὲ III Μεραρχίαν καὶ νοτ. μὲ VIII Μεραρχίαν. Τελικῶς τμήματα ἐπανέλθουν περιοχὴν Μεραρχίας. ΔΥΤ. ΟΡΙΟΝ καθορίζεται ΑΕΤΟΜΗΛΙΤΣΑ — ΠΕΤΡΑ ΜΟΥΚΑ. IX Μεραρχία. 'Ισχυρὰ ὀργάνωσις τῶν ἐπὶ συνόρων θέσεών της. Διὰ 61 Ταξιαρχίας ἐπισπεύσῃ κατάληψιν διαβάσεως ΜΠΑΡΑΣ. III Μεραρχία. 'Ενεργήσῃ διὰ κατάληψιν ΜΠΑΡΑΣ καὶ ἐπιθετικῶς ἐπὶ τῶν κατευθύνσεων ΜΠΑΡΑ (Μ. 9820) — ΠΤΕΤΣΙΟ (Μ. 9716) — ΓΚΟΛΙΟ (Μ. 9713) καὶ ΛΙΟΚΟ (Ν. 0519) — ΟΞΥΑ (Ν. 0614) — ΒΟΥΡΜΠΙΑΝΗ (Ν. 0314) — ΣΤΕΝΟ (Ν. 0012). 'Από 1800 ὥρας 29ης Αὐγούστου ΤΣ] 79 Ταξιαρχίας ΠΛΗΚΑΤΙ ΣΤ] 78 Ταξιαρχίας ΟΞΥΑ (Ν. 0614). VIII Μεραρχία. Συνδεθῆ Β.Α. μετὰ XY Μεραρχίας καὶ ἐνεργήσῃ ἐπιθετικῶς ἐν συνδυασμῷ μετὰ III Μεραρχίας ἐν τῇ κατευθύνσει ΠΥΡΣΟΓΙΑΝΝΗ — ΒΟΥΡΜΠΙΑΝΗ—ΑΣΗΜΟΧΩΡΙ—ΠΤΕΤΣΙΟ. Τήρησις ἐπαφῆς μετὰ ΚΑΜΕΝΙΚ καὶ προσπάθεια ἀμέσου ἐκμεταλλεύσεως. Μεραρχίαι ἐνεργήσωσι λεπτομερῆ ἐξερεύνησιν καταληφθεισῶν περιοχῶν. 77 Ταξιαρχία ἐξερευνήσῃ λεπτομερῶς περιοχήν της καὶ συνεχίσῃ ἀποφρακτικὴν ἀποστολήν της περιοχὴν ΜΑΡΔΙΤΣΑ — ΖΟΥΖΟΥΛΙΩΤΙΚΟΥ.

ΑΠΟ: ΤΣ. / Α'. Σ. Σ. / Α1 / ΣΤΡΑΤΗΓΟΝ **282200**

ΠΡΟΣ : I, III, IX, XV, Μεραρχίας, 77 Ταξιαρχίαν.

'Αριθ. Πρωτ. Γ./505. 'Απόρρητον.— Βράδυ 28 Αὐγούστου. Συμπολεμισταί. Ξέρω ὅτι εἶσθε κουρασμένοι, γνωρίζω ὅτι εἶσθε ἄϋπνοι, γνωρίζω ὅτι σᾶς ζητῶ κάτι τὸ ὑπεράνθρωπον καὶ ὅμως τὸ ζητῶ. 'Απόψε εἶναι ἡ κρίσιμη

νύκτα ποὺ θὰ προσπαθήσουν οἱ ἐγκληματίαι κατὰ μικρὰς Μονάδας ἢ καὶ ἀτομικῶς νὰ ξεφύγουν. Ἀπόψε πρέπει νὰ μὴν κοιμηθῇ κανένας. Ἄγρυπνοι καὶ περίπολοι. Αὐτὸ ἐπιβάλλει ἡ ἐκμετάλλευσις τῆς θριαμβευτικῆς ἐπιτυχίας δηλαδὴ τὸ Ἐθνικὸν συμφέρον.

110. ΣΥΜΒΑΝΤΑ 29 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ

α) Ι Μεραρχία.

Συνέχισεν τὴν ἐξερεύνησιν τῆς καταληφθείσης περιοχῆς ἀνευρίσκουσα ἄφθονα ὑλικὰ καὶ συλλαμβάνουσα διασκορπισμένους ΚΣ.

β) ΙΧ Μεραρχία — ΙΙΙ Μεραρχία.

61 Ταξιαρχία ἀπὸ πρωϊνῶν ὡρῶν ἐπιτεθεῖσα κατέλαβε κατόπιν ἀγῶνος τὸ ὕψωμα 2169 (Ν. 0022) καὶ συνέχισε πρὸς ὕψωμα 1985.

Τὴν 1400 ὥραν ἡ 61 Ταξιαρχία καὶ τμήματα τῆς ΙΙΙ Μεραρχίας κατέλαβον τὴν διάβασιν τῆς ΜΠΑΡΑΣ.

Ἀπὸ τῶν ἑσπερινῶν ὡρῶν τῆς 28 Αὐγούστου τμήματα τῆς ΙΙΙ Μεραρχίας κινηθέντα πρὸς ΠΛΗΚΑΤΙ (Ν. 0220) — ΟΡΛΑΝ (Μ. 995190) — ΛΑΙΜΟΝ (Μ. 990165), ὁλοκλήρωσαν τὴν κατάληψιν τούτων τὴν 1200 ὥραν τῆς 29 Αὐγούστου. Ἕτερα τμήματα ἐκινήθησαν πρὸς ΛΙΟΚΟΥ (Ν. 0519) ὅπου ἀπὸ 0630 ὥρας συνεδέθησαν μετὰ τμημάτων τῆς ΧΥ Μεραρχίας.

γ) ΧΥ Μεραρχία.

Παρὰ τοὺς συνεχεῖς σκληροὺς ἀγῶνας εἰς Β. ΓΡΑΜΜΟΝ διὰ τοῦ 575 Τ. Πεζικοῦ ἐνήργησε ἀπὸ ΛΙΟΚΟΥ πρὸς ΒΟΥΡΜΠΙΑΝΗΝ (Ν. 025140) πρὸς ὑποβοήθησιν ἐνεργειῶν VIII Μεραρχίας. Ὑπόλοιπα τμήματα ἠσχολήθησαν μὲ περισυλλογὴν ὑλικῶν καὶ διεσκορπισμένων ΚΣ ἐν τῇ καταληφθείσῃ περιοχῇ.

δ) ΥΙΙΙ Μεραρχία.

Πρὸ τοῦ μετώπου τῶν 75 καὶ 74 Ταξιαρχιῶν ὁ ἐχθρὸς ἠμύνετο μετὰ πείσματος. Ἐπανειλημμέναι ἐπιθετικαὶ ἐνέργειαι τῶν Ταξιαρχιῶν πρὸς ΚΑΜΕΝΙΚ — ΑΓ. ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΝ — ΠΥΡΣΟΓΙΑΝΝΗΝ δὲν ἐπέτυχον θετικόν τι ἀποτέλεσμα.

Ἀπὸ 0300 ὥρας ὁ ἐχθρὸς πρὸ τοῦ μετώπου τῆς 75 Ταξιαρχίας ἐνέδωσαν καὶ εἰς τὴν περιοχὴν ΘΕΟΤΟΚΟΥ, συνεχτύχθη πρὸς τὴν διάβασιν ΜΠΑΡΑΣ. Τὰ ἡμέτερα τμήματα καταδιώκοντα τὸν ἐχθρὸν κατέλαβον ΘΕΟΤΟΚΟΝ—ΠΡΟΦ. ΗΛΙΑΝ ΟΞΥΑΣ καὶ προώθησαν ἐλαφρὰ τμήματα πρὸς Β. καὶ ΒΔ.

Τὸ Σῶμα Στρατοῦ κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην προέβη εἰς τὴν ἔκδοσιν τῶν ἀκολούθων Δ/γῶν:

ΑΠΟ: ΤΣ/Α'Σ.Σ. **291920**
ΠΡΟΣ: ΙΙΙ, ΙΧ, VIII Μερ. 78, 79, 61 Ταξ/χίας

Ἀριθ. Α.Π.Φ. 3/157/ΤΣ. Ἀνοικτόν.—Ἀποψινὴ νύκτα εἶναι ἡ κρισιμωτέρα διὰ ΚΣ. Κοιλὰς ΒΟΥΡΜΠΙΑΝΙΩΤΙΚΟΥ — ΓΟΡΓΟΠΟΤΑΜΟΣ —

ΧΙΟΝΑΔΕΣ—ΠΛΗΚΑΤΙ Αὐχὴν ΜΠΑΡΑΣ, ὅπου σοβαρὸς ἀριθμὸς πανικοβλήτων ΚΣ προσπαθεῖ διαφύγῃ πρὸς ΑΛΒΑΝΙΑΝ, νὰ ἀποτελέσουν τὸν τάφον των. Εἶμαι βέβαιος ὅτι ἅπαντες ἀπόψε θὰ καταβάλουν ὅλην των προσπάθειαν, ὥστε οὐδεὶς νὰ διαφύγῃ.

ΑΠΟ: ΤΣ/Α'.Σ.Σ./Α1 290805

ΠΡΟΣ: Δ/τὴν ΙΙΙ Μεραρχίας

Ἀριθ. Α.Π.Φ. 3]144]ΤΣ. Ἀπόρρητον.—Ὠθήσατε δραστηρίως Ταξ]χίας σας πρὸς ἐκπλήρωσιν δοθεισῶν διὰ Α.Π.Φ. 3]142 καὶ Φ. 7]510 28 Αὐγούστου διαταγῶν Σώματος ἀποστολῶν. Ἐνημερώνετε συνεχῶς Σ. Στρατοῦ ἐπὶ καταστάσεως. Ἡ ἔλλειψις πληροφοριῶν ἐπὶ ἐνεργειῶν Μονάδων σας δημιουργεῖ μεγίστας δυσχερείας εἰς τὴν διεύθυνσιν τοῦ ἀγῶνος ὑπὸ τοῦ Σώματος.

ΑΠΟ: ΤΣ/Α'.Σ.Σ./Α1 290945

ΠΡΟΣ: ΧΥ Μεραρχίαν

Ἀριθ. Α.Π.Φ. 3]150]ΤΣ.— 575 Τάγμα ΧΥ Μεραρχίας εὑρισκόμενον ΛΙΟΚΟΥ (Ν. 0519) καὶ κινούμενον ΒΟΥΡΜΠΙΑΝΗΝ τίθεται ἀπὸ λήψεως ὑπὸ τὰς διαταγὰς 78 Ταξ]χίας Καταδρομῶν πρὸς ὑποβοήθησιν ταύτης διὰ ἐκπλήρωσιν ἀποστολῆς της. Μετὰ τοῦτο ἐπανέλθῃ Μεραρχίαν.

ΑΠΟ: ΤΣ/Α' Σ.Σ./Α1 290910

ΠΡΟΣ: ΤΣ/VIII Μεραρχίας/Α1

Ἀριθ. Φ. 3]149]ΤΣ. — Ἀπὸ λήψεως παρούσης ἅπασαι Μονάδες ΝΟΤ. ΓΡΑΜΜΟΥ καὶ Δυτ. ΓΡΑΜΜΗΣ ΑΕΤΟΜΗΛΙΤΣΗΣ — ΠΕΤΡΑ ΜΟΥΚΑ ἤτοι 61 Ταξιαρχία καὶ 78 καὶ 79 Ταξ]χίαι ΙΙΙ Μεραρχίας τίθενται ὑπὸ διοίκησιν ΥΙΙΙ Μεραρχίας διὰ συντονισμὸν ἀγῶνος καὶ μέχρις ἐγκαταστάσεως Κλιμακίου ΤΣ]ΑΣΣ ΚΟΝΙΤΣΑΝ ἀπὸ 300900. Ἅμα ἀφιχθῇ ΙΙΙ Μεραρχία ΚΟΝΙΤΣΑΝ 78 καὶ 79 τίθενται ὑπὸ διαταγὰς ΙΙΙ Μεραρχίας.

ΑΠΟ: ΤΣ/Α'.Σ.Σ./Α1. 290900

ΠΡΟΣ: VIII Μεραρχίαν.

Ἀριθ. Α.Π.Φ. 3]146]ΤΣ. Ἀπόρρητον.— Τμήματα ΧΥ Μεραρχίας κατέλαβον νύκτα σήμερον ΛΙΟΚΟΥ καὶ ΠΑΤΩΜΑ. Τάγμα ΧΥ Μεραρχίας διετάχθη κινηθῇ πρὸς ΒΟΥΡΜΠΙΑΝΝΗΝ. Ἅμα ἀφιχθῶσι δυνάμεις ΥΙΙΙ καὶ ΙΙΙ Μεραρχιῶν ἄνω θέσεις, τμήματα ΧΥ Μεραρχίας ἐπανέλθωσι περιοχὴν ΑΕΤΟΜΗΛΙΤΣΑ—ΠΕΤΡΑ ΜΟΥΚΑ (ΝΑΙ) καὶ βορείως.

ΑΠΟ: ΤΣ/Α'.Σ.Σ./Α1. 290810

ΠΡΟΣ: Ταξίαρχον ΡΟΥΣΣΟΝ—ΙΙΙ Μεραρχίαν.

Ἀριθ. Α.Π.Φ. 3]147]ΤΣ.— Διὰ συνδέσμου Ἀντ]ρχου ΚΑΦΕΤΖΟΠΟΥΛΟΥ. Πληροφορίαι σας περὶ καταλήψεως ὑπὸ 61 Ταξιαρχίας Αὐχένος ΜΠΑΡΑΣ ἀνακριβεῖς. Κινηθεῖτε τὸ ταχύτερον δι' ὁλοκλήρου Ταξ]χίας σας διὰ δρομο-

λογίου ΠΛΗΚΑΤΙ—ΑΣΗΜΟΧΩΡΙ—ΜΠΑΡΑ τὴν ὁποίαν ὀφείλετε νὰ ἐξασφαλίσητε τὸ ταχύτερον. Ὅταν 61 Ταξ]χία εὑρίσκετο ΚΟΥΚΟΥΛΗ Ταξ]χία Καταδρομῶν ἔπρεπε εὕρῃ τρόπον καταλήψεως ΜΠΑΡΑΣ ἐντὸς νυκτός. Παρακαλῶ τὸν Στρατηγὸν Διοικητὴν ΙΙΙ Μερ]χίας νὰ ἐξουσιοδοτήσῃ τὸν Ἀντισυνταγματάρχην ΚΑΦΕΤΖΟΠΟΥΛΟΝ ἢ ἄλλον ἐπιτελῆ κατὰ κρίσιν του, ὅπως ἐπὶ τόπου συντονίσῃ προσπαθείας δύο Ταξ]χιῶν του πρὸς ΠΤΕΤΣΙΟ—ΣΤΕΝΟ. Σκοπὸς νὰ προσβάλῃ τὰ νῶτα ΚΣ ἀμυνομένων ἔναντι ΥΙΙΙ Μεραρχίας.

ΑΠΟ: ΤΣ / Α'. Σ.Σ. / Α1. **291940**

ΠΡΟΣ: ΧΥ Μεραρχίαν.

Ἀριθ. Α.Π. Φ. 3/156/ΤΣ. Ἀπόρρητον.— Διὰ περίπτωσιν καθ' ἣν περιοχὴ ΚΑΜΕΝΙΚ — ΓΚΟΛΙΟ — ΣΤΕΝΟ — ΚΑΡΔΑΡΙ δὲν ἐκκαθαρισθῇ νύκτα ἀπόψε ὑπὸ ΥΙΙΙ καὶ ΙΙΙ Μεραρχιῶν νὰ εἶσθε ἕτοιμος ὅπως πρωΐαν αὔριον κινηθῆτε μετὰ μιᾶς εἰσέτι Ταξιαρχίας σας διὰ περιοχὴν ΛΙΟΚΟΥ. Ἐκεῖ ἀναλαμβάνοντες ὑπὸ Δ]σίν σας Μονάδας σας καὶ Μεραρχίαν Καταδρομῶν θὰ ἐνεργήσητε ἀπὸ Βορρᾶ καὶ Β.Α. πρὸς ἐκκαθάρισιν ἐκεῖ καταστάσεως. Νὰ συνδεθῆτε μὲ ΥΙΙΙ Μεραρχίαν, διὰ συντονισμὸν ἐνεργείας. Σημερινὴ ζώνη εὐθύνης σας παραμείνῃ μία μόνον Ταξιαρχία προσωρινῶς.

111. ΣΥΜΒΑΝΤΑ 30 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ

α) ΥΙΙΙ — ΙΙΙ Μεραρχίαι.

Τμήματα τῆς 75 Ταξιαρχίας κατέλαβον τὴν 0540 ὥραν τὸ ΚΑΜΕΝΙΚ καὶ τὴν 0745 ὥραν τὸ ΓΚΟΛΙΟ τοῦ ἐχθροῦ ἀποσυρθέντος εἰς ΑΛΒΑΝΙΑΝ.

Ἀπὸ τῆς 0300 ὥρας τμήματα τῆς 76 Ταξιαρχίας κατέλαβον τὸν ΑΓΙΟΝ ΔΗΜΗΤΡΙΟΝ ΠΥΡΣΟΓΙΑΝΝΗΣ ἄνευ ἀντιστάσεως.

Τμήματα ΙΙΙ Μεραρχίας ἀπὸ 0750 ὥρας ἀφίχθησαν εἰς ΓΚΟΛΙΟ κινηθέντα ἀπὸ Β. πρὸς Νότον.

β) Ὑπόλοιποι Μεραρχίαι.

Ἠσχολήθησαν μὲ ἐξερεύνησιν τῆς καταληφθείσης περιοχῆς.

γ) Κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην οὐσιαστικῶς ἐτερματίσθη ὁ ἀγών.

ΕΞΑΚΡΙΒΩΘΕΙΣΑΙ ΑΠΩΛΕΙΑΙ — ΛΑΦΥΡΑ

112. Ἀπώλειαι.

α) Ἡμετέρων:	Νεκροὶ	Ἀξ]κοὶ	15 —	Ὁπλῖται	228
	Τραυματ.	»	107 —	»	1345
	Ἀγνοούμ.	»	— —	»	11
	Σύνολον	»	122		1584
β) Ἐχθροῦ:	Νεκροὶ	922			
	Συλληφθ.	765			
	Παραδοθ.	179			
	Σύνολον	1866			

Δὲν περιλαμβάνονται οἱ εἰς ΑΛΒΑΝΙΑΝ διακομισθέντες τραυματίαι.

113. Λάφυρα.

Ὀρειβατικὰ πυροβόλα		17
Α]'Αερ.	»	15
Α]'Αρμ.	»	8
Πολυβόλα καὶ ὁπλ]λα		670
Αὐτόματα ἀτομικὰ		57
Τυφέκια		2598
Ὅλμοι τῶν 120 χ.		10
» διάφοροι		211
Πίατ		4

Πολλοὶ τύποι πυρομαχικῶν καὶ ὑλικῶν.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ καὶ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΕΞΑΧΘΕΙΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΣ

114. Ἡ ἐπιτυχία ἐβασίσθη κυρίως εἰς τὴν ἐκπόνησιν σχεδίου, ὅπερ ἀπέβλεπεν εἰς καθαρῶς δυναμικὴν ἐνέργειαν κατὰ τοῦ ἰσχυροτέρου σημείου τῆς ἀμυντικῆς ἐχθρικῆς τοποθεσίας, διὰ τῆς συγκεντρώσεως συντριπτικῆς ὑπεροχῆς μέσων, μὲ σκοπὸν τὴν διάρρηξιν τῆς τοποθεσίας ταύτης εἰς τὸ Σημεῖον τοῦτο καὶ τὴν ραγδαίαν ἐκμετάλλευσιν διὰ τοῦ ρήγματος καὶ δι' ὑπερκεράσεως εἰς βάθος, ἄνευ ἀπασχολήσεως διὰ τὴν κάλυψιν πλευρῶν καὶ ἐκκαθάρισιν. ***Οὕτω ὠργανώθη ἐπίθεσις ἐξαιρετικῆς ἰσχύος εἰς τὸ Κέντρον τῆς διατάξεως τοῦ ἐχθροῦ καὶ εἰς τὴν ζωτικωτέραν περιοχὴν*** ΤΣΑΡΝΟ — ΠΑΠΟΥΛΗ — ΨΩΡΙΑΡΙΚΑ ἐπὶ τῷ σκοπῷ τῆς διασπάσεως τῆς τοποθεσίας ταύτης καὶ τοῦ ἐξαναγκασμοῦ τοῦ ἐχθροῦ νὰ δώσῃ μάχην φθορᾶς καὶ νὰ συγκεντρώσῃ τὸ μεῖζον τῶν ἐφεδρειῶν του εἰς χῶρον ἔνθα ὁ Ἐθνικὸς Στρατὸς ἠδύνατο χρησιμοποιῶν τὸ σύνολον τοῦ Πυροβολικοῦ καὶ τῆς Ἀεροπορίας νὰ συντρίψῃ τοῦτον ὑπὸ τὰς καλυτέρας συνθήκας.

Εἰς τὸν ΓΡΑΜΜΟΝ δὲν ἐπετεύχθη Στρατηγικὸς αἰφνιδιασμός, διότι μετὰ τὸ ΒΙΤΣΙ οἱ ΚΣ ἀνέμενον ὡς βεβαίαν τὴν ἐπίθεσιν τοῦ Ἐθνικοῦ Στρατοῦ. Ὁ ΓΡΑΜΜΟΣ ἀπετέλει δι' αὐτοὺς τὸ τελευταῖον ἔρεισμα ὅπερ ἔπρεπε νὰ κρατηθῇ πάσῃ θυσίᾳ, διὰ πολιτικοὺς καὶ στρατιωτικοὺς λόγους. Ἐπετεύχθη ὅμως τακτικὸς αἰφνιδιασμὸς τόσον τοπικῶς ὅσον καὶ χρονικῶς. Τοπικῶς μὲν διὰ τῆς ἀκολουθηθείσης κατευθύνσεως τῶν συνόρων ὑπὸ τῆς ΙΧ Μεραρχίας, ἥτις κατεύθυνσις εὑρέθη σχεδὸν ἀφύλακτος, χρονικῶς δὲ διότι δὲν ἀνεμένετο ὑπὸ τῶν συμμοριτῶν ἢ τόσον ***ταχεῖα*** ἐκδήλωσις τῆς ἐπιθέσεως, ἥτις ἔλαβεν χώραν μετὰ 8ήμερον ἀπὸ τῆς λήξεως τῆς μάχης τοῦ ΒΙΤΣΙ, ἤτοι πρὶν προλάβουν τὰ εἰς ΓΡΑΜΜΟΝ διαπεραιωθέντα μέσῳ τοῦ ΑΛΒΑΝΙΚΟΥ ἐδάφους ὑπολείμματα τοῦ ΒΙΤΣΙ νὰ ἀνασυνταχθῶσι καὶ νὰ ἀξιοποιηθῶσι πλήρως.

Κατεδείχθη ἡ ἀνάγκη τῆς διατηρήσεως ἰσχυρῶν ἐφεδρειῶν. Διότι αἱ ἐφεδρεῖαι θὰ ἔδιδον τὴν ἰσχὺν καὶ τὴν δυνατότητα νὰ τροφοδοτηθῇ μία οἱαδήποτε ἐπιτυχὴς ἐξέλιξις βάθους ἐν τῇ κατευθύνσει εἰς ἣν θὰ ἐνέδιδεν ὁ ἐχ-

θρός. Δοθέντος μάλιστα ὅτι ἡ διὰ τῶν συνόρων κατεύθυνσις, ἥτις προεβλέπετο ἀπὸ τὸ Σχέδιον ὡς κατεύθυνσις ὑπερκεράσεως τοῦ ἀμυντικοῦ συγκροτήματος ΣΟΥΦΛΙΚΑ—ΚΙΑΦΑ ἦτο μακροτέρα καὶ ὅτι ἐπεζητεῖτο ἡ ταχίστη ἀπὸ ὕψ. 2520 πρὸς διάβασιν ΜΠΑΡΑΣ ὥθησις ἰσχυρῶν δυνάμεων, ἦτο ἀπαραίτητον τὸ Α΄. Σ.Σ. νὰ ἔχῃ δυνατότητα ταχείας τροποποιήσεως τῆς κατευθύνσεως ταύτης. Δὲν ἐξησφαλίσθη τοῦτο ἀρχικῶς, ἐγένετο ὅμως κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐξελίξεως τῆς ἐπιθέσεως, ὅτε τὸ Α΄. Σ.Σ. ἠναγκάσθη νὰ ἀποσύρῃ ἐκ τοῦ ἀριστεροῦ τὴν 61 Ταξιαρχίαν τῆς XV Μεραρχίας, ἣν καὶ ἐχρησιμοποίησεν ἐν τῇ κατευθύνσει τῶν Συνόρων ὑπὲρ τῆς IX Μεραρχίας.

Ἐσημειώθη κατὰ τὴν ἐξέλιξιν τῶν ἐπιχειρήσεων μία ὑπερβολικὴ προσπάθεια τῆς VIII Μεραρχίας πρὸς ΚΑΜΕΝΙΚ καὶ ΑΓ. ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΝ προικοδοτηθεῖσα μάλιστα καὶ δι' ἰσχυρῶν μέσων Πυρ]κοῦ καὶ Ἀεροπορίας. Ἡ κατ' ἐπανάληψιν ἀποκρουσθεῖσα αἱματηρὰ καὶ πολυδάπανος αὕτη προσπάθεια, δὲν ἦτο ἐνδεδειγμένη, δοθέντος ὅτι ἡ διὰ τῶν συνόρων κατεύθυνσις γοργῶς ἔφερεν τὴν IX Μεραρχίαν πρὸς τὰ ζωτικὰ σημεῖα τῆς ΠΟΡΤΑΣ ΟΣΜΑΝ—2520—ΓΚΟΥΜΠΕΛ, ἅτινα καταληφθέντα ἐπέφερον τὴν κατάρρευσιν τῆς ὅλης ἐπὶ τοῦ ΓΡΑΜΜΟΥ ἐχθρικῆς ἀντιστάσεως. Πρὸς τερματισμὸν τῶν ἀσκόπων τούτων ἐπιθέσεων αἵτινες ἐπεβλήθησαν εἰς τὴν VIII Μεραρχίαν διὰ τῶν ὑπ' ἀριθμ. Α.Π. Φ.3]109]26-8-49 καὶ 3]125]27-8-49 Διαταγῶν τοῦ Α΄ Σ. Σ. ἐξεδόθησαν πρὸς τὴν Μεραρχίαν αἱ ὑπ' ἀριθμ. Α. Π. Φ.3]155] 29-8-49 τοῦ Α΄. Σ.Σ. καὶ Α.Π. 3617]29-8-1949 Σ.Η.Δ.Μ. Διαταγαί.

Ὁμοίως ἡ κατ' ἐπανάληψιν ἀποκρουσθεῖσα ἐπίμονος ἐνέργεια τῆς I Μεραρχίας πρὸς ΚΟΖΑΚΑΝ ὑπῆρξεν ἐξ ἴσου αἱματηρὰ καὶ ἀτυχής, καθ' ὅσον διὰ τῶν Διαταγῶν Ἐπιχειρήσεων (Α.Α.Π. 185]20-8-49 ΣΗΔΜ) εἶχεν σαφῶς καθορισθῆ ἡ παράκαμψις τοῦ ὀρεινοῦ συγκροτήματος ΣΟΥΦΛΙΚΑ, πρὸς ὃ κατ' εὐθείαν ὁδηγεῖ ὁ ΚΟΖΑΚΑΣ.

Ἡ III Μεραρχία Καταδρομῶν, μὴ κινηθεῖσα μετὰ τὴν κατάληψιν ΤΣΑΡΝΟ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς νυκτὸς 25]26 Αὐγούστου ἐπὶ τῶν κατευθύνσεων ΤΣΑΡΝΟ—ΦΛΑΜΠΟΥΡΟ—Χωρίον ΓΡΑΜΜΟΣ—ΚΙΑΦΑ καὶ ΜΟΝΟΠΥΛΟΝ—ΚΟΥΡΙΑ—ΠΟΡΤΑ ΟΣΜΑΝ – ΓΚΟΥΜΠΕΛ, ὡς ἡ ἐντολὴ τοῦ Α΄. Σ.Σ., ἐνεπλάκη κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς 26 εἰς ἀγῶνα μετωπικὸν εἰς ΠΑΠΟΥΛΗ — ΦΛΑΜΠΟΥΡΟ καὶ δὲν ἦτο δυνατὴ ἡ ἀπαγκίστρωσίς της.

(Σχετικὴ Α.Π. 3]119]27-8-1949 Α΄. Σ.Σ. πρὸς Σ.Η.Δ.Μ. καὶ Α.Π. Φ.3]114]26-8-1949 Α΄. Σ.Σ. πρὸς III Μεραρχίαν).

Ἡ ταχεῖα κίνησις τῶν 41 καὶ 61 Ταξιαρχιῶν, κατὰ μῆκος τῆς ὁροθετικῆς γραμμῆς, ἥτις καὶ ἐπέφερεν τὴν ταχεῖαν κατάρρευσιν τῆς ἀμύνης, παρὰ τὴν κόπωσιν τῶν τμημάτων, ἀποδεικνύει ὅτι ἡ θέλησις πρὸς τὴν ΝΙΚΗΝ εἶναι ἱκανὴ νὰ ἐξουδετερώσῃ κόπωσιν καὶ ἐμπόδια, ὡς ἐπίσης καὶ τὴν ἀνάγκην τῆς εἰς βάθος διεισδύσεως καὶ τῆς ὑπερκεράσεως, μετὰ τὴν διάνοιξιν τοῦ ρήγματος.

Διὰ μίαν εἰσέτι φορὰν ἀπεδείχθη ὅτι νυκτερινὴ ἐπίθεσις καλῶς προπα-

ρασκευασθεῖσα καὶ ἐνεργουμένη μὲ ἐξησκημένα τμήματα, διακρινόμενα εἰς πειθαρχίαν, τόλμην, ἀποφασιστικότητα πρὸς διείσδυσιν, εἰδικευμένα εἰς τὴν ἐπισήμανσιν τῶν δρομολογίων, ἀποτελεῖ τὸν οἰκονομικώτερον εἰς αἷμα τρόπον ἐνεργείας ἐναντίον οἱασδήποτε τοποθεσίας ἔστω καὶ ἰσχυρῶς ὠργανωμένης.

Κατεδείχθη ἡ ἀνάγκη τοῦ συντονισμοῦ καὶ τῆς κατὰ μάζας χρησιμοποιήσεως τῶν ὅπλων ὑποστηρίξεως, ἰδίᾳ τοῦ Πυρ]κοῦ καὶ τῆς Ἀεροπορίας, ἵνα διὰ τῆς συντριπτικῆς καὶ καταθλιπτικῆς ταύτης δυνάμεως πυρὸς ἡ Διοίκησις δύναται εὐχερῶς καὶ ταχέως νὰ ἐπεμβαίνῃ ἐν χρόνῳ καὶ ἐν τόπῳ ἐκεῖ ὅπου ἐπιθυμεῖ νὰ ἐκδηλώσῃ τὴν κυρίαν προσπάθειαν καὶ νὰ παραλύσῃ τὴν πρὸς ἄμυναν θέλησιν τοῦ ἀμυνομένου ἐχθροῦ. Παράδειγμα ἡ συγκέντρωσις τῶν μέσων κατὰ ΤΣΑΡΝΟ — ΠΑΠΟΥΛΗ ὑπὲρ τῆς Ι Μεραρχίας καὶ κατὰ ΠΟΡΤΑ ΟΣΜΑΝ ὑπὲρ τῆς ΙΧ.

Κατεδείχθη ἡ ἀνάγκη τῆς στενῶς διευθυνομένης ἐπιχειρήσεως καὶ τῆς παρακολουθήσεως τοῦ ἀγῶνος πρὸς ἄμεσον ἐπέμβασιν τῆς Διοικήσεως, εἴτε πρὸς ἐκμετάλλευσιν παρουσιαζομένης εὐκαιρίας, εἴτε πρὸς διόρθωσιν κακῶς ἐξελισσομένης καταστάσεως.

Τὰ λαβόντα μέρος εἰς τὴν ἐπιχείρησιν ἀεροπλάνα HELLDIVERS ἀπεδείχθησαν ἰσχυρότατον μέσον ὑποστηρίξεως μιᾶς ἐπιθέσεως, ἰδίως ὡς μέσον καταστροφῆς, λόγῳ τῆς μεγάλης ἀκριβείας εἰς τὴν βολήν. Ταῦτα κατὰ τὴν ἐπίθεσιν τοῦ ΤΣΑΡΝΟ — ΠΑΠΟΥΛΗ διεδραμάτισαν τὸν σπουδαιότερον ρόλον καὶ συνετέλεσαν τὰ μέγιστα εἰς τὴν κατάρριψιν τοῦ ἠθικοῦ τοῦ ἀμυνομένου.

Διεπιστώθη ὅτι διὰ τὴν Διοικητικὴν Μέριμναν τὸ πᾶν εἶναι αἱ προπαρασκευαστικαὶ ἐργασίαι, αἵτινες δέον νὰ ἀντιμετωπίζουσι τὰς δυσμενεστέρας πιθανὰς ἐξελίξεις μὲ περιθώρια ἀσφαλείας ἀποθεμάτων καὶ μεταφορῶν. Μετὰ τὴν ἔναρξιν τῶν ἐπιχειρήσεων δὲν ὑπάρχει χρόνος πρὸς διόρθωσιν ἐσφαλμένων ὑπολογισμῶν.

Ἀπεδείχθη ὅτι ὁ Γ' Κλάδος δὲν δύναται νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν Διοικητικὴν μέριμναν ἄνευ ἐγκαίρου ἐνημερώσεώς του ὑπὸ τοῦ Α' Κλάδου ἐπὶ τοῦ Σχεδίου Ἐπιχειρήσεων καὶ ἄνευ καθημερινῆς συνεργασίας του μετ' αὐτοῦ ἐπὶ τῆς ἐξελίξεως τῶν Ἐπιχειρήσεων. Ἰδιαιτέρως πρέπει νὰ εἰδοποιῆται ὅσον τὸ δυνατὸν ἐνωρίτερον ἐπὶ τῶν προβλέψεων τῆς Διοικήσεως διὰ πᾶσαν μεταβολὴν διατάξεως τῶν Μονάδων καὶ διὰ τὰς κινήσεις αὐτῶν.

Παρετηρήθη μία ἀδικαιολόγητος καὶ ἐπίμονος τάσις τῶν Μεραρχιῶν πρὸς συγκέντρωσιν πυρομαχικῶν πέραν τῶν κανονικῶν ὁρίων. Τοῦτο ἐπέφερεν ἀνωμαλίαν εἰς τὸ κανονικὸν ρεῦμα ἐφοδιασμοῦ, ἐνῷ ἀντιθέτως ἡ διατροφὴ τῶν ἀνδρῶν καὶ κτηνῶν διετηρήθη εἰς τὸ ἐπίπεδον τῆς κανονικῆς κλίμακος τροφοδοσίας, παρὰ τὴν ραγδαίαν προέλασιν τῶν Μονάδων, ἰδίᾳ τῆς ΙΧ Μεραρχίας κατὰ μῆκος τῶν Συνόρων ἀπὸ τῆς 27 Αὐγούστου.

Ἡ περισυλλλογὴ τῶν λαφύρων προσέκρουσεν εἰς μεγάλας δυσκολίας λόγῳ ἐλλείψεως ὠργανωμένης ὑπηρεσίας περισυλλογῆς εἰς τὰς Μ. Μ.

Δὲν ἐτηρήθη ἀπόλυτος μυστικότης περὶ τῆς ἡμέρας ἐνάρξεως τῆς Ἐπιχειρήσεως. Ξένος δημοσιογράφος ἐγνώριζεν καὶ τὴν ἡμέραν καὶ τὴν ὥραν ἐξορμήσεως τῶν τμημάτων, ἐζήτησεν δὲ τὴν ἄδειαν παρὰ τοῦ Α2]Α.Σ.Σ. νὰ μεταβῇ πρὸς κινηματογράφησιν τῆς ἐξορμήσεως τῶν τμημάτων, πρᾶγμα ὅπερ φυσικὰ δὲν τῷ ἐπετράπη.

Πλεῖστα Τμήματα δὲν ἀνέφερον ἐγκαίρως τὰς θέσεις τῶν τμημάτων των καὶ ἐδημιουργεῖτο οὕτω μεγάλη δυσχέρεια εἰς τὴν παρακολούθησιν καὶ διεύθυνσιν τοῦ ἀγῶνος.

Εἰς τὰ παρατηρητήρια I, III, XV Μεραρχιῶν καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῶν Ἐπιχειρήσεων, ἰδίως δὲ κατὰ τὴν πρώτην ἡμέραν, παρατηρήθη σοβαρὰ συγκέντρωσις ξένων ἐπισκεπτῶν, οἱ ὁποῖοι παρεκώλυον τὸ ἔργον τῆς Διευθύνσεως τοῦ ἀγῶνος.

Τέλος, ἂν καὶ κατὰ τὴν προπαρασκευὴν τῆς Ἐπιχειρήσεως, ἐσημειώθησαν μικροελλείψεις τοῦ Α΄Σ.Σ., ἀναπόφευκται ἄλλωστε εἰς πᾶσαν πολεμικὴν ἐπιχείρησιν, τὸ διεξαγαγὸν τὴν ἐπιχείρησιν Α΄Σ.Σ. παρουσίασε δεξιοτεχνίαν μάχης, σαφῆ ἀντίληψιν τῶν ἑκάστοτε τακτικῶν καταστάσεων καὶ ταχύτητα ἀποφάσεων καὶ ἐνεργειῶν, γεγονὸς ὅπερ συνετέλεσεν ὥστε ἡ ὅλη Ἐπιχείρησις νὰ λήξῃ ἐπιτυχῶς εἰς διάστημα πέντε (5) ἡμερῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ VI

ΣΥΜΒΟΛΗ ΚΑΙ ΑΠΟΔΟΣΙΣ ΤΩΝ ΟΠΛΩΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΕΩΣ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

115. ΠΥΡΟΒΟΛΙΚΟΝ

α) Κατανομὴ — Ὀργάνωσις Διοικήσεως — Ἀνάπτυξις.

Τὸ συμμετασχὸν εἰς τὴν Ἐπιχείρησιν ΒΙΤΣΙ—ΓΡΑΜΜΟΥ Πυροβολικὸν δὲν κατηνεμήθη εἰς τὰς Μ.Μ. τῶν Σ.Σ. ἀλλὰ ἐτηρήθη ὑπὸ τὴν ἄμεσον Διοίκησιν τοῦ Σώματος, ἵνα χρησιμοποιηθῇ συγκεντρωτικῶς, ὡς τοῦτο ἄλλωστε ἐπέβαλεν ἡ ὀρθόδοξος χρησιμοποίησίς του. Ἤτοι: ***ὡς μία τεραστία μᾶζα πυρὸς εἰς χεῖρας τῆς Διοικήσεως, χρησιμοποιουμένη αἰφνιδιαστικῶς ἐν τῷ συνόλῳ της, πρὸς ὑλοποίησιν τοῦ ἑλιγμοῦ πυρῶν τῆς Διοικήσεως, εἰς τὸν ῥόλον τῆς κατ' ἐξοχὴν διευθυνομένης ἐπιχειρήσεως.*** Ἐγένετο βεβαίως κατανομὴ Ἀξιωματικῶν παρατηρητῶν Πυροβολικοῦ εἰς τὰς Μονάδας καὶ ἐπετεύχθη ἡ μεγίστη δυνατὴ συγκεντρωτικὴ δρᾶσις καὶ ἡ εὐελιξία τῶν τροχιῶν.

Ἡ ἀνάπτυξις ἐβασίσθη ἐπὶ τοῦ σχεδίου ἐνεργείας τῶν Σ.Σ. καὶ τῶν ἐδαφικῶν δυνατοτήτων, ληφθεισῶν ὑπ' ὄψιν τῶν ἀπαιτήσεων διὰ τὰς μετατοπίσεις τοῦ Πυρ]κοῦ, τῶν πιθανῶν ἐξελίξεων τοῦ ἀγῶνος, τῶν ὑφισταμένων δρομολογίων κ.λ.π. Ἡ ἀνάπτυξις αὕτη ἀπεδείχθη ἐκ τῆς ἐξελίξεως τῆς ἐπιχειρήσεως ὀρθὴ καὶ ἐξυπηρέτησεν πλήρως τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ ἀγῶνος τῶν Σ.Σ. καθ' ὅλην τὴν διάρκειάν του.

Ἡ ὀργάνωσις τῆς Διοικήσεως ἐβασίσθη εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ Πυρ]κοῦ, τὰς ἐπικοινωνίας, τὰ διατεθέντα μέσα, καὶ ἐπὶ τῆς βασικῆς ἀρχῆς τῆς ἐπεμβάσεως ἐν τόπῳ καὶ χρόνῳ εἰς τὸν ἀγῶνα συγκεντρωτικῶς δι' ὁλοκλήρου τῆς μάζης τοῦ Πυρ]κοῦ. Οὕτω συνεκροτήθησαν τὰ κάτωθι ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΑ ΠΥΡΟΒΟΛΙΚΟΥ:

i. **ΜΑΧΗ ΒΙΤΣΙ (ΠΥΡΣΟΣ Β')**

Ἅπαν τὸ Πυρ]κὸν τοῦ Σ.Σ. ὠργανώθη εἰς δύο συγκροτήματα (πλὴν τῶν 144 καὶ 148 Μ.Ο.Π.) ἤτοι:

Βόρειον Συγκρότημα ΦΛΩΡΙΝΗΣ

104, 101 Σ.Π.Π. (μεῖον Μοῖρα), 153 Μ.Μ.Π., 142, 146 Μ.Ο.Π.

Νότιον Συγκρότημα ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ

102, 107 Σ.Π.Π., 152 Μ.Μ.Π., Πυρ]χία 151 Μ.Μ.Π., 143 Μ.Ο.Π.

Ἐν ἀμέσῳ ὑποστηρίξει.

Ὑπὲρ τῆς ΙΙ Μεραρχίας ἡ 148 Μ.Ο.Π.
Ὑπὲρ τῆς ΙΧ Μεραρχίας ἡ 144 Μ.Ο.Π.

ii. **ΜΑΧΗ ΓΡΑΜΜΟΥ (ΠΥΡΣΟΣ Γ')**

Βόρειος ΓΡΑΜΜΟΣ.

Βόρειον Συγκρότημα.

Περιλαμβάνον τὰ 101, 104, 107 Σ.Π.Π. ὡς καὶ τὰς 151 (μεῖον Πυρ]χία) καὶ 152 Μ.Μ.Π.

Νότιος ΓΡΑΜΜΟΣ (ΥΙΙΙ Μεραρχία).

105 Σ.Π.Π., 141 Μ.Ο.Π., Α]151 Π.Μ.Π.

Συγκρότημα Πυρ/κοῦ ΠΕΝΤΑΛΟΦΟΥ

Γ]145 Π.Ο.Π., Γ1]104 Ο.Π.Π.

Τὰ ἀνωτέρω συγκροτήματα συνεδέθησαν μεταξύ των καὶ μετὰ τῶν Δ.Π.Σ.Σ. δι' ἰδίου τηλεφ. δικτύου καὶ διὰ διπλῶν τοιούτων ἀσυρμάτου. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ὁ Διοικητὴς Πυρ]κοῦ τοῦ Σ.Σ. διηύθυνε καὶ ἤλεγχε ἀσφαλῶς καὶ ταχέως τὸ σύνολον τῶν πυρῶν πυρ]κοῦ, βάσει τῶν ἀποφάσεων τοῦ Διοικητοῦ τοῦ Σ.Σ. καὶ τῶν ἀναγκῶν τοῦ ἀγῶνος, ἐνῷ ἐκ παραλλήλου ὑπῆρχεν καὶ ἀποκέντρωσις καὶ πρωτοβουλία διὰ τὴν μερικὴν διάθεσιν πυρῶν ὑπὲρ τινὸς Μ.Μ. ἑνὸς μόνον συγκροτήματος.

Αἱ Μονάδες Ὀρειβατικοῦ Πυρ]κοῦ ἀφέθησαν ἐν ἀμέσῳ ὑποστηρίξει ὑπὲρ τῶν ὀργανικῶν Μεραρχιῶν των, κυρίως διὰ τὴν ἐκτέλεσιν εὐθυφόρου βολῆς κατὰ τῶν ἐχθρικῶν πολυβολείων καὶ τὴν προσβολὴν ἀπροόπτων στόχων. Εἰς τὴν ΙΧ Μεραρχίαν κατὰ τὴν μάχην τοῦ ΓΡΑΜΜΟΥ ἐδόθη ἐπὶ πλέον ἡ 143 Μ.Ο.Π., διότι προεβλέφθη ὅτι ἡ Μεραρχία αὕτη κινουμένη ἐκκέντρως κατὰ μῆκος τῆς ὀροθετικῆς γραμμῆς, λίαν συντόμως θὰ ἐξήρχετο τῶν ὁρίων βελληνεκοῦς τοῦ πεδινοῦ καὶ μέσου πυροβολικοῦ.

6) Μετατοπίσεις Πυροβολικοῦ.

Ἡ φύσις τοῦ ἐδάφους καὶ ἡ ἔλλειψις ὁδεύσεων βατῶν εἰς τροχοφόρα ἐδυσχαίρανε γενικῶς τὰς μετατοπίσεις τοῦ τροχοφόρου πυρ]κοῦ. Διὰ τῶν μετατοπίσεων ἐπεζητήθη ἡ συνέχεια τῆς στενῆς ὑποστηρίξεως ἐπὶ τῶν κατευθύνσεων ἐνεργείας τῶν Μ.Μ. καθ' ὅλον τὸ βάθος των. Ἡ ἀνάγκη αὕτη τῆς συνεχοῦς ὑποστηρίξεως ἐπέβαλεν τὸν λεπτολόγον χειρισμόν, τὴν μελέτην καὶ τὴν κατάστρωσιν σχεδίου μετατοπίσεων, τὴν ἐκμετάλλευσιν τοῦ χρόνου καὶ τὴν συνεργασίαν Πυροβολικοῦ καὶ Μηχανικοῦ τῶν Σ. Σ., εἰς ὅτι ἀφορᾷ τὴν

διευθέτησιν δρομολογίων. Ὁ τρόπος μετατοπίσεως κατὰ κλιμάκια Μοιρῶν ἢ Συνταγμάτων ἀπετέλει ζήτημα ἐκτιμήσεως τῶν εἰδικῶν συνθηκῶν, τῆς τακτικῆς καταστάσεως καὶ τῶν ἀναγκῶν εἰς πυρὰ κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς μετατοπίσεως.

Τέλος χαρακτηριστικὸν τῆς καλῆς ὀργανώσεως, τῆς πλήρους προπαρασκευῆς καὶ ἐμπεριστατωμένης μελέτης τοῦ προβλήματος τῶν μετατοπίσεων τοῦ ὄγκου τοῦ Πυρ]κοῦ εἶναι τὸ γεγονὸς ὅτι δὲν ὑπῆρξεν οὔτε ἐπὶ 1′ ἔστω ἓν πυροβόλον, ὅπερ νὰ μείνῃ ἐκτὸς δράσεως, λόγῳ ἀνεπαρκείας βεληνεκοῦς.

γ) Ἀποστολαὶ τοῦ Πυροβολικοῦ.

Αἱ διὰ τῶν Διαταγῶν τῶν οἰκείων Σωμάτων Στρατοῦ καθορισθεῖσαι. Εἰδικώτερον ἐπεζητήθη:

i. Ἡ ἐκτέλεσις σφοδρῶν παραπλανητικῶν σφυροκοπημάτων πρὸ τῆς Χ ἡμέρας ἐξ ἀπιθάνων θέσεων καὶ κατ' ἀπιθάνων στόχων πρὸς δημιουργίαν συγχίσεως καὶ παραπλανήσεως τῶν Κ.Σ., εἰς ὅτι ἀφορᾷ τὴν διάταξιν, τὴν ἰσχὺν πυρὸς καὶ τὰς προθέσεις τῶν ἡμετέρων τμημάτων.

ii. Ἡ ἐκτέλεσις σφοδρῶν παρενοχλήσεων κατὰ ζωτικῶν περιοχῶν τῶν Κ.Σ. ἐφ' ὁλοκλήρου τῆς ζώνης ἐνεργείας.

iii. Ἀντιβομβαρδισμὸς διὰ τοῦ συνόλου τῆς μάζης τοῦ πυρ]κοῦ πρὸς ἐξουδετέρωσιν τῶν ἐχθρικῶν Πυρ]χιῶν καὶ Ὄλμων.

iv. Προπαρασκευὴ τοῦ Πυρ]κοῦ πρὸ ἑκάστης ἐπιθέσεως διὰ τοῦ συνόλου τοῦ Πυρ]κοῦ βάσει ὡριαίων σχεδίων πυρὸς τῆς οἰκείας Μ. Μ. πρὸς ἐξουδετέρωσιν τῶν ὀργάνων πυρὸς τῶν Κ.Σ., κάμψιν τοῦ ἠθικοῦ των καὶ ὑποβοήθησιν τοῦ φιλίου Πεζικοῦ ὅπως ἀχθῇ μέχρι τῆς γραμμῆς ἐξορμήσεώς του ἄνευ ἀπωλειῶν καὶ μετὰ τῆς ἐπιβαλλομένης συνοχῆς.

v. Ὑποστήριξις, κάλυψις καὶ προστασία τῶν ἐπιτιθεμένων τμημάτων ἐν συνεργασίᾳ μὲ τὴν ἀεροπορίαν, βάσει συντονισμένου τοπικῶς καὶ χρονικῶς σχεδίου ὑποστηρίξεως.

vi. Ἐξασφάλισις τῆς κατοχῆς καὶ τῆς ἑδραιώσεως τῶν φιλίων τμημάτων ἐπὶ τῶν καταλαμβανομένων ἀντικειμενικῶν σκοπῶν διὰ βολῶν προστασίας, ἀντιπυροβολικοῦ καὶ ἀμύνης (B.A.M.]S.O.S.).

vii. Ὑποστήριξις καὶ κάλυψις ἐνεργειῶν πρὸς ἐκμετάλλευσιν τῆς ἐπιτυχίας καὶ καταδίωξιν τῶν Κ.Σ.

δ) Ἐκτέλεσις καὶ ἀπόδοσις.

Τὸ Πυρ]κὸν εἰς ἀμφοτέρας τὰς ἐπιχειρήσεις ΒΙΤΣΙ καὶ ΓΡΑΜΜΟΥ εὗρε τὴν πλήρη μορφὴν ***τῆς ὀρθῆς κατὰ μάζας χρησιμοποιήσεώς του,*** ὑπὸ τὴν ἄμεσον διοίκησιν τοῦ Διοικοῦντος τὴν μάχην, ὅστις διὰ τοῦ ἐνδεικνυομένου ἑκάστοτε χειρισμοῦ εἰς τὸν ἐπιθυμητὸν χρόνον καὶ τόπον, ἤσκησεν διὰ τούτου ἀποφασιστικὴν ἐπίδρασιν ἐπὶ τῆς ἐξελίξεως τῆς ὅλης ἐπιχειρήσεως. Ἀποτελεῖ σταθμὸν εἰς τὴν ἱστορίαν τοῦ ὅπλου ὁ ὑπὸ ἑνιαίαν συγκεντρωτικὴν Διοίκησιν ἐπιτευχθεὶς κατὰ τὴν ἐπιχείρησιν ταύτην χειρισμὸς ἑκατοντάδος πυροβόλων ὡς μιᾶς Μονάδος Πυρ]κοῦ.

Ἡ μελέτη, ἡ προπαρασκευή, ἡ εἴσοδος ἐν δράσει, αἱ μετατοπίσεις καὶ ἐν γένει ἡ συμβολή του εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις ταύτας ὑπῆρξαν πλήρεις, μεθοδικαί, ἄνετοι καὶ ἱκανοποίησαν ὁλοκληρωτικῶς τὰς ἀπαιτήσεις τῶν Σ. Σ. καὶ τῶν Μ. Μ. αὐτῶν.

Σχέδια πυρὸς ἐπιμελῶς καταρτισθέντα, σχέδια ὑποστηρίξεως καὶ προπαρασκευῆς πλήρως προσηρμοσμένα ἐν τόπῳ καὶ χρόνῳ, δρᾶσις ἀντιβομβαρδισμοῦ πλήρης καὶ ἀποδοτική, δεδομένου ὅτι ἀπὸ τῆς Χ+1 ἡμέρας ἔπαυσε σχεδὸν νὰ ὑφίσταται ἐχθρικὸν πυρ]κὸν καὶ βαρεῖς ὅλμοι καὶ τέλος ἡ ἱκανότης ἐκείνων οἵτινες διηύθυνον τὰς τροχιὰς καὶ ἐκείνων οἵτινες ἐχειρίσθησαν ταύτας, ἀπετέλεσαν σοβαρὸν παράγοντα τῆς ἐπαινετῆς ἀποδόσεως τοῦ ὅπλου.

Τὸ Πυρ]κὸν παρουσίασεν εἰς χεῖρας τοῦ Διοικητοῦ τοῦ Σ. Σ. μίαν ἰσχυράν, καταθλιπτικήν, συντονισμένην μᾶζαν πυρός, ταχέως, ἐγκαίρως καὶ ἐπιδεξίως ἑλισσομένην, δι' ἧς ὁ Διοικητὴς τοῦ Σ.Σ. ἐξεδήλωνε τὴν ἐπέμβασίν του καὶ ὑλοποίει τὸν ἑλιγμὸν τῶν πυρῶν, βάσει τῶν ἀναγκῶν καὶ τῆς ἐξελίξεως τοῦ ἀγῶνος.

Ἡ παρατήρησις, αἱ ἐπικοινωνίαι, τὸ βλῆμα καὶ ἡ σκευή, (στοιχεῖα ἅτινα συνθέτουν τὸ Πυρ]κὸν) ἐλειτούργησαν πολὺ καλῶς καὶ ἀπέδωσαν πλήρως τὰ παρ' αὐτῶν ἀναμενόμενα.

Βεβαίως ὑπῆρξαν μικροσφάλματα καὶ παρατηρήσεις ἐπὶ τεχνικῶν λεπτομερειακῶν ζητημάτων—ἀναπόφευκτα εἰς κάθε ἀγῶνα—ἅτινα ὅμως δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ μειώσουν τὴν κατὰ κοινὴν ὁμολογίαν ἐξαίρετον ἀπόδοσιν τοῦ ὅπλου. ***Τὰ μικροσφάλματα ταῦτα κατέδειξαν τὴν ἀνάγκην τῆς ἐκπαιδεύσεως εἰς ὅλα τὰ κλιμάκια, ὥστε τὸ ἔργον κατὰ τὰς κρισίμους περιστάσεις νὰ ἀποδίδεται ὁμαλῶς, ἀκόπως καὶ ἀσφαλῶς.***

Διὰ νὰ καταδειχθῇ, ἔστω καὶ ἀμυδρῶς τὸ ἐπιτελεσθὲν ἔργον καὶ ἡ καταβληθεῖσα ὑφ' ὅλων φιλότιμος προσπάθεια, ἀρκεῖ νὰ λεχθῇ ὅτι ἡ ἀξία τῶν συνολικῶς βληθέντων βλημάτων κατὰ τὴν ἐπιχείρησιν ΠΥΡΣΟΣ Β' καὶ Γ', μεταφραζομένη εἰς δολλάρια, ἀνῆλθεν εἰς τὸ ποσὸν τῶν δολ. 3.137.644, ἡ δὲ μεγίστη ἡμερησία κατανάλωσις κατὰ πυροβόλον ὑπῆρξεν ἡ ἀκόλουθος:

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΣ	ΠΥΡΣΟΣ Α		ΠΥΡΣΟΣ Γ'.	
ΣΚΕΥΗ	Μεγίστη Κατανάλωσις κατὰ πυρ/λον	Ἡμερομηνία	Μεγίστη Κατανάλωσις κατὰ Πυρ/λον	Ἡμερομηνία
25 λιβρῶν	341	10-8-49	374	25-8-49
75 χιλιοστῶν	155	11-8-49	223	25-8-49
5,5 ἰντσῶν	160	10-8-49	166	25-8-49

116. Κατὰ τὰς ἐπιχειρήσεις ἐπὶ ΒΙΤΣΙ (ΠΥΡΣΟΣ Β'.) ἐχρησιμοποιήθη τὸ σύνολόν σχεδὸν τῶν διατεθειμένων δυνάμεων Τεθωρακισμένων καὶ Ἁρμάτων. Παρὰ τὰς ἐδαφικὰς ἀνωμαλίας, τὸ κατ' ἐξοχὴν ὀρεινὸν τοῦ ἐδάφους, τὰ ναρκοπέδια καὶ τὰς καταστροφὰς τῶν δρομολογίων παρὰ τοῦ ἐχθροῦ, χάρις εἰς τὰς ὑπερανθρώπους καὶ φιλοτίμους προσπαθείας τῶν Διοικήσεων καὶ τῶν πληρωμάτων τὰ ἅρματα καὶ τὰ τεθωρακισμένα ἔφερον εἰς πέρας ἁπάσας τὰς ἀνατεθείσας ἀποστολάς. Ἔπραξαν πᾶν τὸ ἀνθρωπίνως δυνατὸν διὰ νὰ ἐπιταχύνουν τὴν κίνησιν, ἁμιλλώμενα πρὸς τὰ λοιπὰ ὅπλα διὰ νὰ φθάσουν πρῶτα ἐπὶ τῶν Συνόρων, δίδοντα τὴν τελευταίαν χαριστικὴν βολὴν κατὰ τοῦ Κ. Σ. εἰς τὴν ἀκραίαν γωνίαν τῆς ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ ΠΥΞΟΥ καὶ εἰς τὸ ὁρόσημον ΣΜΑΡΔΕΣΙ.

Εἶναι ἀνυπολογίστου μεγέθους ἡ ψυχολογικὴ ἐπίδρασις τὴν ὁποίαν ἐπέφερον ἐπὶ τοῦ ἐχθροῦ τὰ ἅρματα. Τὸ πληροφοριακὸν δελτίον τοῦ Β'.Σ.Σ. τῆς 12-8-1949 ἐκ τῆς ἐξετάσεως 7 παραδοθέντων Κ. Σ. ἀνηκόντων εἰς τὴν 18 Κ Σ. Ταξιαρχίαν ἀναφέρει ὅτι :

«Τὸ πλέον ἐπίφοβον ὅπλον κατὰ τὴν ἐξελισσομένην ἐπιχείρησιν εἶναι τὰ ἅρματα μάχης τῶν ὁποίων τὸ ἄκουσμα καὶ μόνον προκαλεῖ πανικόν. Τοῦτο διότι δύνανται νὰ βάλουν ἐκ τοῦ σύνεγγυς καὶ ἀποτελεσματικῶς ἐντὸς ταύτης τῆς θυρίδος τῶν πολυβολείων. Τὰ πλεῖστα τῶν καταληφθέντων κατὰ τὴν πρώτην ἡμέραν ὑψωμάτων ἀπωλέσθησαν διὰ τὸν ἐχθρὸν χάρις εἰς τὴν ἐπέμβασιν καὶ τὴν ἐμφάνισιν τῶν ἁρμάτων».

Ἀξία ἰδιαιτέρας μνείας εἶναι ἡ ἀπόδοσις τούτων κατά :

— Τὴν κατάληψιν τῶν ὑψωμάτων ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ τοῦ ὑψ. 1685 τὴν 10-8-1949.

— Τὴν διείσδυσιν ἐν τῇ κατευθύνσει τῆς Κυρίας προσπαθείας καὶ τὰς προσβολὰς τῶν συμμοριτῶν εἰς ΜΑΚΡΟΧΩΡΙ—ΡΟΤΟ καὶ Ν.Α ἀντερείδας ΛΕΣΙΤΣ, τῶν συμμοριτῶν ἐγκαταλειψάντων συνεπείᾳ τῆς δράσεως ἁρμάτων εἰς ΜΑΚΡΟΧΩΡΙΟΝ τρία (3) πεδινὰ πυροβόλα.

— Τὴν προσβολὴν καὶ ἐξουδετέρωσιν τῶν πολυβολείων ἐπὶ ΠΡΟΦΗΤΟΥ ΗΛΙΑ (Ν. 434555).

— Τὴν προσβολὴν τοῦ ὕψ. 1707.

— Τὴν διείσδυσιν καὶ ἐξουδετέρωσιν ἀντιστάσεων πρὸς ΒΑΤΟΧΩΡΙ—ΚΡΟΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗ—ΠΡΕΒΟΛ—ΛΑΙΜΟΝ—ΠΥΞΟΝ.

— Τὴν ἐξουδετέρωσιν ἰσχυρῶν ἀντιστάσεων εἰς τὸ ὕψ. ΜΠΑΜΠΑ ἀμέσως Δυτικῶς ΛΑΙΜΟΥ ΠΡΕΣΠΩΝ.

Καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς ἐπιχειρήσεως «ΠΥΡΣΟΣ Γ'.» ἡ δρᾶσις τῶν Τεθωρακισμένων ὑπῆρξε περιωρισμένη, διότι ἡ κίνησις τούτων εἰς τὸ ὀρεινὸν συγκρότημα τοῦ ΓΡΑΜΜΟΥ ἦτο ἐξαιρετικὰ δυσχερής. Περιωρίσθη εἰς ἀποστολὰς ἀσφαλείας τῶν μετόπισθεν, ἔλεγχον τῶν δρομολογίων καὶ ἀσφάλειαν κινουμένων φαλάγγων.

—Ἀξιόλογος καὶ ἀποτελεσματικὴ ὑπῆρξε ἡ δρᾶσις τοῦ Οὐλαμοῦ ἁρμάτων εἰς τὴν περιοχὴν ΑΓ. ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ. Ἐπίσης σημαντικὴ ἡ συμβολὴ ἑτέρου Οὐλαμοῦ ἁρμάτων κατὰ τὴν κατάληψιν τοῦ ὕψ. ΨΩΡΙΑΡΙΚΑ.

Γενικῶς τὸ ὅπλον τῶν Τεθωρακισμένων—Ἁρμάτων ἀπέδωσεν ὅτι ἦτο ἀνθρωπίνως δυνατὸν νὰ ἀποδώσῃ εἰς τὸν σκληρὸν καὶ ἰδιότυπον ἀγῶνα κατὰ τοῦ ξενοκινήτου Συμμοριτισμοῦ, καὶ προσέφερεν πολυτίμους ὑπηρεσίας εἰς τὴν Διοίκησιν.

117. ΜΗΧΑΝΙΚΟΝ

α) Μάχη ΒΙΤΣΙ.

Κατανομή.

Ἐπιχείρησις «ΠΥΡΣΟΣ»—Διεύθυνσις Ἐπιχειρήσεων: ***Ἡ Διοίκησις Μηχανικοῦ Β΄. Σ.Σ.***

i. ***Συγκρότημα Φλωρίνης.***

—Διοίκησις Μηχανικοῦ ΙΙ Μεραρχίας
— » » ΧΙ »
—701 Λόχος Μηχανικοῦ
—707 » »

ii. ***Συγκρότημα Καστοριᾶς.***

—Διοίκησις Μηχανικοῦ Χ Μεραρχίας
—713 Λόχος Μηχανικοῦ
—716 » »
—719 » »
—728 Ὅρχος »

iii. ***Διοίκησις Μηχανικοῦ ΙΧ Μεραρχίας.***

—704 Λόχος Μηχανικοῦ
—724 Ὅρχος »

iv. ***Εἰς χεῖρας Διοικήσεως Μηχανικοῦ Β΄. Σ.Σ.***

—Ἀπόσπασμα πλωτῶν μέσων
—723 Ὅρχος Μηχανικοῦ

Ἀποστολαί.

i. ***Συγκροτήματος ΦΛΩΡΙΝΗΣ.***

—Ἄρσις ὑπὸ ἀποσπασμάτων Μηχανικοῦ ναρκῶν καὶ ἐμποδίων διὰ τὴν κίνησιν τῶν ἁρμάτων μάχης.

—Ἐπέκτασις τῆς ὁδοῦ ΔΕΡΒΕΝ — ΚΟΥΛΚΟΥΘΟΥΡΙΑ μέχρι ΚΟΡΥΦΕΣ (Ν. 505615) δι' ὅλων τῶν μέσων, ὥστε τὴν νύκτα τῆς Χ πρὸς Χ + 1 νὰ εἶναι βατὴ εἰς πυροβολικόν.

Ἐν συνεχείᾳ διάνοιξις τῆς ὁδοῦ ΚΟΡΥΦΗΣ—ΜΑΚΡΟΧΩΡΙ διὰ (Ν. 498587), εὐθὺς ὡς ἡ τακτικὴ κατάστασις τὸ ἐπιτρέψῃ.

—Ἀποκατάστασις τῆς Ἐθνικῆς ὁδοῦ ΦΛΩΡΙΝΗΣ—ΠΙΣΟΔΕΡΙΟΥ—ΑΝΤΑΡΤΙΚΟΥ, εἰς δευτέραν σειρὰν ἐπείγοντος.

ii. ***Συγκροτήματος ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ.***

—Ἄρσις ὑπὸ ἀποσπάσματος Μηχανικοῦ ναρκῶν καὶ ἐμποδίων διὰ τὴν κίνησιν τῶν ἁρμάτων μάχης.

—Τὰς νύκτας Χ—1 πρὸς Χ καὶ Χ πρὸς Χ+1 διάνοιξις τῆς ὁδοῦ ἀπὸ (Ν. 488520) πρὸς ΑΓ. ΑΝΤΩΝΙΟΝ (Ν. 480540) διὰ διέλευσιν ἁρμάτων μάχης.

—Τὴν Χ+1 ἡμέραν περαιτέρω διάνοιξις τῆς ἀνωτέρω ὁδοῦ διὰ διπλῆν κυκλοφορίαν καὶ βατότητα εἰς πᾶν ὄχημα.

—Βελτίωσις τῆς καρροποιήτου ὁδοῦ ἀπὸ ΑΓ. ΑΝΤΩΝΙΟΥ πρὸς ΧΑΛΑΡΑ—ΑΓ. ΓΕΩΡΓΙΟΝ—ΜΑΚΡΟΧΩΡΙ δι' ὅλων τῶν μέσων, ἵνα καταστῇ εὐχερῶς βατὴ εἰς παντὸς τύπου ὀχήματα.

—Ἀποκατάστασις τῆς ὁδοῦ ἀπὸ ΑΓ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ (Ν. 452575) διὰ ΤΡΕΣΚΑ ΡΕΜ, πρὸς (Ν. 400575).

—Ἀποκατάστασις τῆς ὁδοῦ ΜΑΚΡΟΧΩΡΙ—ΑΝΩ ΜΕΛΑΣ καὶ ἀποκατάστασις τῆς Ἐθνικῆς ὁδοῦ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ—ΓΑΒΡΟΥ—ΒΑΤΟΧΩΡΙΟΥ.

—Ἐκτάκτως κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν ἐπιχειρήσεων διετέθη ἀπὸ 0100′ ὥρας τῆς 13ης Αὐγούστου εἰς τὴν Φάλαγγα Ἁρμάτων μάχης εἷς πλήρης Λόχος Μηχανικοῦ διὰ τὴν διευθέτησιν τῆς ὁδοῦ ἀπὸ ΑΥΧΕΝΟΣ ΜΠΑΡΟ (ΑΓ. ΠΑΝΤΕΣ) μέχρι τῆς ΚΡΟΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗΣ, ἀκολουθήσας πεζῇ τὴν φάλαγγα καθ' ὅλην τὴν κίνησίν της. Ὁ αὐτὸς Λόχος Μηχανικοῦ ἀπὸ 1400′ ὥρας τῆς 14ης Αὐγούστου διετέθη εἰς τὴν Φάλαγγα τῶν Τεθωρακισμένων διὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς εἰς πολλὰ σημεῖα καταστραφείσης ὁδοῦ ΤΥΡΝΟΒΟΥ — ΑΥΧΕΝΟΣ ΠΡΕΒΟΛ — ΛΑΙΜΟΥ — ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ ΠΥΞΟΥ.

iii. ***Διοικήσεως Μηχανικοῦ IX Μεραρχίας.***

—Βελτίωσις τῆς ὁδοῦ ΠΟΛΥΑΝΕΜΟΥ πρὸς ΙΕΡΟΠΗΓΗΝ—ΚΡΟΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗΝ.

—Ἀποκατάστασις τῆς ὁδοῦ ΑΓ. ΚΥΡΙΑΚΗΣ—ΙΕΡΟΠΗΓΗΣ.

iv. ***Ἕτεραι ἀποστολαὶ διὰ τῆς συγκροτήσεως εἰδικῶν ἀποσπασμάτων.***

—Ὑποστήριξις III Μεραρχίας Καταδρομῶν ὑπὸ Διμοιρίας Μηχανικοῦ (διάνοιξις διαδρόμων εἰς ἐχθρικὰ ναρκοπέδια καὶ συρματοπλέγματα—καταστροφὴ πολυβολείων δι' ἐπιθετικῶν καταστροφῶν).

—Διαπεραίωσις τμημάτων εἰς τὴν ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΝ ΠΥΞΟΥ διὰ τοῦ ἀποσπάσματος πλωτῶν μέσων.

β) Μάχη ΓΡΑΜΜΟΥ.

Κατανομή.

(Ἐπιχείρησις «ΠΥΡΣΟΣ Γ'.» — Διεύθυνσις Ἐπιχειρήσεων Μηχανικοῦ : ***Ἡ Διοίκησις Μηχανικοῦ Α'. Σ. Σ.***

i. ***749 Διοίκησις Μονάδων Μηχανικοῦ.***

— 711 Λόχος Μηχανικοῦ.
— 713 » » (μεῖον 2 Διμοιρίαι).

ii. ***Διοίκησις Μηχανικοῦ Ι Μεραρχίας.***

— 718 Λόχος Μηχανικοῦ.
— 719 » »
— 720 Ὄρχος »

iii. ***Διοίκησις Μηχανικοῦ ΥΙΙΙ Μεραρχίας.***

— 714 Λόχος Μηχανικοῦ.
— 722 Ὄρχος »

iv. ***Διοίκησις Μηχανικοῦ ΙΧ Μεραρχίας.***

— 704 Λόχος Μηχανικοῦ.
— 724 Ὄρχος »

v. ***Διοίκησις Μηχανικοῦ ΧΥ Μεραρχίας.***

— Διμοιρία 713 Λόχου Μηχ]κοῦ.
— 729 Ὄρχος Μηχ]κοῦ.

vi. ***Διμοιρία 713 Λόχου Μηχανικοῦ εἰς ΙΙΙ Μ. Καταδρομῶν.***

Ἀποστολαί.

i. ***749 Διοικήσεως Μονάδων Μηχ]κοῦ.***

— Διάνοιξις κοίτης ΑΛΙΑΚΜΟΝΟΣ ἀπὸ ΝΕΣΤΟΡΙΟΥ μέχρι ΓΛΥΚΟΝΕΡΙΟΥ.

— Ὁμοίως διάνοιξις τῆς κοίτης ΑΛΙΑΚΜΟΝΟΣ ἀπὸ ΛΙΒΑΔΟΤΟΠΟΥ πρὸς ΓΙΑΝΝΟΧΩΡΙ — ΦΟΥΣΙΑ — ΕΡ. ΒΕΡΤΕΝΙΚ καὶ ἐκεῖθεν διάνοιξις μέχρι χωρίου ΓΡΑΜΜΟΣ.

— Διάνοιξις ἁμαξιτῆς ὁδοῦ ἀπὸ ΠΥΡΓΟΥ μέχρι ΤΡΙΑ ΣΥΝΟΡΑ.
— Ναρκαλιεία τῶν ὁδῶν αὐτῶν.

ii. ***Διοικήσεως Μηχανικοῦ Ι Μεραρχίας.***

— Διάνοιξις ὁδοῦ ἀπὸ ΓΚΡΟΥΣΙΑ μέχρι ΠΥΡΓΟΥ.

— Συμμετοχὴ εἰς ἐπίθεσιν κατὰ τοῦ ὑψ. 1425, διὰ μιᾶς Διμοιρίας Μηχανικοῦ.

— Διευθέτησις τῆς κοίτης ΑΛΙΑΚΜΟΝΟΣ ἀπὸ ΓΛΥΚΟΝΕΡΙΟΥ μέχρι ΛΙΒΑΔΟΤΟΠΟΥ. Ἐπὶ πλέον διάνοιξις ὁδοῦ ἀπὸ (Ν. 202314) μέχρι

χωρίου ΠΕΥΚΟΣ (Ν. 183290), μήκους περὶ τὰ 6 χιλιόμετρα, διὰ τὴν προώθησιν Πυροβολικοῦ.

— Διευθέτησις δύο θέσεων πρὸς τάξιν Πυροβολικοῦ μετὰ τῶν ὁδῶν προσπελάσεώς των, παρὰ τὸν ΛΙΒΑΔΟΤΟΠΟΝ.

— Διάνοιξις ὁδοῦ ἀπὸ ΛΙΒΑΔΟΤΟΠΟΥ πρὸς ΤΑΜΠΟΥΡΙ (Ν. 170311) μέχρι τῆς νυκτὸς Χ—1 πρὸς Χ, διὰ διέλευσιν Ἁρμάτων μάχης.

— Τὴν Χ ἡμέραν διασκευὴ τῆς ἀνωτέρω ὁδοῦ εἰς βατὴν διὰ πᾶν ὄχημα καὶ συγχρόνως ἐπέκτασις αὐτῆς πρὸς ΑΝΩΝΥΜΟΝ ΤΑΜΠΟΥΡΙΟΥ — ΣΤΑΘΜΟΝ ΧΩΡΟΦΥΛΑΚΗΣ.

— Διευθέτησις ἑτέρων δύο θέσεων Πυροβολικοῦ παρὰ θέσιν ΚΟΛΟΒΟΖΙ (Ν. 173320).

— Ναρκαλιεία ἀνωτέρω ὁδῶν καὶ θέσεων.

iii. ***Διοικήσεως Μηχανικοῦ ΥΙΙΙ Μεραρχίας.***

— Διάθεσις Τμημάτων Μηχανικοῦ εἰς τὰς Ταξιαρχίας, πρὸς ὑποστήριξιν τῆς ἐπιθέσεως αὐτῶν διὰ τῆς διανοίξεως διαδρόμων εἰς ἐχθρικὰ ναρκοπέδια.

— Διάνοιξις ἁμαξιτῆς ὁδοῦ ἀπὸ ΑΜΑΡΑΝΤΟΥ πρὸς ΑΓ. ΒΑΡΒΑΡΑΝ (Μ. 986039) καὶ ἐκεῖθεν ἡμιονικῆς ὁδοῦ πρὸς ΓΚΟΡΙΤΣΑ (Μ. 960035)—ὕψ. 1283 (Μ. 960038).

— Διευθέτησις κοίτης ΣΑΡΑΝΤΑΠΟΡΟΥ ἀπὸ ΝΤΕΡΤΙ (Ν. 030060) πρὸς ΠΛΗΚΑΤΙ μέσῳ ΠΥΡΣΟΓΙΑΝΝΗΣ καὶ ΒΟΥΡΜΠΙΑΝΗΣ.

— Συντήρησις τῆς ὁδοῦ ΚΟΝΙΤΣΗΣ—ΓΕΦ. ΛΑΣΚΑΡΙΔΟΥ (Συμβολὴ ΒΟΥΡΚΟΠΟΤΑΜΟΥ — ΣΑΡΑΝΤΑΠΟΡΟΥ) καὶ ἐκεῖθεν ἀφ' ἑνὸς πρὸς ΚΕΡΑΣΟΒΟΝ καὶ ἀφ' ἑτέρου πρὸς ΝΤΕΡΤΙ.

— Ναρκαλιεία τῶν ἀνωτέρω ὁδεύσεων.

iv. ***Διοικήσεως Μηχανικοῦ ΙΧ Μεραρχίας.***

— Διάνοιξις ἁμαξιτῆς ὁδοῦ ἀπὸ ΛΕΣΙΤΣΗΣ μέχρι ΜΟΝΟΠΥΛΟΥ μέσῳ ὕψ. 1425 (Ν. 172373).

— Ἐπισκευὴ ὁδοῦ ΚΑΛΟΧΩΡΙΟΥ — ΑΝΩ ΦΤΕΡΙΑΣ — ΑΜΜΟΥΔΑΣ

— Ναρκαλιεία τῶν ἀνωτέρω ὁδῶν.

v. ***Διοικήσεως Μηχανικοῦ ΧΥ Μεραρχίας.***

— Ἐπισκευὴ ὁδοῦ ΑΡΓΟΥΣ ΟΡΕΣΤΙΚΟΥ — ΜΕΛΑΝΘΙΟΥ (Ν. 330282)—ΝΕΣΤΟΡΙΟΥ.

— Συντήρησις τῆς ὁδοῦ ΝΕΣΤΟΡΙΟΥ—ΓΚΡΟΥΣΙΑ—ΠΥΡΓΟΣ—ΤΡΙΑ ΣΥΝΟΡΑ.

— Διάνοιξις ὁδοῦ ΤΡΙΑ ΣΥΝΟΡΑ πρὸς ΜΥΡΟΒΛΗΤΗΝ.

— Ναρκαλιεία τῶν ἀνωτέρω ὁδῶν.

Ἅπασαι αἱ ἀνατεθεῖσαι εἰς τὸ Μηχανικὸν ὡς ἄνω ἀποστολαὶ ἐξετελέσθησαν πλήρως καὶ ἐγκαίρως.

Ἡ ἀπόδοσις ἁπασῶν τῶν Μονάδων Μηχανικοῦ ὑπῆρξεν ἄκρως ἱκανοποιητικὴ καὶ σύμφωνος πρὸς τὰς ἀπαιτήσεις τῶν ἐπιχειρήσεων.

Τὸ πλεῖστον τῶν Λόχων Μηχανικοῦ εἰργάσθη ὑπὸ σφοδρὰ ἐχθρικὰ πυρά, μὲ ἐνθουσιασμὸν καὶ ἠθικὸν ἄριστον.

Ἡ προσπάθεια τῶν ἀποσπασμάτων Μηχανικοῦ, ἅτινα διετέθησαν εἰς τὰς Μονάδας Καταδρομῶν καὶ Ἁρμάτων Μάχης, διὰ τὴν ἐκκαθάρισιν ἀπὸ τῶν ναρκῶν τῶν δρομολογίων κινήσεώς των, ὑπῆρξε συνεχής, ἐπίμονος, παρὰ τὰς ἀπωλείας καὶ λίαν ἀποτελεσματικὴ διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ἀποστολῶν τῶν Μονάδων τούτων.

Χαρακτηριστικὸν τῆς ἀποδόσεως τοῦ Μηχανικοῦ εἰς τὸν τομέα τοῦ ναρκοπολέμου εἶναι ἡ ἁλιεία μόνον εἰς τὴν κοίτην τοῦ ΑΛΙΑΚΜΟΝΟΣ ὑπερτριακοσίων Α]Τ ναρκῶν καὶ ἑτέρων ὑπερδιακοσίων εἰς τὴν κοίτην τοῦ ΣΑΡΑΝΤΑΠΟΡΟΥ.

Ἡ ταχεῖα διάνοιξις τῶν ὁδῶν:

— ***Αὐχὴν Πρεσέκα (Ν. 488520) Ἁγ. Ἀντώνιος—Χάλαρα.***

— ***Αὐχὴν Μπάρο πρὸς Ἐθνικὴν ὁδὸν Καστοριᾶς—Βατοχωρίου Κρουσταλλοπηγῆς.***

— ***Δερβὲν—Κουλκουθούρια—Κορυφῆς.***

— ***Δειβαδότοπος — Καλοβόζι — Ταμποῦρι—Σταθμὸς Χωροφυλακῆς,*** ἡ διευθέτησις τῆς κοίτης τῶν ποταμῶν ΑΛΙΑΚΜΟΝΟΣ καὶ ΣΑΡΑΝΤΑΠΟΡΟΥ, ὡς καὶ ἡ ἐπιτυχὴς ἀποβατικὴ ἐπιχείρησις εἰς τὴν ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΝ ΠΥΞΟΥ, συνέβαλον τὰ μέγιστα εἰς τὴν αἰσίαν ἔκβασιν τῶν ἐπιχειρήσεων, διότι οὕτω κατέστη ἀπρόσκοπτος ἡ κίνησις τῶν Ἁρμάτων μάχης ἀφ' ἑνὸς καὶ ὁ ταχὺς ἐφοδιασμὸς καὶ αἱ δικομιδαὶ ἀφ' ἑτέρου.

Αἱ θέσεις τοῦ Πυροβολικοῦ, τῇ βοηθείᾳ κυρίως τῶν Χωματουργικῶν Μηχανημάτων, διευθετοῦντο ὁλοκλήρους ὥρας πρὸ τῆς χρησιμοποιήσεως αὐτῶν.

Αἱ ἀπώλειαι τοῦ Μηχανικοῦ καὶ ἡ νυχθημερὸν κοπιώδης ἐργασία τούτου πρὸ καὶ κατὰ τὰς ἐπιχειρήσεις, δὲν κατέστησαν ἱκαναὶ νὰ μειώσουν τὴν ἀπόδοσίν του, διότι ἅπαντες οἱ Ἀξιωματικοὶ καὶ ὁπλῖται τοῦ Μηχανικοῦ εἶχον ἐπίγνωσιν τῆς λεπτῆς καὶ σημαντικῆς ἀποστολῆς των. Ἀθόρυβον ὅπως πάντοτε συνέβαλεν τὰ μέγιστα εἰς τὴν ΝΙΚΗΝ.

Αἱ ἀπώλειαι τοῦ Μηχ]κοῦ εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις ἦσαν:

α) ΒΙΤΣΙ

Νεκροί:	Ἀξ]κοὶ	2	ἤτοι	2,3 %
	Ὁπλῖται	6	»	0,7 %
Τραυματίαι:	Ἀξ]κοὶ	4	»	4,6 %
	Ὁπλῖται	17	»	2,0 %

β) ΓΡΑΜΜΟΣ

Νεκροί :	Ἀξ]κοὶ	—	ἤτοι	—
	Ὁπλῖται	7	»	0,8 %
Τραυματίαι :	Ἀξ]κοὶ	1	»	1,1 %
	Ὁπλῖται	31	»	3,5 %

Διαπιστώσεις.

1. Διὰ μίαν εἰσέτι φορὰν κατεδείχθη ὅτι τὸ Μηχ]κὸν ἦτο ὀλιγάριθμον. Ἡ συμπλήρωσις τῶν Μ.Μ. διὰ τοῦ προβλεπομένου ὑπὸ τῆς Συνθέσεως ἀπεδείχθη ἐπιτακτικὴ ἀνάγκη.

2. Αἱ ποικίλαι ἀποστολαὶ τοῦ Μηχανικοῦ ἐφ' ὅλου τοῦ βάθους τῆς ζώνης ἐπιχειρήσεων, ὑπαγορεύουν τὴν ἀνάγκην τῆς ὑπάρξεως ἱκανοῦ ἀριθμοῦ χωματουργικῶν μηχανημάτων (ἰδίᾳ προωθητοῦ γαιῶν) ὡς καὶ ἱκανοῦ ἀριθμοῦ ἀνατρεπομένων αὐτοκινήτων διὰ τὴν ταχύτητα τῶν φορτοεκφορτώσεων. Ἰδιαιτέραν σημασίαν ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου λαμβάνει ἡ ἀνάγκη τοῦ ἐφοδιασμοῦ τοῦ Μηχανικοῦ διὰ τεθωρακισμένων χωματουργικῶν μηχανημάτων καὶ ὀχημάτων μεταφορᾶς προσωπικοῦ, πρὸς χρῆσιν τούτων ὑπ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συνοδείαν εἰς τὴν κίνησιν Τεθωρακισμένων Μονάδων. Τὸ φαινόμενον τοῦ νὰ προηγῆται ἢ νὰ ἀκολουθῇ πεζῇ, τελείως ἐκτεθειμένος, Λόχος Μηχανικοῦ μὲ φόρτον ὅπλου καὶ ἐρευνητοῦ ναρκῶν ἢ ἐργαλείων, ὁλόκληρον φάλαγγα ἐξ 22 ἁρμάτων μάχης, δεικνύει τὴν σπουδαιότητα τοῦ ζητήματος τούτου.

3. Δυσχέρειαν εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις Μηχανικοῦ ἐπέφερεν καὶ ἡ ἔλλειψις μέσων συνδέσμου καὶ ἐπικοινωνίας. Ὁ συνδυασμὸς κινήσεως, ἐργασίας καὶ πυρὸς ἐπιβάλλει τὴν ὕπαρξιν εὐελίκτων, ταχυχρήστων καὶ ἀποδοτικῶν μέσων ἐπικοινωνίας.

Ἀριθμὸς τοὐλάχιστον πέντε ἀσυρμάτων ἀνὰ Μηχανικὸν Μεραρχίας ἐκρίθη τελείως ἀπαραίτητος, διὰ τὴν στοιχειώδη ἐνάσκησιν τῆς διοικήσεως καὶ ταχείαν διαβίβασιν τῶν πληροφοριῶν τῶν ὁμάδων ἀναγνωρίσεων Μηχανικοῦ.

ΔΙΑΒΙΒΑΣΕΙΣ

118. α) Προβλήματα πρὸς ἀντιμετώπισιν.

i. ***Μάχη ΒΙΤΣΙ (ΠΥΡΣΟΣ Β'.).***

Κατὰ ταύτην ἐκλήθησαν αἱ Διαβιβάσεις νὰ ἀντιμετωπίσωσι τὰ κάτωθι ἔκτακτα προβλήματα :

Τὴν ἐπὶ περιωρισμένου μετώπου συσσώρευσιν πολλῶν Μονάδων (Πεζικοῦ—Πυροβολικοῦ—Τεθωρακισμένων) μὲ συγκλινούσας κατευθύνσεις.

Τὴν συγκέντρωσιν ἐπὶ περιωρισμένου χώρου (ὕψ. 1575, ΔΕΡΒΕΝ) τῶν Τ. Στρατηγείων δύο Μεραρχιῶν, Συγκροτήματος Πυροβολικοῦ, Διοικήσεων Πυροβολικοῦ δύο Μεραρχιῶν καὶ ἅπαντος τοῦ Πυροβολικοῦ τοῦ

Βορείου Συγκροτήματος (2 Συντάγματα Π.Π., μία Μοῖρα Μ.Π. καὶ δύο Μοῖραι Ο.Π.).

Τὴν δημιουργίαν νέων Διοικήσεων (Συγκρότημα Μεσσηνοπούλου) καὶ Συγκροτημάτων Πυροβολικοῦ (Δύο Συγκροτήματα).

Τὴν ἐξυπηρέτησιν διὰ τῆς αὐτῆς Τηλεφωνικῆς ἀρτηρίας ΚΟΖΑΝΗΣ —ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ δύο Τ.Σ.] Σ.Σ. (Α΄. καὶ Β΄.) τοῦ Σ.Η.Δ.Μ., τῆς Αεροπορίας καὶ τὴν ἀπ' εὐθείας τηλεφωνικὴν ἐπικοινωνίαν Τ.Σ.] Β΄. Σ.Σ. μετὰ τῶν Τ.Σ. ΙΙ καὶ ΧΙ Μεραρχιῶν καὶ τοῦ Βορείου Συγκροτήματος Πυροβολικοῦ (Φλώρινα).

Ἀνάγκας τῆς Ἀεροπορίας διὰ τὸν ἀπ' εὐθείας τηλεφωνικὸν Σύνδεσμον Τ.Σ.] Β΄. Σ.Σ. μετὰ τῶν ἀεροδρομίων ΑΡΓΟΥΣ ΟΡΕΣΤΙΚΟΥ καὶ ΚΟΖΑΝΗΣ.

Δημιουργίαν πολλαπλῶν καλωδιακῶν ἀρτηριῶν πρὸς ἀποφυγὴν τῶν ἐπὶ περιωρισμένου χώρου καταστροφῶν ἐκ τῶν κινουμένων φαλάγγων, ἁρμάτων, μεταγωγικῶν καὶ κυρίως ἐκ τῶν βομβαρδισμῶν τοῦ ἐχθροῦ.

Ἀνεφοδιασμὸν τῶν Μονάδων Πεζικοῦ, Πυροβολικοῦ δι' ὑλικοῦ, κυρίως καλωδίου, ὑπὲρ τὴν σύνθεσίν των, διὰ τὰς ἀνάγκας προελάσεώς των.

Ἀνεπάρκειαν ὑλικῶν Διαβιβάσεων, κυρίως καλωδίου W110 καὶ Σ]Α Νο 22 διὰ τὰς ἀνάγκας Πυροβολικοῦ.

Ἀνεπάρκειαν προσωπικοῦ κυρίως χειριστῶν ἀσυρμάτου, Κρυπτογράφων καὶ Ἐγκαταστατῶν πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν πολλαπλῶν ἀναγκῶν καὶ ἀναπλήρωσιν τῶν ἀπωλειῶν.

Ἄμεσον ἀντικατάστασιν τῶν ἐκ 56 διαβιβαστῶν ἀπωλειῶν δημιουργηθεισῶν τὴν παραμονὴν τῆς ἐπιχειρήσεως εἰς τὸ Τάγμα Διαβιβάσεων ΙΙ Μεραρχίας συνεπείᾳ βομβαρδισμοῦ τοῦ ἐχθρικοῦ Πυροβολικοῦ.

ii. *Μάχη ΓΡΑΜΜΟΥ (ΠΥΡΣΟΣ Γ΄.).*

Κατὰ ταύτην, ὡς καὶ κατὰ τὰς προηγηθείσας ἐπιχειρήσεις «ΧΑΛΚΟΣ» καὶ «ΑΡΓΥΡΟΣ» αἱ Διαβιβάσεις ἐκλήθησαν νὰ ἀντιμετωπίσωσι τὰ κάτωθι ἔκτακτα προβλήματα:

— Δημιουργίαν ΤΣ]Α.Σ.Σ. εἰς ΑΡΓΟΣ ΟΡΕΣΤΙΚΟΝ καὶ Κ. Σ.] ΑΣΣ εἰς ΙΩΑΝΝΙΝΑ, τὸ δεύτερον μὲ Διαβιβάσεις ἐξ ἴσου ἰσχυρᾶς συγκροτήσεως, καθ' ὅσον προεβλέπετο διεύθυνσις ἐνίοτε τῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐκ τῆς περιοχῆς ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ. Ἡ μεγάλη ἀπόστασις τῶν δύο Στρατηγείων καθίστα τὸ ἔργον τῶν Διαβιβάσεων δυσχερέστατον, καθ' ὅσον δὲν ἦτο εὐχερὴς ἡ ἄμεσος ἐνίσχυσις τοῦ ἑνὸς ἐκ τοῦ ἄλλου.

— Τὴν ἔλλειψιν ἐπαρκοῦς χρόνου πρὸς προπαρασκευὴν καθ' ὅσον δὲν ἦτο γνωστὸν ἐκ τῶν προτέρων πότε ἡ ἐπιχείρησις θὰ ἤρχιζε καὶ ὑπὸ ποίας προϋποθέσεις (δυνάμεις, σχέδιον ἐνεργείας κ.λ.π.).

Τὰ πάντα ἐξηρτῶντο ἐκ τῆς πορείας τῶν ἐπιχειρήσεων «ΒΙΤΣΙ». Ἐπὶ πλέον καὶ τὰ ὑλικὰ δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ προετοιμασθῶσι καθ' ὅσον ἀνῆκον

κατ' ἀπόλυτον προτεραιότητα εἰς τὸ Β'. Σ.Σ. διαρκούσης τῆς ὑπ' αὐτοῦ διεξαγομένης ἐπιχειρήσεως.

— Τὴν ἀνάγκην δημιουργίας πλήρων Διαβιβάσεων καὶ εἰς ΝΕΣΤΟΡΙΟΝ διὰ τὸ ἐκεῖ προωθημένον ΤΣ. τοῦ Σ. Στρατοῦ.

— Τὴν δημιουργίαν εἰδικευμένου καὶ καλῆς ἀκουστικότητος κυκλώματος διὰ τὴν Ἀεροπορίαν, οὐχὶ πλέον ἐξ ΑΡΓΟΥΣ ΟΡΕΣΤΙΚΟΥ, ἀλλ' ἐκ ΝΕΣΤΟΡΙΟΥ μετὰ τῆς ΚΟΖΑΝΗΣ.

– Τὴν ἄμεσον ἀντικατάστασιν τῶν ἀνδρῶν καὶ τῶν σταθμῶν ἀσυρμάτου τῆς διμοιρίας Διαβιβάσεων τῆς Ι Ταξ]χίας Καταδρομῶν συνεπείᾳ ἀνατινάξεως ἐκ διπλῆς νάρκης τοῦ μεταφέροντος ταύτην αὐτοκινήτου μὲ ἀποτέλεσμα τὸν φόνον 6 χειριστῶν Α]Τ καὶ τῶν τραυματισμὸν τῶν ὑπολοίπων 12 καθὼς ἐπίσης καὶ τὴν καταστροφὴν τῶν 6 σταθμῶν Νο 694.

— Ἀνεφοδιασμὸν τῶν Μονάδων Πεζικοῦ—Πυροβολικοῦ δι' ὑλικοῦ κυρίως καλωδίου, ὑπὲρ τὴν σύνθεσίν των διὰ τὰς ἀνάγκας προελάσεώς των.

— Ἀνεπάρκειαν προσωπικοῦ, κυρίως χειριστῶν ἀσυρμάτου, κρυπτογράφων καὶ ἐγκαταστατῶν πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν πολλαπλῶν ἀναγκῶν καὶ ἀναπλήρωσιν τῶν ἀπωλειῶν.

6) Ἐκτέλεσις—Ἀπόδοσις.

Αἱ διοικήσεις τῶν Σ. Σ. κατετόπισαν ἐγκαίρως τὴν Διοίκησιν Διαβιβάσεων ἐπὶ τῶν ἀναγκῶν τοῦ Σχεδίου ἀπὸ ἀπόψεως Διαβιβάσεων καὶ διὰ συντόνων ἐνεργειῶν καὶ μεταφορῶν συνεκεντρώθησαν εἰς—ΑΡΓΟΣ ΟΡΕΣΤΙΚΟΝ καὶ ΚΑΣΤΟΡΙΑΝ ἀσύρματοι, τηλέτυπα, τηλέφωνα, καὶ περὶ τὰ 500 μίλια καλώδιον, διὰ τοῦ ὁποίου ἐντὸς πέντε (5) ἡμερῶν κατεσκευάσθησαν ὑπὲρ τὰ 500 χλμ. νέαι τηλ]καὶ γραμμαί.

Ἅπαντα τὰ διὰ τῶν διαταγῶν ἐπιχειρήσεων Διαβιβάσεων καθορισθέντα δίκτυα ὠργανώθησαν ἐγκαίρως καὶ ἐλειτούργησαν καλῶς καὶ ἱκανοποίησαν πλήρως τὰς ἀπαιτήσεις ἐπιχειρήσεων ἄνευ καθυστερήσεως.

Ἡ ὀργάνωσις ἰδιαιτέρων ἐπαρκῶν δικτύων Πυροβολικοῦ καὶ Ἀξ]κῶν Συνδέσμων ἀπεδείχθη λίαν ἀποτελεσματική, τὰ δὲ δημιουργηθέντα καλωδιακὰ κυκλώματα, ἐξησφάλισαν τὴν ἐπικοινωνίαν τῶν Μονάδων ἐκ τῶν νέων Σταθμῶν Διοικήσεως, σχεδὸν ἅμα τῇ ἀφίξει των εἰς τὴν νέαν των θέσιν. Ἡ ἀξία τοῦ ἔργου τούτου θὰ ἐκτιμηθῇ δεόντως, ἐὰν ληφθῇ ὑπ' ὄψιν τὸ ὀρεινὸν καὶ δύσβατον τοῦ ἐδάφους, ἡ ἔλλειψις ἐπαρκῶν μεταγωγικῶν διὰ τὴν μεταφορὰν τῶν ὑλικῶν καὶ ἡ μειωμένη δύναμις τῶν Μονάδων Διαβιβάσεων εἰς ἐγκαταστάτας Γραμμῶν. Δὲν εἶναι σπάνιαι αἱ περιπτώσεις κατὰ τὰς ὁποίας τὸ καλώδιον μετεφέρθη ἐπὶ τῶν ὤμων τῶν ἀνδρῶν εἰς μακρὰς ἀποστάσεις καὶ ἐπὶ λίαν δυσβάτου ἐδάφους λόγῳ ἐλλείψεως ἡμιόνων.

Ἡ Υ.Ε.Σ.Α. ἔλαβεν τὴν μεγαλυτέραν δυνατὴν ἀνάπτυξιν καὶ ἀπέδωσεν ἔργον ἐξαιρετικόν.

Αἱ διὰ τῶν τηλεφωνικῶν γραμμῶν ἐπικοινωνίαι ὑπῆρξαν λίαν ἱκανοποιητικαὶ καὶ διὰ τούτων ἐπετεύχθη συνεχὴς καὶ ἀδιάκοπος τηλεφ. ἐπικοι-

νωνία ὅλων τῶν Διοικήσεων πρὸς πᾶσαν κατεύθυνσιν. Ἰδιαιτέρα μέριμνα κατεβλήθη διὰ τὴν δημιουργίαν καὶ λειτουργίαν ἑνὸς εἰδικευμένου μονίμου κυκλώματος μεταξὺ Ἐπιτελοῦς Ἀέρος ἐν ΝΕΣΤΟΡΙΩ καὶ Ἀεροδρομίου ΚΟΖΑΝΗΣ, εἰς τρόπον ὥστε ἡ Ἀεροπορικὴ Ὑποστήριξις νὰ μὴ στερηθῇ οὐδὲ ἐπὶ στιγμὴν τῆς τηλεφωνικῆς ἐπικοινωνίας μετὰ τοῦ Ἀεροδρομίου ΚΟΖΑΝΗΣ.

Αἱ δι' ἀσυρμάτου καὶ τηλετύπου ἐπικοινωνίαι, ἐν συνδυασμῷ μὲ τὴν ὑπεράνθρωπον προσπάθειαν τοῦ κρυπτογραφικοῦ τμήματος, κατώρθωσαν νὰ διεκπεραιώσουν ἀπειρίαν Σημάτων κατὰ μέγα μέρος κλειστῶν καὶ ἀνερχομένων, μόνον διὰ τὸ Τ.Σ./ΑΣΣ εἰς τὸν ἄνευ προηγουμένου καταπληκτικὸν ἀριθμὸν τῶν 1.210.000 ὁμάδων ἐντὸς μηνός.

Γενικῶς αἱ Διαβιβάσεις, χάρις εἰς τὰς γενομένας προβλέψεις, τὴν ἀρτίαν ὀργάνωσιν, τὴν ἔγκαιρον συγκέντρωσιν τῶν μέσων καὶ τὴν πλήρη κατανόησιν τῆς ἀναληφθείσης ἀποστολῆς ἐκ μέρους τοῦ εὐσυνειδήτως καὶ ὑπερανθρώπως ἐργασθέντος προσωπικοῦ, ἐλειτούργησαν λίαν ἱκανοποιητικῶς καὶ κατὰ τρόπον ὥστε τὰ ἐπιτελεῖα καὶ αἱ διοικήσεις νὰ μὴ ἀντιμετωπίσουν δυσχερείας ἀπὸ τῆς πλευρᾶς Διαβιβάσεων.

Ὁ Διοικητὴς τοῦ Β' Σ.Σ. ὡς ἀκολούθως ἐν τῇ Η.Δ. αὐτοῦ χαρακτηρίζει τὸ ἐπιτελεσθὲν ἔργον παρὰ τῶν Διαβιβάσεων κατὰ τὴν ἐπιχείρησιν ΒΙΤΣΙ :

Παρακολουθήσας ἰδιαιτέρως τὴν λειτουργίαν τῶν Διαβιβάσεων κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ληξάσης ἐπιχειρήσεως « ΠΥΡΣΟΣ » διεπίστωσα ὅτι αἱ Διοικήσεις, Ἐπιτελεῖα καὶ ὅπλα ὑποστηρίξεως ἐξυπηρετήθησαν κατὰ τὸν καλύτερον τρόπον καὶ ἐπετεύχθη ἄριστος συντονισμὸς προσπαθειῶν.

Τὸ ἔργον τοῦτο τῶν Διαβιβάσεων ἦτο βαρύτατον λαμβανομένης ὑπ' ὄψει τῆς ἐξαιρετικῆς συσσωρεύσεως Μονάδων, δημιουργίας νέων συγκροτημάτων τῶν ἀπειραρίθμων ἀναγκῶν καὶ τῶν καταχρήσεων αἵτινες γίνονται εἰς τὴν ἀποστολὴν σημάτων μὴ ἀπαραιτήτων.

Διὰ τὸ πολύτιμον συντελεσθὲν ἔργον

Ε Κ Φ Ρ Α Ζ Ω

τὰ θερμότατα συγχαρητήριά μου καὶ τὴν πλήρη εὐαρέσκειάν μου εἰς τὰς Διοικήσεις Διαβιβάσεως Σ.Στρατοῦ καὶ Μεραρχιῶν καὶ δι' αὐτῶν εἰς ἅπαντας τοὺς Ἀξιωματικοὺς καὶ ὁπλίτας των, οἵτινες διὰ τῆς εὐσυνειδήτου ἐργασίας των συνέβαλον τὰ μέγιστα εἰς τὴν περίλαμπρον νίκην τοῦ ΒΙΤΣΙ.

Τὸ νεαρὸν ὅπλον τῶν Διαβιβάσεων δύναται νὰ εἶναι ὑπερήφανον διὰ τὸ ἔργον του διότι κατώρθωσε νὰ ἐμπνεύσῃ ἀφ' ἑνὸς μὲν τὴν ἐμπιστοσύνην τῶν Διοικήσεων πρὸς τοῦτο, ἀφ' ἑτέρου δὲ εἰς τὸ προσωπικόν του τὴν μετ' αὐταπαρνήσεως, εὐσυνειδησίας καὶ κατανοήσεως τῆς ἀποστολῆς του ἐκτέλεσιν τοῦ ἔργου του.

Οὐδεὶς περισσότερον ἐμοῦ γνωρίζει τοὺς κόπους, τὴν ἀϋπνίαν, τὴν ἐπιμονὴν καὶ εὐσυνειδησίαν, ἣν ἐπέδειξε ἅπαν τὸ προσωπικὸν τῶν Διαβιβάσεων διὰ νὰ ἐκτελέσῃ τὴν ἀποστολήν του τόσον πλήρως.

ΜΑΝΙΔΑΚΗΣ ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ
Ὑποστράτηγος

119. Θὰ ἀπετέλει οὐσιώδη παράλειψιν, ἐὰν δὲν ἐμνημονεύετο ἡ πολύτιμος συμβολὴ καὶ τὸ παρὰ τῆς ὑγειονομικῆς ὑπηρεσίας ἐπιτελεσθὲν ἔργον κατὰ τὴν ἐπιχείρησιν ταύτην.

Ἡ πλαισίωσις ἁπασῶν τῶν Μονάδων διὰ τῶν ἀπαραιτήτων ὑγ. σχηματισμῶν ὑπῆρξεν πλήρης. Εἰδικῶς διὰ τὴν ἐπιχείρησιν ΓΡΑΜΜΟΥ, ἐπειδὴ ὁ ὑπὸ τῶν Χ.Ε. διατιθέμενος ἀριθμὸς τραυματιοφορέων ἐκρίθη ἐντελῶς ἀνεπαρκὴς διὰ μεταφορὰν φορείου ἀπὸ 15—20 χιλιομ. μέχρι τροχοῦ, ἐνισχύθησαν πρὸ τῆς ἐπιχειρήσεως αἱ Μεραρχίαι διὰ 340 ἰδιωτῶν καὶ 40 τραυματιοφορέων ὁπλιτῶν ἐκ τοῦ Β'.Σ.Σ. διατεθέντων εἰς ΙΙΙ Μεραρχίαν Καταδρομῶν.

Ἡ ταχεῖα περισυλλογὴ ἐκ τοῦ πεδίου τῆς μάχης, ἡ καλὴ διαλογὴ καὶ ἡ ταχεῖα διακομιδὴ τῶν τραυματιῶν συνετέλεσαν ὥστε νὰ διασωθῇ τὸ σύνολον σχεδὸν τῶν τραυματιῶν.

Οὐδεὶς ἑτοιμοθάνατος παρέμεινε εἰς Σ.Ε.Τ. ἢ Κ.Δ.Τ. Ἅπαντες διεκομίσθησαν εἰς θεραπευτικοὺς σχηματισμούς.

Πρῶται βοήθειαι ἐδίδοντο εἰς ὅλα τὰ κλιμάκια. Ἡ ἀνάνηψις εἶχεν τὸ προβάδισμα ἐπὶ πάσης χειρουργικῆς ἐπεμβάσεως. Εἰδικὰ Συνεργεῖα ἀνανήψεως ἐλειτούργησαν εἰς ὅλους τοὺς Σχηματισμούς, μὲ ἐπὶ κεφαλῆς εἰδικοὺς ἰατροὺς μέχρι τῶν ἀκραίων ὑγειον. Σχηματισμῶν. Ἐπεδιώχθη καὶ ἐπετεύχθη ὁμοιόμορφος ἐπιστημονικὴ ἀνάπτυξις ὅλων τῶν θεραπευτικῶν Σχηματισμῶν εἴτε ὑπὸ σκηνὰς εἰς τὴν γειτονικὴν περιοχὴν τοῦ πεδίου τῶν μαχῶν, εἴτε εἰς ΝΕΣΤΟΡΙΟΝ — ΚΑΣΤΟΡΙΑ — ΚΟΖΑΝΗΝ — ΙΩΑΝΝΙΝΑ — ΛΑΡΙΣΑΝ. Ὑπ' ὄψιν πάντοτε ἦτο ἡ ἀρχὴ ὅτι ***«μέτριος χειρουργὸς μὲ καλὴν ἐγκατάστασιν ἀποδίδει ἄριστα. Ἄριστος χειρουργὸς μὲ κακὴν ἐγκατάστασιν ἀποδίδει μέτρια»***.

Χάρις εἰς τὰς ἀόκνους προσπαθείας τῆς Ὑγειονομικῆς Ὑπηρεσίας καὶ τὴν καταβληθεῖσαν παρ' ὅλων τῶν Ὑγειονομικῶν Σχηματισμῶν φιλότιμον προσπάθειαν ἡ ἀναλογία θνητότητος ἐπὶ τοῖς % ***ἐπὶ τοῦ συνόλου ἀπωλειῶν εἰς τραυματίας ἀνῆλθεν μόνον εἰς 0,63%***. Τὸ ποσοστὸν τοῦτο ἀποτελεῖ ρεκὸρ εἰς τὰ διεθνῆ πολεμικὰ τακτικὰ χρονικά, ἐὰν μάλιστα ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ἡ ἐξαιρετικὴ βαρύτης τῶν τραυμάτων κατὰ τοὺς διεξαχθέντας σκληροὺς ἀγῶνας.

ΛΟΙΠΑ ΣΩΜΑΤΑ

120. Ἡ γενομένη λεπτομερὴς προπαρασκευὴ τῶν μέσων τοῦ δικτύου Συντηρήσεως πρὸ τῶν ἐπιχειρήσεων, διαρκέσασα ἀπὸ 5ης Ἰουλίου μέχρι 3ης Αὐγούστου καὶ αἱ κατ' αὐτὴν τεθεῖσαι βάσεις τῆς λειτουργίας τοῦ ρεύματος συντηρήσεως ἀπεδείχθησαν ἐπαρκεῖς, τόσον κατὰ τὴν ἀρχικήν των διάταξιν, ὅσον καὶ εἰς εὐκαμψίαν προσαρμογῆς κατὰ τὴν ἐξέλιξιν τῶν ἐπιχειρήσεων.

Τὸ ἔργον τῆς Διοικητικῆς μερίμνης ἐν τῷ συνόλῳ του ἐπέτυχε νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν ἀπρόσκοπτον διεξαγωγὴν τῶν ἐπιχειρήσεων. Αἱ μαχόμεναι

μονάδες παντοῦ εἶχον τὰ ἐφόδιά των, τὰ πυρομαχικὰ καὶ τὸ ὑλικὸν ἄνευ καθυστερήσεων. Ἡ Ὑγειονομικὴ ὑπηρεσία προσωπικοῦ καὶ κτηνῶν, αἱ μεταφοραί, τὸ ταχυδρομεῖον ἐλειτούργησαν ἱκανοποιητικῶς. Αἱ κινήσεις καὶ αἱ ἐνέργειαι τῶν Μονάδων οὐδαμοῦ προσέκρουσαν εἰς ἔλλειψιν ἢ ἀνεπάρκειαν τῶν μέσων Διοικητικῆς μερίμνης. Αἱ ἀξιώσεις τῶν Μονάδων ἱκανοποιήθησαν πλήρως. Διεπιστώθη κατὰ τρόπον ἀδιαφιλονίκητον πόσον αἱ ὑπηρεσίαι τῶν Σωμάτων Ἐφοδιασμοῦ καὶ Μεταφορῶν, Τεχνικῶν Ὑπηρεσιῶν, Ὑλικοῦ Πολέμου, Κτηνιατρικοῦ, Ὑγειονομικοῦ καὶ Ταχυδρομείου εἶναι ἀπαραίτητοι καὶ ποίαν κεφαλαιώδη σημασίαν ἔχει τὸ ἔργον των.

Γενικῶς ἡ συμβολή των ὑπῆρξεν πολύτιμος. Τὸ παρ' αὐτῶν ἐπιτελεσθὲν ἔργον τεράστιον. Καὶ κατὰ τὴν φάσιν τῆς προπαρασκευῆς, ὅπως ἐπίσης καὶ κατὰ τὴν φάσιν τῆς ἐκτελέσεως ἐλειτούργησαν, παρὰ τὰς παρουσιασθείσας ἀντιξοότητας, κατὰ τρόπον ἄμεμπτον, μὲ σχέδιον καλῶς μελετημένον καὶ εὔκαμπτον, προσαρμοζόμενον ταχέως καὶ ἀποδοτικῶς πρὸς τὰς εἰδικὰς ἑκάστοτε καταστάσεις.

Δικαίως ἀπέσπασαν τὰ συγχαρητήρια καὶ τὴν ἀπόλυτον ἱκανοποίησιν τῶν μαχομένων τμημάτων ὡς καὶ τὸν δίκαιον ἔπαινον τοῦ Σ.Η.Δ.Μ. διὰ τῆς κατωτέρω κοινοποιουμένης Ἡμερησίας Διαταγῆς του.

31 Αὐγούστου 1949

Καθ' ἣν στιγμὴν κλείει ἡ φάσις τῶν ἐπιχειρήσεων δίκαιος ἔπαινος εἰς :

— Τὴν Ὑγειονομικὴν Ὑπηρεσίαν μας.

— Τὸ Σῶμα Ἐφοδιασμοῦ—Μεταφορῶν.

— Τὸ Σῶμα Ὑλικοῦ Πολέμου.

— Τὸ Σῶμα Τεχνικῶν Ὑπηρεσιῶν.

— Τὸν Γ'. Κλάδον Γ.Ε.Σ.

Ἔγιναν καύχημα λειτουργίας, ὀργανώσεως, ἁρμονίας. Μόνον ὅσοι δὲν ἔζησαν κατὰ τοὺς πολέμους 1912 καὶ ἐφεξῆς δὲν δύνανται νὰ ἐκτιμήσουν τὸ μέγεθος τῆς ἀποδόσεώς των. Πρωταρχικοὶ συντελεσταὶ τῆς Νίκης. Εἰς ὅλην αὐτὴν τὴν κίνησιν τῶν ἀπὸ 1946 μέχρι σήμερον δὲν ἐσημειώθη ποτὲ μία καθυστέρησις, ἕνα παράπονον, μία ἐπιβάρυνσις, μία ἔστω στιγμιαία ἀδιαφορία—Στοργή, ἐπικουρία τὰ κύρια χαρακτηριστικά.

Ἂς τοὺς βοηθήσωμεν ὅλοι ὅπως ἀποβοῦν πραγματικὴ ἐγγύησις διὰ τοὺς μέλλοντας ἀγῶνας μας.

Ἀντιστράτηγος ΒΕΝΤΗΡΗΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ VII

ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ ΑΕΡΟΠΟΡΙΑΣ ΚΑΤΑ ΤΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ "ΠΥΡΣΟΣ,,

121. ΠΡΟΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΙ

Ἡ Α.Δ.Α διὰ τοῦ προωθηθέντος κλιμακίου της εἰς ΚΟΖΑΝΗΝ παρὰ τῷ Σ. Η. Δ. Μ. ἀπὸ 24-6-49 εἰς ὃ αὐτοπροσώπως ἐγκατεστάθη ὁ Διοικητὴς αὐτῆς ***Σμήναρχος Κελαϊδῆς*** συμμετέσχεν εἰς τὰς συζητήσεις τὰς διεξαχθείσας διὰ τὸν καταρτισμὸν τῶν Σχεδίων καὶ καθώρισεν τὰ μέσα Ἀεροπορίας, ἅτινα θὰ ἐχρησιμοποιοῦντο διὰ τὴν ὑποστήριξιν τοῦ Στρατοῦ, ὡς καί τὰς δυνατότητας τούτων.

Προέβη εἰς τὰς καταλλήλους ἐνεργείας καὶ ὠργάνωσε ἐγκαίρως τὰς ἀπαραιτήτους ἀσκήσεις συνεργασίας μετὰ Μονάδων τοῦ Στρατοῦ ἐπὶ τῷ σκοπῷ ὅπως καταδείξῃ τὰς δυνατότητας τῶν μέσων πυρῶν της καὶ τὰς πλέον καταλλήλους μεθόδους χρησιμοποιήσεως τῶν Μέσων τούτων.

Προέβη ἐκ παραλλήλου εἰς τὴν ἀνασυγκρότησιν τῶν Μονάδων της, τὴν ἐκπαίδευσιν τοῦ προσωπικοῦ τοῦ σμήνους συνεργασίας μετὰ Πυροβολικοῦ καὶ εἰς τὴν ὀργάνωσιν καὶ ἐφοδιασμὸν τῶν Ἀεροδρομίων Ἐπιχειρήσεων δι' ὅλων τῶν ἀπαραιτήτων πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν συγκεντρωθησομένων διὰ τὰς ἐπιχειρήσεις Μέσων καὶ Προσωπικοῦ.

Ὠργάνωσε τὴν Ὁμάδα Φωτογρ. Ἀεροπλάνων καὶ παρέσχεν ἐγκαίρως εἰς τὸν Στρατὸν διὰ Φωτογραφικῶν ἀναγνωρίσεων τ' ἀπαιτούμενα στοιχεῖα διὰ τὸν σχηματισμὸν σαφοῦς ἀντιλήψεως περὶ τῆς ἐκτάσεως τῶν ὀργανώσεων τοῦ ἐχθροῦ καὶ τῆς θέσεως τῶν Μέσων πυρός του, στοιχεῖα ἅτινα τὰ μέγιστα ἐπέδρασαν εἰς τὸν καθορισμὸν τοῦ ἑλιγμοῦ καὶ τὴν ἐπιτυχίαν τῶν ἐπιχειρήσεων.

Ἐπεζήτησε τήν, ἐν συγκεντρώσει τῶν Δ]τῶν τῶν Μεραρχιῶν καὶ τῶν ἐπιτελείων των, ἀνάπτυξιν τοῦ τρόπου χρησιμοποιήσεως τῶν Μέσων Ἀεροπορίας καὶ τῶν χρησιμοποιουμένων Μεθόδων διὰ τὴν ἀποτελεσματικωτέραν ἀπόδοσιν.

Τόσον πρὸ τῆς ἐπιχειρήσεως τοῦ ΒΙΤΣΙ ὅσον καὶ πρὸ τῆς ἐπιχειρήσεως τοῦ ΓΡΑΜΜΟΥ παρὰ τῶν Δ]τῶν Σ. Στρατοῦ καὶ τῇ αἰτήσει τῆς Α.Δ.Α.

προεκλήθη συγκέντρωσις τῶν Διοικητῶν τῶν Μεραρχιῶν καθ' ἣν ὁ Α.Δ.Α. ἀνέπτυξε τὰ κάτωθι:

α) Κατὰ ποῖον τρόπον δέον νὰ χρησιμοποιῶνται τὰ Μέσα Ἀεροπορίας διὰ τὴν ἐπίτευξιν τῶν καλυτέρων ἀποτελεσμάτων.

β) Ποῖαι αἱ βασικαὶ ἀρχαὶ βάσει τῶν ὁποίων θὰ χρησιμοποιῶνται τὰ Μέσα.

γ) Ποῖαι αἱ δυνατότητες τῶν Μέσων τούτων.

δ) Ποία ἡ ἀποστολὴ τῶν Διοικήσεων Ἀεροπορίας εἰς τὰ Σώματα Στρατοῦ καὶ τῶν προωθουμένων Ἀξ]κῶν εἰς τὰς Μεραρχίας ὡς Ἐλεγκτῶν.

ε) Ποῖος ὁ ρόλος καὶ αἱ δυνατότητες τῶν Ἀεροπλάνων HELLDIVERS ἅτινα κατὰ τὴν μάχην τοῦ ΓΡΑΜΜΟΥ θὰ ἐτίθεντο εἰς χρῆσιν.

Ὅμοιαι συγκεντρώσεις ἐπραγματοποιήθησαν πρωτοβουλίᾳ τῆς Ἀεροπορίας καὶ μετὰ τῶν Ἀξιωματικῶν Δ.Α.Υ. — Α.Σ.Α.Σ — Ἐπιτελῶν Ἀέρος μετὰ τῶν ὁποίων ἐξητάσθησαν αἱ ἀρχαὶ χρησιμοποιήσεως τῶν Μέσων καὶ τὰ ἑκάστοτε παρατηρούμενα σφάλματα.

Προώθησε καταλλήλους — πεπειραμένους καὶ διεπομένους ἀπὸ πνεῦμα συνεργασίας Ἀξιωματικοὺς εἰς τὰ Ἐπιτελεῖα τῶν Σωμάτων Στρατοῦ καὶ Μεραρχιῶν διὰ τὴν παρακολούθησιν τῆς Τακτικῆς καταστάσεως καὶ τὴν δημιουργίαν τῶν προϋποθέσεων τῆς καλῆς καὶ ἐγκαίρου χρησιμοποιήσεως τῶν Μέσων.

— Προέβη εἰς τὴν ἐνίσχυσιν τῶν Ἀεροδρομίων Ἐπιχειρήσεων διὰ τῶν ἀπαραιτήτων Μέσων καὶ ὀργάνωσιν τούτων.

— Τ' Ἀεροδρόμια ΚΟΖΑΝΗΣ — ΑΡΓΟΥΣ καὶ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ θὰ ἐχρησιμοποιῶντο ὡς Ἀεροδρόμια Ἐπιχειρήσεων κατὰ τὰς Ἐπιχειρήσεις ΒΙΤΣΙ — ΓΡΑΜΜΟΥ.

Ἰδίᾳ εἰς τὸ Ἀεροδρόμιον ΚΟΖΑΝΗΣ θὰ συνεκεντροῦτο τὸ μέγιστον τῶν Μέσων Ἀεροπορίας.

Πρὸς τοῦτο ἐλήφθησαν τὰ κάτωθι μέτρα.

α) Ἐδημιουργήθη εἰς τὸ Ἀεροδρόμιον ΑΡΓΟΥΣ μόνιμον Ἀπόσπασμα καὶ ἐφωδιάσθη διὰ τῶν ἀπαραιτήτων Μέσων Ἐξυπηρετήσεως μιᾶς Μοίρας Διώξεως καὶ ἑνὸς Σμήνους Ἀναγνωρίσεως.

Ἐγένετο ἐγκατάστασις τῶν ἀπαραιτήτων Μέσων Διαβιβάσεων.

β) Ἐνισχύθη τὸ Ἀεροδρόμιον ΚΟΖΑΝΗΣ διὰ τῶν ἀναγκαιούντων Μέσων πρὸς ἐξυπηρέτησιν.

— 2 Μοιρῶν Διώξεως.

— 2 Σμηνῶν Συνεργασίας.

— 1 Σμήνους ΝΤΑΚΟΤΑ Βομβαρδιστικῶν.

— 1 Σμήνους Μεταφορῶν (ΑΝΣΟΝ — L 17).

— 1 Φωτογρ. Ὁμάδος Ἀεροπλάνων.

γ) Ἐνισχύθησαν τὰ Ἀεροδρόμια Ἐπιχειρήσεων διὰ τοῦ ἀναγκαιοῦντος Προσωπικοῦ διὰ τὴν ἐξασφάλισιν τῆς φρουρήσεως τῶν Ἀεροδρομίων.

δ) Ἐπεζητήθη καὶ κατεσκευάσθησαν μερίμνῃ τῆς Διευθύνσεως Μηχανικοῦ τοῦ Στρατοῦ δάπεδα σταθμεύσεως καὶ διάδρομοι τροχοδρομίσεως εἰς τ' Ἀεροδρόμια ΚΟΖΑΝΗΣ καὶ ΑΡΓΟΥΣ.

ε) Ἐπεζητήθη καὶ ἤρχισεν ἡ ἐπέκτασις μερίμνῃ τῆς Διευθύνσεως Μηχανικοῦ τοῦ Στρατοῦ τοῦ διαδρόμου προσγειώσεως τοῦ ΑΡΓΟΥΣ ΟΡΕΣΤΙΚΟΥ.

στ) Ἐφωδιάσθησαν τ' ἀεροδρόμια τῇ αἰτήσει τῆς Α.Δ.Α. ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἀεροπορίας διὰ τῶν ἀπαραιτήτων Μέσων πρὸς ἐξυπηρέτησιν τοῦ Προσωπικοῦ Ἱπταμένου καὶ Ἐδάφους.

ζ) Ἐφωδιάσθησαν τ' Ἀεροδρόμια Ἐπιχειρήσεων ἐγκαίρως διὰ τῶν ἀναγκαιούντων καυσίμων καὶ πυρομαχικῶν βάσει τῶν προβλεφθεισῶν ἐπιχειρήσεων.

Ἡ Α.Δ.Α. λόγῳ τῆς ἐλλείψεως ἀποθεμάτων πυρομαχικῶν εἰς Ο.Π.Ε. ἠναγκάσθη νὰ χρησιμοποιῇ πρὸς κάλυψιν ἐπειγουσῶν ἀναγκῶν Μεταφορικὰ Ἀεροπλάνα καὶ νὰ μεταφέρῃ τὰ ὑπολείμματα τῶν πυρομαχικῶν τὰ ἐναπομείναντα εἰς ἕτερα Ἀεροδρόμια

Ὠργανώθησαν δύο ἀσκήσεις συνεργασίας καὶ ἐξετελέσθησαν ὑπὸ τῆς ΑΔΑ]ΚΖ εἰς τὸ Πεδίον Βολῆς ΔΡΕΠΑΝΟΝ (ΚΟΖΑΝΗΣ) τὴν 14-7-49 καὶ 29 ἰδίου.

Τὰς ἀσκήσεις ταύτας παρηκολούθησαν ὁ Διοικητὴς τοῦ Σ.Η.Δ.Μ., οἱ Διοικηταὶ τῶν Σ. Στρατοῦ καί τινων Μεραρχιῶν ὡς καὶ τὰ Ἐπιτελεῖα τούτων.

Ὁμοίως Ἀξιωματικοὶ τῶν Ξένων Ἀποστολῶν καὶ οἱ Ἀξιωματικοὶ τῆς Ἀεροπορίας οἵτινες θὰ ἐχρησιμοποιοῦντο δι' ἐπιχειρήσεις.

Ὁ σκοπὸς τῶν ἀσκήσεων ἦτο νὰ καταδειχθῇ ἡ ἰσχὺς τῶν Μέσων πυρὸς Ἀεροπορίας καὶ ὁ τρόπος χρησιμοποιήσεως τῆς Ἀεροπορίας διὰ τὴν ἐξουδετέρωσιν μιᾶς ὠργανωμένης τοποθεσίας καὶ ὁ τρόπος ἐνεργείας τοῦ Στρατοῦ διὰ τὴν ἐκμετάλλευσιν τῆς ἐπεμβάσεως τῆς Ἀεροπορίας.

Ἡ ὠργανωμένη τοποθεσία περιελάμβανε:

— Μόνιμα πολ]λεῖα τύπου καὶ ἀντοχῆς τῶν π]λείων τῶν συμμοριτῶν.
— Ναρκοπέδια.
— Συρματόπλεγμα.

Τὰ κάτωθι συμπεράσματα ἐξήχθησαν ἐκ τῶν ἀσκήσεων τούτων:

α) Τὰ Μέσα πυρὸς Ἀεροπορίας θὰ χρησιμοποιῶνται:

— Κατὰ τὴν προπαρασκευὴν τῆς ἐπιθέσεως καὶ
— Κατὰ τὴν τελευταίαν φάσιν τῆς ἐπιθέσεως.

Κατὰ τὴν πρώτην Φάσιν θὰ χρησιμοποιῶνται Βόμβαι τῶν 500 καὶ 250 λιβρῶν μετ' ἐπιβραδύνσεως ἢ οὐ καὶ ἐφ' ὅσον τὰ τμήματα εὑρίσκονται εἰς ἀπόστασιν μεγαλυτέραν τῶν 500 μέτρων.

Κατὰ τὴν τελευταίαν Φάσιν τῆς ἐπιθέσεως θὰ χρησιμοποιῶνται:

— Ρουκέτται.
— Ἐμπρηστικαὶ Βόμβαι.
— Πυροβόλα — Πολυβόλα.

Τὰ δύο πρῶτα Μέσα θὰ χρησιμοποιῶνται ἀπὸ τῆς ἀποστάσεως τῶν 500 μέτρων καὶ μέχρις ὅτου τὰ τμήματα πλησιάσουν εἰς τὴν ἀπόστασιν τῶν 100 μέτρων ἀπὸ τοῦ ἀντικειμενικοῦ σκοποῦ.

Κατὰ τὴν τελικὴν ἔφοδον, ἥτις θὰ ἐνεργῆται εὐθὺς ὡς ὁ στόχος ἤθελε βληθῇ διὰ τῶν ἐμπρηστικῶν βομβῶν, θὰ ὑποστηρίζωνται τὰ τμήματα διὰ τῶν πυροβόλων — πολυβόλων, θὰ συνεχίζεται δὲ ἡ κάλυψις τῶν τμημάτων μέχρι ἑδραιώσεως τούτων ἐπὶ τῆς καταληφθείσης τοποθεσίας.

β) Ἡ ὑποστήριξις τῶν τμημάτων ἀπὸ τῆς ἀποστάσεως τῶν 500 μέτρων μέχρι καταλήψεως τοῦ ἀντικειμενικαῦ σκοποῦ δέον νὰ παρέχῃ συνέχειαν καὶ πυκνότητα πυρὸς διὰ νὰ διευκολυνθῇ ἀφ' ἑνὸς ἡ κίνησις τῶν φιλίων καὶ νὰ ἐμποδισθῇ ἀφ' ἑτέρου ὁ ἐχθρὸς νὰ ἐνεργήσῃ ἀντεπιθέσεις ἢ νὰ προτάξῃ σοβαρὰν ἀντίστασιν.

γ) Μετὰ τὴν κατάληψιν τοῦ ἀντικειμενικοῦ σκοποῦ θὰ συνεχίζεται ἡ κάλυψις καὶ θὰ ἐπιζητῆται ἡ ἐκμετάλλευσις τῆς ἐπιτυχίας.

δ) Ἡ ἀποτελεσματικὴ ὑποστήριξις ἐξαρτᾶται κατὰ τὸ πλεῖστον ἐκ τῆς καλῆς λειτουργίας τῶν Ὁμάδων Ἐπαφῆς ἥτις πρέπει ὁπωσδήποτε νὰ ἐξασφαλίζεται.

ε) Ἡ μαζικὴ χρησιμοποίησις τῶν Μέσων Ἀεροπορίας ἐπιβάλλεται ἐπὶ τῆς κατευθύνσεως τῆς κυρίας προσπαθείας τόσον κατὰ τὸ προπαρασκευαστικὸν στάδιον, ἐκ περιτροπῆς μετὰ τοῦ πυροβολικοῦ πρὸς ἀποφυγὴν ἀτυχημάτων, ὅσον καὶ κατὰ τὴν τελικὴν φάσιν τῆς μάχης καὶ τὴν ἔφοδον πρὸς κατάληψιν τοῦ ἀντικειμενικοῦ σκοποῦ.

στ) Βασικὴ ἀρχὴ δέον νὰ τηρῆται ἵνα τ' ἀεροσκάφη ὑποστηρίξεως ἐπεμβαίνουν τὴν κατάλληλον στιγμὴν ἤτοι ὅταν τὰ τμήματα ἐκκινοῦν ἐκ τῆς ἀποστάσεως τῶν 500 ἢ 400 μέτρων πρὸς κατάληψιν τῆς ἐχθρικῆς τοποθεσίας καὶ εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἐκμεταλλευθοῦν τὴν ἐπέμβασιν τῆς Ἀεροπορίας.

Σαφῶς καθωρίσθη ἑπομένως ὁ τρόπος χρησιμοποιήσεως τῶν Μέσων ὑποστηρίξεως τῶν τμημάτων πρὸς ἐξουδετέρωσιν μιᾶς ὠργανωμένης τοποθεσίας ἐξεδόθησαν δὲ πρὸς τοῦτο αἱ ὑπὸ στοιχεῖα ΑΔΑ]ΚΖ]32]ΕΠΙΤ]Α. 18]3-8-49 «ΣΥΝΔΕΔΥΑΣΜΕΝΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΣΤΡΑΤΟΥ — ΑΕΡΟΠΟΡΙΑΣ» ὁδηγίαι, κοινοποιηθεῖσαι εἰς ἁπάσας τὰς Μεραρχίας, Ταξιαρχίας καὶ Τάγματα τούτων.

122. ΑΠΟΣΤΟΛΑΙ ΤΗΣ ΑΕΡΟΠΟΡΙΑΣ

Αἱ διὰ τῶν Διαταγῶν ἐπιχειρήσεων καθορισθεῖσαι. Εἰδικώτερον ἐπεζητήθη :

α) Πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῶν Ἐπιχειρήσεων.

i. —Ἡ διὰ Φωτογραφικῶν ἀναγνωρίσεων :
—Ἐξακρίβωσις τῶν ὀργανώσεων τοῦ ἐχθροῦ.
— Παρακολούθησις καθ' ἑκάστην τῶν ἐκτελουμένων νέων ἔργων καὶ
—Ἐξακρίβωσις τῶν θέσεων τῶν ἐχθρικῶν Πυροβολαρχιῶν.

ii. Ἡ δι' ἀναγνωρίσεων ὄψεως παρακολούθησις τῶν κινήσεων τοῦ ἐχθροῦ.

iii. Ἡ διὰ συχνῶν μαζικῶν ἐνεργειῶν προσβολὴ ζωτικῶν ἐχθρικῶν στόχων βάσει πληροφοριῶν παρεχομένων ὑπὸ τοῦ Στρατοῦ καὶ τῶν ἀναγνωρίσεων ὄψεως καὶ φωτογραφικῶν.

iv. Ἡ διὰ νυκτερινῶν προσβολῶν τήρησις ἐν ἐκνευρισμῷ τοῦ ἐχθροῦ.

v. Ἡ ἐξουδετέρωσις ἐμφανιζομένων ἐχθρικῶν πυροβόλων δι' ἀεροπορικῶν προσβολῶν ἢ διὰ Πυροβολικοῦ τῇ συνεργασίᾳ ἀεροπλάνων Πυροβολικοῦ.

β) Ἅμα τῇ ἐνάρξει τῶν Ἐπιχειρήσεων καὶ κατὰ τὴν διάρκειαν τούτων.

i. ***Κύριαι ἐντολαί.***

—Ὑποστήριξις τῶν τμημάτων τῆς κυρίας προσπαθείας πρὸς ταχεῖαν κατάληψιν τῶν τιθεμένων ἀντικειμενικῶν σκοπῶν.

—Προσβολὴ διὰ μαζικῶν ἐνεργειῶν ὠργανωμένων τοποθεσιῶν καὶ ἐξουδετέρωσις πάσης προσπαθείας τοῦ ἐχθροῦ πρὸς ματαίωσιν τῆς κυρίας ἐνεργείας ἡμετέρων τμημάτων.

—Ἐξουδετέρωσις ἐχθρικοῦ Πυροβολικοῦ.

—Ἀπαγόρευσις ἐσωτερικῆς κυκλοφορίας τοῦ ἐχθροῦ.

Μετὰ τὴν ἐξάρθρωσιν τοῦ ἐχθροῦ.

—Ἀπαγόρευσις διαφυγῆς τῶν ἐχθρικῶν δυνάμεων διὰ τῶν πρὸς ΑΛΒΑΝΙΑΝ ἁμαξιτῶν συγκοινωνιῶν.

Ἰδιαιτέρα προσοχὴ θὰ δοθῇ κατὰ τὴν νύκτα καὶ ἡμέραν εἰς τὸν ΛΑΙΜΟΝ ΠΡΕΣΠΩΝ καὶ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ ΚΡΟΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗΣ.

ii. ***Δευτερεύουσαι ἐντολαί.***

—Ἐξουδετέρωσις ἀπροόπτων στόχων.

iii. ***Γενικαὶ ἐντολαί.***

—Μεταφοραὶ τραυματιῶν.

—Ρίψεις ἐφοδίων.

—Μεταφοραὶ ὑλικοῦ.

123. ΔΙΑΤΕΘΕΝΤΑ ΜΕΣΑ—ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΑ—ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΩΝ ΜΕΣΩΝ

—3 Μοῖραι διώξεως (ΣΠΙΤΣ XVI καὶ IX)

—3 Σμήνη Ἀναγνωρίσεως ἠλαττωμένης δυνάμεως (ΧΑΡΒΑΡΤ).

—1 Μοῖρα Μεταφορῶν ἠλαττωμένης δυνάμεως (ΝΤΑΚΟΤΑ).

—1 Σμῆνος Συνεργασίας μετὰ Πυρ]κοῦ (ΧΑΡΒΑΡΤ—ΩΣΤΕΡ).

—1 Σμῆνος ΝΤΑΚΟΤΑ Βομβαρδιστικόν.

—2 Ἀεροπλάνα ΑΝΣΟΝ Ὑγειονομικά.

—2 Ἀεροπλάνα L 17 διὰ μεταφορὰς Δ/τῶν Μεγ. Μοναδων.

—5 » ΑΝΣΟΝ Μεταφορικά.

—Ὁμὰς Φωτ. Ἀεροπλάνων.

Ἀεροδρόμια.

Ὡς Ἀεροδρόμια Ἐπιχειρήσεων ἐχρησιμοποιήθησαν τὰ Ἀεροδρόμια:

— ΚΟΖΑΝΗΣ.
— ΑΡΓΟΥΣ.
— ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ.

Ὡς Ἀεροδρόμια Βάσεων τά:

— ΛΑΡΙΣΗΣ.
— ΣΕΔΕΣ.
— ΕΛΕΥΣΙΝΟΣ.

Κατανομὴ τῶν Μέσων.

Εἰς Ἀεροδρόμιον ΚΟΖΑΝΗΣ.

— Δύο Μοῖραι Διώξεως.
— 2 Σμήνη Ἀναγνωρίσεως ἠλαττωμένης δυνάμεως.
— Σμῆνος Βομβαρδισμοῦ ΝΤΑΚΟΤΑ.
— Μεταφορικὰ Ἀεροπλάνα ΑΝΣΟΝ καὶ L 17.
— Ὁμὰς Φωτ. Ἀεροπλάνων (2 ΧΑΡΒΑΡΤ—1 ΟΞΦΟΡΝΤ).

Εἰς Ἀεροδρόμιον ΑΡΓΟΥΣ.

— Τὸ Σμῆνος Πυρ]κοῦ
— Ἓν Σμῆνος διώξεως καί,
— 2 Ἀεροπλάνα Ἀναγνωρίσεως.
— 1 Ἀεροπλάνον L 17.

Εἰς Ἀεροδρόμιον ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ.

— Ἓν Σμῆνος Διώξεως.
— Ἓν Σμῆνος Ἀναγνωρίσεως ἠλαττωμένης δυνάμεως.

Εἰς Ἀεροδρόμιον ΛΑΡΙΣΣΗΣ.

— 3—4 Ἀεροπλάνα ΝΤΑΚΟΤΑ Μεταφορῶν.
— 2 Ἀεροπλάνα ΑΝΣΟΝ Ὑγειονομικά.
— Μεταφορικὸν Ἀεροπλάνον ΑΝΣΟΝ.

Εἰς Ἀεροδρόμιον ΣΕΔΕΣ.

— 2—3 Ἀεροπλάνα ΝΤΑΚΟΤΑ Μεταφορῶν.
— 1—2 Ἀεροπλάνα Ἀναγνωριστικά.
—Μεταφορικὸν Ἀεροπλάνον ΑΝΣΟΝ.

Εἰς Ἀεροδρόμιον ΕΛΕΥΣΙΝΟΣ.

— 4—5 Μεταφορικὰ ΝΤΑΚΟΤΑ.
— 1—2 L 17.

124. Τακτικαὶ ἀναγνωρίσεις.

α) Ἡμέρας.

Κατὰ τὴν προπαρασκευαστικὴν περίοδον καὶ μέχρι τῆς ἐνάρξεως τῆς καταρρεύσεως, ἡ ἀπόδοσις ἦτο μικρὰ ὀφειλομένη :

— Εἰς τὴν ὕπαρξιν ἰσχυροῦ Α/Α πυρὸς ὅπερ ἠμπόδιζε τὸ ἀεροσκάφος ἀναγνωρίσεως νὰ κατέλθῃ εἰς ὕψος δυνατῆς καὶ εὐχεροῦς παρατηρήσεως.

— Εἰς τὸ περιωρισμένον τῶν ἐχθρικῶν μετακινήσεων κατὰ τὴν ἡμέραν.

— Εἰς τὸ διακεκομμένον καὶ κεκαλυμμένον ἔδαφος.

— Εἰς τὴν γενικότητα τῶν δοθεισῶν ἀποστολῶν ἀναγνωρίσεως, μὴ περιοριζομένων εἰς τὴν ἐξακρίβωσιν ὡρισμένων πληροφοριῶν εἰς σαφῶς καθωρισμένον χῶρον.

Κατὰ τὴν περίοδον ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς καταρρεύσεως, μέχρι τοῦ πέρατος ἑκάστης ἐπιχειρήσεως, λίαν καλὴ ὀφειλομένη :

— Εἰς τὴν ἐν μέρει ἢ ἐν ὅλῳ ἐξάρθρωσιν τοῦ ἀντιαεροπορικοῦ συστήματος τῶν ΚΣ.

— Εἰς τὰς ὑποχρεωτικὰς κατὰ τὴν ἡμέραν μετακινήσεις τῶν συμμοριτῶν ἐπιβαλλομένας ἀπὸ τὴν πίεσιν τῶν ἐθνικῶν δυνάμεων.

— Εἰς τὰς παρεχομένας ἐξ ὄψεως πληροφορίας τῶν κινουμένων τμημάτων.

β) Νυκτός.

Αἱ ἐνεργηθεῖσαι τοιαῦται, περιωρίσθησαν μόνον ὅσον ἀφορᾷ τὰς ὁδικὰς ἀρτηρίας, συνδυασθεῖσαι μετὰ ρίψεως καρφοβελονῶν.

Ἀπέδωσαν λίαν ἱκανοποιητικῶς καὶ ἠμπόδισαν τὴν μετακίνησιν ὀχημάτων μὲ ἀνημμένους φανούς.

Τὰ ἀποτελέσματα ἐκ τῆς ρίψεως τῶν καρφοβελονῶν ἦσαν καλά, διαπιστωθέντα ἀπὸ ἀκινητήσαντα ὀχήματα, τὰ ὁποῖα τὴν πρωΐαν προσεβλήθησαν ἐπιτυχῶς ὑπὸ μαχητικῶν. Θὰ ἠδύνατο νὰ ἦσαν καλύτερα ἐὰν αἱ ριπτόμεναι καρφοβελόναι ἦσαν τελειότεραι.

Πλὴν τῆς καθαρῶς ἀναγνωριστικῆς πλευρᾶς, ἡ συνεχὴς κατὰ μῆκος τῶν ὁδικῶν ἀρτηριῶν πτῆσις ἀεροσκαφῶν κατὰ τὴν νύκτα, ἐπέφερε καὶ ὑποχρεωτικὴν καθυστέρησιν καὶ πιθανῶς νέκρωσιν τοῦ δρομολογίου, ἥτις συνδυαζομένη καὶ μὲ βόμβας τῶν 20 λιβρῶν τὰς ὁποίας τὸ ἀεροσκάφος ἔφερε μεθ' ἑαυτοῦ, φαίνεται ὅτι ἐνίοτε εἶχεν καὶ θετικὰ ἀποτελέσματα καταστροφῆς.

Νυκτερινὴ ἀναγνώρισις εἰς τὴν λοιπὴν περιοχὴν ἐκτὸς τῶν ὁδικῶν ἀρτηριῶν δὲν ἐξετελέσθη.

γ) Φωτογραφικαὶ ἀναγνωρίσεις.

Ἐξετελέσθησαν εἰς μεγάλην κλίμακα καὶ ἡ ἀπόδοσίς των ὑπῆρξεν ἀρίστη, τῆς ἐκμεταλλεύσεώς των ὅμως, ἀπὸ ἀπόψεως Στρατοῦ χαρακτηριζομένης λίαν ἱκανοποιητικῆς διὰ τὸ Β'. Σ. Στρατοῦ καὶ μετρίας διὰ τὸ Α'. Σ. Στρατοῦ.

Παρετηρήθη κατόπιν τῶν γενομένων συγκρίσεων μὲ τὰ καταληφθέντα ἐδάφη, ὅτι ἑρμηνευταὶ ἀεροφωτογραφιῶν ἠδύναντο ἀπολύτως νὰ προσδιορίσουν τὴν θέσιν καὶ τὸ εἶδος τῶν ὀχυρώσεων.

Εἰς λίαν κεκαλυμμένα ἐδάφη μόνον δρομίσκοι, συγκλίνοντες παρεῖχον τὴν ἔνδειξιν τῆς ὑπάρξεως ἔργου, τὸ εἶδος ὅμως τοῦ ὁποίου δὲν ἠδύνατο νὰ ἐξακριβωθῇ.

Κατὰ τὸ προπαρασκευαστικὸν στάδιον, αἱ ἀεροφωτογραφίαι ἀπετέλεσαν τὸ μόνον ἀπὸ πλευρᾶς Ἀεροπορίας θετικὸν μέσον πληροφοριῶν, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ πλευρᾶς Στρατοῦ τὸ μέσον ἐπιβεβαιώσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν ἐπιγείων πληροφοριῶν.

Συνδυασμὸς ἀεροφωτογραφιῶν μετὰ πληροφοριῶν ἐδάφους, παρέχει ἄριστα ἀποτελέσματα ὅταν μάλιστα τοῦτο πραγματοποιεῖται εἰς τὰ Στρατηγεῖα τῶν Μ.Μονάδων ἔνθα ὑφίστανται τμήματα ἑρμηνείας ἀεροφωτογραφιῶν.

Ἡ καιρικὴ κατάστασις περιώριζε πολλάκις τὴν λῆψιν τῶν ἀεροφωτογραφιῶν, καθόσον καὶ ἡ ὕπαρξις ἐλαχίστης νεφώσεως ἐδυσχέραινε τὴν ἐπιτυχῆ λῆψιν.

Προώθησις ἀεροφωτογραφιῶν εἰς τὰ ἐνεργοῦντα κατώτερα κλιμάκια δὲν ἐπραγματοποιήθη λόγῳ στενότητος φωτογραφικοῦ χάρτου.

Ἀπόδοσις συνεργείων ἑρμηνείας ἀεροφωτογραφιῶν παρὰ τῷ Β΄. Σ. Σ. καὶ ἀεροδρομίῳ ΚΟΖΑΝΗΣ ἀρίστη.

Αἱ μονάδες τοῦ Β΄ Σ.Σ. ἠρύσθησαν πλείστας ὅσας πληροφορίας ἐκ τῶν ἀεροφωτογραφιῶν ὅσον ἀφορᾷ τὰ ἀκολουθητέα ὑπ' αὐτῶν δρομολόγια πρὸς κατάληψιν τῶν ἀντικειμενικῶν των σκοπῶν, τὴν ἰσχὺν καὶ ἔκτασιν τῶν ὀχυρώσεων καὶ ὠργανωμένων τοποθεσιῶν, καὶ τὴν φύσιν καὶ βατότητα τοῦ ἐδάφους.

Τὸ Α΄ Σ.Σ. δὲν ἔκαμε εὑρεῖαν χρῆσιν τῶν φωτογραφιῶν.

Μετὰ τὸ σύνηθες briefing διήρχοντο τὰ πληρώματα πρὸ τῆς τοποθετουμένης ὑπὸ τὸ στερεοσκόπιον φωτογραφίας τῆς περιοχῆς τοῦ στόχου.

Ἐλάμβανον γνῶσιν τῆς ἑρμηνείας καὶ ἀπέκτων πλήρη εἰκόνα τῆς μορφῆς τοῦ ἐδάφους καὶ τῶν ὀχυρώσεων τοῦ στόχου.

Ἐπιστασία φωτογραφίας δὲν ὑπῆρχε εἰς ΚΟΖΑΝΗΝ καὶ ἡ ἐμφάνισίς καὶ ἡ ἐκτύπωσις τῶν πλακῶν εἰς ΣΕΔΕΣ ἐπέφερε μικράν τινα καθυστέρησιν.

Ἐπιθετικαὶ ἀναγνωρίσεις.

Αἱ προσβολαὶ τῶν ἀεροσκαφῶν ὑπῆρξαν ἀκριβεῖς καὶ εὔστοχοι.

Ἐχρησιμοποιήθησαν εἰς μεγάλην κλίμακα πύραυλοι πρὸς ἐξουδετέρωσιν πολυβολείων, βόμβαι μετ' ἐπιβραδύνσεως πρὸς ἐπίτευξιν διεισδύσεως διὰ τὴν ἐξάρθρωσιν τῶν ὀχυρώσεων τοῦ ἐχθροῦ, ἐμπρηστικαὶ βόμβαι εἰς μεγάλην πυκνότητα κατὰ τὴν τελευταίαν φάσιν τῆς ἐφόδου πρὸς ἐμπρησμὸν τῶν ἐκ κορμῶν δένδρων πολυβολείων καὶ τὴν δημιουργίαν ἀσφυκτικῆς ἀτμοσφαίρας καὶ παραπετάσματος καπνοῦ.

Ὡσαύτως π]π καὶ δέσμαι βομβῶν ἐναντίον ἀκαλύπτου προσωπικοῦ καὶ αὐτοκινήτων.

Ἡ ἰσχὺς πυρὸς τῶν ΣΠΙΤΣ ηὔξησε διὰ τῆς φορτώσεως τριῶν δεσμῶν βομβῶν ἢ τριῶν βομβῶν τῶν 250 λιβρῶν.

Ἡ χρησιμοποίησις τῶν ΣΠΙΤΣ διὰ φορτώσεως 1000 λιβρῶν βάρους, δὲν κατέστη δυνατὴ λόγῳ περιωρισμένων διαστάσεων τοῦ Ἀεροδρομίου καὶ τοῦ μεγάλου ὑψομέτρου τούτου.

Βομβαρδισμοί.

α) HELLDIVERS

Ἐχρησιμοποιήθησαν κατὰ μεγάλους σχηματισμοὺς τῶν 12 ἕως 18 ἀεροσκαφῶν, μὲ φόρτον βομβῶν 2000 λιβρῶν (4×500).

Ἡ ἀπόδοσίς των ἀπέβη ἐξαιρετικὴ εἰς ὑλικά, καὶ εἰς ἠθικὰ ἀποτελέσματα.

Αἱ προσβολαὶ ἐγένοντο μὲ γωνίαν βυθίσεως ἀπὸ 45⁰ ἕως 75⁰.

Παρουσιάσθη μεγάλη πυκνότης πυρῶν ἐπὶ τῶν ὠργανωμένων θέσεων, αἵτινες ἐκονιορτοποιοῦντο.

Ἡ ἐμφάνισις τοῦ HELLDIVERS ἄνωθεν τοῦ μετώπου ἠφνιδίασε τὸν ἐχθρόν. Ἡ ἐξύψωσις τοῦ ἠθικοῦ τοῦ Στρατοῦ ἦτο προφανής. Τοὐναντίον μεγάλη ἡ κατάπτωσις τοῦ ἠθικοῦ τοῦ ἐχθροῦ.

β) ΝΤΑΚΟΤΑ

Ἡ ἀκρίβεια τῶν βομβαρδισμῶν ἐβελτιώθη σημαντικῶς.

Ἐχρησιμοποιήθησαν κατὰ τὴν ἡμέραν διὰ τὴν ἐξάρθρωσιν ὠργανωμένων τοποθεσιῶν καὶ τὴν ἐξουδετέρωσιν ἐχθρικῶν πυροβολαρχιῶν.

Ὁμοίως κατὰ τὴν νύκτα διὰ τὴν προσβολὴν χώρων σταθμεύσεως ἐφεδρειῶν, ἐμπέδων, ἀποθηκῶν καὶ διὰ τὴν διασποράν βομβῶν μετ' ἐπιβραδύνσεως τῶν 0,30′, 1 ὥρας, 6 ὡρῶν καὶ 12 ὡρῶν ἐπὶ ὑποχρεωτικῶν διαβάσεων καὶ ὁδεύσεων πρὸς παρεμπόδισιν τῆς κυκλοφορίας τοῦ ἐχθροῦ.

Μεταφοραί.

Τ' ἀεροσκάφη μεταφορῶν ἐχρησιμοποιήθησαν εἰς μεγάλην κλίμακα διὰ τὴν μεταφορὰν τραυματιῶν.

Ἱκανοποιήθησαν ἅπασαι αἱ αἰτήσεις τῶν Νοσοκομείων.

Ἐκαλύφθησαν αἱ ἀνάγκαι μεταφορᾶς καὶ μετακινήσεων ἐπιτελικῶν Ἀξ)κῶν δι' ἀερ]φῶν ΑΝΣΟΝ καὶ L 17.

Ἐφοδιασμὸς ἀπ' ἀέρος δὲν ἐζητήθη.

Κατὰ τὸν μῆνα Ἰούλιον, ἅπαντα τὰ ἐν ἐνεργείᾳ ΝΤΑΚΟΤΑ ἐξετέλεσαν 45 μεταφορὰς ὑλικοῦ ἐκ ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ.

Ἐκ τῶν μεταφερθέντων ὑλικῶν αἱ 15.500 λιβρ. (περίπου) προωρίζοντο διὰ τὸν Στρατὸν καὶ 23.000 λίβραι διὰ τὴν Ἀεροπορίαν.

Ρίψεις Προκηρύξεων.

Ἐγένοντο ἅπασαι αἱ αἰτηθεῖσαι ρίψεις προκηρύξεων.

Πλὴν τῶν ἀερ]φῶν ΝΤΑΚΟΤΑ, ἐχρησιμοποιήθησαν καὶ ἀερ]φη ΧΑΡΒΑΤ, τῶν ὁποίων ἡ ἀπόδοσις ἦτο μικρὰ λόγῳ περιωρισμένου χώρου.

Ἐχθρικὴ ἀντίδρασις.

Ἡ ὅλη ἐπιχείρησις «ΠΥΡΣΟΣ», παρουσιάζει τὰ χαρακτηριστικὰ ἑνὸς κανονικοῦ ἀγῶνος πρὸς διάσπασιν ἰσχυρῶς ὠργανωμένης τοποθεσίας, μὲ παντελῆ ἔλλειψιν ἀντιπάλου Ἀεροπορίας.

Ὕπαρξις ἰσχυροῦ ἢ περιωρισμένου ἐχθρικοῦ ἀντιαεροπορικοῦ πυρὸς κατὰ περιοχὰς μὲ βάσιν τὰ ἀντιαεροπορικὰ τῶν 37,25 καὶ 20 χιλ.

Εἰς τὰ ἐλάχιστα ἀντιαεροπορικὰ τῶν 81 δὲν ἀνευρέθησαν κατευθυντῆρες.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΘΕΝΤΑ ΣΦΑΛΜΑΤΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΝ ΣΤΡΑΤΟΥ - ΑΕΡΟΠΟΡΙΑΣ

125. Ταῦτα ἐπαρκῶς ἀναφέρονται εἰς τὴν κατωτέρω ὑπ' ἀριθ. Α. Π. 28] ΑΔΑ]ΚΖ]34] ΕΠΙΤ]19-8-1949 ἔκθεσιν :

1. *Αἱ τεθεῖσαι ἀρχαὶ διὰ τὴν χρησιμοποίησιν τῆς Ἀεροπορίας κατὰ τὴν ἐπιχείρησιν ΠΥΡΣΟΣ ἦσαν :*

   i. *Ἡ δι' ὅλων τῶν μέσων ἐπέμβασις τῆς Ἀεροπορίας κατὰ τὴν ἐπίθεσιν ἐναντίον ὠργανωμένης τοποθεσίας.*

   ii. *Ἡ κατὰ τὴν φάσιν τῆς ἐπιθέσεως ἐπέμβασις τῆς Ἀεροπορίας διὰ νὰ ἐξασφαλίζῃ συνέχειαν καὶ πυκνότητα πυρὸς ἀπὸ τὰ 500 μέτρα μέχρι καταλήψεως τοῦ ἀντικειμενικοῦ σκοποῦ.*

   iii. *Ἡ ὑποστήριξις θὰ περιελάμβανεν ὑποστήριξιν διὰ τὴν κατάληψιν τοῦ ἀντικειμενικοῦ σκοποῦ (ἐπὶ 30 λεπτὰ) καὶ κάλυψιν διὰ τὴν ἑδραίωσιν τῶν τμημάτων.*

   iv. *Ἡ ὑποστήριξις θὰ ἐλάμβανεν χώραν βάσει Σχεδίου καθορίζοντος μὲ ἀκρίβειαν τὰς ὥρας ἐπεμβάσεως Ἀεροπορίας καὶ πυρ/κοῦ.*

   v. *Εἰς περίπτωσιν ἀνάγκης ὑποστηρίξεως περισσοτέρων τῆς μιᾶς κατευθύνσεως, ὁ Δ/τὴς τοῦ Σ. Στρατοῦ θὰ καθώριζεν τὴν κατεύθυνσιν, ἥτις θὰ ὑπεστηρίζετο. Ἡ κλιμάκωσις εἰ δυνατὸν ἐν χρόνῳ τῶν προσπαθειῶν ἐπιβάλλεται διὰ ν' ἀποφεύγηται ἡ διασπορὰ τῶν μέσων.*

2. *Παρετηρήθησαν τὰ κάτωθι σφάλματα :*

   α) Κατὰ τὴν ἐπιχείρησιν ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ καὶ ὑψ. 1685 τῆς 10-8-49 ἐτηρήθη ἡ ἀρχὴ τῆς μαζικῆς χρησιμοποιήσεως, τόσον κατὰ τὴν φάσιν τῆς προπαρασκευῆς, ὅσον καὶ κατὰ τὴν φάσιν τῆς ἐπιθέσεως καὶ ἀπέδωσε λίαν ἱκανοποιητικὰ ἀποτελέσματα.

   Παρετηρήθη ὅμως τὸ κάτωθι σφάλμα, ὅπερ ἠδύνατο νὰ ἔχῃ ὡς συνέπειαν, εἴτε τὴν ἐπὶ ματαίῳ ἐπέμβασιν τῆς Ἀεροπορίας, εἴτε τὴν μὴ ἐν εὐθέτῳ χρόνῳ ἐπανάληψιν τῆς Ἀεροπορικῆς ὑποστηρίξεως.

   Ἤτοι ὅταν ὁ σχηματισμὸς τῶν 32 Ἀεροσκαφῶν ἀπεγειώθη, ἐλήφθη σῆμα τῆς ΙΙας Μεραρχίας περὶ ἀναβολῆς ἐπὶ δίωρον τῆς αἰτουμένης Ἀεροπορικῆς ὑποστηρίξεως. Δὲν ἦτο δυνατὸν τ' Ἀεροσκάφη νὰ προσγειωθῶσι μετὰ τοῦ φορτίου τῶν βομβῶν καὶ ἀφίχθησαν ἄνωθεν τῆς περιοχῆς, ὅτε ἡ ἐνεργοῦσα Ταξιαρχία ἐζήτησεν ἀναμονὴν 40 λεπτῶν, ἵνα δυνηθῇ νὰ ἐπισπεύσῃ τὰς προετοιμασίας της καὶ ἐξορμήσῃ.

Ἡ τοιαύτη καθυστέρησις ἐγκυμονεῖ κινδύνους, προκαλεῖ κόπωσιν καὶ ἐκνευρισμὸν εἰς τὰ πληρώματα ἀφ' ἑνός, ἀφ' ἑτέρου δὲ περιορίζει καὶ τὸν χρόνον παραμονῆς τῶν Ἀεροσκαφῶν ἄνωθεν τοῦ στόχου ἐπ' ὠφελείᾳ τῶν προχωρούντων τμημάτων.

β) Διὰ τὴν κατάληψιν τοῦ ΛΕΣΙΤΣ, τρὶς ἐντὸς τῆς αὐτῆς ἡμέρας τῆς 11-8-49 παρεσχέθη ἀεροπορικὴ ὑποστήριξις ἄνευ σοβαροῦ ἀποτελέσματος διότι :
Τὴν πρώτην φορὰν ἐδόθη ἡ πληροφορία εἰς τὰ πληρώματα ὑπὸ Ο.Ε. ὅτι τὸ ΛΕΣΙΤΣ κατελήφθη καὶ τ' ἀεροσκάφη προσέβαλον ἕτερον στόχον.
Τὴν δευτέραν καὶ τρίτην φορὰν τ' ἀεροσκάφη ἔβαλον ἐναντίον τῶν ὀργανώσεων τῆς κορυφῆς, ἐνῷ ὑπῆρχεν προκεχωρημένη τις ἀντίστασις ΒΑ τῆς δασωμένης περιοχῆς, διὰ τὴν ὁποίαν οὐδεμία πληροφορία ἐδόθη, οὐδὲ ἐγένετο κατάδειξις. Σημειωτέον ὅτι πλησίον τῆς θέσεως ταύτης, ὑπῆρχεν καὶ πλαίσιον (ἐγκαταλελειμένον), γεγονός, ὅπερ ἔδιδε τὴν ἐντύπωσιν εἰς τοὺς χειριστὰς ὅτι τὰ Φ.Τ. κατεῖχον τὸν πέριξ χῶρον.

γ) Τὴν 12-8-49 ἐπρόκειτο ἡ ΙΧ Μεραρχία νὰ ἐνεργήσῃ ἐπίθεσιν πρὸς τὴν κατεύθυνσιν ΣΜΑΡΔΕΣΙ καὶ ἐζήτησε ἀεροπορικὴν ὑποστήριξιν. 16 ἀεροσκάφη παρέμειναν ἕτοιμα εἰς τὸ ἀεροδρόμιον ἀπὸ πρωΐας ἀναμένοντα τὴν ὥραν τῆς ἐπεμβάσεώς των. Πλὴν ὅμως ἡ ΙΧ Μεραρχία δὲν ἐχρησιμοποίησεν ταῦτα εἰμὴ μόνον κατὰ τὰς ἀπογευματινὰς ὥρας καὶ εἰς περιωρισμένον ἀριθμόν.
Παρὰ τὰς προσπαθείας τοῦ ΑΕΑ]Β'.Σ.Σ. τοῦ ΔΑΥ]Β καὶ Ἐλεγκτοῦ Ἀέρος τῆς Μεραρχίας, δὲν κατέστη δυνατὸν νὰ πληροφορηθῶμεν τὰς ἀκριβεῖς προθέσεις ταύτης, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ μὴ παρασχεθῇ οὐσιαστικὴ ὑποστήριξις εἰς τὰ τμήματα τῆς Μεραρχίας, νὰ καθηλωθοῦν δὲ 16 ἀεροσκάφη εἰς τὸ ἔδαφος εἰς βάρος ἑτέρων ἀποστολῶν τῆς Ἀεροπορίας.

δ) Τὴν 13-8-49 παρὰ τὴν τεθεῖσαν ἀρχὴν κατετμήθη ἡ Ἀεροπορία εἰς τρεῖς κατευθύνσεις. Ἐζητήθη ὑπὸ τοῦ Β'Σ.Σ. ἡ ὑποστήριξις συγχρόνως τῆς ΙΧ Μ]χίας πρὸς τὴν κατεύθυνσιν ΣΜΑΡΔΕΣΙ, τῆς Χ Μ]χίας πρὸς κατάληψιν τῆς ΜΑΥΡΗΣ ΡΑΧΗΣ καὶ τῆς ΧΙ Μ]χίας κατὰ ΓΙΑΜΙΣΕ εἰς αὐχένα ΠΡΕΒΟΛ.
Ἀποτέλεσμα ὑπῆρξεν νὰ ὑποστηριχθοῦν μὲ ἀνεπαρκῆ μέσα καὶ αἱ τρεῖς κατευθύνσεις καὶ νὰ μὴν ἐπιτύχῃ παρὰ μόνον ἡ δευτέρα, ἥτις δὲν ἦτο καὶ ἀποφασιστικὴ τοιαύτη.

ε) Τὴν 11-8-49 ὁ ΑΕΑ]Β'Σ.Σ. ἔλαβεν καὶ μετεβίβασεν καὶ εἰς τὰ πληρώματα τὴν ἀνακριβῆ πληροφορίαν ὅτι κατελήφθησαν τὸ ΡΟΤΟ, τὸ ΛΕΣΙΤΣ καὶ ἡ ΓΙΑΜΑΤΑ. Αἱ πληροφορίαι αὗται προήρχοντο ἐκ τοῦ παρατηρητηρίου Πυροβολικοῦ τῆς Χ Μεραρχίας διὰ τὴν ΓΙΑΜΑΤΑ καὶ ἐκ τῆς ΙΙΙ Μεραρχίας διὰ τὰς ὑπολοίπους θέσεις.

στ) Οἱ Α.Σ.Α. τῶν Ο.Ε. Ταξιαρχιῶν δὲν ἔδιδον συχνάκις ὡς ὤφειλον δελτίον τακτικῆς καταστάσεως εἰς ΑΕΑ]Β'Σ.Σ.
Δὲν ἐγνώριζον τὴν κρατοῦσαν τακτικὴν κατάστασιν εἰς τὸν τομέα τῆς Ταξιαρχίας των ἵνα πληροφοροῦν περὶ τούτου τὰ ὑπεριπτάμενα ἀεροσκάφη.
Κατὰ τὰς μετακινήσεις δὲν ἐφρόντιζον ὥστε νὰ ὑπάρχῃ μία τοὐλάχιστον Ο.Ε. ἐν τῇ Μεραρχίᾳ, ἵνα διατηρῇ ἐπαφὴν μὲ ΑΕΑ]Β'Σ. Σ., ἀλλὰ μετεκινοῦντο ὅλαι συγχρόνως καὶ ἄνευ εἰδοποιήσεως τινὸς πρὸς τὸν Α.Ε.Α.

ζ) Πολλάκις ἀντὶ τοῦ Διοικητικοῦ δικτύου γίνεται χρῆσις τοῦ δικτύου, Ἀεροπορικῆς ὑποστηρίξεως ὑπὸ τῶν Δ]σεων τῶν Ταξ]χιῶν. Τοῦτο ἀπαγορεύεται ἀπολύτως διότι ἀποβαίνει εἰς βάρος τῆς συνεργασίας Στρατοῦ—Ἀεροπορίας.

η) Κατὰ τὴν περίοδον τῆς ταχείας κινήσεως πρὸς καταδίωξιν τοῦ ὑποχωροῦντος ἐχθροῦ, τὰ τμήματα δὲν κατεδείκνυον τὰ πλαίσια ταυτότητος πρὸς τὰ ὑπεριπτάμενα ἀερ]φη καὶ ὑπῆρχε κίνδυνος νὰ βληθοῦν. Ἀφ' ἑτέρου δὲ δὲν διηυκόλυνον τὰ πληρώματα νὰ διαχωρίσουν ποία φάλαγξ ἦτο ἐχθρικὴ καὶ ποία φιλία.

θ) Τέλος εἰς οὐδεμίαν περίπτωσιν ἀνεφέρθησαν, ὑπὸ τῶν Ο.Ε. τῶν Ταξ]χιῶν ἀποτελέσματα ἐκ τῆς ἐπεμβάσεως τῆς Ἀεροπορίας.

3. Ἐκ μέρους τῆς ἀεροπορίας παρετηρήθησαν τὰ κάτωθι σφάλματα :

α) Παρετηρήθησαν ἔνιοι περιπτώσεις καθυστερήσεως τῆς ἀπογειώσεως τῶν ἀερ]φῶν κατὰ τὸ πρῶτον φῶς. Τοῦτο ἦτο εἰς βάρος τῆς ἀποδόσεως τῆς ἀεροπορίας ἰδίᾳ κατὰ τὴν πρωΐαν τῆς 14-8-1949 ὅτε ὁ ἐχθρὸς ὑπεχώρει κατὰ φάλαγγας διὰ τοῦ ΛΑΙΜΟΥ.

Τὰ ἀεροσκάφη ἔφθασαν ἄνωθεν τῆς θέσεως ταύτης τὴν 05.50′ ἐνῷ ἠδύναντο νὰ εὑρίσκωνται ἀπὸ τῆς 05.30′

β) Ἐκ μέρους τῶν πληρωμάτων ἐγένετο ὑπερβολικὴ καὶ ἄσκοπος χρῆσις ραδιοτηλεφώνου.

γ) Παρετηρήθη σπατάλη πυρομαχικῶν ἐκ μέρους τῶν χειριστῶν διὰ στόχους μικρᾶς ἀντοχῆς (αὐτοκίνητα—κτήνη—λέμβοι).

δ) Οἱ χειρισταὶ δὲν ἐξετίμουν μετὰ ψυχραιμίας πάντοτε τὴν τακτικὴν κατάστασιν. Εἴς τινας περιπτώσεις παρεσύρθησαν ἐκ τῆς κυρίας ἀποστολῆς των εἰς δευτερεύοντας στόχους.

ε) Ἐν συμπεράσματι δύο κυρίως εἶναι τὰ αἴτια τῶν παρατηρηθέντων σφαλμάτων.

Κακὴ καὶ ἐλλειπὴς ἐνημέρωσις τοῦ Α.Σ.Α. τοῦ Ἀεροδρομίου κατ' ἀκολουθίαν καὶ τῶν πληρωμάτων ἐκ μέρους ΑΕΑ/Β′. ΣΣ. Καὶ ὁ τελευταῖος βεβαίως δὲν ἐνημεροῦτο παρὰ τῶν Ταξιαρχιῶν καὶ Μεραρχιῶν.

Αἱ Ο.Ε. καὶ οἱ Α.Σ.Α. τούτων δὲν ἐκπληροῦν τὸν προορισμὸν ἤτοι δὲν γνωρίζουν τὴν τακτικὴν κατάστασιν τοῦ τομέως των, δὲν ἐνημερώνουν τὸν ΑΕΑ/Σώματος ἢ τὰ πληρώματα τῶν ὑπερπτταμένων ἀερ]φῶν ἢ ὁμιλοῦν ὅλοι μαζὺ καὶ δὲν τοποθετοῦνται πάντοτε εἰς θέσεις ὥστε νὰ βλέπουν τὸ πεδίον τῆς μάχης καὶ νὰ ἔχουν ἀκουστικότητα.

. . . . . .

ΚΕΛΑΓΙΔΗΣ ΕΜΜ.
Σμήναρχος

ΑΠΟΔΟΣΙΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

126. Ἅπαν τὸ ἱπτάμενον προσωπικὸν κατέβαλεν ὑπεράνθρωπον προσπάθειαν καὶ ἀντεπεκρίθη πλήρως πρὸς τὰς παρουσιασθείσας ἀπαιτήσεις τῶν ἐπιχειρήσεων.

Κατείχετο ὑπὸ ἐνθουσιασμοῦ, διείπετο ὑπὸ πνεύματος αὐτοθυσίας καὶ ἐξετέλεσεν μετὰ πείσματος τὰς ἀνατεθείσας ἀποστολάς.

Ἰδιαιτέρως ἀπεκορυφώθη ὁ ἐνθουσιασμὸς ὅταν τὰ συγκροτήματα τῶν ΚΣ ἤρχισαν νὰ καταρρέουν.

Παρουσιάσθησαν περιπτώσεις φιλονικίας τῶν χειριστῶν, προσπαθούντων νὰ συμμετάσχουν εἰς ὅλας τὰς ἐξόδους.

Εἰς ἡμέρας ἐντατικῶν ἐπιχειρήσεων οἱ πλεῖστοι τῶν χειριστῶν ἐξετέλεσαν καὶ τέσσαρας ἐξόδους ἐντὸς τῆς αὐτῆς ἡμέρας ὑπερβάντες τὰ ὅρια χρησιμοποιήσεως τῶν κινητήρων.

Παράδειγμα αὐτοθυσίας καὶ αὐταπαρνήσεως θ' ἀποτελῇ ὁ Ἀνθ]γὸς ***Παπαδημητρίου Ὄθων***, ὅστις πολυβολῶν ἀνακαλυφθεῖσαν ὑπ' αὐτοῦ φά-

λαγγα ΚΣ παρέτεινε τὴν προσβολήν του μέχρις σημείου ὥστε τὸ ἀεροπλάνον νὰ συντριβῇ ἐπὶ τοῦ ἐδάφους.

Προσωπικὸν ἐδάφους.

Εἰργάζετο νυχθημερὸν μὲ εὐσυνειδησίαν καὶ ἐνθουσιασμὸν χωρὶς νὰ δείξῃ σημεῖα κοπώσεως.

Διετήρησεν τὸ ἐπίπεδον τῶν ἐν ἐνεργείᾳ ἀεροσκαφῶν εἰς λίαν ὑψηλὸν ποσοστὸν (95 %) περίπου.

Ἐπεθεώρει τὰ ἀεροσκάφη, συνεπλήρωνε ταῦτα εἰς καύσιμα καὶ πυρομαχικὰ ἐντὸς βραχυτάτου χρονικοῦ διαστήματος, ὥστε νὰ δυνηθῇ ἡ πτέρυξ ν' ἀνταποκριθῇ εἰς ἁπάσας τὰς αἰτουμένας ἀποστολὰς ὑποστηρίξεως ἐπ' ὠφελείᾳ τοῦ Στρατοῦ.

Προσωπικὸν Μονίμου Κλιμακίου Ἀεροδρομίων.

Εἰργάσθη σκληρῶς καὶ ἀντεπεξῆλθεν πλήρως εἰς ὅ,τι ἀφορᾷ:

— Τὸν Στρατωνισμόν, ἐνδιαίτησιν καὶ παροχὴν πάσης εὐκολίας εἰς τὰς ἐν Ἀεροδρομίῳ ἐγκατασταθείσας μαχίμους μονάδας.

— Τὴν ἀσφάλειαν τῶν ἀεροσκαφῶν καὶ Ἀεροδρομίου.

— Τὴν εἰς μεταφορικὰ Μέσα κάλυψιν τῶν ἀναγκῶν τῶν μονάδων.

— Τὴν παραλαβὴν ἀφικνουμένων ὑλικῶν ἢ πυρομαχικῶν, τὴν ἀποθήκευσιν ἢ προώθησιν τούτων εἰς ἕτερα ἀεροδρόμια Ἐπιχειρήσεων.

ΓΕΝΙΚΗ ΕΝΤΥΠΩΣΙΣ

127. Ἡ Ἀεροπορία διὰ τῆς δράσεώς της καὶ τῆς ἐντατικῆς χρησιμοποιήσεώς της, ἐστερέωσε τὴν πεποίηθησιν εἰς τὰ μαχόμενα τμήματα, ὅτι εἶναι ὁ ἄμεσος βοηθός των κατὰ τὴν μάχην. Ἱκανοποίησεν ἀπολύτως τὰς ἀνάγκας τῆς διοικήσεως ὡς καὶ τὰς τοιαύτας τῶν Στρατευμάτων.

Ἀπεδείχθη τὸ κύριον ὅπλον ὑποστηρίξεως τοῦ Πεζικοῦ καὶ ἀντάξιον τῶν Ἐπιταγῶν τοῦ Ἔθνους. Δικαίως ἀπέσπασεν τὴν εὐγνωμοσύνην τοῦ Ἔθνους, ὡς καὶ τὴν εὐαρέσκειαν τὴν ἐκφρασθείσαν διὰ τῆς ἡμερησίας Διαταγῆς ΣΗΔΜ καὶ Ἀρχιστρατήγου.

Ἡ μετ' ἐπιμελείας καὶ προσοχῆς προπαρασκευὴ τῶν ἐπιχειρήσεων, ἡ καλὴ χρησιμοποίησις τῶν μέσων καὶ ὁ συντονισμὸς τῶν ἐνεργειῶν ὅλων τῶν ὅπλων συνέτεινον εἰς τὴν ἐπίτευξιν τῶν λαμπρῶν ἀποτελεσμάτων καὶ τὴν εὐόδωσιν τῆς ὅλης ἐπιχειρήσεως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ VIII

ΟΥΣΙΩΔΗ ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ ΕΚ ΤΗΣ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ ΤΗΣ ΟΛΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΣ "ΠΥΡΣΟΣ„

128. Ἐκ τῶν ἐκτεθεισῶν ἐπιχειρήσεων, τῶν ὁποίων τὰ ἐπιτυχῆ ἀποτελέσματα ἀποτελοῦν μέγαν σταθμὸν εἰς τὸν ἀντισυμμοριακὸν ἀγῶνα, δυνάμεθα νὰ συναγάγωμεν πλεῖστα ὅσα διδάγματα, μεταξὺ τῶν ὁποίων τὰ οὐσιωδέστερα εἶναι :

α) Ἡ σταθερὰ ἐπιδίωξις ἑνὸς καλῶς μελετηθέντος σκοποῦ.

Ἀπὸ τοῦ Ἰανουαρίου 1949 εἶχε τεθῆ εἷς γενικὸς σκοπὸς ὑπὸ τῆς Ἀνωτάτης Ἡγεσίας. Παρὰ τὰς ἀντιδράσεις τοῦ ἐχθροῦ, οὐδεμία παρέκκλισις ἐγένετο ἐκ τοῦ σκοποῦ τούτου. Πρὸ ἐντυπωσιακῶν καταστάσεων πολλάκις ἡ Ἀνωτάτη Ἡγεσία εὑρεθεῖσα δὲν ἐκάμφθη, ἀλλὰ ἀντιθέτως ἀντενήργησε καταλλήλως μετὰ τῆς ἐπιβαλλομένης σταθερότητος καὶ ψυχρᾶς ἐκτιμήσεως τῆς ἑκάστοτε καταστάσεως καὶ οὕτω τελικῶς ἐπέτυχε τὸν ἐπιδιωκόμενον σκοπόν της.

β) Ἡ ἀξία τοῦ ἠθικοῦ.

Ἡ ἀξία τῶν ἠθικῶν δυνάμεων ὡς γνωστὸν παίζει πρωταρχικὸν ρόλον εἰς πάντα πόλεμον καὶ ἰδιαιτέρως εἰς τὸν ἰδιότυπον συμμοριακὸν τοιοῦτον. Ἐκεῖνο ὅμως τὸ ὁποῖον κατεδείχθη εἶναι ὅτι ἡ σταθερότης τοῦ ἠθικοῦ τῶν στελεχῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ ὑπῆρξε ὁ κύριος παράγων τῆς διατηρήσεως τῆς μαχητικότητος τοῦ Στρατοῦ μας εἰς κρισίμους περιστάσεις.

Κατεδείχθη ἐπίσης ὅτι τὸ ἠθικὸν δὲν διατηρεῖται μόνον μὲ παραινετικοὺς λόγους ἢ διδασκαλίας ἢ ψυχαγωγίας, ἀλλὰ διὰ τῶν ἀκαμάτων προσπαθειῶν, αἵτινες στέφονται ὑπὸ ἐπιτυχίας.

γ) Ὁ αἰφνιδιασμὸς καὶ ἡ παραπλάνησις.

Ἀπεδείχθη διὰ πολλοστὴν φορὰν ποίαν μεγάλην ἀξίαν ἔχει ὁ αἰφνιδιασμός. Ἀπεδείχθη ἐπίσης ὅτι οἱαδήποτε θυσία πρὸς ἐπιτυχίαν τούτου δὲν ἀποβαίνει ἐπὶ ματαίῳ.

Ἰδοὺ τὶ γράφει ὁ ἐχθρὸς διὰ τὸν αἰφνιδιασμόν:

«Ἡ τακτικὴ τοῦ ἐχθροῦ στὸ ΒΙΤΣΙ συγκεντρώνεται εἰς τὰ παρακάτω. Πρῶτο. Πρὸ πάντων αἰφνιδιασμός. Πέτυχε ὁ αἰφνιδιασμός του γιατὶ ἔγιναν ἀπὸ μᾶς χονδρὰ λάθη. Ἡ τακτικὴ τοῦ αἰφνιδιασμοῦ θὰ ξαναχρησιμοποιηθῇ στὸ ΓΡΑΜΜΟ, γι' αὐτὸ τὰ μέτρα ἀσφαλείας πρέπει νὰ ἐνταθοῦν. Ὅταν πέρνουμε αὐστηρὰ μέτρα ἀσφαλείας αἰφνιδιασμὸς τοῦ ἐχθροῦ δὲν περνάει καὶ ἔτσι ὁ ἐχθρὸς χάνει τὸν κυριώτερο παράγοντα ποῦ εἶχε ὡς τώρα...κλπ».

Εἰς ἕκαστον σχέδιον ἐπιχειρήσεως δέον νὰ καταρτίζηται καὶ ἓν σχέδιον παραπλανήσεως. Τό σχέδιον τοῦτο καλῶς μελετημένον καὶ ἐπιδεξίως ἐφαρμοζόμενον, ἀποτελεῖ ἓν τῶν κυριωτέρων στοιχείων ἐπιτυχίας τοῦ αἰφνιδιασμοῦ.

Εἰς τὴν ἐξεταζομένην ἐπιχείρησιν τὸ σχέδιον παραπλανήσεως ἐπέτυχε τοῦ σκοποῦ του.

Κατὰ τὰς ἐξετασθείσας ἐπιχειρήσεις, ὁ βασικὸς παράγων τῆς ταχείας καὶ ὁλοκληρωτικῆς νίκης, ὑπῆρξε ὁ αἰφνιδιασμός.

Εἰς μὲν τὸ ΒΙΤΣΙ ἐπετεύχθη αἰφνιδιασμὸς διὰ διεισδύσεως κατὰ τὴν νύκτα ἐπὶ μὴ ἀναμενομένης κατευθύνσεως, ἐνῷ εἰς τὸν ΓΡΑΜΜΟΝ διὰ χρησιμοποιήσεως μάζης μέσων καταστροφῆς (συγκέντρωσις πυροβολικοῦ καὶ χρησιμοποίησις διὰ πρώτην φορὰν τῶν ἀεροπλάνων καθέτου ἐφορμήσεως), ὡς καὶ διὰ ἐκμεταλλεύσεως ἐπὶ κατευθύνσεως ὅπου ὁ ἐχθρὸς παρουσιάσθη ἐνδοτικός.

δ) Ἡ οἰκονομία τῶν δυνάμεων.

Ἡ ἀρχὴ αὕτη τοῦ πολέμου ἔσχεν τὴν ἐφαρμογήν της οὐχὶ μόνον εἰς τὸ τακτικὸν πεδίον, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ στρατηγικὸν τοιοῦτον.

Πράγματι ἡ ὅλη μέριμνα κατεβλήθη διὰ τὴν συγκέντρωσιν τοῦ μείζονος δυνατοῦ τῶν δυνάμεων διὰ τὴν ἀποφασιστικὴν μάχην ΠΥΡΣΟΣ. Τοῦτο ἐπετεύχθη διὰ τῆς καλῆς κατανοήσεως τῆς ἀρχῆς ταύτης τοῦ πολέμου εἰς ὅλα τὰ κλιμάκια.

Ἐρριψοκινδυνεύθησαν πολλάκις δευτερευούσης σημασίας ἀποστολαί, διὰ νὰ ἐπιτευχθῇ ἡ οἰκονομία καὶ ἡ συγκέντρωσις ἐκεῖ ὅπου ἦτο ἐνδεδειγμένη.

Ἡ ἐξιστόρησις τῆς ἐπιχειρήσεως ΠΥΡΣΟΣ καταδεικνύει πλήρως τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ἀρχῆς ταύτης.

ε) Ἡ ἐκπαίδευσις τῶν Μονάδων.

Ἀποτελεῖ ἕνα παράγοντα ἐκ τῶν πλέον συντελεστικῶν εἰς τὴν ἐπιτυχίαν. Δίδει αὐτοπεποίθησιν εἰς τὰ στελέχη καὶ τοὺς ἄνδρας καὶ ἐφοδιάζει τούτους μὲ ὅλα τὰ στοιχεῖα τῆς τεχνικῆς διεξαγωγῆς τοῦ ἀγῶνος. Χωρὶς νὰ δεχθῇ τις ὅτι αἱ μονάδες αἵτινες μετέσχον τῆς ἐπιχειρήσεως ΠΥΡΣΟΣ ἦσαν πλήρως ἐκπαιδευμέναι, δὲν δύναται νὰ ἀμφισβητήσῃ ὅτι καὶ ἡ μικρὰ περίοδος ἐκπαιδεύσεώς των πρὸ τῆς μάχης συνέτεινεν εἰς τὴν ἐπιτυχίαν.

στ) Ἡ ἀξία τῶν Ἐπιτελείων.

Κατὰ τὰς μάχας αὐτὰς κατεδείχθη ἐπίσης ἡ σημασία τοῦ ἔργου τῶν Ἐπιτελείων, ἀπὸ τοῦ ἀνωτάτου μέχρι τοῦ κατωτέρου τοιούτου.

Ὁσονδήποτε ἄχαρι καὶ ἂν εἶναι τὸ ἔργον τοῦ Ἐπιτελοῦς, ἡ εὐθύνη καὶ ἡ συμβολή του εἰς τὸν ἀγῶνα εἶναι μεγάλαι.

Ἐπρόκειτο περὶ ἐπιχειρήσεως εἰς μίαν περιοχὴν ἐξυπηρετουμένην μόνον ὑπὸ μιᾶς ὁδικῆς ἀρτηρίας μήκους πολὺ μεγάλου, διὰ τῆς ὁποίας ἔδει νὰ κινηθῶσιν αἱ μονάδες ἐνισχύσεως καὶ οἱ ὄγκοι τῶν ἀπαιτουμένων ὑλικῶν.

Τὰ Ἐπιτελεῖα ἐπετέλεσαν σοβαρὸν ἔργον καὶ κατώρθωσαν ὅπως ἅπασαι αἱ κινήσεις καὶ μεταφοραὶ ἐκτελεσθῶσιν ἐγκαίρως καὶ ἀπροσκόπτως.

Ἀλλὰ καὶ αἱ προπαρασκευαὶ τῶν ἀποφάσεων τῶν Ἀρχηγῶν ἐν ὅλῃ τῇ ἱεραρχίᾳ, ἡ παρακολούθησις τῆς ἐκτελέσεως τῶν διαταγῶν καὶ ὁδηγιῶν των, αἱ ἐπιτελικαὶ ἀναγνωρίσεις, ἡ ἐκ τοῦ ἐγγὺς παρακολούθησις, συμφώνως μὲ τὸ πνεῦμα τῶν διοικήσεων, τῆς ἐκπληρώσεως τῶν ἀποστολῶν τῶν Μονάδων καὶ τμημάτων, πάντα ταῦτα συνέτεινον εἰς τὴν ἐπιτυχίαν ἑνὸς ἑκάστου κλιμακίου.

Ἐν τούτοις ὑπῆρξαν καὶ περιπτώσεις πλημμελοῦς λειτουργίας τινῶν ἐπιτελείων.

Ἰδιαιτέρως δὲν κατενοήθη πλήρως ἡ καλὴ χρῆσις τῶν διαβιβάσεων, ἡ ἀξία τῆς ἐγκαίρου πληροφορίας, ἡ παρακολούθησις τῆς ἐκτελέσεως τῶν διαταγῶν, ὁ συντονισμὸς τοῦ ἔργου τῶν ἐπιτελικῶν γραφείων. Ἂς μείνῃ ἐν συμπεράσματι ὅτι ὁ Στρατὸς ἔχει ἀνάγκην πεπειραμένων ἐπιτελῶν καὶ πᾶσα μέριμνα δέον νὰ καταβληθῇ διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν τούτων.

ζ) Διοίκησις καὶ ἔλεγχος.

Κατεδείχθη ἡ ἀνάγκη τῆς ἐνημερώσεως ἐκ μέρους τῶν ἀνωτέρων Διοικητῶν ἐπὶ τοῦ ἐπιδιωκομένου σκοποῦ καὶ τῶν σχεδίων πρὸς ἐπίτευξιν τούτου, τῶν ὑπευθύνων ἐπιτελῶν ἀξιωματικῶν ὡς καὶ τῶν ἀρχηγῶν ὅπλων καὶ ὑπηρεσιῶν, ἵνα οὗτοι εἶναι πλήρως ἐνημερωμένοι ἐπὶ τῶν μελλοντικῶν προθέσεων τῆς Διοικήσεως, καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῶν ἐπιχειρήσεων καὶ δυνηθοῦν ν' ἀναπτύξουν τὴν ἀπαιτουμένην πρωτοβουλίαν καὶ νὰ προαγάγουν τὸ προπαρασκευαστικὸν ἔργον ἐν τῷ κύκλῳ τῆς ἁρμοδιότητός των.

Κατέστη ἐπίσης προφανές, διὰ πολλοστὴν ἴσως φοράν, ὅτι αἱ ἐκδιδόμεναι διαταγαὶ πρέπει νὰ εἶναι ἁπλαῖ, κατηγορηματικαὶ καὶ σαφεῖς. Νὰ κατατοπίζωνται ἐγκαίρως αἱ Μονάδες ἐπιθέσεως ἐπὶ τῆς μελλοντικῆς ἀποστολῆς των καὶ νὰ παρέχηται πάντοτε ὁ ἀπαιτούμενος χρόνος διὰ τὴν ἐκτέλεσιν ἀναγνωρίσεων καὶ κίνησιν τῶν Μονάδων, ἵνα εἰσέρχωνται εἰς τὴν μάχην ἀνέτως καὶ οὐχὶ βεβιασμένως. Ἡ ἔκδοσις προειδοποιητικῶν Διαταγῶν οὐδέποτε πρέπει νὰ παροράται, διότι ἡ ἀξία τούτων εἶναι ἀνεκτίμητος. Δι' αὐτῶν κερδίζεται κόπος καὶ χρόνος. Τέλος ἡ μελέτη τοῦ προβλήματος τῆς Διοικήσεως καὶ τοῦ ἐλέγχου δὲν θὰ ἦτο πλήρης, ἐὰν δὲν λεχθῇ ὅτι: ***Ἡ ἔκδοσις μιᾶς Διαταγῆς ἀπὸ ἕνα Διοικητὴν καὶ τὸ Ἐπιτελεῖον του ἀποτελεῖ μόνον τὸ 1]10 τοῦ ὅλου προβλήματος. Τὰ ἕτερα 9]10 εἶναι ἡ παρακολούθησις τῆς ἐκτελέσεως τῆς Διαταγῆς.***

η) Τακτικὴ ἐπὶ τῆς διεξαγωγῆς ἐπιχειρήσεων κατὰ τῶν συμ]τῶν.

Κατεδείχθη ὅτι ἡ τήρησις τῆς ληφθείσης ἐπαφῆς πρέπει νὰ ἀποτελῇ τὸ Κύριον μέλημα τῶν Μονάδων. Σχολαστικὰ ἐπίσης μέτρα πρέπει νὰ λαμβάνωνται διὰ τὴν ἀπόκρυψιν τῶν προθέσεων καὶ τῶν κινήσεων, ἡ τυχὸν ἀποκάλυψις τῶν ὁποίων προσφέρει πολλὰ εἰς τὸν ἀντίπαλον.

Ἀπεδείχθη ἡ ἀνάγκη τῆς κλιμακώσεως κατὰ βάθος καὶ τῆς τηρήσεως ἰσχυρῶν κινητῶν ἐφεδρειῶν, διότι εἰς τὰς περισσοτέρας τῶν περιπτώσεων αἱ Μονάδες τοῦ δευτέρου κλιμακίου θὰ εἶναι ἐκεῖναι αἵτινες θὰ ὑποχρεώνουν τὸν ἐχθρὸν νὰ δίδῃ μάχην, ὅταν οὗτος θὰ ἐπιτυγχάνῃ ἐπιτηδείως ἑλισσόμενος νὰ ἀποφεύγῃ τὴν ἐπαφὴν μετὰ τῶν προκεχωρημένων κλιμακίων.

Τέλος κατέστη σαφὲς ὅτι ἡ κατάρτισις ἑνὸς γενικοῦ Σχεδίου διὰ τὸν σταθερὸν καὶ ἀποτελεσματικὸν ἔλεγχον καὶ τὴν ἀσφάλειαν τῶν μετόπισθεν, ἡ πλήρης ἐκκαθάρισις τῆς αὐτοαμύνης, ἡ ἀποφυγὴ τῶν λεηλασιῶν, ὁ ἔλεγχος τῶν λιποτακτῶν καὶ ἡ πειθαρχία τῆς κυκλοφορίας ἀποτελοῦν βασικοὺς παράγοντας διὰ τὴν ἐπιτυχίαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ IX

ΚΡΙΤΙΚΗ ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΣ

129. Ἀντὶ πάσης ἄλλης κριτικῆς, παρατίθεται κατωτέρω ἡ ὑπ' ἀριθμ. 245325] Φ. 4009] 19-10-1949 Διαταγὴ Ἀρχιστρατήγου πρὸς τὰς Μ. Μ., εἰς τὴν ὁποίαν θίγονται ὅλα τὰ σοβαρὰ ἐκεῖνα ζητήματα τὰ ἔχοντα ἀνάγκην κριτικῆς.

1. *Ἡ Νίκη τοῦ Στρατοῦ μας εἰς ΒΙΤΣΙ καὶ ΓΡΑΜΜΟΝ, ἀποτελοῦσα μέγαν σταθμὸν εἰς τὸν ἀντισυμμοριακὸν ἀγῶνα, ὑπῆρξεν ἀναμφισβήτητος καὶ ἐδόθη διὰ ταύτης ἐν στοιχεῖον σοβαρὸν εἰς χεῖρας τῆς Κυβερνήσεώς μας διὰ τὴν ἐπίλυσιν τοῦ ὅλου συμμοριακοῦ προβλήματος.*

   Ὁ καθορισθεὶς ἀντικειμενικὸς σκοπὸς τοῦ Στρατοῦ ἐπετεύχθη καὶ ἡ σημασία τῆς ἐπιτυχίας εἶναι μεγάλη, ἂν ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ἡ ὅλη ἐξέλιξις τοῦ ἀντισυμμοριακοῦ ἀγῶνος ἐπὶ τριετίαν, ἡ εἰδικὴ μορφὴ τοῦ ἀγῶνος, αἱ δημιουργηθεῖσαι ἀπὸ τῶν τελευταίων μηνῶν τοῦ 1948 δυσμενεῖς συνθῆκαι διὰ τὰς Ἐθνικὰς δυνάμεις, αἱ ἐπιτυχίαι τοῦ συμμοριτισμοῦ κατὰ τὸ τέλος 1948 καὶ ἀρχὰς 1949 καὶ ἡ λυσσώδης ἀντίδρασίς του μέχρι Μαΐου 1949 διὰ τὴν ματαίωσιν τῶν σχεδίων μας.

2. *Μία ὅμως κριτικὴ ἀντικειμενικὴ ἐπὶ τοῦ ἔργου τοῦ Στρατοῦ μας, ὁσονδήποτε πικρὰς ἀληθείας καὶ ἂν περιέχῃ, θὰ ἔχῃ τοῦτο τὸ εὐεργετικὸν πλεονέκτημα, ὅτι θὰ διαλύσῃ μερικὰς πλάνας, αἵτινες εἶναι δυνατὸν νὰ ἐδημιουργήθησαν ἐκ τῶν ἀποτελεσμάτων τοῦ ἀγῶνος καὶ νὰ μᾶς προσγειώσῃ ἐπὶ τῆς ἐκτιμήσεως τοῦ γενικοῦ ἐπιπέδου τοῦ δυναμικοῦ τοῦ Στρατοῦ μας καὶ ἐπὶ τῶν ἀδυναμιῶν αὐτοῦ διὰ νὰ δυνηθῇ νὰ ἀναμετρηθῇ εἰς ἕνα μελλοντικὸν πόλεμον μὲ ἀντίπαλον διαθέτοντα, ἂν ὄχι ἀνώτερα, ἴσα τοὐλάχιστον πρὸς τοῦτον μέσα.*

   Αὐτὸν τὸν σκοπὸν ἔχει ἡ διὰ τῆς παρούσης ἐπισήμανσις ὡρισμένων παρατηρήσεων καὶ παραλείψεων.

3. *Ἂς ἐξετάσωμεν τὰς γενικὰς γραμμὰς τῆς ὅλης ἐπιχειρήσεως καὶ ἂς προσπαθήσωμεν νὰ συνάγωμεν τὰ προσήκοντα συμπεράσματα καὶ νὰ ἀντλήσωμεν τὰ οὐσιώδη διδάγματα :*

α) Σύγκρισις ἀντιπάλων δυνάμεων.

Δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ γίνῃ σύγκρισις εἰς τὴν τεχνικὴν ἀξίαν τῶν δύο ἀντιπάλων Στρατῶν, διότι αὐτοσχέδιοι Στρατηγοὶ καὶ Στελέχη μὲ ἐφόδια τὸν φανατισμὸν καὶ τὴν τρομοκρατίαν δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ προπαρασκευάζουν καὶ διευθύνουν σύγχρονον ἀγῶνα, ὡς οἱ ἀξιωματικοὶ ἑνὸς τακτικοῦ Στρατοῦ καὶ

ἡ ἐν γένει πρόχειρος ἐπαγγελματικὴ κατάρτισίς των δὲν δύναται νὰ συγκριθῇ πρὸς ἐκείνην τῶν στελεχῶν ἑνὸς τακτικοῦ Στρατοῦ, ὁσασδήποτε ἐλλείψεις ἂν ἔχουν τὰ τελευταῖα ταῦτα.

Βεβαίως ἡ ἐμμονή των εἰς μίαν πείσμονα ἀντίστασιν δὲν πρέπει ποσῶς νὰ ὑποτιμηθῇ.

Ἀλλὰ καὶ ἁπλῆ ἀντιπαραβολὴ τῶν ἀριθμῶν τῶν ἀντιπάλων δίδει τὴν εἰκόνα τῆς ἐπιτευχθείσης μεγάλης ὑπεροχῆς τῶν Ἐθνικῶν δυνάμεων.

Εἰς τὸν ἀριθμὸν ὅμως τῶν συμμοριακῶν δυνάμεων θὰ εἶναι μεγάλη παράλειψις ἂν δὲν προστεθῇ τὸ μέγα ἐκεῖνο ποσοστὸν δυναμικοῦ, τὸ ὁποῖον προσέδιδε εἰς τὸν ἀντίπαλον ἡ πλήρης καὶ ἐπιμελημένη ἀμυντικὴ ὀργάνωσις τῶν τοποθεσιῶν ΒΙΤΣΙ καὶ ΓΡΑΜΜΟΥ.

Ἡ ἐπίτευξις τῆς ὑπεροχῆς μας εἰς δυνάμεις καὶ μέσα, ὁσονδήποτε καὶ ἂν τιμᾷ ἁπάσας τὰς Διοικήσεις, αἵτινες κατενόησαν καὶ ἐφήρμοσαν εἰς τὴν πρᾶξιν τὴν ἀρχὴν τῆς οἰκονομίας τῶν δυνάμεων, ἐνέχει τὸν κίνδυνον νὰ δημιουργήσῃ εἰς τὴν φαντασίαν τῶν στελεχῶν καὶ τοῦ στρατεύματος, ὅτι καὶ εἰς τὸ μέλλον διὰ μίαν ἐπιθετικὴν ἐνέργειαν παρομοίας φύσεως χρειάζεται ἡ αὐτὴ ἀναλογία μέσων διὰ τὴν πραγματοποίησιν τῆς Νίκης.

Μία τοιαύτη πλάνη εἶναι εὐνόητον ποῖα καταστρεπτικὰ ἀποτελέσματα θὰ ἔχῃ. Πρέπει νὰ κατανοηθῇ, ὅτι εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν ἡ ἀνωτάτη διοίκησις, ἐπιθυμοῦσα νὰ ἔχῃ εἰς λίαν σύντομον χρόνον ἀποφασιστικὴν Νίκην καὶ διὰ λόγους διπλωματικούς, ἐκτὸς τῶν στρατιωτικῶν τοιούτων, ἀπέβλεψεν εἰς μίαν ὑπεροχὴν ἐξασφαλίζουσαν ἀπολύτως τὴν Νίκην ταύτην, διότι εἶχε πεισθῇ, ὅτι ἡ ἐκπαίδευσις τοῦ στρατεύματος δὲν ἦτο ἐνδεδειγμένη, αἱ κακαὶ συνήθειαι ἐκ τοῦ παρελθόντος δὲν ἦτο εὔκολον νὰ ἀποβληθοῦν διὰ μαγείας καὶ μόνον ὁ πληθωρισμὸς τῶν μέσων ἦτο δυνατὸν νὰ θεραπεύσῃ τὰς ἀδυναμίας μας ταύτας.

β) Ἡ ἐπαγγελματικὴ ἀξία τῶν στελεχῶν τοῦ Ἐθνικοῦ Στρατοῦ.

Εἶναι βέβαιον ὅτι τὰ στελέχη μας δὲν εἶναι πλήρως προπαρεσκευασμένα δι' ἕνα ἀγῶνα τῆς ποικίλης μορφῆς, οἷος ὁ συμμοριακός.

Εὑρεθέντα ἀπὸ τοῦ 1946 καὶ ἐντεῦθεν πρὸ τοῦ ἀγῶνος τούτου ἐδοκίμασαν πολλὰς ἀπογοητεύσεις, ὁ συμμοριτισμὸς κατώρθωσε νὰ ἀνδρωθῇ καὶ νὰ ἀποθρασυνθῇ. Ἀπὸ τῶν ἀρχῶν ὅμως τοῦ 1948 εὑρέθησαν πρὸ μιᾶς νέας τακτικῆς τοῦ συμμοριτισμοῦ, ἥτις ἐπλησίαζε ἐκείνην τοῦ κανονικοῦ ἀγῶνος.

Πρὸ τῆς νέας ταύτης μεταβολῆς καὶ πάλιν τὰ κατώτερα στελέχη μας, τὰ ὁποῖα δὲν εἶχον μετάσχῃ κανονικῶν ἀγώνων, εὑρέθησαν ἀπροετοίμαστα, ἀλλὰ καὶ τὰ πλεῖστα τῶν ἀνωτέρων, καίτοι εἶχον μετάσχῃ τῶν παρελθόντων πολέμων μας, ὡς κατώτεροι Ἀξ/κοί, δὲν εἶχον τὴν ἐπαγγελματικὴν κατάρτισιν διεξαγωγῆς ἑνὸς τοιούτου ἀγῶνος.

Εἰς τὰς μεγάλας ταύτας ἐλλείψεις ὀφείλεται ἡ μὴ εὐόδωσις τοῦ ἀγῶνος κατὰ τὸ 1948.

Κατὰ τὸ 1949 βεβαίως κατεβλήθη μία προσπάθεια βελτιώσεως τῆς καταστάσεως καὶ συνέτεινεν εἰς τοῦτο καὶ ἡ ἐν γένει κτηθεῖσα πεῖρα διετοῦς ἀγῶνος, ἀλλὰ δὲν δύναταί τις νὰ δεχθῇ ὅτι τὸ ἐπαγγελματικὸν ἐπίπεδον τῶν διοικήσεων τῶν μικρῶν μονάδων εἰς τὸ πεδίον τῆς μάχης ἤχθη εἰς τὸ ἐπιθυμητὸν σημεῖον.

γ) Ἡ ἀξία τοῦ Στρατεύματος.

Ἡ ἀξία τοῦ Ἐθνικοῦ Στρατεύματος ἀπὸ ἐπαγγελματικῆς καταρτίσεως εἶναι ἀπόρροια ἐκείνης τῶν στελεχῶν. Ὁ διατιθέμενος μικρὸς χρόνος ἐκπαιδεύ-

σεως καὶ ἡ ἔλλειψις πλήρους ἐπαγγελματικῆς καταρτίσεως τῶν στελεχῶν συνέτειναν εἰς τὴν μὴ ἀπόδοσιν εἰς τὸν ἀγῶνα ἀπὸ ἀπόψεως τεχνικῆς, ἐκ μέρους τοῦ Στρατεύματος, ἰδιαιτέρως τοῦ Πεζικοῦ.

Ὁσονδήποτε δὲ καὶ ἂν ἡ ἀπόδοσις τῶν λοιπῶν ὅπλων ἦτο καλή, δὲν πρέπει νὰ γενηθῇ ἡ πλάνη ὅτι καὶ τὰ ὅπλα ταῦτα εἶναι κατηρτισμένα διὰ μελλοντικὸν ἀγῶνα, διότι δὲν πρέπει νὰ παρορᾶται ὅτι ὁ ἐχθρὸς δὲν διέθετεν ἀντίστοιχα μέσα μὲ τὰ ἰδικά μας, καὶ ἀεροπορίαν, τῆς ὁποίας ἡ δρᾶσις τὰ μέγιστα θὰ ἐπέδρα ἐπὶ τοῦ ὅλου ἔργου τοῦ Στρατοῦ μας (μεταφορῶν, λειτουργίας ἐπιτελείων, δράσεως πυρ/κοῦ, μηχανικοῦ, θωρακισμένων, ἀλλὰ καὶ αὐτῆς ταύτης τῆς φιλίας ἀεροπορίας).

ε) Αἱ ἠθικαὶ δυνάμεις τῶν ἀντιπάλων.

Οὐδεμία ἀμφιβολία, ὅτι εἰς τὰς συμμοριακὰς ὀρδὰς τὰ φανατισμένα στελέχη καὶ μὲ ἐπιβολὴν τυραννικὴν εἶχον ἐμπνεύσῃ εἰς τοὺς ὀπαδούς των πνεῦμα καρτερικὸν καὶ μαχητικόν· ἡ ἐξασκουμένη δὲ ὑπ' αὐτῶν τρομοκρατία συνέτεινε εἰς τὸ νὰ συγκρατοῦν διὰ τῆς βίας καὶ αὐτοὺς τοὺς βιαίως στρατολογουμένους.

Εἰς ΒΙΤΣΙ καὶ ΓΡΑΜΜΟΝ κατὰ τὸ μεῖζον μέρος ἡ συνοχή των διετηρήθη εἰς μέγαν βαθμὸν καὶ εἰς τοῦτο ὀφείλεται, ὅτι δὲν ἐσημειώθη, μετὰ τόσας συντριπτικὰς ἐνεργείας τῶν Ἐθνικῶν δυνάμεων, τάσις ἀθρόας παραδόσεως, ἐκτὸς ἐλαχίστων ἐξαιρέσεων.

Ἀλλὰ καὶ ἡ πίστις πρὸς τὸν ἀγῶνα τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ, ἡ ἐμμονὴ καὶ σταθερότης τῶν Ἑλλήνων Ἀξιωματικῶν, ὥπλισαν τὰς ἐνόπλους δυνάμεις μας μὲ ἠθικὸν ἀκμαῖον καὶ παρὰ τὰς δυσχερείας, τὰς ὁποίας παρουσιάζει ἡ μορφὴ τοῦ ὅλου ἀγῶνος δυνάμεθα νὰ δεχθῶμεν, ὅτι ἀποτελεῖ ἐξαιρετικὸν ἱστορικὸν γεγονὸς ἡ διατήρησις τοῦ ἠθικοῦ τούτου, εἰς ἕνα χρονίσαντα ἀγῶνα, κατὰ τὸν ὁποῖον ἐζητήθησαν μεγάλαι θυσίαι διὰ δευτέραν ἢ τρίτην φορὰν πρὸς ἐκκαθάρισιν τῆς ἰδίας περιοχῆς.

Τοῦτο τὸ σημειοῦμεν ἰδιαιτέρως.

στ) Ἡ προπαρασκευὴ καὶ διεύθυνσις τοῦ ἀγῶνος.

Ἡ προπαρασκευὴ τοῦ ἀγῶνος ἀπὸ ἠθικῆς καὶ ὑλικῆς πλευρᾶς εἶναι κατὰ πάντα ἀξιέπαινος.

Ἡ ἀπόκρυψις τῶν προθέσεών μας, ἡ παραπλάνησις εἰς ὅλα τὰ κλιμάκια ἐγένετο μετὰ τῆς δεούσης μεθοδικότητος καὶ ἐπιδεξιότητος. Ὁ αἰφνιδιασμὸς τοῦ ἐχθροῦ ἐπέτυχε πλήρως.

Αἱ ἀναγνωρίσεις, ἡ κατατόπισις τῶν μονάδων καὶ τμημάτων εἰς τὰς ἀποστολὰς των ἐγένετο μετὰ μεγάλης ἀκριβείας.

Κατὰ τὴν διεξαγωγὴν τοῦ ἀγῶνος ἔχομεν νὰ σημειώσωμεν τὰ ἑξῆς χαρακτηριστικά:

i. Εἰς τὴν μάχην ΒΙΤΣΙ.

Ἡ διείσδυσις κατὰ τὴν νύκτα διὰ μέσου ἐχθρικῶν δυνάμεων ἰσχυρῶν μονάδων ἀποτελεῖ σπανιωτάτην ἐνέργειαν εἰς τὴν στρατιωτικήν μας ἱστορίαν.

Ἡ ἐκμετάλλευσις τῆς ἐπιτυχίας δὲν εἶναι πλήρης, καίτοι προεβλέπετο αὕτη καὶ εἶχε ρητῶς διὰ τῶν ὁδηγιῶν μου καθορισθῆ. Τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἐκμεταλλεύσεως θὰ ἔπρεπε νὰ ἦσαν πλέον καρποφόρα.

Δὲν ὑλοποιήθη ἐπαρκῶς καὶ ὡς ἀνεμένετο ἡ ἰδέα τοῦ ἐλιγμοῦ, καθ' ἣν, εὐθὺς ὡς θὰ ἐπραγματοποιεῖτο ρῆγμα εἰς τὴν ἐχθρικὴν τοποθεσίαν, ἰσχυραὶ δυνάμεις θὰ ὠθοῦντο ἄνευ χρονοτριβῆς διὰ τὴν ἀποτελεσματικὴν ἐκμετάλλευσιν.

Δὲν εἶχε ἐπίσης ὀργανωθῆ καλῶς ἡ προπαρασκευὴ τῆς ἐνεργείας ἐπὶ τῆς κα-

τευθύνσεως ΙΕΡΟΠΗΓΗ—ΣΜΑΡΔΕΣΙ καὶ διέφυγον εὐκαιρίαι χωρὶς βεβαίως τοῦτο νὰ μειώσῃ τὴν μεγάλην σημασίαν τῆς ἐντὸς ὀημέρου ἐπιτευχθείσης Νίκης.

ii. Εἰς τὴν μάχην τοῦ ΓΡΑΜΜΟΥ.

Κατὰ τὴν προπαρασκευὴν ἐγένετο ψηλάφισις διὰ τὸν ἐφαρμοσθησόμενον ἐλιγμόν. Ἡ τελικῶς ἀποφασισθεῖσα κυρία προσπάθεια, κατόπιν ἐμπεριστατωμένων ἀναγνωρίσεων ἀπεδείχθη ἡ ἐνδεδειγμένη.

Ἐγένετο ἄμεσος ἐκμετάλλευσις τῶν παρουσιασθεισῶν ἀδυναμιῶν τοῦ ἐχθροῦ. Ἐσημειώθησαν βεβαίως παραλείψεις τινὲς ὡς πρὸς τὴν ὤθησιν τῶν μονάδων ἐκμεταλλεύσεως ἐκ τοῦ κέντρου (ΤΣΑΡΝΟ—ΟΤΟΡΙΤΣΕ) ὀφειλόμεναι εἰς τὴν μὴ καλὴν ἐπιλογὴν τῶν κατευθύνσεων διεισδύσεως καὶ εἰς τὴν ἀπασχόλησιν ἐνίων τῶν μονάδων ἐκμεταλλεύσεως εἰς ἀποστολάς, αἵτινες εἶχον ἀνατεθῇ εἰς ἄλλας μονάδας.

Ἐπίσης προσπάθειαι συγκρατήσεως καὶ καθηλώσεως τῶν δυνάμεων τοῦ ἐχθροῦ εἰς δευτερευούσας κατευθύνσεις δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ ὑπερβοῦν τὸν τεθέντα τοῦτον σκοπόν· πρέπει νὰ ἀποφεύγωνται αἱ θυσίαι αἵτινες δὲν θὰ ἔχουν ὡς ἀντίκρυσμα καὶ ἀνάλογα καρποφόρα ἀποτελέσματα.

iii. Γενικῶς καθ' ὅλην τὴν Ἐπιχείρησιν ΠΥΡΣΟΣ.

Ἐχρησιμοποιήθησαν τὰ ὅπλα ὑποστηρίξεως (Ἀεροπορία, Πυρ]κόν, Ἅρματα) μαζικῶς.

Δὲν ἐγένετο ἐκ μέρους τοῦ Πεζικοῦ πάντοτε ἡ ἐνδεδειγμένη ἐκμετάλλευσις τῶν πυρῶν του, τῶν πυρῶν τῶν λοιπῶν ὅπλων ὑποστηρίξεως διὰ τὴν προχώρησίν του, καίτοι ἡ ὑποστήριξις αὕτη ἦτο καταπληκτικῶς ἰσχυρὰ καὶ μεγάλης ἐκτάσεως, μὴ συγκρινομένη πρὸς ἐκείνην ἣν εἶχε τὸ πεζικὸν κατὰ τοὺς προηγουμένους πολέμους μας.

Βεβαίως ἐσημειώθη μία βελτίωσις ἐν σχέσει μὲ τὴν κατάστασιν τοῦ πεζικοῦ τοῦ παρελθόντος ἔτους, δὲν ἔφθασε ὅμως αὕτη εἰς τὸ πρέπον σημεῖον.

Τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὴν ὑστέρησιν τῆς ἐκπαιδεύσεως στελεχῶν καὶ στρατεύματος καὶ πρέπει νὰ ἐπισύρῃ τὴν προσοχὴν ὅλων τῶν διοικήσεων.

Τὸ Πεζικὸν μας θὰ πρέπει νὰ ἀχθῇ εἰς τὸν βαθμὸν ἐκεῖνον τῆς πολεμικῆς τέχνης, ὥστε νὰ δύναται καὶ ἄνευ τῆς ἀναλογίας τῆς ὑποστηρίξεως, ἣν εἶχε εἰς τὴν ἐπιχείρησιν ΠΥΡΣΟΣ, νὰ δύναται νὰ ἐκπληρώσῃ μὲ ὁρμητικότητα καὶ ἀποτελεσματικότητα τὴν ἀποστολήν του.

Ἡ σχηματισθεῖσα εἴς τινας μονάδας τοῦ Πεζικοῦ πεπλανημένη ἀντίληψις ὅτι πρέπει νὰ καταστραφοῦν καὶ αἱ τελευταῖαι ἐχθρικαὶ ἀντιστάσεις ὑπὸ τῆς ἀεροπορίας καὶ τοῦ πυρ]κοῦ διὰ νὰ προχωρήσῃ τὸ πεζικὸν πρέπει νὰ ἐκλείψῃ.

Τὸ Πεζικὸν πρέπει νὰ κατανοήσῃ τὴν ἀξίαν τῶν ὅπλων του καὶ νὰ ἀποκτήσῃ τὴν ἐμπιστοσύνην πρὸς ταῦτα καὶ πρὸς τὰς ἱκανότητας τὰς ὁποίας ἔχει νὰ διεισδύῃ, νὰ ὑπερκερᾷ καὶ νὰ ἑλίσσεται ἡμέραν καὶ ἰδίως εἰς νυκτερινὰς ἐνεργείας.

ζ) Τὸ ἔργον τῶν Ἐπιτελείων.

Τὸ Ἔργον τῶν Ἐπιτελείων παραμένει μέγα καὶ σοβαρόν, τόσον κατὰ τὴν προπαρασκευήν, ὅσον καὶ κατὰ τὴν διεξαγωγὴν τοῦ ἀγῶνος.

Σκοπὸς βεβαίως τοῦ Στρατοῦ εἶναι ἡ μάχη. Ἀλλὰ διὰ νὰ δοθῇ ἡ μάχη ὑπὸ τὰς καλλιτέρας συνθήκας δέον πρὸ ταύτης νὰ ληφθοῦν ὅλα τὰ μέτρα ὥστε νὰ ἀχθοῦν τὰ μέσα ὅταν δεῖ καὶ ὅπου δεῖ, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν διεξαγωγήν της νὰ διαφωτίζωνται καὶ νὰ ὑποβοηθῶνται αἱ διοικήσεις διὰ τὴν καλλιτέραν ὑπὸ τούτων διεύθυνσίν της.

Εἰς τὴν ἐπιχείρησιν ΠΥΡΣΟΣ κατεβλήθη πράγματι ἀξιέπαινος προσπάθεια πρὸς τοῦτο. Ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ μᾶς ἱκανοποιήσῃ τοῦτο. Εἰς μελλοντικὸν πόλεμον τὰ Ἐπιτελεῖα θὰ εὑρεθοῦν εἰς δυσχερεστέραν θέσιν, ἀπὸ ἐκείνην τῆς ἐπιχειρήσεως ΠΥΡΣΟΣ. Θὰ ὑπάρχῃ ἡ ἐχθρικὴ ἀεροπορία καὶ ἄλλαι μεγαλύτεραι ἀντιδράσεις τοῦ ἐχθροῦ.

Αἱ προβλέψεις τῶν Ἐπιτελείων θὰ ἀπαιτηθῇ νὰ εἶναι πολὺ μελετημέναι καὶ νὰ ἐξασφαλίζουν τὴν ἐπίλυσιν δυσχερῶν προβλημάτων.

Κατὰ κανόνα παρετηρήθη εἰς τὴν ἐπιχείρησιν «ΠΥΡΣΟΣ» δυσχέρεια εἰς τὸν συντονισμὸν τοῦ συνόλου τῶν ἐπιτελικῶν ἐργασιῶν ὑπὸ τῶν ἐπιτελαρχῶν. Τοῦτο προῆλθεν ἐκ τῆς κεκτημένης συνηθείας ἣν ἔχουσι ν' ἀπασχολῶνται σχεδὸν ἀποκλειστικῶς μὲ τὰς Μονάδας, ἐγκαταλείποντες τὴν δρᾶσιν τῶν Ὑπηρεσιῶν εἰς τὴν μέριμναν τοῦ Ἀρχηγοῦ Γ'. Κλάδου. Προέκυψε λοιπὸν ἀποχωρισμὸς τοῦ ἐπιτελικοῦ ἔργου τῆς Διοικητικῆς μερίμνης καὶ ἔλλειψις συντονισμοῦ αὐτοῦ πρὸς τὰς τακτικὰς ἀνάγκας. Αἱ συνέπειαι ἦσαν αἱ ἑξῆς :

— Σύγκρουσις ἁρμοδιοτήτων τῶν γραφείων Α1 καὶ Γ1 ὡς πρὸς χρῆσιν τῶν πυρομαχικῶν καὶ τῶν μεταφορικῶν μέσων.

— Συσσώρευσις Σχηματισμῶν, Ὑπηρεσιῶν καὶ ἀποθεμάτων εἰς λίαν προωθημένους χώρους, πολλάκις ἄνευ τάξεως, λίαν ἐκτεθειμένους.

— Σπατάλη μεταφορικῶν μέσων καὶ ἄγνοια τῆς λειτουργίας καὶ τῶν δυνατοτήτων τῶν μετόπισθεν ὑπὸ τῶν Διοικήσεων.

Δὲν ἐπέδρασε δυσμενῶς ἐπὶ τῆς ἐξελίξεως τῶν ἐπιχειρήσεων ἡ τοιαύτη ἀνωμαλία διότι ὁ ἐχθρὸς δὲν ἠδυνήθη νὰ δράσῃ κατὰ τῶν μετόπισθεν, ἐλλείψει ἀεροπορίας καὶ ἰσχυροῦ πυροβολικοῦ, ἐπὶ πλέον δὲ τὸ μέτωπον δὲν ὑπέστη διακυμάνσεις πρὸς τὰ ὀπίσω, λόγῳ τῆς μεγάλης ὑπεροχῆς τῶν μέσων μας. Ἀλλὰ εἰς κανονικὸν πόλεμον αἱ συνέπειαι θὰ ἦσαν σοβαραί.

Δὲν νοεῖται λειτουργία τοῦ Ἐπιτελείου, ὅταν ὁ Διοικητὴς τῆς Μ.Μ. ἀπασχολεῖται μόνος του ἀπὸ τηλεφώνου νὰ σχηματίσῃ εἰκόνα τῆς τακτικῆς του καταστάσεως καὶ τὸ Ἐπιτελεῖον του εἶναι ἐν ἀγνοίᾳ τῆς καταστάσεως, ὅταν δι' ἀνακριβῶν ἀναφορῶν δημιουργεῖται πεπλανημένη ἐκτίμησις καταστάσεως, ἥτις ἄγει εἰς ἀποφάσεις ἀντιθέτους πρὸς τὰς ἐπιβαλλομένας.

Ἔχουν σημειωθῇ πλεῖσται ὅσαι ἀνακρίβειαι εἰς τὰς ἀναφορὰς ἐπὶ τῶν γεγονότων καὶ πληροφοριῶν ὅλων τῶν Μονάδων.

Μία ἁπλῆ ἀνάγνωσις τῶν ἐκθέσεων πεπραγμένων ἑκάστης Μονάδος δημιουργεῖ τὴν ἐντύπωσιν ἐλλείψεως ἀντικειμενικότητος εἰς τὴν ἐργασίαν τῶν περισσοτέρων Ἐπιτελείων, εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἀπαιτῆται εἰδικὴ ἀνάκρισις πρὸς διαπίστωσιν τῶν πραγματικῶν γεγονότων ἑνὸς πολεμικοῦ ἐπεισοδίου.

Θίγομεν τὰ ζητήματα ταῦτα διὰ νὰ καταδείξωμεν, ὅτι πρέπει νὰ ἐξυψώσωμεν τὰ Ἐπιτελεῖα μας, καὶ νὰ δημιουργήσωμεν ἐμπείρους καὶ κατὰ πάντα ἀξίους τῆς ὑψηλῆς ἀποστολῆς των Ἐπιτελεῖς.

η) Ἡ ἐκτίμησις τῆς ἀξίας τῶν ἡγητόρων.

Ἡ ἀξία τῶν ἡγητόρων εἶναι ἐκείνη ἥτις προσδίδει τὸ μεγαλύτερον ποσοστὸν εἰς τὸ δυναμικὸν ἑκάστης μονάδος.

Τοῦτο ἀποτελεῖ δόγμα καὶ ἔχει τὴν ἐφαρμογήν του καὶ εἰς τὴν ἐπιχείρησιν ΠΥΡΣΟΣ.

Ἐσημείωσα ὅμως μετὰ λύπης μου τάσιν καθ' ἣν προϊστάμεναι τινὲς διοικήσεις, εἶναι ἀληθὲς ἐλάχισται, ἀνευρίσκουν ἐλαττώματα εἰς ἡγήτορας ὑφισταμένους ὅταν οὗτοι ἀτυχήσουν, ἐνῷ μέχρι τῆς στιγμῆς τῆς ἀναθέσεως μιᾶς σοβαρᾶς ἀποστολῆς εἰς τούτους δίδουν τὴν ἐντύπωσιν εἰς τὰ προϊστάμενα Κλιμάκια ὅτι τοὺς περιβάλλουν μὲ ἐμπιστοσύνην. Τοῦτο μαρτυρεῖ ἔλλειψιν δικαιο-

σύνης καὶ ἀντικειμενικότητος καὶ περιττεύει πᾶσα ἐπὶ τῶν συνεπειῶν μιᾶς τοιαύτης τάσεως ἐπεξήγησις.

4. *Αἱ ἐκτεθεῖσαι ἀνωτέρω γενικαὶ γραμμαὶ παρατηρήσεων παρέχονται ἁπλῶς καὶ μόνον διὰ τὴν ἄντλησιν τῶν οὐσιωδῶν διδαγμάτων.*

Ἠδύναντο νὰ θιγοῦν πλεῖστα ὅσα ἄλλα ζητήματα καλῶν ἐνεργειῶν ἀλλὰ καὶ πλημμελῶν τοιούτων.

Δὲν ἐγένετο τοῦτο, διότι ἡ ἐπιθυμία μου εἶναι νὰ ἐντυπωθοῦν τὰ κύρια σημεῖα τὰ ὁποῖα θὰ ἀποτελέσουν τὸ βασικὸν ἐνδιαφέρον ὅλων τῶν Διοικήσεων τῶν Μ.Μ. καὶ τοῦ Γ.Ε.Σ. διὰ τὴν ἐξύψωσιν τοῦ Στρατοῦ μας ἀπὸ ποιοτικῆς ἀξίας εἰς τὸ ἐπιθυμητὸν ἐπίπεδον.

. . . . . .

Ὁ

Ἀρχιστράτηγος Α. ΠΑΠΑΓΟΣ

130. Εἰς τὴν περιγραφεῖσαν ἐπιχείρησιν ΠΥΡΣΟΣ—ὅπως εἰς πᾶσαν πολεμικὴν ἐνέργειαν συμβαίνει—διεπράχθησαν σφάλματα καὶ παραλείψεις.

Δυνατὸν τὰ ἀποτελέσματα νὰ ἦσαν πλέον καρποφόρα ἐὰν δὲν διεπράττοντο τὰ σφάλματα ταῦτα.

Πάντως, οὐδεὶς καλῆς πίστεως ἱστορικὸς κριτὴς ἂν ἀνασκοπήσῃ τὰς συνθήκας τοῦ ὅλου ἀντισυμμοριακοῦ ἀγῶνος μας καὶ διερευνήσῃ τὴν ὅλην ἀτμόσφαιραν τούτου θὰ ἀμφισβητήσῃ τὴν καταβληθεῖσαν καρποφόρον προσπάθειαν τῶν διοικήσεων, ἐπιτελείων καὶ στρατευμάτων, καθὼς καὶ τὴν σημασίαν τῆς κατὰ τὴν ἐπιχείρησιν ΠΥΡΣΟΣ ἐπιτευχθείσης ἐντὸς τόσον μικροῦ χρονικοῦ διαστήματος κεραυνοβόλου ΝΙΚΗΣ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Χ

ΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ ΤΡΙΕΤΟΥΣ ΞΕΝΟΚΙΝΗΤΟΥ ΑΝΤΑΡΣΙΑΣ

131. *Ὁ Ἑλληνικὸς Στρατὸς ἐπανεῦρε τὴν παλαιὰν γνώριμον δι' αὐτὸν ὁδὸν τῆς ΝΙΚΗΣ καὶ τοῦ ΘΡΙΑΜΒΟΥ καὶ ἐντὸς τοῦ μηνὸς Αὐγούστου, εἰς μάχας διαρκείας ἑκάστης 5 ἡμερῶν, συνέτριψεν τὰς ἐπὶ τοῦ ΒΙΤΣΙ καὶ ΓΡΑΜΜΟΥ Κομμουνιστοσυμμοριακὰς ὁρδὰς καὶ ἀπήλλαξε ὁριστικῶς τὴν χώραν ἀπὸ τὸν βραχνὰν τοῦ Συμμοριτισμοῦ. Ὁ Συμμοριτισμὸς παρεδέχθη τὴν ἧττάν του καὶ ἀπέσυρε τὰ λείψανά του ἐντὸς τῆς ἀγκάλης τῶν ἐχθρῶν τῆς ΕΛΛΑΔΟΣ, τῶν ὁποίων τυφλὸν ὄργανον εἶναι.*

Εἰς τὰς ἀπροσίτους καὶ αἱματοβαμμένας κορυφὰς τοῦ ΒΙΤΣΙ καὶ τοῦ ΓΡΑΜΜΟΥ, ὅπου ἐπὶ τριετίαν περίπου ἐβασίλευε τὸ ἔγκλημα, ἡ τυραννία, ἡ βία καὶ ἡ καταισχύνη, ἐκεῖ ὅπου ἐξυφάνθη ἡ πρωτοφανοῦς μορφῆς συνωμοσία κατὰ τῆς Πατρίδος ἀπὸ ἑλληνόφωνα μὲν τέκνα της, μίσθαρνα ὅμως καὶ ἀρνησιπάτριδα ξενοκίνητα στοιχεῖα τῆς ΚΟΜΙΝΦΟΡΜ, τὸ Ἔθνος διὰ τοῦ γενναίου Ἐθνικοῦ Στρατοῦ ἐπέβαλεν τὴν θέλησίν του, ἀφύπνισε τὸν ὑπνώττοντα μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ὑπόλοιπον πολιτισμένον κόσμον καὶ ἐπεσήμανεν τὸν ἐπερχόμενον κίνδυνον, τὸν ἐπαπειλοῦντα νὰ καταστρέψῃ ὅ,τι ὁ ἄνθρωπος ἐπὶ χιλιετηρίδας ὁλοκλήρους ἐδημιούργησεν.

Ὁ ἀγὼν ὑπῆρξεν σκληρός, ἡ θέλησις ὅμως τοῦ Ἔθνους νὰ νικήσῃ καὶ νὰ ἐπιζήσῃ ὑπῆρξεν ἀκατανίκητος. Ἀπῃτήθησαν θυσίαι, μόχθοι, ἀγωνίαι, δοκιμασίαι καὶ τιτάνειος ἀγών. Δὲν ὑπάρχει βράχος εἰς τὸν ὁποῖον στρατιώτης νὰ μὴ ἐστήριξε τὸ ταλαιπωρημένον του σῶμα, οὔτε δένδρον τοῦ ὁποίου, τὰ φύλλα νὰ μὴ ἐσκίρτησαν ἀπὸ ἀγωνιώδη ἀποθνησκόντων ψυχορραγήματα. Ἐκεῖ ὁ ἄγνωστος Ἕλλην Στρατιώτης ἐθυσίασε τὴν ἄλκιμον νεότητά του εἰς τὸν Βωμὸν τῆς Ἐθνικῆς Ἰδέας, διὰ νὰ κληροδοτήσῃ καὶ νὰ διδάξῃ εἰς τοὺς ἐπιγιγνομένους, διὰ μίαν εἰσέτι φοράν, τὸ διὰ μέσου τῆς εὐκλεοῦς μακραίωνος ἱστορίας τῆς Φυλῆς, σφυρηλατηθὲν ὑπερκόσμιον καὶ θεῖον σάλπισμα τό: «ἀμύνεσθαι περὶ Πάτρης».

Ὁ τάφος του χωρὶς ἐπιγραφήν, ἴσως μὲ ἕνα πέτρινον σταυρὸν εἶναι λιτὸς καὶ ἀπέριττος· αὐτὸ ὅμως εἶναι ἐκεῖνο ὅπερ ἀποτελεῖ τὸ θεῖον του μεγαλεῖον. Εἰς τὸν ἄγνωστον τοῦτον Στρατιώτην ἀνήκει ἡ ΑΙΩΝΙΑ ΔΟΞΑ καὶ ἡ ΕΥΓΝΩΜΟΣΥΝΗ τοῦ Ἔθνους.

Ἡ Πατρὶς ἀναμφισβητήτως εἶχε τεθῆ ἐν κινδύνῳ. Τὰ μετασχόντα ὅμως τοῦ ἀγῶνος στρατεύματα Ξηρᾶς, Ἀέρος, Θαλάσσης, αἱ Διοικήσεις καὶ τὰ Ἐπιτελεῖα των, αἱ Ὑπηρεσίαι Στρατιωτικαὶ καὶ Πολιτικαί, παρ' ὅλα τὰ μνημονευόμενα εἰς τὴν παροῦσαν σφάλματα, τὰ ὁποῖα ἄλλως τε εἶναι ἀναπόφευκτα εἰς τοὺς πολέμους, ἤρθησαν εἰς τὸ ὕψος τῆς ἱστορικῆς αὐτῶν ἀποστολῆς καὶ μὲ τὴν καταβληθεῖσαν ἡρωϊκήν, καρποφόρον καὶ ἀπαράμιλλον προσπάθειαν διεφύλαξαν τὴν τιμὴν καὶ τὴν ἀκεραιότητα τῆς Πατρίδος, ὡς πιστοὶ θεματοφύλακες τῶν ἱστορικῶν παραδόσεων καὶ τῶν πεπρωμένων τῆς Φυλῆς. Ἐπάλαισαν καὶ ἐδοκίμασαν ἀρκετὰς ἀπογοητεύσεις κατὰ τὸ 1947 καὶ 1948, ἀλλὰ διὰ τῆς τελικῆς Νίκης τοῦ 1949 ἔσωσαν τὴν χώραν ἀπὸ τὸν βέβαιον ἐξανδραποδισμόν, διότι ἤκουον τὴν φωνὴν τῶν προγόνων «Ἢ νικήσατε ἢ Κρημνίσατε τοὺς Παρθενῶνας».

Οὕτω χάρις εἰς τὸν ἡρωϊσμὸν καὶ εἰς τὴν ἀπαράμιλλον θυσίαν τῆς ἀλκίμου Ἑλληνικῆς γενεᾶς, οἱ Ἕλληνικοὶ παιᾶνες ἤχησαν χαρμοσύνως, ἡ ΝΙΚΗ ἐστεφάνωσε διὰ μίαν εἰσέτι φορὰν τὰ Ἑλληνικὰ ὅπλα καὶ ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς ἐπανέκτησε τὴν πολυπόθητον ἀσφάλειαν, τὴν γαλήνην καὶ ἐλευθερίαν, χωρὶς νὰ παύῃ ἀπὸ τοῦ νὰ εἶναι πάντοτε ἕτοιμος νὰ θυσιασθῇ, ἐὰν ἐκ νέου ἤθελεν ἀπειληθῇ ἡ ἀσφάλεια καὶ ἡ ἐλευθερία τῆς χώρας καὶ ἐπιδίδεται ἤδη ἀπερίσπαστος εἰς τὸ ἔργον τῆς εἰρηνικῆς ἀνασυγκροτήσεως καὶ τῆς δημιουργικῆς ἐργασίας.

Θὰ ἀπετέλει μεγάλην παράλειψιν ἐὰν εἰς τὴν παροῦσαν ἔκθεσιν δὲν ἐμνημονεύετο ἡ ἠθικὴ καὶ ὑλικὴ συμβολὴ τῶν μεγάλων μας Συμμάχων, τῶν Ἡνωμ. Πολιτειῶν καὶ τῆς Μ. Βρεττανίας.

Αἱ Στρατιωτικαὶ Συμμαχικαὶ Ἀποστολαὶ μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τοὺς Ἀμερικανοὺς Στρατηγοὺς VAN FLEET καὶ R. JENKINS καὶ τοὺς Βρετ. Στρατηγὸν DOWN καὶ Ταξ. POET, πλαισιούμεναι ἀπὸ ἐκλεκτὸν Ἐπιτελεῖον, ἐπέδειξαν πλήρη κατανόησιν τοῦ διεξαγομένου παρὰ τοῦ μαρτυρικοῦ Ἔθνους ἀγῶνος καὶ παρέσχον διὰ τῶν συμβουλῶν των καὶ τῆς συμπαραστάσεώς των ἀνυπολογίστου σημασίας πρὸς τὴν Χώραν ὑπηρεσίας.

Ὁ Ἑλληνικὸς Στρατὸς οὐδέποτε θὰ λησμονήσῃ τὰς ἐπισκέψεις εἰς τὴν πρώτην γραμμὴν τοῦ πυρὸς τῶν Στρατηγῶν VAN FLEET, R. JENKINS καὶ DOWN ὡς καὶ τῶν Ἐπιτελῶν αὐτῶν, τὴν συμμετοχὴν εἰς τοὺς κινδύνους, τὴν αἰσιοδοξίαν, τὰς ἀνησυχίας, ὡς καὶ τὴν συμπαράστασίν των ἐν γένει εἰς τὸν σκληρὸν ἀγῶνα, ὅστις ἀπροκλήτως ἐπεβλήθη εἰς τὸ Ἑλληνικὸν Ἔθνος.

Οὐδέποτε θὰ λησμονήσουν οἱ Ἕλληνες συνάδελφοί των, τὸ ὅτι ἐσκέπτοντο καὶ εἰργάζοντο περισσότερον ὡς Ἕλληνες καὶ ὀλιγώτερον ὡς ξένοι.

Θὰ τοὺς συνοδεύῃ πάντοτε ἡ συμπάθεια, ἡ ἀγάπη, ἡ ἐκτίμησις καὶ ἡ εὐγνωμοσύνη τῶν Ἑλληνικῶν Ἐνόπλων Δυνάμεων.

Αἱ αὐταὶ Ἀποστολαὶ μὲ Ἀρχηγοὺς τὸν Ἀμερικανὸν Στρατηγὸν R. JENKINS *καὶ τὸν Βρετ. Στρατηγὸν* PACKARD, *μετὰ τὴν Νικηφόρον ἔκβασιν τοῦ 1949, ἐξακολουθοῦν νὰ συμπαρίστανται καὶ νὰ ἐπιδίδωνται μετ' ἀσυνήθους δραστηριότητος, εἰς τὴν ἀναδιοργάνωσιν καὶ συμπλήρωσιν τῆς συγκροτήσεως τῶν Ἑλληνικῶν Ἐνόπλων Δυνάμεων, ὥστε νὰ καταστῶσι αὗται ἱκαναὶ νὰ ἀντιμετωπίσωσι ἀποτελεσματικῶς, πᾶσαν νέαν τυχὸν ἐπιβουλὴν ἐκ μέρους τῶν ἐλλοχευόντων ἐχθρῶν τῆς Ἑλληνικῆς Φυλῆς.*

ΘΕΜΑ: Δημοσίευσις Ἐκθέσεως ἐπὶ τῶν μαχῶν ΒΙΤΣΙ καὶ ΓΡΑΜΜΟΥ 1949

ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΑΤΑΓΗ

ΚΟΙΝ.: Γ. Ε. ΕΘ. Α./Α/Ι — Γ.Ε.Σ./Α1 — Γ.Ε.Ν./Γ. — Γ. Ε. Α./Α1 — Κ.Φ.

ΑΡΧΙΣΤΡΑΤΗΓΟΣ

Γ. Ε. ΕΘ. Α./Α/Ι.

ΑΡΙΘ. ΠΡΩΤ. Γ.Ε.Σ./Α1/620877

27η Φεβρουαρίου 1951

Τὴν ὑπὸ τοῦ Γενικοῦ Ἐπιτελείου Στρατοῦ συνταχθεῖσαν Ἔκθεσιν ἐπὶ τῶν μαχῶν ΒΙΤΣΙ καὶ ΓΡΑΜΜΟΥ 1949, βάσει τῶν ἐπισήμων ἐγγράφων καὶ στοιχείων,

ΚΥΡΟΥΜΕΝ

καὶ ἐντελλόμεθα τὴν δημοσίευσιν ταύτης πρὸς μελέτην καὶ ἐξαγωγὴν διδαγμάτων.

Ὁ

Ἀρχιστράτηγος

ΑΛΕΞ. ΠΑΠΑΓΟΣ

Ὁ

Ἀρχηγὸς Γ.Ε.Σ.

ΚΟΣΜΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ἀντιστράτηγος

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΣ "ΠΥΡΣΟΣ"

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 1

ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΙΣ 1ης ΙΟΥΛΙΟΥ 1949

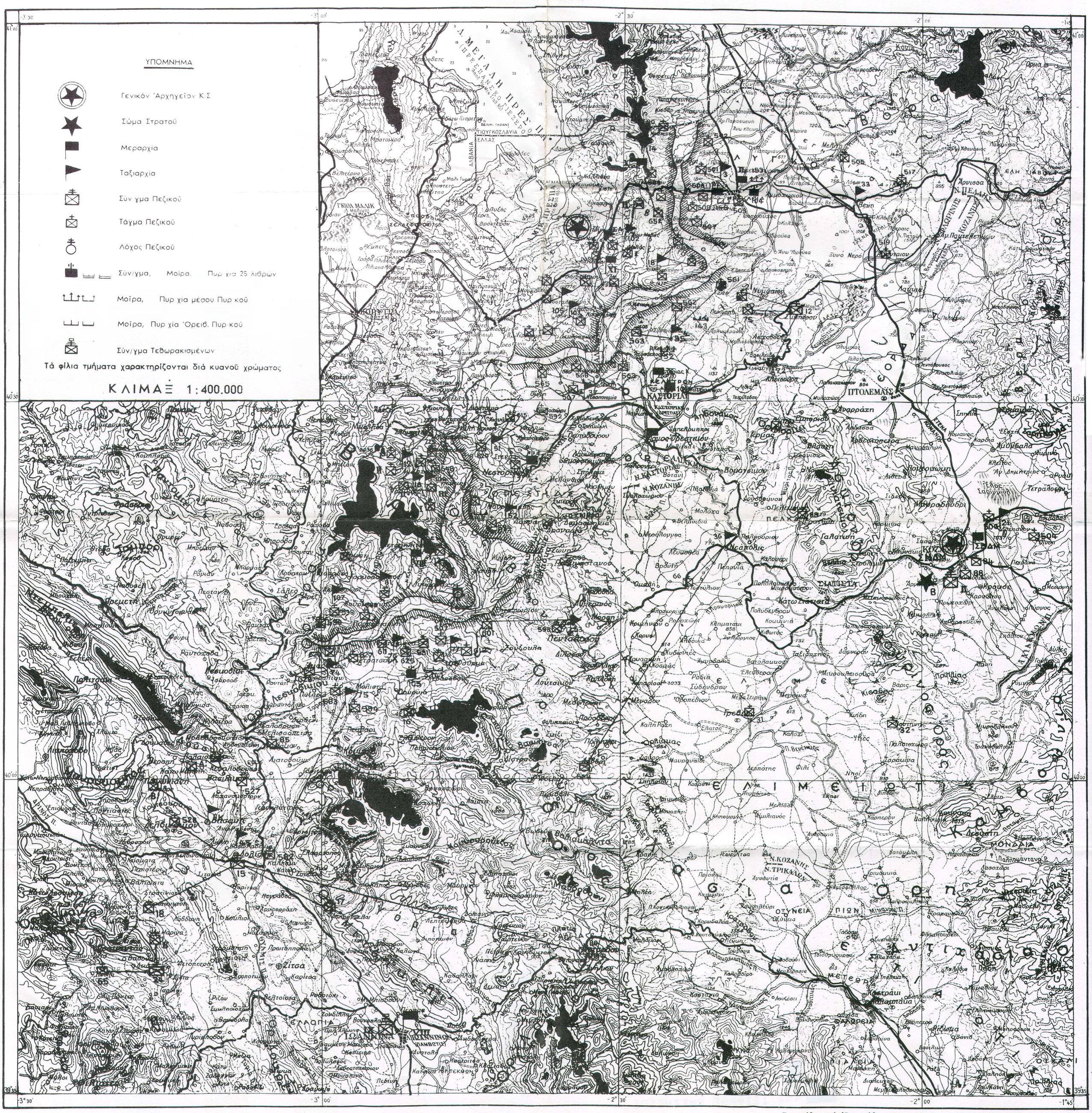

Συνετέθη καὶ ἐξετυπώθη παρὰ τῆς Γεωγραφικῆς Ὑπηρεσίας Στρατοῦ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΣ "ΠΥΡΣΟΣ,,

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 2

ΔΙΑΤΑΞΙΣ ΑΝΤΙΠΑΛΩΝ ΕΙΣ ΒΙΤΣΙ

ΤΗΝ 10 - 8 - 49

ΚΛΙΜΑΞ 1:75.000

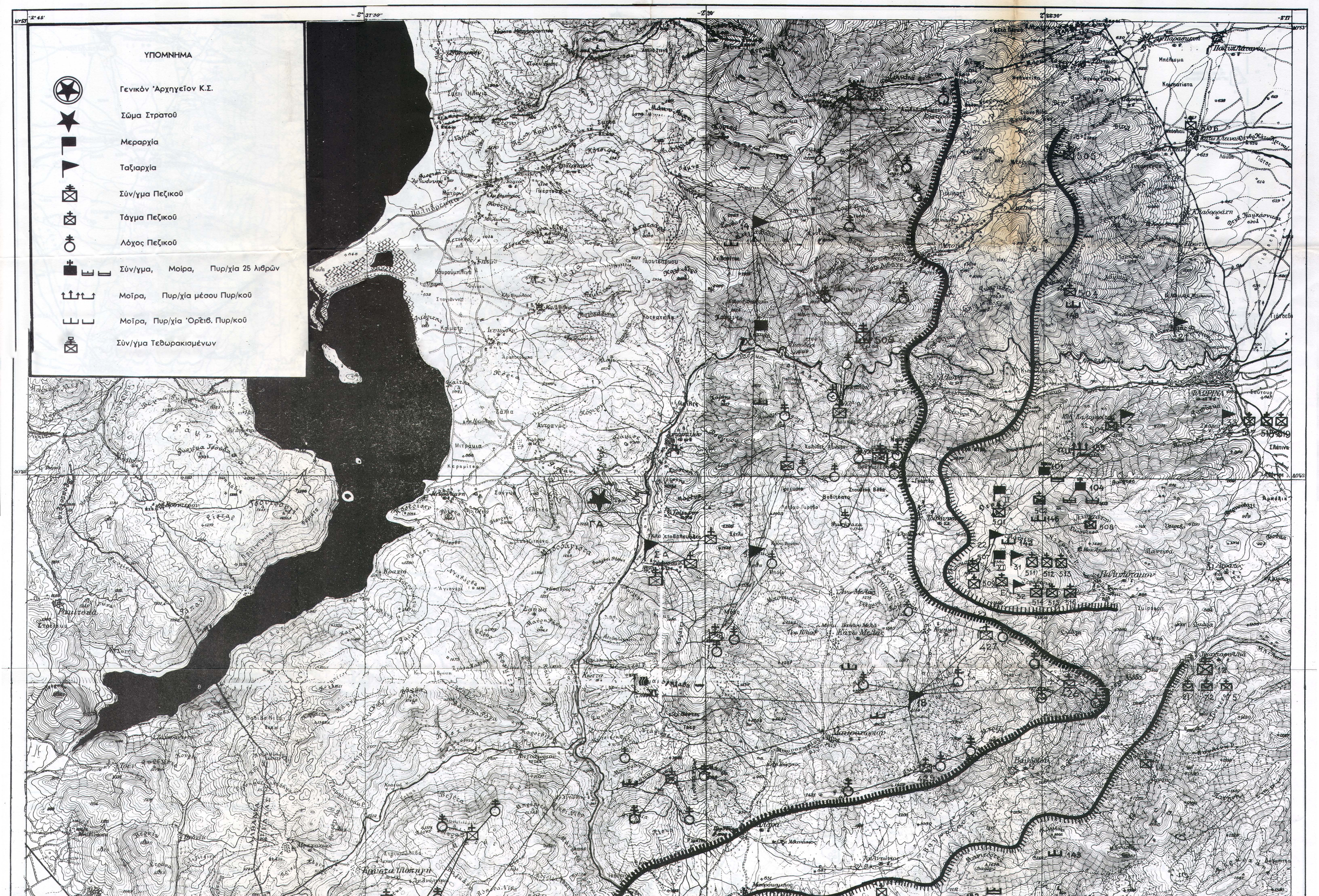

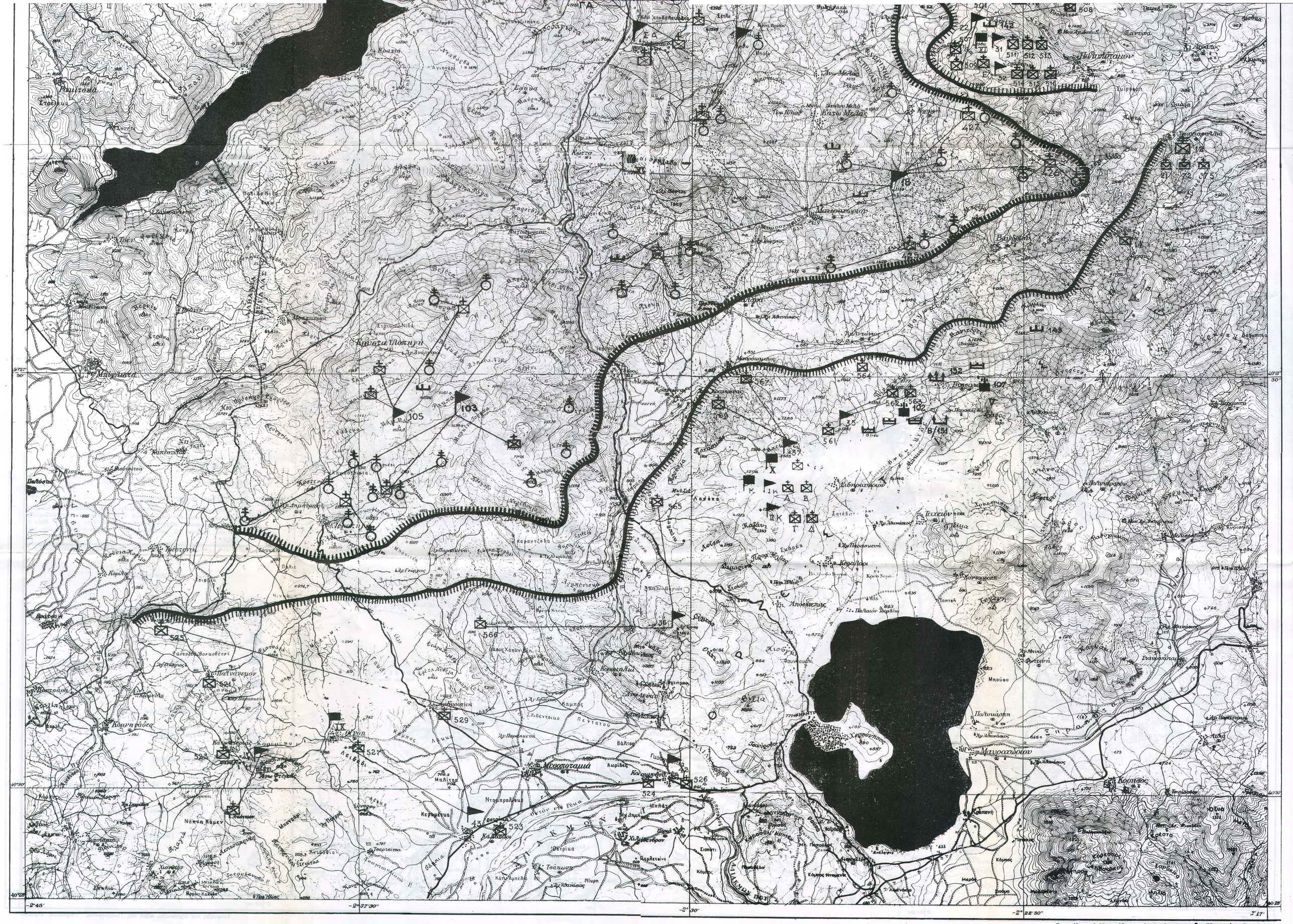
Μεσοποταμιά
Κοζάνη
Μαυροχώριον
Κοπτός
Ελληνικόν
Μπούφο
Χρυσοπηγή
Κρεμαστή
Κρανιά
Κερασιά
Ντοκπρόλιμνο
Κάλλιστον
Χλιαστέρον
Βαρλέτσιανα
Τσάλιωνη
Πίερη
Σιοπιτί
Κόμπος
Μέρα
Ρόδια
Κόμπος Νιτσενίκ
Κόμπος Ρόδια
Κόμπος Μέρα
Κόμπος Κρεμαστής
Κόμπος Κερασιάς
Κόμπος Χρυσοπηγής
Κόμπος Μαυροχωρίου
Κόμπος Μπούφο
Κόμπος Κοπτού
Κόμπος Κοζάνης
Κόμπος Μεσοποταμιάς
Κόμπος Ντοκπρόλιμνο
Κόμπος Χλιαστέρον
Κόμπος Βαρλέτσιανα
Κόμπος Τσάλιωνη
Κόμπος Πίερη
Κόμπος Σιοπιτί
Κόμπος Κρανιά
Κόμπος Κάλλιστον
Κόμπος Ελληνικόν
Κόμπος Κρεμαστή
Κόμπος Κερασιά
Κόμπος Χρυσοπηγή
Κόμπος Μαυροχώριον
Κόμπος Μπούφο
Κόμπος Κοπτός
Κόμπος Κοζάνη
Κόμπος Μεσοποταμιά

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΣ "ΠΥΡΣΟΣ,,

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 3

ΕΞΕΛΙΞΙΣ ΤΗΣ ΜΑΧΗΣ ΕΙΣ ΒΙΤΣΙ

ΑΠΟ 10-8-49 ΜΕΧΡΙ 16-8-49

ΚΛΙΜΑΞ 1:75.000

Αἱ κινήσεις τῶν φιλίων μονάδων προεβλέποντο καὶ ἔλαβον χώραν ἐντὸς τοῦ Ἑλληνικοῦ ἐδάφους. Ἡ διαταγὴ αὕτη ἐτηρήθη αὐστηρότατα.

Τὰ τόξα ἄτινα σημειοῦνται ἐπὶ τῆς ὀροθετικῆς γραμμῆς παρέχουν ἐνδείξεις τῶν ἐντὸς τοῦ Ἑλληνικοῦ ἐδάφους καὶ μόνον τούτου, καθορισθέντων ἀντικειμενικῶν σκοπῶν καὶ τῆς χρονολογικῆς ἐξελίξεως διὰ τὴν κατάληψιν τούτων.

Ἡ ἐπέκτασις τῶν τόξων ἐντὸς τοῦ Ἀλβανικοῦ ἐδάφους ὑπηγορεύθη ἐξ ἀναγκῶν τεχνικῆς ἐμφανίσεως.

ΒΕΛΙΚΙ ΓΚΡΑΝΤ
(Ἰκ. Βασιλέως Πέτρου)
ΑΛΒΑΝΙΑ
ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΥΙΑ
ΕΛΛΑΣ
Πυρσὸς Ν° 1
Ἅγ. Ἀχιλλεῖος
Ν. ΑΓ. ΑΧΙΛΛΕΙΟΣ
ΜΙΚΡΑ ΠΡΕΣΠΑ
ΛΙΜΝΗ
Ἀπὸ Περάσματα
Ἀνόσπασμα
Μπέλισμα
Κρυπάτιστα
Πόλις Λάταρη
Κλεισοῦρα
Λάμια
Κλαδοράχη
Φαιδάριστα
Πρόστη
Μπόρινα
Σπίτια
Σλάτινα
Ἀμπέλια
Μάστα
Πάντινα
Ἡλιοκάστανον
Βίτσι
Κάτω Κλεισοῦρα
Ἀγ. Παρασκευή
Πόλις Λάταρη
160500
161000
151800
152030
161100
140500
141700
131800
110230
111830
101330
102743
120530
120600
110730
111400
130400
130910
131130
130800
120800
112300
141630
141715
140530
152100
160700
161400
110800
110030
112200
122030
122630
121530
110845
110815
Ἀγ. Ἀθανάσιος
Ἀγ. Ἀθανάσιος
Ἀγ. Ἀντώνιος
Ἀγ. Ἀθανάσιος
Ἀγ. Ἀθανάσιος
Ἀγ. Ἀθανάσ

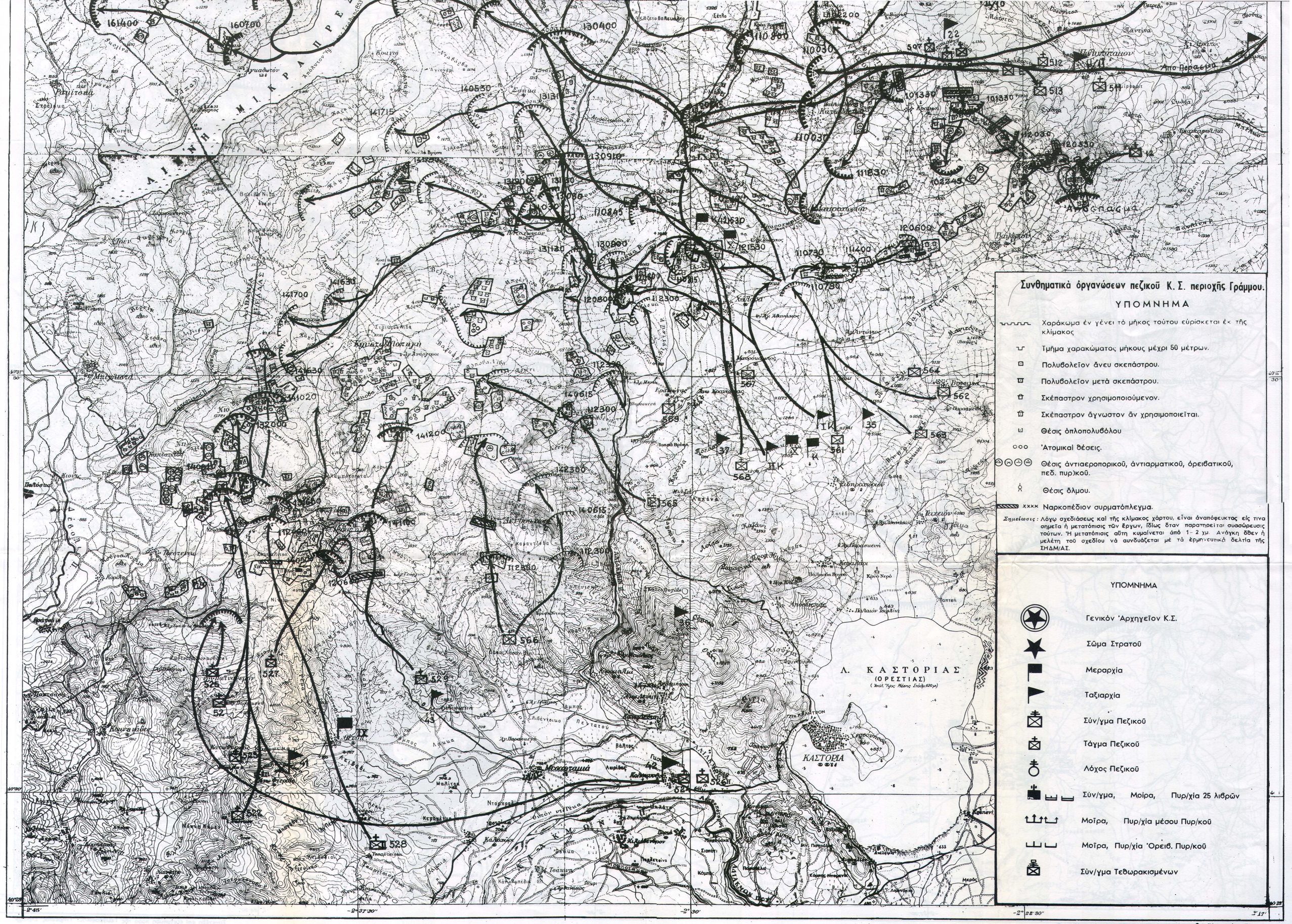
Λ. ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ
(ΟΡΕΣΤΙΑΣ)
ΚΑΣΤΟΡΙΑ
ΑΛΙΑΚΜΩΝ ΠΟΤ.
ΑΛΙΑΚΜΩΝ
ΑΛΙΑΚΜΩΝ ΜΙΚΡΑ ΠΡΕΣ.
ΑΛΒΑΝΙΑ
ΕΛΛΑΣ
Κ Υ Μ Η
Ο Ρ Ο Σ
Ο Ρ Ο Σ
Ο Ρ Ο Σ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΣ «ΠΥΡΣΟΣ»

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 4

ΔΙΑΤΑΞΙΣ ΑΝΤΙΠΑΛΩΝ ΕΙΣ ΓΡΑΜΜΟΝ

ΤΗΝ 24-8-49

Κλῖμαξ 1:75.000

-3°11'
-30'00'
-2°52'30'
-2°45'
-2°37'30'
-2°36'
40°30'
40°22'30'
ΣΙΔ.
ΑΛΒΑΝΙΑ
ΕΛΛΑΣ
ΔΡΑΜΟΝΗ
ΠΕΡΕΣΤΙΑ
Α
Β
Γ
Δ
Ε
Ζ
Η
Θ
Ι
Κ
Λ
Μ
Ν
Ξ
Π
Ρ
Σ
Τ
Υ
Φ
Χ
Ψ
Ω
Νεστόριον
Μάλι Μυζέκι
Μάλι Σκαρφίτσα
Μάλι Λούμι Μάδ
Μπάταρος
Κόρυτσα
Φλώρινα
Καστοριά
Κοζάνη
Βέροια
Θεσσαλονίκη
Πτολεμαΐς
Λιτόχωρον
Κατερίνη
Λάρισα
Σέρβια
Σιάτιστα
Εράστια
Καλλιθέα
Μελίκη
Κάτω Μεγάλη Βρύση
Κάτω Μεγάλη Βρύση
Κάτω Μεγάλη Βρύση

Συνετέθη καὶ ἐξετυπώθη παρὰ τῆς Γεωγραφικῆς Ὑπηρεσίας Στρατοῦ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΣ «ΠΥΡΣΟΣ»

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 5

ΕΞΕΛΙΞΙΣ ΤΗΣ ΜΑΧΗΣ ΕΙΣ ΓΡΑΜΜΟΝ

ΑΠΟ 24-8-49 ΜΕΧΡΙ 30-8-49

Κλίμαξ 1:75.000

Αἱ κινήσεις τῶν φιλίων μονάδων προεβλέποντο καὶ ἔλαβον χώραν ἐντὸς τοῦ Ἑλληνικοῦ ἐδάφους. Ἡ διαταγὴ αὕτη ἐτηρήθη αὐστηρότατα.

Τὰ τόξα ἄτινα σημειοῦνται ἐπὶ τῆς ὁροθετικῆς γραμμῆς παρέχουν ἐνδείξεις τῶν ἐντὸς τοῦ Ἑλληνικοῦ ἐδάφους καὶ μόνον τούτου, καθορισθέντων ἀντικειμενικῶν σκοπῶν καὶ τῆς χρονολογικῆς ἐξελίξεως διὰ τὴν κατάληψιν τούτων.

Ἡ ἐπέκτασις τῶν τόξων ἐντὸς τοῦ Ἀλβανικοῦ ἐδάφους ὑπηγορεύθη ἐξ ἀναγκῶν τεχνικῆς ἐμφανίσεως.

Συνετέθη καὶ ἐξετυπώθη παρὰ τῆς Γεωγραφικῆς Ὑπηρεσίας Στρατοῦ